

༡༡། རིགས་སྒོའ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་
དབང་སྒོ་བཟང་ཆུ་མཚོ་ཏི་གསུང་
འབུམ་བཞུགས་སོ།།

པོད་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པ།

ཆོས་སྲིད། ལོ་རྒྱུ་། དོལ་རྒྱལ་ལམ་གྲུགས་ལྷན་ལ་དབྱད་པ།

རིགས་ལམ་སྒོའ་གཉེར་ཁང་།

གསུང་འབྲུམ་སོད་བཙོ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན།

འགྲེམས་སྤེལ་བ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དེབ་ཆད།

6 x 9 Inchs

ཡིག་གཞུགས་ཆེ་ཆུང་།

སློན་ལམ་དབྱ་ཅན་གཉིས་པ། 15/15.5 དང་བར་ཐག 25/26.3

དཔར་བསྐྱུན་བདག་དབང་།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དཔར་ཁང་།

Studio Archana, New Delhi.

དཔར་གྲངས།

༥༠༠

དཔར་ལོ།

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༣

ལ་ཇེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ན་མོ།

THE DALAI LAMA

THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

༡༡། རིགས་ལམ་སློབ་དགེ་འབྲས་སློབ་ཕུཾ་ཁང་སློབ་གཉེར་བ་དགེ་སློབ་སློབ་བཟང་
ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ནས་རང་འཁྱིའི་ལས་ཞོར་དུ་སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དང་།
སློབ་རིག་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཐུན་མིན་ཆད་མའི་ནམ་གཞག རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་གོང་
འོག་གི་ལྷ་བའི་ཞིབ་ཆ། སློབ་རྒྱུད་གི་སློར་སོགས་ལས་བཅུ་མས་པའི་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད། ཤེས་
ཡོན་དང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་སློར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དཔེ་
དེབ་སྐུམ་ཅུ་དང་། ཚུམ་ཐོར་བུ་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་སློར་མཆིས་པ་དེ་དག་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་ནས་དཔེ་དེབ་དགའི་ནང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅིས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས།

ཆན་དེ་ཉིད་ནས་མ་སུ་རིའི་སློབ་དགེ་དང་། རིགས་སློབ་ཏུ་སློབ་སྤྱིའི་འགན་ཁུར་
བྱེད་ཡུན་རིང་འདོད་རྒྱུ་ཆོག་ཤེས་ཐོག་མཛོལ་ཐོབ་སྤངས་པའི་སྤྱི་དོན་ལྷག་བསམ་ཁུར་
བཙོན་ཆེ་བསྐྱེད་བྱས་འབྲས། རིགས་སློབ་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་ཤེས་ཡོན་གོ་འཕེར་གྱི་སློབ་མ་མང་
པོ་བསྐྱེད་བསྐངས་བགྱིས་པ་ནམས་ཀྱིས་དེང་དུས་སྤྱོད་ཆོགས་ནང་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་ཞབས་
འདེགས་སྐྱབ་བཞིན་པ་མ་ཟད། རིགས་སློབ་ཀྱི་བསྐྱེད་མང་གཞི་ལེགས་ཚུགས་ཐོག་ བོད་
དགེ་དང་། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་པར་བོད་ཡིག་གཞུང་སྤྱོད་དང་། དགེ་ཆན་འོས་སྤྱོད་སྤྱོད་
པ་སོགས་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་བྱ་བར་བྱས་ཤེས་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད།

བོད་ནས་སློབ་ཆོས་གྲའི་འཛིན་རིམ་མཛོད་བར་འགྲུམས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བཟང་
གས་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱས་འཁོད་རིང་ལམ་རིམ་སློབ་རིགས་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་བའི་

THE DALAI LAMA

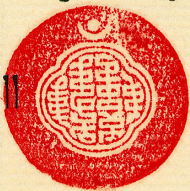
THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

སྐྱེད་དོ་སྤང་ཆེ་བས་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང་། ཡང་སྐྱེས་དབུ་ཚད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ནམ་གཞག་ལ་
གཞུང་བཤད་སྒྲིལ་རྒྱན་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར། གཞུང་དོན་ལ་ཉམས་ཞིབ་གོ་ཚུང་འཆོལ་བའི་
འབད་རྩེ་ལ་ལོ་མང་བགྱིས་འབྲས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྷ་བའི་བཞེད་མཆོམས་དཀའ་གནད་
ཁག་གི་གོ་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་མཐུན་མིན་གྱི་ཆད་མའི་ནམ་གཞག་སོགས་ཀྱི་ཟིན་
ཐོ་ཡིག་འཛིག་འདི་དག་སྒོ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་གོ་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་ཡན་ཐོགས་
འབྱུང་ངེས།

འདི་ནས་དོལ་རྒྱལ་དམ་བསྐྱགས་བགྱིས་སྐབས། གངས་ལྗོངས་བརྟན་སྲིད་སྤྱི་དོན་
སེམས་ཁུར་ཟོལ་མེད་ཀྱིས་རང་འགྲུལ་གསལ་བཤད་དེལ་བསྐྱགས་དུར་བསྐྱེད་བྱས་གིང་།
དེས་ཀྱིན་དུས་མིན་འཆི་འདས་སུ་གྱུར་པ་སྒོ་པམ་གྱི་གནས་སུ་མཆིས།

ད་ཆ་རྗེས་འདུག་སྒོ་བ་བུ་ནམས་ནས་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་ནན་དམ་པའི་ལྷ་སྤྱོད་རྒྱན་སྤྱོད་
ངོས། བརྟན་སྲིད་རང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱུར་ཁུར་བཙོན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད། དུ་ལའི་ལྷ་མ། སྤྱུའི་
དགོ་སྤྱོད་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་འབྲུག་ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༡༥ ལ།

སྒྲུབ་སྒྲུབ་།

༡༡། །པོད་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་ཏ་ཅང་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ནས་ད་བར་མི་ལོ་
སྟོང་ལྷག་གཉིས་ལྷག་སོང་ཞིང་། དེའི་རིང་རིས་སྤུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་
མང་པོས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཁག་
གི་དགོངས་དོན་ལ་ངེ་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་བ་མཐེལ་ཕྱིན་གནང་སྟེ།
དེ་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་བཤད་པོ་ཉི་གངས་ལས་འདས་པ་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་
ལས་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད། མང་པོས་ནང་པའི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་
བའི་བརྗོད་དོན་ཟབ་ཅིང་བརྗིང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིང་སྟག་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་
གྲུབ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། རྫོ་སྟོང་། རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་གིས་མཆོན་པའི་
མདོ་སྟགས་གྱི་ལྷ་བའི་གནད་སོགས་ཞིབ་པར་བཟུལ་ཞིང་། གཞན་སྟན་མོང་
རིག་གནས་ལ་ཡང་། བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཅོམ་རིག་བརྟུང་སྟོང་། བཟོ་གསོ་
བ་རིག་པ་སོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

སྤྱིར་དུས་གྱི་འཕོ་འགྱུར་སྣ་ཆོགས་གྱི་དབང་གིས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་འཕེལ་
འགྲིབ་སྣ་ཆོགས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་གངས་
ཅན་གྱི་སྡོད་བཅུད་གཉིས་ལ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གོད་ཆག་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་
ཡང་འབྲེལ་ས་ནས་ལང་མ་སྐབ་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་གསལ་ལྟར་ན་
ཡང་། འོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ན་གངས་ཅན་པའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཟད་
མཐར་མ་སྐབ་པས། མེ་ཉོག་གང་ལ་སོག་པའི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་འཛིག་རྟེན་
མགོན་པོས་དུས་མཐའ་འདིར་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཡི་སྤྱི་བ་བཞེས་ཏེ། རང་ཅག་

ནམས་ཀྱི་མགོན་དང་དབྱང་གཉེན་དམ་པ་མཛད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས།
བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་མེ་རོ་བསྐྱར་དུ་གསོས་ཏེ། གངས་ཅན་པའི་སྲིད་འབྱོར་རིག་
གསུམ་ལ་མཁའ་དབྱུགས་གསར་བ་ཞིག་བསྐྱར་དང་སྐྱོན་ཐུས་སུ་ཡོད། དེ་བཞིན་
དུ་ལྷག་བསམ་དང་སྦྱང་སྦྱོབས་ཅན་ཀྱི་བོད་མི་མང་གིས་ཀྱང་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱང་གསུམ་གཏང་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་ཆ་དང་
སློབ་བཏང་ཐོག་ ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་གནང་པའི་ལམ་སྟོན་གཅིགས་སུ་བཟུང་
ནས་བོད་བསྟན་སྲིད་བསྐྱར་གསོའི་བྱ་གཞག་ལ་འབད་བ་ལྟོད་མེད་གནང་བཞིན་
བཀའ་མ་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བར་དེས།

བཞུགས་སྐྱར་རྟ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབུ་དགེ་གཅིག་
ལྷོགས་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་
དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་སྐྱ་ཆེ་གང་པོར་ཡུལ་བའི་བཀའ་དགོངས་
འབའ་ཞིག་གཅིགས་སུ་བཟུང་སྟེ། བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐྱ་ངལ་རྩེ་ལྟར་
མཛད་པ་གསུང་འབུམ་ཉིད་ལ་ཞིབ་པར་གཟིགས་ན་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་བར་
མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཅིས་ཀྱང་
སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་དེས་ཡིན།

སྐབས་དོན་སྐྱེད་བར་བྱ་བ་ནི་ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། “མཛད་པ་ཀུན་
ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་གྱིར་མཁས་
བ་ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱུ་རྩེས་དན་གྱོས། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རིགས་སློབ་དབུ་དགེ་དམ་པ་ཇེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གིས་གདུལ་བུའི་
བགོ་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་པའི་རབ་དང་སུལ་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་
སྐྱེགས་བམ་པོད་བཅོ་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདིའི་བརྗོད་དོན་རགས་བསྐྱུས་ཤིག་

ངོ་སྤྲོད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་བྱུང་གི་སྐོར།

<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>> འི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྦྲང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྤྲོད་ཅིག་གི་ཆོད་
མའི་རྣམ་གཞག་ བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་ཚུལ་སོགས་ལ་
དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་དབུ་མ་ཆོག་གསལ་ཅུ་བར་བཟུང་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། བྱང་རེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཁ་བསྐྱངས་པ་དང་། ཆཀ་ཁོང་གིས་མཐུན་དཔྱོད་ཀྱི་ཅལ་ལས་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་
གནད་སྟེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དཀའ་གནད་ཁག་ཅིག་ལ་དབྱུང་པའི་ལྡེ་མིག་
ལྷ་བྱུང་གྱུར་ཡོད་སྟབས། ཡལོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་
སྐབས་དེ་མར་<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>>ལ་བསྐྱབས་བརྗོད་གནང་།

<<ཉེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་>>དང་། <<ཆོས་དབྱེད་ས་བསྟོད་
པའི་འགྲེལ་བ་སྤྱི་བཞི་ཀྱིས་>> <<ཅོད་བསྐྱོག་གི་གཞུང་འགྲེལ་>> <<མདོ་
སྟེ་རྒྱན་དང་སྦྱར་བའི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱོད་དང་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
སྐོར།>> <<ཉེན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ཀྱི་དཀའ་
འགྲེལ་>>སོགས་ནི་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དཀའ་གནད་ལ་དོགས་
བ་གཙོང་པར་མེད་མི་རྩེད་བར་མ་ཟད། ཅུ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་དེ་སྤྱི་རིམ་དགོ་ལྷན་
པའི་ཕྱོགས་ན་འགྲེལ་བ་མེད་སྟབས། དགོ་ལྷན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁ་སྐོང་དུ་འདར་
བཅུམས་པའི་བཅུམས་ཆོས་མཛད་དུ་བྱུང་བས། གཟུར་གནས་མཁས་དབང་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབས་པའི་མེ་ཏོག་ཡང་ཡང་གཏོར། <<སྟོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉེར་
མཁོ་ཀྱན་བཏུས་>>ནི་བོད་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་སུམ་ཅུ་ལྷག་གིས་སྟོ་

རིགས་སྒོ་བ་ཚན་དུ་བཞག་ཡོད་པས། འཕྲིན་ལས་ཆེས་རྒྱས་ཤོས་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཤིག་ཡིན་ལ། <<དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ཡི་རྣམ་གཞག་ཆེས་ཆེར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒོ་རིགས་གོང་མ་>>ནི་དབུ་མ་ཆེག་གསལ་དང་། འཇུག་པ་
 རང་འགྲེལ། ཅུ་ཤེས་སྤྲིན་ཆེན། བྱང་པེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། ལྷག་མཐོང་
 ཆེན་མོ་སོགས་ཁུངས་སུ་བྱས། གན་རང་གི་དབྱེད་པས་བརྟན་ཤིང་བཅད་དེ་
 བརྩམས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་
 ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་བོད་ཁ་བ་ཅན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྤར་མེད་པའི་ཐེན་མོ་གསར་
 པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། <<དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་སྤར་བའི་སྐབས་
 གསུམ་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་ཁ་སྐོང་དམར་སྟོད་
 ཀྱི་དྲོགས་གཅོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་>>ཞེས་དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་
 སྤར་ཏེ། སྐབས་གསུམ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ ཤིང་གནང་བཀག་གི་ཁྱད་
 པར་མདོ་ཡི་ཁུངས་དང་བཅས་པ། སྒོ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་ཀུན་གྱིས་གོ་སྒྲི་ཞིང་ཡིད་
 ལ་ངེས་བདེ་བ། <<སྤྲིང་ཞིའི་འཁྲལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྷེ་
 མིག་>>གིས་རྣམ་འགྲེལ་ཅུ་བར་བཟུང་ཐོག་སྟེ་བ་སྤྲི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་སྐབས་བྱེད་སོགས་ལ་དེར་རབས་རིག་གསར་དང་མཐུན་པའི་དོགས་
 དཔྱད་གནང་ཡོད། བསྟན་བཅོས་བྱི་མ་བཞི་<<སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་
 འཆོལ་བསྐྱུ་ཕྱོགས་སྟོག་ཁང་>>གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་ཏེ། བོད་ནང་ན་ཡང་འགྲོ་
 དོན་འཕེལ་བཞིན་དུ་མཆིས་སོ། །

སྒོ་སྟོང་གི་སྟོང་།

<<ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྟུས་པ་སྒོ་སྟོང་
 དོན་བདུན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་>>དང་། <<ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་བདུད་ཅི་གཅིག་ཏུ་

འབྲིལ་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིམ་རིམ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་ཞུན། >> ལྷག་
པར་དུ་བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་ལས་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ངེ་ལྷར་འབྲུག་ཚུལ་
<<གཏན་བདེའི་གཞི་མ་>>སོགས་ནི་དལ་བ་རྟེན་པ་དོན་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ།
རིགས་པའི་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་གཏན་
ཀྱི་འདུན་མ་སྟེག་མཁན་ནམས་ལ་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་མེལ་སྟག་ཏུ་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་གྱི་སྒྲོར།

ཆན་ཁོང་གིས་སྐྱ་ཆེ་མེད་པོ་ཤེས་ཡོན་ལ་བསྟེན་པར་བཞུགས་པའི་ཉམས་སྟོང་
གཞིར་བཟུང་བའི་བསྐྱབ་བྱ། དབྱེད་ཚུལ། ཤེས་ཡོན་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་ངེ་
ལྷར་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་མཛད་ཡོད་པ། དཔེར་ན། <<ཤེས་
ཡོན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་གཞིན་སྐྱུལ་>>དང་། <<གཞུང་འབྲེལ་
ཙུ་འཛིན་དགོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱིད་བྱས།>> <<རང་ཉིད་དགོ་ཆན་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་དགོ་ཆན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོ་དུ་གཏོང་བྱོགས་སྒྲོར་ནང་ཆགས་ཀྱི་བསམ་
འཆར་འགའ།>> <<ཤེས་ཡོན་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་སྟོན་གནས་བཞི།>>
<<རིགས་སྟོབ་དགོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཤེས་རིག་གི་གཞིན་སྐྱུལ།>> <<སྐལ་
བཟང་སྟོ་བརྒྱར་འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>སོགས་ཡོད་པ། <<སྐལ་བཟང་སྟོ་བརྒྱར་
འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>ནི་གནའ་དེང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལག་བསྟར་བྱེད་
ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བཅན་བྱོལ་ནང་ཤེས་ཡོན་
ལག་བསྟར་བྱེད་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆེས་སྲ་བ་དེ་ཡང་ཡིན།

སྤྱི་ཆོགས་སྟོབ་གསལ་སྒྲོར།

<<ལུགས་བྱང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཐེམ་སྐས་མ།>> དང་<<ཆང་རག་གི་ཉེས་
དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྟོག་སྐབས།>> <<རང་རེའི་སྟོབ་བྱའི་

ཉེར་མཁོ་སྤྱང་དེ་བ་གསུམ་པ་སྒོ་གསལ་མངོས་རྒྱུ། >> <<སྤྱི་དོན་དབྱུང་ཤེད་ཀྱི་
སྤྱང་། >> <<སྒྲིག་ལྗེས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་>>སོགས་ཏེ་ཅང་མང་ལ། <<ཆང་
རག་གི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྒྲིག་སྤྱབས་ཞེས་བྱ་བ་>>
ནི་བཅན་གྱིས་ནང་དུ་དགོ་ཆན་འོས་སྤྱོད་གི་སྒྲོབ་ཆན་དུ་བཞག་ཡོད་པར་མ་ཟད།
པོད་ནང་ནས་ཀྱང་དཔར་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་བཞིན་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན།

ཆབ་སྲིད་ཚོས་རིག་སྒྲོར།

དབུས་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་འབྲི་བསྐྱལ་ཁུས་བ་བཞིན། པོད་ཀྱི་
འབྲལ་ཕྱགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་དབྱེད་དེ། མ་འོངས་སྒྲོན་གཟིགས་ལྟ་བུར་བཅུམས་
པའི་<<དམངས་གཙའི་རྣམ་གཞག་>>དང་། <<པོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དོ་སྤྱོད་གནད་བསྟུས། >> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་
པ་སྐྱལ་བཟང་སྒོ་འབྱེད། >> <<ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་སྒྲན་པའི་དབྱེད་གཏམ། >>
<<གངས་བྱ་དང་པོ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་>>སོགས་ལེགས་བཤད་འདི་དག་གིས་
པོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་ནས་
ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་པོད་རྒྱལ་
ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲིད་ཕྱགས་དེ་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཕྱགས་ཐོག་བསྐྱོད་
ཐུབ་ན་དགོ་མཆན་ཆེ་བ་སོགས་ལ་དགོངས་དབྱེད་ཞིབ་མོ་གནང་ཡོད།

ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར།

<<ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་རིག་གཞུང་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ་སུམ་
རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བརྩ་སྤྱོད་རིན་ཆེན་བང་མངོན་>>ཀྱིས་པོད་གངས་
ཅན་གྲོངས་ཀྱི་བརྩ་སྤྱོད་མཁན་པོ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་

གསུམ་འདུས་ཐོག་རྒྱ་ཁོང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱང་པས་དགག་བཞག་
 སྤོང་གསུམ་གནང་མྱེ། བོད་ཀྱི་བརྗེས་པའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་།
 སྐད་བརྗེས་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ཡང་དབྱང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་
 བ་ཞིག་ཡིན། ཆོག་ས་བཅད་དང་ལྷག་མ། བཅད་ལྷག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་
 <<ཆོས་བརྟག་པ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཟང་གསལ་པའི་སློན་མེ>>དང་། <<ཡོན་
 ཏན་བརྟག་པ་ཞེས་བྲ་བའི་སྤྲིངས་ཡིག>> <<འཛིག་རྟེན་བརྟག་པ་སྟེ་ས་དབང་
 འདོད་རྒྱུར་བསྐྱར་པའི་རྒྱན།>> <<སེམས་བརྟག་པ་གཤེད་མ་གཤེད་བྱེད་ཅེས་བྲ་
 བའི་ཆོག་ས་བཅད་བརྒྱ་པ།>> <<བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་པའི་ཡང་སྤྲིང་
 སྐྱར་བདེན་རྒྱན་དབྱེ་ཞིབ་བྱང་ཅམ་ཞུས་པ།>> <<ནང་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛམ་
 སྐྱིང་ཞི་བདེ་ལ་པན་ཐོགས་བྱས་པ་ལས་བྲ་རྒྱ་མང་བ་བསྟན་ཡོད།>> <<སྟན་ངག་
 གི་དབྱང་པ>>སོགས་མང་དུ་མཆིས་པས། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་འདོད་ཆེ་གསུང་འབྲུམ་
 ཉིད་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་ཞིང་། <<ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་
 ཆེན་པོར་དོན་གྱི་སྤྲང་དུ་མཆོན་ནས་སློས་ཏེ་སྤྲིང་ལུགས་དང་སྐྱར་བའི་ངོ་མཆར་
 བསྟོད་པ>>དང་། <<གསོལ་འདེབས་དཔག་བསམ་ལྗོན་པ>>གཉིས་ལས་བྲི་
 མ་ནི་རིགས་སློབ་འདུས་མང་གི་ཆོག་ས་འདོན་དུ་བཞུགས་ཡོད་དོ། །

རྣམ་ཐར་ཅོམ་རིག་གི་སྐོར།

<<བཀའ་གདམས་གསར་མའི་དགེ་བཤེས་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་
 ཐར>>ཞེས་སྒྲིགས་བམ་སྟོད་སྤྲད་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་<<མཁས་དང་བྲུབ་པའི་
 དབང་ལྷག་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐབས་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར>>དང་།
 <<མ་རྩ་བཅིང་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དབྱོང་
 ལྷན་འཇུག་ངོགས།>> <<རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ཏེ་ཏྲ་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་

ཆེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཆར་མ་དུ་བྱུང་>>སོགས། མཁས་མང་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་སྐྱེས་
ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་མངལ་རྒྱ་ཡོད་ལ། གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་
པའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་
དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཡིག་འཛོག་བྱས་པ་ཆེས་སྤྲོ་ཤོས་དེའང་ཡིན་པས། ཕྱིས་སུ་
ཚུམ་པ་པོ་མང་པོས་གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་གིས་ས་བོན་
བྱས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་བསྟུས་
བརྒྱངས་བསྐྱམས་ཅི་རིགས་ཤིག་བྱས་འདུག་གོ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སློང་།

<<ཀོང་རའི་སྤྱད་པའི་མེ་ལོང་>>དུ་ཡུལ་ཀོང་ཇོ་ར་བའི་ཡུལ་གྱི་བཀོད་
པ། མེ་ཡི་སྐྱེ་འཕེལ། ས་ཡི་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཆགས་པས། ལོ་རྒྱུས་
སྤྱོད་བ་རྣམས་དང་། ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བར་སློབ་པ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་མཁོ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན། <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རོ་སློང་>>དང་།
<<རིགས་ལམ་སློབ་གྲུའི་ལོ་རྒྱུས།>> <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་
དང་མ་འོངས་པའི་འཆར་སྤྲིག་>>ཅས་རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལོ་
རྒྱུས་དང་། སྤྲིག་གཞི། མ་འོངས་སློབ་གཉེར་བྱེད་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་
མཛུབ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་ལྟར། ད་ལྟ་ཡང་གན་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་ག་མ་ཉམས་
གྲུ་མ་ཆག་པར་གནས་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་གི་ཕྱི་ནང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། གཞུང་ཆེན་དང་རིག་གནས་དཔེ་ཁྲིད།
ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་སོགས། བོད་ཀྱི་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་མིག་སྟོན་མིག་སྟན་གྱི་ཞབས་འདེགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་ཞུས་

པར། བཅན་ཁྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྤྱི་བོ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་
པའི་མེ་ཏོག་གཏོར་དང་འཛོར་བཞིན་ཡོད།

གན་ཁོང་གི་སྤྱུགས་བསྐྱེད་ལས་འབྲུངས་པའི་སློབ་མ་ལ་མཆོན་ན། དག་
བཤེས་ལྷ་རམས་པ། རིས་མེད་དག་བཤེས། རིས་མེད་དག་བཤེས་མ། རིས་མེད་
སློབ་དཔོན། རིས་མེད་སློབ་དཔོན་མ། འབྲུམ་རམས་པ་སོགས་དང་། སྤྱི་གསུང་
བསྐྱར་གྱིས་མཆོན་སྐད་ཡིག་སྤྱི་མང་ལ་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་
འཛིན་སྤྱིང་གི་ཡུལ་གྱི་གང་སར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྱི་ལྷན་སྐྱེད་དང་
འབྲུལ་བཞིན་ཡོད།

མདོར་ན་ཆད་དུ་བྱུང་པའི་བསྐྱེད་བཅས་བོད་བཅོ་ལྷ་ལས། དཔལ་རྒྱ་ལེན་
ནས་བརྒྱད་པའི་ནང་བསྐྱེད་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་ཞིབ་མོ་རྣམ་
འཐག་གི་སྤྱི་ནས། གོ་སྤྱི་ཞིང་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམ་པའི་དོ་སྤྱི་གནང་ཡོད་ལ། ཐུན་
མོང་པའི་རིག་གནས་བདེ་སྤྱི། ཤེས་ཡོན། བསྐྱེད་བྱ། མི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དོར་རྣམ་
གཞག་རྣམ་ཐར། ལོ་རྒྱས་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་པན་པ་ཤི་སྤྱི་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་རང་ཅག་བོད་པའི་གནས་སྤངས་ “སྤྱི་ཐད་སྤྱི་རྒྱུགས་” ལུ་
གྱུར་པའི་སྤྱི་བས་འདིར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྤྱི་བས་མགོན་སྤྱི་བོང་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་ལ་
དབུ་ལོག་དབུང་འདེགས་དང་། བཅན་ཁྱོལ་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ཡོད་
ཆད་སྤྱི་བ་ཏང་སྤྱི་བ་ཏང་ཆད་མེད་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། མཐར་གཅིས་པའི་སྤྱི་
སོག་ཀྱང་བོད་བསྐྱེད་སྤྱི་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤོར་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཀྱིས་བརྗོད་ག་ལ་
རུང་། ཁོང་རྒྱུ་དང་ཞུས་ཀྱིས་ཁར། “འདིག་རྟེན་སྤྱི་དང་ཁྱེད་པར་བསལ་ལྟོངས་
འདིར། ཞི་བདེ་གཏན་ཆགས་སྤྱི་བ་མིན་མགོན་ཁྱེད་ལ། ཤུག་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་
གསལ་དེ་ལྟར་ན། འབྲུར་གཡེང་ལོག་སྤྱི་བ་སྤྱི་བས་ཤིག་གངས་ཅན་པ། །” ཞེས་

ཞལ་ཆེས་ས་ནན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞག་འདུག

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་སྤྱགས་དགོངས་བཞིན་ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་
མགོན་ལྷ་མིའི་ལྷ་མ་འབྲེན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་གཙོས་རིས་སྤྱུ་མ་མཆིས་པའི་སྤྱིས་ཆེན་ཀྱན་གྱི་ཞབས་པད་བརྟན་
ཅིང་། མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཡངས་པའི་ཁྱོན་དུ་རྒྱས་པ། བོད་གཞིས་བྱེས་ལྷན་
འཛོམས་ཀྱི་ཉི་མ་སྤྱར་དུ་འཆར་བའི་སློན་འདུན་དང་བཅས། དབུ་དགེ་དམ་པའི་
གསུང་འདུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༤ ས་ག་ལྷ་
བའི་ཆེས་བཟང་པོའི་ཉིན།

དཀར་ཆག

རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་ལ་གསོལ་ འདེབས་དབག་བསམ་འདོད་འཇོ།	1
གསོལ་འདེབས་དབག་བསམ་འདོད་འཇོ།	3
ཨོ་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག་.....	7
སྒྲར་སྒྲུབ་པ།	12
ནོར་མཉེ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་ནས་བྱིར་ཐེབས་སྐབས་ཐེབས་བསུའི་ སྒོ་ཡིག་.....	13
ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་བ་སྐལ་བཟང་སྒོ་འབྲེད།	15
སྲིད་བཅོད།	15
ལུགས་གཉིས་སྲུང་བའི་དབང་པོ་ལ་བྱུག་འཆའ་ལོ།	17
དང་པོ། ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཁུངས་བསྟན་པ།	19
གཉིས་པ། ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཅོད་སྲོང་དང་བཅས་པ།	29
གསུམ་པ། ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་དངོས་བསྟན་པ།	62
བཞི་པ། ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྟེན་གཞི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ལ་ དབྱེད་པ།	76
ལྔ་པ། མཚུག་གི་འཕྲོས་དོན་བཤད་པ།	89
མཚུག་ཏུ་སློན་ཆོག་བྱ་པ།	94
༡༩༥༡ ལོར་རང་རེའི་གཞོན་ནུའི་ལྷན་ཆོགས་སུ་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ སྒོར་ལེགས་སྲུང་སྤུལ་བའི་ཟེན་བྲིས།	97

ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དམིགས་ལུལ།	98
བྱ་བ་ལས་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཆོས་གཙོ་ཆེ་བ།	99
ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དོ་བོ།	102
ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ།	103
ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་གྲུབ་དོན།	106
དྲྀགས་གཙོད།	108
འབྱུང་འབྱུར་སྒོར།	112
ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྐྱབས་སོགས་ལ་དབྱེད་བ་བཅོས་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས།	115
༡ མེད་བཟླ་ད།	115
༢ བཤད་བ་ལ་འཇུག་བ།	116
༣ སྤྱི་ཆོགས་གྱི་ལས་དོན་ལ་དབྱེད་བ།	117
༤ ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་ལ་དབྱེད་བ།	118
༥ ལྷག་བསམ་དང་རང་དབང་ལ་དབྱེད་བ།	125
༦ མང་གཙོ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་བརྟག་བ།	129
༧ ཆོས་རིག་སོ་སོའི་སྒོར་སྒྲིང་ལ་བསྐྱུལ་བ།	134
༨ བྱེད་པར་དུ་སེམས་འདུལ་ལ་བསྐྱུལ་བ།	136
༩ མི་རིགས་གྱི་ལྷ་བ་ལ་བསྐྱུལ་བ།	138
༡༠ བྱེད་པར་དུ་ཆོས་ལ་བསྐྱུལ་བ།	140
༡༡ དེའི་ནང་ནས་སྤྱི་དབྱུག་གི་བསྐྱུལ་བ།	142
ཡང་སྐྱུལ་བ།	144
རིགས་སྒོར་འགན་འཛིན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་རང་ངོས་ནས་སྤང་ཚུལ་ཞུ་བ།	145

གདམ་བྱའི་ལན་འབྲུལ།	149
གདམ་བྱ་དང་པོ་དབྱ་མའི་ལམ།	155
རང་ཅག་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀར་སྐབས་བབས་ཀྱི་གཞིན་སྐྱལ།	159
གཉེན་པོ་དང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་ལྟ་ཚུལ་དང་ མཐོང་ཕྱོགས།	165
བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ལས་གཞིས་སྡོད་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྡོད་རང་དབང།	173
ཨ་བོད་ལྟ་ཆོག་གས་ལ་འབྲུལ་རྒྱ།	185
མང་གཙོའི་རྣམ་གཞག།	189
བོད་རིགས་གཞོན་ནུའི་ཆོག་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་པའི་མཛད་སྒོར་གནང་བའི་ བཀའ་སློབ།	201
ཕེབས་གསལ་ལྟར་སྤྱོད་ཆབ་སྐྱོར་གྱི་བསམ་འཆར།	207
ལྷག་བསམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གོ་ཁབ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་རྣམ་པ་ལྟན་ རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་བ།	221
བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་བའི་སྤྲེགས་བྲ།	223
རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྡོན་རྒྱུད་ཐོན་སྐྱེད་དང་མ་འོངས་པའི་འཆར་སྤྲིག་.....	229
བྱི་བ་བྱི་ལན་མཛད་བ།	237
བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ས་ནས་ངོ་མྱོལ།	263
དེད་དུས་བོད་ཀྱི་གནས་སྤངས།	267
བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཐེང་བཅུ་པའི་ཡང་སྤྱོད་སྐོར་བདེན་རྒྱུན་དཔྱེ་ཞིབ་བྱུང་བ།	271
སྡོན་བསྐང་དགེ་འདོན་རྒྱལ་བཞིན་གནང་དགོས་པའི་རེ་བསྐུལ་སྤྱོད་ལེགས་ཀྱི་ཡིག་.....	277
རྟ་ས་རིགས་སློབ་འགན་འཛིན་སློབ་ཐང་རྒྱ་མཆོའི་དབང་མེད་ཁ་ནས་ཐལ་བ།	281

ཀྱལ་ཆེན་ལྷགས་ལྡན་དུ་འབོད་པའི་དོལ་ཀྱལ་གྱི་སྒྲོར་ལ་དབྱད་པ་བདེན་པའི་	
ཆངས་ཐིག་.....	287
དཔར་སྐྱོན་གསལ་བཤད།	289
ཙམ་བ་པའི་ངོ་སྤྲོད།	291
ཉ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དབྱིད་ཆོས་ཆེན་མོའི་སྐབས་སྐལ་བའི་བཀའ་སློབ།	303
ལྷགས་ལྡན་སྒྲོར་ལ་གསལ་བཤད།	307
ལྷགས་ལྡན་སྒྲོར་ལ་གསལ་བཤད་ཐངས་དང་པོ།	309
ལྷགས་ལྡན་སྒྲོར་ལ་གསལ་བཤད་ཐངས་གཉིས་པ།	319
ལྷགས་ལྡན་སྒྲོར་ལ་གསལ་བཤད་ཐངས་གསུམ་པ།	359
ཇེ་ཙོང་ཁ་བའི་བསྟན་པ་དང་དོལ་ཀྱལ་བསྟེན་སྲོལ་འབྲུ་འབྲེལ་གང་ཡང་	
མེད་པའི་སྒྲོད།	359
གསལ་བཤད་བཞི་པའི་ཆབ་ཏུ་རྩི་བའི་ལམ་ནས་གསལ་སྟོན།	380
ལྷགས་ལྡན་སྒྲོར་ལ་གསལ་བཤད་ཐངས་བཞི་པ།	385
ནང་མིས་ཕྱི་སྐུལ་བྱས་པའི་བྱི་ལན།	423
ཀྱལ་ཆེན་ལྷགས་ལྡན་དུ་གྲགས་པའི་དོལ་ཀྱལ་གྱི་སྒྲོར་ལ་དབྱད་པ་བདེན་	
པའི་ཆངས་ཐིག་.....	435
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་དོལ་ཀྱལ་བསྟེན་གསོལ་བཀའ་འགོག་	
བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་ཆོད།	451
གྲོས་ཆོད།	453
རིགས་ལམ་དབྱུ་དགེ་སོགས་དམར་གསོད་གཏོང་མཁན་གྱི་གཟུགས་	
ལག་དམར་བ་གཉིས་ཅད་ཆོད་པ།	456

ལག་དམར་བ་རྩད་གཅོད་བྱས་པའི་སྔ་ཕྱིའི་བརྒྱད་རིམ།	457
དེབ་འདིའི་ཚེམ་པ་པོ་སྒོ་བྱར་དུ་མ་རུངས་པའི་སྒྲེས་བྱ་འགས་ཇི་ལྟར་སྒྲུ་སྒོག་	
བཀོངས་པའི་སྒྲོ་གནས།	460
དོལ་རྒྱལ་སྒྲོར་བྱག་དཔེ་གསར་ཐོན་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཐོ།	463
འུགས་ལྷན་གྱི་ངོ་མོ་ངོ་མ་ཇི་ཡིན་གྱི་ཁུངས་སྒྲེལ་གསལ་བཤད་ཐུང་དུ།	464
སྔ་འགྱོད་ཕྱི་སྒྲོམ་དགོས་པའི་རེ་བསྐྱལ་སྤྱིངས་ཡིག་.....	467
བར་བདེན་གྱི་ལམ་ནས་བཀོ་སྤང་དངོས་སུ་གནང་འདོད་ཡོད་ན་དགའ་བསུ་	
ཞུ།	469
བསྔོ་བ་རྒྱས་པ།	470

༡༡། །རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་གོང་ས་
ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་ལ་གསོལ་འདེབས་དཔག་
བསམ་འདོད་འཇོགས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

གསོལ་འདེབས་དབག་བསམ་འདོད་འཇོ

༡༡། རྩོམ་སྒྲིག་མཁུན་པའི་དགེ་ཚོགས་ཀྱི་ཅེར་གཤེགས་པས། དབང་
བཅུའི་གདོང་ལྷ་འབར་བའི་གསེར་གྱི་ཁྲིར། མགོན་ཁྱོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་མངའ་
གསོལ་ན། འདོད་ཟེར་དབང་བསྐྱར་ཆེན་པོའི་ཤེས་པ་སྦྱོལ། སྤང་ཉོགས་རིན་ཆེན་
ཆོགས་ཀྱིས་གཏམས་པ་ཡིས། རྩོམ་གསུམ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལྷན་པོ་བརྗེད་ཆགས་
པས། མཁས་བྱུང་གསེར་རིའི་དབྱུང་ན་ལྷན་མེ་བ། ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་
བདག་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། མཆོག་གསུམ་རྣམ་སང་ཆོགས་ཀྱིས་ཉེར་བསྟེན་
ཅིང་། རྒྱལ་པོར་འབྱུང་པོ་མ་ལུས་ཟེལ་མནན་ཏེ། ལུང་རིགས་འོད་ཀྱིས་ཁྱོན་ཀྱང་
གསལ་མཛད་པ། ས་གསུམ་མཛེས་པའི་རྒྱན་གཅིག་གསོལ་བ་འདེབས། གཞུང་
ལུགས་རིག་པའི་གནས་ཀྱང་ལེགས་བསྐྱབས་ནས། ཐེག་གསུམ་རིན་ཆེན་
མཛོད་ཀྱང་སྟུན་བྱས་ཏེ། འཁོར་འདུ་ཡོངས་ལ་སྡེ་བཞི་འཛད་མེད་དུ། སྦྱོར་
མཛད་འདྲེན་པ་ཆེན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། འདི་ཕྱིའི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐའ་
ལྷས་པས། མ་རིག་ཆོངས་དང་མ་ཉོགས་ལོག་ཉོག་གཉིད། མ་ལུས་སང་བྱེད་
ཆོངས་པའི་དབྱུངས་ཀྱིས་བདག་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་སྦྱོལ་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། ཁམས་མོས་མི་འདྲ་དཔྱད་ལྡན་རི་སྟེང་པའི། ལྷང་དོར་བྱ་སྒོ་གང་དང་
གང་རན་པར། སྟོན་ལ་དབང་པའི་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། གཉིས་མེད་སྤར་
བྱོན་ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། བྱམས་ཆེན་སྒྲ་གོས་ཡངས་པའི་གྲིབ་བསིལ་
འོག འགྲོ་བ་མ་ལུས་སྦྱིང་རྗེས་བསྐྱམས་པ་ཡིས། མ་པང་བྱ་བཞིན་བསྐྱུང་པར་
ཐོགས་མེད་པ། ཀྱང་གྱི་སྦྱོབ་པ་ཆེན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། ཉི་མའི་གཟི་དང་

སྤང་བའི་ཐན་བྱ་བཞིན། །ལོག་པར་འཁྱེད་པ་མ་ལུས་མིག་སྤོངས་ཏེ། །ཅི་བྱ་བྲལ་
ཡང་སྟོབས་ཀྱིས་པན་གདགས་པ། །མཐུ་སྟོབས་མངའ་བརྟེན་བྱེད་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། །བདག་ཅག་སྐལ་བས་རྟེན་བའི་མིག་གཅིག་ལ། །བྱེད་ཀྱིས་གདམས་
བ་ཇི་བཞིན་བསྐྱབས་བ་ཡིས། །ས་ལམ་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་རུ། །པ་རྗེས་བྱ་
ཡིས་ཟེན་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །བགོ་སྐལ་བྱ་སྟོ་མ་འོར་མ་འདྲེས་པར། །པ་
མཛངས་བྱ་ལ་བསྐྱོས་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །གང་ལ་གང་འདོད་བསྐྱུ་བཞིས་དབྱགས་
དབྱང་སྟེ། །འཁོར་གྱི་རེ་བ་མ་ལུས་བསྐྱང་དུ་གསོལ། །ཅེ་གཅིག་གྲུས་པའི་དབྱང་
ཐག་མི་སྟོད་ཀྱང་། །ལས་བསོད་དམན་བས་འོངས་པ་ཅིར་གྱུར་པ། །ཐུགས་རྗེའི་
བྱག་གིས་སྦྱར་བར་སེལ་མཛད་དེ། །ཉེས་པའི་གཡང་ས་ཀུན་ལས་བསྐྱབ་ཏུ་
གསོལ། །སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་བཟང་པོས་བྱེད་གྱི་འབངས། །རྟེན་པ་དེར་ནས་བྱང་
རྩལ་སྦྱང་པོའི་བར། །དོ་རྗེ་དཔོན་སྟོབ་ཇི་བཞིན་མི་བྱེད་པར། །ཐུགས་ཡིད་རོལ་
མཆོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་ཤོག །སྟོ་གསལ་བྱེ་བས་རྣམ་དཔྱད་གཟིངས་བསྐྱལ་
ཏེ། །གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོར་ཐོས་བསམ་རྒྱབས་འཕྱར་བས། །སྟོམ་བྱང་བསམ་
འཕེལ་འོར་ལ་དབང་བསྐྱར་ཏེ། །བསྐྱབ་གསུམ་རིན་ཆེན་སྟེལ་བར་དཔལ་འབར་
ཤོག །མདོར་ན་ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་ཉིད་དང་། །མི་འབྲལ་རྒྱལ་སྐྱོད་
ལ་ལེགས་བསྐྱབས་ཏེ། །རང་གཞན་དོན་ཆེན་བསྐྱབ་ལ་མི་ཞུམ་བར། །འགྲོ་བ་
ཀུན་གྱི་མཉེས་གཤེན་བདག་གྱུར་ཅིག །བྱང་པར་ཅི་བཟུང་ཁྱོད་མཉེས་ཁོ་ན་
ལས། །མི་མཉེས་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་འགྲོ་བར། །སྟོ་མ་ཡི་དམ་ཆོས་སྤང་རྒྱ་
མཆོ་ཡིས། །སྤང་སྟོབ་འཕྲིན་ལས་གཡེལ་བ་མེད་པར་ཤོག །ཅེས་པ་འདི་ཡང་
རིགས་སྟོབ་འགན་འཛིན་དགེ་སྟོང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་སྤང་བའོ། །

བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༥ ཉེན་ལུ་རོབ་ནོ་མེའི་ཞི་བདེའི་ཆོགས་པ་ནས་འཛམ་

སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོར་འབུལ་རྒྱུའི་གསལ་
བསྐྱབས་ལྟར་ད་ཆ་དངོས་སུ་ཕུལ་བར་བོད་ཕྱི་ནང་མི་རིགས་ལ་ལོང་བ་མིག་གསར་ཆེད་པ་ལྟ་
བུའི་དགའ་སྟོབས་ས་གསུམ་རབ་ཏུ་གཡོ་བ་དེ་ལྟར་ཐུན་ནས་ཀྱང་དད་པའི་སོན་ཅ་སྤེལ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་འདེབས་བ་གསོལ་འདེབས་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༣༩། །ཞི་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །

ལེགས་སྦྱོང་ཀུན་ལ་སློག་གྲང་བཏང་སྟེ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་ལེགས་བསྐྱབས་འབྲས། །
འགྲོ་བ་མ་ལུས་གཉེན་དུ་བསྟུ་བའི་སློན་གནས་མཁུན་པའི་ཚུ་གཏེར་ཆེའི། །
འཕྲིན་ལས་རྒྱབས་སྒྲེང་ས་གསུམ་ཡོངས་ཁྲབ་པ་རྒྱལ་ཀུན་མཛད་པ་གཅིག་བསྐྱས་པ། །
བཅེ་བའི་གཏེར་ཆེན་དཔལ་བཅེགས་རྒྱལ་པོར་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་བྱག་བགྱིའོ། །

ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་སྙིང་དུ་གཏན་ཆགས་རང་དབང་དགའ་བདེ་སྒར་གསོས་ཏེ། །
སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་མཛོན་པར་བསྟོད་པས་ཞི་བདེའི་དབྱ་ཁྲིད་སྤུལ་བྱུང་དུ། །
རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མར་མཆོན་གསོལ་མཛད་དེ་འཛིག་རྟེན་གསར་པའི་དགའ་སྟོན་བརྒྱས། །
ས་གསུམ་གཡོ་བཞིན་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་ཏུ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཕྱོགས་བཅུར་སློག། །

གང་ཉིད་གཅིག་དུའི་ཞོ་གས་འཆོ་བའི་བོད་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན། །
སྟོན་ཅན་གྲུང་དཔག་སྙིང་ཅ་འདར་བཞིན་སྒར་ཡང་ཁ་ནས་སྐྱབས་འབྱུར་བར། །
དུས་དང་འཆོམ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཉི་མ་ཇི་བཞིན་གསལ་མཛད་པ། །
འཛིག་རྟེན་མིག་གཅིག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་སྟེ་དགུ་ཀུན་གྱི་སྙིང་དུ་སིམ། །

ཆེས་སྟོགས་སྤིང་འདིར་བདེ་སྦྱིད་གསར་པའི་བཅུད། །

རྫོགས་ལྷན་བཞིན་དུ་ཁྲིད་གིས་རྒྱས་མཛད་པས། །

འཇམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞེས། །
གྲགས་པས་ས་གསུམ་འགོངས་མཛད་ཉེ་བར་དགོངས། །
དེ་ཉམས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བནྟག་དཀའི་དོན། །
སྤྲིང་སྤྲིབས་ཆེན་པོས་ལོག་སྐྱབ་ཆར་བཅད་དེ། །
ཀུན་གྱི་རེ་བ་རི་བཞིན་འཛོམས་མཛད་པ། །
སྤྲེ་བཞིའི་བསམ་འཕེལ་ནོར་བུར་གསོལ་བ་འདེབས། །
དབང་བཅུའི་སྤྲིབས་ཀྱིས་ཚེས་སྤྲིད་རིན་ཆེན་ནོར། །
ས་སྤྲིང་ཀུན་འགོམས་སན་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེ། །
གངས་ཅན་ལྗོངས་ནས་གླིང་བཞིའི་ཅེར་བྱོན་པ། །
འགྲོ་བའི་འཕྲེན་པ་ཆེན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །
ཁྱད་པར་ནག་པོའི་རྩ་ལག་དབྱང་ཆོགས་ཀྱིས། །
རི་ཅམ་བསྐྱོས་ཀྱང་སྤྲིང་རྩེས་རབ་བསྐྱུངས་ཏེ། །
ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱིས་འདུལ་བར་མངའ་བརྟེས་པ། །
ངོ་མཆར་སྤོན་པ་ཆེན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །
འཛིག་རྟེན་ཆེ་དགའའི་བླ་མཆོག་གང་གིས་ཀྱང་། །
བསམ་ལས་འདས་པའི་ལེགས་སྐྱེས་བདུད་རྩིའི་ཆར། །
འཕེབས་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ལྷ་དབང་ཆེ། །
འགྲོ་བའི་མཉེས་གཤེན་ཆེན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །
ཐབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་རིག་པའི་གཞུང་ལམ་ནས། །
འཛིག་རྟེན་སྤྲིད་ལུགས་དང་སྦྱར་འདོད་དགའའི་གཏེར། །
ཀུན་གྱི་རེ་ཁར་འཕྲེན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེ། །

ཆོས་སྲིད་ཀུན་གྱི་བྱེད་སྲོལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
སྲིད་ན་བྲེགས་པའི་མི་བསྐྱུན་དབྱང་གི་ཆོགས། །
བརྒྱུད་སྲོད་བྲ་ཆུབས་འཕྱར་བའི་འདྲིགས་རྩམས་འོག།
ཚུད་པ་ཀུན་ལ་དབྱུགས་དབྱུང་བདེ་ཉེར་བས། །
ཡ་ངའི་འདྲིགས་པ་ཀུན་སྲོལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་དུས་དང་གང་འཆམ་བར། །
ཕན་དང་བདེ་བའི་བྱེད་སྲོལ་མཐའ་གྲས་པའི། །
དབྱུས་ནས་གངས་ཅན་མགོན་སའི་ཚུལ་བྱོན་པ། །
མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤེལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
མཆོན་ལྷན་དབྱང་དང་བལ་ཡང་བདུད་དབྱང་འཕུལ། །
འཛད་མེད་ཞོར་གྱིས་དཔེན་ཀྱང་ཀུན་ཡིད་ཆེམས། །
རྩལ་སྲོར་སྐྱུན་གྱིས་མ་བྱས་ཀུན་གྱི་གསོས། །
ངོ་མཆར་ཕུལ་བྱང་སྒྲ་མེད་ཞབས་བརྟན་ཤོག།
མི་སློབ་ན་ཡང་སྲིད་ལུགས་ཀུན་མཐུན་པ། །
ཞི་དུལ་ཆེ་ཡང་བྲེགས་ལྷན་ཀུན་གྱིས་བཀུར། །
རྟག་རྒྱ་འཛུམ་ཡང་མ་རུངས་ཀུན་བསྐྱེགས་པ། །
སྐྱུ་མའི་འཕུལ་གྱི་གཙོ་སྲོལ་ཞབས་བརྟན་ཤོག།
པ་རོལ་དག་སྤེས་རྟག་རྒྱ་གཙུག་མེད་ཀྱང་། །
ཞི་བའི་ཉམས་གྱིས་མཐའ་དག་དཔའ་བཀོད་མཛད། །
རྟག་རྒྱ་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་གསུངས་མོད་ཀྱང་། །
དག་གཉེན་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱི་རེ་བ་བསྐྱངས། །

ཅེ་གཅིག་སྐྱབ་ལ་བཙོན་ཀྱང་སྤྲོད་ནི་ཡི། །
ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་བགས་ཀྱིས་སྐྱབ། །
བརྒྱས་བརྗོད་བསྟེན་པ་མ་ལུས་མངོན་གྱུར་ཀྱང་། །
འཆད་ཅོད་ཅོས་དང་ངི་མེད་ཀྱན་དབང་བསྐྱར། །
འཛིག་རྟེན་ཚོས་བརྒྱད་དབྱིངས་ནས་མཐར་བསྐངས་ཀྱང་། །
འཛིག་རྟེན་ལེགས་ཚོགས་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོར་མཛད། །
དོན་དམ་ཚོས་སྐྱའི་དབྱིངས་སུ་རྟག་རོལ་ཀྱང་། །
ཀྱན་རྫོབ་སྐྱ་འཕྲུལ་ཀྱན་ལ་མངའ་བརྟེས་ཤིང་། །
རྒྱལ་སྤས་གཞན་གྱིས་འབྲན་བྲལ་ཁུར་བཞེས་ཀྱང་། །
ཚོས་འདུལ་ཁྲིམས་ལུགས་མིག་འབྲས་ལྟར་བསྐྱང་བྱིར། །
སྤྲོད་སྟོབས་ལུལ་བྱང་མཆོག་ཏུ་དུས་གསུམ་གྱི། །
བདེ་གཤེགས་སྤས་བཅས་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱགས་པ་བཞིན། །
འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་གངས་ལྗོངས་པར། །
སྐལ་བཟང་རྟེན་དཀའ་རྟེན་དོ་ཨེ་མ་མཆར། །
སྤར་ཡང་བྱང་ཚུབ་བར་དུ་མི་འབྲལ་བར། །
སྤྱི་དགུ་ཀྱན་གྱི་ཡིད་ཁར་རྟག་འཛོལོག། །
གང་གི་དགོངས་པ་ངེ་བཞིན་སྐྱབ་འདོད་ན། །
ངོ་སྟོག་སྤྲོད་བའི་ལྷག་བསམ་རྩ་བར་བརྟན། །
ལས་འབྲས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱང་བའི་སྤྲོད་པོ་ལས། །
ཚོས་སྤྲོད་འདབ་བརྒྱར་སྤེལ་བར་བརྟན་པ་སྤྲོད། །

གང་གི་ཐུགས་མཆོ་ལས་ཕྱངས་སྤྱི་མཐུན་ནོར། །
གཞན་པན་སྤྱིང་རྗེས་པར་ཕྱིན་བྱག་ལྡན་བྱ། །
ཤེས་ལྡན་ཀུན་གྱི་སྤྱིང་དུ་སྤོ་མཛད་པ། །
རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛོལ་ཀུན་སྤྱིད་མཉེས་རྒྱར་ཅིག །
སྟོན་པས་ཞལ་བཞུགས་མཐའ་དག་དག་བཅོམ་བྱ། །
འགོད་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་དཀའ་ལེགས་བསྐྱབས་པས། །
རྒྱལ་བ་ཀུན་ལས་ལྷག་པའི་བཀའ་བློན་ཅན། །
གྲུས་ཅག་མིག་གི་བདུད་ཅིར་རྟག་སྤྱིན་ཤོག །
ལོག་སྐྱབ་གདོན་གྱིས་དཀྱགས་པའི་སྤྱིད་མཆོ་ཆེ། །
བུམས་ཆེན་ཀེ་ཏ་ཀ་ཡིས་ལེགས་བབྱངས་ཏེ། །
སྤྱིན་གྲོལ་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་བསྐྱར་མཛད་པས། །
དཔེ་མེད་དཔེ་ཡིས་ཡིད་མཆོ་རྟག་ཏུ་འཁོལ། །
ཀུན་ཁུབ་གིབ་བསིལ་ཆེན་པོས་རྗེས་འཛིན་ཤོག །
སྟོན་ནས་སྟོན་པ་བཟང་པོས་དེང་ཁྱོད་མཛལ། །
སྐར་ཡང་ཁྱེད་གྱི་བཀའ་ལས་མི་འདའ་བར། །
རྟག་ཏུ་ལེགས་ཆོགས་སྐྱབ་པས་གཉེན་བྱས་ནས། །
ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཁྱོད་རྗེས་ཞུགས་བྱས་ཤོག །

སྒྲར་སྒྲུབ་པ།

གང་དང་གང་ལ་གང་གིས་ཞི་བདེའི་ལམ། །

དེ་དང་དེ་ལ་དེ་བཞིན་ལེགས་འདོམས་ཏེ། །

སྲིད་བསྐྱེད་སྲིད་རྒྱས་སྲིད་ཞིར་ལེགས་བསྐྱེད་གྱིས། །

ཀུན་སྐྱབས་ཡསྐྱབས་མགོན་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོར་མཆོད། །

ནོར་མེད་ཞི་བདེའི་གཟེངས་ཏྲགས་བཞེས་ནས་སྤྱིར་ཐེབས་
སྐབས་ཐེབས་བསུའི་སློ་ཡིག།

སྲིད་ལས་གྲོལ་ཡུང་སྲིད་པར་བྱོན་ནས་སྲིད་པ་གསུམ་དང་སྲིད་བྱུས་
ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱར་ཏེ། །

དབང་བཅུ་བརྟེན་པའི་དབང་ལྷན་བརྒྱད་ཀྱིས་དབང་པོ་དང་འཆམ་དབང་
བྱའི་གནས་རྣམས་གསལ་མཛད་གང་། །

བྲང་ངེས་རིམ་བཞིན་བྲང་པོའི་ལམ་ནས་བྲང་པོར་བསྐྱར་བས་བྲང་བདེན་རེ་
བ་ཡོངས་བསྐྱངས་ཞེས། །

སྙན་པའི་དབྱར་རྩལ་སྤྱིར་བཞི་འགོངས་བཞིན་སྤྱིར་བཞིའི་མགོན་དུ་སྤྱིར་
འདིར་ཏྲག་ཏུ་རྒྱལ་ཡུར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་གང་གི་ཞོ་ཤས་འཆོ་བ་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་
སློ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་དང་སྦྱར་ནས་གཏུང་ཤུགས་བྲག་པོས་གསོལ་
འདེབས་སུ་སྦྱར་བ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།

ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་དབྱུང་བ་ སྐལ་བཟང་སྒོ་འབྲེད།

གྲེང་བརྗོད།

༡༡། །འདིར་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་དབྱུང་བའི་གཏམ་སྐལ་བཟང་སྒོ་འབྲེད་
ཅེས་བྲ་བ་འདིའི་ཚོམ་གཞི་ནི། རང་ཅག་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་སྒོར་ཡིན་
ཞིང་འདི་ཉིད་ཁྱེད་ས་བཙུག་སའི་གཙུག་པོ་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་
པའི་བྱང་ས་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་གཉིས་དང་
ཁྱད་པར་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་སློབ་སྤྲུལ་བྱ་རིམ་
བ་མང་པོ་སྤྲུལ་བ་རྣམས་གཞིར་བཞག་ནས་རྒྱས་བསྐྱུས་འཆོམ་ལ་རན་པ། ལེན་
བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་བཟོ་ཁུལ་ལགས་ཤིང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྲིད་
ཀྱི་དགའ་སྒོ་འབྲུམ་སྤྲུལ་བྱ་བྱེ་བྱུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད།

འོན་ཀྱང་། སྤྱི་ཚོགས་གསར་བརྗེའི་རྒྱ་རྒྱུས་འཕྲོ་བཞིན་པར་སོང་། ཆོས་
སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་འདྲ་དྲོགས་བཅིངས་དང་ལོག་སྤྱུབ་མང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན།
དྲོགས་གཅོད་དགོས་པ་ཤར་ཆེ་དགའ་ཞིང་མགྲ་བའི་རང་ནས་དྲོགས་སེལ་བྱ་
ཆོག་པ་དང་། འཛམ་གླིང་ཁྱོད་ལ་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དབྱུང་བྱིན་མཆུངས་
པ་མེད་པ་ནི་ཡགོང་ས་མཆོག་འདི་ཉིད་གཅིག་བྲུ་ཡིན་པས། དེའི་མཆོན་བྱེད་དུ་
གསོལ་འདེབས་ཤིག་ཡོད་པ་འདི་ཡང་དེས་འདིའི་མགོ་བརྗོད་དུ་སྤྲུང་ཡོད།

དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོར་མང་ཆོག་གི་ལས་དོན་དང་སྤྱར་བའི་ཆོག་ཤིག་གསུམ་
ཤིག་གིས་པ་དེ་ཤེས་བྱའི་ནང་བཏོན་ན་ལེགས་གནས་བརྗོད་དེ་བཞེས་ཡོད་ཀྱང་
ཕྱིས་བཏོན་མི་འདུག་པས། ད་ལམ་འདྲིའི་མཁུག་ཏུ་སྤྱར་ན་འབྲེལ་མཚུངས་ཆེ་བར་
སྟམ་སྟེ་བཀོད་ཡོད་པས་དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༧
ལོར་རང་རེ་དབུས་གཞོན་ནུའི་ཆོག་ཆེན་དུ་འང་ཆོས་སྤྲིད་ལྷན་འབྲེལ་སྐོར་
ལེགས་སྤྱར་ཞུས་པའི་ཐེན་གྱིས་འབྲེལ་སྟེལ་ཞུས་པ་དེ་ཉིད་བར་ལམ་བརྒྱགས་
ནས་མ་ཆེད་ཀྱང་། ད་ཆ་ཡིག་རྩོག་ནང་ནས་ཐོན་བྱུང་བ་འདི་ནི་རྒྱས་པ་ལྟ་སྟོགས་
ལྟོགས་པ་རྣམས་ལ་བསྟུས་པ་འདི་གཟིགས་བདེ་ཡོང་རེ་ལ་བརྟེན། མཁུག་བསྟུས་
ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱར་ཡོད་པས། ཆང་མས་དགོངས་དབྱེད་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱུ།

འདི་ལྟར་འབྲི་ཆོས་གང་ཐུབ་ཞུས་པ་ནི་ཐོན་ཤེས་ཡོན་ཆེ་བས་མ་ཡིན་
ཡང་། རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་ཐུགས་སྦྱང་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་བསྟུལ་བ་ལྟར་
དང་དུ་ཆངས་ཞུལ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་དགེ་སྦྱོང་བསྟན་འཛིན་བྱམས་ཆེན་མཆོག་ནས་
ཐོན་ལ་ཨ་སྐོར་ཆེག་སྟོང་ཐམས་པ་གནང་བ་འདི་ཡང་དཔར་བསྟན་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དུ་
བྱས་ཏེ། དོན་གཉེར་ཅན་ལ་རིན་མེད་དུ་འབྲེལ་འབྲེལ་ཐུབ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད། ཡང་
དཔར་བསྟན་དང་། ཕབ་བསྟུར་སོགས་དགོས་ཆེ་རིགས་སྟོབ་ཡིག་ཆང་དུ་འབྲེལ་
བ་གནང་དགོས་པ་བཅས་ངོ་སྟོན་གནད་བསྟུས་སུ། རིགས་སྟོབ་འགན་འཛིན་
པས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལྷ་ ༣ ཆོས་ ༡༥ ལ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།

ལྷགས་གཉིས་སྤང་བའི་དབང་པོ་ལ་ ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

བོད་ལྗོངས་བདེན་ཆེག་སློན་ལམ་དུ།

རིང་ནས་སྤང་དུ་བཞག་པའི་འདོད་པའི་དོན། །

ཡོངས་རྫོགས་བོད་ལྗོངས་རང་དབང་གཙང་མའི་དཔལ། །

ལྷན་གྲུབ་ཆོས་སྲིད་བླ་མ་དག་འཕྲོན་ལ། །

སྤྲོད་པའི་སྐལ་བཟང་ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་ཚོལ། །

ཞེས་སློན་པ་སློན་དུ་བཏང་ནས་འདི་སྐད་དུ།

སྲིད་པའི་འཁྲལ་འཁོར་ཇི་བཞེན་ཏྲག་གཟེགས་ནས། །

སྲིད་པའི་འགྲོ་བར་བྱམས་བཅེས་ཆེས་གཡོས་པས། །

སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མཆོ་ལས་སྒྲོལ་མཛད་པ། །

སྲིད་ཞིའི་འབྲེན་པ་ཆེན་པོ་གང་དེར་འདུད། །

ལྷན་སྐྱེས་སེམས་ལ་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་གྱིས། །

སེམས་ཅན་རྒྱ་ལམ་བདེ་སྤྱག་འབྲེས་གསུམ་དག། །

མ་འབྲེས་འབྲེད་ཆེ་ཆོས་སྲིད་རང་མདངས་ཤིག། །

སེམས་ཅན་ཁམས་ལས་ཤར་བ་སྤྱ་ཡིས་བསུབ། །

ནམ་དཔྱོད་གེ་སར་བཟ་བའི་དགའ་ཚེ་དུ། །
ལེགས་བཤད་བྱང་བས་སྟན་སྒྲ་སྒྲིག་པ་ལ། །
བལྟ་བར་འདོད་པའི་སྐད་མེད་མ་ཆོགས་ནམས། །
ཅི་ཡང་འདྲ་བས་གར་ལ་ཅིས་མི་རོལ། །

འོན་ཏང་ལོག་པར་སེམས་པའི་འདུས་ནད་ཅན། །
ངན་སྒྲིད་སྟན་པའི་ཁང་བྱར་རྟག་ཉལ་བས། །
ནམ་བཟ་དགའ་ཚེ་བལྟ་བར་མི་བཟོད་པར། །
ངར་སྐད་འཛེར་བ་མང་ཡང་ཅི་བྱ་ཡོད། །

གང་ལྟར་འདི་ནས་བྱང་རྩབ་སྦྱང་བའི་བར། །
བར་མེད་བཟོད་པའི་ཤུལ་ལམ་གསལ་བྱེད་འདི། །
འདི་པར་ཞེན་ཆེར་མ་ཡིན་སྤྲུགས་ཀྱི་དོན། །
དོན་ཆེན་འཆོལ་ནམས་སྒྲོ་བ་འབྱམ་གྱིས་བསུས། །

ཞེས་བསྟོད་ཆོག་གིས་སྟན་བསུས་ཏེ་སྐབས་དོན་འཆད་པར་བྱ་བ་ལ།
ཆོས་སྤྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་ས་བསྟན་པ། ཆོས་སྤྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རོ་བོ་རྩོད་སྒྲོང་
དང་བཅས་པ། ཆོས་སྤྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་དངོས་བསྟན་པ། ཆོས་སྤྲིད་བྱང་
འབྲེལ་གྱི་ཉེན་གཞི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ལ་དབྱེད་པ། མཐུག་གི་འཕྲོས་དོན་
བཤད་པ་དང་ལྔ་ལས།

དང་པོ། ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཁུངས་བསྟན་པ།

སྤྱི་ཚོགས་བདེ་ལ་སྦྱར་བའི་ལྷག་བསམ་གྱིས། །

ཆོས་རིག་རྒྱ་མཚོ་འཛིན་བའི་བླ་མཚོག་ནམས། །

གྲུས་པས་བརྟུང་དོ་དོན་འདིར་ཉེར་དགོངས་ཏེ། །

རྒྱལ་ཁབས་ཞི་བདེར་སྤེལ་བར་སྦྱོངས་གྲོགས་མཛོད། །

ནམ་དག་རིགས་བའི་དབྱུང་སྤེས་ཉེར་བྱངས་ནས། །

ཆོས་སྲིད་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཡིས། །

འཛིན་མའི་ཁྱོན་ལ་སྤེ་བཞིས་དབང་བྱས་ཏེ། །

བདེ་སྦྱིད་སྤང་བའི་དཔལ་དུ་རྟག་སྤངས་ཤིག །

དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་གསུང་ལས།

གང་ཆེ་རང་དབང་འཇུག་ཅིང་མཐུན་གནས་པ། །

གལ་ཏེ་འདི་བདག་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན། །

གཡང་སར་ལྷུང་བས་གཞན་དབང་འཇུག་འགྱུར་བ། །

དེ་ལས་བྱི་ནས་གང་གིས་སྦྱོང་བར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་སོ་སོའི་ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་སོ་སོ་སོར་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་
སུས་ཀྱང་ཆེད་དུ་མ་བྱས་ཤིང་། རང་རང་གི་མི་ཆེ་དང་ཐུན་མིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཅན་
ཡིན་པས། ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་རང་ལ་རང་དབང་དང་བཅད་སྦྱོང་

རྩི་བྱེད་རང་ལ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ལ། འདི་ནི་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་རྩ་བའི་རང་དབང་ངམ་
རང་དབང་གི་རྩ་དོན་ཞེས་བྱའོ། །

དུད་འགྲོ་དང་མིའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་སོ་སོའི་ལུས་ངག་གཉིས་གཞན་
གྱི་བཞན་དུ་ཞོར་བ་ནི་ཁྲིམས་ལུགས་ངན་པའམ་བཅན་ལུགས་ཀྱིས་དབང་ལས་
ཡིན་པས། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གང་ལ་བཟུངས་ཀྱང་ནག་ཅན་གྱི་ལས་དང་ཁྲིམས་
འགའ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བརྱེས་པ་ཡིན་པར་དཔྱད་ཐུན་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་
དབང་གཞན་ལག་ཏུ་མ་ཞོར་བར་རང་ལག་ཏུ་བཟུང་སྟེ། སོ་སོའི་ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་སོ་སོས་བེད་སྤྱོད་བཟང་ངན་ཅི་འདྲ་ཞིག་བགྱིས་ཀྱང་རང་དབང་དང་གཞི་
ཅའི་མཐུན་སྦྲེན་ཆང་ནས་ཡོད་པས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བེད་སྤྱོད་མ་ནོར་བ་ཞིག་དང་།
མ་ལོག་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཏེ། གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་དབང་དང་མཐུན་སྦྲེན་ཆང་
ནས་ཡོད་ཀྱང་བེད་སྤྱོད་མ་བྱས་པའམ་བྱས་ཀྱང་ལོག་པར་སོང་ན་མཐར་མི་འདོད་
པ་སྣ་དགུ་འབྱུང་བས་སྐབས་དེར་འགྲོད་ཀྱང་མི་པན་པ་ནི། དཔེར་ན། མི་ཞིག་བྲག་
གཡང་ཆེན་པོའི་ཁར་འགྲིམ་པའི་ཆེ་གྲོགས་བཟང་པོ་ལ་བརྟེན་པའམ་རང་གིས་
གོམ་འགྲོམ་མཁས་པ་བྱུང་ན་བདེ་བར་བགྲོད་ཐུབ་ཀྱང་སོ་སོས་བག་མེད་པར་
བསྤྱོད་དེ་གཡང་ཁ་ནས་ལྷུང་ནས་ས་ལ་བརྒྱབ་མ་ཟེན་གྱི་བར་དུ་སུས་ཀྱང་བསྐྱང་
བར་མི་རུས་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་གི་རྣམ་གཞག་
ནི་ལོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡིད་ཀྱི་རང་དབང་ནི། གཞན་གྱི་བཅན་དབང་དང་བྲག་གཞོན་སོགས་
ཀྱིས་འཕྲོག་པར་མི་རུས་ཀྱང་། ལྟ་བུ་བཞུགས་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ངན་པ། གྲོགས་
པོ་ངན་པ་དང་། མིག་ལྟོས་ངན་པ་སོགས་ཀྱིས་ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཁྲིད་པ་དང་
སྤྱིད་ལུག་པ་སོགས་སུ་བསྐྱར་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་བ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །དེས་

ན་ལུས་ངག་གཉིས་དེའི་འཁོར་དང་ཡིད་ནི་དེ་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་
བས་ཡིད་ལོག་པའི་ལམ་དུ་མི་གཏོང་བར་ཡང་དག་པའི་ལམ་ནས་འདྲན་གྱུ་ན་
ལུས་ངག་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བས། གནད་འདི་ལ་ཕྱིན་དུ་གཟབ་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་འདོར་འདོད་སེམས་ཡོད་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉིད་
ལ་མཛོན་པར་རྒྱགས། །བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་གཏི་མུག་པས། །རང་གི་བདེ་བ་དག་
ལྟར་འཛོམས། །ཞེས་དང་།

སྟོན་དཔོན་མཐོ་བཅུན་གྲུབ་རྗེའི་བྱུང་བར་འཕགས་བསྟོད་ལས། གང་ཕྱིར་
འདིག་ཏེན་སྟོན་ལ་དགའ། །ཡོན་ཏན་འདྲིན་ལ་ཞན་པས་ན། །སྟོན་ཡང་ཡོན་ཏན་
ལྟར་མཐོང་ནས། །གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཏི་མུག་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་
སྒྲུབ་བྱ་དང་དོར་བུའི་གནས་རང་གི་སྟོང་མི་གསལ་བ་ནི་སྟོངས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་
རང་ནས་སྒྲུབ་དོར་བུའི་གནས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་སྟོན་གཏི་མུག་གམ་མ་
རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། དུལ་མ་གསལ་བའམ་སྟོ་མི་གསལ་བའི་དོར་ཐག་
ཁ་སྐྱེལ་དུ་མཐོང་ནས་འདིགས་སྐྱག་གི་སྟོ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲུབ་བྱ་དང་དོར་བུ་ཞེས་པའང་རྣམ་གྲངས་ཕྱིན་དུ་མང་ཞིང་གཞི་གཅིག་
ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་སྤྱ་རགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་གོས་པས། མ་རིག་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྤྱ་རགས་ཕྱིན་དུ་མང་བས་རིགས་
པའི་ལམ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་སྲུང་ཆད་མས་བྱེད་གོས་ཀྱི། བརྟེན་སྟོན་
པ་ཅམ་དང་མོས་སྟོམ་སོགས་ཀྱིས་འབྲེད་པར་ནི་མི་རུས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱི་
ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟའི་སྟོན་འདུག་དུ། ཐ་མལ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་ན་ཡང་། །སྟན་པའི་ངག་
བཞིན་བྱ་དགོས་ན། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་བརྒྱ་ཡི། །ནད་ཀྱིས་ཉག་

བཏང་སྒྲིལ་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐྱེད་ལས་སེམས་
ཀྱི་སྤྱལ་བསྐྱེད་མང་ཞིང་སྒྲིབས་ཆེ་བ་ནི་མཐུན་གསལ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཙ་བ་
དང་འཕྲད་རྒྱུ་ནི་ནང་གི་ཉོན་མོངས་པ་འདི་རྣམས་ཡིན་པས། ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱལ་
བསྐྱེད་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་མ་ལུས་པ་སྐྱེད་པའི་ནང་གི་འཕྲལ་
རྒྱུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལོ། །རྣམ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་ནི་འཕེན་
པར་བྱེད་བྱིར་དང་། །དེ་མ་ཐག་བྱིར་ལས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདི་ཉིད་ཙ་བ་ནས་མ་བཏོན་ན་སྤྱལ་བསྐྱེད་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་གོ་
སྐབས་མི་རྟོག་པ་དེའི་བྱིར་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཞོམ་པའི་ཐབས་ལ་
ཅེས་ཀྱང་འབད་དགོས་ཏེ། ཚེས་ལས། གང་ཞིག་སྟོང་སྤྱལ་སྟོང་དག་གིས། །མི་
ཡི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་ལས། །གང་ཞིག་བདག་ལས་རྒྱལ་བ་གང་། །དེ་ནི་རྒྱལ་
བྱེད་དཔའ་ལོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་འཛོམས་པར་ཡང་རང་
སྒྲིབས་ཀྱིས་མི་རུས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་དེ་ལྟར་གདམས་
པའི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲ་རགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱེ་ནས་
གཞོམ་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། གསོ་དབྱེད་པལ་པ་འདི་འདྲ་བ། །སྤྲན་པ་
མཆོག་གིས་མ་མཛད་དེ། །ཆོ་ག་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པོ་ཡིས། །ནད་ཆེན་དཔག་མེད་
གསོ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ནང་སེམས་ཀྱི་ན་ཆ་འཕ་
སེམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ན་ཆ་ཀུན་ཀྱི་གཞི་མ་ཡིན་པས་ལུས་ཀྱི་ན་ཆ་སེལ་
བ་ལ་འབད་དགོས་པ་ལྟར་ནང་སེམས་ཀྱི་ན་ཆ་སེལ་བ་ལའང་ངེས་པར་འབད་
དགོས་པ་དེའི་བྱིར་ན་སྤྱིའི་ཆ་ནས་ཚེས་སྤྲིད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། ན་ཆ་
དེ་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་པའི་བྱིར་དང་སེལ་བའི་ཐབས་གཞན་མི་རྟོག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་

ཉིད་ལས་ཀྱང་། །འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྲོན་གཅིག་ལུ། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
བའི་གནས། །བསྟན་པ་རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་། །བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་སྤྱར་
ཅིག །ཅེས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ན་རང་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པའི་ན་ཆ་
སེལ་བའི་སྤྲོན་ཕུལ་དུ་བྲིན་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །

གཞན་ཡང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལས། ལུས་ངག་གཉིས་འཇིག་རྟེན་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། བྲིམས་ལུགས་སོགས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་བདུལ་བར་རུས་མོད་ཀྱང་
གཟིག་ཁང་དུ་གཟིག་བཅུག་པ་ལྟ་བུ་རེ་ཞིག་འཐུལ་བ་ལས་རྟེན་དང་འཕྲད་ན་སྤར་
བཞིན་བྱིར་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཡིད་དམ་སེམས་ནི་ཆོས་ལུགས་ནས་
སྤངས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་འདུལ་བར་རུས་མོད། འཇིག་རྟེན་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ནས་འདུལ་བར་མི་རུས། དེ་ཡང་སེམས་ཡང་དག་པར་འདུལ་བའམ་
གནད་དུ་སློན་པར་འདུལ་བ་ལ་ཆོས་གནད་དུ་སློན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་གདམས་ངག་
ཉིད་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་མའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྲིད་
ཟུང་དུ་སྤྲེལ་བ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པའང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཁྱད་པར་དུ་མའི་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་མཐོང་རིམ་མི་སྣ་ཁག་གྲོ་
གསུམ་འདུལ་བ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་སྤྱི་ཆོགས་དེར་རྟོག་བྱ་ཆེ་བ་དང་། ཞི་བདེ་དམན་
པ་སོགས་སྟོན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་ལགས་པས། དེའི་འགོག་གཞོན་
དུ་བྲིམས་བཟོ་དང་བྲིམས་ཀྱི་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱང་དེ་ཅུམ་དུ་མང་དུ་བཏང་ནའང་དེས་མ་
འཐུལ་པའི་དཀའ་ངལ་རྩེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་དེ་སེམས་མ་འདུལ་བས་ལན་པ་
ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས།
ཆོས་ནམས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། །ཡིད་ནི་གཙོ་ཞིང་སྟོན་ལ་འགྲོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་
ནི་རབ་དྲངས་པས། །སྤྲོས་སམ་ཡང་ན་བྱས་ཀྱང་རུང་། །དེ་ལ་དེ་ཡིས་བདེ་བ་

འཛོམ། །གྲིབ་མ་ཡོལ་བར་མ་འགྱུར་བཞིན། །ཞེས་སོགས་དང་། སེམས་འདུལ་
བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་འདུལ་བ་ཡིས་བདེ་བ་འབྱེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
སེམས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགག་སྒྲིལ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་སྤྱད་ལུགས་ཇི་ཅམ་རྒྱ་ཆེ་བ་དེའི་ཁ་སྒྲོན་དུ་ཚེས་ཀྱང་ཡང་དག་
པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་མཚུངས་དགོས་སོ། །སྒྲོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དོན་འདི་ལ་
དགོངས་ནས་ཚེས་གང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དང་པོར་སེམས་མ་འདུལ་བ་
འདུལ་བར་བྱེད། བར་དུ་དུལ་བ་རྣམས་སྤྱིན་པར་བྱེད། ཐ་མར་སྤྱིན་པ་རྣམས་གྲོལ་
བར་བྱེད་པའི་ཐབས་གསུམ་ཁོ་ནར་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པར་མཛད་དོ། །དང་པོ་
སེམས་འདུལ་བ་དང་སྤྱིན་པའི་ཐབས་དེ་ཡང་ཚེས་སྤྱད་གཉིས་སྤྱར་ནས་གསུངས་
པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བསྐྱུས་ན་ཕུན་ཚོགས་སྟེ་བཞིའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་
པ་ཡིན་ལ། དེར་སང་འཛམ་གླིང་ནང་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཆེན་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ཅེས་
པ་སྟོབ་ཆེན་རྒྱུད་དུ་བཅོས་ནས་སྟོབ་སྤྱོད་བྱེད་སྟོལ་སྟོ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟར་འདི་
ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ཆེན་རིག་གི་ནང་ཆེན་ཟླ་ན་མེད་པ་དེ་ཡིན།

དེ་ཡང་སྤྱད་དང་སྤྱར་ནས་རྒྱ་འདོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་
བྱ་ནོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བར་བསྟན་ཏེ། ཡ་རབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་
དང་འབྲེལ་ནས་ཤེས་རིག་དང་། སྤྱི་སྤྱིར་ཀྱི་དོན་དུ་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ལས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་དུ་སྦྱངས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་དགོས་མཁོ་ཆང་ཞིང་སྤྱད་པ་
རང་ག་བའི་སྒྲོན་གྱིས་མ་གོས་པའི་འདོད་པ་ཡིན་པས་འདོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་
འབྱོར་རང་གིས་འདུ་བ་དེ་ནི་ནོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཚེས་དང་
བསྐྱེལ་ནས་དགེ་བཅུའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཅ་བར་བརྒྱུད་ནས་སྦྱང་དོར་གྱི་གནས་ཕྱིན་

ཅི་མ་ལོག་པས་འཆོ་བ་ནི་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་ལྟེ། ཆོས་ཀྱི་གོལ་ས་བཅད་
ནས་ཆོས་ཀྱི་ལམ་མ་རྒྱུ་བ་འཆོལ་བས་ན་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དག་ཞིང་མཐར་གཏན་གྱི་བདེ་
བ་རྟེན་པ་ནི་ཐར་བ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་ལྟེ་སྒྲིན་གྱི་དྲི་མས་མ་གོས་པས་ན་དེ་སྐད་
བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཕུན་ཆོག་སྡེ་བཞི་ཙུ་བར་བཟུང་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་
པ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་ཤེས་རབ་སྤོང་བྱ་དང་། བཤེས་པའི་སྤྲིངས་ཡིག་ ཤེས་རབ་བརྒྱ་
པ། སྐུ་བོ་གསོ་ཐེགས་སོགས་ལུགས་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་
མཛད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི་དང་། རྒྱལ་སྐས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་
སོགས་གྱིས་ཀྱང་མཛད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་
དབང་མང་པོས་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་ས་སྐུ་
ལེགས་བཤད་དང་། རྩེ་དང་ཤིང་གི་བསྟན་བཅོས་སོགས་མིའི་སྤྱི་ཆོག་སུ་ཤིན་
ཏུ་མཁོ་བ་མང་ངོ་། །

བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལུགས་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིམས་
ལུགས་སྟོང་བ་འཕགས་ལུལ་དུའང་ཆོས་རྒྱལ་རབས་དང་རིམ་པར་བྱུང་ཞིང་ཁྱད་
པར་དུ་བླ་མ་གསེར་གླིང་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྟོམ་བ་གསུམ་ལྟན་ཏུ་སྤྲིག་
འཛིན་པའི་དགོ་སྟོང་གི་གཙུག་པོར་མཛད་དེ་ལུགས་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་
ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དེ་ལྟ་བུའང་རི་སྟེང་ཅིག་བྱུང་ཐེན་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ཅག་བོད་
དུའང་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅོན་སྐམ་པོ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟ་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་
མགོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བར་རེ་བྱང་མ་གཏོགས་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལུགས་
བཟང་སྟོང་བཤམ་སྟག་ཡིན་ནོ། །

ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྲིད་ལུགས་དང་སྐྱར་བའི་

ཚེས་ལག་རྩ་ལེན་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་གི་ཁྲུངས་གསལ་ཤོས་ནི། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་ཅོད་ཀྱི། ང་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་མི་ཅོད་དེ། གང་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི། ངས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །གང་འཛིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ངས་ཀྱང་མེད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཕྱེ་སྟོད་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་རྣམ་འདྲེན་རྣམས། །འཛིག་རྟེན་མཐུན་པར་མི་འཇུག་ན། །སངས་རྒྱས་ཚེས་ཉིད་གང་ཡིན་དང་། །སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཀྱང་ཤེས་མི་འགྱུར། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱད་ཞིང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་འཛིག་རྟེན་ན་ལེགས་པར་སྟོད་པ་དང་ཉེས་པར་སྟོད་པ་དང་། ཉེས་པར་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་རང་ག་བའི་རྣམ་གཞག་རྣམས། འཛིག་རྟེན་པའི་ལུགས་དང་བསྟན་ནས་ཁས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མཐའི་དབྱེད་པ་བརྒྱུ་ནས་དགག་པར་མི་མཛད་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་མཐུ་བོ་ཆེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཁྲིད་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སྤྱ་བྱས་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞིག་པར་འགྱུར་སྟུང་དུ་ཅོད་དུ་འོང་གི་ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་དག་བཞིག་པར་མི་བྱེད་ལ་འཐད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ལུང་གྱི་མའི་དོན་ནི་འཛིག་རྟེན་འདྲེན་མཛད་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་གི་དགོངས་པ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཁོ་ནའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་ན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་ངམ་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་འཛིག་རྟེན་པ་སྤྱོད་ཀྱང་ཤེས་པར་མ་འགྱུར་བས་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་བྱ་བ་མི་རུས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་དོན་བྱ་བའི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་པའི་མི་ཆེའི་འགྲོས་དང་
མཐུན་པར་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དོན་བྱས་ན་ཆུབས་ཆེ་
བ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེས་ནི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ནཱ་གཞག་ལྷགས་
ཀྱིས་འབྲུབ་པོ། །མགོན་པོ་སྤྲུལ་ཀྱིས་ཀྱང་། མི་ཡི་ཆོས་ལྷགས་ལེགས་སྤྱད་
ན། །ལྷ་ལུལ་བཟོད་པར་ཐག་མི་རེད། །ལྷ་དང་མི་ཡི་ཐེམ་སྐྱས་ལ། །འཛིགས་ན་
ཐར་བའང་གམ་ན་འདུག །ཅེས་དང་། འཕགས་བ་སྐྱས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་ཚུལ་
ལྷགས་གང་དང་གང་། །དེ་དང་དེ་ལ་ཆོས་རྗེས་འཇུག །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོས་པས་
ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་སྟོབས་ལྡན་ལྟ་བུར་སྤྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་
སྲིད་ལྷགས་དང་སྤྱར་ནས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྲུབ་ལྷགས་གསུངས་པས་དེ་
ཡང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཁྲུངས་ཡིན་ནོ། །

ལེགས་བཤད་ལས་ཀྱང་། རིགས་པས་དབྱེད་ན་ཆོས་ལྷགས་མི་འགལ་
ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ཀུན་ནས་ལེགས་བསྐྱབ་པ། །དམ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་
རི་འབྲུམ་ཞིག །བཤད་པ་འདི་ནི་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གཏེར། །ཞེས་གསུངས་བ་
འདིས་ཀྱང་ཆོས་ལྷགས་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་བ་དང་འཛིག་རྟེན་ཡ་རབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཀུན་ལེགས་པར་བཤད་པས་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པས་ཆོས་
སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ནཱ་གཞག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་དགོངས་
ནས་རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་སྦྱོང་བ་སྤྱད་བ་
པལ་ཆེ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྲིད་ལྷགས་ལ་ཞུགས་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་། རྒྱུ་པོ་
དང་། དམག་དཔོན་དང་། དེད་དཔོན་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་གང་རན་བ་བསྟན་ཏེ་
འཛིག་རྟེན་ཞི་བདེ་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
ལམ་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྲུལ་པ།

ཤེས་བཙུན་མཐུག་སློབ་བྱ་བ་རྣམས། །

ཚེས་སྲིད་དགའ་ཚལ་ཡངས་པོ་རྒྱ། །

ཅི་བདེར་བསྐྱོད་པའི་མདུན་ལམ་ཞིག །

སློབ་གསར་རྣམས་ལ་མགྱ་བ་སྤྲིན། །

མིག་གཉིས་གསལ་བས་ལམ་བཟོད་དང་། །

ཞ་པོས་ལམ་བཟོད་བྱེད་ཆེ་ལྟར། །

མི་ཆེར་ཚེས་སྲིད་གཉིས་བརྒྱད་དང་། །

གང་རུང་བྲལ་རྣམས་ཁེ་བྱོར་ལྟོས། །

ཚེས་ཀྱི་སྤྲོད་དང་བྲལ་བ་ཡིས། །

སྲིད་རྒྱུད་མཛེས་ཀྱང་གསེབ་དང་འབྲ། །

ཚེས་ཀྱི་རྒྱན་བཏབ་སྲིད་ཀྱི་ལུགས། །

བདུད་ཅི་བཞིན་དུ་ཀྱན་ཀྱི་སྤྲིན། །ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ། ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཚྱད་སྤང་

དང་བཅས་པ།

ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་ཞེས་
པ་ཅི་འདྲ་ཞེག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཞིས་སུ་བཞུགས་པ་མཁས་དབང་དུང་དཀར་
སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་ཉམས་བརྒྱགས་སྤྲར་གསལ་
ཆ་རྒྱུན་ལ་སྤྲོད་པའི་ཚུལ་དེབ་ཁག་མང་བཅོ་གནང་འདུག་པ་གཟི་བརླིང་ཆེ་བའི་
རང་བཞིན་ལ་དགའ་སྟོ་ཆད་མེད་ཡོད་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ་བ། འོན་ཀྱང་། ཚུལ་
རིག་གི་སྒྱུ་རྩལ་ནི་གསར་བརྗེའི་གཡོན་ཕྱོགས་པའི་ཚུལ་ཉམས་གསལ་ཆེ་བ་དང་།
བརྗེད་དོན་འབྲེལ་སྤངས་ཀྱང་གྲུང་བཅུ་ཉེན་ཏུ་ཆུབ་ཏེན་ཏུ་ཅང་ཆེ་བ་ནི་བཞུགས་
སའི་གནས་བབ་ཀྱིས་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག

བྱེ་བྲག་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཐུག་དེབ་ནང་དུའང་གྲུང་བཅུ་གྱིས་ངོ་
སྟོལ་ཡོད་པའི་གོང་མའི་རིང་ལུགས་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་སྤྲར་ནས་བཤད་
ཆེ་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟར་བར་བྱང་བའི་གནས་ཚུལ་ནམས་གསེད་བཀོལ་གང་ཐུབ་
གནང་འདུག་ནའང་། ཡ་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བྲེད་བདུན་པའི་སྐྱབས་ནས་བོད་ཕྱོགས་ལ་
དོག་བརྗེས་དང་། རྒྱ་ཕྱོགས་ལ་དབྱུང་འདེགས་གང་ཐུབ་བྱས་པ་མ་ཟད་ཡ་སྐྱེ་བྲེད་
བཅུ་གསུམ་པའི་སྐྱབས་ནས་བོད་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་བདེན་དོན་མཐའ་དག་ནག་
བསུབས་དང་གཞི་མེད་ཀྱི་བཙུན་གཏམ་བསྐྱིགས་ཏེ་གྲུང་བཅུ་གཞུང་ལ་བསྟེན་དུ་
བཀུར་བ་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་རབས་ནས་བོད་ཐོག་བསྟོས་པའི་མཛེ་ནད་དེ་ཉིད་གཞི་རྒྱ་
གཏིང་ཟབ་ཏུ་བཏང་བ་དང་། རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་པང་ཁར་རྟུང་མ་བཏང་བ་ཞིག་

མ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

སྐབས་དོན་དངོས་ནི་ཆོས་སྤྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྐོར་ཡིན་ན། རྒྱལ་དེ་བ་དེའི་
ནང་དུ་ལུགས་གཉིས་བཀོད་འདུག་པ་དང་པོའི་དོན་དོན་ནི། ཆོས་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་
ཁྲིམས་མཉམ་དུ་སྦྲེང་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཆོས་རྒྱལ་སྦྲེང་བཅའ་སྐབས་ནས་སངས་
རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཁྲིམས་དང་ཆབ་སྤྲིད་གྱི་ཁྲིམས་མཉམ་དུ་སྦྲེང་བས་ཆོས་སྤྲིད་བྱུང་
འབྲེལ་གྱི་འགོ་རྒྱུགས་པར་བཤད། ལུགས་གཉིས་པ་ཆོས་སྤྲིད་གཉིས་ཀ་འགོ་
གཙོ་མི་གཅིག་གིས་བྱས་པ་དེ་ཆོས་སྤྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་
གཉིས་བཀོད་ནས་དང་པོ་མི་འཐད་པ་དང་། གཉིས་པ་འཐད་པར་བཟུང་སྟེ་འགོ་
མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ནས་ཆོས་སྤྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་འགོ་བརྒྱུགས་པར་
བཞེད་སྟངས་ཡང་། ཁོ་བོས་ལྟར་ན་འདི་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ཅིང་། ལུགས་དང་པོ་
འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྟངས་ཡང་གོ་དོན་མ་རྒྱེགས་པ་མ་ཟད། ཆབ་སྤྲིད་དང་ཁ་བྲལ་
ནས་ཁྲིར་རྒྱང་རང་རྒྱུགས་སུ་གནས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་རྩ་བ་ནས་ཡོང་མི་སྤྲིད་
པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བདག་ཅུ་
མཁན་རྒྱལ་པོ་དང་སློན་པོ་རབས་དང་རིམ་པ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནས་དུས་རབས་
མང་པོའི་རིང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཁྲིམས་དེ་ཆབ་སྤྲིད་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་
ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མ་ཟད། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་ན་ཁྲིམ་གྱི་བྱ་
བ་དང་ཆབ་སྤྲིད་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་སློས་བཏང་ནས་སློམ་སྟུབ་གྱིས་དུས་འདའ་
དགོས་པ་དེ་ལྟར་ལག་ལེན་ལ་བསྟར་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད།

དེ་རྗེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་མཉམ་དུ་སྦྲེང་བའི་སྟེལ་
ཡང་དར་ཡོད་པ་ནི་གོང་དུ་བཀོད་ཟེན་པ་ལྟར་རེད། ཆབ་སྤྲིད་དང་མ་འབྲེལ་བའི་
ཆོས་ལུགས་གཞན་ཡང་མང་པོ་ཡོད་ལ། བོད་དུ་འང་ཆོས་ལུགས་ཁག་ཆབ་སྤྲིད་

དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སྣ་ཆོག་ས་ཡོད་ཅིང་། ཉེ་བའི་སྡོན་དགའ་ལྷན་པོ་
བྲང་བའི་སྐབས་སུ་འདྲེན་བྱེད་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་། ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས། ཡེ་
ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ནམས་ཀྱང་རྒྱ་གང་ཆེ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བ་
མེད་ཀྱང་རང་མགོ་ཐོན་ནས་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་རེད། འདིར་དཔེ་མཆོད་
ཙམ་བཀོད་པ་ཡིན། ཅེ་བའི་ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

འདི་ཉིད་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་སྟན་གྱི་བརྗོད་ཅིན་ཆེན་བར་མཛོད་དུ་དེའི་
སྐོར་དགག་པ་གནད་བསྐྱུས་ཤིག་བཀོད་ཅིན་ཀྱང་འདིར་སྐྱར་ཡང་ཅུང་ཟད་སྟོས་
ཉེ་བཤད་ན། ཆོས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་མཁན་དེས་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་པ་
ལ་ཟེར་ན། ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐུམ་པོ་ཡང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་འགན་ཁུར་
བཞེས་མཁན་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དབུ་ཁྲིད་དུ་འགྱུར་
འཐད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་གོ་གནས་འཛིན་པ་ལ་ཟེར་ན་འདྲེན་ཆོས་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ཆོས་སྲིད་
ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དབུ་ཁྲིད་དུ་འཐད་དེ་སྐབས་དེར་ཆོས་ཀྱི་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་དེ་ཁོང་
གིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བཟུང་བ་ལ་ཟེར་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་
ཆེ་ཞིང་དངོས་ཡོད་ལ་མ་ཞུགས་པས་མི་འཐད་དོ། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྟོང་ལྗེ་འཕྱུར་བཅན་
དང་། ཁྱི་རལ་བ་ཅན་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི་དབུ་ཁྲིད་དུ་འགྱུར་འཐད་དོ། །

ཆོས་དང་སྲིད་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ནི་སྐོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བའི་སྟེང་ནས་འཛོག་
གི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་མི་འཛོག་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་
གྱི་གཞུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞུང་གིས་འགན་ཁུར་དང་སྒྲིག་གིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་
འཛོག་དགོས་པས། གཞུང་གང་ཞིག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་ནང་དུ་ཆོས་

དང་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་འགན་ཁུར་མཉམ་དུ་བཞེས་པ་དང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིག་
ཁྲིམས་མཉམ་དུ་སྐྱོང་བ་དེ་གང་ལ་ཆང་བའི་གཞུང་དེ་ལ་ནི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་
ཀྱི་གཞུང་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབུ་ཁྲིད་དམ་གཙོ་འཛིན་
ལ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །

དཔེར་ན། ཆོས་རྒྱལ་སྐྱོང་བཅན་སྐུ་པོས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོས་དང་སྲིད་
གཉིས་ཀའི་ཁུར་རྒྱ་ཆེ་བཞེས་ཏེ་པོད་ཁམས་ཡུག་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ཀྱིས་ཁྲབ་པར་
མཛད་པ་མ་ཟད། ཁྲིམས་ཡིག་ཏུ་འང་ལྟ་ཆོས་དགེ་བ་བཙུ་དང་། མི་ཆོས་གཙང་
མ་བཙུ་བྱག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཁྲིམས་དང་། རྒྱལ་ཁམས་གཉིས་མཉམ་དུ་སྦྲར་ནས་
སྐྱོང་བས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་མཆན་སྟོན་ཐོབ་ཅིང་དེའི་གཞུང་དེ་ཡང་
ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཀྱི་གཞུང་གི་མིག་དཔེ་སྟོས་འོས་གཞན་ལྷ་མ་མཆིས་པ་དེ་
བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་ཀྱི་གཞུང་འཛིན་ནི་ཆོས་སྲིད་
ཟུང་འབྲེལ་ཀྱི་གཞུང་ཆེད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་། དེའི་
བར་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་གཞུང་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་མིན་བརྟག་
དགོས་པའང་འགའ་ཞིག་སྤང་དོ། །དེ་ཡང་མའོ་ཅི་ཏུང་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་འཛུམ་སྒྲིང་
ནང་དབང་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ལས་འགུལ་བརྩམས་པ་དང་། རང་གི་
རྒྱལ་སྟེགས་སྤང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམག་དབུང་ཆེད་འཛུགས་བྲས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
པར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་སན་དང་མི་མང་གི་བདེ་དོན་རྒྱལ་ཆེན་བསྐྱབ་པའི་སྦྲད་དུ་
ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ལ་ཤུགས་སྟོན་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་རྗེས་སིལ་བྱར་ཐོར་བའི་རྒྱལ་སྤན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་པལ་ཆེ་བའང་ཆོས་
སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་

འཕགས་པས་གཙུག་པའི་བོད་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོའས་དབྱེད་ཀྱི་མ་རྒྱལ་ས་ནི་ཆོས་
 སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ཁོ་ནས་སྦྱང་བ་ནི་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་
 བར་དུ་ལེགས་འབྲེལ་བྱུང་ཡོད་ལ། བྱུང་འབྲེལ་དང་པན་རྒྱལ་ས་དཔེ་རྒྱ་བྲལ་
 བའང་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་སྒྲིབ་སོ་སོར་བདེ་ནས་བདེ་བར་བསྐྱོད་དེ་ཐར་པའི་གོ་འཕང་
 ལ་འདུག་པ་བཟང་གིས་མི་ཡོང་བ་མ་ཟད་ཆོགས་པའི་ཆ་ནས་གཞན་དང་མི་འདྲ་
 བའི་དགེ་མཚན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་ཡོད་པ་དཔེར་མཆོད་ན། ཆོས་རྒྱལ་མེས་
 དཔོན་རྒྱལ་གསུམ་སྐབས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་རྒྱས་ཏེ་གཟི་བརྟེན་ཆེ་
 བ་དང་སྟོབས་ལུགས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་རྒྱལ་རབས་དང་
 ཆོས་འདུང་སོགས་སུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཆོས་མིན་སྦྱོད་པ་ཁ་རྒྱལ་ནས་སྦྱང་དར་སྐབས་ཆོས་གཏོར་བཞེག་བྱས་
 པ་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱང་ཞིག་རལ་དུ་སོང་ནས་ད་ལྟའང་སྤར་ལྟར་བོད་རིགས་
 གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་འཐུས་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ཡོད་པ་མཆིན་གསལ་
 རེད། དེ་རྗེས་སོག་པོའི་དམག་གིས་བྱང་བརྒྱུད་ཨུ་རུ་སུ་ལ་སོགས་པར་དབང་སྦྱར་
 བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་དུ་དབང་སྦྱར་བྱེད་དུ་འོངས་ཀྱང་བོད་དུ་ནང་ཆོས་
 དར་བྱུང་ཆེ་བའི་བྱིན་མཐུ་དང་བྱུང་པར་ས་སྤྱོད་ཆེན་སོག་པོ་རྒྱལ་པོའི་དབྱེད་
 བྱུང་གདན་ཁུ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིམ་ལས་བོད་རང་དབང་རང་བདག་ཏུ་བཞག་
 རྟེན་བཀའ་ཞིང་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཟུང་སྟེ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་བདག་ལྷ་བྱའི་སྤྱི་ཁུ་
 བསྐྱབས་ཡོད་ལ། རྒྱ་ནག་སོག་པོའི་དབང་འོག་ནས་མ་གྲོལ་བར་རྒྱུན་རིང་སྔོན་
 དགོས་བྱུང་འདུག་ཀྱང་དེའི་སྤྱི་ནས་བོད་སོག་པོའི་དབང་འོག་ནས་རང་བཅོན་
 ཐོབ་སྟེ་སོག་པོའི་གོང་མ་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱིས་ཀྱང་བོད་ལ་གུས་བཀའ་དང་སྤྱི་ཁུ་ཆོད་མེད་
 གནད་ཡོད་པ་རྒྱལ་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཏུ་གསལ་ཡོད་པ་ལྟར་རེད།

སྐབས་དེར་བོད་ལ་སྟོབས་ཤུགས་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་བོད་ཀྱི་
ཆོས་དང་སྤྲ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སྟོན་མི་རུང་། དེ་བཞིན་
དུ་རྒྱ་ནག་གོང་མ་སྟོབས་ཤུགས་དང་སྟོན་གྲགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ལ་བཅན་
ཤུགས་མ་སྟེལ་བར་མཆོད་ཡོན་ཀྱི་འབྲེལ་བས་གོང་དུ་བཀྱུར་བ་དང་སྤྲོད་དོན་ཐོག་
བསྟུན་མཁས་བྱས་འདུག་པའང་གཙོ་བོ་ཆོས་རིག་གི་རྣམས་པས་ཡིན་ཀྱི་སྤྲོད་དོན་
དང་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱི་རྣམས་པས་མིན་པ་གསལ་པོ་རེད། བར་ལམ་ཞིག་ནས་བོད་ཀྱི་
ཆབ་སྤྲོད་པས་ཆོས་ཀྱི་མངའ་ཐང་དོམས་ནས་སྤྲོད་ཚུགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་མ་
སྟེལ་བ་དེ་ནི་ཉ་ཅང་གི་ནོར་འཁྲུལ་ཞིག་ཀྱང་རེད་ལ་དེས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་ཅབ་ཏུ་ལ་
ཆགས་པ་རེད། དེ་ནི་ཆོས་སྤྲོད་ཀྱི་སྟོབ་སྟོན་ནོར་བ་དང་། ཆོས་ལ་ལོག་སྒྲུབ་བྱེད་
མཁན་མང་བས་ལན་བ་ཡིན་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མིན་པ་འོག་ཏུ་གསལ།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་ཁྱི་རལ་བ་ཅན་
ཀྱི་བར་བོད་རིགས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཤུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་བ་དང་། རྒྱལ་
འབངས་ཀྱི་གོང་བུ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ནས་ཨེ་ཤི་ཡའི་ནང་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་གྲལ་
མགོར་སྟེབས་པ་ཡང་ཆོས་སྤྲོད་བྱུང་འབྲེལ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལུག་གཅིག་གི་
ནང་དུ་བརྒྱུག་ནས་ཆོས་ཀྱི་མགྱུ་བ་སྟེན་པའི་རྣམས་པ་རེད། མི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་བ། མི་
རིགས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་གཅིག་གྱུར་ཏུ་གནས་པའང་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་གི་འཆོ་
བ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་མཐུ་ལས་ད་བར་མི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་
རྟོག་ཅ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ཐུབ་པ་འདི་བྱུང་བ་རེད།

ཁྱད་པར་དུ་མི་འབོར་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཡང་ཅེར་སོན་པ་ནག་པོའི་རྩ་
ལག་རྒྱ་ནག་གྲུང་ཐུན་རིང་ལུགས་པས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་རང་གི་ལག་འོག་ཏུ་
མནན་ནས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་རྫོགས་ཐ་བར་ཆོམ་སེམས་བཅངས་ཏེ། གོམ་པ་

དང་པོ་བོད་དུ་སྒྲིམ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བརྟན་གཡོ་ལོངས་སྤྱོད་
 དང་བཅས་པ་ཁྱུར་མིད་བཏང་ནས་དེའི་རྒྱབ་རྟེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་
 འཛིན་དང་བཅས་པར་ཞེ་ནས་སྤང་དགར་བཟུང་སྟེ་མིའི་བསམ་བཞིན་ལས་འདས་
 པའི་གཏོར་བཤེག་གིས་སྤྲར་བྱི་ཅམ་ཡང་མི་བསྟོ་བར་ཆེག་མེད་དུ་བཟོས་ནས་བོད་
 རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཆོས་མེད་སྒྲོ་ནག་པོ་ཁྱུ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་ངན་གཤོམ་
 གང་བྱས་ཡོངས་བསྐྱགས་ལྟར་ཡིན་ནའང་། བོད་རིགས་གཞིས་བྱེས་ཐམས་ཅད་
 ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ཏེ་ངར་ཤྲགས་ཀྱི་མེ་ལྷེ་འབར་
 བས། ཁོ་པས་ནག་བསུབ་བཏང་མ་ཐུབ་པའི་ཁར་ཁོ་ཆོའི་ནང་ནས་ཀྱང་སེང་གོ་
 ཁོག་རུལ་གྱི་ན་ཆ་རྩེ་ལོད་དུ་སོང་བས་གསོ་སྤྱབ་རེས་བྲལ་བར་བརྟེན། ཆོས་
 དད་རང་མོས་ཀྱི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་མ་བྱེད་ཀ་མེད་ཆགས་པ་དང་། རང་སྤྱོན་
 ཆང་བརྟོལ་གྱིས་འཛམ་གླིང་མི་མང་ཡོངས་ཀྱི་མདུན་སར་སྐྱབས་ཐོ་དགོས་པའི་ནག་
 ཉེས་ཐོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ད་ཆ་གྲུང་བཞུག་རིང་ལུགས་འཛམ་གླིང་ན་ཆེག་མེད་དུ་
 སོང་བའི་ཤུལ་ཅམ་ལས་མ་ལྷག་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལ་སྤྱི་མཐུན་ནས་འཇུ་དགོས་པ་
 སོགས་སྲིད་རྒྱུད་གི་ལྟ་སྤྱོད་ནམས་པམ་ཉེས་འགོ་བཞེན་པ་འདི་དག་ཀྱང་མི་ལོ་
 སྟོང་ལྷག་བཞུལ་བར་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྲིད་གཞུང་སྟོང་ལྷག་པ་འདིའི་བཀའ་
 བཅུ་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པའང་དེ་བཞེན་བསྐྱར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་སྐྱེལ་
 ལྷག་སྤྱོགས་གང་ས་ནས་ཤྲགས་རྩེ་ཆེར་འགོ་བཞེན་པ་མངོན་གསལ་ཆེན་པོ་ཡོད།

དེར་བརྟེན། ང་ཆོ་བོད་རིགས་མདང་སྤྱེས་རྩོན་ཡང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་
 ཀྱི་སྲིད་གཞུང་ལ་བཅི་བཀུར་དགོས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རང་ངོས་ནས་ཆོས་ཁས་མི་
 ལེན་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཁེ་དབང་ལ་བསམས་ནས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་
 འབྲེལ་གྱི་སྲིད་གཞུང་ལ་བཅི་མཐོང་ཆེན་པོས་སྤྱི་ལྷག་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། སྲིད་

པའི་ཕུན་ཆོག་ས་ཐམས་ཅད་ཐལ་བས་གཡོགས་པའི་མེ་འོབས་ལྟ་བུར་གཟིགས་
ཏེ་དབེན་པར་བྲག་ཕྱག་ནས་བྲག་ཕྱག་འགྲིམས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རྒྱལ་སྤུས་ཞི་
བ་ལྟས་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་ཆོས་བཞིན་བྱེད་ཀྱང་ཅིག །འཛིག་རྟེན་དག་ཀྱང་དར་བར་
ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་སྤྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྤྲིད་གཞུང་འདི་ཉིད་སངས་
རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པའི་མང་གཞི་ཡིན་པར་བརྟེན་བཀུར་དང་གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལས་
དང་མཐུན་སྦྱར་ཆེན་ཆེན་ཆེ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ངན་སྟོན་གལ་བྱུང་། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་ཤལ་བ་ཕྱན་ནས་ཀྱང་སྟོ་ཀུན་ནས་ཆོས་སྤྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་
གཞུང་འབངས་ལ་གྲུས་བཀུར་ཆེན་པོ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། །

ཡིན་ན་ཡང་། པོད་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་སྤྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་
གཉིས་ལ་ཞིབ་ཏུ་མི་དཔྱད་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་པོད་ཀྱང་བྲན་འོག་ཏུ་ཤོར་བ་ནི་
ཆོས་བྱེད་བྲགས་པས་ལན་བ་རེད་ཅེས་སྒྲ་བ་ནི་རེ་པོང་ཅལ་འདྲོགས་ལྟ་བུ་སྟེ།
གང་ལགས་ཤེ་ན། ཆོས་ཉམས་དམས་སུ་སོང་བ་དང་ཆོས་བྱེད་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཆོས་
ཆོས་དང་འགལ་བའི་ཁེ་དབང་བསྐྱབས་བྲགས་པ་དང་། སྤྲིད་ཀྱི་འགོ་བྱེད་ཆོས་ཀྱང་
གཞུང་སྤྲིད་དང་འགལ་བའི་ཁེ་དབང་སྐྱབ་རྒྱུར་ཇམས་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྲིད་
གཉིས་ཀ་བྱུངས་ཐད་དུ་སོང་བས་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཤོར་བ་གལ་ཡིན། རྒྱུ་
འདི་དག་གིས་ནང་ནས་འབྲལ་རྒྱུན་བྱས་པ་དང་ཕྱི་འབྲལ་རྒྱུན་གྱང་བྲན་ཏང་ཏ་
ཅང་ཤོད་མཁས་པ་དང་། རྒྱ་ནག་མི་འབོར་ཏ་ཅང་ཕོན་ཆེ་བས་དང་སྤྱང་དོན་ནས་
ངར་ཤུགས་དང་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བས་གོང་མིན་ཏང་གིས་ཀྱང་སྒྲགས་མི་རྙེད་ཅིང་།
རྒྱ་གར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཏ་ཅང་འཛིགས་སྒྲུབ་བྱེད་
དགོས་པ་ཞིག་གིས་པོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གང་ས་ནས་གྲོག་མའི་ཆང་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་
ལུང་ཆེ་བས་ང་ཆོས་ཁ་གཏད་ཐུབ་རེ་བྲལ་བས་ང་ཆོ་ཐམ་ཉེས་བྱུང་བ་ལས་པར་

མགོ་བཏགས་པའམ་ཁ་ཐབས་སྟོ་བྱགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་མ་རེད།

ང་ཆོ་མི་རབས་མང་པོ་ནས་ཤོག་བྱར་སྐྱེལ་ཐེགས་ལྟ་བུ་ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་ཀ་ཉམས་སྐྱུད་རིམ་པར་སོང་སྟེ་ཆོས་སྲིད་གང་ཅིར་མང་ཆོགས་སུ་སུ་གཤེགས་ཏུ་སྐྱེལ་གྱི་དཔེ་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་བདེན་པ་རེད། ང་ཆོ་བོད་འདིར་ཆོས་ཆགས་ཚུད་པ་དང་ཡང་དག་པར་ཡར་རྒྱས་ཅི་ཙམ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས། བོད་ཀྱི་གཞུང་སྲིད་ཀྱང་ཡར་རྒྱས་འགོ་བ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་སྲིད་ཡར་རྒྱས་ཅི་ཙམ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས། ཆོས་ཀྱང་ཡར་རྒྱས་འགོ་བ་ནི་ཆོས་སྲིད་པན་ཚུན་འབྲལ་མི་རུང་བར་གཅིག་པན་གཅིག་གོགས་སུ་ཡོད་པ་འདི་ཡི་བཀའ་བློན་ཡིན། གྲུང་བཞུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཚུད་ནས་ཀྱང་ཁོ་པས་གཡོ་སྐྱེལ་ཁམ་གསུམ་དང་། ཞི་བླ་བཟན་གསུམ་གྱི་སྟོ་ནས་བོད་རིགས་ཁ་ཐོར་གཏོང་ཐབས་མཐའ་གྲས་པ་བཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་བོད་རིགས་ཀྱི་བོད་བྱ་ཡང་ཅི་བཟན་ཅི་ཟབ་ཏུ་འགོ་བཞེན་པ་མ་ཟད། མཐའ་མཆམས་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོད་ལ་བླ་ན་སྐྱེད་འཇང་དང་སྟོ་བ་དཀར་ནག་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་བོད་རིགས་དང་གཞུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཡོད་པ་འདི་ཡང་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་གི་རྒྱས་པ་རེད། ད་ཆ་རྒྱ་དམར་ལ་སྲིད་དོན་གྱི་པམ་ཉེས་ལྟོག་ཏུ་མེད་པའི་ཆབས་ཆེ་ཞིག་མདུན་ཏུ་སྐྱེལ་བཞེན་པ་འདི་ཡང་ཆོས་རིག་ལ་རྩ་འགལ་བྱེད་བླགས་པའི་ལ་ཡོགས་བྱུང་བ་རེད།

བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་ཡོད་དགུ་དུག་རྩར་བཟུང་སྟེ་གཡོ་སྐྱེལ་ཁམ་གསུམ་དང་། ཞི་བླ་རྩལ་གསུམ་གྱིས་རྩ་བ་གཙོད་ཐབས་བཀྱིས་ཀྱང་ཁོ་ཆོར་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཐད་ནས་སྐྱུད་ཆག་ཆབས་ཆེ་བྱུང་བ་དང་མི་མང་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་དད་བཞིག་པ་ལྟ་ཅི་དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་ཅི་ཟབ་ཅི་བཟན་དུ་སོང་བ་སོགས་ཀྱིས་བོད་པའི་རྒྱལ་ཁ་ཅི་ཆར་འགོ་བཞེན་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་འདྲེན་ཀྱི་ཆོས་རིག་ནི་འཇམ་གླིང་ཞི་བདེའི་སྐྱན་

བསོད་པར་གྱུར་ཏེ་ཞི་བདེའི་རྩ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཏུ་འཕྱར་བཞེན་པ་སོགས་ནི་
ཚེས་རིག་གི་བྱིན་མཐུ་ཡིན་པ་མ་ཟད་བོད་རིགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ལས་བསྐྱབས་
ཐུབ་པ་འདི་ཡང་དེ་ལས་བྱུང་བ་རེད།

མདོར་ན་དེ་དག་མཐར་གཏུགས་ན་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་
འོད་ཟེར་དཔལ་བཅེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཚེས་སྤྲི་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལུགས་བཟང་བོད་
རྒྱ་ཁྱིན་ཀྱི་ཏུ་ཁྲུབ་གདལ་དུ་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་མང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་འཛམ་གླིང་འགོ་
བ་ཡོངས་ཀྱི་དོན་ཆེན་མཇུག་རྒྱ་སྤྲི་དང་། བྱེ་བྲག་བོད་མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ངོ་ཚབ་
མཇུག་དེ་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་དོན་མཐའ་དག་སྤྲུག་པར་བཞེས་ཏེ་བོད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་
རབ་དང་རིམ་པར་བྱོན་བཞེན་པ་འདིས་བཀའ་ངོན་ཉག་ཅིག་ཡིན་པར་དུས་རྒྱུ་
ཏུ་བསམ་དགོས་སོ། །

ཡང་ལ་ལས་མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་རྗེས། འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་ན་ཚེས་མིན།
འཛིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་ན་ཚེས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་
ན། མི་འགལ་ཏེ། འདིའི་འཛིག་རྟེན་དང་ཚེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཡང་
ཚེས་དང་སྤྲི་ཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་དང་ནི་མི་འགལ་ཏེ། འདིའི་འཛིག་རྟེན་ནི་འཛིག་
རྟེན་ཚེས་བརྒྱད་ཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་ཚེས་བརྒྱད་ནི། བཤེས་
སྤྲིངས་ལས། འཛིག་རྟེན་མཁུན་པ་རྟེན་དང་མི་རྟེན་དང་། །བདེ་དང་མི་བདེ་སྟོན་
དང་མི་སྟོན་དང་། །བསྟོད་སྟོད་ཅས་བཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཚེས་བརྒྱད་སོ། །བདག་གི་
ཡིད་ལུལ་མིན་པར་མགོ་སྟོམས་མཛོད། །ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་བཟོན་དངོས་
སམ་བསྟེན་བཀུར་སོགས་ཀྱི་རྟེན་པ་བྱུང་ན་དགའ་ལ་དེ་མ་བྱུང་ན་མི་དགའ་བ་
དང་གཉིས། རང་ལ་འབྲེལ་གྱི་བདེ་བ་བྱུང་ན་དགའ་ལ་མ་བྱུང་ན་མི་དགའ་བ་དང་
གཉིས། རང་ལ་གཏམ་སྟོན་པས་བཀུར་ན་དགའ་ལ་སྟོན་པས་མ་བཀུར་ན་མི་དགའ་

བ་དང་གཉིས། རང་ལ་ཡོན་ཏན་སོགས་ཀྱིས་བསྟོན་བ་བྱུང་ན་དགའ་ལ། རྒྱུན་
 སོགས་ཀྱིས་སྤང་ན་མི་དགའ་བ་དང་གཉིས་ཏེ་འཛིག་ཏེན་པའི་རང་ཆས་སུ་ཡོད་
 པའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པས་ན་འཛིག་ཏེན་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བརྒྱུད་པའི་རྗེས་
 སུ་མི་འབྲང་བར་མགོ་སྟོན་ས་དགོས་པ་བསྟན་པས་ཆོས་ནས་དག་ཅིག་བྱེད་པ་
 ཡིན་ན་དེ་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་གི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་དགོས་པས་དེ་དང་ཆོས་བྱེད་
 ཅེས་པའི་ཆོས་གཉིས་འགའ་བ་ལྟག་སྟོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་བྱ་
 བ་ལ་སུ་བཞི་སྟེ། སྤྱི་ཆོགས་སམ་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་
 གཞན་བདེ་བ་ནས་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་ཐབས་ལ་དངོས་སུ་འབད་བ་ནི་ཆོས་དང་
 སྲིད་གཉིས་ཀའི་ལས་ཡིན་ལ། དཔེར་ན། རྒྱལ་སྐྱེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་པས་རྒྱལ་
 སྲིད་སྟོར་བའི་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འཛིག་ཏེན་གྱི་བྱ་བ་སྒྲོས་བཏང་ནས་སྒྲོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 བྱ་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་ཡིན་ལ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་མིན་པའི་སུ་སྟེ། དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་མི་
 ལའི་མཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་འདིའི་སྒྲུང་གི་ཁེ་པན་ལ་བསམས་ཏེ་ཆབ་
 སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ནི་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་མིན་པའི་སུ་སྟེ། ཆོས་
 ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་སྲིད་སྒྲོན་ཞིག་གི་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་
 ལེ་ལོའི་དབང་གི་མི་ཆེ་གང་འབྱུང་བྱེད་པའི་རྟོག་ལས་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆོས་
 རྒྱུན་གྱི་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ངག་གི་ལས་ལའང་བསམ་སྟོར་གཉིས་ཀ་དཀར་བ།
 གཉིས་ཀ་ནག་བ། བསམ་པ་དཀར་ལ་སྟོར་བ་ནག་བ། སྟོར་བ་དཀར་ལ་བསམ་
 པ་ནག་པ་དང་སུ་བཞི་ཡོད་དེ་སྟོང་རྗེ་དང་ལྟག་བསམ་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་
 བསྐྱངས་ཏེ་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་གི་འཆད་ཉན་ལྟ་བུ་ནི་བསམ་པ་དང་སྟོར་བ་གཉིས་
 ཀ་དཀར་བའི་ལས་སོ། །ཤན་པས་ལུག་བསད་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ནི་བསམ་སྟོར་

གཉིས་ཀ་ནག་པོའི་ལས་སོ། །མང་ཚོགས་ཞི་བདེའི་དོན་དུ་ནག་ཅན་ཆབས་ཆེ་
ནམས་ཆར་གཅོད་པའི་ལས་ལྟ་བུ་བསམ་པ་དཀར་ལ་སྒྱུར་བ་ནག་པོའི་ལས་
སོ། །གཡོ་སྒྱུའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ནི་
བསམ་པ་ནག་ལ་སྒྱུར་བ་དཀར་པའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་དཀར་ནག་
འབྲེས་པའི་ལས་ཡིན་ནོ། །བསམ་སྒྱུར་གཉིས་ཀ་དཀར་བ་ལ་ཚེས་དང་སྤྱིད་
ཀྱི་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་ཅིང་། བསམ་པ་དཀར་ལ་སྒྱུར་བ་ནག་པོའི་ལས་
ལའང་ཚེས་དང་སྤྱིད་ཀྱི་བྱ་བ་གཉི་ག་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། དེད་དཔོན་སྟོང་
རྩའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ནག་དུམ་དུམ་བསད་པ་ལྟ་བུའོ། །

བསམ་སྒྱུར་གཉིས་ཀ་ནག་པོའི་ལས་དང་བསམ་པ་ནག་ལ་སྒྱུར་བ་དཀར་
པ་དག་ནི་ཚེས་དང་འགལ་བ་ཁོ་ནའོ། །

ཡང་ལ་ལས་ཚེས་ནི་ཡིད་ཆེས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས། སྤྱིད་ནི་
ཁྲིམས་ལུགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པས་འགལ་ལོ་ཞེན་སྒྱུན་མེད་དེ། ཚེས་
ལུགས་གཞན་པལ་ཆེ་བ་ནི་ཡིད་ཆེས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་སྤྱིད་དང་བྱུང་
འབྲེལ་དུ་འཛོག་དཀའ་ཡང་། ནང་པའི་ཚེས་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཚེས་ནི་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་།
ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་པས་སྤྱིད་ལུགས་རྣམ་པར་དག་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཤིན་ཏུ་མཁོ་བ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིད་རྒྱུད་དམར་པོའི་སྤྱིད་གཞུང་ལྟ་བུ་ནི། གཙོ་བོ་ཁྲིམས་ལུགས་ཁོ་ནའི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ནང་ཚེས་དང་འགྲིག་དཀའ་ཡང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
དང་འབྲེལ་ཆེ་བའི་སྤྱིད་ལུགས་དང་ཚེས་གཉིས་འབྲེལ་སྤྱོད་བ་ཡོད། དཔེར་ན།
མང་གཙོའི་སྤྱིད་གཞུང་ལྟ་བུ་ནི། ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྒྱུར་ཆད་དང་ལྡན་པ་

ཞིག་དགོས་ཀྱང་གཞི་ཅིའི་བརྟེན་ས་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ཏེ་མི་མང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་ཁེ་དབང་སྤེལ་བ་ཡིན་པས་དེ་དང་མཐུན་གཤིས་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་ལ་འཆམ་པའང་ཡོད་པ་ནི་གོང་དུ་འང་བཞག་ཟིན་ལ་འོག་ནས་ཀྱང་འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ཆོས་ལ་སྦྱངས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཆོས་བྱ་བ་
ནི། དོན་ཅུང་བ་བྱ་བ་ཅུང་བ་བྱེད་དགོས་ལ། སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་དོན་མང་བ་བྱ་བ་
མང་བ་བྱེད་དགོས་པས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་གཞན་དོན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བྱེད་ལས་དང་པོ་འཕ་
རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་རང་ཉིད་གྲོལ་བར་
བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཐེག་པ་དམན་པའི་ཆོས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་དེ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་
ཡང་དོན་ཅུང་བ་བྱ་བ་ཅུང་བ་བྱེད་དགོས་པས་དེ་དང་སྲིད་འབྲེལ་བ་ཁྲིམས་ཐོག་
ནས་ཡོང་ནའང་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་
ལ་ནང་བྱན་རྒྱུ་པ་དང་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་དུ་
དོན་མང་བ་བྱ་བ་མང་བ་བྱེད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པ་ནི་འཕགས་པ་ཀུན་ལྟོ་ལྟ་བུའོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ནི། ཆོས་ལ་སྦྱོར་སྦྱང་གི་རུས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་ཅིང་
གཞན་པན་གྱི་གོམས་པ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པར་
ཐབས་ཀྱི་སྟོ་འཕར་འབྲུམ་ཐྲག་དུ་བྱེན་ས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་གཞན་པན་འབའ་
ཞིག་དུ་དོན་མང་བ་བྱ་བ་མང་བ་བྱེད་དགོས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་དོན་གྱི་
འབྲེལ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །དཔེར་ན། བཅས་ལྡན་དག་སྟོང་ནམ་དག་ཅིག་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་སྐངས་པ་ཡིན་ན། རང་དོན་ཡན་ལག་དུ་དགོས་པའི་
སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལྟང་མེད་དམ་ཉེས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཟད་སྤར་

བཞིན་དང་དུ་སྒྲངས་ནས་གཞན་དོན་གྱི་གོགས་སུ་བྱུང་ན་བྱང་སྒྲིམ་གྱི་བཅས་པ་
དང་འགལ་བར་བྱང་ས་སོགས་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

མདོར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཐབས་སུ་ཐེག་
དམན་གྱི་ཆོས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་
ཐབས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། གཞན་བསྐྱལ་བའི་ལག་
རྒྱུ་ལས་རང་གྲོལ་བ་ཤུགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ནི་དོན་གཉིས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་མན་ངག་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལས་གཞན་དོན་ལ་ཐུག་ཆེ་སྤྲིད་ཀྱི་
བྱ་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་བལྟས་ཏེ་དོན་གང་ཉུང་དང་བྱ་བ་གང་ཉུང་བྱས། རང་དོན་
ལ་ཐུག་ཆེ་འདོད་སྤྲིད་ལྟག་པར་བསྐྱེད་དེ་དོན་མང་བ་བྱ་བ་མང་བ་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་
ཆེན་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ཀྱན་ལས་བྱི་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་དེ་ཉིད་རིག། སྙིང་རྩེ་ཡིས་ནི་འཛིག་ཏེན་བསྐྱམས། །
ཞེས་མདོ་བསྟན་དུ་མ་ནས་ཐོགས་མཐུན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་མེད་མ་
རགས་ལ་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཕྱན་ཆོགས་མཐའ་དག་མེད་
འོབས་དང་དུག་སྒྲུལ་གྱི་ཆང་ལྟར་གཟིགས་ཏེ་འཁོར་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་
པ་ཡིད་འཁོལ་བ་ཞིག་དང་། སྙིང་རྩེ་ཤུགས་བྲག་པོས་གཞན་སེམས་ཅན་མཐའ་
དག་མ་གཅིག་པའི་བྱ་ལྟར་ཤ་ཆས་སྐྱོང་བ་གཉིས་ལ་མ་བྲལ་བའི་ཚུལ་དུ་འཇུག་
པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་སྒྲ་ན་མེད་པ་དེ་ཡིན་པས་ཡོངས་
འཛིན་འདི་རྩི་ཅམ་ཟབ་པ་དེ་ཅམ་དུ་རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་སྐྱོད་པའང་དེ་ཅམ་གྱིས་ཟབ་
པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་སྟོབས་མཆོན་བྱེད་
སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་ཉེན་ཆེ་བའི་འབྲུལ་འཁོར་ལས་བྱེད་པས་འབྲུལ་
ལས་འདི་ཤིན་ཏུ་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་རང་ལ་ཉེས་སྐྱོན་མི་འབྱུང་བར་

རིག་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲ་ཐོགས་ཆེ་བས་དགའ་བཞིན་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ལ་ལས་ཆབ་སྲིད་ནང་དུ་དཔག་སྲིད་དང་གྲིམས་ཐོག་ནས་ནག་ཅན་
ཆར་གཙོད་དང་ལས་འབྲས་དང་མི་འཆམ་པའི་སྲིད་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ།
ཆོས་ནི་ལས་རྒྱ་འབྲས་གཞི་བཟུང་གིས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་
ནས་བསྐྱབ་དགོས་པས་ཆོས་དང་སྲིད་འབྲེལ་བ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་གནས་ཡིན་པས་བདག་ལྟ་བུས་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་སྐྱ་བ་མི་
རྒྱས་ཀྱང་རགས་རིམ་ཙམ་ཞུས་ན། ཐེག་དཔན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་སྒྲོན་རང་ལ་
མི་འགོ་བ་ཅུ་ཏུ་བཏོན་ཏེ་བསྐྱབ་དགོས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆབ་སྲིད་དང་བསྐྱེས་ནས་
བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་མོད། ཐེག་ཆེན་པ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་པ་གཞན་དོན་ལ་
ཞུགས་པ་ན་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་པན་པ་གཉིས་ནང་འདོམས་ཆེ་གཞོད་པ་ལས་
པན་རྒྱལ་ཆེ་བ་ཡོད་ན་གཞོད་པ་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། དག་དང་སྒྲོན་
གཉིས་ནང་འདོམས་ཆེ་དག་མཆན་ཆེ་ལ་སྒྲོན་རྒྱུ་ན་སྒྲོན་ལ་མི་འཛུམས་པར་
དག་བ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་གྲིམས་
གྱི་བཅས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཆན་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའས་མཐོན་པོར་སོན་པ་
ཡན་ཆད་མ་གཏོགས་སྒྲོན་ནམ་གཞོད་པ་དང་ཡེ་མ་འདྲེས་པར་གཞན་དོན་རྒྱལ་
ཆེ་བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞོད་པ་ལ་འཛུམས་ནས་གཞན་དོན་མ་
སྐྱབ་ན་གཞན་དོན་རྒྱུ་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ནི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་དང་མ་འདྲེས་པར་
དངོས་སྒྲོལས་གྱི་རིགས་པ་གང་ཟབ་དང་། དངོས་ཡོད་གྱི་པན་རྒྱལ་གང་ཆེ་
བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། གཙོ་བོ་གཞན་དོན་ལ་གང་སྒྲིན་པ་དེ་བསྐྱབ་དགོས་
སོ། །འདི་ལའང་བརྟག་པ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལ་པན་པ་དང་རང་ལ་གཞོད་པ་གཉིས་

ནང་འདོམས་པའི་ཆེ་འུར་བྱ་བ་དང་། གཞན་འགའ་ཞིག་ལ་པན་བ་དང་འགའ་
ཞིག་ལ་གཞོད་བ་གཉིས་ནང་འདོམས་པའི་ཆེ་འུར་བྱ་བ་ཡོ། །དང་པོ་གཞན་
དོན་ལ་དངོས་སྤྱ་འབྲུག་པའི་ཆེ་རང་ལ་དཀའ་ངལ་ནམ་བུ་སྣ་ཆོགས་བ་དང་འཕྲད་
ནའང་དེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཟོད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཏེ་གཞན་དོན་ལ་ཞུམ་བ་མེད་པར་
སྤྱོད་བས་བསྐྱབ་དགོས་པ་མ་ཟད་རང་གི་སྤྱོམ་སྐྱབ་དང་འདོམས་ནའང་གཞན་ལ་
པན་བ་རྒྱལ་ཆེ་བ་ཡོད་ན་རང་གི་སྤྱོམ་སྐྱབ་ལ་བཞད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་གཞན་དོན་
ལ་ཞུགས་དགོས་པའང་བྱང་སྤྱོམ་གྱི་བཅས་པ་ཡིན་པས་སྤྱོམ་སྐྱབ་ལ་ཆགས་ནས་
གཞན་དོན་ཡལ་བར་འདོར་མི་རུང་བར་བྱང་ས་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །

ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་བ་དང་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་བ་བས་ཡང་དག་
མཐའ་ལ་ཡུན་རིང་མཉམ་པར་བཞག་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གིས་དེ་ལས་ལྡང་དུ་
བརྒྱག་སྟེ་གཞན་དོན་ལ་བསྐྱལ་བའི་དགོས་པའང་དོན་འདི་འདྲ་བ་ལ་ཐུག་ཡོད་
པར་ཤེས་དགོས། བྱང་པར་དུ་གཞན་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་སྤྲིག་པ་བྱུང་ན་མི་
རུང་སྤྱོམ་ནས་རང་གི་སྤྲིག་པ་དེར་འདོམས་ནས་གཞན་དོན་ཉམས་པར་གྱུར་ན་
བྱང་སེམས་གྱི་བཅས་པ་དང་འགལ་བས་སྤྲིག་པ་དེ་ལ་མི་འདོམས་པར་བསྐྱབ་
དགོས་པའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །གཞན་ཉུང་ཤས་ལ་གཞོད་
པར་འགྱུར་ནའང་གཞན་མང་པོ་ལ་པན་བ་དང་གཞན་དོན་ལ་མཁོ་ཞིང་རང་ལ་
འོས་བབས་སྤྱ་མཐོང་བའམ་རང་གིས་དེ་ལྟར་ཁས་ལྗངས་པ་ཡིན་ན་རང་ལ་སྤྲིག་
པ་འབྱུང་ཡང་གཞན་དོན་དེ་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས།

དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་རང་ཉིད་སྤྲིག་པ་བསགས་ཏེ་ཡུན་རིང་པོར་
དཔྱལ་བའི་སྤྲིག་པ་ལྡེལ་སྤྱོད་དགོས་ཀྱང་འགྲོད་པ་མེད་སྟེ་སྤྱོམ་པའི་སེམས་ཤུགས་
སྤྲིག་པར་བསྐྱེད་ཏེ་དོན་དེ་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་པའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་

བ་ཡིན་ལ་སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་སྤར་དེད་དཔོན་སྟོང་རྩེའི་སྟོབས་སུ་སྟེ་བ་
བཞེས་པ་ན། རིན་པོ་ཆེ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་བས་བྱ་བཀའ་ནས་ཚུར་ཡོང་བ་
ལ་མི་ནག་དུམ་དུམ་གྱིས་བསམ་ངན་བཅངས་ཏེ་དེད་དཔོན་སྟོང་རྩེའི་སྟོབས་འཁོར་
བཅས་གསོད་པར་བཅུམ་པ་ན། ཁོང་གིས་མངོན་ཤེས་གྱིས་གཟིགས་ཏེ་འདི་སྟུམ་
དུ། ཁོས་ང་བསད་བ་ཡིན་ན་ང་རང་ལ་འགྱུད་པ་མེད་ཀྱང་ཁོས་བྱ་བ་སྟོགས་པོ་
མཐའ་དག་བསད། རང་ཡུལ་དུ་སྟེབས་ནས་འབངས་མི་སེར་ལ་དཀའ་ངལ་བཅོད་
སྟུགས་མེད་པ་བཅོ་བ་དང་མཐར་ཁོ་རང་ཡང་དཔྱུལ་བ་མནར་མེད་པར་སྟེས་
ནས་སྟུག་བསྐལ་སྟུ་མཐའ་མེད་པ་སྟོང་དགོས་ལ། ངས་ཁོ་བསད་བ་ཡིན་ན་བྱ་བ་
གཞན་ཐམས་ཅད་སྟོག་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་འབངས་མི་སེར་ཐམས་ཅད་དགའ་སྟོད་
གྱིས་འཆོ་ཐུབ་པ་སྤང་བས་འབངས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་ང་དཔྱུལ་བ་མནར་མེད་པར་
སྟེས་ཀྱང་བཅོད་ཐུབ་སྟུམ་དུ་སྟོང་རྩེས་སེམས་སྟག་པར་གཡོས་ཏེ་མི་ནག་དུམ་དུམ་
བསད་པ་ན་སྟོང་རྩེ་དང་ལྷག་བསམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་ཆད་
མེད་པ་རྫོགས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་ནི་ཐར་
པ་ཐོབ་པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཐེག་དམན་པས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་སྟོང་
དགོས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཉེས་པ་མི་བཅི་སྟེ། སེམས་ཅན་
གཞན་མང་པོ་ཚུར་སྟུད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པས་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱབས་སུ་
དང་དུ་སྒྲུང་དགོས་པའང་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་ལ། ཞེ་སྤང་ནི་གཞན་ཕུང་
བར་བྱེད་པ་དང་སྟོས་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞན་ལ་གནོད་ཆབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོག་དང་བསྟོས་ཏེ་སྟོང་དགོས་ཀྱི་མ་
སྤར་ན་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་མིག་ནང་གི་བྱ་མ་བཞིན་དུ་འདོར་དགོས་པ་དང་།

བྱང་སྤྱོམ་དང་ཡང་འགལ་ཆབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མདོ་བསྟན་དུ་མ་ལས་གསུངས་པ་
དང་། གཉི་མཉམ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པའི་ཅ་བ་ཡིན་
པས་སྒོ་ཐམས་ཅད་དང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་སེལ་དགོས་པས་དེའི་ཆེད་དུ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་
པའི་སྒོ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟེན་དགོས་པ་བྱང་སྤྱོམ་སྐབས་བཅས་པ་མཛད་པའང་
རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་ཅན་དོན་དུ་དཔྱུལ་འཆོལ་
དང་། །ཞེས་དང་། ལྷ་མ་མཆོད་པ་ལས། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ཡང་མནར་
མེད་པའི། །མེ་ནང་བསྐལ་བ་རྒྱ་མཚོར་གནས་དགོས་ཀྱང་། །སྤྱིང་རླུང་མེ་
སྒོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་བཅོན་པའི། །བཅོན་འབྲུག་པར་བྱིན་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་
ཆོབས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའང་གནད་དོན་དེ་འདྲ་བ་ལ་གཏུགས་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྟོན་པ་བཟང་པོ་ཅམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །འདི་དག་ཞིབ་དུ་བྱང་ས་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་
ཀྱང་། རང་ལ་ཆགས་པའི་དབང་དུ་སོང་བའམ་རང་བག་མེད་པའི་དབང་གིས་
དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་མཐོང་བར་སྤྲིག་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་
དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའང་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་དོན་དང་འབྲེལ་པའི་ཆེ་ནའང་མང་པོ་ཞིག་ལ་པན་
ཡང་ཉུང་ཤས་ལ་གཞོད་པ་དང་། འབྲེལ་དུ་བདེ་ཡང་བྱུགས་སུ་གཞོད་པ་དང་དེ་
ལས་ལྡོག་པ་ནམས་པན་ཚུན་འདོམས་པའི་ཆེ་གཞན་ལ་པན་གཞོད་ཆེ་ཆུང་ལ་
གཞིགས་པས་པན་རྒྱབས་གང་ཆེ་བ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། གྱིང་མེད་
པར་ཁེ་རྒྱུད་པ་འདོད་ན་ཆོང་པས་ཆོང་བྱེད་སྟངས་མ་ཤེས་པས་གྱིང་ལས་ཁེ་ཆེ་བ་

ཡོད་ན་ཆོང་བ་སྟོ་བ་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ནི་གཙོ་བོ་དོན་གཉིས་
ཕུན་ཆོག་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་དམིགས་ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཐབས་རྒྱ་
ཆེ་བ། ཤེས་རབ་ཤིན་དུ་ཟབ་པ་བཅས་བསྐྱེས་ནས་གཞན་དོན་སྦྱབ་ཚུལ་མཐའ་
གྲས་པ་ཡོད་པ་དང་གཞན་དོན་ལ་མཁོ་བའི་མན་ངག་ཀྱང་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཡོད་དོ། །

དེས་ན་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ལས་པན་པ་རྒྱབས་ཆེན་དོན་དེ་བསྐྱབ་དགོས་
པ་དང་། འཕྲལ་དུ་བདེ་ཡང་ཕུགས་ལ་གཞོད་ན་དེ་འགོག་དགོས་པ་དང་། ཕུགས་
སུ་པན་ན་འཕྲལ་དུ་གཞོད་ཀྱང་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། ཉུང་ཤས་ལ་
གཞོད་ཀྱང་མང་བ་ལ་པན་ན་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། ཉུང་ཤས་ལ་པན་ཡང་མང་བོ་
དག་ལ་གཞོད་ན་ངེས་པར་འགོག་དགོས་པ་དང་། བདེན་རྒྱུན་གཉིས་སམ་ཡང་དག་
པ་དང་ལོག་པར་སྟོད་པ་གཉིས་ལྟ་བུའི་ནང་འདོམས་པའི་ཆེ། མང་ཉུང་གང་ཡིན་
ཡང་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པ་ལ་རྒྱབ་སྟོར་བྱས་ཏེ་དོན་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འདུག་
དགོས་ཀྱང་སྐབས་སུ་རན་དང་མ་རན་རྣམས་པར་དཔྱད་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ཐ་མལ་བ་ལ་གཞོད་སེམས་མེད་པ་བཙོད་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་ལས་དོན་འགའ་
ཞིག་ངེས་པར་བསྐྱབ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རང་གི་ངོས་ནས་སྦྱབ་མི་ཅུས་པའམ་
པ་རོལ་བའི་ངོས་ནས་སྦྱབ་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལ་བསྐྱབ་མི་ཐུབ་པའི་བྱ་
བ་ཞེས་མདོ་བསྟན་དུ་མ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་བཤད་སྟུང་བྱེད་
དགོས་པ་དང་ངེས་པར་བསྐྱབ་རྒྱུའི་འདུན་པ་སྟེལ་དགོས་གྱི་བྱེད་དུ་གསོད་པ་དང་
སྟོས་གཏང་བ་སོགས་མི་རུང་ངོ། །མདོར་ན་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་དང་མ་འདྲེས་པར་
རིགས་པའི་དབྱུང་བ་སྟོ་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོ་ནས་གཞན་དོན་འཚོལ་དགོས་པ་ནི་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་སླ་ན་མེད་པའོ། །

གོང་གི་འདོད་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་

བ་ནི་བྱམས་བཤམ་སྟོང་རྩེའི་སེམས་དང་། བྱེད་ལས་ཕྱོགས་མཚུངས་ཡོད་པས་
གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མཁོ་བའི་སྐབས་མང་ཡང་རང་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་
བ་ནི་གཞན་ཕྱང་བའི་རྒྱ་དང་རང་གཅེས་འཛིན་འཕེལ་བའི་རྒྱེན་བྱེད་པས་མགོ་ལ་
མེ་ཤོར་བ་ལྟར་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འདོར་དགོས་སོ། །འབྲེལ་ཆེན་ལས། མ་རིག་བ་
དང་ལྟ་བས་བསྐྱས་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྟོང་གིས། འདོད་བ་དང་སྲིད་པའི་ཐག་བ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་འདོད་ཆགས་སྔ་མའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

ཚེས་མིང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྟོན་ན་ཚེས་པའི་དབང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཏེ་མི་མང་
ལ་བརྟུག་གསུག་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཉེན་ཁ་ཤིན་དུ་ཆེ་བས་ཤིན་དུ་གཟབ་
དགོས་པ་ཡིན་ན། སྔར་དུས་རབས་རྩྱེད་པའི་སྐབས་དབྱིན་ཡུལ་སོགས་སུ་ཚེས་ཀྱི་
མཁས་དབང་བླ་ཆུགས་ལྡན་བ་རྣམས་ཟད་པའས་དབང་མེད་དུ་གྱུར་བ་ན་སྤིག་
ལྟ་ཅན་ཁ་རྒྱལ་ཏེ་ཆབ་སྲིད་བ་དང་ཚེས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཆོ་ཁ་བསྐྱེལ་ནས་དཔལ་
འབྱོར་དང་དབང་རྒྱལ་ལ་དབྱིངས་འཕར་བས་མི་མང་ཉམ་རྒྱུད་རིགས་ལ་སྤྱན་
གཅོར་ཆེ་བ་དང་། མི་མང་གི་དཀའ་སྤྱད་སེལ་བར་ཁྱར་ལེན་མ་བྱས་པར་སོ་
སོའི་རྒྱས་སྟོས་འབྲན་པར་བརྟེན། མི་མང་ལྷག་བསམ་ཅན་མང་པོས་ཚེས་དང་
ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་རྒྱལ་ཤེ་ཆེར་ཕྱིན་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དངོས་གཙོ་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བུ་དང་
བས་དེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་བཅས་གསར་བརྩེའི་ལས་འགུལ་ཆུགས་ཏེ་མི་མང་པལ་
ཆེ་བས་ཚེས་ལུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྒྱགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤུའི་ཚེས་ལུགས་
ལ་ཉམས་ཆག་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་སོང་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ཚེས་པའི་དན་བྱས་ལ་བཟོད་
མ་སྐྱབ་བ་དང་དད་ལོག་ཤོར་བའི་རྒྱས་འཁོགས་མང་པོ་དང་སང་ཡང་བཞུགས་
ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཚོའི་བརྗོད་བབས་ལ་གཞིགས་ན་ད་ལྟ་འདྲེ་ཚེས་ཀྱི་བྱེད་པོ་དེ་དག་
ལ་སྒོ་པམ་སྐྱེད་དགོས་པ་རྩི་སྟོན་ཅིག་ཆགས་ཡོད།

ཁྱད་པར་དུ་མུ་རུ་སྤྱི་ནང་ཡེ་ཤུ་འི་ཆོས་ལུགས་པའི་འགོ་བྱེད་ཆོས་ཆབ་
སྲིད་པར་དབྱུང་གྲོགས་བཅོལ་ནས་ལྷ་ཁང་དང་ཆས་གོས་དཔལ་འབྱོར་དང་དབང་
ལུགས་སོགས་ལ་དང་ཞེན་ཏེ་ཅང་ཆེ་ཞིང་མི་མང་ལ་གཟིགས་སྐྱོད་ཆུང་བས་མི་
མང་པལ་ཆེར་ཉམ་ཐག་དུ་གྱུར་ནས་ཡོད་པར་བརྟེན་ལེ་ཉིན་(Lenin)སོགས་ཀྱིས་
སྤྱི་ཆོག་ས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ལས་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་སྤེལ་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།
ཐན་མུ་རུ་སྤྱི་ལ་ལྷ་སྐྱོར་དུ་སྐྱོད་སྐབས་ཡེ་ཤུ་འི་ལྷ་ཁང་རྟིང་བ་མང་པོ་མངལ་བྱུང་
བར་ཉམ་ཆག་བྱིན་འདུག་ཀྱང་གཞི་རྩའི་གནས་སྟངས་ཏེ་ལས་དགོས་པ་འདུག
མོ་སོ་ཁོ་(Moscow)དང་ཉེ་བར་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ཞིག་གི་ནང་ཡེ་ཤུ་འི་སྤྲ་ཆེན་
ཞིག་གི་དབུ་ཞུ་འཛུལ་སྤྱིང་གཡམས་བཞག་གཡོན་བཞག་གི་སྐད་གསལ་ཅན་ཞིག་
བཞག་འདུག་པ་དེ། སྤེལ་ནས་པས་འགྲེལ་བརྗོད་སྐབས་ཐོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་
ནམས་ཀྱང་བྲན་གསེལ་བས་ཉེ་སྤྱར་ཡང་སྒོ་པས་ཆད་མེད་སྤྱིས་བྱུང་།

དེ་ནས་ཕྱི་སོག་གི་རྒྱལ་སར་བསྐྱོད་དེ་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ཆེ་ཤོས་དེའི་
ནང་དུ་བལྟས་པས་ཁལ་ཁ་རྩེ་བཅུན་དམ་པའི་སྤྱི་འཁོར་ནམས་ཀྱི་ཆས་གོས་དང་
ཁྱད་པར་ཁོང་གི་ལུས་དེའི་གསེབ་བཅོས་ནས་བཞག་འདུག དེའི་ཆས་གོས་དང་
རྒྱན་ཆ་ནམས་མཐོང་དུས་སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་བཞག་ས་
འདུག་སྟམ་པའི་སྤྱི་ལས་ཆད་མེད་ངང་གིས་སྤྱིས་བྱུང་། དེ་རྩེས་གསེལ་ངའི་
སྐབས་གཟིགས་ཚུལ་གང་བྱུང་དེས་བྱུང་བས་ཐན་ཀྱིས་ཐོད་དང་སོག་སོ་གཉིས་
ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བ་དེ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་པན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་བྱུང་
ཡོད་ཀྱང་ཆོས་པ་མཐོ་རིམ་ཆོ་སྐྱུག་ལངས་ཤོར་བའི་གནས་ཚུལ་ལའང་ཏེ་ཅང་
སྤྱི་སྤྱང་བྱུང་།

གང་ལགས་ཤེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་སྤེལ་མཁན་ནམ་པས་

སྐྱོད་ལ་ཆད་མེད་པ་གནང་ནས་སྤེལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་མཁན་ཆོས་བག་
མེད་སྤྱོད་རྒྱགས་ཆད་མེད་པ་བྱས་ཡོད་པར་ར་སྤྱོད་གསལ་པོ་འདུག་ཅེས་ཞུས་
པ་ཡིན། ང་ཆོ་བོད་དུ་འང་གོང་གསལ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལོག་པར་
སྤྱོད་པ་དང་ཆོས་པ་མཐོ་རིམ་ཆོ་བརླིང་ཉམས་ལ་དགའ་བ། དབང་ཤེད་ཆེ་བ།
དཔལ་འབྱོར་ལ་གཡེང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གྲུང་བུ་ཉང་གི་བསུ་མ་དང་
ལག་ཆ་གཙོ་བོ་ཆགས་ཡོད། རྒྱགས་གཅིག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ནང་
བུན་རྒྱལ་པའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་སྤྱོད་ཆེན་དམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྲབ་པ་བར་མ་ཆད་པར་བྱོན་པ་དེས་བསྐྱབས་ཏེ་ཆོས་དང་མི་མང་བར་ལ་དད་
གུས་དང་པན་རྒྱབས་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་སྐབས་བྱང་ཡོད་པ་མ་ཟད་མི་མང་
གི་ཆོས་དད་བཤེག་ཏུ་མ་བརྟུབ་པར་རྩེ་བཟང་རྩེ་བརྟན་དུ་སོང་ཡོད།

ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་གོང་གི་གནས་ཚུལ་རྣམས་བྲན་གསོ་བཏང་ནས་ཆོས་
ཁ་ཁྲེར་གྱིས་ཐོབ་ཐང་དང་དབང་ཆད། དཔལ་འབྱོར་དང་མཛེས་ཆོས་སོགས་
ལ་དབྱིངས་འཕར་དུ་མི་འཇུག་པར་བཀོད་འདོམས་དང་མགོ་ནོན་དམ་གཟབ་
དགོས་པ་མ་ཟད་མི་མང་གི་ཁེ་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ལ་སྤྱང་བཅི་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་
དཔུང་འདེགས་སྐབས་པ་བཟོ་དགོས། འདི་ནི་བསྟན་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་
ཆོའི་འགན་རེད། ཡང་ཆོས་ཀྱི་གནད་མ་ཆེད་པ་ལ་ལས་ཆོས་སྤྱོད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
སྤྱོད་ཆོགས་སམ་གཞུང་ཞིག་རྒྱགས་ཕྱིན་ཆད་དེའི་ལས་དོན་ཐམས་ཅད་ཆོས་དང་
འབྲེལ་དགོས་པས་ཆབ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་
འགྱུར་ཏེ། གཞུང་ངམ་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོགས་སོ་སོའི་ལས་དོན་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་
དོན་མ་ཡིན་པར་མང་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པ་དང་། མང་ཆོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་
དང་ཁེ་དབང་སྤྱང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ཆོས་ནི་མི་སྤྱོད་ཀྱིས་རང་གཞན་གང་

རུང་གི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་བདེ་བའམ་བདེ་བའི་ལམ་བཟང་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་
དུ་ཡིན་པས་དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདུ་བ་སོ་སོར་ཡོད་པ་རྣམས་སོ་སོར་
སྦྱོང་དགོས་ཀྱི་ཉ་དང་ཉུང་མ་བསྟེ་བར་མི་བྱའོ། །

དཔེར་ན། མི་མང་གི་ཁེ་དབང་སྲུང་སྦྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་བདེན་གྱི་དམག་
འཐབ་དགོས་ངེས་བྱུང་ན་མི་མང་གི་ཁེ་དབང་ལ་ཐུག་པས་ཆོས་དང་མི་མཐུན་
པར་བསམས་ཏེ་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བཀག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡང་མེད་ལ་འགོག་པར་
ཡང་མི་རིགས་སོ། །དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་མ་འབྲེལ་ན་རྒྱབ་སྦྱོར་ལྟར་ལེན་
ཡང་མི་བྱའོ། །དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་ཞིང་འོས་བབས་སུ་མཐོང་ན་
རྒྱབ་སྦྱོར་བྱེད་དགོས་པའང་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་རང་གི་ཁེ་དབང་དང་བདེ་བ་
སློས་བཏང་ན་འོན་ཏེ་ལེགས་ཀྱང་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཁེ་དབང་
དང་བདེ་དོན་སློས་བཏང་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་སློས་གཏོང་བའི་ཐོབ་ཐང་རང་
ལ་མེད་པ་མ་ཟད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ནི་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཞི་བདེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཅ་
བ་ཡིན་པས། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཞི་བདེའི་ཐོག་འགྲིམས་ཐབས་གང་ན་ཅི་ཡོད་བྱ་
དགོས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཅ་དོན་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་མང་གི་ཁེ་དབང་ཡར་
རྒྱས་ཕྱགས་ཅར་འབྱོལ་ཐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་པན་ཐོགས་ཅི་ཡོད་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱང་
མི་མང་སོ་སོའི་ཁེ་དབང་ལ་བྱུང་གསེད་དང་ཐོག་གཞིན་སོགས་མི་འཆམ་པར་སྦྱོང་
བ་གཏན་ནས་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་ནི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་མང་གཞི་དང་སྟོང་རྗེའི་ཅ་
བ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་མཆོག་གིས་འཛིན་དགོས་པས་དེ་དང་ཅ་འགལ་
དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར། དག་ལ་པར་གྲོལ་མི་བྱེད། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོའི་བཞེད་སྟོལ། །རྒྱུར་གྲོལ་ཡན་པོར་མི་གཏོང་། །སྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་

སྟོལ། །ཞེས་པའི་གཏམ་དཔེ་དེ་ཡང་དོན་ལྡན་དུ་སྒྲིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ལ་ལས་རང་ཅག་ཆོས་སྤྲིན་ཟུང་འབྲེལ་བསྐྱེད་ན་རང་ཁོངས་སུ་ཆོས་
ལུགས་མང་བས་རྩྭ་བྱ་དང་འགྲོ་གྲོན་ཆེ་ལ། རྒྱ་གར་དང་ཨ་རི་ལྟ་བུ་ཆོས་མེད་
སྤྲིན་རྒྱུད་གི་གཞུང་བསྐྱེད་ན་ཡུལ་དུས་ལ་རིན་ཆེའི་ཞེ་ན། འདི་ནི་མདུན་དུ་དཀའ་
ངལ་མཐོང་ཡང་རྒྱབ་ནས་ཁེ་པན་བྱུང་བ་མ་མཐོང་བས་ལན་ཏེ་གཞུང་སྤྲིན་དང་བྱུང་
པར་དེད་དུས་ཀྱི་གཞུང་བསྐྱེད་བར་རྩྭ་བྱ་ཆེ་ལ་དཀའ་ངལ་ཡང་མང་བ་ནི་གཞུང་
ཀུན་མཚུངས་ལ་བྱུང་པར་དུ་སྤྲིན་རྒྱུད་གི་གཞུང་རྣམས་ལ་དེ་བས་ཀྱང་དཀའ་ངལ་
མང་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་མ་འཛིན་ན་མི་རིགས་ཐོར་གྲེས་སུ་
སོང་ནས་མགོ་ལས་མ་ཆེ་བ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བས་ངེས་པར་དུ་གཞུང་འཛིན་དགོས་
པ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྤྲིན་ཟུང་འབྲེལ་བསྐྱེད་ན་འང་རྩྭ་བྱ་བྱེད་དང་དཀའ་ངལ་འཕར་མ་མང་
མོད། དེ་དག་བྱེད་པའི་ལམ་ནས་བསལ་ན་དེ་བས་ཀྱང་པན་རྒྱབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་
འགྱུར་བ་ནི་གོང་དུ་འང་བཤད་ཟིན་ལ་འོག་ནས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཨ་རི་
ལྟ་བུ་ཐོག་མར་གཞུང་འཇུགས་སྐབས་ཁོ་ཆོར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གྲགས་
ཆེ་བ་ནི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ཀུན་ལ་མཁྱེན་བ་སྤྲིན་རྒྱུས་པའི་ཐབས་
ཚུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་མེད་པས་གཞུང་སྤྲིན་དང་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་དགོས་མཁོ་མ་
ཆང་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བས་སྤྲིན་
དོན་གྱི་རིགས་པའི་གྲོགས་སུ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་ཁོ་ཆེའི་
སྤྲིན་དོན་པ་རྣམས་ཡེ་ཤུ་བ་ཡིན་པས་ཆོས་དད་ཀྱི་རང་དབང་ལ་བརྩི་སྲུང་བྱེད་པ་
དེས་དེད་དུས་སུ་འང་གཟི་བརྗིད་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་མེད་སྤྲིན་རྒྱུད་གི་གཞུང་ལའང་དམིགས་བསལ་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་

རྟོག་བྱ་བ་མ་ཞིག་མདུན་ནས་མདུན་དུ་འཆང་ནས་ཡོད་པའང་མཐོང་ཆོས་ལྟར་ཉ།
དཔེར་ན། ལུ་རུ་སྤྱ་སྤར་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་དབང་ཆད་མཐོ་ཤོས་སུ་སོང་སྟེ་སྤྱི་
ཆོགས་ཡར་རྒྱས་དེ་ཅམ་མ་སོང་པར་བསྐྱད་དེ་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་སྟེལ་
ནས་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཁག་དྲིག་བརྗེས་
དང་ཆོས་མེད་སྲིད་རྒྱུད་གི་ལམ་ལུགས་གོང་དུ་བཀྱར་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཅམ་སོང་
ཡང་རིམ་གྱིས་ཉམས་སྦྱོང་བསགས་ཉེ་ཆོས་མེད་སྲིད་རྒྱུད་གིས་མི་མང་ལ་མགུ་
བ་སྤྱོན་མ་ཐུབ་པ་དང་སྐར་གྱི་ལས་ཚོལ་བྱས་པའི་ཁེ་དབང་སྐར་ལ་མེད་སྟབས་
ལས་མི་ཆོ་ཡིད་ལུས་ནས་ཡར་རྒྱས་མེད་པར་རྒྱད་ཆག་རྗེ་ཆེར་སྤྱོན་པར་བརྟེན་
ཆོས་དད་ལ་རང་དབང་སྤྱད་དེ་གསལ་བསྒྲགས་རྒྱུ་མར་བྱས་ཤིང་དེས་མ་
ཆོམས་ནས་ཉེ་ལམ་སྲིད་འཛིན་སྟོར་པ་ཅོབ་གྱིས་བཅོས་བསྐྱར་གཉིས་པ་བཏང་
སྟེ་མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་བཙོས་དང་བཙོ་བཞིན་པ་རེད།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤར་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་མཐའ་དག་
བསྐྱར་བཅོས་ནང་ལུགས་ཉེ་མང་གཙོའི་ཕྱོགས་སུ་མདུན་སྡོད་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་
བྱུང་བ་རེད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་མའོ་རིང་ལུགས་པས་ཀྱང་ལུ་རུ་སྤྱའི་རྗེས་སུ་ཉེ་བ་
རྒྱག་བྱས་ནས་ཆོས་ལ་དུག་དང་ཆོས་དད་ལ་སྤོངས་དད་ཅེས་བཞེས་སྟེ་སྤྱི་ཆོགས་
གྱིས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྟོང་བ་མཐའ་དག་ཅ་གཏོར་གཏོར་ཅི་ཐུབ་བགྱིས་ཀྱང་
དེའི་རྗེས་འབྲེལ་བན་པ་ཁོང་ཆོར་འཁོར་བས་མར་བརྗེས་འེ་ནང་དུ་རང་ཡང་ལུང་
ནས་ཡར་ལང་མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་དང་འཕྲད་དེ་ཆོས་དད་གྱི་རང་དབང་ཡོད་
ལུགས་གསལ་བསྒྲགས་མ་བྱེད་ཀ་མེད་བྱུང་བ་དང་། ནང་ཁ་མ་གཤེན་པའི་རྟོག་
བྱེད་དང་རྗེས་ལུས་ནས་རྗེས་ལུས་སུ་སོང་བ་སོགས་གྱིས་རང་རྒྱགས་མ་ཐུབ་པའི་
དཀའ་ངལ་གྱིས་གདོང་བཀག་བརྒྱབ་ནས་ཡོད་པ་རེད། འདི་དག་ནི་ཆོས་མེད་

སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ཉམས་སྤྱོད་བསགས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་འཕེལ་བས་ཚེས་ལུགས་ལ་བཅི་
བཀྱར་དང་མཐུན་སྦྱར་ཅི་ཐུབ་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་རེད།

མེར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱ་གར་གྱི་དབུ་ཁྱིམ་མ་རྩ་ཏ་ལྷ་གན་རྩྭ་ (Ma-
hatma Gandhi) མཚོག་ནི་སྤྱི་དོན་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཡང་ནང་ཚོས་
དང་ཉིན་རྒྱུ་ཚོས་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་དད་གྲས་དང་བྱུང་བར་ཉིན་རྒྱུ་ཚོས་ལ་
ལུགས་སྤང་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་གྱི་ཅ་ཁྱིམས་བཙོ་བ་
པོ་ཤོག་ཀར་ཨམ་བད་ཏེ་ཀར་ (Ambedkar) མཚོག་ཀྱང་སྤྱི་དོན་ལ་ཉམས་
སྤྱོད་བསགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ལ་དད་འདུན་ཏ་ཅང་འཕེལ་བས་རྒྱལ་ཁབ་
གྱི་ཅ་ཁྱིམས་ཀྱང་ནང་ཚོས་དང་སྤྱོགས་མཐུན་བཙོས་གནང་བ་མ་ཟད། རྒྱལ་
དར་ལའང་ནང་ཚོས་ཀྱི་མཚོན་ཉལས་འཁོར་ལོ་བྲིས་པ་དང་། སྤྱི་ཚེ་སྤྱི་དོན་
ཚོས་ལ་དཔོན་སུ་ཞུགས་ནས་རྒྱ་གར་པའི་བྱིས་ཆང་འབྲས་ཐུག་བཞུག་པ་ཁོང་
གི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ནང་ཚོས་ལ་ཞུགས་པ་རེད། ད་ལྟའང་དེའི་རྩིས་འཇུག་རྩི་
མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད། བཟ་ཆེན་ནི་ཏ་རུ་མཚོག་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་དོན་པ་
ཆང་མས་བཀའ་སློབ་ཁྱེ་ལྷ་སྟེ་སྤྱི་དོན་སྤྱོགས་ལ་མཚན་སྟན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་ཞེ་
ལུགས་སུ་ནང་ཚོས་བདམས་ཏེ་ཕྱི་རྒྱལ་པ་ལ་ཚོས་དད་མེད་པ་ལྟ་བུར་བཞུགས་
ཤིང་། ཁོང་སྤྱི་དོན་སྟོན་གནང་ནས་ཀྱང་ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་ནམས་ཡར་རྒྱས་
བཏང་བ་དང་། ལ་དུགས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཀྱུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལའང་ལ་དུགས་ཁུལ་གྱི་
ནང་པའི་དགོན་པ་ཁག་སྤྱོད་ཁ་དག་ཏུ་གཏོང་དགོས་པར་བཀའ་བྲུབ་དང་རོགས་
རམ་ཡང་གནང་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་དད་ཡོད་པ་ནི་ཁོང་དགོངས་པ་རྩོགས་རྩིས་ཆགས་ཤོག་
ཁག་ནང་ཐོན་གསལ་ལྟར་ན། ཁོང་གི་གཞིམ་རྒྱུང་ནང་མའི་སྤྱི་དོན་སྤྱོད་བདེ་གི་

སྐྱེ་བ་རྣམས་ཁྱེད་ཚོམ་ཞིག་སྤྲུགས་དམ་གྱི་རྟེན་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱོད་རྒྱུ་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་མགྲུལ་ལའང་སྤྲུབ་དབང་སྐྱེ་བ་རྣམས་མཐེ་བོང་ཚམ་ཞིག་འབྲུལ་མེད་དུ་བཏགས་ནས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཁག་མང་པོ་ཐོན་འདུག་པས། རང་དོན་དུ་ནང་པའི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་གྱུར་པར་གོར་མ་ཆག་མཛོར་ན་ཕྱི་ནང་གང་སར་ཆོས་མེད་གྱི་ལྟ་བ་རྒྱུད་འཆུབ་ལྟར་འབྲུགས་པའི་སྐབས་དེ་དག་དུའང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ཆོས་རིག་དང་སྲིད་དོན་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་མཁས་དབང་དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་དད་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན། ཆོས་དད་གྱི་ཉི་མ་ཤར་བའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་ཡོན་ལག་མཐེལ་ཚམ་གྱིས་ངོམས་ཏེ་ཆོས་དད་མེད་ལུགས་མགྲིན་པ་བཏེགས་པ་ནི་སྤྲོན་པའི་མངལ་ཁུར་ཕྱིར་བསྟན་པ་ཚམ་རེད།

མཛོར་ན་མི་རིགས་སོ་སོ་དང་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་། ཁྲིམས་ལུགས་དང་ཆོས་རིག་གང་སར་ཆགས་ཚུད་དང་སྤྱད་སྐྱོབ་གྱི་ཆེད་དུ་ཞི་རྒྱས་དབང་བྱག་གི་ལས་བཞེས་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པ་ཞིག་འཛིན་དགོས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་སོ་སོའི་ལས་འགན་ལ་བབས་ན་བསྐྱབ་དགོས་པས་ཆོས་སྤྲུགས་ནས་མཐའ་གཅིག་དུ་བཀག་འགོག་མི་རུང་ཞིང་དེ་དག་བྱང་བཤེན་དང་ཞི་བཤེའི་ལམ་ནས་པན་ཚུན་ཞི་འགྲིག་བཟོ་རྒྱུ་སོགས་ནི་ཆོས་སྤྲུགས་ནས་བྱེད་ན་རུས་པ་ཆེ་བ་དང་པན་རྒྱབས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་རེད་ལ། སྲིད་ལུགས་ནས་རྒྱུ་མ་མ་སྤུབ་པ་དང་རེ་བ་སྒྲོང་མ་སྤུབ་པའི་ལས་དོན་རྣམས་ཆོས་སྤྲུགས་ནས་འདུམ་ཐབས་དང་རེ་བ་སྒྲོང་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་ནི་སྲིད་ལུགས་ལས་ཆོས་རིག་གི་རུས་པ་ཆེ་བ་ཡོད།

དཔེར་ན། མི་སྦྱོར་པ་ཞིག་སྲིད་སྤྲུགས་ནས་སྤྲོན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་རྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ན་གསོལ་ཆོགས་ཞིམ་ཡང་གསོལ་གྲོད་མ་རྒྱགས་པ་ལྟ་

བྱའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་
དང་འདོད་པ་མི་འཆིམ་པའི་གནས་ཚུལ་རི་སྟེང་ཅིག་རིམ་པར་རང་ཐོག་ཏུ་འབབ་
རྒྱ་གདོན་མི་ཟ་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཆོས་སྤྱོད་གས་ནས་སེལ་དགོས་པ་དང་སེལ་
བྱས་པ་ལྟར། གཞུང་སྤྱི་ལའང་དེ་བཞིན་ཡིན་པས་སྤྱི་ཀྱི་ལས་དོན་འཇུག་སྟོ་
ཆང་བའི་ཐོག་ཆོས་ཀྱིས་སྟོན་པ་བཏབ་ན་ཟས་ལ་སྟོན་བསེས་པ་ལྟ་བུ་དང་གངས་
རི་ལ་ཆེ་འོད་ཐོག་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ཆོས་སྤྱི་བྱུང་འབྱེལ་འཇོག་པ་ཡིན་
ཀྱི་མི་མང་གི་ཁོ་དབང་ཆོས་ཀྱིས་འཕྲོག་པ་ལྟ་བུའམ་ཆབ་སྤྱི་ཀྱི་དབང་ཆ་དེ་ཆོས་
ནང་ཏུ་བཙུང་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྤྲས་པ། ལྟོ་གོས་རྒྱགས་པས་མི་འཆིམ་སྤྱགས་ཀྱི་དོན། །

རྒྱབས་ཆར་འཆོལ་བའི་དཔྱོད་ལྡན་གང་དང་གང་། །

བདེ་ནས་བདེ་བར་བགྱོད་པའི་ལམ་རྒྱགས་དག །

བསྐྱབ་ལ་རང་དབང་དོན་གོ་སྟོན་ཤེས་ན། །

རང་དབང་རང་དབང་བསྐྱགས་པའི་དོན་ལྡན་ཡང་། །

དེ་ལས་ལྟོག་པའི་མི་ཆེ་མཛེས་ཅམ་ནི། །

རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ཅང་ཤེས་ཏུ་བཞིན་ཏེ། །

ངལ་བརྒྱས་རིག་པར་སྦྱངས་པ་དོན་རེ་ཆུང་། །

དེ་ཕྱིར་ཤེས་བཙུན་འབར་བའི་སྟོ་གསར་ཆོགས། །

ཆོས་རིག་གཞི་རྒྱལ་ལངས་པོས་རིངས་སྤྲས་ཀྱིས། །

དོན་གཉིས་ནམ་འཕང་གཅོད་ལ་མི་ངལ་བར། །

བརྟན་པ་སྤྱི་ཅིག་ལྟག་བསམ་འགྲན་རྣམས་ཀྱིས། །

ཞར་བྱུང་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་ལ་དབྱུང་བ་ནི། རང་ཅག་གི་རྟེན་ཟག་
བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་དངོས་ཡིན་ལ་
འཁོར་བའང་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་
གང་ཟག་ཐར་པ་ཐོབ་ནས་དེ་དག་ལྷུ་དང་བཅས་པ་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ནམ་
རྒྱུན་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་ཆད་རེ་རེའི་རྟེན་ཅམ་བྱེད་པས་ན་འཛིག་རྟེན་ཞེས་
བརྗོད་ལ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྦྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་འཁོར་
བའི་གཞི་རྟེན་ཡིན་པས་ན་འཁོར་བ་དང་དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་གང་ཟག་ལ་འཁོར་བ་
པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དོན་ནི་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་པའི་གང་
ཟག་རྣམས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་རྣམས་
སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་དང་འཛིག་རྟེན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་འཁོར་
བ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་འཛིག་རྟེན་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །

འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་གཅོད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དབྱུང་མ་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་
འཁོར་བའི་གནས་ལུགས་ལ་དབྱུང་བ་རྣམས་མར་མ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་འཛིག་
རྟེན་པ་ཞེས་སྤྱིའི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་པ་སྟེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། འཛིག་
རྟེན་གང་དག་ང་དང་ལྷན་ཅིག་ཅོད་ཅིང་། ང་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་མི་ཅོད་དེ། ཞེས་གོང་
དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དེས་བསྟན་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབྱུང་མ་
འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་དོན་ནི་འཛིག་རྟེན་གསལ་ཉིད་ཀྱིས། །གལ་ཏེ་སེལ་
ན་འཛིན་རྟེན་གྱིས་གཞོད་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་འཛིག་རྟེན་པའང་
དེ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་རྣམས་གཉིས་མཐོང་། །རྣམ་
འབྱོར་པ་དང་པལ་པའོ། །དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པལ་པ་ནི། །རྣམ་འབྱོར་འཛིག་རྟེན་

གྲིས་གཞོད་ཅིང་། །རྣལ་འབྱོར་བ་ཡང་སྒོ་བྱེད་གྲིས། །གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་གྲིས་
གཞོད། །ཅེས་སོགས་གྲིས་བསྟན་པའི་འཛིག་རྟེན་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། །སྤྲ་མ་
ནི་འཛིག་རྟེན་རང་ག་བ་དང་གནད་གཅིག་གོ།

ཞི་གནས་དང་སྟག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་རྟེན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་
རྣལ་མར་མ་ཞུགས་པའི་བྱེད་བྱ་སྤྲ་བ་དང་། མདོ་སྤེ་བ་གཉིས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་
རྣལ་འབྱོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་རང་ག་བས་མཐོང་ཐོས་སོགས་གྲིས་མངོན་
ཞེན་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་རྣམས་གྲིས་སྤྲ་བའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་
དང་། དེ་ནས་རིམ་བར་གྱུབ་མཐའ་སྤྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་འོག་མ་འོག་མ་ལ་གོང་མ་
གོང་མའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་བབ་པ་ལྟར་སྒོ་སྤྱོད་གིས་གྱུབ་མཐའ་གོང་མ་གོང་
མར་འཛིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །

དེས་ན་གྱུབ་མཐའ་ལ་དབྱེད་པ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་རང་
ག་བ་ཞེས་གྲགས་སོ། །སྤྲོད་ཞུགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ལྟར་བྱས་ན། ཚོང་ལས་དང་
ཞིང་ལས། འབྲོག་ལས། བཟོ་ལས་སོགས་གྲིས་བྱིས་ཆོང་འཛིན་སྦྱོང་བ་རྣམས་ལ་
འཛིག་རྟེན་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་ཡུལ་སྐད་ལ་གྲགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
པས་སྐབས་སོ་སོར་མ་འཇུགས་པར་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེད། །དེ་
ལྟ་བུའི་དགོ་བ་ལའང་འཛིག་རྟེན་པའི་དགོ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
དགོ་བ་གཉིས་སུ་གྲགས་ཤིང་། གཙོ་བོར་སྤྲོད་པའི་བདེ་བ་མངོན་པར་སྦྱབ་བྱེད་
གྱི་དགོ་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་དགོ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྲོད་པའི་སྤྱི་བ་ལ་དངོས་སུ་
གཞོད་བྱེད་གྱི་དགོ་བ་ཟག་མེད་དངོས་སམ་དེས་ཟིན་པའི་དགོ་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་དགོ་བའི་དོན་ནོ། །

འཕགས་པ་ལའང་འཛིག་རྟེན་པའི་དགོ་བ་ཡོད་མོད་དེ་ཙམ་གྲིས་འཛིག་

རྟེན་པར་འཛིག་མི་དགོས་སོ། །ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་
བོ་ནི། རྒྱུད་ཁྲ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་དབང་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་བ་དང་། །ངན་
འགྲོའི་སྲིད་ལས་སྐྱེ་བ་བ་གང་ཡིན་པ། །འཆོས་སྐྱེ་བ་ཡོན་ཏན་བྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་
ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་
སམ་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བ་དང་། ངན་འགྲོའི་
འཛིགས་བ་ལས་སྐྱེ་བ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གང་
ཡིན་པ་དེ་ལུགས་འདིའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཞིང་། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བ་ཚུགས་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་ཅ་བ་ཚུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེས་ན་ནང་པའི་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ལའང་ཟུ་བཞི་སྟེ་
ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅེ་རིགས་པ་ཅ་བ་ནས་འབྲིན་བྱེད་ཀྱི་ཟག་བ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ཡིན་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་མིན་པའི་
ཟུ་སྟེ། དཔེར་ན། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །རང་ངམ་གཞན་
དང་སྤྱི་ཆོགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་གཙོ་བོ་ཆེ་འདི་སྤང་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་
མིན་པའི་ཟུ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆོས་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་སྤྱི་ཆོགས་སམ་མི་རིགས་ཀྱི་
བདེ་དོན་ལ་ལྷག་བསམ་འབྱེད་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། །དེས་ལེགས་ཀྱི་རྟེན་མངོན་མཐོ་
ལྟ་མའི་གོ་འཕང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་མི་དགེ་བཅུ་སྤང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པའི་ཟུའོ། །ཆེ་འདིའི་རང་དོན་ཁོ་ན་ལྟར་ལེན་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་
ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཟུའོ། །

མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཇེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པར་གཉེན་པོར་འགྲོ་ན་ཆོས་ཡིན།
ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་མི་འགྲོ་ན་ཆོས་མིན། ཆེ་བྱི་མ་དང་མཐུན་ན་ཆོས་ཡིན།

དེ་དང་མི་མཐུན་ན་ཚེས་མིན། ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་གོ།
སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ། དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་འགོ། ལས་འབྲས་
ལ་ཡིད་ཆེས། མི་དགེ་བརྒྱ་སྤྲོད་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་
ཡང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཚེས་སུ་འགོ་བ་དང་མི་འགོ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་
དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ནི་མེད་དོ། །ལུས་དག་གི་ལས་རྣམས་ནི། ཀུན་སྤྲོད་གི་
རྗེས་འབྲངས་ཡིན་པས་ཀུན་སྤྲོད་ལ་དཀར་ནག་ཁྱ་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་ལུས་དག་
གི་ལས་ལའང་དཀར་ནག་ཁྱ་གསུམ་ཡོད་པས། རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩལ་ཡོད་ན་དེ་དག་
མ་འབྲས་པར་འབྱེད་པ་ལོན་ཏུ་གལ་ཆེདོ། །

སྤྲིས་པ། ལྟན་སྤྲེས་སེམས་ཀྱི་མེས་པོ་དུག་གསུམ་འདིར། །
ཡང་དག་ལྟ་བུ་བས་གྱེན་ལོག་དབྱིས་ཕྱིན་པར། །
གསར་བརྗེ་བཀྲིས་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་འབངས་ཀུན། །
ཞི་བདེའི་དགའ་སྤྲིད་དབྱར་མཆོ་ལྟར་འཕེལ་བས། །
ལུང་རིགས་བྱེ་བའི་མཆོན་གྱིས་གཡུལ་སྤྲད་ནས། །
རྟིང་ཞེན་སེམས་ཀྱིས་མཁྲིགས་བཟུང་ཀུན་བརྟུལ་ཏེ། །
ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་ལྟ་བུ་བ་ཡིས། །
གསར་བརྗེའི་གཞུང་ལམ་རྒྱལ་ལ་རིངས་པར་གྱིས། །
འོན་ཏང་མིག་སྤྲོན་ཅན་གྱིས་ས་འོག་གཏེར། །
མཐོང་ཡང་ཉེ་བའི་མིག་སྤྲོན་མི་མཐོང་ལྟར། །
སེམས་ཀྱི་དཀར་ནག་སྤྲ་རགས་མི་འབྱེད་པར། །
གཞུང་བརྒྱ་སྤྲ་ཡང་གསར་བརྗེའི་གོགས་ཡིན་པས། །

དེ་ཕྱིར་དགེ་ཕྱིག་སྤྲ་རགས་འབྲེད་མཁས་པ། །

མང་དུ་ཐོས་པའི་དོན་དུ་མདོ་ལས་གསུངས། །

དེ་ལས་ལྷོག་ན་ཐོས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་རུང་། །

ཐུབ་པའི་བསྟན་ལས་སྟོན་པའི་གཤེས་སུ་མངོན། །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ། ཚོས་སྤྲོད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ དངོས་བསྟན་པ།

རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱི་སྤྲོད་གང་ལ་གཞིགས་
ཀྱང་ཚོས་སྤྲོད་ཟུང་འབྲེལ་བསྐྱུང་དགོས་པ་ནི་ཚོས་ཁས་ལེན་རུང་མི་ལེན་རུང་སྤྱུག་
བསྐྱེད་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འདོད་ཅིང་བདེ་བ་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་
ནི་ཤེས་ལྡན་ཀུན་ལ་སྤྱི་མཚུངས་སུ་ཡོད་པའི་ཐོག་རང་ཉིད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་སྤྱེས་
ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སེལ་བ་དང་། བདེ་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྤྱུག་
པར་རྟེན་གྱི་ཆ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་མཐའ་དག་ཀྱང་ཆང་ནས་ཡོད་པས་དེ་
དག་རང་དོན་རང་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ནི་རང་དོན་རང་གཅེས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་
གཞན་གྱི་ཁུལ་འགེལ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ནའང་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཚོས་
སྤྲོད་ཟུང་འབྲེལ་འོས་ཤིང་འཆམ་པ་ཡིན་ལ། རྩེ་བྲག་ཏུ་འང་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་
ཆགས་ཕྱིན་ཆད་ཁྲིམས་ལུགས་ཀུན་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས།

དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་ཁྲིམས་སམ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་མི་དག་
བཙུ་སྟོང་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཤིག་ཅ་བ་བཟུང་དགོས་པ་ན་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་
ལ་ཐུག་ཡོད། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཇི་ལྟར་ཞན་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་གསོད་མི་ཚོག་པ་
དང་། མ་ཕྱིན་པ་ལེན་མི་ཚོག་པ་དང་། ལོག་གཡེམ་སྤྱིད་མི་ཚོག་པ། ཤེས་བཞིན་
དུ་རྒྱུན་སྤྱི་ཚོག་པ། ནང་ཁུལ་ཕྱ་མ་བཙུག་རེས་མི་ཚོག་པ། ཚོག་རྒྱུ་པོས་
ཁྱད་གསོད་མི་ཚོག་པ། དོན་མེད་ཀྱི་གཏམ་ལ་མགོ་འཁོར་མི་ཚོག་པ་སྟེ་ལུས་ངག་
གི་སྟོང་བ་བདུན་རགས་རིམ་ནས་རྟག་ཏུ་སྤྱང་སྟོབ་བྱེད་པ་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ཡིན་

ལ། ཡིད་ཀྱི་བརྒྱབ་སེམས། གཞོད་སེམས། ལོག་ལྷ་གསུམ་ནི་མི་མང་ལ་ཁྲིམས་
 སུ་བཅའ་བ་ཆོས་སྲིད་གང་གིས་ཀྱང་མི་རྒྱས་ཤིང་། བསྐྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་སྒྲོང་ཐབས་
 དགོས་པ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ལུགས་སུའང་གཞན་ལོར་ལ་
 རམ་སེམས་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་མ་འབྲེལ་བར་ལོངས་
 སུ་སྒྱུད་འདོད་སོགས་མི་རུང་བས་དེ་འགོག་ཐབས་སུ་སྒྲོབ་གསོ་སྒོ་མཐའ་ཡས་
 པ་བརྒྱབ་དང་རྒྱག་བཞིན་བ་ནི། བརྒྱབ་སེམས་སྒྲོང་ཐབས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 གཞན་ལ་གཞོད་སེམས་འཆང་མི་རུང་བ་དང་། བན་ཚུན་འཆེ་བ་མི་རུང་བར་
 བྱམས་སྒྲོང་པན་ཐོགས་དགོས་སྒོར་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་ཡ་རབས་
 ཀྱི་ལུགས་སྒོལ་སོགས་ལ་ལོག་པར་ལྷ་མི་རུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོབ་གསོ་གང་ན་ཅི་
 ཡོད་སྟོན་པ་དེ་ནི་གཞོད་སེམས་དང་ལོག་ལྷ་སྒྲོང་བའི་ཐབས་ཡིན་པས་དོན་སྙེང་
 མི་དགེ་བ་བརྒྱ་སྒྲོང་དགོས་པ་ནི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་གཞི་རྩ་ཡིན་པས། དེ་ལྷ་
 བྱའི་མི་དགེ་བ་བརྒྱ་རགས་རིམ་ནས་སྤྲིང་སྤྲོ་བ་ལ་གཏུགས་ཏེ་དེ་དག་སྒྲོང་བའི་
 ཐབས་མ་ཞོར་བ་དང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་དང་བྱུང་པར་དུ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལས་བྱུང་བས་དེའི་སྟེང་ནས་མི་མང་ལ་སྒྲོབ་གསོ་འཆོམ་པ་དང་།
 འཆོམ་ངེས་བྱུང་ན། མི་མང་རྣམས་སྤྱི་གར་ཁུར་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་རང་སྲུང་གི་
 རྒྱ་ཆད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་གདོན་མི་ཟ་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་སྤྱི་ཚོགས་སོ་སོར་
 ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་བྱུང་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་
 པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ནི་རང་ཉིད་མི་དགེ་བརྒྱ་སྤངས་
 ཤིང་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཆུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་
 རྟེ། རང་གཞན་ཀྱི་དགེ་བ་མཐའ་དག་སྐྱབ་པའི་མང་གཞིའི་གཙོ་བོ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་

ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཁས་སྒང་རུང་མ་སྒང་རུང་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་མི་བཟང་པོ་ཞིག་
དང་། ཡ་རབས་ཆད་ལྡན་ཞིག་འདོད་ཕྱིན་ཆད་དེ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་ཀུན་གྱི་
མཐུན་སྣང་དུ་གྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ལེགས་སུ་བྱ་བ་
ཞིག་དགོས་ཕྱིན་ཆད་གཞུང་འབངས་ཆང་མས་ཕྱ་རགས་ལ་མ་སྟོས་པར་མི་དག་
བ་བཙུ་སྤྲོད་ཞིང་། དག་བ་བཙུ་ལ་ཚུལ་བཞིན་སྟོབ་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས་ལ་དེ་
ནི་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བྱས་ན་པན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་ཀུན་གྱི་མགྲུ་བ་སྤྱིན་
ལུས་པས། ཚུལ་དེ་དང་སྤྱར་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྟོང་བ་ནི་ཆོས་སྤྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
རྒྱལ་ཁྲིམས་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་པར་ཁས་འཆེས་པ་ལ་ལས། སྟོབ་མའི་རྒྱུད་མ་བརྟག་པ་དང་། མི་
དག་བཙུ་སྤྲོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གཅིགས་སུ་མ་བྱས་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་
སྤྱགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་སོགས་ལ་མཚུ་དམར་འདོན་བ་ནི་སྟོབ་མ་
ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་པན་སེམས་མེད་པ་དང་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་
ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་གཞི་ཅ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །བྲེ་བྲག་དུ་ཆོས་སྤྲེ་ཁག་གི་ཆོས་
ཁྲིམས་དང་མི་མང་སྤྱི་བྱིངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་གཞུང་གིས་འགན་འཁུར་
ཐོག་ནས་ཆོགས་པ་སོ་སོས་མ་འཐུལ་བ་རྣམས་གཞུང་གི་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་འདུམ་
ཐབས་དང་། བསྟན་པ་ལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཆར་གཅོད་པ་དང་བཅས་ངན་པ་
ཁ་རྒྱལ་དུ་མི་གཏོང་བར་མགོ་གཞོན་འཐུས་ཆང་གཞུང་གིས་བྱས་ན་ཆོས་ཆགས་
ཚུད་ཆེ་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་གཏན་ཟབ་པ་ཡོད་པས་མི་མང་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་དད་
གུས་ཆེ་ཞིང་དོན་གཉེར་ལྡན་པ་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་གཞུང་གིས་ཀྱང་བསྟན་པའི་འགན་
ཁུར་དང་གཅེས་སྟོང་ལ་གཟབ་དགོས་པ་རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཆགས་ཀྱི་རེད།

དེའི་གནད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བོད་དུ་དར་ནས་ད་ལྟ་བར་

གཞུང་གིས་ཀྱང་འགན་ཁུར་སྒྲངས་ཏེ་ཆོས་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་མཉམ་དུ་
བསྐྱེད་ཤིང་། ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱབ་གཞི་ཆ་ཆེན་གཞུང་གིས་གནང་བ་འདིས་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་ཆག་ཇི་ཆེ་ལན་མང་བྱུང་ཡང་ཅ་བ་ཐོར་འབྲེལ་དུ་
མ་གྱུར་བ་ད་ལྟ་བར་གནས་ཐུབ་པ་འདི་བྱུང་ཡོད་ལ། མ་འོངས་པར་ཡང་མི་མང་ལ་
ཆོས་དད་མ་བརྒྱུག་གི་བར་དུ་གཞུང་གི་ལུས་འཛིན་དགོས་པ་ནི་མི་མང་གི་དགོས་
མཁའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་སོགས་ལས་ཀྱང་གསལ་
པོ་ཤིག་ཐུབ། རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་གར་སོགས་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱབ་སྐྱོར་
དར་བའི་སྐབས་མང་ཡང་དུས་ཡུན་བསིངས་མ་ཐུབ་པ་ནི་གཞུང་གི་སྲིག་གཞིའི་
ཐོག་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ལྷ་ཚུགས་མ་ཐུབ་པའི་སྐྱོན་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན། ཆོས་
ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཉིས་གཞུང་གིས་རྒྱ་འཛིན་གནང་བ་ནི་ཆོས་སྤྱོད་ཟུང་
འབྲེལ་དུ་སྐྱོང་ཚུལ་དངོས་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་གཞུང་དང་སྤྱོད་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མཁས་སྤྱོད་ཇི་ཅམ་
ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་ལས་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་བ་དང་འཛིན་ཐང་ཆེ་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་བཞིན་དུ་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་གཙོ་བོ་ཤིག་རབ་གྱིས་འཛིན་དགོས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་
ཤེས་རབ་དག་ནི་ནང་ཆོས་སྤྱངས་ན་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པར་འཕེལ་སྟོབས་ཆེ་
བས་སྤྱོད་དོན་གྱི་ཤེས་རབ་དང་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཉིས་པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་
བརྒྱུད་ནས་གཞུང་དང་རྒྱལ་ཁབ་འཛིན་ན་གཞན་ལས་མཐུ་ཆེ་བས་བྱིའི་ཆབ་སྤྱོད་
སྐྱོང་བ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་མཁོ་བ་ཡིན།

མདོར་ན། རྒྱང་དོར་གྱི་གནད་ལོག་པར་བརྒྱུད་བའམ་སྤྱོགས་རིས་སུ་
བརྒྱུད་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱོད་བཞི་སྤྱོད་རྒྱུད་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱང་

དོར་གྱི་གཞན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་ཀུན་སྟོམས་སུ་བརྒྱུད་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྲིད་
སྐྱོང་བ་ནི། ཚེས་ཡང་དག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲིད་སྐྱོང་ཚུལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་འཐད་ལྡན་དུ་བརྒྱུད་ནས་ཐབས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་
ཀྱི་སྤྲིད་སྐྱོང་བ་ནི་སྤྲིད་ཁོ་ནས་སྐྱོང་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་གཞོན་
བའི་ཐབས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲིད་སྐྱོང་ན་ནི། ཚེས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲིད་
སྐྱོང་ཚུལ་ལོ། །སློབ་དཔོན་ཨུ་དེ་བས། ཁོ་ཡང་འབྱུང་པོས་ཟེན་པ་ལ། །སློབ་པ་
འབྲུགས་པ་མིན་པ་ལྟར། །ཐུབ་པས་ཉོན་མོངས་དབྱར་གཟིགས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་
དང་འབྲེལ་གང་ཟག་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར། ནད་པ་ལ་གདོན་ཁྱུགས་ནས་སློབ་པ་ལ་
ཁོ་བ་དང་འཐབ་དུ་ཡོང་ན་སློབ་པས་དེ་ལ་བྱམས་སྐྱོང་ལས་སྤང་ཟུག་མི་མཛད་པ་
ལྟར། ཉོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་བྱམས་དང་སྤྲིད་རྗེ་འབའ་
ཞིག་གིས་བསྐྱུངས་ནས་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་སྤང་སྟོངས་གསུམ་ཀྱིས་
མཚོན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེད་འབའ་ཞིག་དུ་གཟིགས་ནས་དེ་
དག་སྤྲ་རགས་མ་ལུས་པ་འདུལ་བ་དང་། ཞི་བའི་དོན་དུ་ཐབས་ཚུལ་ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བ། ཤིན་དུ་གསལ་བ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

ཚུལ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྲིད་སྐྱོང་བ་ནི་ཚེས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲིད་སྐྱོང་
ཚུལ་ལོ། །རང་ཉིད་ཀྱང་ཚེས་དང་མཐུན་པའི་དགོ་སྤྲིག་སྤང་བླང་ལ་གནས་ཤིང་
གཞུང་འབངས་རྣམས་ཀྱང་ཚེས་དང་མཐུན་པར་དགོ་སྤྲིག་སྤང་བླང་ལ་བསྐྱུལ་
བ་དང་བསྐྱུང་བ་དང་། བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་ནི་ཚེས་སྤྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་དངོས་གཞི་ཡིན་
ནོ། །བྱེད་པར་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་དང་སྤྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་གི་སྟོ་
ནས་སྤྲིད་སྐྱོང་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚེས་ཀྱིས་སྤྲིད་སྐྱོང་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དང་པོ་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལས།

དང་པོ་མཁོ་བ་སྦྱོར་བ་ནི། མི་མང་རྣམས་ལ་དཔལ་འབྱོར་དང་ཤེས་ཡོན་སོགས་
ཀྱི་དགོས་མཁོ་གང་ལ་གང་རན་པ་དེ་དང་དེ་སྦྱོར་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་
གང་ལ་གང་མཁོ་བ་དང་གང་འཆོམ་པ་དེ་དང་དེ་སྦྱོར་བ་ལ། ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་
ཀྱི་སྟེང་ནས་རྒྱབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྟན་པར་སྤྱོད་པ་ཡང་འཁོར་འབངས་རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་བསྐྱར་
བཅས། འདོད་པ་འཆོམ་པར་བྱ་བ་ནི་སྲིད་ཀྱང་པས་མི་རྒྱས་ལ་ཆོས་ཀྱང་པས་ཀྱང་
མི་རྒྱས་པས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ལམ་ནས་འདོད་པ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་འཆོམ་ན་
ནི་རེ་བ་དོན་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སྟན་པར་སྤྱོད་པས་དགོས་རྒྱས་ཡོངས་སུ་
ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལས་གང་མཐུན་མཐུན་དུ་ཁ་འཇམ་པོར་སྤྱོད་པ་ནི་སྐྱབས་དེའི་
སྟན་པར་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་བྱས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདེཾ་ལ་
དགེ་མཚན་དུ་མི་བཟུང་སྟེ་དོན་ལྡན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དོན་མཐུན་པ་དང་བཞི་པ་དོན་སྦྱོང་པ་གཉིས་ནི། བསྟན་འགྲོའི་
དོན་གང་དང་གང་བྱ་བ་ནི་དགེ་སྤྱི་གཤམ་འབྲས་དང་། རྒྱང་དོར་ཀྱི་གནས་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་པ་ནི་དོན་མཐུན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་
བསྟན་པ་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོང་བ་ནི་དོན་སྦྱོང་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱ་བ་ནི། མཐུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་
པན་རྒྱབས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བས་རྒྱལ་སྤྱས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ལ་
ཤིན་ཏུ་སྦྱོར་བ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །པར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱར་ནའང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་
ཀྱི་སྟེང་ནས་བསྐྱབས་ན་པན་རྒྱབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། རྒྱལ་སྤྱས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། སྦྱོར་པ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། ཟང་ཟིང་
གི་སྦྱོར་བ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་བ། མི་འདིགས་པའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཟུང་

བའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ན་གཞན་ལས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མཐུང་ཆེ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་སྤྲོད་པར་དུ་མི་འཛིགས་པའི་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱར་དགོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེན།

རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱང་སྤྲོས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས། དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་གསུམ་དུ་ཡོད་པས། དང་པོ་ཡང་སོ་སོར་ཐར་བ་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲོས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་གསུམ་བཅས་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཞན་སྤྱད་དུ་འཇུག་པ་དང་སྤྱད་བར་སྐྱོང་གོགས་མཛད་དགོས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་པ་རང་གི་ངེས་པར་བཟུང་དགོས་པ་མིན་ནོ། །དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཁྲིམས་ནི། མི་དགེ་བརྒྱ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ནི། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་པའི་སྐབས་ཉེས་སྤྱོད་ལས་སྤྱར་ལོག་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ་རྒྱལ་ཁྲིམས་འདི་ཉིད་ནི་ཆབ་སྲིད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱད་དགོས་པ་ནི་ཆོས་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཡིན་པས་རང་གིས་བསྐྱར་བ་དང་། ཆབ་འབངས་མཐའ་དག་བསྐྱར་དུ་འཇུག་དགོས་པའང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས་རྒྱལ་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབ་པ་ཡང་ཆོས་སྤྱད་བྱང་འབྲེལ་ཀྱི་སྟེང་ནས་བསྐྱབ་ན་པན་རྒྱབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་ལའང་གསུམ་སྟེ། གནོད་བྱེད་ལ་རི་མི་སྟམ་པའི་བཟོད་པ། ལྷག་བསྐྱལ་དང་ལེན་ཀྱི་བཟོད་པ། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆབ་སྲིད་པའི་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་འབངས་མཐའ་དག་ཞི་བདེ་བག་ཤེབས་དང་། དྲང་བདེན་སྤྱི་སྟོམས་སུ་འཁོད་ཐུབ་པ་དང་། འཁོད་ཅིན་རྒྱུ་སྐྱོང་བ་དང་མི་མཐུན་

པའི་གཞི་དེ་པ་སྤྲུང་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། རང་དོན་ཁོག་བཅུག་གི་བྱ་བ་པལ་བ་ལ་
མ་ཆགས་པར་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ནམས་སྤྲུབ་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་གཞི་དེ་པ་ལ་བཟོད་
ཐེག་ཆེ་བ་དང་དཀའ་ངལ་ལ་མི་འཛེམ་པ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་མ་
ཟད་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་ཡང་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་སྤྲོད་ཤེས་རིག་
དང་ཆོས་ཀྱི་གནད་ལ་ངེས་སེམས་སྟོན་གསུམ་བྱེད་པ་ནི་ཤོག་མར་བཅེགས་
ཀྱི་དཔེ་བཞིན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བ་ལ་བཟོད་པ་
གསུམ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡོངས་སུ་ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྒྱུར་ནའང་མ་ཞེན་པའི་བཙོན་
འགྲུས། མི་ངལ་པའི་བཙོན་འགྲུས། ལམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་བཙོན་འགྲུས་གསུམ་
ཡོད་ལ། ཟབ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས་བྱི་མའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་རང་དོན་ཀྱི་བྱ་བ་པལ་བ་ལ་མ་ཞེན་པར་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། འགྲོ་
ཀྱན་བདེ་བའི་ལས་ལ་ལྷག་པར་སྟོོ་བ་དང་བཅས་འཇུག་པ་ནི་མ་ཞེན་པའི་བཙོན་
འགྲུས་དངོས་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་དཀའ་ངལ་དང་རྒྱུན་ངན་གང་དང་འཕྲད་ཀྱང་མི་
ཞུས་པར་དང་དུ་ཆངས་པ་ནི་གཉིས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ལམ་ཡོངས་སུ་
བཟུང་བར་སེམས་བྱུགས་ལྷག་པར་གཡོ་བ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་
བཙོན་འགྲུས་གསུམ་ནི་ལྷག་བསམ་ཅན་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་པ་ལའང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་
ཡིན་པས་འདི་ཡང་ཆོས་སྲིད་རྒྱུད་འབྲེལ་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཟབ་པའི་བཙོན་འགྲུས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནང་དུ་འདྲུ་
བས་ཆབ་སྲིད་སྤྱི་འབྲེལ་དུ་སྒྱུར་དཀའ་ཞིང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་བྱིན་ཀྱི་ཉམས་
ལེན་དངོས་གཞི་ཡང་འདྲུ་འཛིའི་གཡེང་བ་སྤངས་ཏེ་བསྒྲུབ་དགོས་པས། ཆབ་སྲིད་
དང་སྒྱུར་དུ་མི་རུང་ཡང་དེའི་རྒྱ་ཆོགས་སྤྲུབ་པ་ནི་ཆབ་སྲིད་དང་སྒྱུར་ནས་ཀྱང་

སྐྱུ་ཆོག་ ཤེས་རབ་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་དངོས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། བྱང་
སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ནི་པར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཆབ་སྤྱིད་དང་སྦྱར་བ་མི་དགའོ། །

དེས་ན་དབུ་མ་འབྲུག་པ་ལས། སྤྱིན་སོགས་ཚེས་གསུམ་དེ་དག་པལ་མོ་
ཆེ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའང་
དོན་འདི་འབྲེལ་དགོངས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། དེ་དག་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་
དངོས་གཞིར་འགྱུར་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྣོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་དགོས་སོ། །མདོར་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་བདག་མེད་སྤྱི་རགས་
གང་རུང་དངོས་ལུ་བྱས་ནས་གསོག་དགོས་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་
སེམས་ཅན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་གསོག་དགོས་པས་འདི་ནི་ཆབ་སྤྱིད་དང་
འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་པར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་
ཞིང་། བཙུན་འགྲུས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་
པས་འདིར་བཤད་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཟས་ནི་བཞི་སྟེ།
མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་ཀྱིས། སེམས་ཅན་གནས་པ་ནི་བཞི་སྟེ། ཟས་བཞིའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་
སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་གཉིས་ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཡིན་ལ། དཔྱུལ་བ་
དང་། ཡི་དྲགས། མི་མ་ཡིན་སོགས་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་བཟའ་བརྟུང་གི་སྦྱང་
བས་འཆོ་བ་ལྟ་བུ་ནི་སེམས་པའི་ཟས་ཞེས་བྱ་ལ། མི་ལའང་སྟོན་པ་དང་འགྱོར་
ལྷན་འགའ་ཞིག་བརྟུང་བ་སྤྲོད་ཆོགས་ཅན་གྱིས་ལྷན་རིང་འཆོ་བའང་སེམས་པའི་
ཟས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། ཟས་ཀྱི་སྦྱང་བས་འཆོམ་པའི་སེམས་པ་ལ་སེམས་པའི་
ཟས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རིག་པའི་ཟས་ནི་ཆོས་རིག་གི་རིག་པས་འཆོ་བར་གཡེངས་ཏེ་ཁམ་ཟས་
ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ཤུགས་ཚུང་དུ་བྱིན་ནས་ཟས་ངན་ངོན་ཅིང་གྱིས་འཆོ་བ་ལྟ་བུ་ནི་རིག་
པའི་ཟས་ཀྱི་འཆོ་བ་ཞེས་བྱའོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཟས་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐབས་
ལུས་སེམས་བདེ་བར་འཆོ་བ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟ་རྣམས་
ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི་སྐྱེས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བར་འཆོ་བ་
ལྟར་བྱ་དང་། མིའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཆེ་འདིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་རྙེད་དེ་
ཡུན་རིང་འཆོ་བ་རྣམས་སོ། །བྱད་པར་དུ་རིག་པའི་ཟས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
ཟས་གཉིས་ནི་ཆོས་རིག་གི་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། ཆབ་སྲིད་
པ་རྣམས་ཀྱང་ཟས་བཞི་ལ་སྦྱོད་པ་དང་འབངས་རྣམས་ལ་འབང་ཟས་བཞིས་འཆོ་
བབས་བགྱིད་དགོས་པ་ནི་ཆབ་འབངས་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་ཡིན་
པས་ཆབ་སྲིད་པའི་ཁུར་དུ་ལྷེ་བ་ཡིན་པས་དང་དུ་སྤང་བར་འོས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འཆོ་བ་ལ་སྦྱར་ནའང་། ལོག་པའི་འཆོ་བ་ཀྱན་སྤངས་
ནས། ཆོས་ཀྱི་འཆོ་བས་འཆོ་བར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོག་པའི་འཆོ་
བ་དང་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཆོས་སམ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་
ཡང་དག་པ་དང་འགལ་བའི་འཆོ་བབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ནི་ལོག་
པའི་འཆོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཡང་ལོག་པ་སྦྱིན་གྱི་ལེགས་པ་མི་
སྦྱིན་པས་སྦྱོང་དགོས་ལ། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་ནི་ཆོས་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་
ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལའང་
ཆོས་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་ཟང་ཟིང་གི་འཆོ་བ་གཉིས་རེ་ཡོད། བྱད་པར་དུ་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་འཆོ་བ་ནི་འཕྲལ་ཡུན་ཀུན་དུ་བདེ་ནས་བདེ་བར་
འཆོ་བའི་འཆོ་བ་ཡིན་པས། ཆབ་འབངས་ཡོངས་ལོག་པའི་འཆོ་བ་ལས་བསྐྱབས་

ཏེ་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་གཞུང་འཛིན་གྱི་ཁྱར་ཡིན་པས་དེ་ཡང་ཆོས་སྤྲོད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྤྲོད་ནས་བསྐྱབ་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་འགྱུར་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དུང་འགོ་ལྟ་བུ་ནི་བཟའ་བཏུང་གི་འཆོ་བ་ཙམ་གྱིས་འཆོས་སྐྱབ་ནའང་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་འཆོས་མི་སྐྱབ་པས་ཆོས་རིག་གི་འཆོ་བ་ལྷག་པོ་ཞིག་དང་། དེ་ཡང་ཟད་པ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རེ་བ་མི་གང་བ་དང་འདོད་པ་མི་འཆོས་པའི་དབང་གིས་སྤྱི་ཆོག་ནས་ནང་དུ་འང་དཀའ་ངལ་ཆད་མེད་པ་ཞིག་སྤྲད་དང་འསྤྲད་བཞིན་པ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་ཡིན་ན། དེའི་དཀའ་ངལ་སེལ་བར་ཆོས་རིག་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཆོས་ཀྱི་འཆོ་བ་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཞིག་སྤྱིན་དགོས་ཤིང་དེ་ཡང་ཆོས་སྤྲོད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱབ་ན་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་པན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེ་བས་སྤྲོད་དང་གཞུང་འཛིན་གཉིས་ཆོག་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

¹བཞི་པ་ཁྲིམས་ལུགས་དང་སྦྱར་བའི་དབྱེད་པ་ནི། གོང་སློམ་གྱི་ཆོས་སྤྲོད་བྱུང་འབྲེལ་སྐོར་ནི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་མོད། ལུལ་དུས་སོ་སོའི་གཞུང་འཛིན་པས་དགག་དགོས་དང་དམིགས་བསལ་གྱིས་དཀའ་ངལ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྲོད་བྱུང་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པ་སྤྲོད་ཀྱང་དེ་ནི་གཞུང་སོ་སོའི་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཡིན་གྱི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ལམ་ནས་མ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད། །དེས་ན་མི་མང་པལ་ཆེ་བ་ཆོས་དད་བརྒྱལ་པའམ་

1 བཞི་པ་ཁྲིམས་པའི་ས་བཅད་འདི་ཙམ་པའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ནས་འཕྲོས་ཀྱང་། འཕྲོས་རོགས་ཀྱི་ས་བཅད་གཞན་མ་རྟེན་པས་བཞི་པ་ཁྲིམས་པ་འདི་ཡིག་ཁོར་མིན་ནས་སྤྲོད།

ཆོས་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་ན་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ཡང་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་པ་
ནི་མི་མང་གི་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲིམས་བཟོ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་པའི་དབང་
གིས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་དབང་འཛིན་པ་ཆོ་དབང་ཤུགས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་
མིན་སྟོང་པ་དང་གཞུང་སྲིད་ཡར་རྒྱས་ལ་འགོག་རྒྱེད་ཆགས་ན་འང་ཆོས་སྲིད་བྱུང་
འབྲེལ་བཞིག་དགོས་པ་ནི་དགག་དགོས་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྒྱ་གར་ལྟ་བུ་ཆོས་ལུགས་ནང་ཁྱལ་ལྟ་བུ་བ་མི་མཐུན་པས་འགལ་ཆེ་
ཇི་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་གཞུང་འཛིན་ཐོག་ནས་འགལ་ཆེ་ཆབས་ཆེ་མེལ་སྤུབ་མིན་འགྱུར་ན་
ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་སྟོང་གཏོང་དགོས་པའང་སྲིད་པས་དེ་ནི་སྐལ་བཟང་དེའི་དགག་
དགོས་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་ཆོས་ཀྱི་འཆད་
ཉན་ཉམས་ཆག་སོང་ནས་ཆོས་པ་ཆོས་ཇི་བཞིན་འཛིན་མ་སྤུབ་པར་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་
བུ་ཀྱིས་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཀྱི་དོད་ཡར་མ་ལོངས་ནས་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ཉམས་
བརྒྱག་འགོ་བའི་ཆོས་པས་མ་འབྱོན་པས་ལན་བ་ཡིན་ཀྱི་སྲིད་ཀྱི་དབང་གིས་མ་
ཡིན་ནོ། །ཡང་ཆབ་སྲིད་པའི་ནང་ཆོས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཁ་རྒྱལ་ཏེ་ཆོས་སྲིད་བྱུང་
འབྲེལ་བཀག་པའང་སྲིད་པས། དེ་ནི་སྤྲིག་ལྟ་ཅན་ཁ་རྒྱལ་བའམ་ཆོས་མིན་
སྟོང་པ་མང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན། གྲུང་བྱ་རིང་ལུགས་ལྟ་
བུའོ། །ཡང་ཆོས་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་ཉམས་པའམ་འཁྲུག་རྒྱེད་དུ་
གྱུར་ནས་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་སྟོང་མ་སྤུབ་པའང་སྲིད་པས། དེ་ནི་ཆབ་སྲིད་པས་
རང་འགན་སྐྱབ་མ་སྤུབ་པས་ལན་བའོ། །

ཐོད་ལྟ་བུ་ད་ལུས་བཞིན་གོང་གསལ་ཀྱི་འགལ་རྒྱེད་དེ་རིགས་དང་མ་
སྤང་ན་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་བསྐྱར་དགོས་པ་ནི་རྒྱལ་འབངས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་རྒྱལ་
པོ་ཆེ་མཛོད་དུ་འགྱུར་བཞིན་པ་འདིས་ཡིན་ལ། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྐྱོང་བའི་ཆེ་ཁྲིམས་

ཐོག་ནས་དམིགས་བསལ་ཅན་ཇི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱི་ལུགས་དང་འབྲེ་རུང་བ་རྣམས་
དེ་ལྟར་འབྲེས་ནས་སྤྱོད་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྲེ་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་
བ་ཐབས་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་ཆོས་པ་ཆད་འཕེར་ཆོར་དབང་ཆ་
སྤྱད་དེ་ལེགས་པར་སྦྱོར་དུ་འཇུག་དགོས་པ་ལས་སྤྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐེ་བླ་ས་མཉམ་
བསྐྱེ་མི་རུང་ལ། ཡང་ཅ་བའི་གཞུང་སྤྱི་ཆོས་སྤྱི་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་ཡང་དེ་དང་མ་
འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་གཞུང་འབངས་
ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པས་དེ་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་ཐེ་བླ་ས་
དང་དབང་ཤེད་འབྲེལ་དུ་མི་རུང་བ་རྣམས་ཆོས་སྤྱི་སོ་སོའི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་
པར་བསྐྱར་དགོས་སོ། །

ཡང་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པ་མང་པོས་ཆོས་སྤྱི་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་དོན་
དུ་ཞུགས་ན། ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བཀག་འགོག་མི་བྱེད་པར་རང་ཉིད་ཆོས་ཁས་ལེན་
དང་མི་ལེན་རང་དབང་ཡིན་པས་སྒྲེར་གྱི་ཆ་ནས་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་ཡང་གཞུང་
གི་ཆ་ནས་ཆོས་སྤྱི་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་རྒྱས་དང་མཐུན་པར་ཤེས་འཕྲོན་ཇི་ཅམ་
ཡོད་པ་དེ་ཅམ་དུ་ལས་ཁུར་སྒྲུང་ཆོག་པ་ནི་ཆོས་ཁས་ལེན་དང་མི་ལེན་གཉིས་ཀ་
ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་གྱི་དབང་ཆད་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྤྱི་མོས་གྱི་གཞུང་ཁྲིམས་དབང་
གིས་ཡིན་པས་དགག་བྱ་མི་རུང་ངོ། །

ཡང་ཆོས་སྤྱི་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་ཡིན་སྤྱི་ཆད་རང་ཁོངས་ཆོས་
སྤྱི་ཁག་དང་ཆོས་བྱེད་ཁག་ལ་བརྩེ་བཀྱར་འདྲ་མཉམ་དང་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ།
གཟིགས་སྦྱོར་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོག་ནས་གཟིགས་ཚུལ་ཕྱོགས་རེས་མེད་པ་དགོས་
ཤིང་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ངོས་ལེན་ཡོད་མེད་དང་ཆོས་བྱེད་པ་
གངས་འཛོར་སོགས་ལ་གཞིགས་པས་ཀྱང་ཐོབ་ཐང་ཆ་བགོ་དགོས་པའང་སྤྱི་

ལ། འགའ་ཞིག་དམིགས་བསལ་དགོས་པའང་སྲིད་པས། སྐབས་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་འཇུ་སྤངས་མ་ནོར་བ་དགོས་སོ། །

དེ་བཞིན་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་ཁ་འབྲེར་གྱིས་གཞུང་འཛིན་སྲིད་བྱས་དང་མི་མང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་། ཁེ་ཕན་སོགས་ལ་གཞོད་གཞིའི་ལས་འགུལ་སྒེལ་ན་དེ་དག་གཞུང་ནས་སམ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་འགོག་གཞོན་དཀྱིས་ཕྱིན་དགོས་པའང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་གི་དབང་ཆ་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་པ་སྒྲེར་སོ་སོའམ་ཆོགས་སྡེ་སོ་སོའི་ནང་ཆོས་ཁྲིམས་ཆོགས་ཚུད་ཡོད་མིན་ཆོས་སྲོད་གྱི་བྱ་བ་ནལ་དུ་འགོ་མིན་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་དག་ཐེར་སྤྲད་དུ་ཆོས་པ་མཁས་སྲོང་ཅན་དང་ཆོས་ཁྲིམས་ལ་མཁས་པ་ཡང་ཡང་ཆེད་གཉེར་དུ་བཏང་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་ཁ་ཞན་དུ་མི་འགོ་བར་བཀོད་འདོམས་དམ་ཐབ་དགོས་པ་དང་དེའི་རྒྱབ་གཞོན་གཞུང་གིས་གནང་དགོས་པའང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་གི་འགན་ཁུར་ཡིན་པ་བཅས་མདོར་ཅམ་སོ། །

བཞི་པ། ཚོས་སྤྲེལ་བྱེད་འབྲེལ་གྱི་རྟེན་གཞི་རང་དབང་ དང་ཐོབ་ཐང་ལ་དབྱེད་པ།

འདི་ལ་དངོས་དང་དེའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱི་གནད་བསྐྱུས་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ནི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་དག་གཏིང་
ཅིང་ལ་ཟབ་པ་ཞིག་རེད། རང་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཐང་བྱུང་བ་རེད། རང་
དབང་ལ་ཡང་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་དབང་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གི་རང་
དབང་། སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་རང་དབང་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱི་
ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བདག་
གཅེས་བྱ་རྒྱུ་ནི་སོ་སོའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་དབང་ཡིན། སེམས་ཅན་དུད་འགྲོ་ཞིག་
ཡིན་ཡང་སོ་སོའི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ནི་སོ་སོ་ལ་དབང་བ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་
མི་དབང་། དེ་བཞིན་སོ་སོའི་སྟོག་ཀྱང་སོ་སོ་ལ་དབང་བ་ལས་གཞན་ལ་མི་དབང་
བ་ནི་ཅ་བའི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཡང་ཟེད། རྒྱ་མཚན་ནི་རང་གིས་ཆོ་རབས་
སྤྲུལ་ཆོས་སྤྱི་སོ་སོས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་འབྲས་བུ་རང་
ལ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་རང་ལ་སྤྲོད་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ལ།
ལྷག་པར་དུ་མི་དང་ལྟའི་ལུས་རྟེན་ནི་སྟོན་དུ་ངལ་བ་ཆད་མེད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་གཞན་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་རང་གིས་ངལ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པས།
ཐོག་མར་བསྐྱབ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་དང་། བར་དུ་བསྐྱབས་ཟིན་ནས་ཀྱང་གོགས་ཤིན་
ཏུ་མང་བས་སྤང་བ་དང་སྤེལ་བར་ཆེས་དཀའ་བ་དང་། མཐའ་མར་འབྲས་བུ་མངོན་

དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་མཐར་འཁྱོལ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱི་ཆགས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་མ་
ཟད་འཇིག་ཀྱང་ཆེས་སྒྲ་བ་དང་རང་གིས་བེད་སྤྱོད་ཤེས་ན་ཆེ་འདིའི་ཡོན་ཏན་དང་།
བྱི་མའི་ཡོན་ཏན་གང་དང་གང་སྐྱབ་ཀྱང་བསྐྱབ་ཅུས་བ་སོགས་མདོར་ན་རང་གི་
དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་གང་དང་གང་སྐྱབ་ཀྱང་ཅུས་བས་ན་མའི་ལུས་ཉེན་ནི་
ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ན་ལུས་ཉེན་གཞན་ལས་མའི་ལུས་སློག་ལ་
འཆེ་བ་ནི་ཉེས་ཆབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་སུ་ཡིན་ཡང་རང་གི་
ལུས་སློག་ལ་གཅེས་ཞེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་ལ་གཞོད་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་བཅོད་སྒྲགས་
མེད་བ་སྤྱི་མཚུངས་ཡིན་པས་ཀྱང་རང་གཞན་གྱི་ལུས་སློག་ལ་འཆེ་བ་སྤོང་དགོས་
བ་ནི་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་རྩ་བའི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ལ་སྤྱག་ཡོད་བ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སློག་ཆགས་
མིག་གིས་མཐོང་ཅུས་ཚུན་ཆད་ལའང་འཆེ་བ་སྤངས་ནས་པན་འདོགས་དགོས་བ་
རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་གསུངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་ལུས་ངག་གི་སྤྲིག་བ་བདུན་
ལས་སློག་གཅོད་པའི་སྤྲིག་བ་ཤིན་ཏུ་ཉེས་ཆབས་ཆེ་བར་གསུངས་བ་ཡིན་ནོ། །

མི་ལོ་ཁྲི་སྟག་དུ་མའི་སྟོན་ནས་དབང་ཆེ་བས་ཚུང་བ་ལ་འཆེ་བ་དང་།
རྟེན་བ་དང་། རང་གིས་བྲན་དུ་བཀོལ་བ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་རྩ་དོན་དང་འགལ་
བའི་ངན་སྦྱོད་རིམ་པར་དར་བ་དང་། དེ་དག་འགོག་ཆེད་ཆོས་ལུགས་དང་ཁྲིམས་
ལུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དར་མོད་ཀྱང་མ་སྐྱབ་པར་རེ་ཞེན་རེ་སྤྱག་ཏུ་སོང་སྟེ། འདི་
ནས་མི་ལོ་བརྒྱ་སྟག་གཅིག་ཙམ་གྱི་སྟོན་དུ་འགོ་བ་མའི་རིགས་ལའང་སྒོ་སྤྱགས་
ལྟར་ཆོང་སྒྱུར་དང་བཅན་བཀོལ། ལུས་སློག་འསློག་ལེན་གྱི་སྟོལ་ངན་ཁྱབ་གདལ་
ཆེན་པོ་བྱིན་ཡོད།

དེའི་རྒྱུ་རྒྱས་མི་མང་ནམས་མ་བཅོད་པས་གསར་བརྗེའི་གཡོ་འཁྱོམ་

ཆེན་པོ་ཡུན་རིང་བྱུང་བའི་མཐར་མང་གཙོ་ཞེས་གྲགས་པ་སྟེ་སྐར་འཛོའི་རིང་
ལུགས་དང་གཞུང་འཛོའི་རིང་ལུགས་གཉིས་སུ་གྲེས་ནས་ཅོད་རྟོག་ཆེན་པོ་བྱུང་
ཡོད། སྤྱི་མ་ནི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་སམ་དམར་པོའི་རིང་ལུགས་ལ་ཟེར། སྤྱི་མ་
ནི་མང་གཙོའི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆང་བས་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཞེས་གྲགས་
པ་དོན་ལྡན་དུ་གྱུར་པ་འདི་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་མི་སོ་སོའི་རང་དབང་
གི་ཐོབ་ཐང་དང་འཛོེས་བས་སོ་སོས་འགན་ལེན་གྱིས་མི་ཆེ་བསྐྱལ་དགོས་པས་
མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་སམ་སྐར་འཛོའི་རིང་ལུགས་ཞེས་བྱ་ཤིང་། དེ་དག་སྤྱི་མ་ལུན་
ཀྱི་ཆོགས་པས་འགན་ལེན་གྱིས་མང་ཆོགས་མཉམ་སྤྲེལ་གྱིས་མི་ཆེ་སྐྱལ་དགོས་
པ་ནི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་པའི་རྩ་དོན་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་། ལུ་རུ་སུས་མཆོན་པའི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་པས་སོ་སོའི་
རྩ་བའི་འཆར་གཞིའི་ཐོག་འགྲོ་མ་སྐྱབ་པར་མི་མང་རྣམས་གཞུང་ཞབས་པའི་ཆེ་
གཡོག་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་རྒྱུད་ཆག་རྩེ་ཆེར་སོང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལྟར་
གོམ་བཟོད་མ་སྐྱབ་པར་རྩེས་ལུས་ནས་རྩེས་ལུས་སོང་བ་དེ་དག་དང་མཐོང་ནས་
སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་སྒོས་བཏང་ནས་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ལ་རང་མོས་གྱིས་
འཕུར་སྒྲིད་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་རེད། ཁོང་ཆོའི་རྩ་བའི་མིས་ནང་མི་སོ་སོའི་ལུས་སྒོག་
མི་སོ་སོ་ལ་བདག་དབང་ཡོད་པ་བཀོད་ཡོད་ཀྱང་འགོ་བཟུང་ཆོས་དེ་ལ་བརྩེ་མེད་
དང་། ཁྱད་གསོད་ཆབས་ཆེ་བས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ལུ་རུ་སུའི་སྤྲིད་འཛིན་སི་ཏ་
ཡིན་དང་། རྒྱ་ནག་གི་མའོ་ཅི་ཏུང་གཉིས་འགལ་འཛོལ་ཆེ་ཤོས་དང་། དེ་རྩེས་ཏིང་
ཞའོ་མིང་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་རེད།

དེར་བརྟེན། ཁོ་པ་གསུམ་ལ་འཇམ་གླིང་ནང་དུ་ནག་ཉེས་ཆེ་ཤོས་ཐོག་
པ་རེད། མདོར་ན་མི་སོ་སོའི་ལུས་ངག་སྒོག་གསུམ་སོ་སོའི་རྩ་བའི་རང་དབང་

དང་བདག་གཅེས་རི་དགོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སོ་སོ་ལ་ངེས་པར་ཡོད་མོད། གཞན་ནས་
འཕྲོག་པ་དང་གཅེས་པ་སོགས་བྱེད་མཁན་ཆེས་མང་བས་དེའི་སྤྱང་སྒྲོབ་ནི་ཉ་ཅང་
གི་འགངས་ཆེ་བ་ཡིན། ཡིད་ནི་གཞན་སྤྱད་ཀྱང་བཅན་ཤེད་མི་ཐོབ་པས་སོ་སོས་
བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་པ་རྣམས་ཉན་ཏེ་སོ་སོས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་གཙུན་དགོས་པ་
སྤྱི་མཆོངས་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན། མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་བ་དང་། དགེ་བ་བཅུ་
བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་རྩ་དོན་ལ་བྱུག་པ་ཡིན་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་
ཆེད་བཟོ་བྱས་པ་མ་རེད། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ནང་
དེ་དག་གི་རྒྱས་བཤད་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལེན་དུ་རི་ལྟར་བསྟན་བའི་ཚུལ་རྣམས་
གསུངས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་ནས་ཀྱང་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གི་རྒྱལ་
ཁྲིམས་ལ་གལ་གནད་ཆེན་པོར་བཙུགས་ནས་སྤྱང་སྒྲོབ་གནང་ཡོད།

གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྩ་བའི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་
ལོངས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱང་སྒྲོབ་བྱ་བའི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ནི། ཡན་ལག་གི་རང་
དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོས་ལ་སྦྱར་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལ་
སྦྱར་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་སོ་སོས་
ཐར་བ་ཐོབ་ལུགས་དེ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་ལུགས་ནི་དེ་ཙམ་མིན་
པར་མཐར་ཐུག་གི་ཐར་བའམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་དགོས་པ་
གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་དེའི་རྟེན་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་མིའི་གོ་འཕང་རྒྱན་མི་ཆད་
དུ་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་སྒོ་ཀྱན་ནས་འབད་དགོས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
མིའི་ལུས་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་འོས་ཤིང་འཆོམ་པ་དང་བསྐྱབ་ན་
དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཆོང་པས་ཆོང་གི་ཁེ་མཐོང་ན་ཆོང་རྒྱག་
པར་སྤྱོད་མི་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ཡང་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་སྦྲར་ན་བསྐྱབ་དགོས་
པ་དང་སྦྲབ་ཀྱས་པ་དང་། བསྐྱབས་ན་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་
ཆེན་པོ་དག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་སྤྲིད་ལུགས་དང་སྦྲར་
ནའང་དེ་བཞིན་ཡིན་མོད་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་རང་གི་ལུས་སྟོག་
སྤང་སྟོབ་དང་འཆོ་སྦྲང་གི་བྱ་བ་གང་ལ་གང་འོས་པ་དེ་བཞིན་བསྐྱབ་ཆོག་པའི་རང་
དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ནི་ལུས་ཅན་ཀྱན་ལ་སྦྱི་མཚུངས་སུ་ཡོད་པས་རྒྱལ་ཁབ་བཅ་
ཁྲིམས་ལུགས་ཆད་ལྡན་ཅི་འབྲ་ཞིག་ལ་གཏུགས་ཀྱང་དེའི་རྒྱབ་སྦྲོར་དང་སྤང་
སྟོབ་འཇུག་ཆང་ཡོད།

གསུམ་པ་སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་རང་དབང་ནི། སོ་སོའི་སྦྱེ་གནས་དང་གང་
གི་རིགས་སུ་སྦྱེས་ཤིང་དེའི་གས་སུ་གནས་ཕྱིན་ཆད། དེའི་ས་བབ་དང་ཐོན་སྐྱེད་
སོགས་ཀྱི་ཁོ་དབང་གང་ཡོད་པ་ནམས་སྦྱི་མཚུངས་སུ་འོངས་སྦྲོད་པའི་ཐོབ་ཐང་
དང་དབང་ཆད་ཡོད་པ་རེད། བྱད་པར་དུ་སོ་སོས་ཉིན་རེའི་ལས་དོན་གང་ལ་
ཞུགས་ཀྱང་མ་མཐར་འཆོ་གོས་ལྗེང་ངེས་ཀྱི་སྒྲ་ཕོགས་སྦྲོད་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་དབང་
ཆད་དང་ཐོབ་ཐང་ཡང་ཡོད།

སྤང་བོད་དུ་གཞིས་ཁག་དང་སྒྲ་བྲང་། སྤེ་དཔོན་འགའ་ཞིག་གི་གཡོག་ཏུ་
ཚུད་ནས་འཆོ་བ་ལྗེང་ངེས་ཀྱི་སྒྲ་ཕོགས་མ་ཐོབ་པའི་དཀའ་ངལ་ཅན་ཡང་མང་པོ་
བྱུང་ཡོད་ཅིང་། མ་འོངས་པར་ཡང་དེ་འབྲ་ཡོང་སྤྲིད་པས་མ་འོངས་སྟོན་འགོག་བྱ་
རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོའི་བདེན་པ་དག་སྦྱེལ་དང་། སོ་
སོའི་ཁོ་དབང་ལ་གཞོན་འཆོའི་རིགས་བྱུང་ན་ཞི་བའི་ལམ་ནས་གདོང་ལེན་གང་
བྱེད་དགོས་ཀྱང་བྱེད་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ལ་གོང་རིམ་ནས་བདག་སྦྲོད་བྱ་བའི་
འགན་འཁུལ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་དང་གཞུང་དོན་

སོགས་ལ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་བསམ་འཆར་དང་ཐེར་འདོན་བྱ་རྒྱུ་
ཐོབ་ཐང་དང་དབང་ཆ་དུང་ཡུང་སྤྱི་མཆོངས་ཡོད་པ་རེད།

ཐོབ་ཐང་འདི་ཉིད་ནི་དམར་པོའི་རྒྱུ་ཁབ་རྣམས་ལ་ཡོད་ཅེས་བསྒྲགས་
ཀྱང་དོན་སྙིང་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན། གཞུང་ཞབས་པའི་དམིགས་
བསལ་ཟ་ཁང་དང་ཆོང་ཁང་སོགས་ལ་མི་མང་རྣམས་འགྲོ་མི་ཆོག་པ་སོགས་
གཞུང་ཞབས་པ་ལ་ཐོབ་ཐང་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ་གཞུང་དང་གཞུང་ཞབས་པར་
སྒྲིན་སྒྲེང་བྱེད་ན་ནག་ཉེས་ཐོག་གི་ཡོད་པ་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་དག་གིས་རྒྱུན་པས་
གཞུང་དང་མི་མང་པན་རྒྱུན་དབར་སྒྲིན་འགོ་བས་ཀྱིས་མགོ་བསྐྱོར་གཏོང་རེས་བྱེད་
དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཆགས་ཡོད་པ་མཐུན་གསལ་ལྟར་རེད། གཞན་ཡང་
སོ་སོའི་ཤེས་ཡོན་དང་འཛེན་ཐང་གི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་གཞུང་ཞབས་ཀྱི་ཐེག་པ་རིམ་
འཛེག་བྱ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡང་ཆ་ཆོད་ཡོད། སོ་སོར་ཁུར་བབས་ཀྱི་ལས་
འགན་གང་དང་གང་འབྲི་བར་སོ་སོས་གཙང་མ་བསྐྱུབ་རྒྱུ་དབང་ཆ་དང་ཐོབ་
ཐང་ཡང་སོ་སོ་ལ་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་། རང་གི་ལས་དོན་དེ་ཉིད་ཆགས་རྒྱུ་ཡོད་མེད་དང་ལེགས་ཉེས་
ཅི་རྒྱུ་དག་ཐེར་བྱ་བའི་དབང་ཆ་དེ་ནི་རང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གནས་རིམ་གོང་མར་
ཡོད། སྤར་བོད་གཞུང་རྒྱུ་པའི་སྐབས་འཛེན་མཁན་གཅིག་གིས་བརྒྱ་ལོ་གཅིག་
ཆོད་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་དབང་ཆ་དེ་ནི་མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལ་མེད་པ་རེད།
ཆེས་སྤར་བའི་དུས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་ས་བབ་ཐོན་སྐྱེད་མཐའ་དག་ས་གནས་སོ་
སོའི་མི་མང་ལ་དབང་བ་དང་བདག་པོ་མི་མང་ཡིན་པ་ལ། རིམ་བར་རྒྱལ་འབངས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས་ནས་རིམ་གྱིས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པར་
ཆེ་བསྟོད་བྱེད་པར་བསྟོད་དེ། རྒྱལ་རྒྱུད་རིམ་བར་མཆེད་པ་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

བདག་པོ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པར་ཁེངས་ཤེགས་དང་དམ་འཛིན་ལྷགས་ཆེར་སོང་ནས་
མི་མང་ལ་བཅན་གཞོན་དང་མནར་གཅོད། ཁྲལ་བསྐྱ་ཆེ་བ་དང་འདོད་རྩམས་ཆེ་
བ་སོགས་རིམ་བར་དར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་རིང་ལུགས་མགོ་ཉིང་བསྐྱོགས་
ཏེ། ལོང་གསལ་གྱི་དབང་ཚད་དེ་དག་ས་ཁུལ་དེའི་མི་མང་ལ་སྤྲར་ཡང་ཐོབ་ནས་
མང་གཅོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཉི་མ་རིམ་བར་ཤར་བ་རེད།

འོན་ཀྱང་། དབང་ཚད་དེ་དག་གྱིས་སྤྱ་གཞུང་སོ་སོས་འཕྲོགས་ཏེ་མི་མང་
ལ་སྤྱག་གྱིང་གཏོང་རྒྱུའི་སྲོལ་ངན་ཞིག་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཁྲབ་བརྒྱལ་མི་འགོ་བའི་ངེས་
བ་མེད་བ་རེད། རང་བཞིན་གྱི་ས་བབ་དང་ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་ས་གནས་སོ་སོའི་མི་
རིགས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་པས་ས་གནས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ལ་དབང་བ་ཡིན་
ཀྱི་གཞུང་དང་དབང་ཤེད་ཅན་ལ་དབང་ཚད་གཏན་ནས་མེད་མོད། ས་གནས་
སོ་སོའི་མི་མང་གིས་བདག་གཅེས་དང་བེད་སྤྱོད་མ་ཐུབ་པ་རྣམས་གཞུང་འཛིན་
བས་བདག་གཅེས་དང་བེད་སྤྱོད་ཚོགས་པ་ནི་གཞུང་འབངས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་ཡིན།
ལ་ལས་ས་བབ་དང་ཐོན་སྐྱེད་དེ་དག་གཞུང་ལ་དབང་བ་ཡིན་གྱི་མི་མང་ལ་དབང་
བ་མིན་ཞེས་བསྐྱགས་པ་ནི། ལས་འབྲས་ཀྱི་གནད་མ་རྟོགས་ནས་དམར་པོའི་རིང་
ལུགས་དང་དུ་སྐྱངས་པ་ཅུ་མ་རེད།

མི་མང་སོ་སོས་ཚེས་བྱུང་གྱིས་བྱུང་འབྲས་དག་ཀྱང་མི་མང་སོ་སོར་
དབང་བ་ལས། གཞུང་ལ་གཏན་ནས་མི་དབང་ཡང་སྤྱུ་ཐབས་ཀྱིས་སྤྱད་ལེན་
བྱས་པ་ནི་རྒྱ་ནག་གྲུང་བཞུགས་པ་སོགས་ཡིན་གྱི་དེ་ནི་མང་གཅོད་དང་རྩ་
འགལ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོབ་དང་མི་མང་གི་བདེ་འཇགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་
འཇུགས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ཞིག་མི་མང་ལ་མེད་མི་རུང་བར་བརྟེན། མི་མང་གི་ཐོན་
སྐྱེད་ཐོག་ནས་ལྷ་པོགས་ལུལ་ཏེ་གཞུང་འཛིན་ཚོགས་པ་བཙུགས་པ་ལས་གཞུང་

འཛིན་པས་མི་མང་བཅུགས་པ་ག་ལ་ཡིན། དེར་བརྟེན། གཞུང་འཛིན་གྱི་ལས་
བྱ་བ་ཆང་མ་མི་མང་གི་སྤྱི་ཞུ་སྒྲིབ་མཁན་ཡིན་པ་ལས་མི་མང་ཐོག་དབང་ཤེད་དང་
ཁེ་དབང་སྤྱད་མཁན་གཏན་ནས་མིན་པས། མི་མང་ཐོག་ལྷག་བསམ་ཆད་མེད་ཡོད་
པའི་གཞུང་འཛིན་ལས་བྱ་བ་སྤྱི་ཡོད་ཡང་མི་མང་གི་གཡོག་ཞུ་མཁན་ཡིན་སྟུང་
པའི་སེམས་ལྷགས་རྒྱན་དུ་བཅངས་ནས་ལས་དོན་ལ་འབྲུངས་ཀྱི་རེད།

འགའ་རེས་ལས་ཁུངས་ནང་ཚུད་ནས་ལས་རྗེས་མ་ཐོང་གོང་ཁེངས་
སྒོ་བས་སྒོ་ནང་མ་ཤོང་བ་ལྟ་བུ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ཕྱང་བའི་རྩ་བ་ཡིན། དེ་
བཞིན་དུ་སོ་སོའི་ལས་དོན་ལ་མ་རན་བ་དང་མ་འཆོམ་པའི་ཁེ་དབང་དང་ཐོབ་
ཐང་ཚད་སྲོང་བགྱིས་པ་ཡང་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དུ་ཆེན་གྱི་སོན་རྩ་བཅུགས་པ་ཞིག་
ཡིན་པས། སྤྱི་སེམས་བྲང་ཚུགས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བཤད་དང་གཞུང་
གནས་ནས་སྟངས་འཛིན་ཐུབ་པ་དགོས། མདོར་ན་སྤྱི་གཞུགས་ལྷན་པའི་ཆོགས་
པ་སོ་སོའི་ནང་གི་ལས་དོན་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དབང་ཆད་དང་ཐོབ་ཐང་ནི། ལས་དོན་
དཀའ་ལོད་དང་ཁུར་འགན་ཆེ་ཚུང་གི་རྗེས་སྤྱོད་བཤམ་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་
ཀྱི་དབང་ཆད་དང་རིགས་རུས་དང་། རྒྱབ་ལྷག་བཟང་ཞན་གྱི་རྗེས་སྤྱོད་མི་འགོ་བ་
ནི་མང་གཙོའི་འགག་རྩའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མཁྱེན་དགོས།

སྒྲུབ་སྒྲུས་པ། ཉེན་དང་ཉེན་འབྱུང་ཚུལ་ལ་དབྱུང་ཅ་ན། །

ཕན་ཚུན་ལྟོས་པས་རང་དབང་རྩལ་ཅམ་མེད། །

ཁུང་བར་སྲིད་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་ལ་དབྱུང་པས། །

ལས་ཉོན་འབྲེལ་བའི་གཞན་དབང་ཁོ་ནར་ཟད། །

འོན་ཀྱང་འཛིན་ཉེན་ཚུལ་ལྷགས་བསྟོན་མེད་ལས། །

རང་དབང་གཞན་དབང་གྲེ་བྲག་མཐའ་ཡས་ཤིང་། །

ཐ་སྟད་རྒྱ་འབྲས་གཤིས་ནས་ཐོན་པ་རྣམས། །

རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལས་གསལ་བ་བཞིན། །

གཞུང་མཛངས་སྒྲིས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་འཁུར་བཞེས་ཏེ། །

མང་ཆོགས་འགྲོ་ལ་གཅིས་པ་ཟབ་མོ་དང་། །

རང་དབང་དེ་དག་མ་ཡིས་བྱ་བཞིན་བྱ། །

འཛེམ་མེད་སྤྱང་སྦྱོབ་མཛོད་ཅིག་བཅེ་ལྡན་རྣམས། །ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་དེ་དག་པན་ཚུན་མི་འཛིང་བ་དང་འཐེན་
བྱེད་སོགས་མི་འབྱུང་བར་ཆགས་ཚུད་དང་ཀུན་སྦྱོམས་བརྟན་པོ་ཡོང་བར་ཡང་
ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པས་ཁྲིམས་དེ་ཡང་དམ་ལ་འཇམ་ཞིང་ཀུན་ལ་རན་པ་ཞིག་
ངས་པར་དགོས་པས། སྦྱོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲིམས་ལ་ལན་
བརྒྱ་དུ་མས་བསྐྲགས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱང་བཟང་གིས་ཁྲིས་པའི་རྒྱུད་
ལས། རི་ལྷར་ལོ་ཉོག་ཐམས་ཅད་ས་ལ་ནི། །བརྟེན་ནས་སྦྱོན་མེད་པར་ནི་སྦྱེ་བ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟེན་ནས་ཆོས་དཀར་མཆོག་ །སྤྱིར་རྗེའི་ཚུས་
བརྒྱན་པས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱེ། །ཞེས་དང་། སྤྱང་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་
ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེམ་སྐྱས་སོ། །ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་ས་ཡིན་
པ་ལྟར་རྩ་བའོ། །ཆོང་དཔོན་ཆོང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་འགྲོ་བ་ལྟར་དགེ་བའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཆོམས་ལས་ཀྱང་།
གལ་ཏེ་ཐོས་པ་མང་གྱུར་གྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་མི་སྡོམ་ན། །དེ་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཕྱིར་སྤྲད་ཅིང་། །དེ་ཡི་ཐོས་པ་ལུན་ཆོགས་མིན། །གལ་ཏེ་ཐོས་པ་ཉུང་གྱུར་
གྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་སྡོམ་བྱེད་ན། །དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱིར་བསྐྲགས་

ཤིང་། །དེ་ཡི་ཐོས་པ་སྤྱན་སྲུང་གྱུར། །གང་ཞིག་ཐོས་པ་ཉུང་བ་དང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་
ལེགས་པར་མི་སྟོན་པ། །དེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་སྤྲད་ཅིང་། །དེ་ཡི་བརྟུལ་ཞུགས་
སྤྱན་སྲུང་མིན། །གང་ཞིག་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་སྟོན་
བྱེད་པ། །དེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་བསྐྱུགས་ཤིང་། །དེ་ཡི་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱན་སྲུང་
གྱུར། །ཞེས་དང་། སོ་ཐར་ལ་བསྐྱུགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་བྱམ་བ་བཟང་
པོ་རིན་ཆེན་སྟོན། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གཞི། །རི་ལྟར་
བྱམ་ཆག་རིན་ཆེན་སྟོན་མི་རུང་། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་རལ་བས་ཆོས་ཀྱན་
གཏུགས། །ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་པར་གསུངས་སོ། །

མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། ཁྲིམས་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་ས་བཞིན་དུ། །ཡོན་
ཏན་ཀྱན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལགས་པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །སྟོན་པ་ལ་ནི་རབ་དུ་
སྦྱར། །ཞེས་སོགས་འཕགས་པོད་མཁས་བྱུང་ཡོངས་ཀྱིས་མགྱིན་གཅིག་དུ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་བསྐྱུགས་པར་མཛད་པ་ལྟར། ལེགས་ཉེས་དཔྱོད་པའི་རྩལ་དང་ལྡན་པ་
ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་རང་གི་ཉེས་སྟོན་ལས་རང་གིས་སྟོབ་པ་དང་སྤང་བར་མ་སྐྱབ་
ན་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་གང་ཡང་ཆུད་ཐོས་སུ་སོང་ནས་རང་གིས་རང་འཕྱང་
བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་སྟོབ་པ་དང་བསྤང་སྐྱབ་ན། རང་མགོ་རང་གིས་བཏོན་པ་
ཡིན་པས། ཆོམས་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སུ་ཞིག་
མགོན་དུ་གྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་པར་འཕུལ་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་
འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་འབྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བྱའི་པན་ཡོན་དང་དགོ་མཆན་ཆེ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རི་ལྟར་བྱའོ་ཅེ་
ན། འདི་ལའང་ཆོས་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཡོད་པས།

དང་པོ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་འཁོར་རྣམ་བཞི་གང་རུང་དུ་ཞུགས་
ཟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་དེ་
ཡིན་ལ། དེ་ལའང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཁྲིམས་དང་། བཅས་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཁྲིམས་གཉིས་ཡོད། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཞེས་པ་སྐྱེས་
ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་སར་སྤྲི་མི་རུང་བའམ་འགྲོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར་ཞིང་། འོན་ཀྱི་རང་ཉིད་འོག་ནས་འོག་དུ་ལྷུང་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་གསུམ་གང་
རུང་གི་ཉེས་པའམ་སྐྱོན་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ས་
པ་ན། སྒོ་གསུམ་གྱི་གདུང་བ་དང་འགྲོད་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་པའི་དངོས་པོ་ཐོབ་པས་ན་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྒྱས་པ་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་སོགས་ལས་མཐུན་པར་
འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལའང་འགྲོ་བ་མི་རིགས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
གཙུག་པོ་ནི་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་ཚུད་མི་ཟ་བ་དང་སྤངས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞིང་། བྱེ་
བྲག་རང་རང་གི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་པན་ཚུན་མི་འཛིང་པ་དང་འཐེན་ཁྲིར་
མེད་པ་སོགས་སྤང་དོར་མ་འཛོལ་པའི་ཆེད་དུ་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བ་དེ་ཡིན་ལ། སོ་
སོའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་མི་དགེ་བ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་རིམ་
པ་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཁྲིམས་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་པ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་
ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ཆོས་མི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་ཁང་པའི་དཀྱིལ་ཀ་ལྟ་བུ་བརྟན་པོར་བརྩེད་
དགོས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཐོག་རང་ཉིད་སྤྱེ་ཆོན་ནམ་ཆོགས་སྤྱེ་ཆེ་ཆུང་གང་དང་གང་ལ་ཞུགས་
པ་དེ་དང་དེའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ནི་སྐབས་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཏེ་
བཅས་རྒྱུད་གི་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོ་དང་ཆོགས་པ་སོ་སོར་མི་

འབྲ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ཅིང་། གཙོ་བོ་མི་སྒྲེར་སོ་སོ་དང་ཆོག་པ་བ་སོ་སོ་ལ་ཕན་
བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཟོ་བའི་ཁྲིམས་ནི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས་དུས་རྟག་ཏུ་
རང་གིས་དང་དུ་སྦྱངས་ནས་སྤྱད་དགོས། དཔོན་རན་སོ་སོ་རང་གི་ཁོ་དབང་སྤྱད་
སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཞན་ལ་སྤྱད་གཅོར་བྱ་བའི་ཁྲིམས་ནི་ལོག་པ་དང་གཏུག་རྩལ་ཅན་
ཡིན་པས་དང་དུ་སྦྱངས་ནས་སྤྱད་མི་དགོས་སོ། །

མདོར་ན་སོ་སོར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་
གང་ཡིན་ཡང་ངེས་པར་བསྤྱད་དགོས་ཀྱི་དེ་དག་ཁ་རལ་སྒྲ་རལ་དུ་སོང་ན་མི་དེ་
དཔུལ་སྤང་གང་གི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་འཕེར་དགའ་བས་མིའི་རིན་ཐང་བརྒྲགས་པ་
ཡིན་ནོ། །རང་ཉིད་འགོ་བ་མི་ཡིན་པ་དང་། མིའི་ནང་ནས་ཤེས་སྟོན་ཡར་འབྲེན་བྱེད་
མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་རང་དབང་དང་སྐྱབ་ཐང་གང་ཡོད་པ་དེ་བེད་སྟོན་མ་
ནོར་བ་དང་། དེའི་རྟེན་གཞི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལ་གཅེས་སྤྱད་ཆེན་པོ་དགོས་
ཏེ། རང་ཉིད་ཁོ་འདོད་ལ་རྒྱུང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་དཔེ་མཆོན་ཅམ་སྟེ་
ཁྲིམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ནི་ལུགས་སོ་སོའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཁག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

སྤྱི་པ་། ཤེས་ཡོན་ལུས་སྟོབས་མཛེས་པའི་ཕུ་རུའི་ཆོག་པ། །

ནམ་དག་ཁྲིམས་ཀྱི་གོས་བཟང་བསྐྱབས་བྱུང་ན། །

མཁས་དབང་འདུ་སར་སྒྲིག་པའི་ཉམས་འགྱུར་དང་། །

བགོ་སྐྱལ་བསྐྱབ་པར་ཀུན་གྱིས་བསྐྱབས་འོས་འཕེལ། །

ཤེས་ཡོན་ཆེ་ཡང་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱ་རལ་ན། །

མཛེས་ལྡན་གཞོན་ནུ་མཛེ་ནད་ཅན་དང་མཚུངས། །

ཁྲིམས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཀྱང་ཤེས་ཡོན་བཅུད་དབེན་ན། །

འབྲས་བྱས་སྟོང་བའི་ཁམ་སྟོང་རྒྱས་བ་བཞིན། །
ཀྱན་སྟོམས་ཡོན་ཏན་སྦྱངས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ། །
ཀྱན་སྟོམས་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ཏག་འབྲས་ཀྱིས། །
ཀྱན་ལ་མཁོ་བའི་ཡིད་བཞིན་ནོར་ལྟ་བུར། །
ཀྱན་བདེའི་ལྷག་བསམ་འགྲན་ནམས་ཁུར་བྱ་ལོངས། །
ཞེས་པའོ། །

ལྷ་པ། མཐུག་གི་འཕྲོས་དོན་བཤད་པ།

གོང་གི་སྐབས་དོན་ལ་མཁོ་བའི་ལེགས་དབྱེད། བོད་སྤྱ་རབས་ནས་ཚུལ་
རིག་གི་སྒྱུ་རྩལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། སློབ་གསལ་གཞིན་ཁུ་པན་ཚུན་
ཆོག་ཤགས་འགྲན་ཚུལ་ལ་མཆོན་ན་དཔའ་བའི་ཉམས། བླ་ཤུལ་གྱི་ཉམས། སླེག་
བའི་ཉམས། དགའ་བའི་ཉམས། སྤྱིང་ཇེའི་ཉམས་སོགས་ཉམས་དགུ་ཅི་རིགས་པ་
དང་སྦྱར་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པའི་ནང་ཆོན་འདྲིར་གཡས་སྤྱོགས་གཡོན་སྤྱོགས་
ཀྱིས་དབྱེད་གཏམ་སྤེལ་བ་ནི། དཔེར་མཆོན་ན། གཞིན་ཁུ་གཡས་སྤྱོགས་པས་
སྤྱ་ལེན་པ།

ཕྱི་ལ་སྤྱོད་ལམ་དུལ་བ། །ནང་དུ་ཤེས་བཙོན་ཆེ་བ། །སློབ་གྲར་ཞུགས་
བའི་དགོས་པ། །དཔག་བསམ་ཤིང་བཞིན་རྒྱས་འདུག །

གཡོན་སྤྱོགས་བའི་ལན། །སློབ་སྤྱུག་མཛེས་སྤྱུག་ཆེ་བ། །པ་མས་ངལ་
བརྒྱས་བསྐྱབས་ཡོད། །བསྐྱབ་ལ་བཙོན་པ་ཞན་ན། །མེ་ཏོག་བཞིན་དུ་རུལ་ཡོང་། །

གཡས་སྤྱོགས་པས། །ཤེས་ཡོན་བཙོན་པ་ཆེ་ཞིང་། །གང་བཀོད་ལས་
དོན་འཛོན་པ། །སློབ་ཐོན་ཡོན་ཏན་ཆེ་བས། །གཞུང་འབངས་ཞབས་འདེགས་
འབྱུང་ཡོང་། །

གཡོན་སྤྱོགས་པས། །གཞིན་པ་ཕྱི་རུ་མ་དགོགས། །ནང་དུ་ཡོན་ཏན་
སྐྱབས་ཤིག །ཤེས་དམན་སློབས་པ་ཆེ་ན། །ཀྱན་གྱི་སློབ་པའི་གནས་རེད། །

གཡས་སྤྱོགས་པས། །སློབ་གྲའི་ནང་གི་སློབ་སྤྱུག །མ་བྱ་བཞིན་དུ་མཛེས་
མོད། །ཡོན་ཏན་བཅུད་ཀྱིས་སྦྱངས་པ། །ཁྱ་ཏའི་ངང་ཚུལ་དངོས་རེད། །

གཡོན་ཕྱོགས་པས། ཡོན་ཏན་སྤྲིན་པ་བཟང་ན། །ལོ་ལག་བཞིན་དུ་དུང་
ཡོང་། །འབྲས་བུ་མེད་པའི་འདམ་རྩ། །མགོ་ལྗོག་རིང་ཡང་ཅི་པན། །

གཡས་ཕྱོགས་པས། །ཡོན་ཏན་དང་གྲོགས་སྦྱོད་ལས། །བདུད་ཅིས་
གང་བའི་གསེར་བུམ། །ཆོང་ར་གང་དུ་འགྲེམས་ཀྱང་། །རིན་ཐང་དེ་ཉིད་ཆེ་ཡོང་། །

གཡོན་ཕྱོགས་པས། ཡོན་ཏན་ཆེ་ཡང་གཤེས་སྦྱོད། །དམན་ན་ར་མ་ལུག་
སྟེ། །ཡོན་ཏན་ཡར་འཕྲོད་ཆབ་དུ། །སྦྱོད་པས་མར་འཕྲོད་བྱས་སོང་། །

གཡས་ཕྱོགས་པས། ཡོན་ཏན་ལྷག་པའི་ལག་ཁྲེ། །བཙུད་ལྡན་ཇ་བག་
བཞིན་དུ། །ཀུན་ལ་བྲིན་པ་ཆེ་བ། །རིན་ཆོད་གཞན་གྱིས་སྤར་ཡོང་། །

གཡོན་ཕྱོགས་པས། ཤེས་དམན་ལག་ཁྲེར་མཐོ་བ། །གཟིག་ལྷོགས་
ཐང་ཁར་རྒྱ་བཞིན། །དགོས་པའི་ལུ་གུ་མ་ཐུབ། །མ་དགོས་ཤན་རར་ཚུད་འདུག

གཡས་ཕྱོགས་པས། དགོ་ཀན་ལྷག་བསམ་མེད་ནམས། །འཛིན་གྲ་
ཐོགས་གིས་ཉོས་ན། །བཅེ་མེད་མེད་གེ་འདྲ་བས། །སློབ་མར་གཞོད་སྦྱོན་ཆེ་
རོགས། །

གཡས་ཕྱོགས་པས། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་དགོ་ཀན། །ལྷག་བསམ་མེ་ལྟར་
འབར་ནམས། །སློབ་ཐུག་ཀུན་གྱི་རེ་བ། །སློང་བའི་གཙུག་ཁོར་དེ་ཡིན། །

གཡོན་ཕྱོགས་པས། ཡོན་ཏན་ངོམ་ངོམ་བྱས་པར། །ལྷག་བསམ་སྦྱིང་དང་
བལ་ན། །མེད་གེ་ཁོག་རུལ་བཞིན་དུ། །བྲི་ངན་ཤུགས་གིས་བྱབ་སོང་། །

གཡས་ཕྱོགས་པས། ཡོན་ཏན་རྩི་ཅམ་ཆེ་བས། །དེ་ཅམ་ལྷག་བསམ་
དཀར་ན། །ལས་དོན་གང་ལ་ཞུགས་ཀྱང་། །ཀུན་གྱིས་བཀུར་ཞིང་བསྐྱུགས་ཡོང་། །

གཡོན་ཕྱོགས་པས། ཤེས་ཡོན་ལག་པ་རིང་ཡང་། །བྲང་ཚུགས་ཀྱང་པ་
རུམ་ན། །མཐོ་སར་གང་དུ་བསྐྱལ་ཀྱང་། །རབ་འོ་བཞིན་དུ་འཕྲིལ་ཡོང་། །

གཡས་ཕྱོགས་བས། ཡོན་ཏན་ནང་ནས་བརྒྱན་བས། །སྦྱོད་ལམ་ཤུགས་
ཀྱིས་འདུལ་ཞིག །ལས་དོན་ཉམས་ཕྱོད་ཆེན། །གང་བསྐྱོས་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་
འདུག །

གཡོན་ཕྱོགས་བས། ཞབས་བཟུག་སྟེང་དུ་ཞུགས་མཁན། །ཤེས་རྣམ་ཆེ་
རང་བླགས་ནས། །མདུན་དུ་གང་ཞུས་ཉན་བས། །འཇུག་ཡོང་མཐའ་ནས་ལངས་
སོང་། །

གཡས་ཕྱོགས་བས། ལྷག་བསམ་ཤེས་ཡོན་ཡར་འགྲན། །ལས་དོན་
ཉམས་འོག་རྒྱབ་བ། །ཞབས་སྟེགས་སྟེང་ནས་བཞེད་ཆགས། །ཀྱན་གྱིས་གྲུས་
བས་ལོས་བརྟུང། །

གཡོན་ཕྱོགས་བས། ཤེས་ཡོན་མཐོ་ཉམས་ཅན་གྱི། །ཡིག་ཆ་རྩིག་
ཉམས་བཟུ་ཡང་། །ལས་དོན་མ་འཛོལ་སྒྲིག་ཟ། །མང་བའི་འཇབ་ལེན་ཆང་རེད། །

གཡས་ཕྱོགས་བས། མདོན་རྒྱུད་ལས་དོན་ཆགས་རྒྱུད། །ལས་ཁུངས་
གང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། །སྒྲན་མཁས་སྒྲན་ཁང་བཞིན་དུ། །ཀྱན་གྱི་འདུ་ས་དེ་ཡིན། །

གཡོན་ཕྱོགས་བས། འགོ་གཙོ་རང་མཐོང་ཆེ་བས། །རྒྱ་ཅོག་རྒྱལ་ཁམས་
འཇུག་ཏེ། །ཐག་རིང་བདེན་དོན་ཆེ་ཟ། །གཟིགས་འདོད་ཡེ་ནས་མི་འདུག །

གཡས་ཕྱོགས་བས། རང་རྒྱལ་འཛིན་པའི་སྒོག་ཤིང་། །རང་ལུགས་ཆོས་
རིག་ལྷག་པོ། །སྤར་ནས་དར་བ་འདི་ཡིས། །རྒྱལ་འབངས་ཞི་བདེ་སྤེལ་ཡོང་། །

གཡོན་ཕྱོགས་བས། དེ་འདྲ་གསུང་མཁན་རྣམ་བས། །རང་ལུགས་ཤེས་
རིག་འཆད་ཉན། །ལས་ཀྱི་ཐ་ཤེས་སྒྲུགས་ན། །ཡིད་ཆེས་སྤུབ་བ་ཨེ་འདུག །ཤེས་
རིག་འཛིན་པའི་བསྟོན་གནས། །སྒྲོབ་གྲུ་ཁག་མང་གཞུགས་ཡོད། །དེ་ནས་ཐོན་བ་
རྣམས་ཀྱིས། །མི་འཛིན་དོགས་གནས་མི་དགོས། །

གཡོན་ཕྱོགས་པས། སློབ་གྲྭ་བརྒྱ་ཆ་དགྲ་བཅུར། །རང་གི་ཤེས་རིག་སྤང་
མེད། །ཉུང་ཤིང་དོ་འཁྱར་ཆེ་ཡང་། །གཟིགས་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་སུ་འདུག།

གཡས་ཕྱོགས་པས། འགན་འཛིན་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། །ལས་དོན་ཀུན་
སྟོམས་ལྡན་པར། །གོ་གནས་སྤར་བའི་དགོས་པ། །ཀུན་གྱི་མདུན་སར་གསལ་
ཡོད། །

གཡོན་ཕྱོགས་པས། གཞུང་དང་མི་མང་དབར་ལ། །མང་གཙའི་སྤྲིན་སྒྲ་
བསྐྱགས་ནས། །དུ་རྒྱ་རྒྱུ་འཐེན་འཁྱེར་ཆེ་བའི། །མགོ་བདེས་སྒྲོས་གར་འབྲབ་
འདུག།

གཡས་ཕྱོགས་པས། མང་གཙའི་དོན་འབྲས་ལྡན་པས། །རྒྱལ་འབངས་
ཞི་བདེར་བཀོད་དེ། །གཞུང་འབངས་སོ་སོའི་ཁེ་དབང་། །པན་ཚུན་བཀུར་རེས་
ལོས་བྱེད། །

གཡོན་ཕྱོགས་པས། མགོ་དང་ལུས་ཀྱི་བར་དུ། །སྐྱེ་ལས་ལྷ་བ་ཆེ་
ན། །མགོ་ལུས་གཉིས་བདེ་མེད་པར། །ན་ཆ་རྒྱན་ཆད་མི་འདུག།

གཡས་ཕྱོགས་པས། སྤྲིན་བྲལ་ལྷ་བའི་འོད་བརྒྱ། །ས་སྤྱིང་ཀུན་ལ་བྲབ་
པས། །དབྱར་སྐྱེས་དགའ་ཆེ་ལ་མཐའ་དག །རྒྱས་པ་ཀུན་ཡིད་བསྐྱངས་སོང་། །

གཡོན་ཕྱོགས་པས། མདོ་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ། །ཆོང་པ་བར་ཟན་ཟ་
མཁན། །གསོལ་གྲོད་ཆེ་རུ་བྲགས་ན། །ཆོང་འབྲེལ་བྱེད་མཁན་ཨེ་ཡོང་། །

གཡས་ཕྱོགས་པས། ཆོང་པ་བྱང་པོ་ཡོད་ན། །བར་ཟན་སྟེར་དགོས་ཅི་
ཡོད། །བདེན་པའི་རང་དབང་ཡོད་ན། །རྒྱན་པའི་མདུན་ལས་བཀག་ཆོག།

གཡོན་ཕྱོགས་པས། བདེན་པར་རིང་ནས་སྦྱངས་ཀྱང་། །རྒྱན་པ་རང་
གིས་འཕེལ་ན། །བདེན་པར་དབང་ཆད་ཐོབ་པའི། །གོ་སྐྱབས་སུ་ཡིས་སྦྱོང་ཡོང་། །

གཡས་ཕྱོགས་བས། མི་ལ་ནམ་དཔྱོད་ཡོད་ན། །བདེན་རྒྱུ་འབྲེད་བར་
མི་དགལ། །བདེན་པའི་ཤུགས་སྒྲིལ་བྱུང་ན། །རྒྱུ་པའི་ལམ་སྟོ་འགག་འགོ། །

གཡོན་ཕྱོགས་བས། སྲིད་བ་རྒྱུ་པའི་འཁོར་ལོ། །བདེན་རྒྱུ་སྟོད་མཁན་
མི་ཉིད། །ནམ་དཔྱོད་ཕྱོགས་རིས་སོང་བར། །ཡོ་བསྐྱུང་བྱུང་མཁན་ཨི་ཉིད། །

གཡས་ཕྱོགས་བས། བསྐྱུང་བ་གསུམ་རྒྱུ་གྱིས་བརྒྱུན་པའི། །དགོན་དེ་
འགོ་བའི་སྐྱབས་གནས། །བཤད་སྐྱབ་འཁོར་ལོའི་གཞི་འབར། །བསྐྱུན་བ་འཛིན་
པའི་སྟོག་ཤིང་། །

གཡོན་ཕྱོགས་བས། བསྐྱུང་བ་གསུམ་སྟེ་རགས་སྟོད་དེ། །འགྲན་སེམས་
སྒྲན་མོར་རྒྱ་ཁིང་། །སྟོབ་གཉེར་ལྷེ་ཅེར་བཀྱར་བཞིན། །དཔལ་འབྱོར་རྗེས་སུ་
རྒྱགས་འདུག །

གཡས་ཕྱོགས་བས། ཕྱོགས་ཞེན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས། །ནམ་མཁའ་ཁག་
ལྷར་མཐོང་བས། །འཛིགས་སྒྲུང་རང་ལ་བྱུང་ནས། །སྤྲིགས་ར་གཞན་ལ་སྐྱལ་
འདུག །

གཡོན་ཕྱོགས་བས། ཞལ་ནས་སྤྱི་དོན་བསྐྱགས་ཏེ། །ལས་སུ་རང་དོན་ཁོ་
ན། །ཀན་གཞོན་པལ་མོ་ཆེ་ལ། །བཅན་ཁྱོལ་བྲི་མ་ཡལ་འདུག །ཅེས་མཇུག་བསྟུ་
བ་ནི། གཏམ་ལ་ཤོད་ཆོད་རན་དགོས། །ཟས་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་འཆམ་དགོས། །སྟེ་
འགྲུལ་དེ་ཅམ་བཞག་ན། །ཀྱན་ལ་ངལ་གསོ་ཐེབས་རེས། །

ཞེས་བ་འདི་ནི་རང་རིགས་ཚུམ་རིག་གི་སྐྱུ་ཅལ་ལ་སྐྱུངས་བ་སྐྱལ་བའི་
ཆེད་དུ་རིགས་སྟོབ་འགན་འཛིན་པས་ཐོལ་བྱུང་དུ་སྐྱུས་བ་དག་ལེགས་འཕེལ། །

མཐུག་ཏུ་སྒྲོན་ཆེག་བྱ་བ་ནི།

ཀུན་ལ་མཛའ་བས་བཅེངས་པའི་སྙིང་གཏམ་འདི། །
མཛའ་བའི་པོ་མོ་ཡོངས་ཀྱིས་སྙིང་དུ་བྱུངས། །
མཁོ་བའི་བདོག་པ་འབྱམ་ཕྲག་སྒྲིན་བ་བས། །
སྙིང་ལུན་སེལ་བའི་གདམས་པ་གཅིག་སྒྲིན་མཆོག། །

འདི་ཕྱིའི་འགྲོ་ལམ་བཟང་ངན་འབྱེད་པའི་སྒྲོན། །
པ་རོལ་ལམ་དུ་མཆི་བའི་འགྲུལ་པ་དག། །
འབྲུལ་མེད་བཅངས་ཏེ་ཀུན་ཏུ་བཏེགས་གྱུར་ན། །
མཐའ་མེད་ཤུལ་ལམ་ཀུན་ཏུ་ལམ་རྒྱགས་རྟེན། །

འགྲུལ་གྱི་རི་བཞིན་སྤང་མེད་འཕྲུལ་འཕྲུལ་དུ། །
ཟས་ཕྱིར་རྒྱགས་རྣམས་འདི་ཡིས་པན་མིན་ཡང་། །
ལམ་གྱི་དབུས་མཐའ་དཔྱོད་པའི་དོགས་ཅན་བཞིན། །
རྣམ་དཔྱོད་འགྲན་པ་རྣམས་ལ་ཅིས་མི་པན། །

བདག་ནི་དབུལ་བས་བགོ་བྱའི་ཚོག་མེད་ནའང་། །
ཆོས་རིག་གཏམ་གྱི་སྒྲིན་པའི་ལེགས་སྐྱེས་ཤིག། །
ཕྱི་མར་སོང་ཡང་ཤུལ་དུ་བགོ་བྱ་སྟེ། །
ཀུན་ལ་བྲིན་པར་འགྱུར་ན་ཡིད་རབ་འཆིམ། །

ཁྱད་བར་ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་མཉེས་ཕྱིར་དང་། །

ཆོས་རིག་སྤྱག་པོས་རྒྱལ་འབངས་འཆོ་ཕྱིར་དང་། །

མཐའ་དག་ཞི་བདེའི་ཆོར་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། །

རྟག་ཏུ་སློན་པའི་དོན་རྣམས་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །

དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

༡༩༥༥ ལོར་རང་རེའི་གཞོན་ནུའི་ལྷན་ཆོག་གས་སུ་ཆོས་སྲིད་བྱུང་ འབྲེལ་གྱི་སྐོར་ལེགས་སྒྱུར་ཕུལ་བའི་ཟིན་བྲིས།

༡༩༥༥ | འོ་དེ་རིང་རྒྱལ་གཅེས་ལྷན་གས་སུ་དང་ཕྱི་ནང་གཤམ་ཡོན་གྱི་འོད་འཆར་
བའི་གཞོན་ནུའི་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱི་ཆོག་གས་པ་ཆེན་པོ་འདིར་ངས་ལེགས་ཆ་ལྷ་རྒྱུའི་
སློབས་པ་མེད་བྱུང་། དབུས་རྒྱལ་ལས་ཁང་ནས་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྐོར་
ལེགས་སྒྱུར་འོད་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆུན་གཞོན་གྱི་བབས་ལ་བསམས་ཏེ་
སྒྲུབ་པོ་མཁས་བརྩམས་ཀྱིས་མ་ལུ་ཀ་མེད་ལ་སོང་། ངས་ཆོག་གས་པ་ཆེན་པོའི་དབུས་
སུ་ལེགས་སྒྱུར་འོད་དགོས་ཆགས་པ་འདིས། ང་ཆོ་བོད་པ་ཉམ་ཐག་ཐ་ཞན་གཤམ་
ཡོན་གྱིས་མ་ལུང་བའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་བསྟན་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་། མ་ལ་པན་ན་བྱི་ཆོལ་ཡིན་ཀྱང་བྱུགས་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་
སློབས་པ་བསྐྱེད་ནས་ལུ་གི་ཡིན། ད་ལས་ལུ་དོན་སྙིང་པོའི་ནང་ཆོས་ལ་བརྟེན་
བའི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྐོར་ཡིན་ན། འདི་ལའང་ཁུངས་ལྷན་ཡིད་ཆེས་བྱ་
བའི་ཕྱིར་སློན་གྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ལ། འཛམ་གླིང་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
གང་དུ་དར་ཞིང་ཁུབ་པ་དེ་ལ་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་རེ་ནས་མགོ་དང་
མཇིང་པ་ལྟ་བུར་འབྲེལ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་དུ་མ་
ལས་གསལ་ཞིང་། དེ་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ལ་ཐུག་པ་
རེད། དཔེར་ན། སྤར་རྒྱལ་པོ་གཞུགས་ཅན་སྙིང་པོ་དང་། ཤར་པ། གསལ་རྒྱལ།
གཏུམ་པོ་རབ་སྤར་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་འཛིག་རྟེན་ནག་པོའི་སྲིད་བསྐྱུངས་ནས་

ཡོད་པ་ལ། རྟོན་པ་ཤྲུ་བྱུ་བའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་
ནག་པོ་ཐམས་ཅད་ལེགས་བཅོས་ཀྱིས་ཆོས་ཁྲིམས་དང་དཀར་ཡུག་གཅིག་གིས་
རྒྱལ་ཁྲིམས་གསར་དུ་བཏོད་པ་ལས། ཞི་བདེའི་ཉི་མ་གསར་དུ་ཤར་ཉེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཐོགས་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ཅན་བ་བརྒྱལ་
སོགས་པ་འཕགས་ཡུལ་དུ་འདྲ་རྒྱལ་སྤྲིད་ཆོས་ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་སྟེ་དཔོན་
ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའི་སྐྱར་ཆོགས་ལ་ཅོ་འདྲི་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མ་གསེར་སྤྲིང་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་
སྐྱོང་མཆོག་ཏུ་བསྐྱགས་པ་དེས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྲིད་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་འདུག
དེ་དང་མཐུན་པའི་རྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་དང་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ལ་
སོགས་པའི་བཀྲ་བྱུ་བ་དུ་མས་ཀྱང་ལུགས་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སྟེགས་བམ་མང་
པོ་བཅམས་གནང་ཡོད་པ་ནི་གསུང་རབ་དེ་དག་ད་ལྟ་འདྲེལ་རྒྱ་ཡོད། དེ་བཞིན་
དུ་རང་ཅག་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་འདྲ་ཆོས་རྒྱལ་སྐྱོང་བཅན་སྐུ་པོ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་
སྟེ། ད་ལྟའི་བར་སྤྲིད་སྐྱོང་འཕོ་འགྱུར་དང་དར་རྒྱས་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཅུང་ཕྱིག་
སྤྲིད་རེ་བྱང་མ་གཏོགས་པའི་རྩ་བའི་ཆབ་སྤྲིད་ཀྱི་གནས་སྐྱད་པ་ནི་ཆོས་སྤྲིད་བྱང་
འབྲེལ་གྱི་སྟེགས་ཏུ་གནས་པ་ཤིང་ལྟ་རེད། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་
འོག་ཏུ་ཆབས་ཅིག་བཟོད་ཀྱི་ཡིན།

ཆོས་སྤྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ།

སྤྱིར་ཆབ་སྤྲིད་ཅེས་པ་རྒྱལ་འབངས་ཐམས་ཅད་མི་ཆེ་གཅིག་གི་བདེ་
སྤྲིད་ཅིག་དམིགས་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས་དེ་སྐྱབ་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་སམ་ཐབས་
བྱས་ཤིག་ལ་ཟེར་བ་མཁའ་གསལ་ལྟར་རེད། ཆོས་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་ཆེ་བྱི་མ་ཤུལ་

ཐག་རིང་པོའི་བདེ་བ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ཞིག་དམིགས་ལུལ་བརྒྱུད་ནས་དེ་སྐབས་
པའི་ཐབས་ཤེས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ལ་ཆོས་སྲིད་ཡ་གྲུལ་གྱི་ཆོས་ཟེར་བ་རེད། དེ་
ལྟར་སྐབས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཆ་མ་ཆང་བའང་བདེ་བ་ཐུན་རེ་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་
ནི་ཆོས་པལ་བ་དང་། དགོ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མ་
བརྟེན་ཀྱང་སྐབས་ཐུབ།

ཆོས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་སྦྱང་བ་ལ་སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་དགོས། ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་སྐབས་ཁུལ་གྱིས་ཆེ་འདིའི་རང་
དོན་གཙོ་བོ་བརྒྱུད་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ལྟ་ཅི་ཆོས་ཀྱི་ནང་དགྲ་མཐོ་ཤོས་དང་། འཛིག་
རྟེན་ནང་ནས་ནག་པོའི་ལས་ཡིན། ཆོས་ནི་འཛིག་རྟེན་ནག་པོ་འཕྲུལ་སྲིད་ལུགས་
ནག་པོ་དང་འགལ་ཡང་། འཛིག་རྟེན་ནམ་སྲིད་ལུགས་དཀར་པོ་དང་མི་འགལ།
སྲིད་ལས་ཆོས་གཙོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དམིགས་ལུལ་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཆེ་
འདི་ཡུན་རྒྱུད་ཞིང་སྤྱི་མ་འུལ་ཐག་རིང་བས། དུས་རྒྱུད་དུ་ལ་བདེ་བ་དགོས་ན་
དུས་རིང་པོ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་བདེ་བ་དགོས། དེའི་སྟེང་ནས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་
མཁུན་བའང་སྐབས་ཐུབ་ལ། སྲིད་རྒྱུད་པའི་ལམ་ནས་དེ་ལྟ་བུ་སྐབས་པའི་རྒྱས་པ་
གང་ཡང་མེད།

བྱ་བ་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཆོས་གཙོ་ཆེ་བ།

ཆོས་ནི་ཆེ་འདིའི་རང་གི་བདེ་དོན་པལ་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་
ཤིང་གཞན་ལ་འཆེ་བ་སྦྱང་བའི་སྒྲོ་ནས་སྐབས་དགོས་ན་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དཀའ། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ནི་དེའི་སྟེང་གཞན་པན་གྱི་རྩ་བ་ཚུགས་ནས་སྐབས་དགོས་པས་དེ་
བས་ཀྱང་སྐབས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན། སྐབས་པའི་ཆེའང་དབང་པོའི་སྒྲོ་བ་སྤྲུམས་པ་

དང་སྤང་བ་ཅི་ཐུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆོས་ཡང་དག་པ་སྟོན་པའི་
དགོ་ཆེན་དང་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆོད་ལྟར་ལ་གཏུགས་ཤིང་འདྲིས་
ནས་སྤྱོད་དགོས་པས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་། སྤྱོད་པ་ཡུན་བསྐྱངས་
ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པས་དོན་ཡང་
ཤིན་ཏུ་ཆེན་ལོ། །སྤྲིད་འབའ་ཞིག་གི་བྱ་བ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད་པ་
དང་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་རེ་བ་ཅུ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའང་ཤིན་ཏུ་དགོན་ན་
སྤྱུག་བསྐྱེད་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད།

རང་ཉིད་ལ་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་ན་སྤྱོད་དཀའ་ཡང་
ངེས་པར་སྤྱོད་དགོས་ཏེ། རང་དང་གཞན་ཀྱི་གཏན་བདེའི་མདུན་ལམ་ཞིག་ནི། བདེ་
བ་འདོད་ཅིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་པ་མཚུངས་པའི་གནད་
ཀྱིས་ཡིན། སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱེད་ཁས་ལེན་རུང་མི་རུང་དོན་དུ་སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱེད་པ་ནི་ལུང་
དང་རིགས་པ་དང་དཔེ་དང་ལོ་རྒྱུས་དུ་མའི་ཐོག་ནས་བྱུང་བས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱེད་ཁས་
མ་ལེན་པས། སྤྱིང་ཁམས་ཆེ་བར་བདེ་བ་ཞིག་ཡོང་སྤྲིད་ཀྱང་སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱེད་མེད་པར་
མི་འགྱུར་བས་སྤྱིང་ཁམས་ཆེ་བས་ཁུངས་འཁྱོལ་མི་ཡོང་། དེར་བརྟེན། ཆེ་འདི་ལ་
བྱེད་མའི་པན་བདེ་བ་སྤྱོད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་ཀྱང་ཆོས་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན། ཆེ་
འདིའི་བདེ་སྤྱིད་ནི། ཅ་ཆུ་འཛོམས་སའི་རི་དྲགས་སོགས་དུད་འགོ་དང་མིའི་ཁུད་
པར་དུ་མ་ལ་ཡོད་ཀྱང་འཆི་བ་ཐོག་ཏུ་བབས་དུས་ནག་ཁུང་ནག་རྒྱང་ཆགས་ཏེ་
ལས་ཀྱིས་གང་བཀོད་ལས། རང་གིས་རྒྱས་པ་བརྟོན་ཐབས་མེད་པ་རེད།

རྒྱ་མཚན་དེ་དང་དེ་འབྲེལ་བ་མང་པོའི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྤྱོད་དགོས་པར་མཐོང་
བར་བརྟེན། མི་མང་གི་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱུང་ཆོས་སྤྲིད་བྲེལ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་
དང་ཁྱབ་བྱུང་བར་མ་ཟད་རྒྱལ་འབངས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་མང་པོ་ཞིག་དང་བསྐྱར་

ནའང་། སྤྱིད་རྒྱུང་པ་ལས་ཆོས་སྤྱོད་ལུང་འབྲེལ་ཁེ་ཕན་ཆེ་བ་དང་འཕྲུལ་ཡུན་ཀུན་
ཏུ་དག་མཚན་ཆེ་བ་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིད་པོ་བསྐྱུས་ན་ཆེ་འདི་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཆོས་
སྤྱོད་ལུང་འབྲེལ་དགོས་ཏེ། འདི་པའི་དོན་ཏུ་དཀའ་སྤྱད་བྱས་པ་ལ་བདེ་སྤྱོད་ཅིག་
ངེས་པར་དགོས། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་གཙོ་བོར་སྐྱབ་པ་སྤྱིད་དང་། བར་
སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་གཙོ་བོར་སྐྱབ་པ་ལ་ཆོས་ཡང་དག་པ་ཞིག་དགོས། ཆོས་བྱེད་
པལ་ཆེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཆོས་སྤྱོད་ལུང་འབྲེལ་དགོས་ཏེ། ཆེ་འདི་སྒྲོས་བཏང་
གིས་ཆོས་ཁོ་ན་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོན་གྱི་ལས་སྒྲོན་དང་ད་ལྟའི་སེམས་ལྷགས་
ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་དགོས་པས།

དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བྱེད་པལ་ཆེ་བས་སྐྱབ་མི་ཐུབ་པས་ན་ཆོས་དང་འབྲེལ་
བའི་སྤྱིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདིའི་བདེ་སྤྱོད་ཅིག་ཀྱང་སྐྱབ། སྤྱིད་དང་འབྲེལ་བའི་
ཆོས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་ཅིག་ཀྱང་བསྐྱབས་ན་རང་ཉིད་
འདོད་མོས་མེད་ན་མ་གཏོགས་གོ་རིག་ཅན་སྐྱབ་ཀྱང་མི་ཐུབ་པ་མེད་པས།
ཆོས་བྱེད་སོ་སོའི་སྒྲོ་རྒྱས་དང་འཆམ་པའི་ཆོས་ལག་མ་ཐོགས་པ་ཞིག་བསྐྱབ་
རྒྱ་ཡོད་ན་གཏུལ་བྱར་པན་རྒྱལས་ཆེ་བ་དང་འགྲོ་དོན་ཆེ་བ་ཡོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཆོས་སྤྱོད་ལུང་འབྲེལ་གལ་ཆེ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
ནི་གཞན་པན་ཅ་བར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པས། ཆོས་སྤྱོད་ལུང་འབྲེལ་གྱི་སྤྱིད་
ནས་བསྐྱབས་ན་པན་རྒྱལས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན།

རྒྱལ་ཁམས་ཞི་བདེ་དང་མཛའ་མཐུན་དགོས་པས་ཀྱང་ཆོས་སྤྱོད་ལུང་
འབྲེལ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་དེའི་སྤྱིད་ནས་ཞི་བདེ་དང་མཛའ་མཐུན་སྐྱབ་ན་ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བས་རྒྱལ་འབངས་ཐམས་ཅད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་མི་བརྒྱག་པའི་ཐོག་ནས་
ཞི་བདེ་དང་མཛའ་མཐུན་གྱི་གོ་སྐབས་སྤྱོད་ཐུབ། སྤྱིད་རྒྱུང་པའི་སྤྱིད་ནས་སྐྱབ་ན་

བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱིས་བྲངས་ནས་སྐྱབ་དགོས་པས་ཆབ་འབངས་ཐམས་
ཅད་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁྲིམས་ཀྱི་ར་བའི་ནང་དུ་མི་ཆེ་འཁྲོལ་ཐབས་བྱེད་དགོས་
པས་ཁེ་རྒྱུད་ལ་ངལ་བ་ཆེ་བ་ཡིན། དཔོན་འབངས་རྣམས་རང་མོས་ཀྱིས་མཛུང་
མཐུན་ཡོང་བར་ཡང་ཆོས་སྤྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱས་པ་ལྷགས་ཆེ་བ་དགོས། གཞན་
ཀྱི་འདོད་པ་བསྐྱང་བར་ཡང་ཆོས་སྤྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གཤམ་ཆེ་བར་ཡོད་དེ། མིའི་འདོད་
པ་དང་རེ་བ་ནི་ཕྱིན་ཏུ་དགའ་དཀའ་ཞིང་འགྱུར་བ་མང་བས་འཆོ་གོས་གནས་མལ་
ཇི་ཅམ་ཆོགས་ཀྱང་འདོད་པ་དང་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་རྒྱས་པ་མེད། ཆོས་
ཀྱི་སློབ་གསོ་གཉིང་ཟབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ལྷགས་ཐོག་ནས་བསྐྱངས་
ན་འདོད་པ་དང་རེ་བ་ཡོངས་སུ་སློང་བྱུང་གི་རེད།

བདེ་བ་རྒྱན་མར་འབྱུང་བར་ཡང་ཆོས་སྤྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། སྤྱོན་
ལྷས་ལྟར་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་གཙོ་བོར་སྐྱབ་པ་ལ་སྤྲིད་དང་། ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་བདེ་
བ་གཙོ་བོར་སྐྱབ་པ་ལ་ཆོས་དགོས་པ། དེ་གཉིས་སྒྲིལ་ནས་སྐྱབ་ན་ཆེ་འདི་
དང་པ་རོལ་གང་དུ་འཕོས་ཀྱང་བདེ་བ་ཟམ་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན། དཔེར་ན།
གསོལ་ཆོགས་གྲ་རྒྱས་ཞིག་ལ་ཚུ་མེད་ན་ཟློ་བཅུད་མི་འབྱུང་ལ་དེ་དང་འཆོམ་
པའི་ཚུ་བྱུང་ན་ཟློ་བཅུད་ལྷན་འཕར་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན། ཆབ་སྤྲིད་གྲ་རྒྱས་ཇི་ཅམ་
ཆེ་ཡང་ཆོས་དང་མ་འདྲེས་ན་རྒྱས་པ་རྒྱུད་ལ། དེ་དང་འདྲེས་ན་ཆོས་མཆོག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཡིན།

ཆོས་སྤྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དོ་བོ།

དགེ་བཅུའི་ཁྲིམས་ལྷགས་མ་འཆོལ་བར་སྐྱང་བའི་སློ་ནས་ཆེ་འདིའི་
སྤྱི་སྤེར་གྱི་པན་བདེ་འཛིན་སྟེལ་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྤྱིའི་

ཁྲིམས་ལུགས་ནི་གཞན་པན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་མང་ཞི་བདེའི་མདུན་ལམ་གཞི་
མར་བབྱུང་ནས་སློལ་བཏོད་པ་ཡིན་པས་སྲིད་ལུགས་དང་འབྲེལ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ།

དང་པོ་སྒྲེར་སོ་སོས་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་སྦྱོད་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་
བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སོགས་ལ་སྒྲོ་སྦྱངས་ཏེ་
དངོས་སུ་བསྐྱེད་ནས་སམ། མ་བསྐྱེད་ཀྱང་དེ་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ་ཉིན་ཞག་ལུགས་
རེའི་སྒྲ་དགོང་དགེ་སྦྱོར་ལ་དངོས་སུ་བཅོན་ཞིང་། ལས་འབྲས་དང་དགེ་བཅུའི་
ཁྲིམས་ལུགས་བསྐྱངས་ནས་མི་ཆེའི་མདུན་ལམ་ཚུལ་མཐུན་དུ་སྦྱོད་པ་རང་ཉིད་
ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་སྦྱོད་པ་ཡིན་པས། ལས་དོན་རྒྱབས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་
པས་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཁེ་ཕན་དང་དམིགས་ལུལ་རྣམས་འབྲུབ་གྱི་རེད།

སྦྱི་ཆོགས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
ལ་སྦྱངས་པ་ཅི་འཕྲོར་གྱིས་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་ཁོང་ནས་བྱངས་ཏེ། མང་
ཆོགས་གྱི་བདེ་དོན་ལ་བཅོན་པ་ཏུར་ལེན་བྱེད་པའམ་ལེགས་ཉེས་གྱི་སྒྲུང་དོར་
སྟོན་པའི་སྒྲོ་ནས་འགོ་འདོན་འཆོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དེ་སྦྱིའི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་
བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཐབས་དང་སྟོབས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཞི་བདེ་བྱང་བདེན་དུ་
སྦྱོད་པ་དག་ནི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལུགས་བཟང་
དང་ལྟན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ལ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ།
དཔལ་མགོན་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་མཛད་པའི་བཤེས་སྤྱིངས་དང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བ། བོད་
དུས་སྐུ་ལེགས་བཤད། རྒྱ་དང་ཤིང་གི་བསྟན་བཅོས་སོགས་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་གྱི་
བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ལ་ཅི་ལུས་གྱི་སྦྱངས་འབྲས་ཐོན་པའམ། ཡང་ན་རྒྱལ་སྤྱི་

ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་གོ་བ་རྣལ་མར་ཆགས་པའམ་གོ་སྟོབས་ཀྱི་རུས་པ་
ཆེད་པ་ཞིག་གིས་འགོ་འཁེད་དགོས་སོ། །

མདོར་ན། མི་མཁུན་ཡིན་ཅན་ལ་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་
ཡོད་ན། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྲིད་བྱང་འབྲེལ་དུ་སྤྱོད་པའང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་
བས་དེའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྤྲིད་བྱང་འབྲེལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ག་ལ་ཡོད། དེ་ལྟ་
བུས་རང་སྟོགས་ཀྱི་བསམ་པ་གཏན་ནས་བཏང་སྟེ་སྐྱབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱལ་སྤྱི་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་དངོས་དང་། རང་སྟོགས་ཀྱི་བསམ་པའི་དབང་དུ་མ་ཞོར་བར་སྐྱབ་པ་
ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་ཟེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན། མ་གཞི་སྤྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་
ཡིན་ཡང་ཀུན་སྒྲོང་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་དང་། ལམ་
གཙོ་རྣམ་གསུམ་དངོས་དང་ཟེས་མཐུན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ཐེན་པ་དང་མཐར་སློན་ལམ་
ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་ཡོད་ན་སྟོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆོས་སྤྲིད་བྱང་འབྲེལ་བ་ཡིན། གཞན་
དོན་གྱི་གཙོ་པོ་ནི་གཞན་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བ་ཡིན་པས། དེ་བསྐྱབས་ན་འབྲས་བུ་
ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་སྤྲིད་བྱང་འབྲེལ་བ་ཡིན།

བདེ་བ་ནི་འཕྲུལ་སེལ་གྱི་དགའ་བ་ཡིན་ལ། པན་པ་ནི་སྤུགས་ཀྱི་ཁེ་པན་
ཡིན་པས་སྒྲོམ་པས་གདུང་བའི་དགེ་སློང་ལ་ཆང་སྟེར་བ་ལྟ་བུ་འཕྲུལ་བདེ་ཡང་
སྤུགས་སུ་གཞོད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་ནི་སྐྱབ་ཏུ་མི་རུང་། རང་དོན་དུ་མི་བསད་
པ་ལྟ་བུ་འཕྲུལ་སྤུགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ནི་དེ་བས་ཀྱང་སྐྱབ་
ཏུ་མི་རུང་། གྱིས་པ་སློབ་སྦྱོང་ལ་བསྐྱལ་བ་ལྟ་བུ་འཕྲུལ་ལ་སྤུགས་ཀྱང་སྤུགས་ལ་
པན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ནི་སྐྱབ་དགོས། དགེ་སློང་བསམ་གཏན་པ་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་བུས་པ་ལྟ་བུ་འཕྲུལ་སྤུགས་གཉིས་ལ་པན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ནི་ཐེ་ཆོས་
མེད་པར་སྐྱབ་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་པན་པ་དང་བདེ་བ་རྣམ་དབྱེ་བཅད་ནས་གཞན་

པན་སྐྱབ་པ་ནི་མཁས་པ་སྤྱིང་ཟེ་ཅན་གྱི་མཛད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །

འོན་ཀྱང་། གཞན་དོན་སྐྱབ་ཁར་དེ་ལ་རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་འདྲེས་ཡོད་
མེད་བརྟགས་ནས་རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་མ་འདྲེས་པ་བཟོ་རྒྱུ་ལ་དམ་དོན་དགོས།
ལྷག་པར་དུ་ང་ཆོས་རང་རྒྱལ་གཞུང་སྤྱིང་གྱི་སྤྱིང་ནས་གཞན་པན་སྐྱབ་ན་པན་
ཡོན་དང་། དགེ་མཚན་གཞན་ལས་ཆེ་བ་ཡོད་ལ་དབྱ་ཁྲིད་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་གཞན་
དང་འབྲས་མེད། ལ་ལས་རང་དོན་གྱིས་རྒྱད་བསྐྱལ་ནས་གཞན་པན་གྱི་རྣམ་པ་
བསྟན་པ་ནི་སྤྲོ་བ་ཉེས་ཤོར་ནས་དུག་དུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་པན་ལས་གཏོད་ཆ་བས་
ཆེ་བ་སྤྱིའི་ཆོས་ཉིད་རེད།

སྒར་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་དང་། བདུན་པ། བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་རང་
རེའི་ཆབ་སྤྱོད་པ་ཆོས་དབྱུ་མ་རེན་ཆེན་མེད་བ་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་གཉིས་སྤྱས་
མགོར་བཞག་ནས་དེའི་སྤྱིང་ནས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་སྤྱོད་སྤོལ་ཡོད་འདུག་
པ་དེ་ནི་ཆོས་སྤྱོད་ཟུང་འབྲེལ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་མཛད་པ་དངོས་
ཡིན་ཟེར་ཡང་ཆོག བར་ལས་ཆབ་སྤྱོད་པ་མང་ཆེ་བས་ཆོས་པ་ཡིན་ཁུལ་གྱིས་
ཁ་ཉོན་དཔེ་བཅེགས་མཐུག་པོ་ཞིག་མདུན་དུ་བཞག་ནས་སྤྱི་དོན་བཤོལ་དུ་བཅུག་
ལས་དོན་ལ་ཞུགས་ཆེ་ཆོས་དང་ལག་ལེན་ལ་འགལ་དུ་སོང་ནས་ལས་དོན་ལ་
ཆོས་མེད། ཆོས་ལ་ལས་དོན་མེད་པ་དང་། ལ་ལས་ཁ་ནས་ཆོས་བཤད་ལག་ནས་
སྤྲིག་པ་སྐྱབ་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུ་རི་སྤྱོད་ཅིག་བྱུང་ན་དེ་ནི་གཞུང་གི་ཆབ་སྤྱོད་ཉམས་
པའི་སྤྱ་ལྷས་ཡིན་པ་རེད།

ཆོས་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལེགས་སོ་ཅིག་དུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་
ལག་ཆ་དངོས་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་ལྷོག་ན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་མ་ཤེས་པའི་
རྟགས་རེད། བོད་དུ་མི་ལོ་སྤྱིང་སྤྱག་ཕྱེད་དང་གཉིས་བརྒྱལ་བར་ཆོས་སྤྱོད་ཟུང་

འབྲེལ་གྱི་ལུགས་བཟང་དར་བས་རྒྱལ་འབངས་དག་ལ་སྲིད་གྱི་དཔལ་ཡོན་གཞན་
ཟླ་བལ་བ་བྱུང་ཡོད་པ་སྒྲོས་མ་དགོས་ཀྱང་། གོས་ལྟ་བུ་བདག་གཅེས་ལེགས་
པར་མ་སྐབ་པར་ངི་མ་ཡང་ཡང་བསྒྲོས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱལ་དབང་སྐུ་སྤེང་
བཙུག་གསུམ་པ་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་རིང་ནས་བསྒྲོས་པའི་ངི་
མ་མཐུག་པོ་རྣམས་བཟུ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་མང་པོ་མཛད་འདུག་ཀྱང་པོད་གྱི་ཁྱུས་
རྩས་གིས་གཙང་མ་འདག་སྐབ་གྱི་མེད་པ་དང་། ཅི་སྟེ་སྟོབས་གིས་བཟུས་ན་ངི་མ་
དག་ཆེ་གོས་ཟད། གོས་བཟུང་ཆེ་ངི་མ་མ་དག་པའི་ཉེན་ཁ་གཟིགས་ནས་རེ་ཞིག་
བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་གནང་འདུག ད་ཆ་སྲིད་ལུགས་བསོད་པ་འདིའི་སྤྲེང་ནས་
ལུགས་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་གཞི་རྒྱ་ཚུགས་སྐབ་ན། རོན་པན་ཆེ་བ་དང་། འཛམ་
སྐྱིང་དབུས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སྲིད་དང་བཟང་པོར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཟ།

ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་དོན།

གོང་ཁྱུས་ལྟར་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་བསྐྱིང་སྐབ་པ་
ཡིན་ན། རྒྱལ་འབངས་རྣམས་སྲིད་གིས་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པའི་སར་ཆོས་གིས་
ཁེངས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་གིས་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པའི་སར་སྲིད་གིས་
འདོད་པ་ཁེངས་པར་བྱེད་པ་སོགས་གང་ལྟར་ཡང་ཆོས་སྲིད་པན་ཚུན་གཅིག་པན་
གཅིག་གྲོགས་སུ་སོང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཞི་བདེ་ལེགས་པོ་ཞིག་
ཡོང་གི་རེད་ལ། རྒྱལ་འབངས་ཡོངས་ལ་ཞི་པན་དང་བདེ་སྲིད་ཆ་སྟོམས་སུ་སྐྱུབ་
སྐབ་གྱི་རེད།

དེར་བརྟེན། སྤྱི་ཆོགས་ལ་དང་ཞེན་གིས་མང་ལ་བཀོལ་འདོད་དང་། ཁྱད་
གསོད་བྱེད་པ། མང་ལ་བརྟེན་ཞེན་ཆེ་ཁུལ་གིས་སྤྱི་ཆོགས་ལ་འཁོན་སྤང་ཆེ་བ།

དབུལ་ཤོངས་ལ་བྱམས་ཁུལ་གྱིས་འཁྱོར་ལྡན་ལ་ཐོ་འཆམ་ཆེ་བ་ལྟ་བུར་ཆབ་སྲིད་
 རྟོགས་རེས་ཅན་ལ་མགོ་སློབ་མ་དགོས་པར། ཀུན་ལ་པན་བདེ་ཆ་སྟོམས་སུ་སྟེར་
 བའི་ལུགས་བཟང་ཞིག་རང་ལུགས་གྱིས་དར་སྐྱབ་གི་རེད། ཅ་བའི་སྲིད་རྒྱུད་པའི་
 ལམ་ནས་ཐབས་བྱས་ལེགས་ཉེས་གྱི་དབང་གིས་ཞི་བདེའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ནམ་
 པ་འབྲེལ་སྤྲོ་ཆོགས་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་དོན་པན་གྱིས་འདོད་པ་ཁེངས་པ་ཤེས་ལྡན་སུ་
 ལའང་ཡོང་རེ་བྲལ་བར་བརྟེན། རང་གི་འདོད་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་རྟོག་སྒྲེང་འཁོན་
 འཁུག་རྒྱུ་མར་འབྱུང་བ་ལས་དགའ་སྦྱིད་དང་ཞི་བདེ་རེ་བཟང་དུ་འགྲོ་བ་མེད།

ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ནས་ཡང་དག་པར་སུས་སྦྱོད་ཀྱང་དོན་པན་
 གྱི་འབྲས་བཟང་རེ་གསལ་དུ་སོང་བས་འདོད་པའི་རེ་བ་རིམ་བར་ཆེས་ཐུབ་སྟེ།
 སྲིད་གྱི་བྱ་བ་ནི་མཐར་ཐུག་པས་མ་བསྐྱས་པ་མེད། ཆོས་གྱི་བྱ་བ་ནི་མཐར་ཐུག་
 པ་ལས་མ་རྒྱལ་བ་མེད་པ་རེད། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་དུ་སྦྱོང་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་
 བསྐྱར་སྤྲོ་སྐྱབ་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བསྐྱབས་ན་རྒྱལ་འབངས་ཐམས་ཅད་སྤྲིག་རང་
 ཁུར་དང་བསྐྱབ་པ་རང་སྤྲུང་གིས་གཡོ་སྦྱོར་ལོ་སྤྱོད་མེད་པར་བྲང་ལྡན་གྱི་ལམ་ནས་
 གོམ་འབྲུལ་ཐུབ་པ་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ཡང་དོན་འབྲས་
 ལྡན་པ་བྱེད་ཐུབ་གི་རེད།

དེར་བརྟེན། ཆབ་སྲིད་པ་ནམས་ཀྱང་ནང་ཁུལ་ངན་བྱས་དང་གཡོ་ཁམ་
 གྱིས་དོགས་འདྲོགས་མ་དགོས་པར་བག་ཐེབས་ངང་རང་གི་བྱ་བ་སྐྱབ་ཐུབ། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་གི་དཔལ་འཁྱོར་འཕར་གཏོང་མི་དགོས་པ་དང་། བདེ་སྦྱིད་
 གྱི་འཚོ་བ་རང་ངོས་ནས་སྐྱབ་ཐུབ་པར་མ་ཟད་འབངས་མ་ཞོན་པའི་དཀའ་ངལ་ཡང་
 ཡོང་གི་མ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོ་བོད་རིགས་ནམས་རྒྱུད་ཀྱི་བར་བརྟེན་ཆོས་
 གྱིས་མི་འཕུལ་བར་སྲིད་རྒྱུད་པས་འཕུལ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་སྟོན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་

ཆོས་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་དངོས་ཡོད་མཐོང་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་དག་མཚན་
མང་པོ་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་དེ་ཅུ་ཡིན།

དྲོགས་གཅོད།

འོན་ཆོས་བྱེད་ན་དོན་ཅུང་བ་བྱ་བ་ཅུང་བ་ཞིག་དགོས་ན་སྤྲིད་དང་རི་
ལྟར་མཐུན་ཞེ་ན། ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་སྤར་མ་སྤར་གཙུག་ལག་
སློབ་དཔོན་འཛིན་གྲུང་བཙུན་པ་ཆོར་རང་གི་དོན་དུ་དོན་ཅུང་བ་བྱ་བ་ཅུང་བ་
དང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་དོན་མང་བ་བྱ་བ་མང་བ་བྱེད་དགོས་གསུངས་འདུག་པར་
ཐུན་སློབ་ཀྱིས་ཞན་པས་དེ་གཉིས་མཉམ་དུ་ག་འབྲེལ་ལྷན་དུ་དྲོགས་པ་ཡུན་རིང་
སྤྲིས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་བསམ་གཞིགས་ནན་ཏན་གཏོང་སྐྱབས་དངོས་འབྲེལ་རང་རེད་
འདུག གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྲིད་དང་སྤྲི་ཆོགས་གཉིས་མི་ཆེ་གཅིག་གི་མདུན་ལམ་ལ་
འབྲེལ་བ་ཐབ་མོ་ཡོད་ཀྱང་སྤྲིགས་ཡུལ་གྱི་མདུན་ལམ་སོ་སོ་ཡིན་པས་ཆོས་བྱེད་པ་
དེ་གཙོ་བོ་སྤྲིགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་ཅང་རང་གི་འཆོ་གོས་གཏམ་གསུམ་ལ་ཞེན་ནས་
དོན་མང་བ་བྱ་བ་མང་བ་བྱས་ན། རང་གི་ཆོས་ཉམས་པར་མ་ཟད་གཞན་དོན་མི་
འབྱུང་བས་དེ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་དོན་ཅུང་བ་བྱ་བ་ཅུང་
བ་འབྲས་སུ་ཆོག་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པ་རེད། གཞན་གྱི་དོན་དུ་པན་སེམས་
གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་དོན་མང་བ་བྱ་བ་མང་བ་བྱེད་ཆོག་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད་ལ། རང་དོན་ཅུང་དུ་བཏང་བའི་ཆབ་ཏུ་གཞན་
དོན་བཙུག་ན་དེ་ཅུ་གིས་གཞན་དོན་རྒྱབས་ཆེ་བ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ནས་
ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡང་ཆོས་ནི་གཞན་ལ་འཆོ་བ་སྤྲོད་དགོས་པས་སྤྲིད་ཀྱི་ལས་
དོན་རྒྱབས་ཆེ་དང་མི་མཐུན་ནོ་སྤྲིམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་དུ་གཞན་ལ་འཆོ་བ་མི་

རུང་བ་ཆོས་ཀྱི་ཅ་དོན་ཡིན་ཡང་གཞན་དོན་དུ་འཆེ་བ་དགོས་ངེས་བྱུང་ན་བྱེད་ཆོག་
 བ་ནི་སྐབས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པའི་དབང་གིས་རེད། དཔེར་ན། མང་ཆེ་བར་ནག་
 ཅན་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་གཞོན་སྟོན་བྱས་པར་ཞི་བས་མ་དུལ་ན། ཁྲིམས་ལུགས་དང་
 མཐུན་པར་ཁྲིམས་ཉེས་བཏང་ཆོག་པ་ཆོས་དང་མི་འགལ། མང་ཆོགས་ལ་ཆོགས་
 བ་གཅིག་གིས་དཀྱིལ་ཆེན་བྱེད་པ་སོགས་ཞི་བདེ་བར་ལྡན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་
 མི་མཐུན་པར་འགལ་འདས་བྱས་པར་ཞི་བས་མ་འདུལ་ན་འང་དགོས་ངེས་ཀྱི་
 ཁྲིམས་ཉེས་བཏང་ཆོག་པའང་ཆོས་དང་མི་འགལ། གང་ལྟར་ཡང་ལུགས་ཀྱི་ཕན་
 བདེ་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྲིག་ལས་ཆར་གཅོད་བྱེད་པ་ཆོས་པའི་
 ལས་བཞིའི་ནང་ནས་དབང་དང་བྲག་པོའི་ལས་ཡིན་པས་གཞན་དོན་གྱི་ཆ་ལག་
 ཟབ་ཤོས་གཅིག་ཡིན།

ལ་ལས་སྤྱི་དོན་ནམ་མང་ཆོགས་ཀྱི་བདེ་དོན་ལ་ཐུག་དུས་སྤྲིག་པ་ཆུང་
 དུ་ལའང་འཛེམ་ཐོན་ཆེན་པོ་བྱེད། རང་དོན་ལ་ཐུག་ཆེ་སྤྲིག་པ་ལ་ངེ་མི་སྦྱུང་བར་
 སྤྱོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་སྤྱི་གང་ལའང་མ་གཏོགས་པའི་བྱ་བ་ཆབས་ཆེ་ཞིག་རེད། སྤྱི་
 ཆོགས་དང་འབྲེལ་ཆེ་ཕན་གཞོན་འདྲེས་མའི་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན།
 ཆོང་པས་ཆོང་ཟོག་མང་ཆེ་བར་ཁེ་བཟང་བྱུང་ན་ཆོང་ཟོག་ཉུང་ཤས་ལ་ཁྱོད་པོག་
 ཀྱང་ཆོང་བརྒྱབ་པའི་དགོས་པ་བྱུབ་པ་བཞིན་ཕན་གཞོན་གཉིས་ལས་ཕན་པ་མང་
 བ་དང་རྒྱབས་ཆེ་བ་ཡོད་ན་གཞོན་པ་ཉུང་དུ་བྱེད་འོས་བྱས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་
 ཡོད། སྤྱིར་ལས་ལ་དཀར་པོའི་ལས། དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས། ནག་པོའི་ལས་
 དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཆད་མཐོན་པོར་མ་སོན་པས་དཀར་པོའི་
 ལས་རྒྱུད་པ་བསྐྱབ་རྒྱ་དཀར་བས་ནག་པོའི་ལས་སྤངས་ཏེ་དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་
 ལས་ལ་འདུག་པའང་སྤྲུལ་ལས་མཆོག་ཡིན།

མདོར་ན་མང་ཆོག་གི་བདེ་བ་དང་བདེ་བ་དེའི་བྱ་བ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གིས་
ཡུན་གནས་གོང་སྤེལ་ཆེད་དུ་དེའི་འགལ་ཆེ་སྐྱོར་རྒྱབ་གི་ལས་དང་གཡོ་སྐྱེའི་ལས་
ནམས་འགོག་གཞིམ་འཇུག་ཆེད་དགོས་པ་ཆོས་སྤྲིད་གཉིས་འབྲེས་ཀྱི་ལས་དོན་
ཡིན་པར་མ་ཟད་སྒྲིབ་སོ་སོར་ཡུགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དག་པོ་འགོག་དོན་དུ། ཆད་
ལས་པབ་སྟེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་དུ་འབྱུག་པའང་ཆོས་མཐུན་གྱི་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་ནག་ཅན་སྟོག་ལ་ཆད་པ་བབས་པ་ཞིག་མཛུབ་མོ་བཅད་
དེ་བཏང་ན་ཁོས་དགའ་བ་སྟོམ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་། ཉེས་པ་གོས་
ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོར་རང་གིས་མ་ཤེས་པའམ་མ་འབྱོར་ནས་བྱས་པ་དང་།
བརྗེད་ནས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ར་འཕྲོད་ཡོད་ན་དེ་ལ་སྟོབ་གསོ་དང་ཞི་བས་
རོགས་རམ་སྟོ་ནས་འདུལ་ཐབས་དགོས་པ་ལས་ཉེས་པ་ཐོག་འབབ་ལྟ་བུ་བྱེད་མི་
རུང་། བྱད་གསོད་དམ་བསམ་བཞིན་བྱས་པར་ཞི་བས་བརྟུལ་དུ་མ་བརྟུབ་པར་
དེ་མུར་བཞག་ན་རང་གཞན་ལ་གཞོད་ཆབས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཁྲིམས་ཡུགས་
དང་མཐུན་པར་ཆར་གཙོད་བྱེད་ཆོག་ཁྲིམས་ཡུགས་དང་མཐུན་པར་ཞེས་པ་དགེ་
བརྒྱའི་ཁྲིམས་ཡུགས་དང་མཐུན་པ་སྟེ། ཁོ་རང་ལ་ཤུགས་ཀྱི་པན་པའི་ཆེད་དུ་ཉེས་
པ་རན་པ་དང་འཆམ་པ་ཞིག་གཙོད་པ་ལས་མི་རན་པ་དང་མི་འཆམ་པའི་ཁྲིམས་
གཙོད་མི་རུང་བ་ཡིན།

འོན་ཆོས་སྤྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་ཆོས་ཁས་མ་ལེན་ན་གཞུང་གི་སྤྱི་ཞུ་བར་མི་
རུང་སྟམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་གི་སྤྱི་ཞུར་དགའ་མོས་དང་ལྷག་བསམ་སྤྱི་མཚུངས་
ཡོད་ན་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་རང་ངོས་ནས་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་
ཉེས་པ་གང་ཡང་མི་འབྱུང་ལ་གཞུང་ཞབས་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་
སྟོད་དགོས། ཆོས་ཡིན་ན་སྤྱིག་པ་སྟོད་དགོས་པས་དམག་སྤྲིད་དང་མི་མཐུན་ནོ་

ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར། དག་ལ་པར་ཚོལ་མི་བྱེད། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོའི་བཞེད་སྲོལ། །ཚུར་ཚོལ་ཡན་པོར་མི་གཏོང་། །སྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་
སྲོལ། །ཞེས་བ་ལྟར་རྒྱ་སྐྱེད་རིང་ལྷགས་ལྟ་བུ་གཞན་དབང་འཕྲོག་སེམས་སམ་
གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ལ་འགན་སེམས་ཀྱི་བསམ་ངན་བཅངས་ཏེ་རང་སྡེ་ལྟ་ཅི་གཞན་
སྡེ་གང་ལའང་དམག་འཐབ་མི་ཆོག་པ་ཆོས་ཁྲིམས་ཡང་དག་པ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་། དག་པོའི་དབྱང་ངམ་ལྷགས་སྲོལ་ངན་པས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་
ཁེ་དབང་དང་ཞི་བདེ་གཏོར་བཅོམ་གཏོང་བར་ཞི་བས་འདུམ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་
ཡིན་ན། དེ་ལ་པར་ཚོལ་ཞོན་ངེས་བྱེད་དགོས་པ་སྲིད་ཀྱི་ཁེ་དབང་ལ་ཐུག་པས།
ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བཅོན་བཀའ་མི་རུང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། འབྱུང་འབྱུར་ལ་གཞོད་
གཞི་ཆེར་མེད་པའམ་སྐྱབ་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་བཟོད་བསྐྱོན་བསྐྱོན་ཐུབ་པ་
ཞིག་དགོས། གཡུལ་འཐབ་སྐབས་སེམས་ཅན་མང་པོ་བསད་ཆས་བཏང་བའི་ཉེས་
པ་ཡོད་ནའང་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་ཁེ་དབང་དང་ཞི་བདེ་བྱང་བདེན་པ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་
བྱས་པའི་པན་ཡོན་ཡང་རྒྱབས་ཆེ་ཡོད་པས་ཉེས་པ་ལས་པན་ཡོན་ཆེ་བར་མ་ཟད་
དེ་ལྟ་བུའི་བསད་ཆས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་དེ་ནི་སྐྱོར་བ་ནག་ཀྱང་བསམ་པ་དཀར་བས་
རང་དོན་དུ་མི་བསད་པ་དང་མི་འབྲ། དཔེར་ན། ཆོས་རྒྱལ་མས་དཔོན་ནམ་གསུམ་
ཀྱི་དུས་སུ་ས་མཆོམས་ཁག་ཏུ་གཞན་སྡེ་ནམ་པར་གཞོན་པའི་གཡུལ་འབྲུག་དང་
བསད་ཆས་མང་བས། སྒྲིག་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་གཞན་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ལ་ཞི་བདེ་
སྐྱར་བ་དང་བྱང་བདེན་ལྷགས་བཟང་ལ་རྒྱལ་ཁ་སྐྱར་བའི་ལྷགས་གཉིས་པ་རྒྱུགས་
ཐུབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱོན་པ་བྱུང་བའི་མང་པོ་པན་ཡོན་དང་དགེ་
མཆོན་ནི་དུས་དེ་ལྟ་འང་མ་ཟད་པར་ང་ཆོས་ལོངས་སུ་སྐྱོད་རྒྱ་ཡོད་པ་འདི་ང་ཆོར་
བཀའ་བྲིན་ཆེན་པོ་མ་རེད་དམ།

དེ་བཞིན་དུ་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་ལྟ་བུ་ཆེན་པོས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ལ་
མངའ་དབང་བསྐྱར་ནས་རྒྱ་ནག་གོང་མས་ཀྱང་གྲུས་བཀུར་ཞུ་དགོས་པའི་གཟི་
བརྗེད་ཅན་གྱི་བཀའ་ངོན་དེ་ང་ཆོས་བླ་དགོས་པ་མ་རེད་དམ། སྤང་དར་གྱིས་
ལོ་དྲུག་རིང་སྤྱད་དན་བསྐྱངས་ནས་རིམ་བར་བོད་སྐད་བྱར་སོང་བ་དེས་དུས་
ད་ལྟའང་མི་རིགས་ཐོག་ལ་ཁྱོད་རྒྱད་ག་ཆོད་ཆགས་ནས་འདུག། སྤྱད་ཀྱང་
རང་གིས་སྤྱད་དན་བྱེད་རུང་མི་བྱེད་རུང་བོད་མི་རིགས་ལ་ཕན་གཞོན་ཆེར་
མི་འབྲེན་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྤྱོད་ཐོག་ལ་བྱས་ཉེས་ཤོར་ན་དེའི་ཁྱོད་རྒྱད་དེ་
འབྱུང་འབྱུར་བོད་མི་རིགས་ཐོག་རྒྱལ་ནས་དཀའ་ངལ་སེལ་མ་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་
རེད། དཔེར་ན། མི་གཅིག་གིས་མི་བརྒྱ་ཐམས་པ་བསད་ན་སྤྲིག་པ་སྤྱད་གྲགས་
ཆེ་ཡང་གསོད་པ་པོ་གཅིག་ལ་སྤྲིག་པ་ཆེ་བ་དང་མི་བརྒྱ་ལ་གཞོད་པ་ཆེ་བ་ཅེས་
ལས་རྒྱལ་འབངས་མི་རིགས་ལ་གཞོད་སྤྱོད་ཆེར་མི་འབྱུང་། ཆབ་སྤྱོད་ཐོག་སྤྱད་
བྱས་གཅིག་ཅོར་ན་སྤྲིག་པ་མངོན་གསལ་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་འབངས་མི་རབས་
ནས་མི་རབས་ལ་གཞོད་སྤྱོད་བྱུང་བ་ཡིན། འདི་དག་མི་སོ་སོའི་རང་ངོས་ནས་
སྤྱི་དང་སྤྱིར་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྤྱད་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་མཛོར་ཅེས་ལགས་
ཤིང་གཞུང་ཐོག་ནས་མི་མང་ལ་ཆོས་སྤྱད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་གཟིགས་སྤྱོད་གནང་
སྟངས་སྟོར་འདིར་བཞོད་མེད།

འབྱུང་འབྱུར་སྟོར།

སྤྱད་ཀྱང་ཆོས་སྤྱད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་ལེགས་བཟུང་བསྐྱངས་ན་
འཕམ་ཡུན་གྱི་ཁེ་ཕན་ཆེ་བ་དང་ལག་ལེན་མི་ཐུབ་པ་ཡང་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་
ན། ཡ་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་ང་ཆོས་འོག་ནས་ལག་

ལེན་མཐར་སྐྱེལ་ཐུབ་ན། དབུ་འཁྲིད་གི་ཆ་ནས་འཛམ་གླིང་སུ་དང་བསྐྱར་ཡང་
ངོ་གཞོན་མི་དགོས་པ་དང་། ཤེས་ཡོན་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་ལམ་སྟོན་བསྐྱེད་
བ་ནས་ཡང་གཏོང་གི་མ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་འོག་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གྱིས་
ལག་ཐོགས་བསྐྱད་འདུག་མ་གཏོགས་ལམ་སྟོན་གནང་མཁན་ལག་ཐོགས་མེད།
དེར་བརྟེན། ལུགས་སྟོལ་གསར་གཏོད་བྱེད་པར་སྔ་མི་རུང་། ལུགས་སྟོལ་
བཟང་ངན་གཡའ་མེལ་བྱ་རྒྱུར་ནན་ཟབ་བྱུང་པོ་སྟོན་ནས་དགོས་གཤམ་ཆེ་བར་
སྦྲུམ་པ་བཅས་སོ། །

ལུགས་གཉིས་གིས་བྱི་སྲིད་དང་། རང་སྲིད་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་རང་ཅག་
ལ་བཀའ་བློན་དང་མཛད་རྗེས་ལྷག་པར་ཆེ་བ།

༡ ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ།

༢ ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྗེ་ཕུ་བཙན།

༣ ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་བ།

༤ འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ།

༥ ལ་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ།

༦ ལ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པ།

༧ ད་ལྟར་འཆོ་བཞུགས་སྐུ་ཐོང་བཅུ་བཞི་པ་བཅས་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་ཐོག་
ནས་ཐོད་གི་རྒྱལ་འབངས་ཆབ་སྲིད་དང་བཅས་པར་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་
བཀའ་བློན་འཁོར་རྒྱུ་མ་མཆིས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པཎ་འབྱུང་གནས་ཞེས་
སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྗེས་ས་པརྟེ་ཏ་ཡང་དེ་མཚུངས་ཡིན་པས་ཏྲག་
ཏུ་བན་དགོས།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནང་དག་ཆེ་ཞོས།

༡ ལས་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་ཞབས་ཚོས་ལས་དོན་ཆགས་ཚུད་དང་
ཚུལ་མཐུན་མ་བྱས་པ།

༢ བསམ་བཤེ་ཆ་ནས་ལྟ་སྟོན་འགན་བསྐྱར་སོགས་ཀྱི་ཀྲུན་བས་འཁོན་
འཛིན་མཐུགས་བཟུང་བྱེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས། མིག་ནང་གི་རྒྱལ་བཞིན་དུ་འདོར་
དགོས་པ་བཅས། པོད་གཞུང་སྲིད་ལ་པན་ཆའི་ས་པོན་ཅམ་ཞིག་སེམས་ལྷགས་
གྱིས་ཐལ་བས་ཤེས་ལྡན་རྣམས་གྱིས་བརྟག་པ་མ་ནོར་བར་དགོངས་དཔྱོད་ཅིས་
ཀྱང་འཆལ།

རྩ་ས་རིགས་སློབ་དགེ་མིང་སློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ཟླ་ ༡༠
ཚེས་ ༧ ལ་ཤུལ།། །།

ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྟངས་སོགས་ལ་དབྱད་ པ་བཅོས་གཏམ་སྣ་ཚོགས།

༡ སྤང་བརྗོད།

གཤམ་གསལ་གྱི་བཅོས་གཏམ་སྣ་ཚོགས་ཞེས་པ་འདི་ནི་ལུགས་གཉིས་
བསྟན་བཅོས་གྱི་ཆ་ཤིང་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། སྤྱིར་ལུགས་གཉིས་བསྟན་བཅོས་ཞེས་
པ་སྤར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་དར་བྱས་ཆེ་བ་བཞིན། རང་ཅག་བོད་དུ་འང་
དར་བྱས་ཆེ་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་དང་། རྩ་
དང་ཤིང་གི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་ཆེས་མང་། དེ་དག་གིས་ནི་གཙོ་བོ་མི་སྦྱོར་སོ་སོས་
ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྤྱི་ཚོགས་
གསར་པའི་ལས་དོན་སྐྱབ་ཕྱོགས་གཙོ་བོར་བསྟན་པས་སྤར་མ་ནམས་དང་སྒྲོས་
པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་གོ་བདེ་བ་དང་སྤང་སྤང་གསལ་དོད་འགྱུར་བའི་
ཆེད་དུ་གོང་ཆོག་ཟེན་པར་བསྒྲིགས་ནས་ཡོད། འདི་ལྟར་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འབྲི་
ཚུལ་བཀྲིས་པ་མིན་ཡང་། རང་རིགས་སྤྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཡིད་ལ་འཁོར་དུས་དགའ་
སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་ཤིང་བ་འགོག་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་སུག་བྲིས་བཀྲིས་པས་གཞིགས་
པ་པོར་ཡང་ཐུགས་སྤང་དགའ་སུག་སྣ་ཚོགས་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་དགག་དགོས་ལ་
གཞིགས་པས་དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ། གྲེ་བྲག་གཅིག་ལ་དམིགས་འཇུགས་ལྟ་
བུ་མ་ཡིན་པར་དུས་རབས་གསར་པའི་འཇུག་སྒྲོམ་ཞོར་བར་ཐུགས་སྤང་འཕེལ་
སྤང་དུ་ཡིན་པས་པན་ཐོགས་འགྱུར་སྲིད་སྟུལ་སྟེ། དེ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་པའི་སྒོན་

འདུན་དང་གསོལ་འདེབས་བཅས་སོ། །འདི་སྤྱི་ཕྱོགས་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱར་བ་ཡིན་
པས་ཚེས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་གལ་ཆེ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་ངེས་ལ་བརྟེན། འདིའི་ལྷན་ཐབས་
སུ་རྒྱལ་སྐས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པའི་སྦྱོད་འཇུག་ནས་སྐབས་མཁོ་འགའ་
ཞིག་ཁ་སློང་དུ་སྦྱར་ཡོད་པས་ཐུགས་སྦྱང་གང་གཟབ་ཡོང་བ་ལྟ། དེ་བ་ཚུང་འདི་
ཉིས་སྟོང་ཐམ་བ་དཔེ་སྦྱོར་ལྷ་རྒྱ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ལ། །

༡ བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ།

སྤྱི་པའི་ནད་བརྒྱ་གཤགས་བཙས་གནས་ལ་མཁས། །དུག་གསུམ་
འདས་མཚོར་བྱིངས་རྣམས་ཉེར་འབྲེན་མཁས། །ཐ་ཞན་མིག་སྤོངས་པ་རྣམས་
མིག་སྦྱིན་མཁས། །དཔལ་ལྡན་ལྷ་མའི་ཞབས་རྒྱལ་གཙུག་ཏུ་མཆོད། །རྣམ་དབྱེད་
སྟོ་ཀུན་བྱེ་བའི་ལེགས་བཤད་ཞོར། །འཛད་མེད་སྦྱིན་པས་དབྱེད་ལྡན་ཀུན་ཡིད་
སྟོང་། །ཚོངས་པའི་ཆོས་རྒྱུ་འཛོམས་པར་ཆེས་དབའ་བ། །འཇམ་དབྱངས་སྦྱ་
བའི་སང་གི་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ལུས་ཅན་གང་ལ་དོན་ལྡན་སེམས་སྦྱེ་བར། །དེ་དང་
ལྷན་ཅིག་དོན་ཆེན་འགྲུབ་པའི་གྲོགས། །བསྐྱེད་རྒྱལ་ཀུན་འཕྲིན་ལས་ཀུན་འདུས་
མ། །ལས་བཞི་ཐོགས་མེད་མ་ཡིས་ཉག་སྦྱོང་མཛོད། །བྲི་མས་མ་བསྐྱད་སྦྱ་དཀྱིལ་
སྟོན་ཀའི་ལྷ། །ཀུན་ལ་ཞི་བར་སིམ་བྱེད་བདུད་ཅིའི་གཉེར། །ཆོས་རིག་ཀུ་མུད་
ཆལ་ཀུན་རྒྱས་མཛད་མ། །ངག་དབང་ལྷ་མོས་ཉག་ཏུ་ཤིས་པ་སྦྱོལ། །བོད་ཁ་བ་
ཅན་པའི་གཞིས་བྱེས་ཀུན། །སྟོབས་དམན་པས་མི་ཁྱའི་མཐར་གྱུར་འདིར། །དབང་
མེད་པས་གཞན་དབང་བཟོ་དུ་བཀོལ། །ཁོར་དམན་པས་གཞན་ཁོར་རྗེས་སུ་
རྒྱལ། །མགོ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འབར་བའི་འོག །ལུས་སྦྱན་པས་འཐུམས་པའི་
སྒྲ་གཅན་གཟུགས། །བོད་གསར་པའི་གཉན་འཕྲང་འདི་ལྟ་བུར། །སེམས་ཁོང་

ནས་སྒྲིབས་འདི་ལྟར་སྤྲ། །སྤྲམས་དོན་སྒྲིབས་ལ་གང་ལ་གང་མཁོ་བའི། །གཏམ་
 གྱི་སྤྲེང་བ་མགུལ་དུ་སྤྲད་པ་ནི། །སྤྲང་དོར་འཕུག་སྒྲིབ་མ་ནོར་བདས་མཚོན་
 བས། །དབྱད་པ་ཞིབ་མོས་སྤྲང་སྤྲང་འཚོལ་བར་མཛོད། །གསོང་པོར་སྤྲམས་བར་
 འཁོན་དུ་གཟུང་སྤྲིད་ཀྱང་། །སྤྲི་པན་བྱ་བ་བྱིས་བཞོལ་ག་ལ་རུང་། །ལེགས་ཉེས་
 མི་བྱེད་གཅམ་བྱེད་ཆོག་ཆོགས་མང་། །བསྤྲིགས་ཀྱང་སྤྲུ་ལའང་མི་པན་གྲོན་ཆེ་
 ཅམ། །གོ་བ་ཅན་ལ་གོ་སྤྲམས་ལེགས་སྤྲེལ་བས། །མཚང་ཆེན་བ་རྣམས་མཚང་
 བདོལ་སྤྲན་ཁབ་སྤྲེ། །འཁོན་དུ་མ་བྱུངས་སྤྲད་ཀྱི་འཕུག་ལྷང་དག །གསལ་བས་རོ་
 མཚང་ལྟད་མོ་འདི་ལ་གཟེགས། །ཆོག་ལས་སྤྲོན་ཡོན་རྣམ་རིག་མི་འཕེལ་ན། །བྲོ་
 བ་མེད་པའི་གསོལ་ཆོགས་རྒྱས་གཞོམ་བཞིན། །སྤྲོན་ཡོན་བརྟགས་པས་སྤྲང་དོར་
 མི་ཚོར་བར། །སྤྲད་དུ་ཆོལ་བ་རྟ་ཅན་ཁོས་བ་བཞིན། །

༣ སྤྲི་ཆོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་དབྱད་པ།

ལུས་ཅི་བྱེད་སྤྲོད་པའི་རང་དབང་འདིས། །ལས་སྤྲི་དོན་སྤྲོན་པར་
 འཁུར་བཅོན་བྱོས། །གཏམ་ཅི་བཞད་རང་ལ་རང་དབང་འདིས། །ཀྱན་ཡིད་
 དབང་འགུགས་པའི་བདེན་པར་སྤྲོས། །ཡིད་གང་དཔྱོད་རང་དབང་ཆེད་པ་
 འདིས། །དོན་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེད་ཆོས་རིག་སྤྲོངས། །རང་མི་ལུས་ཐོབ་པའི་རང་
 དབང་འདིས། །སྤྲིར་མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱོས། །སྤྲོས་རང་གི་མི་རིགས་
 ཁུར་སྤྲངས་ཏེ། །རང་འཛམ་གླིང་འདི་ན་གནས་པའི་རིང་། །ལས་མཚོག་དམན་
 ཡོངས་ཀྱི་སྤྲི་བྱ་དང་། །སྤྲིར་མི་རིགས་ནམ་གནས་དེ་སྤྲིད་དུ། །སྤྲོད་ཆོག་པའི་
 ལག་རྩེས་འཛོག་ཐབས་འབྱུངས། །རང་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅེས་པ། །གཞན་
 གང་གིས་རང་ལ་སྤྲད་མིན་ཡང་། །གཞན་ལག་ཏུ་ཞོར་ན་གྲོང་ཆེ་བས། །དུས་

ནམ་ཡང་གཞན་ལག་མི་གཏོང་བར། །རང་རང་དབང་ཕྱན་ཆོགས་སྤྱོད་ཤེས་
དགོས། །གཏམ་རང་དབང་ཤོད་ཤོད་མང་ཆེ་ཡང་། །ལས་རང་དབང་འཕྲོག་རྒྱ་
ཆེས་དཀའ་བས། །རང་རང་ལ་གཅེས་པའི་སྒོ་ཡོད་ན། །རང་རང་དབང་རྒྱུད་ཆོས་
གཏོང་མོད་དམ། །རང་རང་དབང་ཚོད་ན་འཇུག་སྤོང་རྒྱ། །དོན་རང་དབང་བཅའ་
ན་དགྲུང་སྤོན་གཞུ། །ལས་རང་དབང་སྤྱོད་ཤེས་འདི་ཕྱིར་དག། །སྤྱོད་མི་ཤེས་རང་
གཞན་གཉིས་ཀ་འཕྲུང་། །

༤ ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་གས་ལ་དབྱེད་པ།

སྤྱན་མོང་གསོལ་སྤྱོད་སྤྲང་ལ། །ཤིང་ཏྲིག་ཆོན་སྤྲ་ལ། །སྤྲེར་དབང་ཐོབ་
ཐང་མེད་པས། །རང་ལ་རན་ཆོད་བཞེས་ཤིག། །སྤྲེར་འདོད་སྤྱི་ལ་བཀའ་ནས། །བྱུག་
རིང་བརྒྱུང་ཐལ་མ་གནང་། །རྒྱུང་དུའི་ཤིང་ཏྲིག་གཅིག་གིས། །འཇུག་ཚོད་ལུང་བ་
གང་ཡོང་། །ཐོད་ཇ་རང་ལ་མ་ཞིས། །མ་བྱན་གཤེག་ཤེག་མ་གཏོང་། །སྤྱན་མོང་
ཕུལ་བའི་གསོལ་ཇ། །ཞིམ་མཁན་གཞན་དག་ཡོད་རེད། །རྒྱ་སྤྱོད་སྤོང་སྤོང་སྤྲང་
ལ། །གཏམ་བཤད་རང་དབང་འབྲུ་མཉམ། །གཅིག་སྒོ་གཅིག་གིས་མ་བཀག། །རང་
དབང་སྤྱགས་ལ་ཐོག་ཡོང་། །སྤྱན་མོང་ལམ་ཆེན་སྤྲེད་དུ། །རྒྱགས་པས་ལམ་དཀྲིལ་
མ་བཀག། །འབྲུ་མཉམ་འཕྲོ་སྤྱོད་བྱ་ལུལ། །སྤྱགས་ལ་བཏགས་བ་གནང་
དང་། །སྤྲིག་ཅན་རང་བྱིམ་མ་འོངས། །ཤོད་དབང་རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་། །ལམ་ཆེན་
ཐོག་རྒྱ་མ་འཕྲོ་ཤོད་པའི་དབང་ཆད་མི་འདུག། །རང་ཕྱས་ཨ་མས་སྤྱིན་པས། །སྤྱིད་
སྤྱག་ཨ་མས་གཟིགས་ཀྱང་། །རང་ཕྱས་རང་ལ་དབང་བ། །སྤོན་ལས་བཅོན་པའི་
མཐུས་ཡིན། །ཉི་མ་དགྲུང་ལ་ཤར་བ། །བདག་དབང་སྤྱུ་ལའང་མེད་ཀྱང་། །རང་
སར་ཤར་བའི་འོད་ཟེར། །རང་ལ་རང་དབང་ལོས་ཡོད། །འཕྲོ་བ་མི་ཡི་རང་

དབང་། །སྤུས་ཀྱང་སྤྱོད་མཁན་མེད་ཀྱང་། །སྤྱན་སྦྱེས་རང་དབང་རང་བདག །མི་
 རུ་སྦྱེས་པས་ཐོབ་ཡོད། །རང་དབང་རང་ལ་ཡོད་དུས། །ཕྱགས་ཀྱི་ཞེན་དོན་ཕུན་
 ཚོགས། །བསྐྱབ་ལ་བེད་སྤྱོད་རྒྱབས་ཆེ། །སྐྱབ་ཤེས་ལྟོད་ཡངས་མ་གཏོང་། །རང་
 དབང་གཞན་ལ་ཤོར་ནས། །གཞན་གྱི་བླན་གཡོག་ཚུད་ན། །རང་ལུས་རང་ལ་མི་
 དབང་། །བ་ཕྱགས་རང་གཤེས་གསལ་ཡོང་། །རང་དབང་ཚོམ་སྐྱབ་མི་ཤེས། །བག་
 ཡངས་རང་གིས་བཏང་ན། །འབར་རྩས་བེད་སྤྱོད་མ་ཤེས། །མགོ་ལས་མ་ཆེ་བཟོས་
 ཡོང་། །རྒྱ་ལྷོག་བྱ་བཞིའི་དོས་སུ། །ཞབས་བཀྲག་འབྲུ་མཉམ་བཞུགས་
 ནས། །བདེན་གཏམ་ཤོད་པའི་རང་དབང་། །པན་ཚུན་བཀག་རེས་མ་བྱོས། །བདེན་
 པ་བརྟུན་བའི་རང་དབང་། །ཀྱན་ལ་འབྲུ་མཉམ་ཡོད་ན། །བརྟུན་པའི་རྒྱུད་ཕྱགས་
 ཚེ་བས། །བདེན་པ་ནག་སྤྱབ་མ་གཏོང་། །གཏམ་ལ་བདེན་བརྟུན་བསྐྱར་
 བ། །མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་རང་བཞིན། །མ་བརྟག་དབང་ཤེད་གྲུལ་བ། །འདོད་
 པས་བཟེར་པའི་གྲང་སྤྱོད། །ཤོད་ལ་རང་དབང་འབྲུ་ཡང་། །ལག་ལེན་བསྐྱར་དང་
 མི་བསྐྱར། །ལྷ་ཚུགས་བེད་སྤྱོད་མ་ཡིན། །དོན་སྤྱོད་དགོས་མཁོ་ཆེ་ཆུང་། །བསྐྱར་
 པ་མང་གཙོའི་དགོས་དོན། །ཤེས་པེབས་པར་སྤྱབ་པ། །ཁྱོ་གདོང་མེ་ལྷེ་ཆུང་
 འབར། །སེམས་ལ་གོ་སྟོབས་མེད་རྒྱུ། །ཁེངས་བྲེགས་སྟོག་རྒྱུ་འཆུབ་
 འཆུབ། །བྲང་པོ་པར་ལ་སྤྱས་པས། །ལྷན་ཀ་ཆུང་དགྲིས་བྱས་པ། །གཤེས་ངན་སྤྱོད་
 ཡི་རང་བཞིན། །དབང་ཤེད་འབྲེ་བདུད་ལས་ཆ། །གསོང་པོར་སྤྱས་པའི་གཏམ་
 ལ། །ཆོག་མདའ་བྲག་ཆར་པར་ཀྱང་། །སྤྱོད་སྟོབས་ཅན་གྱི་བྲག་རི། །བཀྲས་ནས་
 གཙང་མར་ཆགས་སོང་། །གཞུང་བཟང་བྲང་ཚུགས་ཆེ་བས། །བདེན་དོན་དཔལ་
 ཐལ་མ་བྱོས། །གཡོ་ཅན་ཡོལ་བའི་རྒྱབ་ནས། །འཇམ་བཞིན་དུག་མདའ་འཕེན་
 གས། །ནག་ཉེས་རང་ལ་གོས་ནས། །ཁག་དགྲིས་གཞན་ལ་བྱེད་རྣམས། །མཐོ་ས་

གང་དུ་འཛེགས་ཀྱང་། །གཡང་དུ་གཞན་གྱིས་གཏང་ཡོང་། །བཅོས་མའི་གཏམ་
གྱི་སྤང་བ། །སྟོག་ཅེ་རིམ་པར་བརྒྱད་པས། །མྱད་མེད་གཡ་འགོར་སྟེབས་
ཆོ། །མཐོ་ཉམས་མཁའ་ལ་སྟེགས་གས། །གསུག་གིས་སྟོག་ཅེར་བརྒྱངས་
ཏེ། །མགུ་བའི་སྟུ་སྟན་འབུལ་བས། །རང་མཐོང་སྟོང་ཁམས་ཅན་གྱིས། །སྦྱོར་ཏོག་
རྒྱུ་ལེག་ལག་ལེག་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གཟིགས་དང་། །ཉལ་མོ་པར་ལྟ་
ཚུར་ལྟ། །སྦྱོར་ཏོག་དར་ཆ་འཕྱར་ཏེ། །སྟུག་བསམ་ཁུར་སྟུ་བསྟུགས་ཀྱང་། །ཡུ་བ་
བཟུང་མཁན་སྟེལ་ཆོགས། །སྦྱོར་ཏོག་ཤིང་ཐོག་སྟུག་སྟུག་དབང་དང་ལས་འགན་
ཐོབ་ཐང་། །གསུམ་པོས་ནང་ཚོད་ཆེ་བས། །འཛེམ་སྤིང་ས་འགུལ་ཐེབས་
ནས། །ཁྱོད་ཆག་མཉམ་མནན་བྱས་སོང་། །དབང་དང་ཐོབ་ཐང་འགན་ཚུད། །འགོ་
མཐའ་བར་གསུམ་ཐིང་ཐིང་། །ལས་འགན་རྒྱབ་ཏུ་བསྟུར་ནས། །དབང་ཆ་མཁུན་
ནས་ཉལ་འཛོལ། །ལས་འགན་གཡང་དུ་སྟུང་ན། །དབང་ཆས་ཡར་འཐེན་དཀའ་
ཡོང་། །དབང་མཐོའི་གཡ་ལ་འཛེགས་ན། །འགན་འཁུར་རྒྱུ་སྟེགས་བཏན་
དགོས། །དབང་ཆད་ཉམ་སེམས་སྟེ་སྟེ། །འགན་འཁུར་སྟུབ་སྟེ་སྟེ་དཀའ། །དེ་
གཉིས་རྒྱུ་ཆད་རིང་བས། །བར་སྟོང་འགོངས་བྱེད་གང་ཡིན། །ལས་བྱའི་ཆད་
ལས་བཀལ་བར། །ཐོབ་ཐང་ད་དགོས་ཁོ་དགོས། །ལས་འགན་སྟུག་པར་བབས་
ཆོ། །ཡར་བྱོས་མར་བྱོས་ཤིག་ཤིག་ཐོབ་ཐང་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས། །འཕྲོག་རེས་
འཆང་ཁ་འཚུབ་འཚུབ། །དེ་དག་ལས་དོན་བཟང་ངན། །རྗེས་འབྲས་སུས་ཀྱང་མི་
ཤེས། །ལས་དོན་རྟ་རྟ་ཅམ་གྱིས། །འབྲས་བྱ་གཡག་མགོ་རེ་བ། །མི་རིགས་ལས་
དོན་རྒྱད་ཆག་མི་རིགས་རང་གིས་བཟོ་བཞིན། །བྱས་པའི་ལག་རྗེས་མ་
མངོན། །བྱས་ཡུས་དགུང་སྟོན་འབྲུག་སྟུ། །བྱེད་ཆེ་ཁྲག་གོ་ཁྲག་གི། །ལས་སྟུ་ཁྲག་
ཁྲག་ཁྲིག་ཁྲིག། །བྱ་བ་ཡུད་ཅམ་ཞིག་གིས། །མི་ཆེར་ཐོབ་ཐང་དགོས་མཁན། །ལས་

འགོ་མ་བཅུམ་སྟོན་དུ། །བྱས་ལུས་ཁུ་བྱག་གསུང་སྟོན། །ཐོབ་ཐང་ལག་ཡོད་མ་
 ཚེམས། །ཕྱིས་འཆོལ་ཆེ་དུ་བྲགས་ནས། །དཔོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཤོར་ནས། །གཡོག་
 གི་ཐོབ་ཐང་སྐྱབ་གས། །རང་སྦྱིད་རང་གིས་མ་ཆོར། །གཞན་སྦྱིད་ཁོ་ན་སྟོན་
 བས། །རང་སྐྱུག་ཐོག་ཏུ་བབས་བར། །འཁྱོད་ཀྱང་པན་པ་ཨེ་ཡོད། །ཚུར་རིའི་སྤང་
 ཁའི་འབྲམ་ནས། །པ་རིའི་ནགས་ཆལ་སྟོན་གྲགས། །རྗེས་སྟོག་ཆེ་རང་བྲགས་
 ནས། །དོམ་གྱི་ལག་འོག་ཚུད་ཤག །ཞབས་གཡོན་ཚུར་རིར་འཇུགས་
 བཞིན། །གཡས་པ་པ་རིར་སྟོས་བས། །བརྒྱང་སྐྱུམ་བྱེད་སྤངས་མ་ཤེས། །ཅ་
 གཤག་འཐེབ་རྒྱ་ཉག་ཅིག །དཔྱ་ཚོད་ཅན་གྱི་ལས་དོན། །དགོས་དགོས་མང་རང་
 བྲགས་ན། །དོམ་གྱིས་བྱི་བ་ཐེན་བཞིན། །འབ་སྤྱ་འདུས་པ་ཨེ་འདུག །སྤྱང་གི་རྒྱག་
 རྒྱག་མང་བས། །རང་ཆང་དོས་ལ་ཤོར་སོང་། །ཤ་མོ་སྟེག་ཉམས་ཆེ་ཡང་། །དུར་
 སར་རུས་གོག་འཆོལ་མཁན། །མི་ཚོད་དཔའ་ཅལ་ཆེ་ཡང་། །ཆང་སྟག་ཁ་ལ་ཤོར་
 བར། །ཆོད་འཛིན་རང་གིས་མ་བྱབ། །ལྷགས་གྱི་བ་བར་ཚུད་འདུག །ཐོབ་ཐང་གང་
 ལས་འབྱུང་བའི། །ལས་དོན་ཐེ་གུའི་སྟེ་ཤོར། །མང་གཙའི་རང་དབང་ཐོབ་
 ཐང་། །ཆང་མས་ཉལ་ཐོབ་བརྒྱབས་སོང་། །སྒྲེར་དོན་ཅིག་པ་བཅིགས་ནས། །སྦྱི་
 དོན་གཞུང་བསྐང་ཅན་ལ། །རན་གཡོགས་རྒྱང་བྱས་གཙུབ་བཞིན། །དཀར་པོ་ནག་
 པོར་བཟོ་གས། །རར་ཤུགས་གཅིག་ཆ་གཉིས་ཆ། །སྦྱི་མའི་གལ་དུ་བསྐྱད་
 ནས། །ཕྱོགས་ལྷུང་དབྱུང་བ་སྦྱང་སྦྱང་། །ཞབས་འཕེན་རྒྱ་མ་བྱུང་བྱུང། །སྒྲེར་དོན་
 བཅིག་ཆེན་བཅིགས་ནས། །སྦྱི་དོན་དར་ཆེན་བསྐངས་སོང་། །སྟོབ་གཏམ་རྩ་ཆེན་
 བརྒྱངས་ནས། །ལས་མཇུག་སྤྱང་གི་བྱ་བྱ། །འོག་ཏུ་ཐུན་སྟོག་གཏུམས་པ། །མེལ་
 བའི་དུས་ཤིག་ཨེ་ཡོད། །རྣམ་དཔྱོད་ཡོད་ན་སོམས་ཤིག །སྦྱི་དོན་སྦྱིང་དུ་བཅངས་
 ནས། །མི་རབས་རྗེས་མར་མཁོ་བའི། །རྒྱབས་ཆེན་གྲུབ་འབྲས་ཡོད་ན། །བྲེལ་

ཟེང་བཀྱི་རན་ལོས་ཚོག། རང་དོན་ཚུ་ལ་རི་མོ། འབྲི་བར་བེལ་ཟེང་དེ་འབ། རྒྱ་
ལས་རྟག་པར་གང་ཡང་། མཁའ་ལ་རྩེས་འཚོལ་རང་བཞིན། འགྲོ་བ་མི་ཡི་རྣམ་
དཔྱོད། བེད་སྤྱོད་ནོར་བ་མིན་ནས། རོན་ཆེན་ལྷེ་ཅེར་བཀྱར་ནས། རོན་མེད་
གཡང་དུ་མཆོངས་སོང་། སྤྱི་མོལ་མཐུན་འདུག་མེད་པར། སྐྱེར་དབང་སྤྱི་མོལ་
བརྩམ་པ། རང་ཤེད་རྩོད་པའི་རང་བཞིན། གཅིག་མཐུན་འདེལ་བ་ཞེ་
སྤྱིད། མང་གཙོའི་སྟུན་པའི་གྲགས་པ། དབང་བཅོན་གཅིག་གིས་བེད་སྤྱོད། མང་
གཙོའི་ཁྲིམས་སུ་བྱས་ཀྱང་། བརྒྱ་ཁ་གཅིག་ཆོད་ཐོག་འབེབས། སྤྱི་ཁྲིམས་རྟ་
རུའི་ནང་དུ། སྐྱེར་རྟ་མཚོ་གས་སོང་འགྲན་པ། སྤྱལ་ཁ་གཙུ་མཁན་མེད་
པར། གཤོད་ཐུག་པར་རྒྱག་ཚུར་རྒྱག། ལས་སུ་བྱ་བའི་དབང་ཆད། ལས་སུ་རན་
པར་སྤྱོད་དང་། དབང་ཆད་རང་ཆོད་མེད་པར། སྤྱི་སྟོན་ཅབ་རལ་བཟོ་
ཡོང་། དབང་ཆད་སྤང་ལས་གཞལ་ཏེ། ཐོབ་ཆ་སྤྱི་སྟོམས་བྱུང་བ། མང་གཙོའི་
གནད་དུ་འཁེལ་བ། མང་གཙོའི་མིང་དོན་ལོས་མཆོངས། མང་མོས་བསྐྱར་བའི་
དགོས་པ། མང་གཙོ་ཤར་རྒྱགས་འཕེར་དགོས། བཀའ་བྲོས་གནད་བའི་དགོས་
པ། དངོས་ཡོད་དོན་དང་མཐུན་དགོས། ཤེད་བཟང་རྟ་ཆོད་སྤལ་ཁ། རྟ་པས་
གཙུ་ལུགས་ཤེས་དགོས། སྐྱེར་གྱི་རྟ་རུའི་ནང་དུ། གཞུང་རྟ་འཆོང་ཁ་གཤིབ་
གཤིབ། སྤྱི་རྟ་སྐྱེར་ལ་བསྐྱར་བས། སྐྱེར་འབྲུལ་གཡོག་ཏུ་ཆུད་སོང་། སྤྱི་བའི་
ལྷུ་མ་རུའི་ནང་དུ། སྐྱེར་ལུག་སང་སང་འཇུ་ལ་ནས། སྐྱེར་ལུག་གཅིག་རྒྱགས་
གཉིས་རྒྱགས། སྤྱི་ལུག་གཅིག་ཞན་གཉིས་ཞན། སྤྱི་ཞིང་སྐྱེར་སོན་བཏབ་
པས། ཐོབ་འབབ་གཞུང་ལས་སྐྱེར་ཆེ། གཞུང་ཆོང་སྐྱེར་དང་འབྲེལ་བས། ཆོང་
རྒྱད་གཞུང་ལ་ཐོག་སོང་། སྐྱེར་ནད་གཞུང་ལ་བྱུགས་པས། མགོ་ནད་རྒྱན་ཆད་
མི་འདུག། གང་ཞིག་སྐྱེར་ལ་ཁབ་བརྩུགས། རྒྱག་གཟེར་གཞུང་གིས་བརྒྱབས་

མོང་། །ལ་ལར་མི་ཆེར་རྒྱད་ཆག། ཤོག་པར་བྱམས་གཟིགས་ཆབ་ཏུ། །སྒྲིང་
 འཆིངས་ཨམ་གཅིགས་བསྐྱམས་ཏེ། །མཐོང་ལ་མ་མཐོང་འདྲག་འདྲག། མང་གཅོ་
 མང་གཅོ་ཟེར་བཞིན། །སྒྲིང་དོན་བྱི་སྒྲིང་རྒྱག་རྒྱག། མང་གཅོས་མང་མོས་ཟེར་
 བཞིན། །སྒྲིང་དོན་དབྱུང་ཤེད་འགན་བསྐྱར། །ཤེས་འབྱོན་རྗེས་འབྱང་མེད་
 པར། །མི་ངོ་རྗེག་ཡོད་རྗེས་འབྱངས། །འོས་མིན་དབྱུང་འཛིག་མེད་པར། །འཐེན་
 རྒྱགས་གང་ཆེས་འཐེན་རེས། །མི་མང་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་། །ཆོགས་པས་དབང་
 རྒྱགས་བེད་སྒྲིད། །མི་མང་སྐྱུ་ཆབ་བསྐྱགས་ཀྱང་། །སྒྲིང་དོན་ཤོག་ཁག་སྒྲིལ་
 རེས། །པན་ཚུན་བྱི་འཐབ་མངོན་སུམ། །གཞི་མེད་སྒྲོ་བསྐྱར་སྒྲེལ་རེས། །རང་གི་
 ཐོབ་ཐང་རྟོག་བརྩེ། །གཞན་གྱི་ཐོབ་ཐང་འཕྲོག་རེས། །བྱ་ཆེན་ཀྲོག་ནས་འགྲོ་
 བ། །པ་རོལ་སྐྱར་བཟོད་ཆེ་ཡང་། །མི་ཆེན་ཀྲོག་ནས་འགྲོ་ན། །དོན་ཆེན་ལག་ནས་
 ཤོར་ཡོང་། །འཕྲི་ཤིང་འཕྱུད་ས་ཡོད་ན། །རྒྱ་བྱོན་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་ཡང་། །མི་ཆེན་ཀྲོག་
 ནས་གཞན་འཕྱུད། །རང་ས་ཤོར་བའི་སྒྲ་ལྟས། །སྒྲོ་བྱི་གཞན་ལ་རང་ཆེ། །སྒྲིན་
 བདག་དབྱེས་ནས་གཅེས་སྒྲིང་། །མི་ཆེན་གཞན་གཞོམ་ཆེན། །ནང་དབྱ་བསྐྱར་
 བའི་སྒྲ་ལྟས། །གཡག་གློད་སྒྲེག་ཉམས་ཆེན། །བཤན་བ་འགྲུགས་པའི་བསུ་
 མ། །ཤེས་དམན་སྒྲེག་ཉམས་ཆེན། །གཏམ་ངན་སྒྲ་དགྲའི་བསུ་མ། །གཡོ་ཅན་
 ཉམ་རྒྱུང་བཀྲིས་བ། །གཞན་མགོའི་སྒྲ་བ་གཏོར་སྒྲད། །མཁས་བ་སྐྱགས་ཉམས་
 རྒྱུང་བ། །དོན་ཆེན་འདྲ་བའི་གཞི་མ། །ཀས་འཁོགས་དལ་སྒྲོད་བྱས་བ། །འཕྲོད་
 བསྐྱེན་འཕེལ་བའི་ཆ་རྒྱུན། །སྒྲི་མི་སོས་དལ་ཆེ་བ། །རང་འགན་མ་རྒྱང་མངོན་
 ཏུགས། །གར་མཁན་གཞན་སྒྲོས་མཁས་བ། །རང་གི་ཆེ་མཐོང་འཕེལ་བྱེད། །མི་
 ཆེན་གཞན་སྒྲོས་མཁས་བ། །རང་གི་ཆེ་མཐོང་རྒྱག་བྱེད། །དམག་དཔོན་དམག་ལ་
 དབྱུང་ཤེད། །པ་རོལ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བྱེད། །ཆོགས་མིས་གྲོས་ལ་དབྱུང་

ཤེད། །སྤྱི་མོལ་མདུན་གྲོས་གཏོར་བྱེད། །འབྲས་དཀར་གཏམ་བཤད་མཁས་
པ། །ཀུན་ལ་མགྱ་བ་སྦྱེད་བྱེད། །ཚོགས་མི་འཁྱོག་བཤད་མཁས་པ། །རང་ཉིད་
བྱབས་ལ་སྦྱེལ་བྱེད། །གཟིམ་བྱིང་དགའ་སྦྱེལ་ལད། །རྩལ་དང་བྱམས་སྦྱོང་འཕེལ་
བྱེད། །ཚོགས་མི་ངོ་དགའ་སྦྱེལ་ལད། །ཚོགས་མིའི་གལ་ནས་འབྱུང་བྱེད། །ཁ་
གཏིང་མི་མཚུངས་སྦྱ་བ། །གསང་ཉུལ་བ་ལ་མཛེས་ཀྱང་། །གྲོས་ལ་དབང་བའི་མི་
ལ། །རང་མཚང་གཏོར་བའི་ཐོ་བ། །དང་པོ་སྦྱ་བ་བསྐྱམས་ཤིང་། །མཐའ་མར་
འགྱོད་མཚང་གདལ་ཆེ། །སྤྲིག་པའི་གནས་ལ་མཛེས་ཀྱང་། །གྲོས་ཚོད་དགྲུག་
པའི་སྐབས་ཤིང་། །ལས་འགོ་བརྩམ་པར་ཁ་བརྩམས། །ལས་མཐུག་མཚང་འབྱུ་མང་
བ། །འགན་ཁུར་མེད་ལ་རུང་མོད། །ལས་གཞི་འདིང་བར་སྒོ་བཀག །ལེགས་ཆེ་
སོ་སོས་བྱས་རབས། །ཉེས་ན་གཞན་ལ་ཁ་དགྲིས། །མཛོན་རྩྭ་ཅན་གྱི་རང་
མཚང་། །ལས་འབྲས་བསྐྱུང་ན་སྦྱོངས་ཤིག །འཇམ་ནས་དགྲུག་གཏམ་སྦྱ་
མཁས། །དངོས་སྤྱ་གཅུམ་བྱར་སྦྱ་མཁས། །ཆེད་བརྒྱུངས་སོ་པའི་ལས་ཏེ། །བཀྱར་
འོས་དག་གིས་སྦྱོངས་ཤིག །མ་བྱས་བྱས་ཡུས་ཆེ་བ། །བྱས་བ་ལས་འགོ་མ་
ཐོན། །སྦྱོ་ཆུ་འཐུངས་པའི་རང་མཚང་། །དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་སྦྱོངས་ཤིག །

ཐ་སྙད་རགས་པའི་ཆོག་མང་རྒྱན་སྦྱས་ཏེ། །དཔེ་ཡིས་དཔེ་ཅན་མི་མཚོན་
མིང་བསྐྱར་ཅན། །མཚོན་ཡང་པོང་བྱར་གསེར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཏེ། །སྦྱོར་དག་སྦྱ་ཞེས་
འགྱུངས་བ་ཡ་མ་བརྒྱ། །དོན་གྱི་གོ་སྟོབས་འཕེལ་བའི་དཔེ་མཚོན་ཅན། །ཟབ་དང་
རྒྱ་ཆེའི་གཏིང་མཐའ་གཉུལ་བ་ཡིས། །སྒོ་གྲོས་སྒོ་བརྒྱུ་འབྱེད་པའི་སྦྱོར་འཇམས་
ནམས། །རང་སྒོར་མ་འཆུན་སྦྱོར་དག་མིན་པར་ལྟ། །ཟུར་ལམ་བསྐྱོད་པས་རྒྱ་
ལམ་མ་མཐོང་བར། །ས་དབང་བཟིང་པའི་པོ་བྱང་ཇི་ལྟར་ཅེན། །འོག་མིག་ལྟ་བས་
འདམ་མཚོ་མཐོང་མོད་ཀྱང་། །སྐར་ཕྱེད་བཀྱ་བའི་མཐོངས་ཡངས་ཇི་ལྟར་མཐོང་། །

༥ ལྷག་བསམ་དང་རང་དབང་ལ་དབྱེད་པ།

རང་མོས་ལྷག་བསམ་དང་ལེན་གྱིས། །ལས་འཁུར་ཅན་ལ་དེ་ཉིད་
 གྱི། །དབང་ཆད་བྱུང་ན་ལས་སྟོབས་འཕེལ། །དབང་མེད་ལས་དོན་བླན་གཡོག་
 ལུགས། །ལས་དོན་གང་ལ་གང་རན་པ། །གོང་ན་ལས་སྟོན་གཞིར་བཞག་
 གིས། །འོག་ནས་རྣམ་དཔྱད་བེད་སྤྱོད་གྱིས། །ཅི་བྱས་བསྐྱབ་འཇུག་མང་གཙའི་དགེ།
 །ཚོགས་པ་གང་ལ་འདི་ཆང་བ། །ཚོགས་པ་ཡར་རྒྱས་དེ་ཡིས་བྱེད། །གཅིག་
 གིས་གཅིག་ལ་ཁྲལ་འགེལ་གྱིས། །བཀོལ་འདེད་བྱེད་པ་བཅན་ཤེད་ལུགས། །ཁྲལ་
 འགེལ་རྒྱབ་ནས་ཁྲིམས་གཞོན་གྱིས། །གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཉན་པ་སྟེ། །ལས་དོན་
 གནས་ལ་མིག་སྤྲངས་པའི། །དཔོན་ངན་དག་གི་ལམ་ལུགས་ཡིན། །

ལས་མི་རྣམས་ལ་ཤ་ཆས་མ་བསྐྱངས་པར། །ལས་བཀོད་པ་ཡིས་དབང་
 ཤེད་བེད་སྤྱོད་དེ། །བཟའ་བས་མ་རྒྱགས་ཐོང་བྱུར་ཁལ་དེད་བཞིན། །ཁལ་དང་
 ཁལ་མ་གཉིས་ཀ་ཉམས་བརྒྱག་རྒྱ། །སྦྱོགས་ཚོད་ལས་ལ་སྦྱོགས་པར་བྱས་པ་
 བློ། །ལྷག་བསམ་ཅན་ལ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན། །མ་སྦྱོགས་ལས་ལ་སྦྱོགས་ཕྱིར་
 བཀོལ་ཆེ་བ། །བཅན་པོས་བཅན་དབང་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །གང་སྦྱོགས་ལས་
 འགན་དང་འཆམས་བགྱིས་པ་བློ། །རང་འགན་རང་གིས་སྒྲངས་པས་ཕོགས་སྒྲལ་
 ཡིན། །འཚོ་རྒྱུན་གཅིག་གྱུར་ཐོབ་པའི་ལས་དོན་ཡང་། །ཆད་གཞི་གཅིག་གྱུར་
 དགོས་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་། །འབྲལ་རྒྱུན་ངན་པ་སུ་ལ་སྤང་གྱུར་ན། །ཀུན་གྱི་
 རོགས་པན་མཉམ་གྲོགས་བགྱིད་གོས་པ། །པན་རྩྭ་ཤ་ཆས་བཅིངས་པའི་རྗེས་
 འབྲས་ཏེ། །ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བས། །དབང་ཤེད་བདར་རེས་
 སྤྲངས་ལ་ཤ་ཆའི་གྲོགས། །པན་རྩྭ་སྤྱོད་པ་མཛའ་མཐུན་ལས་སུ་བསྐྱགས། །མི་

ལ་རང་དབང་འདྲ་མཉམ་ཆེས་གྲགས་ཀྱང་། །སྡོན་བྱས་ལས་ཀྱིས་སྤྲི་རིས་འབྲེད་
པའི་ཆོ། །རང་དབང་འདྲ་མཉམ་སྤྲི་ལ་ཚོད་དུ་འགྲོ། །དེ་བས་ལས་འབྲས་གནས་
ལ་ལེགས་བསམས་ཏེ། །བཟང་ལ་ཡི་རང་རྟ་ལ་བྱམས་བཅེ་ཡིས། །པན་ཚུན་
པན་གྲོགས་བགྱིས་པ་དོན་གོ་ཆོད། །དབང་དང་ལས་འགན་ལ་བྲལ་བསྐྱོད་པ་
དེ། །བཀས་བཀོད་ལྷགས་དང་དམར་པོའི་ལྷགས་ལ་དར། །དེ་གཉིས་གོམ་པ་
མཉམ་སྤྲིས་མཉམ་ལས་སུ། །ཞུགས་པ་དེ་ནི་མང་གཙོའི་ལྷགས་བཟང་སྟེ། །ལས་
འགན་མི་སྐྱབ་དབང་ཆ་བཟུང་བ་དང་། །ལས་འགན་བསྐྱབས་ཀྱང་དབང་ཆ་བྲལ་
བ་གཉིས། །འགྲོ་བ་མི་ཡི་ཐོབ་ཐང་ཅ་འགལ་ལགས། །དབང་ཆ་འདོད་ན་ལས་
འགན་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབས། །ལས་འགན་སྐྱབ་བཞིན་དབང་ཆ་བེད་སྐྱོད་དང་། །ལས་
འགན་མི་འབྲུབ་དབང་ཆ་དཔོར་བ་དེ། །ཁྲིམས་མཐུན་ཡིན་ཡང་ཁྲིམས་གཙོད་ལྷི་
ཡང་ནི། །ཁྲིམས་ཀྱི་བྱེད་པོས་ཁྲིམས་འགལ་བྱེད་པ་ཡིན། །རྒྱ་སྟོག་སྟེང་དུ་ཞིབ་
འཇུག་སྐབ་ཅམ་དང་། །འཆར་གཞི་བཏིང་བར་ལས་འགོ་འཇུགས་པ་དང་། །འཆར་
གཞི་མ་བཏིང་འཆར་དོན་མི་སྐྱབ་པ། །འགོ་ཁྲིད་ལས་འགན་པོར་བའི་སྤྲ་ལྷས་
ཡིན། །ལས་མི་ཡོངས་ལ་སྤྲི་སྟོམས་བྱམས་བཅེ་དང་། །ལྟ་རྟོག་འཇུག་ཆང་ལས་
བགོ་རྒྱག་མཁས་ཀྱིས། །གང་བྱེད་ལས་དོན་མཇུག་གཙང་སྐྱབ་མཁས་པ། །འགོ་
ཁྲིད་དངོས་ཡིན་དེ་ཉིད་གཙུག་ཏུ་བཀྱར། །ཡུན་བསྐངས་མ་སྐབ་ལྷག་བསམ་རྒྱང་
འཚུབ་དང་། །ལས་རྗེས་མ་མཛོན་བྱས་ཡུས་ལུང་སྤྲ་དང་། །བྱ་བྱེད་མང་ཡང་
མཇུག་ཁྲིངས་མ་སྐབ་པ། །གང་བྱས་གྲོགས་དང་མ་འགྲིགས་རྩོད་པོ་བཞིན། །དེ་
དག་སྤྲི་ཆོགས་ཡར་རྒྱས་བགེགས་ཀྱི་གཙོ། །ལས་འགོ་མ་བརྩམས་ཁེ་བོགས་
སྤྲོན་བསུར་ཚོད། །ཡར་རྒྱས་མ་སོང་ཡར་རྒྱས་སྡོན་བསུར་སྤྲོག་དངོས་ཡོད་མ་
མཐོང་ཡིག་ཐོག་ཞེ་གཙོད་བསུར། །གཞན་ཀྱིས་བྱེད་ཆེ་སྤྲ་སྤྲ་ཁ་སྤྲོབ་བརྟུན། །རང་

གིས་བྱེད་དུས་བྱས་ཉེས་གཉེར་མ་ཤོད། །འདི་དག་བརྒྱུད་སྤྱོད་ཆེ་བའི་རང་མཆང་
 དངོས། །གྲོས་འགོ་ཚུལ་སྐབས་གཅིག་རྒྱུ་གཉིས་རྒྱུ་ཅན། །ལས་ཀྱི་དཀའ་སར་
 གཅིག་གྲོས་གཉིས་གྲོས་དང་། །མ་མཐོང་ལས་ལ་གཅིག་འབྱོན་གཉིས་འབྱོན་
 གྱིས། །ལས་ཉེས་བྱུང་ན་གཅིག་ཁག་གཅིག་དགྱིས་བྱེད། །ལག་ལེན་དཔགས་
 ན་གང་ལའང་གཏད་སོ་བྲལ། །དོན་ཐོག་འབེབས་དུས་འབྲུག་ཡོང་ལུང་པར་
 བརྒྱུད། །མདུན་ནས་བལྟས་ཆེ་ལྷག་བསམ་གངས་ལྟར་དཀར། །རྒྱུ་ནས་
 བལྟས་ཆེ་རྒྱལ་ཁང་ཞིག་རལ་བཞིན། །ལས་འཕར་མཐོང་ན་སྤྲེལ་ལག་མར་བྱག་
 དང་། །ཐོགས་འཕར་མཐོང་ན་སྤྲེལ་ཚོགས་ཡུང་ཞིང་བཞིན། །ལས་སྤྲུགས་མ་
 མཐོང་ངོ་སྤྱད་རྗེས་འབྲངས་དང་། །ལས་བསྐྱོ་བར་ས་འོག་དར་ཐག་བྱེད། །ཐག་
 གཅད་བྱ་བར་སྤྲུགས་ལྷུང་དཔུང་མོད་ཅན། །དུམ་མོད་འབྲམས་སུ་མྱུང་བས་སྤྱི་
 དོན་གཤེད། །དེ་འབྲ་དེ་དག་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་གལ། །སྤྱོད་ཀྱང་མི་ཡི་གཤེས་
 སྤྱོད་མ་ཆང་བས། །ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཆེ་མི་གཟུགས་རི་དྲགས་སྤྱན། །ཤེས་ཡོན་
 སྤྱངས་པའི་དགོས་དོན་མ་ཆང་བས། །ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་བསྐྱེམས་པ་ཅི་ལས་
 སྤྱེས། །སྤྱངས་པའི་ཤེས་ཡོན་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་སྤེལ་ཏེ། །སྤྱི་ཡི་དངོས་འཆོ་བར་
 དུ་ལེགས་བཀོལ་ནས། །སྤྱི་སྤེར་པན་བདེ་བསྐྱབ་པར་དབང་འབྱོར་བ། །སྤྱི་ཚོགས་
 བདེ་བའི་དཔལ་དུ་དེ་ཉིད་བསྐྱུགས། །མདོར་ན་ཤེས་ཡོན་སྤྱངས་པའི་དགོས་པ་
 རི། །མི་སྤྱོད་ཡར་རྒྱས་རྒྱབས་ཆེན་སྤེལ་བྱེད་དུ། །ཡིན་ཡང་དེ་ལས་སྤྲོག་སྤྲོད་
 གྱུར་བ། །ཆེས་ཆེར་བདོ་བ་འདི་ཡིས་ཡིད་རབ་གདུངས། །ཁྱད་པར་སྤྱི་ཚོགས་
 དོན་དུ་སྤྱི་སྤེར་གྱིས། །རལ་བ་དུ་མས་མཐུན་ཆེན་སྤྱར་བ་ལས། །ཐོན་པའི་ཤེས་
 ཡོན་སྤྱི་པའི་དོན་ཆེན་དུ། །མ་སྤྲོན་ལོག་པར་སོང་འདིས་ཡིད་རབ་གདུངས། །ཤེས་
 ཡོན་ཅན་གྱིས་སྤྲུགས་དོན་མ་བསམས་པར། །འབྲལ་དཔུལ་རྗེས་ཞུགས་སྤྱི་བ་

ཇི་བཞིན་དང་། །གཉིས་དོན་མ་སྐྱབ་སྐར་དོན་ལོག་སྐྱབ་ཅན། །སྐྱན་ཡང་དུག་ཏུ་
སོང་བཞིན་འདི་གོ་ཅི། །

ཤེས་ཡོན་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་། །བཙུག་མིན་ལྷག་བསམ་རྒྱས་པ་
དེ། །སྐར་ཆོག་ས་ནང་ནས་སྐར་ཆེན་བཞིན། །སྤྱིད་ཆལ་ནང་ནས་སྐྱན་ལྡོངས་
བཞིན། །མི་རིགས་མངའ་ས་པའི་རྒྱན་གྱུར་ཅིང་། །སྤྱི་ཆོག་ས་ཡར་རྒྱས་བྱ་བའི་
རྟེན། །དེ་ཉིད་སྤྱི་སྐྱབ་བསྐྱབ་གཞི་ལས། །ལེགས་ཆོག་ས་གང་སྐྱབ་དབྱར་སྤྱིས་
ལྷར། །འཕེལ་བ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཏེ། །ཤེས་རིག་སྟོབས་དང་ལྷན་ན་ཡང་། །ལྷག་
བསམ་དམན་ན་དཔའ་བོ་ཞིག། །གཙོང་ནད་ཤོག་པ་ཇི་བཞིན་ཏེ། །དོན་ཆེན་
མཐའ་དག་བཞོལ་དུ་འཇུག་ ལྷག་བསམ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ཡི། །ཤེས་ཡོན་ཇི་
ཙམ་རྒྱས་གྱུར་ཀྱང་། །ཆེར་མའི་གསེབ་ནས་མེ་ཏོག་བཞིན། །སྤྱི་རྒྱའི་རེ་བ་
ཇི་ལྟར་སྐྱོང་། །ཙན་དན་རྒྱུད་དུས་ལེགས་གསོ་བར། །སྤྱིད་བསྐྱེད་ས་ཆེན་ཀྱན་
ལ་སྐྱབ། །ཤེས་ཡོན་དམན་ཡང་ལྷག་བསམ་ཅན། །ནགས་ཆལ་དཀྱིལ་ན་ཙན་
དན་བཞིན། །བལྟས་ན་ཤིང་པལ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། །གཏུགས་ན་ཀྱན་ལ་མགུ་
བ་སྤྱིན། །ཤེས་ཡོན་ལྷག་བསམ་མཉམ་སྤེལ་བས། །ཡོན་ཏན་གང་དགོས་ངང་
གིས་སྐྱབ། །ལྷག་བསམ་མ་སྤྱིས་ཡོན་ཏན་གཞན། །བསྐྱབ་བས་དེ་ཙམ་ཟ་འབྲེ་
འཕེལ། །སྟོག་གིས་བཞོས་པའི་མི་བརྟན་བཞིན། །ལྷག་བསམ་མེད་ན་རང་འགྲུལ་
དཔེན། །ལྷག་བསམ་དང་པོར་སྤྱི་བར་སྤྱ། །སྤྱིས་ན་བརྟན་པོས་བསྐྱེད་དགོས་
ཏེ། །ལྷམ་རར་སྤྱིས་པའི་མེ་ཏོག་བཞིན། །རྟེན་པོན་ཙམ་གྱིས་ཉམས་པ་སྤྱ། །ལྷག་
བསམ་སྤར་སྤྱིས་གྱིས་ཉམས་ན། །ནད་པ་སྐྱན་ལོག་ཐེབས་པ་བཞིན། །སྤར་རྒྱལ་
མང་བས་གྱིས་བཙུག་དཀའ། །དེ་བྱིར་ལྷག་བསམ་སྐྱོང་ལུགས་གཞོབས། །ལྷག་
བསམ་འཆལ་ན་ཞེ་སྤང་འཕེལ། །ཤེས་རབ་འཆལ་ན་ལོག་ལྟ་འཕེལ། །བཙུན་

འབྲས་འཆལ་ན་ལེ་ལོ་སྟེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ན་སྟོང་ངན་འཕེལ། །དེ་བཞི་མ་
འཆལ་རྟག་ཏུ་གཞོབས།

རང་གཅེས་ཞེན་པ་ཐལ་ན་ལྷག་བསམ་འཆལ། །རིགས་པ་སྦྱངས་པ་
ཉེས་ན་ཤེས་རབ་འཆལ། །ཚེལ་བ་ཐལ་ཆེས་ཉེས་ན་བཅོན་འབྲས་འཆལ། །སྟོ་
གསུམ་སྟོམ་ལུགས་ཉེས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ། །འཆལ་བ་དེ་བཞིས་རང་དག་
རང་གིས་བྱེད། །འདི་སྦྱང་སྦྱིད་ཚོར་རི་དྲགས་ཚོགས་ལའང་ཡོད། །དགེ་སྤྲེག་
ལེགས་དཔྱོད་བདེན་པར་སྦྱ་ཤེས་དང་། །ལྷང་དོར་སྦྱབ་ལུགས་ཤེས་ན་མི་གལ་
ཚུད། །སྦྱི་མཐུན་སྦྱབ་ལུགས་མཁས་ན་གལ་མགོར་བསྟེགས། །མི་རུ་སྦྱེས་པས་
མི་གོ་ཚོད་པའི་ཁར། །ལྷག་བསམ་ཡར་འགྲན་བྱུང་ན་ཡར་ཐོན་ཅན། །དེ་ལྟ་ལྟག་
བསམ་ཉམས་ན་སྦྱི་དོན་གྱི། །ཅིག་པ་དགྲག་བྱེད་དོར་ལེ་དེ་ཉིད་ཡིན། །དེ་སྦྱར་
ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་ནས་མ་ཉམས་པར། །བརྟན་པོ་བྱང་ཚུགས་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་
གཤམ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ན་རབ་བྱུང་བཏགས་ཅན་སྟེ། །ལྷག་བསམ་འཆལ་ན་
སྦྱི་མི་བཏགས་ཅན་ཡིན། །ཤེས་རབ་འཆལ་ན་མཁས་པའི་གཤེད་མ་དང་། །བཅོན་
འབྲས་འཆལ་ན་སྟོན་པ་སྟོན་བསུ་ཡིན། །

༦ མང་གཅོད་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་བརྟག་པ།

སྦྱིད་ལུགས་རང་བཞིན་ཞིབ་ཏུ་ལེགས་བརྟགས་ན། །འགྲོ་བ་མི་ཡི་
རང་དབང་ཞེས་བྱ་བ། །དགྲུང་ལ་གཞུ་རིས་བཟ་བ་རི་བཞིན་ཏེ། །རིང་ནས་
བལྟས་ན་ཀུན་གྱི་དགའ་བའི་གནས། །གཏུགས་ནས་བསྟམས་ན་གར་སོང་ཆ་
མེད་ལྟར། །རེ་སྟོང་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་ཏྲ་རྒྱུག་བྱེད། །སྦྱིད་པའི་བདེ་སྤྲུག་ཆེ་མ་
གང་དང་གང་། །ནང་གི་རྒྱ་དང་ཕྱི་ཡི་རྒྱེན་དག་གི། །གཞན་དབང་ཁོ་ནར་རང་

དབང་བཏགས་པ་ཅེས། །སྤྱི་རབས་བཅོན་བཤད་ལས་ནས་གྲོལ་བ་ཡི། །བདེན་
དོན་འཆོལ་བའི་འདྲ་མཉམ་ཐོབ་པ་འདིས། །འགྲོ་བ་མི་ཡི་རང་དབང་ཞེས་
བསྟན་དེ། །དགའ་ཆོར་འོས་པའི་སྤྲིད་ལུགས་བཟང་ཞེས་གྲགས། །སོ་སོས་
འབྱོན་པའི་ལས་དོན་གང་དང་གང་། །སོ་སོར་བསྐྱབ་པར་རང་དབང་ལྡན་པ་
སྟེ། །རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་དང་བཅོན་བཀས་བཀོལ་མིན་པས། །བཀས་བཀོད་
རྒྱུ་འཛིན་ལུགས་ལས་བྱུང་པར་འཕགས། །སོ་སོར་འབྱོན་པའི་ལས་འགན་
གང་དང་གང་། །སོ་སོར་རྣམ་དབྱེད་བཏོན་ནས་བསྐྱབས་པ་ལ། །འབྱོར་དང་
ལག་རྩེས་ཆེ་ཆུང་གཞལ་བ་ལས། །རང་ཆད་འཇལ་གྱི་གཞན་གྱི་བཀའ་སྐྱབ་
མིན། །གནས་རིམ་འཕོ་འགྱུར་གཞུང་སྤྲིད་མང་དང་མཐུན། །དེ་ལྟར་བསྐྱབ་
པའི་ཐོབ་ཐང་གང་དང་གང་། །རང་ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མི་དབང་བས། །བྲན་
དང་སྒྲ་པའི་ལས་ལས་བྱུང་པར་འཕགས། །འབྱོན་པའི་ལས་ལ་ལུགས་མཐུན་
གདམ་ཁ་དང་། །ཁྲིམས་མཐུན་རང་མོས་ཆོག་པ་རང་དབང་ལས། །ཐོབ་ཐང་
ཆད་འཇལ་མང་གཙོའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། །རྒྱལ་པོའི་རིང་ལུགས་དག་ལས་བྱུང་
པར་འཕགས། །མི་མང་ཁེ་ཕན་གཞིར་བཟུང་སྤྲི་མོས་ཀྱི། །ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་
འབེབས་སྤྲི་ཆོགས་ལུགས་ལས་ལྟག །དུག་གསུམ་འཁྲུགས་པའི་སྤྲིད་པའི་
འཁོར་བ་ལས། །ལེགས་ཆ་བསྐྱབས་པའི་སྤྲིད་ལུགས་འདི་ཅུ་ཞེས། །མང་གཙོའི་
ཡོན་ཏན་བསྐྱབས་ཀྱི་གཏན་བདེ་དང་། །གང་བྱེད་སྤྲིད་པའི་ཐུག་རྩ་གཙོད་བྱེད་
མིན། །མི་ཡི་གཤེས་སུ་ཡོད་པའི་རང་དབང་ནི། །སྤང་ཞིང་སྦྱོབ་ཚུལ་མཐུན་
པར་བཅད་སྤྲོད་དེ། །མང་གཙོའི་ངོ་བོ་ཡོན་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །དེ་དང་མཐུན་
པར་མང་གཙོར་སྤྲོད་པར་བྱ། །མང་གཙོའི་བཤད་པ་སྟན་པོས་མ་ཆོམས་
པར། །མང་གཙོའི་དོན་ཆེན་རང་རྒྱུད་དབབ་པར་བྱ། །མང་གཙོའི་ཁེ་དབང་སྦྱོག་

རེས་མི་བྱེད་པར། །ཁེ་དབང་རང་ཐོག་སྤྲོད་པར་ལྷུང་ལོན་བྱ། །རང་དབང་རང་
 དབང་བསྐྱར་ན་ཁྲིམས་བཟོ་དགོས། །ཁྲིམས་བཟོ་ཤེས་ཡོན་ཉམས་སྦྱང་དང་སྐྱར་
 ཏེ། །སྤྱང་ཇེའི་ཙ་བས་སྤྱི་བདེར་སྤྲོད་པ་དགོས། །མང་གཙོའི་གཞི་རྟེན་ཤེས་ཡོན་
 རྒྱས་དགོས་བཞིན། །དེ་ལྟར་ཆོད་འཛིན་ཁྲིམས་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པས། །སྤྱང་
 ཇེས་ཀྱན་བསྐྱངས་མི་མང་བདེ་དོན་དུ། །ཀྱན་ལ་སྤྱི་སྟོམས་ཁྲིམས་ཚུགས་བཟོན་
 པ་དགོས། །མཐའ་མར་ཐག་གཙོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤང་འཇལ་ཏེ། །པ་མ་བྱ་ཆ་རི་
 བཞིན་ལེགས་བསྐྱངས་ཤིང་། །ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་འཆེ་བ་སྤྱོད་བ་དང་། །ཞེ་
 རས་གཞོད་པའི་སེམས་དང་བྲལ་བ་དགོས། །ལ་ལས་ཁྲིམས་ལ་བཅེ་བ་མེད་
 ཟེར་བ། །སྤྱང་ཇེའི་བྱེད་ལས་རི་བཞིན་མ་ཤེས་སྟོན། །འཕྲལ་གྱི་ཉེས་པའི་གནས་
 ལས་སྟོབ་པ་དང་། །ཕྱགས་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་ལ་སྤྱོད་བྱེད་པ། །ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་
 སྤྱང་ཇེའི་ལས་ཡིན་ནོ། །ལ་ལས་ཁྲིམས་ལ་གནད་བ་མེད་ཅེས་ཟེར། །ཆོས་འདུལ་
 ལས་ནི་དགག་སྐྱབ་གནད་གསུམ་གྱིས། །ཐར་པར་འདོད་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་
 ལེགས་སྟོང་བ། །ལེགས་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་གནས་སུ་བྱུབ་པས་གསུངས། །དེ་
 བཞིན་སྤྱི་ལའང་དགག་སྐྱབ་གནད་གསུམ་གྱིས། །ཁྲིམས་བཟོ་མེད་ན་ཁྲིམས་
 ལ་འཐབ་ཅོད་འཕེལ། །དགག་དགོས་དབང་ལས་གནད་དང་ཇེས་བཅས་
 སོགས། །ཁྲིམས་ཀྱི་གོམ་འགྲོས་ཤིན་ཏུ་འཛོག་མཁས་དགོས། །ཁྲིམས་ལ་
 མཉེན་ཆ་མེད་ན་ཤིང་སྐྱམ་བཞིན། །དུས་དང་བསྐྱུན་མཁས་མེད་ན་བ་སྐྱང་
 བཞིན། །སྐབས་དོན་བཅོས་སུ་མེད་ན་བཅན་ཁྲིམས་ཟེར། །ཁྲིམས་ལ་གུས་བཅི་
 འཕེལ་བར་ལམ་སྟོན་དགོས། །སྤྱི་ཕྱགས་རི་ལྟར་བཟང་ཡང་གཏན་བདེ་
 མིན། །དགོ་སྤྱི་གཤེས་ལས་བདེ་སྐྱབ་འདེས་མ་སྟེ། །འགོ་བ་མི་ཡི་སྤྱི་ཕྱགས་
 དེ་ཉིད་དེ། །རྣམ་དཔྱོད་ཡོད་ན་དེ་ཅམ་ཅི་ཕྱིར་ཆོམས། །རང་དབང་ཕྱགས་དོན་

བསྐྱབ་པར་རང་དབང་དང་། །དེ་བསྐྱབ་མཐུན་རྒྱུ་ཆང་འདིར་སྤྲོད་སྟོབས་
དང་། །ལྷག་བསམ་སྤེལ་བས་བཅོམ་འགྲུས་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ། །ཕུགས་ཀྱི་ཁེ་
པན་ཡོད་དགུ་ཅལ་སྐྱགས་ཀྱིས། །རྣམ་དཔྱོད་སྤེལ་ཏེ་ཕུགས་དོན་ལེགས་ཉེས་
རྣམས། །མ་འདྲིས་གདམ་ཁ་མ་ལོར་ལེགས་འཆོལ་ཏེ། །རང་གཞན་དགེ་བའི་
དོན་ཆེན་གང་དང་གང་། །བྱས་རྗེས་ཐོན་པའི་ལམ་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ། །མི་
ཡི་རང་དབང་དཔལ་འབྱོར་བྲན་གཡོག་མིན། །སྤྱི་ཡི་དཔལ་འབྱོར་རང་བྲན་
བཀོལ་བ་ཡིས། །ནང་གི་དཔལ་འབྱོར་འཕགས་ལོར་བདུན་བསྐྱབས་ཏེ། །ཤེས་
འབྱོན་ཅན་རྣམས་གཏམ་དོན་ལྟར་ལེན་གྱི། །འཇིག་རྟེན་སྤྲོད་ཕུགས་རང་བཞིན་
ལས་ལྡོག་སྟེ། །རང་གཞན་དོན་ཆེན་བསྐྱབ་པར་ཤེས་བཅོམ་སྤེལ། །ཤེས་ཡོན་
སྤྱོད་རྣམས་དང་པོའི་དམིགས་ལུལ་ནི། །སྤྱི་ཆོགས་སྤྱི་ཁྱེ་སྐྱབ་འདོད་ཀྱན་ལ་
ཡོད། །བར་དུ་སྦྱངས་འབྲས་འཐོན་རྒྱུ་སྐབས་སུ་ཡང་། །སྤྱི་ཁྱེ་བསྐྱབ་པའི་དོན་
དུ་ཅུར་འདོན་བྱེད། །ཐ་མར་སྦྱངས་འབྲས་བེད་སྤྱོད་དངོས་གཞིའི་ཆེ། །རང་སྤྱོད་
ཁོ་ན་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད། །ད་དུང་སྤྱི་ཆོགས་བྱ་བར་ཁ་སློད་མང་། །དེ་ལྟ་
དེ་ནི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཡིན་ན། །གནག་རྩི་དག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཅན་ཅིས་མིན། །མི་
རབས་ཆོགས་པའི་བདེ་དོན་མ་བསམ་པར། །རང་གི་མི་ཆེའི་བདེ་དོན་ཏྲ་རྒྱག་
གིས། །མི་ཆེའི་དགའ་སྟོན་ཁོ་ན་སྤེལ་བྱེད་པ། །སྤྱིས་བྱ་ཐ་མ་ཞེས་བྱ་ཤེས་དམན་
ཆོས། །མི་ཡི་རིགས་དང་བྱུང་པར་རང་རིགས་ལ། །ཞེན་ཆགས་སྐྱག་བསམ་
འདྲིས་མས་རྒྱན་བཏབ་སྟེ། །སྤྱི་པན་བྱ་བ་རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱབས་པ་དེ། །སྤྲོད་
ཕུགས་སྦྱར་ན་དེ་ཉིད་སྤྱིས་བྱ་འབྲིང་། །དེ་ཡང་གཞན་བྲིང་མི་འཛོག་དཔལ་ལོང་
པས། །གཞུང་བཟང་ལེགས་ཉེས་ཡོ་བསྐྱང་འབྲམས་སྐྱས་ཤིང་། །དོན་ལྡན་དགའ་
ས་གང་ལའང་མི་ཁྱུ་པས། །སྤྱི་ཆོགས་སྤྱི་ཁྱེ་བ་ནི་སྤྱིས་བྱ་མཆོག་། །སྤྱི་བའི་

ལས་ལ་ལྷག་བསམ་འོད་འབར་ཅན། །གཞན་ངོ་སྤང་ལ་འགྱུར་པོར་སེང་གའི་
 ཉམས། །འགངས་ཆེ་དུབ་པའི་ལས་དང་ཐུག་པའི་ཆོ། །གཟིམ་ཁྱི་རི་བཞིན་དེ་
 དག་མི་ཡི་གསོབ། །རྒྱབ་སྤྱོད་པ་པོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་གཅེས། །དོན་ལྷན་
 ཆོས་པས་ལས་འབྲས་ཤིན་ཏུ་གཅེས། །དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ལྷ་སྤྱོད་ཆད་གཞི་
 ལས། །བྲལ་རྣམས་མི་ཁྱུར་སྤྱོད་པ་ཅམ་ཞིག་སྤང་། །མ་བརྟགས་རང་འདོད་
 གང་ཤར་རྗེས་སུ་རྒྱག། །འགོ་མཇུག་ཀན་གཞོན་མི་བཅི་ལྷག་ཁྱུ་བཞིན། །ཁྱི་
 དངོས་ཁོ་ནའི་རྗེས་རྒྱག་རི་སྤྱོད་སྤྱོད། །མང་གཙོ་ལོག་སྤྱོད་དེ་དག་སྤྱོད་ཆོགས་
 གོགས། །ཆགས་ཞེན་མ་འདྲེས་ལྷག་བསམ་གཅོད་མ་ཡིས། །རྒྱུད་བསྐྱལ་སྤྱོད་
 སྤྱོད་བྱ་བ་གང་སྤྱོད་པ། །རྣམ་དག་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི། །འདིར་ཡང་
 ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་ཤིན་ཏུ་མང་། །ལྷག་བསམ་ཞེས་བྱ་ལྷག་པའི་བྱུང་ཆོས་
 བྱི། །རྒྱུན་པར་རང་འགན་ལས་ལྷག་དོན་ཆེན་ཞིག །བསྐྱུབ་པར་བསམ་པ་ལྷག་
 བསམ་མཆན་ཉིད་ཡིན། །རང་གི་མི་ཆེ་ལེགས་འཁྱོལ་བསམ་པ་བྱི། །མི་རིགས་
 ཡིན་ནོ་ཅོག་ལའང་རྟག་འཆར་བས། །ལྷག་བསམ་མ་ཡིན་འགན་ཁྱིའི་བསམ་
 པ་ཅམ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱར་སྤྱངས་པའི་གལ་བསྟན་ནས། །ལྷག་བསམ་མེད་ན་
 ཤེས་ཡོན་རུལ་པ་ཡིན། །མི་རུ་སྤྱོད་ནས་མི་ཡི་གལ་ཐ་ནས། །ཡར་ཐོན་མེད་
 ཁར་འབྱ་སྤྱོད་བསྐྱུར་བའི་གཞི། །ཤེས་ཡོན་སྤྱངས་དང་སྤྱངས་མིན་གང་ཡིན་
 གྲང་། །དེ་དག་ས་སྤྱོད་མི་ཡི་གད་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་བྱ་གཞག་
 ཐམས་ཅད་བྱི། །ནང་གི་བསམ་པའི་གཞན་དབང་གྱུར་པ་སྟེ། །བྱེ་བྲག་བྱ་བ་
 ལེགས་ཉེས་ཐམས་ཅད་གྲང་། །བསམ་པ་བཟང་ངན་རྗེས་འབྲངས་ལས་སྤེལ་
 བ། །དེ་ཡི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གྲང་། །དེ་བཞིན་སོང་ནས་འབྲས་
 བྱ་བཟང་ངན་ཡང་། །དེ་བཞིན་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་འབྲས་གནས་ཡིན་ཏེ། །ཐམས་ཅད་

བསམ་པ་བཟང་བར་བསྐྱབ་པར་མཛོད། །གང་ཞིག་བསམ་པ་བཟང་ངན་བྱད་
པར་ཡང་། །སྤྱི་དང་གཞན་ལ་པན་པར་སྦྱར་སེམས་དང་། །ཕྱགས་དོན་ཞིབ་
མོ་སྦྱབ་འདོད་བསམ་པ་སྟེ། །ལྷང་དོར་གོ་ལོག་མ་ཤོར་དབྱེད་ཤེས་སྟོ། །དེ་དག་
བསམ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས། །དེ་ལས་སྡོག་པ་བསམ་པ་ངན་ཞེས་བྱ། །དེ་
གཉིས་མ་གཏོགས་བསམ་པའི་བྱད་པར་དག །དགོ་སྤྱིག་གང་རུང་མ་གཏོགས་
ལུང་མ་བསྟན། །དེ་ཡང་འདྲིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་བསམ་བཟང་དང་། །ཆོས་
མཐུན་བསམ་བཟང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལྟར། །ནང་གསེས་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་
ནམ་གཞག་མང་། །

༡ ཆོས་རིག་སོ་སའི་སྦྱོབ་སྦྱོང་ལ་བསྐྱེད་པ།

སྤྱིར་མི་རིགས་ནམས་དང་ཡང་སྟོས་སུ། །པོད་གཞོན་སྤྱེས་ནམས་
ལ་ཆང་དགོས་པ། །ལག་གཡས་གཡོན་ལྟ་བུའི་ཤེས་རིག་དང་། །སེམས་
འདུལ་བའི་ཆོས་རིག་གཉིས་ཆང་དགོས། །རྩ་ལ་དེ་ལྟར་ཆང་བའི་ཐབས་ལ་
འབྱུངས། །ཕྱི་རིག་གནས་སྤྱངས་པའི་ཤེས་རིག་གིས། །སྟོ་གོ་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་
མཐུ་ཡོད་ཀྱང་། །སེམས་ཞི་བར་འདུལ་བའི་མཐུ་མེད་པས། །རྟ་ཤེད་ཉམས་
རྒྱས་པར་རྩལ་ཆེ་ཡང་། །འགྲོས་སྐབ་ཁ་དྲུ་བཞིན་བསྦྱོད་ཤེས་དགོས། །རང་
སྤྱངས་པའི་ཤེས་རིག་མཐའ་གྲས་ཀྱང་། །ལས་ལྷང་དོར་གནས་སུ་བབས་ཤེས་
དགོས། །བཅོ་རིག་པར་སྤྱངས་པས་བཅོ་རིག་གནས། །མཁོ་གང་ཆེ་བཅོ་བར་
འབད་དགོས་བཞིན། །ལྷང་དོར་བུའི་གནས་ལ་སྤྱངས་པས་ནི། །དོན་འཇུག་སྟོ་
མ་འདྲོལ་སྦྱབ་ཤེས་དགོས། །ཆེ་འདི་སྤང་མཁོ་བའི་རིག་གནས་ཀྱང་། །རང་མི་
ཆེ་པལ་ཆེར་སྤྱང་དགོས་ན། །རང་ལྷང་དོར་ངེ་བཞིན་བསྐྱེད་པར་ཡང་། །གནས་

དེ་ལ་སྒྲོབ་སྒྲོང་བསྐངས་པ་དགོས། །

འཛིག་ཉེན་བདེ་དོན་དཀའ་བ་དབག་མེད་གྱིས། །ཐབས་བརྒྱ་བྱས་སྒྲོང་
གཏིང་ནས་སྒྲོབ་མོད་ཀྱང་། །དེ་དག་སྤྱག་བསྐལ་མཐའ་ཡས་མཐུག་བསྐྱས་
ཏེ། །ཕྱགས་ཀྱི་རེ་བའི་ལོག་སྒྲིན་འདི་ལ་ལྟོས། །གང་དུ་བཏུས་ཀྱང་སྟོ་གོས་གཏམ་
གསུམ་གྱི། །དོན་དུ་འཁུ་བས་འཐབ་དང་ཚོལ་སྒྲོབ་སོགས། །ཆོག་མི་ཤེས་པས་ངལ་
བ་ཟིང་ཟིང་དུ། །འབད་པས་བཀའ་བཞེན་དུར་སར་ངང་གིས་ལྷུང་། །འདི་ལྟར་མ་
ཆོར་མཁས་དང་འབྱོན་མདོག་གིས། །གཅིག་ལས་གཅིག་ཆོད་གཅིག་ཐོག་གཅིག་
མནན་གྱིས། །ངལ་དུ་བ་ལྟུང་འཕར་གསུམ་འཕར་བཅེགས་མ་ཡིས། །གཞན་ནོར་
རྩམས་པས་བསོད་ཉམས་སྒྲོང་དུ་འབྱུན། །ཕྱི་ཡི་ཡར་རྒྱས་ནང་གི་སེམས་ངལ་
གཉིས། །ཕན་ཚུན་འཛིངས་ཤིང་བརྟན་སེམས་འབར་བ་ཡིས། །སྒྲིང་པོ་མེད་ལ་སྒྲིང་
པོར་མངོན་རྒྱུ་གྱིས། །སྲིད་པའི་ལྟ་སྒྲིད་རྒྱུང་འཚུབ་ལྡང་དང་མཚུངས། །སེམས་
རྒྱུད་སེམས་ཀྱིས་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་ཐོག་མེད་
དེ། །རིགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པས། །དཔེ་མཚོན་མཐའ་ཡས་
ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་ནི། །མདོ་བསྟན་དངོས་ཡོད་ཁྱད་ཀྱངས་ནས་ཆེས་གསལ་
བས། །རྣམ་དཔྱོད་ཡོད་ན་ཡིད་ཆེས་ཅིས་མི་འཤེལ། །ཤི་ན་སྒྲོག་འོད་ཆད་བཞིན་
མིན་པས་ན། །དགེ་སྤྱིག་ལས་ཀྱི་ཤུལ་ལམ་བརྒྱུད་ནས་འགོ། །དེ་ཡང་དེ་ཉིད་སྟོབས་
ཤུགས་གང་ཆེ་ཡིས། །བདེ་འགོ་ངན་འགོའི་སྤྱབ་ཁ་སྦྱར་བར་བྱེད། །དེ་བས་དགེ་
ཆོགས་སྟོབས་ཤུགས་གང་ཆེ་ལ། །འབད་པ་སྦྱེན་པོ་དེ་ནི་འབྱོན་པོ་དངོས། །རྒྱལ་
ཁམས་ལོངས་སྒྲིད་བདག་པོ་དབང་ཆེན་དང་། །འཚོལ་འགོ་ཁམ་པོར་མེད་དང་
ཡང་བྲན་དག །འཛིག་ཉེན་མི་ཆོགས་འདི་ནས་འཕོས་པའི་ཆོ། །ཐམས་ཅད་བཅིངས་
གྲོལ་དངོས་གཞི་དེ་ཆེ་ཐོབ། །ཆེ་འདིར་ངལ་བརྒྱས་བསགས་གསོག་ཐམས་ཅད་

དང་། །ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་པའི་ལུས་ཀྱང་མི་པན་པར། །ལས་རྒྱན་བཟང་ངན་གཉིས་
ཀྱིས་འཐེན་ཤྱགས་ལས། །བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་སོ་སོར་མངོན་པར་གསལ། །མིག་
སྒར་མཛེས་ལོད་རྗེས་སུ་མི་རྒྱག་པར། །ལུགས་དོན་བཟང་ལོད་རྗེས་སུ་འབྲང་
བར་གཅེས། །ཆེ་འདྲིའི་དག་གཉིན་ཤན་འབྱེད་མི་མང་བར། །ཕྱི་མའི་དག་གཉིན་
ཤན་འབྱེད་མཁས་པར་སློབས། །

༡ བྱད་པར་དུ་སེམས་འདུལ་ལ་བསྐྱེལ་བ།

སྦྱིར་སློབ་སྦྱོང་བྱ་བ་ནམ་མང་སྟེ། །ཕྱི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་སློབ་སྦྱོང་
དང་། །ནང་སེམས་རྒྱད་འདུལ་བའི་སློབ་སྦྱོང་སྟེ། །ལུས་བཟོ་རིག་གི་ནི་སློབ་སྦྱོང་
སོགས། །རིགས་བསྐྱུས་ན་དེ་གསུམ་ངེས་པ་སྟེ། །ཆེས་དགོན་པ་སེམས་འདུལ་
སློབ་སྦྱོང་ནི། །དང་ཐོག་མར་སྦྱོང་བར་ཆེས་དཀའ་སྟེ། །ལུས་རྩལ་པོ་བརྟལ་བར་མི་
དཀའ་ཡང་། །སེམས་འགོང་པོ་བརྟལ་བར་ཆེས་དཀའ་བས། །དེ་འདུལ་བའི་སེམས་
ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཡང་། །རྟེན་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སེམས་འདུལ་བར་བརྩམས་
པ་མང་ལགས་ཀྱང་། །ཐབས་པལ་ཆེར་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིས། །སེམས་རྟ་
ཁོད་མ་འདུལ་ལང་ལོར་འགྱུར། །དེའི་དབང་གིས་ཤེས་རིག་རྒྱ་ཆེ་ཡང་། །སེམས་
གཉིང་ནས་གདུང་བ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ། །རང་ཉོན་མོངས་གདུང་བས་གཞན་ལ་
འཆོ། །ཕྱི་ཤེས་རིག་བྱ་བ་དེ་ཡིས་ཀྱང་། །ནང་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བའི་སྒྲོགས་
སུ་སོང་། །རྩལ་འདི་ཡིས་གཡོ་སྒྱུ་ཁམ་གསུམ་དང་། །ལས་ངན་སྦྱོད་དར་བས་
སྤོང་ལུགས་དགྲགས། །སློབ་ཤེས་རིག་དམན་པའི་སྦྱེ་པོ་ནམས། །ཁ་རང་དབང་
འཕོད་བཞིན་སྒྲོག་སྒྲོགས་སྒྱུབ། །ཕྱི་ཤེས་བྱ་གོ་རྒྱ་སྦྱོང་བའི་སྦྱོང་། །སློབ་ཤེས་རིག་
སྦྱོང་བ་ཀུན་ལ་གྲགས། །ལུས་ཀུན་སྦྱོང་འདུལ་བའི་སློབ་སྦྱོང་ནི། །ཕྱིར་མིག་དཔེ་

བཏུས་ནས་སྤངས་པ་དང་། །ངག་སློབ་སྟོན་ཉན་ནས་སྤངས་པ་གཉིས། །ཁྱིམ་ས་
 འཇས་རྩལ་འདྲེས་མས་བདུལ་བས་འབྱུལ། །སེམས་འདུལ་བར་དཀའ་བས་དེ་
 ལྟར་མིན། །སེམས་ཉེས་སྟོན་ཕྱ་རགས་ངོ་སྤྲད་ནས། །དུས་སྟོན་བྱོན་མཁས་དང་
 ཉམས་སྦྱང་གིས། །ཕྱགས་བདེ་ལ་སྦྱར་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །སེམས་སྤང་དོར་མ་
 རོར་ལམ་སྟོན་གྱིས། །སེམས་ལེགས་པར་འཆོ་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་གནས། །ཚུལ་
 རི་བཞིན་ཉན་བཤད་བགྱིས་གྱུར་ན། །སེམས་འདུལ་བའི་སློབ་སྦྱང་དེ་ནས་
 འཕེལ། །འདི་ཐུན་མོང་འགྲོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁོ། །འདི་མང་བཤིང་ནང་དོན་རིག་པ་
 ལས། །གཞི་བདེན་བཞི་ཕྱ་རགས་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། །སེམས་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་ལས་
 དངས་ན། །སེམས་སྟོན་ཅིང་གྲོལ་བའི་མཐར་ཐུག་འགྱུར། །ཕྱི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་
 སློབ་སྦྱང་ནི། །དེང་འཇས་སྤིང་གང་སར་བྱུང་ཆེ་ཡང་། །ནང་སེམས་དང་ཀུན་སྦྱང་
 སློབ་སྦྱང་ནི། །གནས་གང་དུ་བཏུས་ཀྱང་ཉིན་སྐར་ཅམ། །དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་ཚུལ་མང་
 ལགས་ཀྱང་། །མི་ཐམས་ཅད་འདྲ་མཉམ་ལྟ་བུ་ལས། །དོན་རི་བཞིན་ཉན་མཁན་
 ཤིན་ཏུ་དགོན། །དེས་རྒྱུན་པས་སེམས་ཁམས་རྩལ་ཆེ་བས། །རྟ་མ་འདུལ་བཞོན་
 བཞིན་རང་ཕྱང་ཆེ། །ཕྱིས་ཤེས་རིག་རྒྱགས་པའི་འཆོ་བ་ཡིས། །ནང་སེམས་ཀྱི་
 དུག་སྒྲུལ་མྱོད་དུ་བརྟུག། །ཕྱི་དངོས་པོ་འཆོལ་བའི་ལྟ་བྱུང་གིས། །ནང་སེམས་ཀྱི་
 བདེ་འཆོལ་སྒོ་འགོབས་བྱེད། །ཕྱི་གཞུང་ཕྱགས་པོ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཆེ་ཡིས། །དོན་ལོག་
 སྒྲུབ་བདག་ལྟ་འཕེལ་བའི་གྲོགས། །སྤིང་འདྲ་མིན་ལྟ་བྱུང་སྦྱང་ཆེས་ན། །རང་རང་
 ལ་ཡིད་ཆེས་བརྒྱག་པའི་རྒྱ། །གཞུང་ཟབ་མོའི་ཆོག་ཤར་སྦྱང་སྒྲོག་ཀྱང་། །སེམས་
 སྦྱང་བར་འབྱམས་པས་དོན་ཆེན་ཤོད། །སློ་ཐུན་འཐིབས་སློམ་གྱི་གོལ་སར་
 ཐུང་། །ཕྱི་ཤེས་རིག་འཆོ་བ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱང་། །རང་དགོས་པའི་སྤྱིང་པོ་རྟེན་མིན་
 ཏེ། །གཟིག་ལྟོགས་པས་རུས་གོག་འཆའ་བ་བཞིན། །ཤིང་རྒྱ་ལུང་ནགས་སུ་

ཕྱིན་ཕྱིན་ཀྱང་། །རང་གྲོད་པ་འགྲང་བའི་སྐབས་མེད་ལྟར། །སྤྱི་ཤེས་རིག་ཁོ་ན་
བཅའ་བཅའ་ཀྱང་། །སེམས་འགྲང་བའི་གོ་སྐབས་ཅི་ཞིག་རྟེན། །ལུས་འཆོ་དང་
འཕྲོད་བསྟེན་པལ་ཆེ་བ། །སྤྱི་དངོས་པོའི་སྟེང་ནས་བསྐྱབ་དགོས་བདེན། །སེམས་
འཆོ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་གཙོ་ཆེ་བ། །སེམས་གཏིང་ནས་ཐབས་བརྒྱས་བསྐྱབ་དགོས་
ཕྱིར། །སྐྱབ་དཀའ་བཞིན་དོ་སྣང་དེ་བས་དགོན། །

༤ མི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱེད་པ།

མི་རིགས་གང་གི་ཁོངས་སུ། །སྤྱི་ན་སྤྱོད་བཅས་མེད་པས། །མི་
རིགས་ལྟ་བུ་ཉམས་ན། །མི་རིགས་ཁྱུ་ནས་འབྱུང་འགྱུར། །མི་ཡི་རྣམ་པ་འདྲ་
མིན། །འཆོ་ཐབས་མི་འདྲ་སྣ་ཆོགས། །མི་རིགས་གཅིག་གྱུར་ཡིན་ན། །ལྟ་བུ་
གཅིག་གྱུར་བྱུངས་ཤིག། །མི་རིགས་སྟོབས་ལྷགས་འཕེལ་འགྲིབ། །ལྟ་བུ་དེ་ལ་
ཐུག་པས། །ཀུན་གྱིས་སྟོང་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ། །མི་རིགས་ལྟ་བུ་སྤེལ་དགོས། །མི་
རིགས་སྤྱི་ཡི་ཁེ་དབང་། །མིག་རྒྱང་ཡངས་པོར་བཅའ་ཏེ། །མི་རིགས་སྤྱི་ལ་མཁོ་
བ། །མ་བརྒྱགས་འཕར་སྐྱབ་ལོས་དགོས། །མི་རིགས་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི། །ལྟ་
བུ་འགལ་སྤྱོད་སོང་ན། །བཟའ་ཆང་དམིཾ་ཡུལ་འགལ་ན། །བཟའ་འཆོ་ཆ་འགས་
འགྱུར་བཞིན། །མི་རིགས་སྤྱི་བྱེད་ཁེ་དབང་། །བསྐྱབ་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ཆེ་བ། །གང་
ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ། །མི་རིགས་ལྟ་བུ་ཆད་འཕེར། །དེ་ཉིད་མཛོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་། །དེ་
དང་བུས་ལྷགས་མཉམ་བསྐྱེད། །ཡོད་ན་མི་རིགས་སྟོང་སྟོབས། །ཆད་འཕེར་
དེ་ནས་གསལ་ཡོང་། །སྤྱོད་ཀྱི་ཁེ་པན་བསམས་ནས། །མི་རིགས་ཁེ་དབང་
གཡང་བསྐྱུར། །མཁས་མདོག་འཕྱོན་མདོག་ཁ་ཡང་། །མི་རིགས་ཁྱུ་ནས་རང་
འབྱུང་། །མི་རིགས་སྤྱི་ཡི་ཁེ་དབང་། །རྒྱུད་ཆགས་པོར་བ་དེ་ནས། །རང་གི་ཁེ་

དབང་རྒྱུད་ཆག་། ཤོག་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཆོས། ། མི་རིགས་རྩ་དོན་གང་ལ། ། རྟོག་
 དཔྱོད་ཡེ་ནས་མེད་པར། ། རང་གི་ཁེ་དབང་ཉམ་ཐོབ། ། བྱས་པ་རྣ་ཅན་རང་
 གཤེས། ། སོ་སོས་འཆོ་བ་བསྐྱབ་པར། ། རི་དྲགས་སྤྱན་དྲ་གྱུར་ན། ། སྐལ་ལྷན་
 མི་རང་ཡིན་པར། ། རང་ངོ་མ་ཤེས་ཞི་ཡིན། ། མི་རིགས་སྤྱི་དགའི་འགན་ཁུར། ། མི་
 རིགས་རང་ཐོག་བབས་པ། ། འཁུར་ཐེག་ཆེ་ཆུང་དབང་ལས། ། ཤེས་འཕྱོན་མཆོག་
 དམན་འཛིག་དགོས། ། གྲལ་འགོར་བརྗེད་ཉམས་ཆེ་ཡང་། ། རྩ་དོན་གནས་ལ་
 རྫོངས་ན། ། མི་གསོབ་གྲལ་འགོར་བཀྱར་བཞིན། ། དགོས་དོན་ལམ་རྒྱས་དབེན་
 སོང་། ། མི་རིགས་རུས་ཞེན་མེད་པར། ། ཁེ་དབང་མངོན་ཞེན་ཆེ་བ། ། མི་རིགས་
 རང་བཤིག་ཐོབ། ། སྤྱི་བདེ་གསོན་པོ་ཟ་མཁན། ། མི་ལ་མི་རིགས་ལྟ་བུ། ། ཡར་
 རྒྱས་མི་ཡི་མཛེས་རྒྱན། ། དེ་མེད་མི་ཡི་ཤ་ཚུགས། ། ། འདུ་ཤེས་སྤྱང་གིའི་རང་
 གཤེས། ། དེ་ལྟར་བྱད་པར་ཤེས་ནས། ། མི་རིགས་ཡང་དག་ལྟ་བུར། ། གོམས་
 སྟེགས་རྒྱན་དུ་སྟེལ་ཏེ། ། སྤྱི་པན་བསྐྱབ་ལ་སྦྱིམས་ཤིག ། མི་རིགས་སྤྱི་པན་བྱ་
 བ་དེར། ། རྒྱན་དུ་སེམས་ཤིང་ལེགས་བརྟག་པའི། ། ཤེས་རབ་དེ་ནི་མི་རིགས་
 གྱི། ། ཡང་དག་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བས། ། དེ་ཉིད་རང་གི་མིག་བསྟེན་ཏེ། ། དེར་མཐུན་
 དག་ལ་ལམ་སྟོན་གྱིས། ། དོན་གཉིས་བསྐྱབ་ལ་མི་རྫོངས་ན། ། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་
 མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ། མི་རིགས་གོང་བུ་མཐུན་གནས་པར། ། གཞུང་འཛིན་མེད་
 བ་མི་རུང་བས། ། དེ་ཉིད་སྤྱི་སྟོམས་ཆགས་ཚུད་དུ། ། དགོས་པ་མི་མང་རང་འགན་
 ཏེ། ། ཀུན་གྱིས་འཁུར་ལྷན་སྟོབས་བསྐྱིམས་ནས། ། མཐུན་གྲོགས་དགོས་པར་རྟག་
 སེམས་པ། ། རིགས་གྱི་ལྟ་བུའི་གནད་བསྐྱུས་དེ། ། རིགས་ཅན་ཡོངས་གྱིས་རྟག་ཏུ་
 ཟུངས། ། དེ་ཉིད་རུས་ཞེན་འདྲེས་པ་ནི། ། སྤྱི་བའི་ཡང་དག་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ། ། སྤྱིང་ཇེ་
 འབའ་ཞིག་དང་འདྲེས་པ། ། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན། ། ལྟ་བུའི་ཡུལ་ནི་རིགས་

ཀྱི་འཆོ་བའི་རྟེན། །ཐུན་མིན་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་གཞུང་ལུགས་དག། །ཐུན་མིན་
ཁྲིམས་དང་གོམས་གཤེས་བཟང་པོ་རྣམས། །མི་རབས་མཁོ་བའི་ཐོན་སྐྱེད་འདོན་
སྤེལ་གནས། །མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་སྟོབས་ལུགས་སྤེལ་བའི་གནས། །མི་ཉམས་
གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་བྱ་བ་གང་། །མི་རབས་ཆགས་བའི་རྟེན་གང་ཡང་དག།
སྟེ། །མི་རིགས་པན་བདེའི་གཞི་རྩར་བརྩེད་བ་ལས། །སྦྱི་པན་བསྐྱབ་པར་ལྟ་ཚུལ་
སྦྱོན་ཡོན་ལས། །མི་རིགས་ལྟ་བ་མཆོག་དམན་ཤེས་བྱས་ནས། །ཡང་དག་ལྟ་ལ་
མ་རྫོངས་དཀྲེལ་ཆེ་བ། །སྤྱི་ལུགས་མཁས་པའི་བླ་མཆོག་དེ་ཉིད་བསྐྱབས། །འོན་
ཀྱང་མི་རིགས་པན་ཚུན་དེ་འབྱེད་དང་། །མཆོག་དམན་ཁྱད་གསོད་གཞན་བདེར་
རྩམས་སེམས་ཀྱིས། །རིས་སུ་བཅད་པའི་ལྟ་བ་མིག་རྒྱལ་བཞིན། །དོར་ལ་བྱང་ཐིག་
འགྲུམ་པའི་ལྟ་བ་སྦྱོངས། །རང་གི་སྦྱོད་ཚུལ་རང་གིས་ལེགས་དབྱེད་དེ། །སྦྱོད་
ཚུལ་ལེགས་བསྐྱམས་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱི། །རྒྱན་སྦྱོང་འཛིག་རྟེན་ཡང་དག་ལྟ་བ་
སྟེ། །ཆོས་དང་ལེགས་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་གནས་སུ་བསྐྱབས། །རང་བདེ་སྐྱབ་པར་
འདོད་ན་འདི་ཉིད་སྟོབས། །གཞན་བདེ་འདོད་ན་མི་རིགས་ལྟ་བ་སྟེ། །ཐར་པར་
འདོད་ན་བདེན་བཞིའི་ལྟ་བ་དང་། །འཆང་རྒྱ་འདོད་ན་ཐབས་ཤེས་བྱང་འཇུག་
ལ། །ལྟ་བ་ཕྱན་ཆོགས་དེ་བཞིར་ལེགས་བསྐྱབས་ནས། །དོན་གཉིས་ཕྱན་ཆོགས་
བསྐྱབ་ལ་མི་ཁྲུམ་ན། །ཆོས་ལྡན་ཞིང་སྦྱིས་ཆོས་པའི་ཁས་འཆེས་པའི། །དོན་གོ་
ཆོད་པའི་དོན་ལྡན་དེ་ཉིད་བསྐྱབས། །

༡༠ ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བ།

སྟན་སྟན་གཏམ་གྱི་རྩ་རྒྱལ་འཕྱུར། །རང་རྒྱགས་མི་བརྟན་འཁྲི་ཤིང་
རྣམས། །ལྷེས་ལྷེས་ནར་ནར་པན་ཚུན་འཁྲིལ། །གཏན་བདེའི་སྤང་ལམ་མདུན་

ནས་བཀག། བུ་འེ་རི་མོ་འབྲུག་ན་ཡང་། རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རྒྱན་དུ་བསྒྲགས། མི་
 ཆེན་རི་མོ་ཀྲོག་གྱུར་ན། གུན་གྱི་ཆོག་མདའ་འཕེན་པའི་འཕེན། གཏམ་གྱི་
 གསོང་པོ་བདུད་ཅིའི་རྒྱབས། གང་དུ་འབྲིལ་བ་དེ་ཡི་སྒོད། སྒྲོན་གསུམ་བྲལ་
 ལ་བདུད་ཅི་དངོས། དེ་ལས་སྒྲོག་པར་དུག་ཏུ་འགྱུར། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་ཐབས་
 ཆང་བ་དང་། རྟོན་མ་ཞོར་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་བར། སྒོ་རི་ཅམ་རྒྱ་ཆེ་དེ་ཅམ་
 དུ། ཟད་མི་ཤེས་སེམས་བདེ་དེ་ཡིས་འཕེལ། སེམས་བསྐྱབ་གསུམ་ཞོར་བུའི་
 མཛོད་བཟུང་ན། ཆེ་འདི་ཕྱི་གུན་ཏུ་བདེ་བས་འཆོ། སྐྱབས་བསྐྱབ་མེད་པར་
 ཉེར་བསྟེན་ན། སེམས་འཛིགས་པའི་མཐའ་ལས་རིམ་པས་གྲོལ། ལས་མི་བསྐྱབ་
 ཤེས་པས་བདེ་སྐྱག་དག། ལས་རང་སྤང་ཤེས་པས་བཟོད་སྟོབས་འཕེལ། སྐྱེ་
 མི་ཉྱག་སྤྲ་རགས་ལེགས་ཤེས་པས། གནས་སྤྱིད་ལས་ཞེན་ལོག་ཡིད་བདེ་
 འཕེལ། ཆོས་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་ལེགས་སྤངས་པས། རང་གང་སྤང་སྐྱེ་མར་
 ཤེས་པའི་དགོ། གཉེན་འགྲོ་བ་གཅིག་གྱུར་ཤེས་པ་ལས། སེམས་ཆགས་སྤང་
 ལོག་ནས་གདུང་བ་ཞི། ལམ་པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱིས། སེམས་ཟབ་
 དང་རྒྱ་ཆེ་སྒོང་དུ་བཞོལ། འབྲས་སྐྱ་གསུམ་ཡོན་ཏན་མདུན་གསལ་ན། སེམས་
 དད་དང་མོས་པས་བདེ་ཉམས་འཆར། ཆོས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དགོ་བ་
 རྟེ། གཞི་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་རིག་པའི་གནས། ལམ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་ཞི་བའི་
 གནས། བྲགས་གཞན་ལ་མེད་པ་བྱབ་པའི་བྲགས། ཚུལ་འདི་ལྟར་མཇལ་བ་
 སྐལ་བཟང་ཐོབ། དུས་ནམ་ཡང་སྐལ་བཟང་མི་སྒོང་བར། རྟོན་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱབ་
 བསྐྱབ་པ་ལ། དཔལ་བསམ་སྒྱུར་བྱུན་ཆོགས་ཉྱག་འབར་ཤོག།

༡༡ དེའི་ནང་ནས་སྦྱོང་འདུག་གི་བསྐྱབ་བྲ།

རྒྱལ་སྤྱོད་ཚེན་པོ་ཞི་བ་ལྟའི་གསུང་སྦྱོང་འདུག་ལས། །རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ལ་
མེད་དུ་མི་རུང་བའི་གསུང་འགའ་ཞིག་བརྩས་ནས་འདིར་བཀོད་པ་ལ། སྤྱུག་བསྐྱབ་
འདོར་འདོད་སེམས་ཡོད་ཀྱང་། །སྤྱུག་བསྐྱབ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་རྒྱུག་ །བདེ་
བ་འདོད་ཀྱང་གཉི་མུག་པས། །རང་གི་བདེ་བ་དག་ལྟར་འཛོམས། །འདི་འདྲའི་
དལ་བ་རྟེན་གྱར་ནས། །བདག་གིས་དག་གོམས་མ་བྱས་ན། །འདི་ལས་བསྐྱབ་
པ་གཞན་མེད་དེ། །འདི་ལས་སྒོངས་བའང་གཞན་མེད་དོ། །ཞེ་སྤང་སྤེད་སོགས་
དག་རྣམས་ནི། །རྒྱུང་ལག་ལ་སོགས་ཡོད་མིན་ལ། །དཔའ་མཛེངས་མིན་ཡང་
རི་ཞིག་ལྟར། །དེ་དག་གིས་བདག་བྱན་བཞིན་བྱས། །བདག་གིས་སེམས་ལ་
གནས་བཞིན་དུ། །དགའ་མགུར་བདག་ལ་གཞོད་བྱེད་པ། །དེ་ལའང་མི་ཁྲོ་བཟོད་
པ་ནི། །གནས་མིན་བཟོད་པ་སྤྲང་བའི་གནས། །བདག་ནི་བསྐྱེད་ཉེ་བས་ད་གྱུར་
ཏམ། །བདག་གི་མགོ་པོ་བཅད་ཀྱང་སྤྲའི། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི། །དག་
ལ་འདུད་པར་མི་བྱའོ། །ཐ་མལ་དག་པོ་ཡུལ་ནས་བྱུང་ཡང་ནི། །ཡུལ་གཞན་
དག་ཏུ་གནས་ཤིང་ཡོངས་བབྱུང་ནས། །རྩས་པ་བརྟམ་ནས་དེ་བས་ཕྱིར་ལྷོག་
གི་ཉོན་མོངས་དག་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་མ་ཡིན། །སེམས་ཅན་མི་བསུན་ནམ་མཁའ་
བཞིན། །དེ་དག་གཞོན་གྱིས་ཡོང་མི་ལང་། །ཁྲོ་བའི་སེམས་འདི་གཅིག་བཅོམ་
ན། །དག་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོམས་དང་འདྲ། །ས་སྤྲེང་འདི་དག་གོས་གཡོག་ཏུ། །དེ་
སྤྲེད་གོ་བས་ག་ལ་ལང་། །ལྷམ་མཐིལ་ཅམ་གྱི་གོ་བས་ནི། །ས་སྤྲེང་ཐམས་ཅད་
གཡོགས་དང་འདྲ། །དེ་བཞིན་ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་ཡང་། །བདག་གིས་ཕྱིར་བསྐྱོག་
མི་ལང་གི། །བདག་གི་སེམས་འདི་ཕྱིར་བསྐྱོག་བྱའི། །གཞན་རྣམས་བསྐྱོག་
གོ་ཅི་ཞིག་དགོས། །ནད་ཀྱིས་དཀྱགས་པའི་མི་དག་ནི། །ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་
མཐུ་མེད་དོ། །ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ལྟན་པའི། །ཐོས་དང་བསམས་དང་

སྒོམ་པ་ཡང་། །ལྷ་དོལ་བུམ་པའི་ཚུ་བཞིན་དུ། །བྲན་པ་ལ་ནི་དེ་མི་གནས། །འདི་
 ལ་སྒྲ་རྩན་བྱས་ནི། །དེ་ནི་རང་གི་དོན་བྱེད་ཚུག། །པན་པ་མེད་པར་འདི་ལ་
 བྱི། །ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ། །འགྲོ་དང་འོང་བའི་རྟེན་ཅམ་དུ། །ལུས་ལ་གྲུ་
 ཡི་སྒོ་བཞག་སྟེ། །སེམས་ཅན་ནམས་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱིར། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནི་ལུས་
 སུ་བསྦྱར། །བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་དང་། །བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བར་
 གྱིས། །བདག་གིས་བྱང་ཚུབ་ག་ལ་ཞེས། །སྦྱིད་ལུག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །བདེན་པ་གསུང་བས་བདེན་འདི་གསུངས། །སྦྱང་
 བུལ་སྦྱང་བྱང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་སྤྱོད་བྱང་གང་གྱུར་པ། །དེས་ཀྱང་བཙོན་པའི་
 སྟོབས་བསྐྱེད་ན། །བྱང་ཚུབ་ཐོབ་དཀའ་བྲལ་མེད་འཐོབ། །བསོད་ནམས་གྱིས་
 བྱི་ལུས་བདེ་ལ། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་སེམས་བདེ་ན། །གཞན་དོན་འཁོར་བར་
 གནས་ཀྱང་ནི། །སྟོང་རྩེ་ཅན་དག་ཅི་སྟེ་སྟོ། །འཛིག་རྟེན་བདེ་བ་རྩེ་སྟེད་པ། །དེ་
 ཀྱན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །འཛིག་རྟེན་སྦྱག་བསྐྱེད་རྩེ་སྟེད་པ། །དེ་ཀྱན་
 རང་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་ཞིག་དགོས། །བྱིས་པ་རང་གི་
 དོན་བྱེད་དང་། །ཐུབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ། །འདི་གཉིས་གྱི་ནི་བྱང་བར་
 ལྟོས། །འཛིག་རྟེན་ན་ནི་འཆེ་བ་གང་ཡོད་དང་། །འཛིགས་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་རྩེ་
 ཡོད་གྱུར་པ། །དེ་ཀྱན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་ན། །འཕྲེ་ཆེན་དེས་གོ་བདག་
 ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན། །སྦྱག་བསྐྱེད་སྦྱོང་བར་མི་རུས་
 ཏེ། །རྩེ་ལྟར་མེ་ནི་མ་བཏང་ན། །སྟེག་པ་སྦྱོང་བར་མི་རུས་བཞིན། །བསགས་དང་
 བསྐྱང་དང་བསྐྱུག་པའི་གཏུང་བ་ཡིས། །ཁོར་ནི་བྱང་ཁྲོལ་མཐའ་ཡས་ཤེས་པར་
 བྱ། །ཁོར་ལ་ཆགས་པས་གཤེདས་པར་གྱུར་པ་ནམས། །སྦྱིད་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་
 ལས་ཁྲོལ་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཅག་ཅི་རུས་གྱིས་བསྐྱབ་

པར་བྱལོ། །དཀར་པོའི་ཚེས་རྣམས་མ་ཐོབ་འཐོབ་པ་དང་། །ཐོབ་རྣམས་གོང་ནས་
གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། །ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ལེ་ལོ་རྣམས་པ་གསུམ། །ཀུན་ནས་
སྤངས་ཏེ་བཙོན་འབྲས་ཚུལ་པར་ཤོག །

ཡང་སྒྲུས་པ།

མི་གཙང་ཤ་རུས་བཙེགས་པའི་རྩ་ཆེན་ཤིང་། །གསལ་རིག་འོད་ལུང་
འབར་བའི་གཞལ་མེད་མཁར། །མདོན་རྟོགས་རིན་ཆེན་མི་ཟད་གཏེར་འཆང་
བས། །ལྷགས་གཉིས་འདོད་དགུ་སྒྲིན་མཛད་སྒོ་བཟང་ཞེས། །གང་ལས་བྱུང་
ངམ་གནམ་བབས་ས་རྩོལ་མིན། །ལས་འབྲས་རྒྱ་ལས་མི་འགོང་འགྲོས་བཟང་
པོས། །ཚོགས་བསགས་སྤྱི་བ་སྤངས་གཞུང་ཆེན་གངས་རིའི་ངོར། །དཀའ་སྤྱད་
དྲག་པོས་འཛེགས་ལས་བྱུང་བར་ངེས། །ངས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྒོ་བ་ཚུལ་མ་ལོག་
པར། །རྟུན་པ་བསྐངས་ན་དེ་དོན་ཅིས་མི་འབྲུག། །རྒྱ་རྒྱེན་རི་ཅམ་ཆང་བ་དེའི་ཆོད་
ཀྲིས། །འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་བྲུག། །ལས་འབྲས་བྲ་བ་
དབྲལ་བའི་གོམ་སྟོབས་ཀྲིས། །ལམ་གོལ་གཡས་མཆོངས་གཡོན་མཆོངས་གང་
བགྲིས་ཀྱང་། །དམིགས་ཡུལ་དོན་འཁྲོལ་མི་འགྱུར་ངལ་བའི་མཐར། །ཐོག་མེད་
འབྲམས་འདིས་འགྲོད་གདུང་ཅིས་མི་སྟེ། །ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་ཆེས་མཁས་ལས་
འབྲས་གནས། །ལོག་པར་ཞུགས་ན་འདི་སྤང་མཛེས་ཆེ་ཡང་། །སྤྱི་མར་གཡང་དུ་
འཕྲིལ་བའི་ཐབ་རྩོ་སྟེ། །དེ་བས་ལས་འབྲས་བསྤང་བར་རྟག་འབྲས་མཛོད། །

རིགས་སྒོ་བ་འགན་འཛིན་སྒོ་བ་བཟང་ཆུ་མཆོ་རང་

ངོས་ནས་སྣང་ཚུལ་ཁྱེ་བ།

སྒྲེ་བཞིའི་སྒྲོ་བས་ཀྱི་མངའ་བདག་བཀའ་ཤག་ལྟན་རྒྱས་ནས་ད་ལས་དོན་ཆེན་བཞི་འཁོད་
སྣུལ་ཆུ་ཕེབས་པ་དེར་གྲུས་འབངས་རིགས་སྒོ་བ་འགན་འཛིན་སྒོ་བ་བཟང་ཆུ་མཆོ་རང་ངོས་
ནས་སྣང་ཚུལ་ཁྱེ་བ།

དོན་ཆེན་དང་པོའི་ཐད། དེ་ནི་དམིགས་བསལ་གཞན་པན་གྱི་སྲིད་རྒྱས་
ཤིག་ཡིན་ནའང་ཆུ་མཆོན་བཞིའི་ཐོག་ནས་དབྱ་མའི་ལམ་ཐོག་བསྐྱོད་ལམ་གཏན་
ནས་མེད་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་།

༡༽ སྐབས་མགོན་དོན་གྱི་བདག་པོས་ཆུ་བོད་གཉིས་ཀར་པན་བདེ་འབའ་
ཞིག་དགོངས་ཏེ་ཞི་བའི་ཐབས་གྲོས་ད་བར་མཇུག་ཀྱང་ཆུ་དམར་གཞུང་ནས་ཞི་
བའི་གྲོས་འཆར་ཅམ་ཡང་དངོས་ལྟགས་བརྒྱད་གསུམ་ནས་མ་སྟོན་པའི་ཁར་རང་
བཅན་འདོར་དགོས་ཞེས་བཅན་བཤའ་ལས་རང་བཅན་དོར་ན་ལམ་ལུགས་འདི་
ཡིན་ཞེས་འཆར་གཞི་ཅམ་ཡང་མེད་པ་མཁྱེན་གསལ་ལྟར་དང་།

༢༽ ཅི་སྟེ་ཁོ་ཆོས་བསམ་གཞིགས་གསར་པས་གྲོས་འཆར་བཏོན་ནས་
པན་ཚུན་གཉིས་མོས་ཀྱིས་གྲོས་ཆོད་བཞག་སྐབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་ཁོ་ཆོའི་
གྲོས་ཆོད་གང་བཞག་ལ་ཡིད་ཆེས་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆུ་དམར་
གཞུང་གི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡིད་གཏན་འཕེར་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོངས་
གྲགས་མ་ཟད་ཆུ་མི་ཁོ་རང་ཆོའི་མི་མང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད་པ་

མཁུན་གསལ་ལྟར་ཡིན་ན་ང་ཆོས་གྲོས་ཚད་ལ་རེ་བ་བྱས་པ་དེ་ནི་པོད་རེ་བས་
ཡུང་ཟེར་བ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཆགས་པ།

ག༽ རྒྱ་དམར་ནག་གཞུང་གང་གི་སྐབས་སུའང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མདུན་སར་
པོད་རྒྱ་དབར་གྲོས་ཚད་བཟང་ངན་གང་ཡང་འཛོག་འདོད་གཏན་ནས་མེད་པ་ནི་
ཁོ་པ་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྲིད་རྩམ་མཁུགས་བཟུང་ངེ་བྱེད་ལ་དཔག་ན་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་
གང་ལྟར་ཡང་པན་ཚུན་གཉིས་མོས་ཀྱི་ཞི་བའི་གྲོས་མོལ་འགྲོ་ས་མེད་པ་མཁུན་
གསལ་ལྟར་རེད།

ང༽ རྒྱ་དམར་གཞུང་འདི་སེང་གེ་ཁོག་རུལ་ལྟར་རེ་སྤྲུག་རྒྱ་འགྲོ་བཞིན་
པར་བཞེན་ཁོ་ཆོས་རང་དབང་གིས་ང་ཆོར་གྲོས་བསྐྱེད་མི་བྱེད་པ་ཆེས་གསལ་ཡང་
དབང་མེད་རྒྱ་ང་ཆོར་གྲོས་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེ་ཉེ་རེ་གསལ་རྒྱ་འགྲོ་བཞིན་པ་
སོགས་ལས་ང་ཆོ་སྤྲོད་སྤྲོབས་ཆེ་རྒྱ་གཏོང་བ་ལས་ཆུང་རྒྱ་མ་བཏང་ན་ལེགས་སྟུམ།

དོན་ཆན་གསུམ་པ་འདི། ང་ཆོ་རྒྱ་སྤྲུག་ན་ཐབས་ལམ་འདི་ཐོག་འབད་
བཞོན་མ་བྱེད་ཀ་མེད་ཅིག་ཆགས་སྤྲིད་ཀྱང་རྒྱ་དམར་འབ་སུ་མ་འདུས་ན་རྒྱལ་
སྤྲིའི་བཀའ་ཉན་སྤྲིད་པས་སྐབས་དེར་ང་ཆོས་ཀྱང་རང་བཅན་ཚད་ལེན་བྱེད་
ཐུབ་ཀྱི་རེད།

དོན་ཆན་བཞི་པའི་ནང་། འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྤང་སྤྲོབ་དང་། པོད་
རྒྱ་རིགས་ཐོན་ཆེ་སྤྲོ་བཞུད་མཆམས་འཛོག་ པོད་མེར་ཤེས་ཡོན་དང་། དཔལ་
འགྱུར་གྱི་ཡར་རྒྱས་ཐོབ་ཐབས། པོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྤྲོབ་སོགས་ནི་ང་ཆོ་རང་
བཅན་ཚད་ལེན་ནང་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་བསྐྱེད་ཏེ་འཐབ་ཚད་བྱས་ན་རྩུས་
རྒྱལ་ཆེ་བ་ལས་དེ་ཉིད་སྤྲོ་རྒྱ་བཏང་ནས་དེ་དག་ཡོང་ཐབས་བྱས་ན་ནི་ཞི་འགྲིག་
གི་ཞི་བའི་ལམ་སྤོལ་ལྟ་བུ་ལས་དོན་འབྲས་སོན་མིན་གོང་ཞུས་ལྟར་མིན་ནམ་སྟུམ།

དེར་བཏེན་དོན་ཚན་གཉིས་པ་རང་ལ་སྤྱིང་སྟོབས་བསྐྱིང་དགོས་པ་ནི་
 ཚུ་ཕྱེད་བརྒྱལ་ཟིན་པས་ཡང་བསྐྱར་ཕྱིར་འགྲོས་མ་བྱས་ན་ལེགས། གང་ལགས་
 ཞེ་ན། དེར་འཛམ་གླིང་གང་སར་རང་རིགས་ཀྱི་ཅ་དོན་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་སྟོབས་
 ལྷགས་ཉིན་བཞིན་རེ་མང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ང་ཚོར་རྒྱབ་ཏེན་གྱི་རི་བོ་ཡོད་ལ་མདུན་
 སྐྱོད་གྱི་དབུང་དམག་ལྟ་བུའི་གོད་ལྷགས་ཀྱང་སྒོ་གང་ས་ནས་རྩོད་ར་རེ་ཆེར་འགྲོ་
 བཞིན་པ་སོང་། རང་རིགས་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ནས་ལན་གཅིག་དཀའ་ངལ་ཡོད་
 ཀྱང་འཕྲང་སྐྱབ་གིས་ཁུས་ལྷགས་བསྐྱིམ་དགོས་པ་མཐོང་གི་འདུག མདོར་ན། རྒྱ་
 དམར་གཞུང་གི་སྤྱིག་འཇུགས་མ་རལ་ན་ནི་མོལ་གྱི་ལམ་སྒོ་མི་བྱེ་བ་གཏན་འཁེལ་
 དང་། སྤྱིག་འཇུགས་རལ་ན་ང་ཚོས་རང་བཅན་ཐོག་ལས་དོན་ཐོག་ལྟར་རྒྱ་བ་ཞིག་
 དེས་པར་གནང་ཐབས་དགོས་པ་བཅས།

གདམ་བྱའི་ལན་འབྲུལ།

༡༡། །རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་འབྱུང་འབྱུར་བོད་ཀྱི་ཅ་དོན་དང་དེའི་སྐྱབ་
ཐབས་སྲིད་བྱས་ཐག་གཅོད་རྩི་བྱེད་རང་ཁོངས་མི་མང་ནས་མང་མོས་ཐག་གཅོད་
འོས་བསྟུ་ཞུ་རྒྱུའི་ལས་རིམ་གྱི་འཆར་གཞི་གསལ་བསྒྲགས་གནང་བའི་ནང་ཆོན་
གདམ་བྱའི་རིམ་བ་བཞི་གནང་བ་ལས། དོན་ཆོན་དང་པོ་ལམ་དབྱུ་མ།

དེ་སྔོན་བཞེན་ལམ་དབྱུ་མའི་ཐབས་ལམ་གཞིར་བཟུང་གིས་རྒྱ་དམར་དང་
ཞི་མོལ་བསྐྱར་མཐུད་ཡོང་ཐབས་རང་ལ་འབད་ཚེ་ལ་ཐུ་མཐུད་བྱ་རྒྱུ་ཞེས་འཁོད་བ་
འདིའི་ལན་ཐུང་ཅམ་ཞུ་ན།

ལམ་དབྱུ་མ་ཞེས་བ་འདིའི་ཐད་རང་ཅག་ཆང་མས་རང་བཅན་ཚེ་ལ་སྐྱབ་
བྱེད་བཞེན་བ་འདི་ཉིད་བདེན་བ་དང་། སློ་སྐྱར་མེད་བའི་ལམ་དབྱུ་མ་དངོས་ཡིན་
བས་འདི་ལས་གཞན་དུ་གཡོལ་ཐབས་མེད་ཀྱང་ང་ཚོའི་ཁ་གཏད་འདི་ནི་སྤྲང་རྩི་
དང་ཕྱགས་པན་གྱི་བསམ་ཚུལ་དྲི་ཅམ་ཡང་མི་བློ་བར་བཅན་ཕྱགས་དང་བྲག་
ཕྱགས། གཞོད་ཕྱགས་གསུམ་བསྐྱེལ་གྱིས། ང་ཚོའི་ཞི་མོལ་དེ་ད་བར་ཞི་མོལ་
གྱི་ལན་འདེབས་ལྟ་ཅི། ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོས་རྒྱ་བོད་གཉིས་གར་
ཕྱགས་པན་གྱིས་གྲོས་འཆར་ལན་མང་བཏོན་གནང་མཛད་བ་དེ་ལ། ཨ་རིས་
གཙོས་འཛམ་གླིང་གང་ས་ནས་བཀའ་མོལ་དགོས་སྒྲོར་རྒྱ་དམར་གཞུང་ལ་ལན་
བརྟེན་བཏང་དང་གཏོང་བཞེན་པར་ཡང་ཉན་བ་ལྟ་ཅི་ལན་འདེབས་ཅམ་ཡང་མ་བྱས་
པར་དབྱུགས་བསྐྱམས་ནས་བསྐྱད་པར་བརྟེན་སྐར་ཡང་དབྱུགས་དབྱུང་སྐད་
གྲོང་དང་། ཤམ་ཁ་རང་གིས་སྒྲང་བའི་ཞི་གྲོས་ཤིག་ལ་ལམ་དབྱུ་མ་ཞེས་བསྐྱད་བ་

འདི་ནི་འཆོ་མེད་ནི་བའི་ལམ་དང་གཞན་པན་གྱི་ལང་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ནའང་། བ་
རོལ་པོ་དབྱལ་བ་ས་ལ་མ་བཟུང་གི་བར་ཉན་པ་ལྟ་ཅི་དོ་སྤང་ཅམ་ཡང་བྱེད་རྒྱ་མིན་
བར་རྒྱ་མཚན་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཁྱེ་གི་ཡིན།

༡༽ སྐབས་མགོན་དོན་གྱི་བདག་པོས་དབྱ་གཉེན་གཉིས་ཀར་པན་
བདེ་འབའ་ཞིག་དགོངས་ཏེ་ནི་བའི་ཐབས་གྲོས་ད་བར་ལན་མང་མཛད་ཀྱང་རྒྱ་
དམར་གཞུང་ནས་དེའི་གྲོས་འཆར་ཅམ་ཡང་དངོས་རྒྱགས་བརྒྱད་གསུམ་ནས་
མ་ཐོན་པའི་ཁར་རང་བཅན་འདོར་དགོས་ཞེས་བཅན་བཤའ་ལས་རང་བཅན་
དོར་ན་ལམ་ལུགས་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པའི་འཆར་འགོད་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བ་
མཁྱེན་གསལ་ལྟར་ཡིན་ན། ང་ཆོའི་གྲོས་འཆར་ལ་བདག་སྒྲོད་ཅམ་ཡང་མི་
བྱེད་པ་ཐག་ཆོད་རེད།

༢༽ ཅི་སྟེ་ཁོ་ཆོས་བསམ་གཞིགས་གསར་བའམ་གཡོ་སྤྱུས་གྲོས་འཆར་
བཏོན་ནས་པན་ཚུན་གཉིས་མོས་ཀྱིས་གྲོས་ཆོད་བཞག་ཐུབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་
ནའང་ཁོ་ཆོས་གྲོས་ཆོད་གང་བཞག་ལ་ཡིད་ཆེས་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་། དེའི་
ཉེན་གཞི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱང་ཡིད་བཟན་འཕེར་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་
དེ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་མ་ཟད། རང་ལོག་དུ་ཡོད་པའི་མི་མང་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད་པ་མཁྱེན་གསལ་ལྟར་ཡིན་ན་ང་ཆོའི་གྲོས་ཆོད་ལ་
རེ་བ་བྱས་པ་དེ་ནི་པོད་རེ་བས་ཕྱང་ཟེར་བ་མཛོན་གསལ་དོད་པོ་ཆགས་ཀྱི་འདུག

༣༽ རྒྱ་དམར་ནག་གི་གཞུང་གང་གི་སྐབས་སུ་འང་ཕྱི་རྒྱལ་མདུན་
སར་བོད་རྒྱ་དབར་གྲོས་ཆོད་བཟང་ངན་གང་ཡིན་ཡང་བཞག་འདོད་གཏན་ནས་
མེད་པ་ཁོང་ཆོས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་སྲིད་བྱས་མཁྱེན་གསལ་བཟུང་ངེ་བྱེད་ལ་དཔག་ན་ཤེས་
ཐུབ་པ་དེ་རེད།

༤༽ རྒྱ་དམར་གཞུང་འདི་སང་གོ་ཁོང་རུལ་ལྟ་བུར་རྩེ་གསལ་ལ་རྩེ་ལྷག་
 ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པར་བརྟེན་ཁོང་ཆོས་རང་དབང་གིས་ང་ཆོར་གྲོས་བསྟན་མི་བྱེད་པ་
 ཆེས་གསལ་ཡང་དབང་མེད་དུ་ང་ཆོར་གྲོས་བསྟན་དགོས་པ་ཆགས་རྒྱ་སོགས་
 ལས་ང་ཆོའི་སྟོང་སྟོང་བས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་ལས་ཚུང་དུ་མ་གཏང་ན་ལེགས་སྟུམ།

དོན་ཆཅན་གཉིས་པ་རང་བཅན། རྒྱ་དམར་དང་ཞི་མོལ་ལྷ་མཐུད་ཡོང་
 ཐབས་ཀྱི་འབད་བཅོན་མཆམས་འཛེག་ཐོག་རང་བཅན་ཅོལ་སྐྱབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་
 ལ་འབད་བཅོན་བྱ་རྒྱ། ཞེས་འཁོད་པ་འདིའི་སྐོར་གསལ་བཤད་རགས་ཅམ་ཞུས་
 བ། ང་ཆོ་མི་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་བར་ལྷག་གྲོང་བརྩོད་ལས་འདས་པ་ལྷངས་པ་
 འདི་སྤྱིང་གོ་ཆོད་པའི་སྤྱད་དུ་རང་བཅན་ཅོལ་སྐྱབ་ལ་སྟོན་དུ་མི་གཏོང་བར་དམ་དུ་
 གཏོང་དགོས་པ་ནི། རྒྱ་བྱེད་ཀ་བཀལ་ཟེན་པས་ཡང་བསྐྱར་བྱིར་འགྲོས་མ་བྱེད་ན་
 སྟུམ། གང་ལགས་ཤེ་ན། དེང་སང་འཛམ་གླིང་གང་སར་རང་རིགས་ཀྱི་ཅ་དོན་
 ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་རྩེ་འཕེལ་རྩེ་ཐབ་དུ་འགྲོ་བཞིན་
 པ་མཁུན་གསལ་ལྟར་དང་དེ་ལྟ་བུའི་ང་ཆོ་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་རི་བོ་མཐོར་འགྲོ་བཞིན་
 པ་མ་ཟད། མདུན་བསྐྱོད་ཀྱི་དཔུང་དམག་ལྟ་བུའི་གཞོན་ཤུགས་ཀྱང་སྐོ་གང་ས་
 ནས་ཚོ་རར་རྩེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། ཁོ་བར་བྱི་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྲལ་ཞིང་ནང་
 དུ་རྒྱ་ཆུགས་དཀའ་བས་ཡ་ཡོལ་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་ཆོས་ལྟར་
 དང་རང་རིགས་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཐད་ནས་ལན་གཅིག་དཀའ་ངལ་ལ་བཟོད་
 བསྐྱོན་བསྟེན་ཏེ་ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་རུས་ཤུགས་ཡར་རྒྱས་ལ་བརྟེན་འཕང་སྐྱབ་གི་ལས་
 ཅོལ་དང་ཐབས་བྱས་སྐོ་གང་ས་ནས་རུས་ཤུགས་བསྐྱིམ་དགོས་པ་མཐོང་གི་འདུག།

དོན་ཆཅན་གསུམ་པ་རང་ཐག་རང་གཅོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞོན་ཤུགས་བརྒྱད་
 མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་ལྟ་སྐྱོང་འོག་ བོད་མིར་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་

ཐང་ལག་བསྟར་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་འབད་བཅོམ་བྱ་རྒྱ་ཞེས་འཁོད་པ་འདྲིའི་ལན།
ཐབས་ལམ་འདི་ཉིད་རེ་ཞིག་རང་འཐེན་བྱེད་ན་རྒྱ་དམར་ཕྱོགས་ནས་འབ་སུ་མ་
འདུ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཀའ་ལ་ཉན་འཛུགས་བྱ་རྒྱུའི་སྐབས་དེར་གཞོན་ཤུགས་ཆེན་
པོས་ཁོ་པར་རང་བཅན་ཀྱང་བཅན་འགེལ་བྱུང་གི་རེད། ཡང་ན་སུད་སི་ལྷ་བྱ་ཞི་
བདེའི་ས་ཁུལ་ཞིག་བཟོ་བྱུང་ན་ཐོད་ཅམ་མ་ཟད་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ལའང་པན་
རྒྱབས་ཆེ་བས་དེ་བཞིན་བྱུང་ན་དགའ་ཆེར་ཡོད།

དོན་ཆེན་བཞི་པ་བདེན་པའི་ལྷ་རྒྱལ་ས། ཐོད་ཀྱི་ཆབ་སྒྲིག་གི་གནས་
སྐབས་སྐོར་རེ་ཞིག་ཅུལ་བཏོན་མ་དགོས་པར་དེ་ཡོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཁག་རང་
འཇགས་ཐོག་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྤྱད་སྐྱོབ་དང་བོད་དུ་རྒྱ་མིའི་མི་འཐོར་སྤོ་
ཤུགས་མཆོམས་འཛུགས་ཐོད་མིར་ཤེས་ཡོན་དང་དཔལ་འབྱོར་གི་ཡར་རྒྱས་ཐོན་
ཐབས། ཐོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྤྱད་སྐྱོབ། ཐོད་མིའི་ཆོས་དང་ལེགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་
དབང་བསྐྱར་གསོ་དང་སྒོལ་རྒྱུན་སྤྱད་སྐྱོབ་བྱུང་ཐབས་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐོད་ཕྱི་
ནང་ཀུན་ཏུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་སྒྲེལ་རྒྱ་ཞེས་འཁོད་པ་འདྲིའི་ལན། དེ་
དག་རང་བཅན་ཅོལ་སྤྱོད་དང་མཉམ་བསྐྱེལ་གྱིས་འཐབ་ཅོད་བྱེད་ན་ལུས་ཤུགས་ཆེ་
བ་ལས་དེ་ཉིད་ཟུར་འདོན་གྱིས་སྤྱ་རུ་བཏང་ན་ཞི་བའི་ལམ་སྒོལ་ལྷ་བྱ་ལས་དོན་
འབྲས་སོན་མིན་གོང་ལུས་ལྟར་རེད། མདོར་ན་རྒྱ་དམར་འགོ་འཁྲིད་པའི་སྤྱིད་བྱུས་
དེ་ནི་ཐོད་ཅམ་མ་ཟད་འཛུམ་སྤྱིང་མི་མང་ཡོངས་ལ་རྣ་བའི་ཆེར་མ་དང་རང་འོག་
མངའ་འབངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་ལ་འཁོན་པའི་ལུགས་ཀྱ་ལྷ་བྱར་བཟོད་ཐབས་
མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཇེ་གསལ་ལ་ལ་བརྟེན་ང་ཆོ་རང་བཅན་ཅོད་སྤྱིང་འདྲི་ཉིད། ཐོད་
མ་ཟད་རྒྱ་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་བཅན་ཁྲིམས་ལས་སྐྱོབ་ཐབས་ཐབ་ཤོས་ཤིག་
ཡིན་པར་བརྟེན། རྒྱ་མི་རིགས་ལའང་པན་ཐོགས་ཀྱི་སེམས་བཟང་བཅངས་ཏེ་སྐོ་

ཀླན་ནས་རང་བཅན་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ངེ་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་སྐྱབ་ཐབས་སྟོད་མེད་ཡོང་
བར་ཁྱུ་རྒྱར་བཅས་གྲུས་པ་རིགས་ལམ་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་སྟོ་བཟང་
རྒྱ་མཆོས་ཆེད་སྟེལ་ཁྱུས་བཏོ། །

གདམ་བྱ་དང་པོ་དབུ་མའི་ལམ་སྒྲོལ།

༡༡། །བསམ་ཚུལ་འབྲི་དགོས་དབུ་མ་གཞོན་ལྷན་ཁང་ནས་ཆེད་བསྐྱེལ་ལྟར།
རིགས་སྒོལ་འགན་འཛིན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དཔེ་མཚོན་ཅམ་ཁུ་ན། རང་ཅག་བོད་
ཀྱི་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུ་མའི་ལམ་ནི་རང་བཅན་གཅེང་མ་དེ་ཡིན། གང་གི་ཞེ་ན།
ང་ཚོ་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་སྡོན་ནས་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱ་མཚོན་ཁུངས་ལྡན་གྱི་རང་
བཅན་གཅེང་མ་ཡིན་པ་ནི་དེང་སང་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ལ་རྩེ་གསལ་འགྲོ་བཞིན་པ་
དང་། རང་བཅན་དུ་གནས་པའི་རིང་དེར་སྲིད་དོན་གྱི་མཐའ་གང་ལའང་ལྟང་མེད་
ལ། རྒྱ་དཀར་ནག་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་འང་མ་ལྟར་བར་རི་བཙུགས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
རྒྱ་བོད་དབར་ཁེ་གྲོང་དང་ཕྱོགས་རིས་མེད་པའི་བྱང་བདེན་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས་
དབུ་མའི་ལམ་སྟོན་དུ་མེད་ལ། ད་ལྟར་རང་ཅག་ལ་བརྒྱགས་པ་ལྟ་བུར་མངོན་
ཡང་འཛམ་གླིང་གི་ཁྱོན་དུ་མ་བརྒྱགས་པར་གསལ་པོ་ཡོད་པས། བོད་རིགས་
ཡིན་ནོ་ཅོག་གི་ལག་ཐོག་ཡོད་མིན་ལ་མ་རྟོས་པར་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་བརྒྱགས་
ཐབས་མེད། འོན་ཀྱང་རང་བཅན་འདི་མི་མང་ལ་སྤྱིར་རྩེ་དང་བཅེ་སེམས་སྟུ་ཅམ་
མེད་པར་བཅན་ཤུགས་དང་སྟོབས་ཤུགས་ངོམ་པའི་རྒྱ་དམར་འོག་དུ་ཤོར་བེན་པ་
དང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་སོང་། ལུ་ཐུག་གིས་ང་ཚོ་གྲོང་ཁ་
གང་འཆོམས་ཤིག་འབྲེར་ནས་རྒྱ་དམར་གཞུང་དང་མེས་ཆེག་མེར་གཞུགས་ཀྱིས་
དེ་ལས་སྟུག་དུ་མི་འགྲོ་བར་ཐབས་ལམ་ཞིག་འཆོལ་དགོས་པས་དེའི་དོན་དུ་འབྲེལ་
བ་བསྐྱར་མཐུང་བྱ་རྒྱ་མེད་མི་རུང་ཡང་དེ་ཉིད་སྟུ་འབྲིད་འོག་འཚུད་ཉན་ཤིན་དུ་ཆེ་
བས་གཟབ་དགོས། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་རབས་སྐབས་བོད་སྒོས་གཏོང་མི་བྱ་བའི་སྲིད་

བྱུས་གཏིང་རིང་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གོང་མའི་རྒྱལ་རབས་ནང་བོད་ལ་བསྐྱེད་མཁས་དང་
གྲུས་བརྩེ་ཆེན་པོ་ཞུ་སྟོན་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་རང་གཞུང་དབུ་འཁྲིད་ནས་བས་ཀྱང་
རྒྱ་གཞུང་ལ་བསྐྱེད་མཁས་བྱས་པ་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་ཁེ་ཕན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
གྲུང་བཞན་གཞུང་འདི་བོད་ལ་ཞེ་ནས་གནག་སེམས་ཆེ་བས་ང་ཆོ་ལ་ཁེ་ཕན་མི་སྤྱོད་
ཐག་ཆོད་རེད། མདོར་ན་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་མ་འཛོར་གྱི་བར་ལེགས་འགྲིགས་གྱི་
ལམ་ཕྱོགས་མི་སྤྱོད་པ་གསལ་བོར་བརྟེན། རང་ཕྱོགས་གྱི་ཆེག་སྤྱིལ་དང་། ཤེས་
ཡོན། ལས་དོན། སྤྲིད་དོན་བཞི་གའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་སྤྱོད་ཕྱོགས་པ་ནི་བོད་
རིགས་གྱི་སྟོག་ཅ་བཟུང་སྟེ་སྟོ་གང་ས་ནས་རྒྱ་སྤྱོད་ཕྱོགས་པ་ལས་ཁ་
བའི་ལམ་ཕྱོགས་འཛིན་བས་དོན་སྤྲིན་ཚུང་བར་སྦྲམ། གཞུང་འབྲེལ་གསལ་
བསྐྱེད་ཀྱང་། དོན་ཆོན་དང་པོ། དེ་སྤྱོད་བཞིན་ལམ་དབུ་མའི་ཐབས་ལམ་གཞིར་
བཟུང་གིས་རྒྱ་དམར་དང་ཞེ་མོལ་བསྐྱར་མཐུད་ཡོངས་ཐབས་ཞེས་པ་ཡགོང་ས་
ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་སྤྱོད་དོན་ཆོན་ལྔ་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱེད་ཀྱང་
བ་དེ་ལ་ཟེར་རམ། ཡང་ན་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་གནས་སྐྱངས་འདི་བཞིན་ཟེར་བ་
གང་ཡིན་མགོ་སྟོན་གྱི་འདུག དེ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་ཁེ་གྲོང་ཉེ་བཅའ་ཆེ་བས་དབུ་
མའི་ལམ་དུ་ངོས་འཛིན་བྱུང་གྱི་མི་འདུག འོན་ཀྱང་ང་ཆོ་ལུ་བྱུག་གིས་ལས་འགུལ་
དེ་འབྲེལ་ཞིག་མ་བརྩམས་ཀ་མེད་ལ་སོང་འདི་ནི་ང་ཆོའི་དམིགས་ལུལ་དམའ་ཤོས་
དེ་ཡིན་པར་བསམ་གྱི་འདུག གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་འགྲིགས་ཅན་བྱུང་སྤྲིད་
ནའང་ཡིད་ཆེས་གཏན་ནས་མི་འཕེར་བས་སྟོབས་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་དཔང་
པོ་འཛུགས་དགོས་གྱི་ནང་འགྲིག་གི་རེ་བ་བྱས་ན་སྟེ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཞགས་པ་བཟེད་
རྒྱ་རང་རེད། དམིགས་ལུལ་འབྲིང་ནི་རང་ཐག་རང་གཅོད་དེ་རེད། དམིགས་
ལུལ་མཐོ་ཤོས་ནི་རང་བཅོན་གཅོང་མ་དེ་བཟུང་དགོས། ང་ཆོ་རྒྱ་སྤྱོད་ཚུང་

བས་དམིགས་ཡུལ་དང་གཉིས་གང་རྒྱང་ལ་བབས་སྲིད་ཀྱང་དེ་ནི་གནས་དུས་ཀྱི་
དབང་གིས་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་ས་ཐབས་མེད་ལ། ང་ཆོའི་མི་རིགས་ཀྱི་རྩ་དོན་དེ་
ཙམ་དུ་མཐུག་བསྐྱོམ་བྱ་ཐབས་ཀྱང་མེད་པར་བརྟེན་དུས་ཉག་ཏུ་དོགས་འཛོགས་
དང་འཐབ་ཚོད་ངང་སྡོད་དགོས་པ་གསལ་སོ་རེད། ། །

རང་ཅག་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀར་སྐབས་བབས་ གྱི་གཞིན་སྒྲུལ།

༡༡། །རང་ཅག་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀར་འདོད་གསོལ་ཐུང་ཙམ་ཞུ་ཆོག་པ་
 ཞུ་རྒྱ། སྤྱིར་མི་རིགས་སོ་སོའི་ཤེས་རིག་ནི་མི་རིགས་རང་རང་གི་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་
 གཞི་ཅན་དང་། ཁེ་དབང་གི་འབྲུང་ཁུངས། ཆེག་སྤྱིལ་གྱི་སྒྲ་སྟོན་འཆོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་
 ཁམས་ལྟ་བུར་ཤེས་ནས་སོ་སོའི་སྟོན་ལས་ཀྱང་གཅེས་པར་འདྲིན་སྟོལ་ཡོད་པ་
 ལྟར། རང་ཅག་ཁ་བ་རི་བའི་ཤེས་རིག་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་ན། སོ་སོའི་རིགས་
 ཞེན་ཙམ་གྱིས་གཅེས་འདྲིན་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དངོས་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
 དང་། དགོས་པ་ཡང་དག་པ་དང་འབྲེལ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཉིང་ཟབ་པ་འཆོ་བ་མེད་
 པའི་ཞི་བདེ་འབའ་ཞིག་གི་ཆ་རྒྱུན་ཆང་ལ་མ་ཞོར་ཞིང་། ཤེས་རིག་ཀྱན་གྱི་རྒྱལ་
 སོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མ་ཟད། འདི་ལས་ཐོན་པའི་མཁས་པ་དང་བླ་བ་པའི་བླ་མཆོག་
 ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་ལྟ་བུ་ཟམ་མ་ཆད་པ་སྟོན་དང་འབྲོན་བཞིན་པ་དང་། དེའི་
 མཐུ་ལས་ཞི་བདེ་དང་། དགའ་སྤྱིད་ཀྱི་འཆོ་བ་ལྷག་ལ་ཟད་པ་མེད་པར་གཏེར་སྟོ་
 བྱས་པ་ལྟ་བུ་མཛོན་པར་གསལ་བ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་བྱས་ནས་གཅེས་སྦྱོང་དགོས་
 པ་དེ་ལྟར་ཡང་། བར་ལམ་ང་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བྱུང་མ་སྟེང་བའི་མི་རིགས་གཞན་
 གྱིས་ཞེ་ནས་གནོད་བྱགས་ཆེ་བ་དང་། གནོད་བྱགས་ཆེ་བ་དང་། རྒྱན་བྱགས་ཆེ་
 བ་གསུམ་འབྲེལ་གྱིས་ཅན་གཏོར་དང་ཁ་གཏོར་སོགས་ངན་དགྲ་ཆང་བས་འོ་མཆོ་
 ཁག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་དམར་རྒྱུ་དུ་བཟོ་བར་བཅམས་དང་ཅོམ་བཞིན་པ་དང་།

དེའི་རྒྱལ་གཞིན་དུ་དག་པོའི་དབང་གིས་རྩམ་གཟིར་ཆེ་བ་སྒྲོ་གང་ས་ནས་སྤེལ་བ་
འདིས་ཤེས་རིག་ཐང་སྒྲོང་གི་མར་མེ་ལྟ་བུར་ཆགས་ཡོད་ན། མར་འབྲེལ་ས་ནས་
ཡར་བསྐྱང་ཐབས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ལ་ཉེན་ཆ་བས་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད་ན། འདིའི་གདོང་
ལེན་ང་ཆོ་རྗེས་ཞུགས་ནས་པའི་ཐུག་པར་ལྷུངས་པ་མཐུན་གསལ་ལྟར། ང་ཆོས་
རྒྱན་བསྐྱངས་ཏེ་བསམ་གཞིག་གིས་གདོང་ལེན་དགོས་པ་ནི་པ་ཤི་ན་ཡང་བྱས་
འགན་འཁུར་ཐུབ་དགོས། གང་གི་ཞེ་ན། དེང་གི་ཆར་ང་ཆོའི་མི་རིགས་བརྒྱལ་བ་
དང་འཛོར་གྱར་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆུང་དུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། རང་དབང་འཛོབ་
རྒྱུའི་དཔུང་ཐོགས་གྱང་ཐོགས་གང་ས་ནས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པར་བརྟེན་ང་
ཆོ་སྤྱོད་པས་བ་སྐྱེད་འོས་དེ་ལྟར་ཡང་། ཤེས་རིག་གི་ཆ་ནས་གཞིས་བྱེས་གཉིས་
ཀར་དཀའ་ངལ་རྩ་བའི་ཅན་མཁུན་ནས་མཁུན་དུ་གདོང་ཐུག་རྒྱལ་བཞིན་པ་
འདི། ང་ཆོས་ངོས་ཟེན་པར་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་སེལ་ཐབས་སུ་གཏམ་བཤད་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་དེའི་ལས་འགུལ་རྒྱལ་ཆེན་ཆེན་ཞིག་ཆུགས་དགོས་པ་མཐོང་གསལ་ལྟར་
རེད། དེའི་དཔེར་མཆོན་ནི། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་གཞིན་སྤྱོད་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བརྒྱ་ལྷ་སྟོར་
སྟོབ་གྱར་ཆུད་ཁུལ་དང་། པོད་ནང་བརྒྱ་ཆ་ཉི་ལྷ་སྟོར་ལས་སྟོབ་གྱར་ཆུད་སྟོར་མི་
འདུག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕྱི་ཡི་ཆོན་མདངས་དང་ནང་གི་ཐོ་བ་གཉིས་རྒྱལ་འགལ་དུ་
སོང་བའི་མིག་འཕྲུལ་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད་ན་འདི་ཅམ་གྱིས་པ་རྗེས་བྱས་ཟེན་ཐབས་
མེད་པ་ནི། གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀའི་སྟོབ་གྱར་ཁག་ཏུ་ཞིབ་འདུག་བྱས་ན་ཤེས་ཐུབ།
ཐོགས་གཉིས་ཀར་རང་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་དག་ཀྱན་མ་ལྟེང་བ་དང་སྟོབ་གྱའི་ཆ་
རྒྱུན་མ་ཆང་བ་སོགས་གང་ལྟར་འཕྱས་མཁོ་མ་ཆང་བས་སྟོབ་སྟོང་གི་ཐོན་སྐྱེད་
རང་ལུགས་ཤེས་རིག་གི་ཆ་ནས་བརྒྱ་ཆ་སུམ་ཅུ་ཡན་ལོང་མེད་པ་རེད་ཅེས་བརྟེན་
ཐུབ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆར་གཞིར་མི་འཕེར་ཞིང་། སྟོབ་སྟོང་

ཐོན་པའི་ཁྲིད་ནས་ཀྱང་རང་ལག་གི་སྒྲོན་མེ་ཐོགས་པ་གང་འཆམས་ཡོད་ཀྱང་
 རང་གི་འདུན་ལམ་གསལ་སྟབས་ལས། ཐང་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལམ་རིང་པོ་གསལ་
 མི་སྟབས་པ་ནི་གནག་རྩེའི་བྱས་ཀྱང་ཉོགས་སྟབས། དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཕྱི་ནང་གི་དཔྱོད་
 ལྡན་ཁག་ལ་མཆོན་ནའང་བོད་ནང་དུ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་
 ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་ཕྱོགས་པའི་རིག་གནས་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་ཅི་ཐོན་
 བགྱིས་པ་ལས། རང་ལུགས་སྟན་མིན་རིག་གནས་ཀྱི་ཆད་གཞིར་མི་འགྱུར་བས་
 རང་གཞུང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་མཉམ་འབྲས་སྒྲིང་མ་སྟབས་པའི་ཁར། ལས་དོན་
 འཁུན་ཤོར་དང་། རྟོག་བ་བཟོད་སྒྲགས་མེད་པ་འབྱུང་རྒྱུར་ད་ལྟ་ནས་ཆོད་དཔག་
 སྟབས་ཤིས། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་ནས་རྒྱུན་མ་འོང་གོང་གི་རྒྱག་སྒྱུར་དང་རྒྱ་མ་འོང་གོང་
 གི་རགས་ཀྱི་དཔེ་བཞིན། གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཐད་ནས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མདུན་
 ལམ་དང་། བག་ཡངས་ཀྱི་མདུན་ལམ། ཕྱོགས་འཐེན་གྱི་མདུན་ལམ་སོགས་སུ་
 རྒྱགས་རྩལ་མ་འགྲན་པར་མི་རིགས་སྤྱིའི་བདེ་ཆ་དང་། ཞི་བདེའི་སྒྲ་སྟོག་ཏུ་ཤིས་
 རིག་བཟུང་སྟེ་ཤིས་རིག་གི་མདུན་ལམ་དུ་རྒྱགས་རྩལ་འགྲན་དགོས་པ་མེད་དུ་མི་
 རུང་བའི་འགག་ཆ་ལ་སྟགས་པ་དང་། དེ་མཚུངས་རང་ཅག་གཞིས་བྱེས་གཉིས་
 འཛོམས་ཀྱི་དུས་ཉིད་ནས་བོད་རྒྱ་བྱ་སྟོབ་གྲ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུར་གསུམ་སོགས་
 གཞོན་སྤྱིས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཆང་ངེས་ཀྱི་འཇུགས་སྒྲན་དགོས་པ་ནི། རང་དབང་
 འཐབ་ཅོད་བགྱིས་པའི་དགོས་དོན་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་སྟབས་ན་མི་རིགས་རང་
 དབང་གི་རྒྱས་པ་འདོན་མི་སྟབས། དེ་ལྟར་འཇུགས་སྒྲན་དགོས་ན་དེ་ལ་མཁོ་བའི་
 དགོ་རྒྱུན་དང་ལས་བྱེད་དང་མཁུན་ཡོན་ཅན་གྱི་སྟོབ་སྟོན་པ་སོགས། ཤིས་རིག་
 ཡར་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཆང་ངེས་བཟོ་དགོས་པས་དེ་ལྟར་ཡོང་དང་མི་ཡོང་ད་ལྟ་
 རས་ཆོད་དཔག་གིས་ག་སྤྱིག་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་དོན་བསམ་གཞིགས་མ་ལོག་

པ་ཅིས་ཀྱང་གནང་སྤྱོད་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱ། མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་དབང་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་
ཐོབ་ཐང་། མི་རིགས་ཀྱི་ཅ་དོན་ཞེས་པ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་བཟའ་བརྟུང་ལོངས་སྤྱོད་
ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན། བག་ཡངས་དང་སོས་དལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན།
དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་། སྤྱི་སྡེར་གྱི་གནས་ཁང་རྒྱས་སྤྱོས་སོགས་ལའང་ཟེར་བ་
མ་ཡིན། དེ་འདྲ་བ་ནི་སེམས་ཅན་དུད་འགོ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་ལའང་ཡོད།
ལོ་ན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་དང་།
མི་རིགས་ཀྱི་དབང་ཚད་ཡར་རྒྱས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་མཁྱེན་གསལ་
རེད། ལྷག་པར་དུ་དེར་གི་དུས་ཚོད་འདིར་འཛམ་གླིང་གང་སར་ཤེས་ཡོན་དང་།
ལས་དོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་འགན་སྲུང་གི་རྒྱུ་འཚུབ་ལྡང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། རང་ཅག་བོད་
རིགས་ཚོ་ཡང་དེའི་ཐོག་གོམ་པ་མཉམ་སྤོད་དང་། རྣམ་དཔྱོད་མཉམ་འགན་སྲུབ་པ་
དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་ལྡོག་ན་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་མི་རིགས་དང་། མོངས་གཉིད་མ་
སངས་པའི་མི་རིགས་ཞེས་མི་རིགས་ཀྱི་ཐ་ཤལ་ནང་སྤྱུང་གི་རེད། རྒྱ་དམར་ཆབ་
སྲིད་པས་འདི་ཉིད་དམིགས་ལུལ་དུ་བཟུང་ནས་བོད་རིགས་རྒྱས་མེད་དང་སྤྱིས་
ཀ་བཅོག་པ་བཅོ་རྒྱུའི་ངན་བྱས་ཤོག་བྱར་སྤྱུམ་ཐིགས་ལྟ་བུར་དངོས་ལྷགས་བརྒྱུད་
གསུམ་ནས་རྒྱ་ཁྲབ་དུ་གཏོང་བཞིན་པ་འདི་ལ་གཟིགས་དང་། མའོ་ཅི་དུང་སྐབས་
རྒྱ་བོད་དམར་པོ་འདྲ་མཉམ་བཅོ་རྒྱུའི་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེར་བཏིངས་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་
ནས་བོད་མི་རྣམས་མི་རིགས་རྒྱས་མེད་དང་བཅོག་པ་བཅོས་ནས་ཁོ་པའི་ཆབ་སྲིད་
པའི་བྲག་གཡོག་དུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་སྐོག་བྱས་སྐོག་གང་ས་ནས་བཏིངས་པ་དང་། གདིང་
བ་རྒྱབས་ཆེ་བུ་ཕྱིན་འདུག་པ་གསལ་པོ་རེད། ང་ཚོས་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་
སྤྱི་པན་གྱི་ལྷགས་དང་། བཅོན་རྒྱབས་ཀྱི་ལྷགས་དང་། བདེན་དོན་གྱི་སྤེལ་ལྷགས་
གསུམ་ཆར་གྱི་ལམ་ནས་གདོང་ལེན་སྲུབ་ངེས་ཀྱིས། རང་གི་ཅ་དོན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་

སྒྲང་སྒྲུབ་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱ་དགོས་པ་ཆང་མའི་སྒྲུགས་ལ་བརྟུག་སྟེ། གཏམ་
 བཤད་འགྲན་སྒྲུར་ལྟ་བུར་མ་སོང་བར་སྦྱོར་བ་ལག་ལེན་ཐོག་བསྒྲུལ་སྒྲུབ་པ་དགོས་
 ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པའམ་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་ཅིས་པ་ནི་ས་ལ་མི་གནས།
 རྩོལ་མི་གནས། དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་། རྒྱལ་ཁབ་སོགས་ལའང་མི་གནས། དཔལ་
 འབྱོར་དང་མངའ་ཐང་ལའང་མི་གནས་ཤིང་། རང་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་དྲུ་དད་པ་
 དང་ཚུལ་ཁྲིམས། དན་པ་དང་ཉིང་འཛིན། བརྩོན་འགྲུས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཛོད་
 དྲུ་རྣམ་དཔྱོད་ལ་གནས་དགོས་པས། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟངས་ནས་ནམ་འཕང་གཙོད་སྒྲུབ་
 པ་བྱེད་དགོས། ཤེས་རིག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཡིན་ཞིང་ལྷག་པར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་
 པའི་བསྟན་པའམ་ཆོས་ནི། ར་བརྟུང་སྒྲུབ་དགོལ་དང་མོས་སྦྱོམ་རྒྱལ་ཐོད་བྱས་པ་
 དང་། ཆོག་རྒྱང་གསོག་སྒྲུབ་བྱེད་པས་ཆོས་འཛིན་པའི་གོ་མི་ཆོད། སེམས་དྲུལ་
 པ་ལ་མི་མཁོ་བའི་ལུས་ངག་གི་རྒྱལ་ཁྲུགས་ཅི་འབྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེས་བསྟན་
 པ་འཛིན་པར་མཆོན་མི་སྒྲུབ། གང་གི་ཞེ་ན། བསྟན་པ་ནི་མི་མང་གི་པན་བདེའི་
 རྩལ་གཤིན་པས་མི་མང་ལ་གཞོད་གཞིར་སོང་ན་ཆོས་དང་རྒྱལ་འགལ་ཆགས་
 པ་རེད། རོན་བསྐྱས་ན། དགོ་སྒྲིག་སྤང་སྒྲང་གི་རྣམ་དཔྱོད་སྟེལ་བ་ཉིད་བསྟན་པ་
 འཛིན་ཚུལ་ཀྱི་སྤང་གཞི་ཡིན། དེ་ཉིད་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ན་ཆོས་ཀྱང་ཡར་རྒྱས་སོང་
 ལ་དེ་ཉིད་ཉམས་ཆག་ཤོར་ན་ཆོས་ཀྱང་ཉམས་ཆག་ཤོར་བ་ཡིན་ཀྱི་ཕྱི་ཚུལ་ཆོས་
 གཞུགས་སུ་བསྐྱར་བས་ཆོས་སུ་འགྲོ་མི་སྒྲུབ་པ་མ་ཟད། ཉང་ནས་འཛོམས་མཁན་
 ཀྱི་གཙོ་བོར་ཡང་ཆགས་སྟེད། ང་ཆོའི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་ནི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་འབྲ་བའི་རྒྱས་སྦྱོས་གང་ཡང་
 མེད། དེ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་སྦྱོས་གང་ཆེར་སོང་བ་དང་ལྷན་ཉམས་ཆག་གི་འགོ་
 ཚུགས་ཏེ་རྒྱན་འབྲམས་ཀྱིས་དེར་དུས་འདྲུ་འཛིན་ཟུ་ཞུགས་ལྟ་བུ་ལས། ཞི་དུལ་

བཤད་སྐབ་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་ནི་ཉིན་སྐར་ལྟ་བུའི་བཟོ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག ཚེས་
འཛིན་པ་པོ་དག་ནི་ནང་གི་ལྟ་བུ་བྱུང་དང་བསྐྱབ་གསུམ་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་ཡང་དག་
པ་དང་། ལྟར་སྒྲུང་གང་འགྱུར་ཀྱི་དགག་སྐབ་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པར་བྱའི་རྣམ་
འགྱུར་དང་སྟོད་པའི་ཐོག་དང་ཞེན་ཆེ་བས་འཐབ་ཅོད་སོགས་ཀྱི་རྟོག་བྱ་དེ་ཚེས་
ལུགས་གཞན་ལ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་བོད་པར་ཡང་འབྱུང་རྒྱུའི་ཉིན་ཁ་ཆེ་བས་དེ་ཉིད་
སྟོན་འགོག་རྒྱུ་བསྐྱེད་དང་གནད་འཁེལ་ཡོང་ཐབས་ལ་སྒོ་གང་ས་ནས་དམ་འདོན་
དགོས་པ་སོགས་མདོར་ན། ང་ཚོའི་ཚེས་དང་ཤེས་རིག་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་གཙང་
ཞིང་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས་བསྐྱར་བཅོས་གཏན་ནས་མི་དགོས་ཀྱང་། འཛིན་སྐྱོང་
སྤེལ་གསུམ་ཀྱི་ཐད་ཞིབ་དབྱེད་ནན་ཟབ་ཀྱིས་གསར་བཞེད་ལམ་ལུགས་གསར་
སྐྱོན་དགོས་པ་མཐོང་གསལ་ལྟར་ཡིན་ན། འདིའི་སྐོར་བཟོ་སྐྱེད་དབྱིས་བྱིན་པའི་
ལམ་ནས་དགོ་སྟོན་ཡོ་བསྐང་ཐུབ་པ་དགོས་ངེས་རེད་མི་འདུག་གམ། རང་ཅག་
གཉན་འཕྲང་འདི་ལྟ་བུའི་སྐབས་འདིར་ནང་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཤེས་ཡོན་སྤེལ་བ་
དང་། ལས་དོན་ཐོག་དགོ་སྤྲིག་སྤངས་དང་གཞན་པན་ཀྱི་ལས་དོན་། མི་མང་ཉམ་
ཚུང་ལ་བྱམས་སྐྱོང་། གཞིན་པར་ཤེས་རིག་གི་མདུན་ལམ་གསར་སྐྱོན་སོགས་སྒོ་
གང་ས་ནས་ལུགས་སྟོན་ཡོང་བར་གསོལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱ་བཅས་རིགས་སྟོབ་འགན་
འཛིན་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་སྐབས་བབས་ཀྱི་གཞིན་སྐུལ་དུ་བཀའ་ཤིས་བདེ་ལེགས་
བཅས་བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༥ ལྷ་ ༣ ཚེས་ ༡༣ ལ། །

གཉེན་ཕྲད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་ དབར་ལ་ལྟ་ཚུལ་དང་མཐོང་ཕྱོགས།

༡ བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་བར་འཆོ་བའི་གནས་སྟངས། ༢ དེ་གཉིས་
ཀྱི་བར་ཤེས་རིག་གི་གནས་སྟངས། ༣ དེ་གཉིས་བར་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གནས་
སྟངས། ༤ དེ་གཉིས་བར་ཆོས་སྲོད་ཀྱི་གནས་སྟངས། ༥ དེ་བཞི་ལ་བརྟེན་བའི་
མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཚད་དེས་བར་དུ་དགོས་སྒྲིབ།

༡༩༥༩ ཅམ་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྲིད་བྱས་བྱ་ཡངས་དང་དངོས་ཐོག་
བདེན་འཆོལ་གྱི་སྲིད་བྱས་ཞེས་པ་གཉིས་གསལ་བསྐྱགས་རྒྱན་མར་བྱས་པ་ལས།
འཛམ་གླིང་གི་མི་མང་རྣམས་གཉིད་སད་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་ཆོར་བྱང་བ་མ་ཟད།
དེད་ཅག་བོད་རིགས་ཆོར་དམིགས་བསལ་གྱི་དགའ་ཆོར་བྱང་བར་བརྟེན། སོ་སའི་
འགོ་བོན་པངས་མེད་ཀྱིས་རང་ཡུལ་དུ་ལྟ་སྒྲོར་དང་གཉེན་འཕྲད་མང་དག་ཅིག་སོང་
བ་ཆང་མས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མ་བཟུས་ཀྱང་རང་ལྟགས་ཀྱིས་གསལ་ནས་ཡོད་
པ་རྣམས་གོང་གསལ་སྡེ་ཆན་ལཱ་འོག་ནས་ངོ་སྤྲོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ན།

དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་ལམ་ནས་ལེགས་ཉེས་ངོས་ལེན་ཡོང་བའི་རེ་
བ་ཡོད། ང་ཆོ་བོད་རིགས་ཞེས་པ་འགོ་བ་མའི་ནང་ནས་ཡར་ཐོན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་
ཀུན་ལ་བསྐྱགས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། བཅན་གཞོན་འོག་ཚུད་ནས་ང་ཆོ་ཉུང་ཤས་
ཤིག་དེའི་འོག་ནས་གོལ་ཉེ་བྱི་རྒྱལ་དུ་བཅན་བྱོལ་བའི་ཆ་ནས་སེམས་ནད་ཉ་ཅང་
ཆེ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། འཛམ་གླིང་འཕོ་འགྱུར་དང་། ཁྲིམས་ལུགས། ཆོས་

རིག་འཆོ་ཐབས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་མཐོང་ཁྱོད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རང་དབང་ཆ་ཚད་
ལ་ལོངས་སྤྱད་ནས་ཡོད་པར་སོང་བཞེན་པའི་སྤྱིང་སྟོབས་ལྷུས་པ་མེད་པ་དང་།
པོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐྱདས་ངོ་མ་རྣམས་རྒྱན་པས་གཡོགས་ཀྱང་སྤྱིབ་
མ་ཐུབ་པར་ཤེས་ཏོགས་བྱུང་བ་རྣམས་ཕྱིན་ཆད་མི་མང་ལ་བཅན་གཞོན་མི་འབྱུང་
བའི་ཆེད་དུ་འགོད་སྟེ་ལ་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དང་པོ། འཆོ་བའི་གནས་སྐྱདས་སྐྱོར་ལྷ་ན། བྱ་ཡངས་སྤྱིད་བྱས་འོག་ནས་
མི་མང་རྣམས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཕོས་པ་དང་།
འཆོ་བའི་ཚོལ་སྤྱབ་ཀྱི་རང་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་བཟང་དུ་སོང་བ་
ལ་དགའ་བསུ་ཆད་མེད་དང་བཅས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། འོན་
ཀྱང་མི་མང་རྣམས་སོ་སོས་ངལ་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་འཆོ་བ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་
མ་གཏོགས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མཐུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ནས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་སྟེ་
གཅིག་མི་འདུག དེ་ཡང་ ༡༩༥༩ བན་ཆད་དང་བསྐྱར་ན་བཟའ་རྒྱ་འཐུང་རྒྱ་ཡར་
རྒྱས་ཙམ་ལས་པ་ཤུལ་བྱ་འཇགས་ཀྱི་འཛིན་ཆས་དང་གསོག་འཛོག་སོགས་འཆོ་
བའི་རྟེན་གཞི་བཟང་ཤོས་མཐའ་དག་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་སྟོགས་ནས་མི་
མང་རྣམས་སྤྱང་འབྲུམས་ཚུགས་ཞག་བྱས་ནས་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུར་མཛོན་གསལ་
རེད། ཉུང་ཤས་ཤིག་ནི་ལས་ཀ་བྱས་པའི་སྤྱོད་འབབ་ཐོག་ནས་གསོག་འཛོག་གང་
ལེགས་ཡོད་སྐད་ཀྱང་། མི་དངོས་དེ་ཤི་ན་མཉམ་ཤི་ལས་དེའི་མི་རྒྱུད་ལ་རག་གི་
མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་གསོག་འཛོག་བྱ་རྒྱུའི་སྟོབས་པ་མི་འདུག ཁོ་ཆོའི་
སྤྱིད་བྱས་ལ་གཞོད་གཞིའི་ཁྲིམས་འཛོལ་སྤྱན་ཙམ་བྱས་ནའང་ཆབས་ཆེ་མདོག་
གིས་བཅོན་འཇུག་དང་ཉེས་ཆད་པར་རྒྱུད་བྱེད་པ་ལས། སོ་སོའི་ཁེ་དབང་དང་
ཐུགས་དོན་ལ་གཞོད་གཞིའི་ལས་དོན་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་དགག་བྱ་མི་བྱེད་

སའི་ཁར། ཆང་རག་གི་འཆོང་འགྲེམས་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ཏེ་བོད་རིགས་རྣམས་བག་
 མེད་ལོངས་སྟོད་ལ་ཆེད་སྐྱལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག འདི་ནི་བོད་རིགས་རྣམས་འཛམ་གླིང་
 རང་བཅི་མཐོང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཙ་བརྒྱལ་དུ་བཏང་ནས་མི་རིགས་ཐ་ཤལ་བ་ཞིག་
 དུ་འབྱུང་བའས་ཀྱི་ངན་སེམས་འཆང་བ་གསལ་པོ་རེད། འཆོ་རྟེན་ལ་མཆོན་ན་
 ཟ་ཁང་དང་ཆོང་ཁང་། བཟོ་བྱ་སོགས་ཐོན་འབོགས་ཆེ་བ་ཆང་མ་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་
 ཟེན་ཏེ་བོད་རིགས་རྣམས་ངལ་རྩོལ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། ལྷ་ས་ལྷ་བུར་
 མི་མང་མང་ཆེ་བ་འཆོམ་བཟོ་དང་ཨར་པོའི་ལས་དོན་བྱས་ཏེ་འཆོ་བ་སྐྱེལ་རྒྱ་
 འདུག་ཀྱང་། ད་ཆ་དེ་དག་པལ་ཆེ་བ་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་སྟོགས་ཏེ་བོད་རིགས་རྣམས་
 ལ་ལས་ཀ་མི་ཐོབ་པའི་དཀའ་ངལ་ཐེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་འདུག སྟོད་ཁང་ལ་མཆོན་
 ན་ས་ཆ་ཡག་ས་དང་། སྟོད་ཁང་ལེགས་ཤོས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ།
 བོད་ས་སྐྱེས་དོ་སྐྱེས་ཀྱི་མི་མང་རྣམས་ཁྱལ་ཁྱོད་དང་ཁང་གོག་ཤ་སྟག་ལ་སྟོད་
 དགོས་པ་དང་། ཁང་བ་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་འོག་ཤག་དང་ནག་ཁུང་གང་ཆེ་སར་
 སྟོད་དགོས་པ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་རྩིང་པའི་སྐབས་ནས་ཡོད་པའི་མཛེས་སྟུག་ལྷན་
 པའི་ཁང་བ་པལ་ཆེ་བ་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་བདག་དབང་བྱས་ཏེ། ཁང་རུལ་དང་བེད་
 སྟོད་རྒྱུང་རིགས་རྣམས་ལ་བོད་རིགས་སྟོད་དུ་བཅུག བལ་དང་ཤ་མར་སོགས་
 ཀྱི་ས་ནས་ཐོན་འབོགས་གནད་ཆེ་མཐའ་དག་རྒྱ་ནག་དུ་དཔོར་འདེན་བྱས་ནས།
 དེའི་ཆབ་དུ་འཆོ་བའི་དགོས་མཁོ་གང་འཆོམས་ཤིག་བོད་དུ་གཏོང་བཟངས་བྱས་
 ནའང་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཁོ་ནར་བེད་སྟོད་བྱས་ཏེ་ལྷག་ལུས་རྣམས་བོད་མིར་
 ཆོང་འགྲེམས་བྱེད་ཀྱི་འདུག ལྷ་ས་ལ་མཆོན་ན་མི་འབོར་གསུམ་ཆ་གཉིས་ནི་རྒྱ་
 རིགས་ཡིན་པར་བརྟེན། བོད་རིགས་རྣམས་རྒྱ་ནག་གི་ཐོན་སྐྱེད་ལེགས་གས་
 རྣམས་ཉི་ཆོང་དང་བེད་སྟོད་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་མི་འདུག་ལ། དེ་ཟུང་ཐོབ་ཀྱང་ལྷག་

སྒོ་བརྒྱུད་དགོས་ཀྱི་འདུག བྱོན་ཆས་ལ་མཆོན་ན་བོད་རིགས་རྣམས་ལ་སྤར་
སྤྱུག་རྩལ་བྲག་པོས་རྒྱ་ཆས་བྱོན་དུ་བཅུག་པ་དེས་བསམ་སྒོ་གོ་བཟེ་གཏོང་མ་ཐུབ་
པའི་ཁར། ཞེ་འཁོན་ཆེ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་བཟེད་དུ་འབྲུག་ཆེད་དེ་ཆ་བྱོན་ཆས་ལ་རང་
དབང་ཡོད་ལུགས་བཤད་ཀྱང་། རོན་དུ་རྒྱ་ཆས་པལ་པ་རྣམས་ཏ་ཅང་འབེལ་པོ་
དང་རིན་ཐང་དམའ་དུ་བཏང་ནས་འཛོང་སྤྱར་བྱེད། པོད་ཆས་རྣམས་ཏ་ཅང་དགོན་
པོ་དང་པལ་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རིན་ཐང་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་ནི་ཆོང་ཁང་ཁག་ལ་བལྟས་ན་
གསལ་པོ་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་རིགས་རྣམས་སྤྱིད་རྒྱགས་
ཆེ་ལ་གཟི་ཉམས་ཆེ་བ། ཆས་གོས་ལེགས་ལ་སྟོབས་པ་མཐོ་བ། པོད་རིགས་
རྣམས་དེ་ལས་ལྗོགས་ཏེ་ཕྱིའི་དཀའ་དུབ་དང་ནང་གི་སེམས་ནད་ཆེ་བའི་རྣམ་པ་རང་
རྒྱགས་ཀྱིས་ཐོན་པ་མ་ཟད། ཞེད་སྤང་ཆེ་ལ་སྟོབས་པ་ཁུམ་པ་སོགས་རྒྱ་རིགས་
དང་པོད་རིགས་དབར་སྤྱིད་སྤྱུག་ནི་དོ་དཀར་ནག་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་མ་འདྲེས་པ་སོ་
སོར་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་ནས་རྒྱ་སྒྲོར་ས་ཡ་བདུན་ཅུའི་སྒྲོར་བོད་དུ་བཏང་ལུགས་
བཟོད་ཀྱང་རྒྱ་རིགས་ཆོ་རྒྱགས་པ་བཟོ་རྒྱུ་ལས་པོད་རིགས་ཆོར་པན་ཆ་བསྟན་
རྒྱ་སྟེ་གཅིག་མེད་པའང་གསལ་པོ་རེད། ང་ཆོའི་མི་རབས་སྟོང་ཐུག་དུ་མའི་སྟེན་
ནས་གསོག་བསྐྱབས་བྱས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་དང་།
གསེར་དདུལ་ཟངས་ལུགས་དང་། འཛིན་ཆས་དང་། གསོག་འཛིག་བཟོད་ཀྱིས་
མི་ལངས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དུད་ཆང་ཆེ་ཁག་རེ་རེའི་ནང་དུ་མཆོད་པའི་ཡོ་
བྱེད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་གསེར་དདུལ་ཟངས་ལུགས་སོགས་འཛིན་ཆས་གཅིག་རྒྱུག་
གཉིས་རྒྱག་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་རིན་ཐང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་དངོས་པོ་
གནའ་རབས་ནས་གཅིས་སྟོང་ཆེ་བ་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད། འབྲིང་རིམ་ལ་མཆོན་ན།
མཆོད་ཁང་ནང་དུ་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་མཆོད་པའི་ཡོ་ཆས་གཟབ་འཛོར་

གྱི་ཆས་གོས་རབ་འབྱིང་གཉིས་གསུམ། ཉིན་ཞག་གཉིས་གསུམ་འདང་བའི་ཟངས་
གྱི་ཚུ་ར་མ་གཉིས་གསུམ་དང་། རག་སྐྱོགས་བཅུ་ཆག་ལ་སོགས་པའི་མཛེས་རྒྱན་
གྱི་ཡོ་བྱད་རྒྱས་སྐྱོས་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གཞན་གཡར་མི་དགོས་པ་དང་། གོ་
མཚོན་དང་། ཉ་ཤེལ། སྒོ་ལྷགས་བཅས་མཁོ་གནད་འཕུས་སྒོ་ཆང་བ་ཡོད་ཅིང་།
གྲོང་གསེབ་པ་འབྱིང་རིམ་ཡན་ཆད་ལ་ཁང་པ་སུམ་ཐོག་དང་ཉིས་ཐོག་གང་བྱས་
ཀྱང་མ་མཐར་ཁང་མིག་མདོ་སྒྲག་གསུམ་རེ་ཉུང་མཐར་ཡོད་ལ། སྒོ་ལྷགས་དང་
དེའི་སྔོན་ས་སོགས་ཀྱང་ཟུར་དུ་ཡོད། དུད་ཆང་དམའ་རིམ་ལ་མཚོན་ན་ལྟོག་གི་
ཐེབས་པ་དང་སྤྱ་གཤེད་འོག་དུ་གི་སྐྱོན་ཤོར་བ་སོགས་ནི་གོ་ཐོས་མ་སྤྱོད་ལ། ཟ་
ཆས་ལོ་དང་ལྷ་བ་ལྡེང་ངེས་ལས་ཉིན་རེའི་བཟའ་བཏུང་ཉིན་རེར་འཆོལ་དགོས་
པའང་སྲིད་མཐའ་ཅམ་མོ། །ཤོད་མི་དུད་ཆང་བརྒྱ་ཆ་སུམ་ཅུའི་སྒྲོར་ནི་ཆེ་ཁག་
དང་། བརྒྱ་ཆ་བཞི་བཅུ་ལྔ་བཅུའི་སྒྲོར་ནི་འབྱིང་ཁག་དང་། བརྒྱ་ཆ་ཉི་ཤེས་སྒྲོར་
ནི་སྒྲོ་བའི་གས་ཡིན་པས། ཆེ་ཁག་དང་། འབྱིང་ཁག་གི་རྒྱ་དངོས་རིན་ཐང་ཆེ་
བ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་གཞུང་གིས་བསྐྱུས་ནས་ད་ཆ་ཡར་རྒྱས་ཡོད་ལུགས་སྐད་བྱེད་
ཀྱང་། ཉིན་རེའི་བཟའ་བཏུང་དང་ལག་དཔུལ་ལྡེང་ངེས་རེ་ཡོད་པ་ལ་སྤྲུག་པོར་
བཀྲར་གྱི་འདུག དུད་ཆང་པལ་ཆེ་བ་མིའི་སྔོན་ཁང་དང་སྒོ་ལྷགས་ཀྱི་སྔོན་ཁང་ཁྱད་
མེད་དམ་མཉམ་སྔོན་དགོས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་དུད་ཆང་རེ་ལ་དེང་སང་དུད་ཆང་
གཉིས་གསུམ་གྱིས་ནས་འདུག་ལ། ད་དུང་མང་དུ་གྱུས་རྒྱར་ངེས་ཀྱང་འཆོ་རྟེན་ནི་
གྲོང་སྤེལ་ཆེ་བར་སྤར་གྱི་ཞིང་ཁ་དང་ཁང་པ་བགོ་གྲུག་རྒྱུ་ལས། ཤེས་ཡོན་
གྱི་བྱ་བ་དང་ཆོང་འབྲེལ་བཟོ་བྱ་སོགས་འཆོ་ཐབས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་གཞན་འཆོལ་བྱ་
ཡུལ་མི་འདུག་ཅིང་། གྲོང་སྤེལ་རེ་རྒྱང་ལ་གིང་གཅོད་རུ་ཁག་དང་། ལམ་བཟོ་དང་
ཨར་ལས་རུ་ཁག་སོགས་སུ་ལས་ཀ་ཐོབ་ན་ཏུ་ཅང་དགའ་པོ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་

པས་ནས་ཞིག་ན་མི་ཆང་སོ་སེའི་ས་ཞིང་གིས་མི་ཆང་སོ་སེའི་གྲོད་ཁོག་མི་རྒྱགས་
པའི་དཀའ་ངལ་ཆད་མེད་ཡོང་རྒྱ་ཉག་གཅིག་ལ་བརྟེན། སྤང་འབྲམས་གྲིས་ལུང་
བ་གང་བ་ཡོང་རྒྱས་གདོན་མི་ཟ་བ་རེད། མདོར་ན། སྤྲོན་དཔལ་འབྱོར་མངའ་ཐང་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཉིན་རེའི་འཆོ་བ་ཉིན་རེ་བཞིན་འཆོལ་དགོས་པའི་དབུལ་པོངས་ཁྱུ་
གཅིག་ཏུ་བཅོས་པ་དེ་རྒྱ་ཉག་གཞུང་གིས་ཡར་རྒྱས་བཏང་བའི་ལག་ཁྲམས་གསལ་
ལོས་དེ་རེད། འཇམ་སྤིང་གང་སར་སོ་སེའི་གཞུང་གིས་སོ་སེའི་མི་མེར་རྒྱམས་
ཀྱི་དོན་དུ་ཚུ་སློབ་མེད་ས་ལ་ཚུ་སློབ་གཞི་ཁང་དང་ས་ཞིང་མེད་ས་ལ་གཞི་ཁང་
དང་ས་ཞིང་། སློ་སྤྲུགས་སེམས་ཅན་མེད་ས་ལ་སློ་སྤྲུགས་སེམས་ཅན། མི་མང་
ལ་མཁོ་བའི་བཅོ་བྲུ་དང་ཆོང་ར་མེད་ས་ལ་བཅོ་བྲུ་དང་ཆོང་ར། སློབ་བྲུ་དང་། ལྷ་
ཁང་། མགོན་ཁང་སོགས་མེད་ས་ལ་སློབ་བྲུ་དང་། ལྷ་ཁང་། མགོན་ཁང་། འཁོར་
ལམ་དང་། འབྲུལ་འཁོར་མེད་ས་ལ་འཁོར་ལམ་དང་འབྲུལ་འཁོར་སོགས་གང་
ལྟར་ས་གནས་སོ་སེའི་མི་མང་ཡོངས་ལ་དགོས་མཁོ་གང་དང་གང་དགོས་པ་དེ་
དང་དེ། གཞུང་གིས་སློ་གང་ས་ནས་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་བཞིན་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ལྟར་བསྐྱབ་མ་ཐུབ་ན་མི་མང་གི་རེ་བ་སློང་བ་དང་མགུ་བ་སྤྱོན་མ་ཐུབ་པར་ཅིས་ཏེ་
འགོ་འཁྲིད་འཕོ་འགྱུར་དགོས་པ་སོགས་མདོར་ན་གཞུང་ནི་མི་མང་གི་སྤྱི་ཞུ་སྐྱབ་
མཁན་དངོས་ཡོད་ཅིག་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ན་མང་གཅིད་གཞུང་གི་མཆན་
ཉིད་ཆང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ན་མང་གཅིད་གཞུང་དུ་ངོས་འཛིན་མི་བྱེད་པའི་
ཁར་གཞུང་འཕོ་འགྱུར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཆོ་བཅན་གྱིས་བར་མཆོན་ན་དེ་
ལྷ་བྱའི་དགོས་མཁོ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱིས་གཞུང་གིས་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་བཞིན་པར་སོང་
ང་ཆོ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐོག་ནས་སློབས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་
དགའ་མོས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཡོད། བོད་དུ་ནི་མི་མང་རྒྱལ་སྤྱོད་གཞུང་གི་ཆོ་

གཡོག་དང་། གྲུང་བྱ་གཞུང་ནི་མི་མང་ཐོག་དབང་ཡོད་གཏོང་མཁན་གྱི་སློབས་
བ་དང་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཆགས་འདུག ང་ཆོ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་གཞུང་ཞབས་བར་སྐྱོན་
ཆ་བྱུང་ན་མི་མང་གིས་མཐེལ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ད་ཆ་ཆང་ཡོད། བོད་དུ་ནི་
མི་མང་གིས་ལས་བྱེད་པར་མཆང་འདོན་དང་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་བའི་དབང་ཆ་
སྒྲི་གཅིག་མི་འདུག་ལ། ལས་བྱེད་པ་མཐོང་དུས་ཞེད་སྤང་ཡང་འགོག་མི་ཐུབ་པ་
ཞིག་འདུག འདི་ནི་སྤར་གྱི་གོམས་གཤེས་ཡིན་ནམ། ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་
བརྟག་དགོས་པ་རེད། ཚུམ་འཕྲོས་ལུས།

བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ལས་གཞིས་སྡོད་རྣམས་ཀྱི་ ཆོས་སྤྱོད་རང་དབང་སྒྲོལ།

༡༡། །ང་ཆོ་བོད་ལ་བོན་གྱི་ཆོས་དང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ཁྱབ་
 ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་སོ་སོའི་ཆོས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཁྱབ་དང་ཆས་གོས་
 གྱོན་ཏེ། དད་མོས་དང་ཁ་འདོན་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཆོས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་ལ་ལོ་མང་སྟོབ་སྟོང་བྱས་ནས་བཤད་སྟུབ་འཆད་ཉན་གྱིས་རྒྱར་བསྐྱེད་དེ་
 འཛིན་སྟོང་དགོས་པར་བརྟེན། དེ་ལྟར་བྱ་བའི་རང་དབང་དགོས་པ་ལས་བྱུག་
 འཆལ་སྟོར་སྟོང་དང་དད་གུས་ཙམ་གྱི་རང་དབང་ཡོད་པས་ཆོས་དད་རང་དབང་
 གི་གོ་གནས་མཆོན་མི་ཐུབ། བོན་གྱི་ཆོས་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྙིང་ཤོས་དང་།
 མི་མང་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ལ་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པའི་བན་ལྷབས་འདྲེན་ངེས་
 ཡིན་པ་དང་། བོད་དུ་དར་བའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
 ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་དང་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཙས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པས་རིག་གནས་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། གཤལ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
 ཤེས་བྱའི་གནས་སྤྱོད་རགས་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོ་
 རས་ཉགས་དང་མཆོན་མ། ངེས་སྟོབ་བའི་དབེ་དང་བཙས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བསྟན་
 པས། ཆོན་རིག་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། མི་ཆེར་འཆད་ཉན་དང་འབྲེལ་ནས་
 སྟོབ་གཉེར་བགྱིས་ཀྱང་ཆར་རྒྱ་དང་རྫོགས་རྒྱ་གཉན་ནས་མེད། གཤལ་བྱ་སོ་སོའི་
 སྟོ་དང་འཆམས་པའི་མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་བསྟན་པས།

འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་བ་སྐྱོད་རྒྱས་པས་ན། རེད་ཅག་གངས་ཅན་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཡིད་དུ་བརྟག་པའི་སྤྲོད་ནོར་ཡིན་པས་སྒྲོས་གཏོང་ཐབས་མེད་ལ་སྒྲོས་གཏོང་གི་
ཡང་མ་རེད། ཐོག་མར་རྒྱ་གར་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཆེ་མི་རབས་དུ་མར་གསེར་
དདུལ་སོགས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་དང་ལུས་སྟོག་པངས་པ་མེད་པས་བསྐྱབས་པའི་རིན་
ཐང་གཞལ་དུ་མེད། བར་དུ་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཆེ་ཡང་སྤྲིག་ཁྲིམས་དམ་ལ་དཀའ་སྤྱད་
དག་པོ་དང་དུ་མྱངས་ཏེ་བཤད་སྐྱབ་ཡ་མ་བྲལ་བར་སྐྱབ་པ་ཡུན་དུ་བསྐྱངས་ནས་
འཛིན་སྐྱོང་བྱས་ཡོད། མཐའ་མར་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་མི་མང་འབྲུམ་སྤྲག་
མང་པོའི་ཁྲག་དང་ལུས་སྟོག་བཏང་ནས་མ་བརྒྱག་པ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་འཛམ་
གླིང་ནང་དུ་ཉི་མ་ལྟ་བུར་གཟི་སྟོང་འབར་བཞིན་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་དམར་གྱི་གཞུང་
ཕྱོགས་སུ་ཐུན་ནག་འཐེབས་པ་ནི་རང་གི་ཁ་གཏད་ཕྱོགས་ནོར་བས་ཡིན་གྱི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྐྱོན་མིན། དེ་ཡང་ཆོས་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་བཀྱིས་ཏེ་བསམ་
པའི་གོ་སྟོབས་ཇི་ཅམ་སྤེལ་བ་དེ་ཅམ་དུ་རྒྱལ་ཁམས་ཞི་བདེའི་ཆ་རྒྱུན་ཐུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཡིན་ནའང་། ཐུན་ལ་སྤང་དགར་བཟུང་ན་ནད་པ་རང་ཉིད་ཕྱང་བར་
འགྱུར་པ་ལྟར་ལྟ་བ་དན་པས་མིག་བསྐྱབས་ཏེ་མ་མཐོང་བས་སྤང་དགར་བཟུང་བ་
ཁོ་ནར་ཟད། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་ལྟ་ཁང་དང་དགོན་པ་བཅོན་ཁང་འབྲ་བ་འགའ་
ཞིག་སྤར་གསོ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤར་གསོ་བྱས་པའི་གོ་གནས་
ཆོད། འཛམ་གླིང་ནང་ཆོན་རིག་དང་ཚོད་སྐྱབ་རིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྒྱ་བྲལ་བ་
ནི་པོད་དུ་དར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཆད་མར་བཟུང་སྟེ་བཙེ་
བཀྱར་ཁུ་བཞིན་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་དམར་ནི་ཆོན་རིག་དང་ཚོད་སྐྱབ་ཀྱི་རིག་པ་ལ་
ཇེས་སྒྲོས་གིས་བཙེ་བཀྱར་ཆེ་མདོག་བྱེད་བཞིན་དུ་པོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་དེ་ནི་སྤངས་
དད་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་པར་མ་ཟད། ཆོས་ཀྱི་གནད་དོན་མཁེས་ནས་

ཆས་གོས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་པ། དཔེར་ན། དག་ལུགས་པའི་
 ཆོས་ལ་ཆོས་ལུགས་སེར་པོ། རྟིང་མའི་ཆོས་ལ་ཆོས་ལུགས་དམར་པོ། བཀའ་
 བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ལ་ཆོས་ལུགས་དཀར་པོ། ས་སྐྱའི་ཆོས་ལ་ཆོས་ལུགས་ཁ་བོ།
 བོན་གྱི་ཆོས་ལ་ཆོས་ལུགས་ནག་པོ་ཞེས་དམའ་པའ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་ཆོས་
 ཀྱི་ཐ་སྙད་འབྲུག་ཡུལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ལུང་གི་ཆོས་
 དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། དམིགས་བསལ་གཞི་ལམ་འབྲས་
 གསུམ་དང་། དེ་དག་ལ་དབྱུང་འཛིན་གྱི་པའི་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 རྣམས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རྫོང་གྱི་ལུང་གི་སྤེ་སྟོང་རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་དག་ལ་
 རྩོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་ངེས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་དེས་བསྐྱབ་
 པའི་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་ཆོན་
 མདོག་དང་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས། རྒྱ་དམར་གྱིས་དེ་ལྟར་སྦྲ་བ་ནི་དབང་པོའི་
 ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཡིད་གྱི་ཤེས་པས་ཡུལ་མཐོང་ལུགས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་
 རྟགས་མཚན་བསྟན་པ་རེད། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་བྱེལ་
 སོང་གི་རང་བཞིན་ནོ། །སྐབས་འགར་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ནི་སྤྱི་མའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་
 དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མིན་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་འདོགས་གང་ཐུབ་བྱས་པ་རེད། བོད་
 དུ་ནང་ཆོས་འཛིན་པ་པོ་གཙོ་བོ་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་
 ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མིན་པ་ག་ནས་སྦྲུབ་ཐུབ། འཕགས་ཡུལ་དང་བོད་གཉིས་
 ཆོས་པ་ཆོད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཅམ་ལ་ཟེར་ན་ནི། དེས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཆོས་མིན་པར་སྦྲུབ་མི་ཐུབ་ལྟེ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་ལྟ་སྟོམ་སྟོང་པ་
 གསུམ་གྱི་སྟོན་དང་ཟུང་བྱུང་གྱི་ཐོག་ནས་འབྱེད་དགོས་པས། བོད་པའི་མཁས་
 དབང་རྣམ་པས་བོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཟུང་བྱུང་ཐོག་

མཐའ་མེད་པར་བཏོན་ཏེ། འཛམ་གླིང་ནང་མཁས་པ་མཐའ་དག་མགྲ་བ་སྦྲེས་ནས་
མེ་ཏོག་ལ་བྱང་བ་འཁོར་བ་བཞིན་རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་འགོ་བཞིན་པ་དེ་གས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་སྟེང་པོ་བསྐྱུས་ན། ཐོད་དུ་ནང་པའི་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་རབ་
བྱུང་ནམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་
འདུལ་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་གཞིར་བཞག་གི་སྟེང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུལ་
ཁྲིམས་དང་ལྷགས་ཀྱི་འདུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ག་ལ་བསྐྱབ་པ་རིམ་འོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
སྐྱབ་པའང་དེས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པའི་སྡེ་སྦོད་ལས་བྱུང་བའི་སྤངས་
ཏོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གངས་རི་ལྟ་བུ་ལ་ཐེག་པ་རིམ་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན།
ལྟ་བུའང་དེས་གསུངས་པའི་བྱུང་མཐའ་བཞིའི་ལྟ་བ་སྤྲ་རགས་ལ་སྟོོ་སྤྱངས་ཏེ་
མཐར་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཟུང་སྟེ་ལྟ་བུ་ཡ་མ་བཤལ་བར་བསྐྱབ་དགོས་
པ་དང་མཐར་ཐུག་ལྟ་སྟོམ་དང་བཤད་སྐྱབ་ཡ་མ་བཤལ་བར་བསྐྱབ་དགོས། ལྟ་སྟོམ་
སྦྱོང་གསུམ་ཀྱི་སྟེང་ནས་དག་ཐེར་བྱ་བར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་།
རྒྱ་གར་ཀྱི་པཌ་བྱབ་ཆད་ཐུབ་ནས་པའི་གསུང་དཔང་དུ་བཅུགས་ནས་དངོས་
སྟོབས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དག་ཐེར་དང་དགག་སྐྱབ་བྱ་དགོས་ཀྱི། ལོ་རྒྱུས་དང་
ལྷགས་སོལ། དབང་ལྷགས་སོགས་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པས།
ཐོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆེངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཁོན་བསྟན་པར་བྱ་བ་མང་ངོ་། །ཆོས་དད་རང་མོས་ཐེར་བའང་
འཛམ་གླིང་སྤྱི་སྟོལ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་ལྷགས་སོ་སོའི་ལྟ་བུ་དང་། འདུལ་
ཁྲིམས། གཞུང་ལྷགས་ཀྱི་སྟོབ་གཉེད། ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་དག་ཐེར་གང་ཅིར་ཆོས་
ལྷགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་འོས་ངེས་ལ་དབང་ཆད་ལུལ་ཏེ། སོ་སོའི་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་
གཞུང་དང་མཐུན་པར་བཀོད་འདོམས་བྱ་བར་རང་དབང་ཆད་འཐེར་དགོས་པ་ལ།

དེ་ལས་སྒྲོག་སྟེ་ཆོས་མེད་སྤྱད་དོན་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་རྩམ་སེམས་ཅན་གྱིས་
 དབང་ལྷགས་བཟུང་བ་ནི་ཡིན་ཏུ་ཁོར་འཁྲུལ་ཆེན་པོ་རེད། གལ་ཏེ་ཆོས་དད་ཀྱི་རང་
 དབང་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་སྤྱད་འདོད་ན། དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་རབ་བྱུང་གན་གས་རྣམས་
 སྒོར་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། གཞོན་པ་རྣམས་སྒྲོག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་
 འཁོར་ལོ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་དང་། ཐོས་བསམ་སྒྲེལ་གསུམ་
 ཡ་མ་བྲལ་བར་འཛིན་ཏུ་བཅུག་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུག་ཐབས་
 དགོས། དེ་ཡང་དེ་དག་ལ་མཐུན་ཆུབ་ལྡན་པའི་མཁས་དབང་རྣམ་པར་འགན་
 འཁུར་སྤྱད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དངོས་ཡོད་བདེན་འཆོལ་ཐོག་ནས་ཡར་
 རྒྱས་གཏོང་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་ཆ་རྒྱུན་སྤྱོད་ཏེ་ཆར་བ་ཆུ་གྲོགས་དང་མེ་ཤེལ་
 མེ་གྲོགས་སུ་འགྲེངས་ཤིག་བྱུང་ན་ཆོས་དད་རང་མོས་ཆད་འཕེར་ཞིག་བྱུང་བ་
 ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡར་རྒྱས་ངང་གིས་འབྱུང་ཞིང་།
 དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ལྷུལ་ཁམས་བདེ་སྦྱིད་ཀྱང་ངང་གིས་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
 ལ་ལྟས་མེད་ཀྱིས་ཆོས་མིན་གྱི་ལྟ་བ་མཐོགས་བཟུང་གིས་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པར་
 བཀོད་འདོམས་སྒྲ་ཆོགས་བྲས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ངེ་མ་ཅན་དུ་བཟོ་
 རྒྱུའི་ངན་བྱས་བཏོང་བ་ཡིན་པས་ཆོས་དད་རང་མོས་ཀྱི་དུག་ཅ་རེད། གཞན་ཡང་
 ཆོས་ལ་དད་མོས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཐོན་པ་ཆུན་ལའང་རྒྱུད་བརྟེན་ཆད་མེད་བྲས་པ་དེ་
 ལས་གྲོལ་ཅུམ་ལ་བསྟན་དེ། ཆོས་དད་རང་དབང་དང་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་
 ཡིན་ལུགས་འབྲུག་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་པ་ནི་ལོང་བས་མིག་ལྡན་མགོ་བསྐྱོར་གཏོང་
 ཅིས་ལྟར་དགོད་བྱའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མ་སྤྱོད་ན་མཛེས་སོ། །དེར་དུས་
 སོ་སོར་སྤྱད་པའི་ཆོས་དད་རང་མོས་ནི་འཛམ་གླིང་ནང་འཁྲབ་སྟོན་བྱ་རྒྱུའི་ཅ་བ་
 དང་། ལས་དོན་ན་ཡོད་པའི་རང་དབང་ནི་རི་ཅེའི་གཞུང་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཡིན་པ། དཔེར་

ན། འོ་ཆད་གངས་བཅད་བཅོས་ཏེ་བྲ་བ་ཉུང་ཤིང་བྱེད་དུ་འཇུག་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ལྟ་
སྒྲོར་དང་བྲིལ་བསྐྱགས་སོགས་ཀྱིས་པར་འདེབས་སྐབས་སུ་བྲ་ཆས་གཟབ་འཆར་
གྲོན་དུ་བཅུག་སྟེ་ཆོགས་འཆོགས་རྒྱ་དང་། ལྷ་ཁང་དུ་སྦྲོས་ཡོན་ཆབ་སོགས་ཕྱི་
རྒྱལ་གང་གཟབ་གང་མཛེས་དགོས་པ་སྟོན་ཆད་ནས་སྟོབ་གསོ་དང་བྲ་སྟིག་
དགོས། དེ་དག་ཕྱིར་ལོག་འཕལ་རྒྱ་ཆས་རང་གྲོན་དུ་བཅུག་སྟེ་ངལ་ཚྭ་ལ་སྦྱལ་
འདེད་བྱེད་པ་དང་། ཅི་སྟེ་བར་གསེང་སོགས་སུ་སྟོབ་འཁྲིད་དམ་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་
འདོད་ཡོད་ནའང་ཁོ་བ་ཆོས་དུས་བཀག་ལྟར་ལས་ནམ་འདོད་དུ་བྱེད་མི་ཆོག་པ་
དང་། དེ་ཡང་གོང་རིམ་ནས་འཕོ་འགྱུར་དང་བཀའ་གནད་གང་བཏང་ཡོང་སྟམ་པའི་
ཞེད་སྤང་རང་སྟོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཆོས་དད་རང་མོས་ཞེས་བཤད་ནའང་
དོན་དུ་ཆོས་དད་པ་ཅམ་ལས་ཆོས་བྲབ་སྟེལ་དུ་གཏོང་མི་ཆོག་པ། ཆོས་ལ་དད་
མོས་མེད་པ་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མི་བྱེད་པ་མ་ཟད། ལྷ་མེད་པར་སྦྱ་བའི་བྲིལ་
བསྐྱགས་ཡོངས་བྲབ་དུ་བྱེད་ཆོག་པ་སོགས་ཆོས་དད་ཡོད་མེད་གཉིས་འདྲ་མཉམ་
མིན་པའི་གནས་རྒྱལ་དམར་ཆེན་དུ་ཐོན་པ་དེ་རེད། གཤམ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ར་བ་ལས་
བརྒལ་བའི་འཆད་ཉན་བྱས་པ་ཡིན་ན་དེ་འཕལ་བཀག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
ལྷ་མེད་པའི་ཆོན་རིག་ཅེས་པ་དེ་ཡང་སྤར་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཡུལ་གྱུ་ཁག་དུ་བྲབ་སྟེལ་
བྱས་ནས་དེ་ཁྱལ་ནམ་དཔྱོད་ཅན་ཆང་མས་རྒྱ་མཆན་བྲུངས་ལུང་མེད་པར་ཆབ་
སྤྲིད་ཀྱི་མཆོན་ཆ་ཁོ་ན་ལས་མཁས་པ་མགྱ་བ་སྦྱེད་དུ་མ་མཐོང་ནས་གད་སྟོགས་
ལྟར་སྤང་མེད་དུ་བཞག་པ་དེ་རེད། དུས་ཕྱིས་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་ནས་བོད་རིགས་
ཆོར་དབང་ཤེད་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་བཟུང་ཡང་དབང་ཤེད་དང་ལྷན་ཅིག་བརྒྱུངས་ན་འགོ་
རེ་ཡང་དབང་ཤེད་ཉམས་པ་དང་དེ་ཡང་ཉམས་པ་རེད། ལྷ་མེད་པར་སྦྱ་བའི་ཆོན་
རིག་དེ་ཁོ་ཆོས་ཆད་མར་མི་འཛིན་ན་ནི། ཐོད་རིགས་ཆོར་ཆད་མར་བཟུང་དགོས་

བསྐྱུགས་པ་ནི་དབང་ཤེད་དེ་ལྷག་མ་མཆིས་ལ། ཁོ་ཆོས་ཚད་མར་བཟུང་ན་ནི།
 གནས་ཚུལ་འདི་གས་རྒྱ་དམར་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་རྒྱ་ཚད་ནི་ཤིང་ཅམ་བརྒྱུངས་པའི་
 བད་གོག་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འབྲ་བར་གསལ་པོར་དཔོག་ཐུབ། ཆོན་རིག་ཅེས་སྤྱི་
 ཡང་ཆོན་རིག་དང་རྒྱབ་འགལ་ཤིང་སྟག་བཤད་ཡོད། དཔེར་ན། ཆོན་རིག་པས་
 དབྱུང་འཛིག་བྱས་པའི་མཐའ་མ་མཐོང་ནའང་། ད་དུང་དབྱུང་གཞིའི་ངང་བཞག་པ་
 ལས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་སྤྲ། དངོས་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བར་ལོ་རྒྱས་
 དང་ཟེར་སྒྲོས་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད། གཞན་པས་རྒྱ་མཚན་གྱི་གནས་ཅི་འབྲ་ཞིག་
 བཤད་ཀྱང་དེ་ལ་དོ་སྤང་ཆེན་པོས་དབྱུང་ཞིབ་ལས་དབང་ཤེད་ཀྱིས་བཀག་འགོག་
 མི་བྱེད་ཅིང་། རྒྱ་མཚན་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་ལེགས་ཆ་གང་ཆེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 པ་ལས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱགས་ཁྲི་མི་བྱེད་པ་སོགས་ནི་ཆོན་རིག་པ་དང་། རང་པའི་
 མཚན་ཉིད་རིག་པ་སྤྱི་བའི་ཐུན་མེན་གྱི་བྱང་ཆོས་ཡིན་ནའང་ལྷ་མེད་ཀྱི་ཆོན་རིག་
 དེའི་ནང་བྱང་ཆོས་དེ་དག་སྟེ་གཅིག་མི་འདུག ཚུད་སྐྱབ་ཀྱི་རིག་པ་དེ་དང་ཡང་
 འགལ་ཉེ། ཚུད་སྐྱབ་ཀྱི་རིག་པ་ནི། དུལ་དངོས་པོ་ཁོ་ནའི་སྤྲང་ནས་རིགས་པ་
 བཅའ་ཉེ་དགག་སྐྱབ་བཀྱིས་པ་ཡིན་ཡང་ལྷ་མེད་ཀྱི་ཆོན་རིག་དེ་ནི་རང་གི་བསམ་
 ཚུལ་ཁོ་ན་དང་དུ་མྱངས་ཉེ་དུལ་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱི་བ་ཐབས་བྱས་འདུག རིགས་པ་སྤྱི་
 བའི་ལུགས་དང་ཡང་འགལ་ཉེ། རིགས་པ་སྤྱི་བ་ནི་པ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་དང་
 འདོད་ཚུལ་ངོས་ལེགས་པར་ཟེན་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་ནི་པ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་དང་འདོད་པ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་བྱ་ཆོས་དུ་དགག་
 པ་བྱེད་ཀྱི་འདུག དཔེར་ན། གནས་བདག་གི་ཆོས་ལུགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 ལུགས་ཞེས་ཆོས་བྱེད་མཁན་གང་ཟག་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་དང་བྱ་སྤོང་གྱི་བྱང་
 པར་ལ་བརྟག་སྟེ་སྒྲིན་འདོགས་སྤྱི་ཆོགས་བསྟེན་ནས་སྤྱི་བ་ལས་ཆོས་ངོ་མ་ངོས་

བཟུང་ནས་སྒྲིན་ཅི་ཡང་སྤྲོས་མི་འདུག་པས། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་མཐོང་ཡང་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བར་བཤད་པ་རེད། གཞན་ཡང་སྒྲོས་
སྒྲིན་མང་བ་དང་ལྷག་ལོག་འགལ་འདུ་མང་བ་སོགས་གང་ལྟར་ཅུ་མ་བཤེས་ཅུ་
སྐད་ས་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བརྒྱུ་མས་པ་གསལ་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་ནག་གཞུང་
འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅས་སུ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཤེས་རིག་སྤྲུགས་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་མ་མཐོང་
བའི་རྒྱུ་པོའི་བྱུ་ཆོགས་ཤིག་ཡིན་པའི་རྟགས་མཚན་བསྟན་པ་རེད། དོན་སྟོང་ལྟ་
མེད་ཀྱི་ཆོན་རིག་བྲིལ་བསྒྲགས་རྒྱུ་མར་བྱས་པའི་མཐར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཆོས་
སྤྲར་གསོ་དང་བརྩེ་བཀྱར་བྱ་དགོས་ཆགས་ཡོད་ལ། ཆོས་ཆོགས་གང་ཆའི་སར་
འཆང་ཁ་བརྒྱབས་ཏེ། ཆོས་གཅེས་འཛིན་དང་དད་བྱས་ཡོད་ལུགས་སྤྱི་བཞིན་པ་
དེས་རང་གི་སྤྱི་བ་ལ་རང་གིས་སྤྱི་རྒྱུག་གཞུས་པ་རེད། པོད་དུ་དར་བའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་ནི་ཆོན་རིག་གི་ཡང་ཅེར་སོན་པའི་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཁས་སྐྱོངས་བྱུང་བས་ལྟ་མེད་ཀྱི་ཆོན་རིག་དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེ་ཤོས་དེ་
བརྒྱུ་བ་རེད། ལྟ་མེད་མེད་ཅེས་གང་སྤྲོས་ཀྱང་སྤྲར་གཏོར་བཞིག་སྐབས་ལྟ་
ཁང་དང་སྤྱི་བརྒྱུ་བརྒྱུ་འགའ་ཞིག་གཏོར་མ་བྱས་པ་དང་། ཁང་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྤྲོད་
མ་བྱས་པར་འགྲོ་དགོས་བྱུང་བ་དང་། འཁོར་ལམ་ཐད་ཀར་བཞོམ་མ་བྱས་པར་
བསྐྱོར་ནས་བཞོ་དགོས་པ་སོགས་ཁོ་ཆོར་ལྟ་མེད་ཡོད་པའི་རྟགས་མཚན་དུ་མ་
མཐོན་སུམ་ཉམས་སྤྲོད་བྱུང་བ་དང་། བྱུང་པར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ལ་བརྟེན་
པས་བཟ་མི་ཤེས་པ་དང་། ལྟ་མ་བཤེས་སྤྱི་རྒྱུག་སྤྲོད་བཟས་ཏེ་མེད་གོ་ཁོག་
བྱུ་ལྟ་བུར་ད་དུང་སྐད་བརྒྱ་སྤྱི་རྒྱུག་ཆོགས་འདོན་དགོས་པ་དེས་ལྟ་མེད་ཆོན་རིག་
གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོངས་བྱུ་བྱུ་བརྒྱུ་བ་རེད། འདི་ནི་དཔེ་མཚན་ཅི་ཡིན། དེ་
བཞིན་དུ་པོད་པའི་ཆོས་དད་ལ་སྤྲོད་དེ་ཅེས་བཏགས་པའང་བསམ་བཞིན་དུ་

ཁྱད་གསོད་བྱས་པ་སྟེ། རྫོངས་དད་ཅེས་པ་ནི། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་
བཤད། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་དག་གིས་རྗེས་འབྲང་བྱས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། བོད་
ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་རྒྱ་སྐར་གྱི་ཐོང་བ་བཞིན་
ཁོན་ཏེ་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ན་རིམ་དང་མི་མང་རྣམས་ཀྱི་དབུ་ལྗང་བཀྱར་བ་རི་སྟེད་
ཅིག་བྱང་བ་ལྟར་ད་ཆ་ཁྱད་ཆོའི་འི་མེད་ཀྱིས་སྐྱགས་མ་རྟེན་པ་རི་སྟེད་ཅིག་ཁྱད་
ཆོའི་ལག་པར་རི་ཅམ་བྱང་སོང་། འཛམ་གླིང་གཞན་དུའང་དེ་བཞིན་ཡོད་པས་
རྫོངས་དད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་འབྱུང་མི་སྲིད། བཙུག་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་ཤེས་རིག་དང་། ཚན་རིག་འཁོར་འདས་ཀྱི་གཤེས་ལུགས་གསུམ་འབྲེལ་
ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་ཅིང་། དེ་རྗེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་དོན་ཡང་
དག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ནས་རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཆེས་གསལ་
བར་བྱས་ཏེ། རང་གི་རེ་བ་བསྐྱངས་ནས་གཞན་གྱི་རེ་བ་སྒྲོང་བར་མཛད་པ་དང་།
རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དོན་དབྱེད་པ་ལ་ཞུགས་བཞིན་པའི་རང་ནས་ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བ་ཡིན་པས་རྫོངས་དད་དུ་ལྟ་ཅི། མི་ཆེར་འཇིག་
རྟེན་གྱི་རིགས་པ་ལ་བྱང་བ་དག་གིས་ཀྱང་སྤོང་ཡུལ་དུ་མ་སྐྱར་པ་ནི། ལོ་ཤས་
འདྲིས་ཤིང་གཏུགས་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

རིགས་པ་ལ་མ་སྐྱར་པའི་མི་མང་མཐའ་འཁོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པ་ནི་
རྫོངས་དད་ཀྱི་བཟོ་འབྲེལ་མཐོང་སྤྱང་རྒྱང་རྫོངས་དད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དག་པའི་
ཆོས་ལ་ཡང་དག་པར་དད་པ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་མོས་པའི་དད་པ་ཞེས་བྱའི།
འཕྲལ་ཡུན་ཀུན་དུ་དོན་ཆེ་བས་རྫོངས་དད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། གལ་ཏེ་འགྱུར་ན་རྒྱ་
ནག་ཏང་ཡོན་མཐའ་དག་མ་ཁེ་སའི་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་སུས་ཀྱང་མ་གྲུབ་
བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྤྲོ་ཞིང་། ལྟ་བུ་དེའི་འགྲོ་ལུགས་ཀྱང་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་རིག་

པ་ཁ་གཡར་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཁོ་ན་བྱས་པས་སྒྲིངས་དང་དེ་ལས་ལྷག་པ་མ་མཆིས་
སོ། །དེས་ན་རང་གི་སྒྲིངས་དང་དེ་གཞན་ལ་བཀའ་པར་ཟད་དོ། །ད་ནས་དཀྱིས་
ལ་འབྲུག་ན་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མཐའ་དག་རྫིང་རུལ་
དུག་ལྟར་བཅིས་ཏེ། དེ་དག་གི་རྟེན་གཞི་དང་བཅས་པ་བྲུལ་མེད་དུ་བཟོས་ཏེ་མིའི་
འགྲོ་བ་འདི་དག་དུང་འགྲོ་རིགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་སྐྱབ་ན་ཁོ་པས་བཀོད་བྱས་བདེ་
བར་རེ་ངན་བཅངས་ནའང་། བོད་མིའི་ཆོས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྣམ་མཐུས་དེ་
ལས་གོ་ལྡོག་སྟེ་སྟོད་བཅུད་གང་ས་ནས་བཟུ་མི་ཤིས་པ་དང་ནང་འཐབ་ཀྱི་དུག་
སྐྱལ་གྱི་ཆང་ལྟར་གྱུར་ཏེ་གུད་ཆག་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བས་འབྲེལ་ས་ནས་ལང་
མ་སྐྱབ་པ་དེ་བྱུང་བ་རེད། དེར་མ་བཟོད་ནས་ཕྱིས་སུ་བོད་སར་ཆོས་དད་ཀྱི་རང་
དབང་ཐོན་བྱ་སྤྲད་པ་དེས། སྐམ་ལ་ཉེ་བའི་མེ་རྟོག་ལ་ཆུ་བཙན་པ་ལྟ་བུར་དགེ་བའི་
མཆོན་མ་མཛོན་པར་གསལ་བས་ཁོ་ཆོར་འཛུལ་གྱིང་ནང་སྤྱོད་བའི་སྟེ་ཅེ་འགྲུལ་
རྣམས་ཅམ་ཡོད།

ཡིན་ནའང་ཆོས་དད་ཀྱི་རང་དབང་མ་སྤྲད་པའི་སྤྱུག་གྲོང་དང་ཐོན་བྱ་
སྤྲད་པའི་དགེ་མཆོན་ཅི་བྱུང་ཁོ་ཆོས་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་དུ། ད་དུང་མཛོན་
སུམ་ལ་བསྟོན་ཏེ་གོས་ཆེན་གྱི་ཐབ་འཕྲིས་ཟེར་བའི་དཔེ་བཞིན་ཁོ་པའི་སྲིད་རྒྱས་
ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བཞིན་པ་རེད། དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱིས་
མཆོན་མི་རབས་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་སྟོན་ནས་བཟོ་སྐྱོད་དང་གསོག་འཛོག་གིས་
བདག་གཅིས་བྱས་པའི་ཅ་དངོས་གཞལ་ལྷ་བྲལ་ཞིང་། རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པ་
འཛུལ་གྱིང་ནང་སྤྱོད་གསལ་ཆེ་བ་འབྲུལ་སྤྱུག་མང་པོ་བོད་མིའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
བགོ་སྐལ་དུ་སྤྱོད་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་ཁོ་ཆོས་སྟོན་ཏམ་ཆེན་པོས་དེ་དག་ཡོད་དོ་
ཅིག་འཕྲོག་ཏེ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་མ་བྱན་པར། ད་ཆ་རྒྱ་སྒྲིབ་ཁྱི་རེ་བྱུང་སྤྲད་པ་ལ་

ངོ་སོ་ཆད་མེད་བྱེད་ལུས་རེད། ལྷ་ལམ་ལྟར་ན་རང་མོས་ཀྱིས་རང་ཁྱེད་ས་གཞིས་
 དགོན་སོ་སོར་སྤྲིག་ཞུགས་བྱས་ཏེ་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་དང་ཆོ་ག་བྲུག་ལེན་པལ་
 ཆེ་བ་ཟེན་བ་ན། གདན་ས་ཆེན་པོ་སོ་སོར་སོང་སྟེ། གཞུང་ཆེན་མའི་སློབ་གཉེར་
 ཏུ་ཞུགས་ནས་མཐར་འཁྱོལ་བྱུང་ན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་བ་ཡོད། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་
 བའང་སྤྲིག་ལམ་ཀྱན་སྤྱོད་དང་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་བ་
 རྣམས་ངེས་པར་བྱས་ནས། རིན་ཆེན་གླིང་ནས་ནོར་བུ་ལོན་པ་ལྟར་གཞིས་དགོན་
 སོ་སོར་ཕྱིར་ལོག་ནས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱིས་དུས་འདུག་དགོས་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། དེར་
 སྐབས་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ལྷོག་སྟེ། ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་གདན་སར་ལྷ་ལམ་ལྟར་
 སློབ་གཉེར་བྱ་བར་གཏོང་བྱ་ལྟ་ཅི། ས་མཆམས་ཀྱི་དུས་བཀག་བཟོས་ཏེ་གྲ་
 གཞོན་རྣམས་ལ་སློབ་སྤྱོད་བྱ་བྱུང་བཞིན་སྐལ་མ་སྤྱད་པ་རེད། མདོར་ན་ཆོས་རིག་
 ཡར་རྒྱས་ཅི་ཙམ་ཕྱིན་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཞི་བདེའི་ཆ་རྒྱུན་འཁེལ་ཏེ་རྒྱལ་འབངས་རེ་
 བ་བསྐྱེད་བ་དང་། བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དར་བ་ནི་འཇམ་གླིང་ནང་ཚོད་མེད་དུ་
 གྲགས་ཀྱང་ཁོ་ཆོས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་ལོག་པར་བལྟས་ཏེ། ཁོ་ཆོའི་སྤྱིད་རྩ་
 ལ་གཞོན་དོགས་ཀྱི་ཞེད་སྤང་དང་དངངས་ཆབས་ཆེན་པོས་གཟུགས་མེད་གྲིབ་
 འཆར་ཁོ་ན་བྱེད་ཀྱིན་འདུག། །

ཨ་བོད་ལྷན་ཆོག་ལ་འབུལ་བྱ།

༡༡། །ཨ་བོད་ཀྱི་བདེ་དོན་ཆོག་ལ་པའི་དགོངས་འཆར་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་ཕུལ་བའི་ངོ་བཤུས་ཤིག་གནང་འགྱུར་ལ་དགའ་བསུ་ཆད་མེད་ཡོད་པར་མ་
ཟད། དེའི་ནང་བོད་མི་མང་གི་བསམ་ཚུལ་སྤྱིར་སོ་མཐའ་དག་གསལ་པོ་འཁོད་
འདུག་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། མ་འོངས་པར་ཡང་དེ་ལྟར་ཐུགས་འཁུར་བཞེས་བདེའི་
ཆེད་དུ་སྤྲོད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་སྤན་བྱ་ཞིག་ཞུ་ན། ཉེ་ལམ་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱ་
རན་སེར་གསལ་བསྐྱགས་གནང་བ་དེར། འདིར་འཁོད་བོད་མི་ཆོར་བསམ་ཚུལ་
རིང་ཐུང་གསུམ་བྱུང་ཡོད། གྲེ་ཁག་གཅིག་གིས་བོད་ཆགས་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
བར་བོད་རང་བཙན་གཙང་མར་འོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མཆོན་ཉིད་ཆང་
བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ད་རིང་ནག་བསུབ་བཏང་སོང་སྟེ་པའི་སེམས་ཆབས་ཆེན་སོ་
དང་བཅས་རང་བཙན་གྱི་ཚོད་སྐྱབ་མཐའ་གཅིག་དུ་བྱེད་དགོས་པར་བསམ་གྱི་
ཡོད་པ་རེད། གྲེ་ཁག་གཅིག་གིས་ཅ་བའི་གནད་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ང་ཚོའི་ཁ་
གཏད་རྒྱ་ནག་གཞུང་དེ་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་དང་འཛམ་གླིང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་
ལ་མི་བརྟེན་པར་གདུག་རྩལ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ་སོང་། ང་ཚོ་གངས་
ཉུང་མི་རིགས་ཀྱིས་རང་བཙན་ཚོད་ལེན་ངེ་ཙམ་བྱས་ཀྱང་དོ་ལ་མར་དོག་གཞུས་
པ་ལྟ་བུར་ཤེས་གསལ་ལ་བརྟེན། ཁ་གཏད་མགོ་གཞོན་ཐུབ་ངེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་
ཁག་མང་པོ་ཞིག་ང་ཚོའི་རྒྱལ་སྤྱིར་དུ་བྱུང་ན་རང་བཙན་ཚོད་ལེན་བྱས་ཆོག་ཀྱང་
དེ་མེད་པས། ད་ལན་གསལ་བསྐྱགས་གནང་བ་དེ་བཞིན་བསྐྱབ་ཐབས་བྱས་ན་
ལེགས་པར་བསམ་གྱི་ཡོད་རེད། གྲེ་ཁག་གཅིག་གིས་གསལ་བསྐྱགས་གནང་བ་

བཞིན་བྱུང་ན་ང་ཆོའི་རྣམ་པ་ལ་དཔག་པའི་ཡག་ཤོས་ཡིན་ཡང་རྒྱ་མིས་ཁས་ལེན་
བྱེད་མི་ཡོང་སྟེ་དུ་མྱ་ངན་ཆུང་གིས་སེམས་ཆབས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤུང་
ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་ན། པོད་འདི་རྒྱ་ནག་གི་པང་ཁ་ལ་ཆགས་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུ་ས་
མཆམས་གསུམ་ཆ་གཉིས་རྒྱ་ནག་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པར་བརྟེན། རྒྱ་ནག་དང་
འབྲེལ་གཏུགས་བྱས་ནས་ཞི་བདེ་དང་མཐུན་བསྐྱེལ་གྱི་དོ་བོར་གནས་ཐུབ་པ་ཞིག་
བྱུང་ན་པན་ཚུན་གཉིས་ཀ་ལ་ཁེ་ཕན་ཆེ་ཡང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནི་འགོ་ཁྲིད་ཆོས་ཁ་
ལོ་གང་གཏུས་ལས་མང་ཆོགས་ལ་དབང་ཆད་མེད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་འཕེར་བའི་
མང་མོས་ཀྱི་རྩ་བྱིམས་ཀྱང་གཏད་སོ་མེད་པ་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་
འཛམ་གླིང་གི་བྱིམས་ལུགས་ལའང་བརྩི་སེམས་མེད་པར་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་དུ་
བཟུང་སྟེ། དབང་ལྷགས་དང་གཡོ་སྤྱོད་ཐུང་འབྲེལ་གྱི་སྤྲོད་བྱས་ཁོན་སྟར་བཞིན་
པ་མཐུན་གསལ་ལ་བརྟེན། ང་ཆོ་ནང་མོལ་གྱིས་རྒྱ་ནག་དང་འབྲེལ་གཏུགས་བྱས་
ནས་བསྐྱད་ན་ང་ཆོ་ཞི་བདེ་བག་ཐེབས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྤར་གསོ་ཐུབ་
ཐབས་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད།

དེར་བརྟེན་ལྗུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གསལ་བསྐྱབས་གནང་པའི་དོན་ཆེན་
ཀྱི་ནང་དོན་དེ་དག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ཡང་ཁག་པོ་རེད། གལ་
ཏེ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་བྱས་པ་དང་མི་
འབྲ་བར། ང་ཆོ་པོད་ནང་ལ་སྤེལ་སྤྱོད་ཁ་པར་དན་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་རྟོག་བྱ་དང་
དཀྱིག་རྒྱུན་བཟོ་རྒྱ་ཉག་ཅིག་མ་ཟད། པོད་ཀྱི་སྤེད་པོན་ཁག་གི་ནང་དུའང་དཔལ་
འགྱོར་དང་ཁ་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲི་བྱེད་མཁན་མང་བས་ཀྱང་པོད་མིར་མགོ་སྐོར་གྱི་
སྤྲོད་བྱས་ལྷགས་ཆེ་དུ་གཏོང་རྒྱ་གོར་མ་ཆག་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོ་ཕྱི་རྒྱལ་
དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་རྒྱུན་བསྐྱེད་མ་ཐུབ་བྱིན། དོན་ཆེན་ཅི་འདྲ་ཞིག་

ཏུ་ཐག་གཅོད་བྱས་ཀྱང་བཙོན་ཁང་ནས་བཙོན་ཁང་དུ་སློབ་བཞུགས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལས་
བོད་མིའི་མདུན་ལམ་གཞན་མེད་པ་རེད། མཐར་གཏུགས་ན་ཨ་རི་ལྷ་བྱ་རྒྱ་གཞུང་
གི་མགོ་གཞོན་ཐུབ་ངེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་མིའི་མདུན་ལམ་བཏིང་
ནས་རྒྱ་ནག་གི་ངན་བྱས་ལས་སློབ་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་གོང་གསལ་
ཀྱི་དོན་ཆེན་ལྟར་ཐག་གཅོད་བྱས་ནའང་ཉན་ཁ་ཆེ་བ་མ་མཐོང་ཞིང་། རང་བཙན་
གཙང་མའི་ངོ་བོ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཐུབ་ངེས་རེད་བསམ་ཀྱི་འདུག་པ་བཙས་ཁོག་ནང་
གི་རི་མོ་ཅམ་ཡིན་པས་དེ་དོན་དགོངས་དབྱེད་ཐུགས་ཇེ་ཆེ་བ་ཞུ་རྒྱ། །

མང་གཙོའི་རྣམ་གཞག

༡༡། །རྣམ་དག་གངས་ཅན་ལྗོངས་ནས་ཐོན་པའི་མགོན། །ས་གསུམ་སུན་ཀུན་
སེལ་བའི་ཉི་མ་ཆེ། །བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་རྟག་མཆོད་བཞེད་དགོངས་ཀྱན། །འབྲུབ་
ཕྱིར་ངལ་བ་འཛེམས་མེད་ཅིས་མི་འབྱངས། །བསྟན་ན་མཛེས་པའི་སྲིད་པའི་བདེ་
འབྱོར་དག། །ཉོན་མོངས་གདོན་ཆེན་དབྱང་གིས་ཟེན་པས་ན། །སྤྱད་ན་དྲུག་བཞིན་
ཕུགས་དགའི་སློག་རྩ་གཙོད། །མ་སྤྱོད་འདོད་པས་གདུང་བ་ཀྱེ་མ་ཅུད། །འོན་ཏང་
ཆོས་སྲིད་ཟུང་གི་འཕྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས། །གདོན་ཀུན་རྣམ་གཞོན་སྤྱོད་དང་གཞན་པན་
དུ། །སྤྱོད་ལ་མཁས་ན་དྲུག་ཀྱང་སྟན་འབྱུང་བས། །རང་གཞན་དགའི་བའི་དོན་ཆེན་
འཛད་མེད་ཐོགས། །ཞེས་སྟོན་བསུས་ཏེ་སྐབས་དོན་ལྷ་བའི་སྟོང་པོ་ནི་དབྱས་
གཞོན་ལུང་ལྟན་ཆོགས་ནས་མང་གཙོའི་སྟོར་རྩལ་ཡིག་ཅིག་འབྲི་དགོས་གསུངས་
བ་ལྟར་ཐུན་རང་ཡང་འབྲོག་བ་བྲིས་བདས་པའི་གྲལ་མགོ་ཟེར་བ་ལྟར་མི་ལྷ་ཀ་
མེད་ཅིག་ཆགས་འདུག

འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལྷས་ཆེ་སྟེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་དང་མ་
འདྲེས་པ་ཅིས་ཀྱང་དགོས། ཅི་སྟེ་སྟེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་སྤྱི་ཆོགས་ཐོག་ཐལ་ན་འཐེན་
ཁྱིར་གྱི་དབང་དུ་ཞོར་ཏེ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་བརྟན་པོ་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་
རེད། ཡང་སྟེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་མངོན་པར་དྲོགས་ནས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་
མ་ལྷས་ན་སྤྱི་རྟ་སྐལ་རལ་ཟེར་བ་རང་ལུགས་ཀྱིས་ཡོང་གི་རེད། དེ་གཉིས་
འབྲེད་དཀའ་བར་བརྟེན་སྟེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་འདྲེས་ནས་ཡོད་ན་འདོར་རྒྱང་གནང་
སྟོང་འཆལ། སྐབས་དོན་མང་གཙོའི་སྟོར་ལ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་

བ་གསུམ་ཡོད་པས། དང་པོ་འདས་པར་མཆོན་ན། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཆགས་ནས་
མི་ལོ་སྟོང་ཕྱག་གྲངས་མེད་པའི་རིང་མིའི་འགོ་བ་རྣམས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རང་
དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ལ་ཕན་ཚུན་བརྩི་མཐོང་དང་གྲུས་བརྩི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། ཕན་
ཚུན་འཕྲོག་རེས་དང་མཉམ་རེས་སོགས་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་
མང་གཙོ་ལོངས་སྤྱད་པ་དེ་ཡིན། རིམ་གྱིས་མི་རྣམས་ལ་མུ་ཁོད་དང་འགྲན་
སེམས། རྒྱ་རྩམས། རྒྱ་འཕྲོག་སོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་དང་ཁྲབ་ཏུ་སོང་བ་ན་དེ་
དག་བཀག་འགོག་དང་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རང་དབང་དང་། ཐོབ་ཐང་སྤྱད་སྤྱོད་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་བསྐྱོས་ཏེ་རྒྱལ་འབངས་ཀྱི་རྣམ་པ་རིམ་པར་ཆགས་ཤིང་།
ལོ་སྟོང་ཕྱག་མང་པའི་རིང་དགེ་ཞིང་སྤྱོད་པར་གྱུར་བས་ན་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་གནམ་ནས་ཐེབས་པའི་ལྟར་འདུ་ཤེས་བསྟན། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱང་
དེ་ལྟར་ཁེངས་པ་རྗེ་མཐོང་སོང་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རྒྱལ་སྟོན་རྣམས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་
རིམ་གྱིས་དར་ཏེ། དེང་དུས་ནས་ཅིས་པའི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པའི་སྟོན་དུ་གོང་གི་ཁེ་
དབང་དེ་དག་ལ་དོ་སྟོན་ཆད་མེད་པ་བྱུང་ཞིང་། རྒྱབ་ཉེན་མེད་པའི་མི་མང་རྣམས་
དུད་འགོ་ལྟ་བུའི་བཀོལ་སྤྱོད་དང་ཉོ་ཆོང་སོགས་རང་དང་ལྡན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ལུས་
སྟོག་ཀྱང་རང་ལ་མི་དབང་བ་ལྟ་བུའི་ཆབས་རྗེ་ཆེར་བྱིན་པས། མི་མང་རྣམས་
བཟོད་སྤྲུགས་མེད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་རང་ལྟགས་ཀྱིས་དར།
མཁས་དབང་མང་པོས་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་མང་གཙོའི་འགྲེལ་
བརྗོད་ལྟགས་རྗེ་ཆེར་བྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཞེས་པ་འཛུལ་
སྤྱིང་རྒྱབ་ཕྱོགས་ནས་ཚུགས་ཏེ་ཁྲབ་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བྱིན་ཡོད་ལ། སྤྱི་ཚོགས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དམིགས་དཔེ་གཏད་འོས་ཤིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རེད།
དེ་ལྟ་བུའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པ་འདི་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ཡང་

མི་བསད་ཐུག་སྐྱོར་གྱི་ཟམ་ཆེན་བཙུགས་ནས་བྱུང་བ་གོར་མ་ཆག་རང་ཅག་བོད་
 དུའང་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཆགས་ནས་ ༡༩༥༩ བར་མང་གཙོའི་གཞུང་འབངས་ཞེས་
 བའི་ཐ་སྙད་མ་གྲགས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་མང་གཙོའི་ཁེ་དབང་
 ལ་དོ་ཤོག་དེ་ཅམ་བྱུང་མེད་ལ་དགའ་སྤྱིད་གྱི་རྒྱལ་བའང་གང་ལེགས་ཡོད། འོན་
 ཀྱང་འགོ་འཁྲིད་དང་། ཆབ་སྲིད་པ་བཟང་ཞན་གྱི་དབང་ལས་མང་གཙོ་རང་ཚུགས་
 ཟུབ་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཀྱང་སྤང་བས་མང་གཙོ་ར་མ་ལུག་ལྟ་
 བུ་ཞིག་རེད། བྱད་པར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཉན་ཐོས་རྒྱལ་སྤྱི་ཁྲིམས་ལུགས་
 མཐའ་དག་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཆད་ལྡན་ཞིག་གི་ཐོག་བཅོས་གནང་ཡོད་པར་
 བརྟེན། རང་ཅག་བོད་དུ་དགའ་འདུན་གྱི་ཚོགས་སྡེ་པལ་ཆེ་བ་མང་གཙོའི་ཁྲིམས་
 ལུགས་རྒྱན་གཏན་དུ་སྤྱོད་པ་མ་ཟད་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་རེད།

དེའི་ལུགས་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་ལའང་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ལུགས་སྟོན་
 གང་ཅམ་ཐེབས་གྱི་ཡོད། བྱད་པར་དུ་ཡགོང་ས་སྤྱི་མཐོང་བཙུགས་པ་རྒྱ་གར་
 དུ་ཕེབས་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་པ་དང་འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱིས་རང་དབང་
 མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ལ་ཐུགས་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ། བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་རྗེས་བོད་
 འདི་བཞིན་མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་དུ་བསྐྱུར་རྒྱུའི་སྡེ་འགྲོ་ལྟ་བུར་རྫོང་
 ཁག་ཀྱན་དུ་བྱུང་འོག་མི་མང་གི་འཐུས་མི་གཙོ་བླ་མ་བཞི་རེ་བསྐྱོད་ཏེ་ཁོང་ཚོས་
 འདོད་མཐུན་མ་བྱུང་ན་རྫོང་དཔོན་གྱིས་ཐག་གཅོད་མི་ཆོག་པ་དང་། སྤུ་གྲུ་གསོ་
 སྐྱོང་གི་ལས་གཞི། རྫོང་ཁག་སོ་སོར་མི་མང་སློབ་གྲྭ་ཁག་མང་གསར་འཛུགས།
 དམག་མིའི་སྤྱིགས་འཛུགས་དང་། དམག་སྲིད་ལེགས་བཅོས། གཞིན་སྤྱི་ཁྲིམས་མང་
 བོ་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་བཏང་བ་སོགས་མང་གཙོའི་མདུན་ལམ་མང་པོ་གསར་
 གཏོད་མཛད། ལྷག་པར་དུ་གཞུང་མང་ལ་བྱང་མིན་དང་དཀའ་ངལ་རི་བྱུང་ཐད་ཀར་

གཞིགས་སྤྲོད་སྤྲོད་གསལ་བ་ཞེས་པའང་ཁག་མང་ཐུགས་ཉར་གནང་བ་དེས་སྤྲོ་
སེར་ཉམས་ཚུང་རིགས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ང་ཚོ་མི་
མང་བསོད་ནམས་ཞན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མང་གཙོའི་དགོངས་བཞེད་དེ་ལམ་སྟོངས་
བྱུང་མེད། གཞུང་ཞབས་ཕྱོགས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་མང་གཙོའི་མདུན་ལམ་འགོག་
མཁན་གདན་ས་གསུམ་ཡིན་ལུགས་ལྷགས་ཆེར་བརྗོད་བཞིན་ཡང་། འོན་ཏྲུང་
ས་འོག་དར་ཐག་མཁན་ས་དབང་རྣམ་པ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་ནི་
གོང་གསལ་ལས་དོན་མཐའ་དག་ཀྱས་མེད་དུ་ཁོང་ཚོས་བཏང་བ་དང་། སྤྱི་ཕྱིང་
བརྒྱ་གསུམ་པ་སྤྱི་གཤེགས་ཁར་ཚུ་སྤེལ་ཞལ་གདམས་ནང་དུ། ཆབ་སྤྲིད་གྱི་
བདེ་དོན་ད་ལྟས་བཞིན་ཡལ་ཡོལ་འབའ་ཞིག་གིས་འཁུར་དུ་མ་སྤངས་ན་ཕུགས་
དོན་མི་འགྲུབ་པ་མཐོང་གསལ་ལྟར། ཞེས་སོགས་གཞུང་ཞབས་པར་མི་མཉེས་
པའི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཞིག་གསལ་འདུག་པ་དེས་འགོག་རྒྱུ་བྱེད་མཁན་སུ་ཡིན་ཤེས་
ཐུབ་པ་མ་ཟད། སྤྱི་གཤེགས་རྗེས་མང་གཙོའི་ལས་དོན་འབྱར་ཐོན་གང་ཡིན་དོག་
མནན་བྱེད་ལུགས་དེ་ལ་དཔག་ནས་ཀྱང་ཤེས་ཐུབ།

འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཐལ་ཟེན་པར་བརྟེན་རྫོགས་གཏིང་སྤོང་བྱ་དགོས་ཉིལ་
འབྱུ་ཅམ་མ་མཆིས་ཀྱང་། མ་འོངས་པར་མང་གཙོའི་ལས་དོན་རྩལ་རལ་བཟོ་མཁན་
པལ་ཆེ་བ་ཆབ་སྤྲིད་པའི་ཁུངས་ནས་ཡོང་སྤྲིད་པར་བརྟེན། དེ་དག་དྲིགས་ཐོན་
དགོས་པའི་དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཡིན། ང་ཚོ་སྤྱབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར་ནས་ཀྱང་ཡ་རྒྱལ་
བ་རིན་པོ་ཆེས་མང་གཙོའི་རྩ་བྱིམས་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་ནས་མང་གཙོའི་གཞུང་ལམ་
ཐོག་མདུན་མཆོངས་ཆེན་པོ་གནང་བཞིན་པ་ཡིན་ཡང་། དེའི་འོག་ཆབ་སྤྲིད་པའི་
ཕྱོགས་ནས་འགོག་རྒྱུ་བྱ་རྒྱུའི་རྟེན་གཞི་མི་རྟེན་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་
གང་འཆམས་ཐོན་ཡོད། སྤྲོད་ཀྱང་མང་གཙོ་རྩ་འགོག་ཐུབ་པ་མིན་ཡང་ནད་གཙོང་

འཆག་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་རྩེ་ཆེར་སོང་ཡོད། ཉེན་ཁ་དེ་ནི་ཁག་གསུམ་ནས་འགོ་ཡི་འདུག
 དང་པོ། གཞུང་ཞབས་པ་མང་པོ་ཆད་རྒྱགས་དང་། ཟ་རྒྱགས། རྒྱུ་རྩལ་སོགས་
 གྱི་རྩེས་སུ་རྒྱགས་ཏེ་གཞུང་དང་མི་མང་གི་ཁོག་པ་འབྲུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། གཉིས་
 པ། དེའི་རྒྱུ་རྒྱས་མི་མང་པོས་གཞུང་ལ་རྒྱབ་གཏོང་དང་། བཀའ་བཏོད་དྲང་
 ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཁར། གཞུང་ལ་བརྟུན་འདོགས་རྩེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་འདི་རེད།
 གསུམ་པ། གཞོན་སྐྱེས་མང་པོ་མང་གཙོའི་མཐའ་ལ་ལྷུངས་ཏེ་རང་དབང་གིས་
 སྦྱིད་ལུག་མང་བ་དང་། ཡར་ཐོན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རང་ལུགས་ཀྱི་རིག་
 གཞུང་ལ་སྤང་མེད་དང་། བག་མེད་ཀྱི་འཆལ་སྦྱོང་དང་དགོག་དགོག་གིས་དུས་
 འདའ་བ། ལ་ལ་རྩལ་བཅོམ་ཆེ་ཡང་རང་གི་ཁེ་ཕན་ཁོ་ན་བསྐྱབས་ཏེ་སྤྲེག་ཆོས་ལ་
 དབྱིངས་འཕལ་བ། ལ་ལས་རང་གི་འཛོན་ཐང་ཁོ་ན་ངོམས་ཏེ་གཞུང་གི་ལས་དོན་
 དང་ཆོས་རིག་ལ་མི་མོས་པར་བརྟུན་འདོགས་མང་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
 རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེ་སོ་སོའི་ངོ་ལ་ནམ་ཡང་མ་འགོས་པར་གཙང་སིང་དེའི་ཐོག་ནས་
 སྤྱི་བྱེའི་ལས་དོན་གང་རུས་ཅི་འབྱོར་གྱིས་འབྲུངས་སྐབས་ན། མང་གཙོ་སྤྱི་ཚུགས་
 དང་ཁེ་ཕན་ལྡན་པ་ཞིག་ངེས་པར་ཡོང་གི་རེད།

ད་ལྟ་བར་མཆོན་ན་མང་གཙོ་ལ་དགའ་ཞེན་རྩེ་ཆེར་ཡོད་པ་དེ་ཅུང་དུ་
 མང་གཙོའི་སྒྲོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྐྱབས་སྐབས་དགོས། དེ་ལས་ཐོག་ན་དབུལ་
 པོས་རྒྱལ་པོའི་བང་མཛོད་ལ་བསྐྱུགས་པ་བཞིན་དེ་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་
 མང་གཙོའི་མ་ཙུང་ལུགས་ཀྱི་ཙུང་པ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རང་
 བཞིན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་མཐའ་དག་དེ་གའི་མི་མང་ལ་བདག་དབང་ཡོད་ཅིང་། དཔལ་
 འབྱོར་དང་འཆོ་ཐབས་ཀྱི་མ་ཙུང་རྣམས་ཀྱང་སྐར་སོ་སོར་བདག་དབང་ཐོག་ནས་མི་
 ཆེ་ལོགས་སྤྱིལ་སྐབས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགོ་བོན་གཏོང་སྐབས་པ་གཉིས་ཆོགས་

ལེག་དགོས། དེ་དག་མེད་སྤྱོད་བྱེད་སྤངས་ནས་པ་མི་འདྲ་བ་སྤྱོད་ཆོག་ས་ཡོད་པ་རེད།
མང་གཙའི་སྤྱོད་ཆོག་ས་རིང་ལུགས་པ་ནི་མི་མང་གི་དཔལ་འབྱོར་ཡོང་གཞི་དང་འཆོ་
རྟེན་མཐའ་དག་སྤྱོད་ཆོག་ས་ཀྱི་བདག་གཅེས་ཐོག་ནས་མི་མང་ལ་སྤྱོད་ཆོག་ས་སྤྱོད་དེ་
འཆོ་གོས་འཕངས་པ་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་རེད། མའོ་ཅི་རྒྱུ་གི་ལྟ་བུ་འདྲ་དེ་ལྟར་ཡིན་
མོད་ལས་དོན་མཐའ་དག་དེ་དང་རྒྱབ་འགལ་སྤྱོད་པ་རེད། ང་ཆོ་ཨ་རི་ལྟ་བུའི་མ་
རྩའི་རིང་ལུགས་ཐོག་ཤར་བསྐྱོད་སྤྱོད་ཐབས་མེད་ལ། གལ་ཏེ་སྤྱོད་ཆོག་ས་རྒྱ་ཆུགས་ཀྱང་
གཞུང་གིས་མི་མང་གཞོན་སྤྱོད་ཀྱི་མ་རེད། སྤྱོད་ཆོག་ས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཅེ་མོ་ལྟ་བུ་
སྤྱོད་ཆོག་ས་གཞུང་གིས་མི་མང་གསོ་སྤྱོད་པ་དེ་ང་ཆོར་ཡོང་ཐབས་མེད་ལ། གལ་ཏེ་
ཡོང་བུ་ཆུགས་ཀྱང་མི་མང་གི་མོས་མཐུན་ཡོང་རྒྱུ་དགའ་བ་རེད། དེར་བརྟེན་
ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ཅེ་མོར་མ་སོང་བར་གཉིས་ཀ་ནས་ལེགས་ཆ་བསྐྱུས་ཏེ་དབུས་
མའི་གཞུང་ལས་བྱ་བསྐྱོད་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཐ་ཆུགས་ལྡན་པ་ཞིག་ངེས་པར་
བཟོ་དགོས་ལ། ད་ལྟ་ནས་ཁྱ་སྤྱོད་དང་རྩལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཅིས་ཀྱང་དགོས། གང་
ལྟར་མང་གཙའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཟོ་དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་ས་མི་མང་
ནས་སྤྱོད་ཆོག་ས་ལྟ་བུ་ལས་དོན་བྱེད་བུ་བརྒྱུ་པར་སོང་། མི་མང་ནི་སྤྱོད་བདག་
དང་ཆབ་སྤྱོད་པ་ནི་མི་མང་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་ས་མི་མང་གི་གཞིག་པོ་
ཡིན་པ་ལས་མི་མང་གི་གཞིག་པོ་ཞོན་མཐུན་གཏན་ནས་མིན།

འོན་ཀྱང་ལས་རིམ་མཐོ་དམན་ལ་གཞིགས་པས་གྲུས་བརྒྱར་དང་ཅི་
གསུངས་དྲུག་ལེན་ཏུ་དགོས་པའང་མི་མང་གི་ལས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་ས་འབྲེལ་རེད།
ཁྱད་པར་དུ་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་བ་ནི་མིའི་འགྲོ་བ་ཆགས་ནས་བཟུང་འཕགས་པ་
སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཀྱིས་བདག་གིར་སྤྱོད་བའི་མཐུ་ལས་མི་མང་ལ་སྤྱོད་ཆོག་ས་ཀྱི་
ཕན་ཚུབས་བཟོ་དེ་ལས་འདས་པ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ཆུགས་

མགོན་སྐྱེས་ལྷན་པ་དང་། བདུན་པ། བཅུ་གསུམ་པ། བཅུ་བཞི་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་དུ་
 མི་མང་སྟོང་ཕྲག་མང་པོས་ལུས་སློབ་སློབ་བཏང་གིས་མགོ་དང་མཐིང་པ་མ་བྲལ་
 བར་གནང་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་སྐྱེས་ལྷན་འདིའི་དོན་དུ་མི་མང་ས་ཡ་གཉིས་བཞུལ་
 བའི་ལུས་སློབ་སློབ་བཏང་བྱེད་ཅིང་། ད་ལྟོ་དང་འབྲུག་མ་ཆགས་པ་ཡོད་པ་
 རེད། དེར་བརྟེན་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་ངོས་འཛིན་ཞུ་སྟངས་ནས་ཆོས་
 སྲིད་ཡོང་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་མངའ་གསོལ་མཛད་སྟངས་དང་བཅས་པ་ནི། བོད་ལྗམ་
 སྡེ་མི་སྡེ་ཡོངས་ཀྱི་བསམ་ཕྱགས་གཅིག་ལས་བསྐྱབས་པ་ཤིག་སྟེ། སོང་མང་གཙོའི་
 ལམ་སློལ་ཕྱལ་དུ་བྱིན་པ་དེ་ཡིན་པས། འཛམ་གླིང་ནང་ངོམས་སུ་ཆོག་པ་ཡིན་ལ་
 མ་འོངས་པར་ཡང་བཞུག་ཐབས་མེད་པ་དེ་ཡིན།

དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཡང་རྒལ་ཁབ་གཞན་ལྟར་མི་མང་གི་འདོད་
 བབས་ལ་གཞིགས་པས་འཕྲོ་ལེན་བྱ་ཐབས་མེད་ལ། ལྷག་ཕྱོགས་ཆོགས་པ་ཡང་
 གནས་སྐབས་ཚུགས་དཀའ་བར་བརྟེན། རིམ་གྱིས་མང་གཙོའི་མཆན་ཉིད་བཞུག་
 རྒྱའི་ཉེན་ཁ་མདུན་ནས་མདུན་དུ་ཡོང་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། དེ་རིགས་མི་འབྱུང་བའི་
 ཆེད་དུ་མི་མང་གི་སྐྱེ་ཆབ་སྤྱི་འཐུས་བསྐོས་དང་བསྐོས་རྒྱུ་དེ་ལྟར་ཡང་། སོ་སའི་
 ཁྲབ་ཁོངས་ཀྱི་ཚོད་ལེན་བྱེད་པོ་མིན་པར་ལས་དོན་གསུམ་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཁྱེན་
 འཛིན་ལྡན་པ་ཞེ་གཅིག་བསྐོས་དགོས། རེ་ཞིག་དེ་འདྲ་ཆེད་དཀའ་བ་ལ་བསྟུང་དེ་
 མཐོང་ཆུང་དང་ལམ་གོལ་དུ་གཏུ་ཐབས་མ་བྱས་པར། དེ་གའི་ལམ་ནས་རིམ་བར་
 མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཆེད་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད། ཆོས་
 རྒལ་སྤྱི་ལོ་བཅོན་པོས་ཀྱང་དབུལ་ཕྱག་ལན་གསུམ་དུ་སྟོམས་ཡོད། ཡ་རྒལ་དབང་
 སྐྱོ་གོང་མས་ཀྱང་མང་གཙོའི་མདུན་ལམ་འབྲུག་སྟོན་མཛད་པ་གོང་ལྟར་ཡིན་ན།
 དབུ་འཁྲིད་དེ་དག་མི་མང་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་བཅེ་བ་ལྡན་པ་ཞེ་གཅིག་ཡིན་ཡང་།

དབུ་འཁྲིད་དང་མི་མང་དབར་གཞུང་ཞབས་པས་བར་འཁོར་བརྒྱུད་ནས་ཡོད་
སྟབས། སུ་ཚུ་ཞིང་སར་མ་སླེབས་པའི་དཀའ་ངལ་ཆགས་དང་ཆགས་རྒྱ་དེ་རེད།
དེར་བརྟེན་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པས་ཡར་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་བཞེད་དང་མར་
མི་མང་གི་འདོད་དོན་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞུང་ཞབས་པས་
ལས་དོན་ཆགས་ཚུད་སྒྲུབ་པར་སྒྲུལ་སྒྲུག་དང་གཙག་བྱ་རྣམས་འཁེལ་གྱིས་དགོ་སྤྱོད་
ཡོ་བསྐང་བྱ་རྒྱ། མི་མང་ནི་རང་བཞིན་ལྷན་པའི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ལ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་སྒྲུབ་པ་གསུམ་འདྲོམ་དགོས། དེར་བརྟེན་སྤྱོད་རབས་ཀྱི་སྤྱི་
འཐུས་དང་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་དབང་ཚད་བེད་སྤྱོད་སྒྲུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་
དགོས། མི་མང་ནས་ཀྱང་བྱེད་བཞེད་ཀྱི་ལམ་ནས་རང་གི་སྤྱོད་ཚབ་ལ་རང་གིས་བཅི་
སྤྱང་སྒྲུབ་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས།

མདོར་ན། མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་མང་གཙོའི་གཞུང་ཞིག་ཆགས་
དུས་མི་མང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དགའ་མོས་དང་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་ཁེ་དབང་ཐོབ་ཆེར་
ཕྱིན་པ་དེ་ཙམ་དུ་འགན་འཁེལ་ཡང་ཆེ་བུ་ཕྱིན་པར་བརྟེན། མི་མང་ཁོད་ནས་མཐུན་
འདོན་དང་ལྷག་བསམ་ཉམས་སྤྱོད་ལྷན་པ་དུ་མ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། མི་མང་གི་
སྤྱོད་སྤྱོད་གནས་ཚད་ཀྱང་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱ་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་
གཏུགས་ཡིན། སྤྱོད་སྤྱོད་གི་ལག་འཁེལ་བསྟན་ནས་ལས་ཀ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱིད་
རྒྱགས་བྱེད་པའི་དུས་མིན། ལུ་བུ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཚོའི་ནང་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་
ལྷགས་པ་ནས་བརྒྱུད་ཉེ་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཞུང་ལ་གཅིས་འདྲིན། ལས་དོན་
ལ་ཏུར་བཅོན། མི་རིགས་ཀྱི་ཤ་ཞེན་གསུམ་སྤྱིལ་གྱིས་སྤྱོད་གསོ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཆོགས་
དང་། འཇམ་གཅུན་ཟབ་ལ་མཁས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ང་ཚོས་ཉམས་སུ་མ་སྤྱོད། རང་
ཅག་རྒྱན་རབས་གོང་རིམ་ནས་ཡ་རབས་དང་བྱེད་ལྷག་བསམ་དང་ཚོས་

དད་དེ་དག་གཞི་ཅར་བཟུང་སྟེ་སློབ་གསོ་ཟབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཉམ་འདོད་མི་
བྱེད་པའི་བར་སྟོང་དུ་གྲོགས་པོ་ངན་པས་གྲོགས་པོ་འཕྲུངས་ཏེ་རང་གཞན་གཉིས་
བརྒྱལ་གི་ལམ་ལུགས་ཇི་ཆེར་སོང་བ་རེད། སྤྱི་ཚོགས་ཉིད་པའི་སྲིད་ལུགས་དྲང་
དུ་བྲུངས་པ་མ་ཟད་སྐྱབས་བཙུང་བའི་གནས་སྟངས་ཀྱང་ཡི་ནས་མ་མཐོང་བའི་
ཉམས་མཚན་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། རང་ལ་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཇི་ཅམ་བྱུང་བ་དེ་
ཅམ་དུ་རང་དབང་གི་འགན་འཁུར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་
བྱའོ། །རང་ལ་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཇི་ཅམ་བྱུང་བ་དེ་ཅམ་དུ་འཆལ་སྟོང་འཕེལ་
བའམ་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ནི་མ་རབས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི་བཀའ་ངེན་སྒྲ་མེད་སྟོན་པ་བཙུང་ལྷན་
འདས་ཀྱིས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དག་
ཡང་ཡིན། །ལེགས་པར་བྱེད་དང་ཉེས་པར་བྱེད། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དཔང་པོ་
ཡིན། །ཞེས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་དཔྱད་ལྷན་པའི་མི་རུ་སྐྱེས་པའི་དགོས་
པ་བདག་གི་བདག་ཉིད་སྐྱབས་སུ་བ་ན་བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་ལ། དེ་
ལྟར་མ་སུབ་པར་རང་གིས་རང་འཕྲུང་བར་བྱས་ན་བདག་ཉིད་བདག་གི་དགར་
འགྱུར་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྷ་བྱའི་དགར་དང་མགོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་རང་རང་གི་
ལས་དོན་བཟང་ངན་ཤན་འབྱེད་སུབ་པས། རང་ཉིད་རང་གི་མགོན་རེད་འདུག་གམ་
དགར་རེད་འདུག་རང་ཉིད་རང་གི་དཔང་པོར་བྱས་ཏེ་སྒྲུང་དོར་མ་འཛོལ་བར་སྟོང་
ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། འདི་ནི་སྤྱི་ཤེས་དོན་གོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆོས་ཡིན་
ལ། བྱེད་པར་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་འགན་འཁུར་ནི་ལ་སྐྱབས་
མགོན་སྐུ་གོང་མས་ཚུ་སྐྱེལ་ཞལ་གདམས་ནང་གསལ་ལྟར་སྤང་སྤང་མ་འཛོལ་
བར་རྩར་བཙོན་བཀྱིས་དགོས་པའི་ནང་ཚན་དཔེ་ཅམ་བཞོད་ན་འདི་ལྷག་བསྐྱབ་

བྱ་ལྷག་པོར་སྟོན་རྒྱ་མེད་པས་ཕྱི་ལོ་རིམ་གྱི་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་བཞིན་པ་ཡིན་ཅིང་།
གཙོ་ཆེ་བ་ནང་གི་ཞབས་བརྟན་རིམ་གྱི་འདི་ཉིད་སྤྲིང་ལ་སྐྱལ་ལྷག་ཆང་མས་སྤར་
འགྲོད་ཕྱིས་སྤོམ་གྱིས་སྤྲི་ཞུ་ཆགས་ཚུད་སྐྱབ་ཀྱས་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
ནམས་ལ་ཞིབ་བསམ་གྱི་གོ་རྒྱུ་ཆོར་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས་གལ་སྟམ་པ་
བཅས། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། ཚོས་རྒྱལ་སྤོར་བཅན་གྱི་ཁྱིམས་
ཡིག་ཆེན་པོ་དྲུག་བཅས་པའི་ནང་ཆན་རྒྱལ་ཁམས་དྲང་ཆེད་ཀྱི་ཁྱིམས་ཡིག་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས། དཔལ་ལ་སྟག་གིས་མ་བསྟོད་ན། །དཔལ་བར་བྱས་
པའི་རུ་མ་མེད། །མཛེངས་ལ་ཡིག་ཆང་མ་བསྟོད་ན། །ཕྱིན་ཆད་མཛེངས་ངན་
ཤན་མི་འབྱེད། །ལེགས་ལ་བྱ་དགས་མ་བསྟོད་ན། །སྤོར་ཆད་ལེགས་པ་སུ་ཡིས་
བྱེད། །སྤར་མ་ཕྱ་ཞུས་མ་དམད་ན། །དཔལ་དང་སྤར་མ་ཤན་མི་འབྱེད། །ངན་
ལ་ནན་ཏུར་མ་བྱས་ན། །ནམ་ཡང་བྱན་ཤེས་རེམ་མི་འཇུག། །ཉེས་ལ་ཆད་པ་མ་
བཅད་ན། །ཕྱི་ནས་ཉེས་བྱེད་རྒྱན་མི་འཆད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་ཁྱིམས་
རོ་ལྟར་མ་སོང་བར་གསོན་པོར་གནས་སྐབ་པ་ཅིས་ཀྱང་དགོས་ལ། ལྷག་པར་
མང་གཙོའི་དུས་སྐབས་འདིར་རྒྱལ་ཁྱིམས་དར་གྱི་མདུད་པ་ལྟར་དམ་ལ་འཇམ་པ་
དབྱལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པ་ནི་བདག་ལྟ་བུས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་
བར་ག་ལ་འོས།

སྐྱས་པ། རྒྱལ་དཔྱོད་གཤོག་རྩལ་ངོམས་པའི་རྒྱུ་ཆོགས། །ལེགས་
སྟོད་སྤང་ཆར་འཕུང་ཟས་རབ་སྤྱོས་ཏེ། །ཀྱན་ཡིད་འཛོལ་འཛོམས་སྤྲིང་སྤང་ཅིའི་
མཛོད། །འཛོན་སྤྲིང་སྤོམ་བར་ཞུམ་པ་སྤྲི་སྤྲིད་དམ། །རབ་དཀར་ཤེལ་གྱི་རི་བོས་
བསྐྱོར་བའི་དབུས། །སུམ་ཅེན་ས་ལ་འཕོས་འདྲའི་ཞིང་མཆོག་དེ། །དག་ཡ་དབྱང་
གི་ལག་ཅིང་བྱེད་ལ་ལྟོས། །བཟོད་པར་རུས་སམ་སོས་དལ་ཅི་ལ་སྤྲི། །རུས་

ཞེན་སྦྱང་ནས་ཐལ་བའི་སྦྱང་ཆོག་འདི། །རིགས་གཞན་ན་ཅོག་ཆ་ཡང་ན་ཆའི་
གཏམ། །རིགས་ཅན་ཚོངས་གཉིད་སངས་པའི་བསང་གཏོར་ཉེ། །མང་གཙོའི་མཐའ་
གཉིས་སེལ་བའི་སློན་མེ་ཡིན། །མཁས་རྣམས་མགྲ་བའི་མཆོད་སྤྱིན་འགྱུར་མིན་
ཡང་། །རང་འབྲེལ་སེམས་ཏྱའི་ཁ་ལོ་གཙུ་བྱེད་དང་། །དམན་རྣམས་གཞུང་ལམ་
བསྐྱང་བའི་ཐིག་སྤྱད་འདི། །ཅི་སྟེ་ཚོངས་པར་གྱུར་ཆེ་མཐོལ་ཞིང་བཤགས། །ཞེས་
བཤོ། །

བོད་རིགས་གཞིན་རྒྱུ་ཆོགས་ཆེན་ཐངས་གསུམ་པའི་ མཛད་སྒྲུབ་གནང་བའི་བཀའ་སློབ།

༡༣། །ངས་དེ་རིང་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཁྱེད་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོར་
ཡིན་ན། ང་སྒྲེར་ལ་སྟོས་ན་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱས་ཡག་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ངའི་
སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་དེ་མོ་མོ་ར་བཟིའི་སྐད་ཆ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་
ང་ཆོའི་སྤྱི་དོན་ལ་ཐུག་པར་སོང་ཙང་ངེས་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ང་
ཆོ་ཀན་པའི་དུས་འདིར་གཞིས་ཁང་ས་ཞིང་རྒྱལ་ཁབ་དང་བཅས་པ་དག་ལ་ཤོར་
ནས། གཞིན་པ་ཆོར་ཁ་སྟོང་པ་ཞིག་མ་གཏོགས་སྟེར་རྒྱ་མེད་པ་དེ་ཞེ་དག་གི་
ཐབས་སྒྲུ་བོ་རེད། དཔེར་ན་པ་ཡག་པོ་ཆོས་རང་གི་བྱ་ལ་རྒྱ་ཁོར་ལོངས་སྤྱོད་
ལག་མ་ཐོགས་པ་ཅིས་སྤྱོད་རྒྱ་ཡོད་རེད། པ་ཐབས་སྒྲུ་བོ་ཆོས་རང་གི་བྱ་ལ་བྱ་ལོན་
སྒངས་པའི་གན་རྒྱ་མང་བ་སྤྱད་ཀྱི་རེད། དེ་ནི་སའང་ངོ་གནོང་དགོས་པ་དང་དཔའ་
ཁུམ་དགོས་པ་ཞིག་རེད་ལ། བྱ་ཡང་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པས་སེམས་སྒྲུ་བོ་ཡོད་
པ་བཞིན། ཀན་བགྲེས་ང་ཆོ་ཡང་ངོ་གནོང་བ་དང་སེམས་སྒྲུ་བོ་འདུག རྣམ་པ་ཆོ་
ཡང་ཡོད་མི་དགའ་བ་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེར་མ་ཟད་བོད་དུའང་ཡར་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་
ཐུག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་རྩལ་རལ་མཐའ་ཟད་ཅིག་ལས་ཐུལ་ཐུབ་མེད་པས་ངོ་ཆོ་བོ་རེད།
ཐོགས་གཞན་ནས་བསམ་ན་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཆོས་ཀྱང་ཞེད་དགོས་པའི་རྒྱ་
སྤྱོད་སྟངས་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གིས་མནར་བར་སོང་ཙང་། ང་ཆོ་ཐབས་སྒྲུ་
ཐག་ཆོད་པའི་ལན་པའང་མ་རེད། དེར་མ་ཟད་ང་ཆོ་མི་མང་གི་མགོ་གཅིག་ཡོད་པ་

དེ་ལྟུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རེད། དེ་དག་ལག་ཏུ་མ་ཞོར་བར་བདག་པོ་རྒྱལ་ཁུབ་པ་འདི་
ནམ་པ་ཆོའི་མདུན་ལ་གཟི་བཟིང་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་མགྲིན་པ་བཏེགས་ནས་སློབས་
པ་བསྐྱེད་ཆོག དེ་བཞིན་དུ་ང་ཆོའི་ཀླན་རབས་གོང་མ་ཆོས་ལུས་སློག་ལ་སྟོས་པ་
མེད་པར་བསྐྱབས་པའི་ཤེས་རིག་གོམས་སློལ་གསུམ་པོ་དེ་མ་བརྒྱགས་པར་ནམ་
པ་ཆོལ་ཅིས་སློང་ཁྱུ་ཡག་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་ཤེས་རིག་གི་སྐོར་ནམ་པ་ཆོར་ཅིས་
སློང་ཁྱུས་དང་ཁྱུ་བཞིན་པ་རེད་ལ་གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་ཐོན་ཡོད། རྒྱལ་པ་ཆོས་ཀྱང་
རྒྱགས་སྤང་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཆོའི་ལུགས་སློལ་ཡང་དག་པ་ནམས་
ནམ་པ་ཆོར་ཅིས་སློང་ཁྱུ་དཀའ་ངལ་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལ་
མེད་པའི་ཆོས་སྤྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལུགས་སློལ་འདི་ནམ་པ་ཆོར་ཅིས་སློང་ཁྱུ་དེ་
བས་ཀྱང་དཀའ་ངལ་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ནམ་པ་ཆོའི་བསམ་པར་དེ་ནི་རྟིང་པ་
རུལ་ནི་ཅན་ཞིག་རེད་བསམ་པར་སྤྲིད་གྱི་རེད།

ང་ཆོས་ཀྱང་ངན་ལང་ཞོར་བའི་སློལ་ངན་དེ་དང་འབྲེས་ནས་བཤད་ཉེན་
ཡོད་རེད། འོན་ཀྱང་རྟིང་པ་ཡིན་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཅན་རེད་བསམས་ནས་
བདག་མེད་བྱེད་མི་རུང་། ང་ཆོར་རྒྱུ་མཆན་ལྡན་པའི་ཡང་དག་པ་མང་པོ་ཡོད། ང་
ཆོའི་ལུགས་སློལ་གཙང་མ་ནི་མ་མེད་པ་ནམས་བྱེད་ཆོར་ཅིས་སློང་བྱེད་མ་སྐྱབ་ན།
ང་ཆོ་ཀླན་པའི་ལས་འགན་མ་གྲུབ་པ་རེད། བྱེད་ཆོས་ཀྱང་བདག་གཅེས་མ་སྐྱབ་
ན། གཞོན་པའི་ལས་འགན་མ་གྲུབ་པ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་གོམས་གཤེས་སློབ་སྟོན་
བྱ་བར་ཡང་ཤེས་རིག་སློབ་སྟོན་དང་མི་འདྲ་བར་རང་རྒྱུད་གཏན་འཇགས་གྱི་ཐོག་
ནས་གཞོན་པར་དཔེ་སྟོན་སྐྱབ་པ་དང་། གཞོན་པས་ཀྱང་དཔེ་སྟོན་ལྟར་རང་རྒྱུད་
ལ་འབྲས་སུ་བརྒྱལ་སྟེ་སྤྱོད་དགོས་པ་ལས་ཁ་ནས་བསྐྱབ་པ་རྒྱུ་དཔེ་མི་འགྲིག་
པ་ཡིན། དེ་འདྲ་སོང་ཙང་གལ་ཆེ་དོན་ཆེན་ལ་བསམས་ཏེ་ཆོས་སྤྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་

ཟིན་གྱིས་འབྲེམས་སྤེལ་ཞུས་པ་ཡིན། རྣམ་པ་ཆོས་ལྷན་སྒྲོག་གནང་ན་མཁའ་
 དེས་ལ་བརྟེན་དུ་ལྷ་ཞུ་ཡི་མིན། འོན་ཀྱང་དེའི་ནང་མ་མཁའ་ཐུགས་ལ་
 མ་འཐད་བ་ཡོད་ཆོ། ང་ཆོས་ཁྱིམ་གྱི་བུ་ལྷན་གྱི་ཐོག་ནས་བཅར་ཤིག་གཅོད་གྱི་ཡིན།
 འདི་ཅུ་མ་མ་ཟད་ང་ཆེད་ལུགས་སློབ་དང་། གོམས་གཤེས་མང་པོ་ཞིག་ལ་བཤད་
 རྣམ་བཅར་ཤིག་གཅོད་དགོས་པར་མཐོང་གི་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཆུན་པ་ཆོས་
 སྤྱོད་ཀྱི་གཞོན་པ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུགས་སྒྲོག་ཐབས་མེད། ཟིན་གྱིས་དེའི་ནང་མ་
 འཁོད་པའི་ཆོས་སྤྱིད་ཟུང་འབྲེལ་སྦྱོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱིར་བཏང་ཞིག་ཞུ་
 བ། མིའི་བསམ་སློབ་ཞེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་བླ་མ་ལ་འགྲུབ་པ་ཆེ་བ། འདོད་པ་
 དང་བསམ་སློབ་མཐའ་མེད་པས། རང་ལ་ཡག་ག་ག་རེ་ཡིན་ནའི་དགོས་མཁན།
 གཞན་ལ་སྤྱད་ག་ག་རེ་ཡིན་ནའང་གཏོང་དགོས་མཁན། དཔུ་རྒྱུ་མ་རྩལ་པ་
 འདུལ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བཞག་ན་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཁབ་པན་ཚུན་དང་། རྒྱ་
 བ་གྲོགས་པོ་ནང་ཆགས་ཚུན་ཆད་ལའང་མི་མཐུན་པ་ཆེད་བཟོ་བྱས་ཏེ་ལུང་པར་
 གཡོ་ཁྱིམ་འགོག་མི་ཐུབ་པ་འབྱུང་རྒྱ་དངོས་གསལ་ཡོད་པ་དེ་རེད།

དེར་བརྟེན་དེ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ལྷོག་རྣམས་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་གཞུང་དང་
 ཆོག་ས་པ། ཁྲིམས་ལུགས་དང་དམག་སྤྱིད་སོགས་ཐབས་ལམ་རྣམས་སྤྱོད་ཆོག་ས་
 གྱིས་བསམ་སྦྱོང་དེ་དག་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་ཐོ་གཅིག་འདུས་ལྟ་བུར་བྱང་
 རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་སློ་ཀྱན་ནས་བཞུགས་དང་བཞུད་ཐུས་ཀྱང་། ཕྱིའི་སྦྱོང་ལམ་གང་
 ལེགས་སུ་བསྐྱར་བ་ནི་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། སེམས་བརྟལ་ནས་བྱང་བཞེན་དང་ཞི་
 བདེའི་ལམ་ནས་རང་མོས་གྱིས་བྱང་བ་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མ་བརྟེན་
 པར་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་དངོས་མཐོང་རེད། སེམས་མ་བརྟལ་བར་སྦྱོང་ལམ་བརྟལ་
 བ་ནི་མི་ཆེད་བཟང་བཅོན་ལྟ་བུ་རེད། མིའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྤྲེལ་དོན་གོ་བ་ཡོད་

པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་འཁོར་འཛུལ་
སྤྱིང་དུ་བསྐྱོར་བ་རེད། སེམས་བརྒྱལ་ན་ནི་སྟོན་ལམ་རྒྱགས་ཀྱིས་འདུལ་གྱི་རེད།
སེམས་འདུལ་བར་ཡང་དབྱེད་སྟོན་བས་དང་། བཅན་ཤེད། བྱིས་ས་ལྷགས། དཔལ་
འབྱོར་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་འདུལ་སྟབས་ཡག་ཅིང་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སྤྱང་དོར་
བསྟན་ནས་འདུལ་དགོས་པས་དེ་ནི་ཆོས་འབའ་ཞིག་ལ་རག་ལས་པར་སོང་ཅང་།
ཆོས་དང་འབྲེལ་ནས་སྤྱིད་སྟོང་དགོས་པ། དེ་མི་མང་གི་ཁེ་ཕན་ལ་གཞིགས་པའི་
བསམ་ཚུལ་མཐར་སྟུགས་པ་རེད།

མཐའ་དོན་རེ་འདུན་ཞུ་རྒྱུར། ང་ཆོས་སྐབས་བབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དོན་པོ་
ཆེ་ནི་རང་བཅན་ལེན་རྒྱ་དེ་རང་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ་མི་རེ་བྱང་
གིས་བསྐྱབ་མི་སྟབས། ཆོགས་པ་རེ་བྱང་གིས་ཀྱང་བསྐྱབ་མི་སྟབས། ང་ཆོའི་གཞུང་
གིས་གཞུགས་པོ་བྱས། གཞུང་ཞབས་ཆོས་མགོ་བྱས། ལྷག་བསམ་དང་སྟོང་
སྟོན་ཅན་གྱིས་ལག་པ་བྱས། མི་མང་གིས་རྐང་པ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པར་
བརྟེན། ང་ཆོའི་གཞུང་ནི་སྟོན་ལམ་རྒྱགས་ཆེན་པོ་བཟོ་དགོས། དེ་བཟོ་བ་ལ་གཞན་
ནས་རོགས་རམ་ཞུ་སྟབས་ཡག་ཅིད། ང་ཆོ་གཞུང་འབངས་གཉིས་ཐད་ནས་རྒྱབ་
སྟོང་དབྱེད་འདེགས་དང་བཅི་བཀྱར་ཞུ་དགོས། རང་ཆོགས་གཞུགས་ཉེ་ཤོད་རེས་
གང་བྱེད་ཀྱང་ཅ་པའི་གཞུང་གི་སྤྱིད་བྱས་ལ་མ་སྟོན་བཟོས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད།
གཞུང་གི་སྤྱིད་བྱས་དང་དམིགས་ལྷལ་གང་ཡིན་མ་ཤེས་པར་ཐག་རིང་པོ་ནས་
གང་བྱང་སྟོན་བཟོ་དེ་དཀྱག་རྒྱུ་བྱས་ན་ཏ་ཅང་གི་ཐབས་རྟུགས་རེད། མ་གཞི་
གཞུང་ལ་སྟོན་བཟོ་དེ་བྱས་ཆོག་ཀྱང་ལས་དོན་བསྐྱར་ནས་སམ་རྒྱ་མཚན་ཁུངས་
ལུང་འབྲེལ་བས་སྟོན་བཟོ་དེ་བྱེད་རེས་བྱེད་པ་དང་། གདོང་དང་གདོང་སྟུག་ནས་
ཤོད་རེས་གདོང་རེས་བྱས་ན་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པ་རེད་ལ་དེ་གཞུང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་

ཆ་རྒྱུན་ཡང་རེད། སྤྱིར་གཞུང་ལ་སྦྱོན་དང་སྤྱིད་བྱས་ནོར་འཁུལ་ཡོང་སྤྱི། དཔེར་
ན། མི་ཆེར་སྤྱིད་དོན་ལ་སྤྱད་ས་པའི་མི་སྣ་ཁག་གིས་ཀྱང་ཆེ་ཤིས་ལོ་ཤིས་ནང་
དུའང་སྤྱིད་བྱས་ནོར་ནས་འགྱོད་མཆང་བཟང་རེས་ག་ཆོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག། ང་ཆོའི་
ལ་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆེས་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་
ཏེ་ད་ལྟའི་བར་ལོ་མང་པོ་མོང་ཡང་སྤྱིད་བྱས་ལ་ནོར་འཁུལ་བཏང་མེད་ལ། སྤྱིད་
དོན་མཁས་པ་སྤྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆེའི་སྤྱིད་བྱས་ལ་སྦྱོན་འདོགས་བྱེད་ཐུབ་
མེད། ད་དུང་ཡིན་ནའང་སྤྱིད་བྱས་ལ་ནོར་འཁུལ་གཏོང་གི་མ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཆོའི་
འོག་ནས་སྤྱིད་དོན་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་མ་འདྲོམས་ནས་སྤྱིག་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས་
ལམ་སྦྱོན་ལ་ལག་ཐོགས་མི་ཡོང་། ལྷག་པར་དུ་ང་ཆོའི་གཞུང་གི་སྤྱིད་རྒྱས་ཐོག་
གཞོན་པ་རྣམ་པས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱུགས་སྦྱོན་གནང་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་གཞོན་ནུའི་
ལྷན་ཆོགས་ཀྱང་སྦྱོབས་བྱུགས་ཆེན་པོ་དགོས་པས་དེ་ལ་དམ་དོན་ཅུར་སྤྱིད་གནང་
དགོས། ང་ཆོ་རྒན་པ་ཆོས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཆོར་རེ་བ་ཆེན་པོ་དང་དགའ་སྦྱོབས་ཆེན་
པོ་ཡོད། འོགས་གཅིག་ནས་ང་ཆོས་དགའ་པོ་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་རེད་ལ་མཛེལ་
མཐུན་དང་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ཀྱང་ཡིན། སྤྱིས་འགའ་རེད་ཆོས་རེ་བ་སྤྱུལ་ཁུ་
དགོས་པའང་ཡོང་སྤྱི། གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཞོན་ནུའི་བསམ་སྒྲུའི་ནང་རིང་ནས་
འཁོན་འགས་ཤོར་བའི་ན་ཆ་མེད་པར་གཙང་མ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། གཞུང་གི་
སྤྱིད་བྱས་ལ་མཛེད་དཀའ་ཡོང་ཆེ་གཞོན་ནུའི་ཆོག་ས་པས་གདོང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་
ན་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་རེད།

དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ཆོག་ས་པ་སྦྱོབས་བྱུགས་ཆེན་པོ་དགོས། འོན་ཀྱང་
ཆོག་ས་པའི་ནང་སྤྱིག་འཛུགས་གསར་བཟོ་མང་པོ་མ་གནང་ན་ལེགས། སྤྱིག་
འཛུགས་མང་ན་དེ་དང་འགལ་འདས་བྱེད་མཁན་ཡང་མང་བ་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཅོད་

རྟོག་ཀྱང་མང་བ་ཡོང་གི་རེད། ལ་ལར་ཁྱིམ་ས་བཙོ་ཁོ་ནས་ཚོགས་པའི་སྤངས་
འཛིན་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཐབས་ཤེས་དང་སློབ་གསོ་འཕུས་ཚད་གི་རྒྱས་པས་མ་ལྟེང་པའི་
རྟགས་རེད། དཔེར་ན། ཡིག་རྒྱགས་ཚོད་པའི་ལག་འཁྱེར་ཞིག་ཡོད་ན་ལག་འཁྱེར་
དམའ་ལ་ཤེས་ཡོན་དེ་ལས་མཐོ་བའམ། དེ་ལས་ཡར་འཕར་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་
ལག་འཁྱེར་དེ་ཡང་ཚད་ལྡན་རེད་ལ། རང་ཉིད་ཀྱང་གཟི་བརྟེན་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་
རེད། ལག་འཁྱེར་མཐོ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དམའ་ན་ལག་འཁྱེར་དེའང་རྩུན་
མ་དང་། རང་ཉིད་གཞན་གྱི་འཕྲ་སློད་བྱེད་གཞི་ཆགས་པ་བཞིན། ཁྱིམ་ས་བཙོ་
ཉུང་ལ་སྤྲས་དག་པོར་བསྐྱངས་ཤིང་། རང་མོས་ཀྱི་སྤྲིག་སློད་དེ་ལས་ལྷག་པ་བྱུང་
ན་གཟི་བརྟེན་ཆེ་ལ་བསྐྱགས་འོས་པ་རེད། ཁྱིམ་ས་བཙོ་མང་ལ་སྤང་མཁན་ཉུང་ན་
ནང་ཁུལ་རྟོག་སྟེང་མང་བ་དང་སློན་འདོགས་མང་བ་ཡོང་གི་རེད། རྣམ་ཀུན་བསྐྱུལ་
འདོམས་དང་སློབ་གསོ་འཕུས་ཚད་བྱུང་ན། ཁྱིམ་ས་བཙོ་དེ་ཅུང་གལ་གནད་མེད་
པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། འདི་ནི་ཉམས་སྲོང་གི་སྐད་ཆ་ཡིན། མཐའ་ཆེ་ག་སློན་འདུན་ཞུ་
རྒྱུ་ར། རང་ཅག་གཞིས་བྱེས་པོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཟི་བརྟེན་འདི་འཛམ་གླིང་གི་དབུས་
ནས་རྒྱལ་ཁ་དབྱང་ལ་རེག་པའི་སློན་འདུན་དང་གསོལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་། །

ཕེབས་གསལ་ལྟར་སྲིད་ཆབ་སྐྱོར་གྱི་

བསམ་འཆར།

༡༡། །སྐབས་འདིར་གང་སྐྱོད་བར་བྱ་བ་ནི། རང་ཅག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་བཞེས་
སྲིད་ཆབ་སྐྱོར་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སྔན་རང་རྒྱལ་གཅེས་ལྷན་བསམ་ཆེ་ཁུལ་ཙམ་
ལས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་སྲིད་དོན་ཤེས་ཚད་དམན་སྐབས་ཆབ་སྲིད་པར་
སློ་བ་སྦྱེ་བའི་དོན་ཆེན་ལྷན་གྱིས་དཔེ་ཀྱང་ཉེ་ལམ་དབུས་གཞོན་ནུའི་ལྷན་ཁང་ནས་
འདིའི་སྐོར་ཙམ་ཡིག་ཅིག་འབྲི་དགོས་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར་བཀའ་མི་སྡོག་ཙམ་
བྱུང་ན་སྙམ་པའི་རེ་བ་དང་བཅས་དབྱེད་གཞི་ཞིག་ལྷན་གྱིས་ཡིད་དུ་འཁུམས། དེ་
ཡང་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་པའི་སློད་བཅུད་ཡོངས་སློད་དང་བཅས་པ་རྒྱ་དམར་གྱི་
བཞུག་གིས་བཙན་བཟོས་བྱས་ཏེ་ཁྱུང་མིད་བཏང་བཞིན་གྱི་ཡུལ་དབང་དོན་གྱི་
བདག་པོས་གཙོས་འཁོར་འབངས་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྲོས་ཐར་ཐུབ་པ་
འདིས་ད་ཆ་བཟས་བཞིན་པའི་རུས་གོག་དེ་སྤར་ཡང་སྤྱུག་དགོས་པའི་ཆོད་དུ་སྦྱེབས་
པ་འདི་ནི་བྱེས་འཁྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་གི་ལས་དོན་དེ་ལྷན་མ་མཆིས་ཀྱང་
དེ་ཙམ་གྱིས་ང་ཚོ་ཆེས་ཐབས་མེད་ལ། ད་དུང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་དང་འདིང་
དགོས་པ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ལ་སོང་། མ་འོངས་པའི་ལས་དོན་ལ་སློ་ཁ་སྤྱོགས་
ཏེ་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི་རང་ཅག་རྣམས་ལ་ཁུར་དུ་བབས་པ་དེ་རེད།
རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན། རང་ཅག་བོད་གཞུང་འདིས་ཀྱང་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་
ཐོག་གོམ་པ་སློས་དང་སློ་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། དེའི་གཞུང་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་
ཆང་བ་ཞིག་ནི་ད་ལྟོ་ཆགས་མ་ཐུབ་པ་མ་ཟད་ད་དུང་ཤུགས་སློན་རྒྱག་དགོས་པ་

དང་མ་འོངས་པར་མང་གཙའི་གཞུང་མཁེགས་ཚུགས་སྐབ་པའི་ལམ་སློང་ལྟ་ནས་
བྱེད་གོས་པ་དང་། ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་འཇམ་གླིང་སྤྱི་བྱེད་མཇེད་
བརྒྱ་ས་སྟེང་ཁབ་ནས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ད་དུང་རེ་ཆེར་འགྲོ་གཞིར་ཐེ་ཆོས་མེད་
པ་ཤེས་གསལ་ལ་བརྟེན་རང་ཅག་ནང་སྤྲིད་ལ་ཤུགས་སྟོན་ཐེབས་རྒྱ་ཏ་ཅང་དཀའ་
བ་ནི་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་དེ་རེད།

རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ་ནི། རང་ཅག་གཞུང་ཞབས་པ་ཆོའི་ལས་དོན་ལ་
བལྟས་ན་ཤེས་ཀྱི་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་དགོངས་བཞེས་སྒྲ་ན་མེད་པས་ཉེ་བར་དགོངས་
ཏེ་ལོ་གསུམ་བཞིའི་སྟོན་ནས་རང་ཅག་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆབ་སྤྲིད་ཀྱི་འགན་
འཁུར་བྱེད་གཙོ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པ་ལན་གཅིག་མིན་པ་རྒྱན་མར་གསུངས་
ཟིན་པ་མཁེན་ཚུབ་ལྟར་མ་ཟད་ཉེ་བའི་ཆར་ཡང་དབུས་གཞོན་ནུའི་ལྷན་ཆོགས་
སུ་བཀའ་གསལ་ལ་ལྷེ་བ་གནང་ཟིན་པ་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་སྟོན་ཀྱི་བཀའ་སློབ་
རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་སྒྲ་ཡུལ་དུ་འཆུན་དཀའ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་རང་རེའི་གཞུང་
འབངས་གཉིས་ཐད་ནས་བསམ་ཚུལ་ཁག་གསུམ་དུ་གྲེས་པ་འདི་ལྟར། ཁག་ཅིག་
གིས་དེ་ལྟར་སྤྲིད་སྟོན་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ན། ཡགོང་ས་མཆོག་གི་སྤྱི་དབང་
ལ་དོ་སྤོང་འགྲོ་ཉན་དང་། བོད་མི་ནང་ཁུལ་སྤྱི་སྟོམས་མ་བྱུང་བར་འཐེན་འཁུར་གྱི་
སྡེ་འཁྲིད་ལྟ་བུར་སོང་དོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་དགོས་པར་སྤྱི་རྒྱུན་ལོང་བར་སྤྱི་
ཚུགས་དོ་སྤོང་གི་བསམ་ཚུལ་འདོན་བཞིན་པ་རེད། སྤེ་ཁག་ཅིག་གིས་ཡུལ་
བའི་བཀའ་བཞིན་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་བསྐྱོ་གནང་ཡོང་བར་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བསམ་
ཚུལ་བཏོན་དང་འདོན་བཞིན་པ་དེ་རེད། ལ་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་སྐྱུངས་
པར་བསམ་ཚུལ་གཉིང་རིང་ཞིག་བཏོན་དང་འདོན་བཞིན་པར་སོང་ཐོན་ཡང་འདིའི་
རྗེས་སུ་ཕྱོགས་ཏེ་དབུས་མའི་ལམ་ཕྱོགས་ཞིག་འཆོལ་དགོས་པར་བརྟེན། གཤམ་

གསལ་གྱི་དོན་ཆེན་ཁག་དཔལ་གཞིའི་ཚུལ་དུ་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན། སྲོན་ཡང་བསམ་ཚུལ་
 ཞིག་ཕྱལ་ཡོད་པ་པལ་ཆེ་བས་དགོངས་པར་བབས་ཡོད་ཆོད་ཀྱང་ཁག་ཅིག་ལ་
 རྒྱགས་འདོགས་ཀྱང་བྱུང་ཡོད་ཆོད་རེད། དེ་ནི་སྲོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྦྲར་ནས་
 བཅོས་ཡོད་ལ་འདི་ནི་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་དངོས་ཡོད་དང་སྦྲར་ནས་བཅོ་རྒྱུ་
 ཡིན་ལགས། གོང་གི་བསམ་ཚུལ་དེ་དག་རྒྱལ་གཅེས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་མ་མེད་པ་
 ཡིན་ཡང་ལམ་སྟོགས་ཡངས་པོ་ལ་མ་བཟུང་བར་གུ་རྒྱགས་གི་བསམ་ཚུལ་ཤུགས་
 ཆེ་བྲགས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་གི་འདུག། དེར་བརྟེན་སྲིད་ཆབ་ཀྱི་ལམ་ཀ་སྤྱོད་
 དག་པོ་ཞིག་དང་གཡས་སྤྱང་གཡོན་སྤྱང་མེད་པར་བདེན་ལམ་ཞིག་མེད་མི་རུང་
 བར་མཐོང་གསལ་ལྟར་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོ་བོད་འབངས་ཐམས་ཅད་སེམས་
 ཤུགས་བསྐྱེད་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་དཔལ་འདེགས་ཀྱིས་ནང་སྲིད་ལ་འགན་
 འཁུར་རྒྱུ་ལེན་བྱེད་མཁན་སྲིད་ཆབ་པ་གཅིག་ངེས་པར་བསྐོ་དགོས་པས་དེ་དག་
 གཞིགས་བདེའི་ཆེད་དུ་དོན་ཆེན་བཅོས་ནས་ཡོད་པ་གཤམ་གསལ།

- ༡) སྲིད་ཆབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྲར་ཚུལ།
- ༢) སྲིད་ཆབ་ཀྱི་འོས་ཆས།
- ༣) སྲིད་ཆབ་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་ཁུར་འགན་སྐོར།
- ༤) སྲིད་ཆབ་ཀྱི་འོས་
 འདེམས།
- ༥) སྲིད་ཆབ་འདེམས་སྤྱད་གི་ཆོགས་ཚུང་བཅས་སོ།

དང་པོ། ཡ་གོང་ས་མཆོག་གིས་མང་གཙོའི་ལམ་ཤུགས་དང་བསྐྱོན་ཏེ་
 ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་འཛིན་གཅིག་དགོས་སྐོར་གོང་ཁུས་ལྟར་བཀའ་གནད་པེབས་
 ཟེན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་མཆོད་འབོད་གསལ་ཁ་མ་གནང་བར་བརྟེན། ལ་ལས་སྲིད་སློན་
 དགོས་སྐོར་སོགས་ཐ་སྙད་འབྲེལ་མེད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མོད། ཐུན་གྱིས་བསམ་
 པར་ཅི་སྟེ་སྲིད་སློན་ཞེས་འདོགས་ན། དེང་སང་རྒྱལ་ཁབ་པལ་ཆེ་བར་སྲིད་སློན་
 བསྐོས་ཏེ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་མཐོ་ཤོས་སུ་བཀུར་སྟོན་དར་བཞིན་པའི་

སྐབས་འདིར་ཕྱི་རྒྱལ་བ་དང་བོད་ནང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡ་རྫེལ་བ་རིན་པོ་
ཆེ་ལས་ཀྱང་དབང་ཆད་ཆེ་བ་མིན་ནམ་སྟེ་བའི་ཐུགས་དྲོགས་ཆགས་གཞི་དང་མ་
འོངས་པར་ཡང་དབང་ཆད་ལ་ཅོད་རྟོག་ཡོང་གཞིའི་ཅ་བ་ལྟ་བུར་བརྟེན། དེ་ལྟར་
མ་སྒྲིམ་པར་སྤྲོད་ཆབ་ཅེས་མཆོད་གསོལ་མཛད་ན་སྔ་ལམ་དང་ཡང་མཐུན་
ལ། སྤྲོད་ཆབ་ཅེས་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཆབ་སྤྲོད་ཀྱི་མངའ་བདག་ངོ་མ་གཞན་ཞིག་
ཡོད་པ་ལྟམ་མེར་གློ་ཐུབ་པ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་སྤྲོད་རྒྱས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
གསལ་ཐུབ་པའི་ཐོག་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གཞར་ཡང་ཆོས་སྤྲོད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་
བདག་པོར་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཆོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ཅམ་མ་ཟད་ཡ་རྫེལ་བ་
རིན་པོ་ཆེ་ནི་ང་ཆོ་མང་གཙོའི་དབུ་འཁྱེད་སྤྲོད་ན་མ་མཆིས་པ་ཀྱན་གསལ་གྱི་ཉི་མ་
ལྟར་ཀྱན་གྱི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་འོག་ཐུག་རོགས་ཀྱི་འགན་གཙོ་
པའང་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ནས་འཕར་བསྐྱོད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་མང་གཙོའི་མཆོད་
ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆགས་རྒྱ་གདོན་མི་ཟ་བ་དེ་རེད། ཡང་ན་སྤྲོད་སྐྱོང་ཞེས་
མཆོད་གསོལ་མཛད་ན་འགྲིགས་ཅམ་སྣང་ཡང་སྤྲོད་ཆབ་ཅེས་བ་དེ་བས་ཆོག་
ཀུས་ཆེ་བར་སྟུམ།

གཉིས་པ། སྤྲོད་ཆབ་ཀྱི་འོས་ཆོས་སྐོར་དེ་འབྲུབ་པའི་སྤྲོད་ཆབ་གཅིག་བསྐྱོ་
བའི་དབང་དུ་བཏང་ན་འོས་ཆོས་རི་ལྟ་བུར་དགོས་ཤིང་། ག་ཤམ་གསལ་ལྟར་མ་
མཐར་བདུན་ཆང་དགོས་པས། ༡༥ སྤྱི་སྤྲོད་ཀྱི་ལས་དོན་གང་གི་ཐོག་འཕང་མཛད་
རྗེས་ཆེ་བ་དང་། སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་གཙང་མ་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་དེ་ལས་སྔོན་ན་
ལོ་རྒྱུས་གཙང་མའི་གཞུང་འབངས་ཐོག་སྔོན་ཐུབ་རེ་བྲལ་བས་ལས་དོན་དང་བ་
འབྲེན་པ་ག་ནས་ཡོང་། འདི་ནི་མི་མང་ནས་ཡིད་ཆེས་བྱ་བའི་གཞུང་ལམ་གཙོ་བོ་
དེ་ཡིན། ༡༦ དེའི་ཐོག་ཏུ་རབ་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དང་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཡང་རང་

གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ཐོག་རྒྱུ་མའང་དང་ཉམས་སྐྱོང་ལྡན་པ་དགོས། འདི་མེད་
ན། གཞུང་འཛིན་པ་དང་འགྲིགས་མིན་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་རང་འོག་འཆུན་མ་ཐུབ་
པ་སོགས་གྱི་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་རེད། ༣༽ དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་
མཁུན་ཡོན་དང་སྐད་ཡིག་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་གཤམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་། ཅི་སྟེ་གནས་
སྐབས་རིང་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ནའང་རང་ལུགས་གྱི་མཁུན་ཡོན་རང་རྒྱ་འཕེར་
ངེས་སོགས་མཛངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྲུག་པ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་པ་རེད།
༤༽ ཡར་ལྗུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེད་དང་མར་མི་མང་གྱི་བདེ་དོན་ལ་
ཆོ་སྤྲུགས་གཏད་དེ་དེའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ངེས་དང་ལྷག་པར་
དུ་མི་མང་ཉམས་ཆུང་གི་འཆོ་ཐབས་ལ་དམིགས་བསམ་གྱིས་གཟིགས་སྐྱོང་ཐུབ་
པ་དགོས། འདི་མེད་ན་མང་གཙོ་བོད་སྤྱི་དཀའ་ངལ་ཐུབ་པ་དང་མི་མང་ལ་པན་
ཐོགས་ཆུང་བས་མི་མང་གིས་བཅི་བཀྱར་བྱ་ཡི་མ་རེད། ༥༽ ལེགས་ཉེས་རྣམ་པར་
དཔྱད་པའི་ཆེ་དངོས་ཡོད་གྱི་རྒྱ་མཚན་དང་སྤྲུགས་འཕེར་གྱི་ལམ་སྤྲུགས་རྗེས་སུ་
འབྲངས་པ་ལས་རང་གི་དཀའ་གཉན་དང་མཐོང་ཚུལ་བཟང་ཞན་གྱི་སྤྲུགས་སུ་མ་
ལྟངས་པར་བྱང་སེམས་དབང་ཕྱོན་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས། ༦༽ དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས།
གང་གིས་རང་ལྟ་ལ་གནས་འཛིག་ཉན་ཆད་མར་འདོད་པས་ན། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། རང་སྤྲུགས་གྱི་ལྟ་བ་ངན་པ་ལེགས་པར་བཅོས་ནས་མི་རིགས་གྱི་ལྟ་བ་
དང་སྤྱི་ཆོགས་གྱི་ལྟ་བ་ཆད་མཐོ་པོ་ཞིག་ཆབ་སྤྱིད་པ་ཆང་མ་ལ་དགོས་པ་ལྟར་
འདི་ཡང་དེ་ལས་མཐོ་བ་དང་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས། འདི་
གཉིས་མེད་ན་ལེགས་ཉེས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ལ་དཔལ་འཁུམས་ནས་བྱང་ཚུགས་
མི་ཐུབ་པར་བྱི་གན་ལྟ་བུར་ཆགས་སྤྱིད་ཀྱི་རེད། ༧༽ དེའི་ཐོག་ཏུ་མ་མཐར་མི་མང་
བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུའི་ཡིད་ཆེས་དང་མོས་མཐུན་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་མང་གཙོའི་

སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ལུགས་རེད། དེའི་སྤོས་དོན་ལྟ་ན། དེང་སང་འཛམ་གླིང་ནང་སྤྱི་
འཛིན་དང་སྤྱི་སྤོན་སོགས་པལ་ཆེར་ཆོས་མེད་སྤྱི་རྒྱུ་པ་ཡིན་ཡང་སོ་སོའི་
རྒྱལ་ཁབ་ཐོག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལྷ་བྱུང་གཞན་པན་འབའ་ཞིག་གི་རྩེས་སུ་
འབྲངས་པ་དེ་ལྟར་རང་ཅག་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱང་། རང་ཅག་ཆོས་སྤྱི་ཀྱི་དབྱེ་
འཁྲིད་ཡང་དག་པའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་པགས་པ་ཆོས་ནས་ཡོད་ཀྱང་ཞེན་རུས་རྩོ་
བ་ལྟར་མཁུགས་ལ་ཐོལ་སྦྱོར་གྱི་ཁྲག་ཆད་སུམ་བརྒྱ་བཀལ་བ་ལྟ་བུར་བྱུང་ན་
འཛིག་ཉེན་ན་མི་སྤྱི་པའི་དཔེ་ཞིག་གསལ་པོར་བསྟན་པ་རེད། དེ་མཚུངས་རྣམ་
ཀྱན་བྱང་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་རེ་བ་ཆེན་པོས་ཆོལ་ཁབ་ཆོས་བརྒྱུད་སོགས་
ཆོགས་སྡེ་སོ་སོའི་འགོ་གཙོར་བསྐྱོས་པ་ཉིད་ནས་ཞེན་ཁོག་གི་འགོ་གཙོ་དང་། ཟེང་
ཆའི་ཟམ་པ་ལྟ་བུར་སྤོ་བྱུང་བྱུང་ལྟར་སྤྱོད་འགོ་བ་ཡིན་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཡ་མཚན་
ཆགས་པ་རེད། འདི་དག་ཞེན་ཁོག་གི་གནས་ཆད་མཐོ་ཡང་ཆོས་རིག་གསུམ་སྤྱི་
དོན་གྱི་གནས་ཆད་མ་ལོངས་པ་དག་ལ་ཡོང་ཉེན་ཏུ་ཅང་ཆེ་བས་ངེས་པར་འགོག་
ཐབས་བྱེད་དགོས།

གསུམ་པ། སྤྱི་ཆབ་ཀྱི་དབང་ཆད་དང་འཁུར་འགན་སྒོར།

༡ རྒྱལ་དབང་དོན་གྱི་བདག་པོའི་འོག་གཞུང་འཛིན་གྱི་དབང་ཆད་མཐོ་
པོས་དེ་ཡིན་ཡང་རྒྱལ་ཆབ་དང་། རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་ལས་ཐོག་ཡོད་ན་དེ་
དང་། ཆོས་བརྒྱུད་ལྗེ་དབྱེད་འཛིན་ལས་ཐོག་རྣམ་པ་སྤྱི་ཆབ་ལས་གོ་གནས་མཐོ་
བར་འཛིག་དགོས། འོན་ཀྱང་དབང་ཆད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྤྱི་ཆབ་པ་མཐོ་བ་དགོས།
རྒྱུ་མཚན་ནི། རྒྱལ་དབང་དོན་གྱི་བདག་པོའི་འོག་ཆབ་སྤྱི་ཀྱི་འགན་འཁུར་
ཆེ་པོས་སྤྱི་ཆབ་པས་བཞེས་དགོས་པར་བརྟེན་ཁུར་འགན་གང་ལ་ཆེ་བ་དེ་ལ་
དབང་ཆད་ཆེ་བ་དགོས་པ་ནི་སྤྱི་སྤོས་ལྟར་རེད།

༡ རང་གི་སློའི་ཡུལ་དུ་མ་འཕྱུག་པ་ལས་འགའ་མ་ཆེ་བ་བརྟག་པར་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་ཞོང་ས་མཆོག་རང་གིས་ཐག་གཅོད་འོག་འགྲོ་དགོས་མོད། དེ་མིན་ལ་ཞོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེད་དང་བསྐྱུན་གཞུང་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་མཐའ་དག་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་གྱི་དབང་ཚད་ཆ་ཆང་སྲིད་ཆབ་པར་ཡོད།

༢ རང་ཉིད་བསྐྱུན་པའི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་། ཆོས་བརྒྱན་གྱི་ཉམས་བཞེས་དགེ་འདུན་གྱི་འདུལ་ཁྲིམས་དང་འཆད་ཉན་སོགས་ལ་དག་འཐེར་དང་རྒྱས་བཅས་ཟླ་འགའ་ཀྱི་དབང་ཚད་ནི་ལྟུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རང་དང་དེའི་རྒྱལ་ཆབ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྲིད་ཆབ་ལ་མེད། གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཆབ་ཡོད་ན་སྲིད་སྲོགས་ཀྱི་དབང་ཚད་ནི་རྒྱ་ཁར་གྱི་སྲིད་འཛིན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་ལུགས་མཐུན་མིན་གྱི་གནད་དོན་མཐའ་དག་རྒྱལ་ཆབ་ཀྱི་འགན་འཁུན་ཡིན་པ་ལ་སྲིད་ཆབ་དེའི་ཕྱག་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ཡིན།

༣ འོན་ཀྱང་ལས་དོན་གང་ཞིག་མི་མང་ངམ་ཆབ་སྲིད་པས་ཡིད་ཆེས་སམ་དང་ལེན་མ་ཞུ་ན། ལ་ཞོང་ས་མཆོག་གིས་ཐད་ཀར་ཐག་གཅོད་དམ་བཀའ་སློན་འོག་འགྲོ་དགོས་པ་དམིགས་བསམ་ཡིན།

༤ བཀའ་སློན་རྣམ་པ་ལས་ཁྱེད་སོ་སོའི་ཕྱགས་འགན་བཞེས་དགོས་པར་བརྟེན་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་འདུམ་གྱི་དབང་ཚད་ནི་སྲིད་ཆབ་པར་ཡོད།

༥ འོན་ཀྱང་བཀའ་སློན་ཁྲི་བ་ཡོད་ན་དེ་ནི་བཀའ་སློན་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་ཡིན་ལ་སྲིད་ཆབ་པའི་ཕྱག་རྒྱལ་སམ་སྲིད་ཆབ་སྤྱི་གཞོན་ལྟ་བུར་བསྐྱོས་ཀྱང་ཆོག།

༦ དེ་འོག་བཀའ་སློན་དང་བྱུང་ཆེ་གསར་བསྐྱོད་གོས་ཆེ་ལ་ཞོང་ས་མཆོག་དངོས་བཞུགས་ཡོད་ན་དང་མེད་ན་རྒྱལ་ཆབ་ལྟ་བུར་སྤོང་ནས་བསྐྱོད་ཀྱང་དེ་མན་

ཆད་སྤྲོད་ཆབ་ནས་ཚོག་མཆན་དང་སྤྱེ་ལས་བཞིན་ལས་བསམ་འཆར་དམིགས་
བསམ་ལ་མེད།

འགན་འཁུར་ལ་མཆོན་ན།

༡ པོད་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་འགན་གཙོ་ནི་༧་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་
བཞེས་དགོས་པ་སྟོན་མེད་ཁར་དེ་དང་མཐུན་པར་ལས་སྟོན་དང་སྦྲངས་འཛིན་
འཆར་དོན་གང་དང་གང་གནང་བ་དེ་དང་དེའི་ལས་དོན་སྤྲོད་ཆབ་པས་སྐྱབ་
དགོས་པ་དང་སྐྱབ་སྐྱབ་པར་དགོས་པ་ནི་རྩ་བའི་ལས་དོན་ལྟེ་ཤོས་ཡིན།

༢ དེ་དང་མཐུན་པ་མི་མང་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་ཉམས་ཆུང་གི་རིགས་ལ་
དམིགས་ཀྱི་ཕྱག་སྟེ་དཀའ་སྤྱད་སེལ་ཐབས་དང་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་
སྤང་སྟོབ་དོན་སྤྲོད་ལྡན་པའི་ཕྱག་བཞེས་བསྟར་དགོས་པ་འདི་ཡང་རྩ་བའི་འགན་
ཁུར་སྟེ་བ་གཉིས་པ་ཡིན།

༣ རྩ་བའི་འགན་ཁུར་འདི་གཉིས་ནི་མི་མང་གི་ངོས་སུ་འང་ཡང་ལྗེད་མེད་
ལ། སྤྲོད་ཆབ་རང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཡང་ལྗེད་མ་སོང་བར་མིག་གཡས་གཡོན་ལྟར་
གཅེས་པར་སྟོང་དགོས་པ་ནི་སྤྲོད་ཆབ་པའི་ཕྱག་པར་བབས་པའི་ཁུར་སྟེ་ཡིན།

༤ ལས་དོན་འདི་དག་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དབྱེད་སྟོགས་སྤྱི་འཐུས་ནམས་
པར་ཕྱགས་མཐུན་ཀྱི་སྟོན་བསྟར་ཡང་གནང་དགོས།

༥ དེ་བཞིན་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་འགན་འཛིན་ནམ་པ་དང་ཡང་བཀའ་
བསྟར་དང་ཉམས་སྟོང་སྟེལ་རེས་ཀྱིས་ལས་ལྷགས་མཉམ་བསྐྱེམ་སྐྱབ་པ་བཙོ་
གཡམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

༦ ལས་ཁུངས་སོ་སོར་ཞིབ་གཤེར་དང་འབྲེལ་ལས་བྱེད་པ་མཛད་རྗེས་
ཆེ་བ་ལ་གཞིགས་གསོལ་དང་། སྤྱི་བཞེས་ཅན་ལ་སྐྱལ་ལྷག་འགན་འཛིན་ཅན་

ལ་ནན་ཏུར་གྱིས་སྐབ་ཁ་གཙུ་ཐབས་འདི་ཡང་སྲིད་ཆབ་པའི་བང་ཁར་ཡོད་པས་
མཛངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱུག་བཞེས་བསྐྱར་བྱུག་པ་དགོས།

༡ མདོར་ན་རང་ཉིད་མང་གཙོའི་གཞུང་ལམ་ནས་མང་གཙོའི་སྐྱེས་བུ་
ཆེན་པོར་ཐེབས་པར་བརྟེན་འདི་ཉིད་སྦྱང་ལ་བཅངས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མང་གཙོའི་
གཞུང་ལམ་སྤྱོད་ཅི་ལ་ལོག་པ་སྐྱོད་བྱུག་པ་དང་དེ་ཡང་མང་གཙོའི་ཆོས་སྲིད་
བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དོ་སྤོགས་ལ་བའི་སྐོ་ནས་མང་གཙོའི་རེ་བ་བསྐྱང་བྱུག་པ་ཅིས་ཀྱང་
དགོས་གཤམ་བཅས་མདོར་ཅམ་སོ། །

བཞི་པ། སྲིད་ཆབ་གྱི་འོས་འདེམས་སྐོར།

༡ ཆོས་ཁ་སོ་སོ་ནས་གོང་གསལ་འོས་ཆོས་ཆང་བ་དང་ལས་དོན་འཕེར་
ངས་འདི་དང་འདིའོ་སྦྱས་བུ་རེ་བ་གང་ལ་ཆེ་བ་དེ་ཉིད་བཅའ་ནས་གཉིས་རེ་སྐྱུག་
དགོས། ༢ དེ་གཉིས་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ལྷག་བསམ་གྱི་ཀུས་པ་ཇི་ཡོད། དེས་
བསྐྱབས་པའི་མཛད་རྗེས་ཇི་བྱུང་རྣམས་ཆོགས་སྡེ་སོ་སོར་ཡིག་ཐོག་ནས་གསལ་
བསྐྱགས་དང་བཅས་སྲིད་ཆབ་གྱི་འོས་གཞིར་འཛོག་ན་འཕྱས་མིན་ཆོལ་ཁ་སོ་
སོའི་མི་མང་ལ་གདམ་ག་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས།

༢ སྐབས་དེར་གཉིས་སུ་མ་འཕྱས་པའི་གོང་གསལ་འོས་ཆོས་དང་ལས་
དོན་འཕེར་ངས་གཞན་དག་བསྟན་དུ་ཡོད་ན་དེ་ཡང་འོས་གཞིའི་ནང་འཛོག་ཆོག་
དེ་ཡང་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་སྐབས་སུ་ར་བཏོན་པའི་འོས་དམིགས་གཉིས་སུ་
འཕྱས་ན་རབ། དེ་ལྟར་མ་འཕྱས་པར་གཉིས་ལས་མང་བ་བྱུང་བ་གང་ལྟར་ཡང་
དེ་ནས་ཅེ་བྱུད་གཅིག་ཁོངས་སོ་སོའི་མི་མང་ནས་སྤྱར་ཡང་ལེགས་འདེམས་
བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས།

༣ དེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་བསྐྱགས་གཙོ་མཐུན་བྱུང་བ་གཅིག་གཏན་འཁེལ་

བྱུང་ཆེ་སྤྱི་འཐུས་དང་བཀའ་ཤག་དང་སྤྲིད་ཆབ་རྩིང་པ་ཡོད་ཆེ་དེའི་བརྒྱུད་ནས་
ཡགོང་ས་ཡ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་སྤྱན་ཁྱུར་བསྟར་ནས་ཆོག་མཆན་སྤེལ་ཐོབ་
དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་མཆན་སྤེལ་ཐོབ་བྱུང་བ་དེའི་ཆེ་གསལ་བསྐྱབས་དང་
བཅས་མང་གཙོའི་ལམ་ནས་སྤྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་འོས་འདམས་བྱུང་བ་ཡིན།

༥) ང་ཆོ་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་གཞུང་འབངས་ཐམས་ཅད་སློ་ཕུགས་གཙོ་
བོར་དགོན་མཆོག་ལ་བཅའ་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་དགོན་
མཆོག་ལ་གནང་དུ་འཇུག་དགོས་པ་ཡང་སྤར་ལམ་ཀྱི་ཕུགས་སྤོལ་བྱི་མ་མེད་པ་
ཞིག་ཡིན་པས་ཕུགས་གཏན་ཆེ་ཤོས་དང་། གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འབགས་པའི་ཁྱད་
ཆོས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།

༦) དེ་ཡང་རང་ཅག་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་པ་འདས་ཀྱི་
གཙོས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་པའི་ལྷ་སྤྲེལ་སྤྲེ་
ཡོངས་ཀྱི་ལྷ་སྤྲེལ་དུ་འབགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་བསྐུལ་གནང་བའི་ཆེ་བ་
ལྟར་བདག་གིར་བཞེས་ནས་མི་ལོ་སུམ་སྟོང་བརྒལ་བ་དེ་བཞིན་ད་ལྟའང་བོད་ཆོས་
སྤྲིད་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོར་ཐེབས་བཞིན་པ་འདིས་དགེ་མཆན་རྩི་བྱུང་འདིར་བརྗོད་
མི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ལགས་ན། འབགས་པ་ལོ་གི་ཤུ་རི་དང་ཕུག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གང་
རུང་གི་རྟེན་གཙོའི་སྤྱན་སྤར་མཆོད་སྤྱན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་
ཆེས་དབུ་མཛད་པའི་འོག་འོས་བསྐྱེད་ཆོགས་རྒྱུང་དང་བཀའ་འབྲོག་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་
གདན་འདྲེམས་པའི་དབུས་སུ་ཐན་རིལ་འདིལ་ཏེ་གང་ཐོན་པ་དེ་ཉིད་སྤྲིད་ཆབ་ཏུ་
བསྐྱོར་རྒྱ་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་དེ་ཡིན། དགོན་མཆོག་གིས་གནང་བའང་དེ་ཡིན།
འདི་ལྟར་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་འདིར་མ་བཀོད།

༧) སྤྲིད་ཆབ་ཀྱི་ཡུན་ཆད་ནི་ལོ་དྲུག་གསུམ་བདུན་ལས་མི་རིང་བར་འཕོ་

ལེན་དགོས་ཤིང་སྲིད་ཆབ་རྒྱུ་པའི་ལས་དོན་ཆགས་ཚུད་དང་མཛད་རྗེས་ཆེ་བར་
 སྤྱི་མོས་བྱུང་ན་སྤྲུང་ཡང་འོས་གཞིའི་ནང་དུ་ཞུགས་འཐུས་ཡོང་བར་ཆོགས་ཚུད་
 རྣམས་གསོལ་འདེབས་ཞུ་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་སྲིད་ཆབ་ཐེངས་གཉིས་སམ་གསུམ་
 བར་ཕེབས་ཀྱང་དགའ་བསུ་དང་བཅས་གཙུག་དུ་བཀུར་དགོས། འོན་ཀྱང་དེ་ལས་
 མང་བ་ཕེབས་མི་ཆོག་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཕེབས་མཁན་གྱི་མདུན་ལམ་མ་འགག་པ་དང་
 རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་འོས་ཆོས་ཆང་ན་སྤྱི་མོར་དང་ཕོ་མོ་
 གང་ཡིན་ཡང་འདེམས་སྤྲུག་ཆོག

ལྔ་པ། སྲིད་ཆབ་འདེམས་བསྐོས་ཀྱི་ཆོགས་ཚུད་སྐོར།

༡ ཆོགས་ཚུད་འདི་སྐོར་བའི་ཆོགས་ཚུད་ཞིག་ཡིན་ན་སྐབས་བསྐྱེད་
 སོ་སོར་བཀའ་ཤག་དང་། སྤྱི་འཐུས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་མི་རྣམས་ལོ་གཅིག་
 ཅུམ་ནས་གོ་སློག་གནང་དགོས།

༢ ཆོགས་མི་དེ་ཡང་བཀའ་ཤག་དང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་སྐྱེར་གསུམ་རྣམས་
 ཆོགས་མི་རེ་དང་། བྱང་ཆེ་ཡན་མཛད་རྗེས་ཆེ་བའི་བསྐྱེས་ཡོལ་ཁུངས་རྣམས་
 གཅིག་ཆོས་བརྒྱུད་ལྗེའི་ཁུངས་རྣམས་གཅིག་ཆོལ་ཁ་གསུམ་རྣམས་འཐུས་མི་རེ།
 དབུས་གཞོན་ནུའི་ལྷན་ཆོགས་རྣམས་འཐུས་མི་གཅིག་བཅས་ཁྱོད་ཆོགས་མི་དགུ་
 རེས་པར་དགོས།

༣ འདི་དག་ཀྱང་ཉམས་སྤྱོད་དང་བྱངས་ཚུགས་ཆེ་བ་ཁང་པའི་དཀྱིལ་ཀ་
 ལྟ་བུ་གསྟག་དགོས་པ་ནི། སྲིད་ཆབ་འདེམས་རྒྱ་ཏྲ་ཅང་གི་འགན་ཆེ་བའི་གནད་
 ཀྱིས་ཡིན་པ་མཐུན་གསལ་རེད།

༤ འོས་དམིགས་བསྐྱུག་རྒྱ་འདིའི་ཐད་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཡགོང་
 ས་མཆོག་དང་སྤྱི་ཐུས་གཉིས་སུ་བཀའ་བསྐྱུར་གྱིས་ཆོག་མཆན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་

ཐོབ་པ་དགོས་པ་ནི་འཆར་གཞིའི་ས་བོན་ཅམ་ཡིན།

ལ ཡང་ན་གཞུང་དོན་ཉམས་ཞིབ་པ་གཏུག་མའི་ལྷན་ཆོག་གས་ཞིག་གཞུགས་སྐབས་ཆེ་དེས་འགན་འཁུར་བཞེས་ནའང་འཕྲུལ་དེས་ལགས་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཀྱང་ཉ་ཅང་དགོ་མཆན་ཆེ་བར་མཐོང་ཞིང་། འདི་ལྟར་གཞུགས་པ་ཡིན་ན་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱི་ཆོག་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེ་ཡན་ལོ་མང་ཕྱག་ལས་གནང་བའི་གཞུང་དོན་བྱང་རྒྱུ་ཆུབ་པའི་བགྲེས་སོང་གཅིག་ནས་གསུམ་བར་དང་། གཞུང་གི་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་ཆོག་གས་སྤེ་སོ་སོའི་ནང་ནས་ཐོན་པའི་མཛུངས་པའི་ཉམས་མྱོང་ཅན་འོས་པ་བསྐྱབས་ཏེ་ཆུགས་དགོས། ཆོག་གས་པ་འདི་ནི་བྲིམ་ཆང་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པོ་ལགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཆབ་སྤྲིད་རྒྱུ་མངའ་ཆེ་བ་དང་བྱང་རྒྱུ་པའི་མཁས་མྱོང་གསུམ་ལྷན་གྱི་ཆ་ནས་ཆུགས་པ་མ་གཏོགས་ཆོག་གས་སྤེ་སོ་སོ་ནས་འཕྲུལ་མེའམ་དེའི་འགན་འཁུར་བ་ལྟ་བུ་བྱེད་མི་ཆོག་ཅིང་གཞུང་ལས་དངོས་གཞི་ཡང་མིན།

དེས་ན་ཆབ་སྤྲིད་ཀྱི་ཕྱགས་འགན་བཞེས་གནང་མཁན་རྣམས་ལ་ལྟ་རྟོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། རྒྱུ་བྱ་ལྷན་ཆོག་གས་མ་དགོས་པར་སོ་སོར་བཞུགས་ཏེ་གཞུང་དོན་དང་། མི་མང་གི་བསམ་ཚུལ་འཛུལ་གྱི་སྤྲིད་དོན་འཕྲོ་འགྱུར་སོགས་ལ་རྒྱུན་མར་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་རང་གཞུང་གི་སྤྲིད་རྒྱུ་འཕྲོ་འགྱུར་ཇི་དགོས་ཞིབ་འཇུག་གནང་རྒྱ། གཞུང་གི་ལས་དོན་འགའ་ཆེ་བ་རྣམས་སྤྱོད་བྱ་འཆར་གཞི་བཅོས་ཏེ་ཁོང་ཆོར་སྐྱོན་ལྷུ་དང་བཅས་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སྤྱང་དོར་འདི་དགོས་ལ། ཁོང་ཆོས་ཀྱང་དགོ་སྤྱོད་ཅི་འགྱུར་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོན་གནང་འོས་གནང་རྒྱ་དང་། ཅི་སྟེ་དགག་བྱ་མ་བྱས་ན་འཆར་གཞི་འགོ་བརྩམ་ཆོག་གས་ཏེ་ལྷན་ཆོག་གས་དེ་ནས་མཐའ་ཅིག་ཏུ་དགག་བྱ་གནང་ན་ལས་དོན་དེ་དག་མཆམས་འཛོག་བྱེད་དགོས། གཞན་

ཡང་གཞུང་མང་དབར་རམ་གཞུང་ཞབས་ནང་ཁུལ་སོགས་སུ་འགལ་སྒྲུལ་ཚུད་
 རྟོག་ཆེ་ལྷག་གིས་གཞུང་ནས་ཞི་འདུམ་གྱི་དཀའ་ངལ་འགྱུར་ཆེ་ལྷན་ཆོགས་དེ་
 རས་སྤྱགས་འཁུར་བཞེས་ཏེ་དབྱེ་བརྒྱུམ་གནང་རྒྱ་དང་། གཞན་ཡང་ཡགོང་ས་
 མཆོག་གི་དགོངས་བཞེད་དུ་མི་འཛོལ་དང་། མི་མང་གི་ཁེ་དབང་དང་བདེ་དོན་ལ་
 གཞོད་ཆབས་ཆེ་བའི་རིགས་ཤར་ཆེ་དེ་ལྟར་མི་རིགས་པའི་སློབ་སྟོན་དང་འགྲེལ་
 བཤད་གནང་སྟེ་འདུལ་ཐབས་བྱ་བའམ་གཞུང་ནས་བཀག་འགོག་བྱེད་དུ་བཅུག་
 བ་སོགས་གང་ལྟར་ཆབ་སྐོར་གྱི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གྱི་སྤྱགས་འགན་བཞེས་ཏེ་
 བཀའ་སློབ་དང་སློབ་གསོ་གནང་མཁན་དང་། གཞུང་མང་དབར་ཆབ་སྐོར་གྱི་དགོ་
 བཞུག་ནས་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུའི་ལས་དོན་འགངས་ཆེ་བའི་རིགས་ལ་བཀའ་སློབ་བྱ་
 ས་ལྟ་བུ་ཡིན།

སྤར་བོད་དུ་རྩ་བའི་གི་ལས་དོན་སྤྱོད་མཁན་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་ལྟ་བུའི་
 རིགས་ལ་ཉམས་སྦྱང་སྟོན་སོང་གི་མཁས་མཛུངས་ཅན་ཞིག་ནང་གི་སློབ་དཔོན་
 དུ་བསྟན་དགོས། དེ་ལ་ནག་ཁུངས་ནས་བཀའ་སློབ་གནང་མཁན་ཟེར། ལས་དོན་
 རྒྱས་ཡོད་དང་ལམ་སྟོན་ལ་ཏུ་ཅང་གིས་པན་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་ལའང་དེ་ལྟ་བུ་
 མཛོན་མེད་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་སྐད། དེང་དུས་འཛམ་གླིང་གྱི་བྱེའི་ཆབ་སྐོར་དབྱར་
 གནས་ལྟར་འབྲུག་ཆ་ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་
 སྟེ་གོང་ཁུལ་གྱི་དོན་ཆཅན་དེ་དག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་མ་ཉིའི་འགྲེལ་བཤད་ལྟ་
 བྱར་སོང་ཡང་སོ་སོའི་བསམ་སྤྱགས་གྱི་རིམ་གྱི་ལ་བཏོན་ཏེ་མཁྱེན་ལྡན་རྣམ་པས་
 དབྱུང་གཞི་བདེ་བའི་དཔེ་མཆོན་ཅམ་ལགས་པ་བཅས། །ཚུམ་ཡིག་འདི་ནི་བོད་
 གྱི་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་ཉིས་འཛིན་གསར་དེབ། རང་བཅན། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༠ ལང་ ༡ ཕྱི་ཆེད་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། སོག་གངས་ ༢༡ རང་གསལ་ཡོད།

ལྷག་བསམ་སྒྲིང་སྟོབས་ཀྱི་གོ་ཁབ་ཕྱོགས་ལས་ནམ་
པར་རྒྱལ་བ་ནམ་པ་ལྷན་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་དུ།

ཨ་རིའི་ནིའུ་ཡོག་བཟས་བཅད་ངོ་ཚྭ་བར་གདུང་སེམས་མཆོན་ཤེད་
ཀྱི་སྤྲིངས་ཡིག།

དགའ་སྟོ་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱུ་གསོལ། ད་ལམ་ནིའུ་ཡོག་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་
སྤྱིའི་མདུན་སར་སྤྲིག་འཇུགས་ལྡན་པས་རྒྱ་དམར་ལ་ངོ་ཚྭ་སྤྱི་དང་རི་སྤྲིད་པོད་
རིགས་ནམ་གནས་ཀྱི་བར་ང་ཆོའི་ཅ་དོན་ཐོག་སྤྱི་སྟོག་ལྷོས་པ་མེད་པར་གདོང་
ལེན་དུས་སྤྱི་སྤྲིན་ངེས་གནང་བ་ནི། བྱུང་བར་བཟས་བཅད་ཀྱི་ངོ་ཚྭ་མཛད་བཞིན་
པ་ནི་པོད་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཡོང་བའི་ཅ་དོན་ཐོག་སྤྱི་སྟོག་ལ་
ལྷོས་པ་མེད་པར་གདོང་ལེན་དུས་སྤྱི་སྤྲིན་ངེས་སུ་འདུག་པས། པོད་རིགས་ནམ་
གནས་བར་ཀྱི་མཛད་རྗེས་དང་བཀའ་བློན་འཁོར་ལྷེ་མེད་པར་བསམ་ཤེས་ཀྱིས་
སྤྲིང་ཐག་པ་ནས་སྤྲིགས་རྗེ་ཆེ་ཁྱུ་བ་དང་སྤྲིགས། བྱེད་ནམ་པའི་རྗེས་སུ་འདུན་པ་
གཅིག་གྱུར་དང་སེམས་བྱུགས་མཉམ་བསྐྱེད་ཆོག་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁྱུ་རྒྱ། ནྭ་
ས་རིགས་ལམ་སྟོབ་གཉེར་ཁང་དགེ་ལས་དང་སྟོབ་གཉེར་བ་སྤྲོད་མོང་ནས་བྱེད་
ནམ་པར་སྤྲིགས་མཁོ་གདུང་སེམས་མཆོན་ཤེད་ཉིན་སྟོར་ཆིག་ཁྲི་ཐམ་པ་བཅས་
སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ སྤྱི་ཟླ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༣ ལ་བྱུང། །

བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྒྲུགས་བྲུ།

༡༡། །ད་ལྟའི་རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་
དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་དབང་ཅ་བརྒྱགས་སུ་སོང་བའི་བར་སྟོང་དུ་ལྷུང་ནས་ཡོད་པ་
མ་ཟད་ཏ་ཅང་གཉན་འཕྲང་དང་། ཡ་ང་ཆེ་བའི་གནས་སུ་འདྲ་བ་ནས་ཡོད་པ་
ནི་ཆང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད། དེའི་ནང་ནས་རང་ཅག་གྲེས་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་
དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་ཀྱི་མི་ཚོགས་ཤིག་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བར་སློབ་དུ་མདུན་
མཆོངས་བྱུབ་པ་ནི་གཞི་བཞུགས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་དེས་ངོམས་ནས་སོས་
དལ་དུ་སྟོད་ཐབས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ང་ཅག་ཅན་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད།
རང་ཅག་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲོག་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དུས་ཁོག་ཅིག་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་
དེ་དག་ཉིན་རེ་བཞིན་བརྒྱ་ཉེ་སྟེ་སྟེ་གཉམས་དང་སྦྱིད་ཉམས་སོགས་ཀྱི་རང་མདངས་
ཉག་དུ་སྤངས་ཏེ། མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཕན་ཆ་སྟོ་ཀུན་ནས་སྐྱབ་དགོས་པ་
ཆགས་ཡོད།

གཞིས་སུ་གཏན་ཆགས་པ་རྣམས་ནི་གོང་གསལ་གྱི་ཁེ་དབང་དང་ཐོབ་
ཐང་དེ་དག་ཅ་བརྒྱགས་ཀྱི་དཀའ་དུབ་མདོན་དུ་གྱུར་བ་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་
ཐང་ཡང་ཆ་ཆང་ལོངས་སུ་སྟོད་དབང་མེད་པར་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཆེ་གཡོག་དུ་
བཀོལ་ནས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཉེ་ལམ་འཇམ་གླིང་གི་མདུན་སར་དེ་བཞེད་ནས་བརྒྱབ་
འགོབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གྲུ་ཡངས་སྤྱིད་བྱས་ཞེས་སྒྲན་གྱིས་སྒྲགས་པའི་དུག་རྩིས་ཁྲབ་
སྟེལ་བཏང་ནས་ཡོད་ལ། དེའི་ན་ཆ་དེད་དུས་རྩིས་ལུས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པའང་རེད།
འདི་རང་རེའི་ཅ་དོན་གྱི་དེད་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དང་ཉམས་སྦྱོང་ཚད་ལོངས་ཡོད་པ་

ཚེས་ལྷ་ས་ན་མེ་འབར་བའི་ཁྱིམ་དུ་ཚུད་པ་ལྟ་བུས་བཟོད་སྒྲགས་མེད་པའི་སེམས་
ཚབ་རེ་ཆེར་འགྲོ་རྒྱ་ཉག་ཅིག་རེད། དེ་དག་པོ་ཉེན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཁྱེན་དང་པོ་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་མཆོད་ན། བོད་མི་རིགས་ཆགས་ནས་བཟུང་སྟེ་ ༡༩༥༩
བར་མི་ལོ་སྟོང་ལྷག་དུ་མར་བདག་གིར་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་བརྟན་གཡོ་དང་མངའ་
ཐང་ཡོངས་སྟོད་དང་ཐོན་སྐྱེད་གང་ཅིར་མི་རིགས་ཀྱི་སླ་ན་མེད་པའི་དགོས་མཁོ་
ཡོངས་སུ་ཆང་བ་དང་། བྱད་པར་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཚེལ་བསྐྱབ་དང་། ལུས་སྟོག་
ལ་བསྐྱོས་པ་མེད་པར་སྟོང་སྟོང་གིས་བསྐྱབས་པའི་དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་། ཅ་
ཆའི་གནས་ཆེན་དང་པོ་བྲང་། རྫོང་རྩིང་སོགས་སྟོན་གྲགས་ཅན་དང་། དེ་དག་གི་
ནང་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་ཐུགས་ཉེན་དང་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་སོགས་འཛུམ་སྒྲིང་ནང་དཔེ་
སྟེ་བྲལ་བ་བཟོད་ཀྱིས་མི་ཡངས་བ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་ལ་འགན་བཟོད་པ་དེ་དག་
དང་། སྒྲེར་སོ་སོའི་སེམས་ཆགས་པའི་རྒྱན་དང་ཉམས་ཀྱི་ཉེན་གཞིར་བཀྱར་བའི་
མཛེས་རྒྱན་དང་བྱད་ཅོར་རིང་ཐང་གཞལ་དང་བྲངས་ཀྱིས་མི་ཡོངས་པ་ཐམས་ཅད་
རྒྱ་དམར་ཁོ་པས། རྒྱ་འབྲེར་དང་གཏོར་བཞིགས་ཀྱི་མི་རིགས་སྤྱང་འབྲུམ་པའི་
བརྟན་གཡོ་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱི་སྟོད་བཟུད་ལྟ་བུར་བཟོས་ཟེན་པ་མ་ཟད་ཅུང་ཟད་
ལྷག་པ་རྣམས་ཀྱང་ཁོ་པས་བདག་དབང་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་རེད།

བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ནས་འདི་ཕྱི་ཀྱན་དུ་སྟོ་བྱགས་གཏད་
ཡུལ་དང་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཉེན་གཞི་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱང་ཅོར་དང་གཞུང་འབངས་
ཆང་མས་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱང་པོ་ནི། ཚེས་དང་རིག་གཞུང་གཉིས་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་
ལ་བརྟན་པའི་བཤའ་སྐྱབ་འཆད་ཉན་དང་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ནི། བོད་མི་
རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ལས་སུ་བྱ་བ་གཙོ་བོ་དང་སླ་ན་མེད་པའི་ལས་དོན་ཞིག་དུ་བཟུང་
སྟེ་སྤྱང་སྟོང་མེད་པོས་བཙེ་བཀྱར་དང་འབད་འབྱངས་གཡོ་བ་མེད་པ་མ་ཟད།

དེ་དག་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་སྟོན་གནས་ནས་ཡོད་པ་ཁོ་པས་ཤེས་བཞིན་དུ།
སྙིང་རྩེ་དང་ཡ་ང་རི་ཅམ་ཡང་མི་བོ་བར་བྱུང་གསོད་དང་བརྩེ་མེད་སྐྱར་འདེབས་
མཆམས་ཆེགས་མེད་པར་བྱག་རྩལ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་བཞུགས་གཏོར་སུ་མཐའ་མེད་
པར་བྱས་པ་དེས་བོད་མི་རིགས་མཐའ་དག་དུང་འགྲོ་ལྷ་བྱ་ལས་མི་རིགས་ཀྱི་བརྩེ་
མཐོང་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྟགས་གསལ་པོ་རེད། དེ་དག་སྐྱར་སྐྱོབ་ཁྱམ་པ་མེད་
པའི་བོད་རིགས་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོ་འབྱམ་ཕྱག་མང་པོ་དམར་བསད་བཏང་བཟོ་
པ་མ་ཟད་དུང་ཡང་གཏང་རྒྱའི་འཆར་བརྩེ་ཡོད་བཞིན་པ་མངོན་གསལ་ལྟར་རེད།

དེ་ལྷ་བྱའི་ཟ་སེམས་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་། བར་ལམ་ཐབས་ཤེས་བསྐྱར་
ནས་སོ་མ་བཏབ་པར་བྱུར་མེད་གཏོར་ཅིས་ཀྱི་གྲུ་ཡངས་སྤིང་བྱས་དང་ཆོས་
གཅེས་ཀྱི་རྣམ་པར་བརྩམས་ཏེ་སྐྱར་གསོའི་ལས་འགྲུལ་གང་འཆམས་བརྩམས་
ཁུལ་ཡང་དོན་སྙིང་ཁོ་ཆོའི་བེད་སྤྱོད་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་རྩེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་
ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ལས་བྱུབ་པའི་ས་གཏེར་རྩི་གཏེར་
སོགས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་དང་། རིན་ཐང་བྲལ་བའི་དངོས་རྩིས་ཀྱི་གཏེར་ཁ། ཐོན་སྐྱེད་ཆེ་
བའི་བཟོ་ཁྲིང་། ཁེ་འབོག་ཆེ་བའི་ཆོང་རིགས། སྤྱ་འབབ་ཆེ་བའི་ལས་རྩིས་སོགས་
བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་དབང་དངོས་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཁོ་པས་བདག་བརྩུང་གིས་བོད་
རིགས་ཆོར་ངལ་རྩིས་གང་ཆེའི་གནས་དང་། སྤྱ་འབབ་གང་རྒྱུད་གི་ལས་སུ་བརྟུག་
པ་དང་འབྲུག་བཞིན་པ་རེད། དཔེར་ན། བོད་ཀྱི་ཁུལ་དུ་རྩལ་སྒྲ་མཆོན་ཆ་སོགས་
ཀྱི་བརྩམས་གཞི་ཡུ་རེ་ན་ཡ་ཞེས་པའི་གཏེར་ཁ་ཡང་ཡོད་འདུག་པ་ཁོ་ཆོས་བསྐྱོགས་
འདོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་འདུག འདི་ནི་དགོས་མཁོ་དང་རིན་ཐང་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་རྒྱལ་
ཁབ་གང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་རང་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱུག་པོར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་
བོད་པ་ལ་དེས་ཁབ་སྐྱེད་ཅམ་ཡང་པན་ཆ་བྱུང་མེད་པས་ཁོ་པར་རྒྱགས་པ་བཟོ་རྒྱུ་

ཁོ་ན་རེད། དེ་བཞིན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་དབང་ལ་མཆོན་ན། འགྲོ་བ་མི་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཆང་དགོས་པ་མ་ཟད་བོད་ས་སྐྱེས་འོ་སྐྱེས་ཀྱི་མི་
རིགས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྣོད་བཙུན་ལ་བརྟེན་པའི་ཁེ་དབང་ནམས་
བོད་མིའི་བདག་དབང་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་བཅི་མེད་ཀྱི་རྒྱབ་འགལ་ཤ་སྟག་བྱས་
དང་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྣོད་བཙུན་གང་སར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དབང་
ཆ་དང་བཟུང་ཡུལ་སྤྱི་ཅམ་མེད་ཁར་སྤྱི་ཆོག་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་ལྡན་པའི་འགན་ཁུར་
བྱེད་པོ་དང་ལས་དོན་ཀྱི་འགོ་འཁེད་ཆེ་ས་གང་ཅིར་བོད་རིགས་སྣོ་བཀག་གི་དབང་
འོག་དུ་མཐན་ཏེ་ཁོ་པས་མུའུ་མོ་གང་བཙུགས་བྱེད་དགོས་པའང་མཐོང་ཆོས་རེད།
དཔེར་ན། རྒྱལ་ཐང་རྫོང་སོགས་ཆོང་ར་དང་གོང་ཁྲེང་གལ་གནད་ཆེ་སར། དེ་ཁྱེད་
ཀྱི་བོད་མི་རིགས་སུ་ལའང་གཞི་ཁང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐོབ་ཐང་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་པ་རེད།

མི་རིགས་འབྲེལ་མཉམ་ཡིན་ལུགས་སྤེར་བསྐྱེད་ཆེ་ཡང་དོན་སྙིང་དེ་
དག་འབྲེལ་མཉམ་མེད་པ་ནི་ལས་དོན་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་བདེན་པ་དག་སྐྱེལ་ཀྱི་ཐོབ་
ཐང་། རྒྱ་དཔེ་ལོག་འབྲེལ་མཉམ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་། ཤེས་བཙོན་ཅན་ཀྱི་མདུན་ལམ། འཆོ་
བའི་ཐོབ་ཐང་གང་ཅིར་འབྲེལ་མཉམ་ལྟ་ཅི་གནས་ས་ལྟ་བུའི་མཐོ་དམའ་དང་། གཞིན་
སྐྱེས་ཆོར་སློབ་སྦྱང་གི་ཐོབ་ཐང་། ཤེས་རིག་གི་ཐོག་པ་རིམ་འཛེགས་བྱ་བའི་ཐོབ་
ཐང་དང་། ལས་དོན་དུ་གཞུག་རྒྱུའི་ལག་འཁྱེར་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ཀྱང་འབྲེལ་མཉམ་
ལྟ་ཅི་དོ་ཆ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་བོད་པར་བྱེད་གསོད་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་རེད།
དེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་བོད་རིགས་ནམས་ངལ་རྩོད་བྱ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ལོངས་
སུ་སྤྱོད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་རྩ་བལ་ཡིན་པ་ད་དུང་ཡང་འགྱུར་བ་བཏང་མེད་ཅིང་། གང་
ལྟར་ཡང་ནང་སོག་ལྟར་བོད་དུ་ཁོ་པས་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་ལག་ལེན་དངོས་སུ་
བསྟར་བ་ནི་དེང་དུས་རྗེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་

བརྟེན་པས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཚ་དོན་ཐོག་ཏུ་ཅང་གི་འགལ་ཆབས་དང་ཉེན་ཆབས་
 རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བ་དང་། སྤྱིང་ནད་དང་ཡ་ང་། ཁྱོད་རྒྱད་དང་གཞོན་ཆབས་རྗེ་ཆེར་
 འགྲོ་བཞིན་པ་དེ་ནི། དེར་སང་འཛམ་གླིང་ནང་དུ་བོད་རིགས་མ་གཏོགས་གཞན་
 སུ་ལ་འང་མེད་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་བྱུང་། འདི་དག་རྒྱས་པར་ནི་རང་གཞུང་གིས་
 བསྐྱུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་རྗེ་གསལ་འགྲོ་
 བཞིན་པ་ལྟར་བྱུགས་སྤང་འཛོངས་པོ་གནང་སྟེ་མ་འོངས་པའི་མི་རིགས་ལ་སྤྱིང་
 རྗེ་དང་། འགྲོ་ཆ་ཆེན་པོས་ལམ་སྟོན་དང་ཆ་རྒྱུན་རི་དགོས་དུ་ལྷའི་མི་རིགས་ཀྱིས་
 བསྐྱུག་དགོས་པ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་ཡོད་མེད་ལ་བྱུག་ཡོད།

དེར་བརྟེན་རང་གི་མདུན་ལམ་ལ་མ་གཟིགས་པར་མི་རིགས་ཀྱི་མདུན་
 ལམ་ལ་གཟིགས་རྟོགས་དང་རྩར་བཙོན་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱ། མདོར་ན་མཐའ་
 མའི་སྒྲིམ་ཆོག་བོད་ཟ་མཁན་མའི་ཅེ་རྩར་སྐབས་གྲོགས་པོ་རྩར་དེག་གིས་བཙོན་
 འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་ཁོག་ཅིས་དང་། ཉིང་ཞོ་མིང་སྐབས་གྲོགས་པོར་རྩར་པ་སྟེར་ནས་
 འབྲི་རྒྱུའི་ནང་གཡུག་རྒྱུའི་ཁོག་ཅིས་ཡོད་པར་བརྟེན། འགལ་ཆབས་གང་ཆེ་
 ལ་གཞིགས་པས་གདོང་ལེན་དང་ཞིབ་འཇུག་གང་དགོས་སམ། དེས་ན་ང་ཆོ་
 རང་དབང་ལུང་པར་འཁོད་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཤེས་ཡོན་གྱི་འདབ་ཤོག་རྒྱས་པ་
 ཆང་མས་ཀྱང་གོང་ཁྲུས་ལྟར་དམིགས་བསལ་གྱིས་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ་གཞུང་
 འབངས་ཀྱི་རྒྱས་ལྷགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་སྤངས་
 ཐུབ་པ་ཅིས་ཀྱང་གནང་གལ་མ་ཟད་མི་རིགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་དུ་ལྷག་བསམ་གྱིས་
 གོམས་བསྐྱོད་གང་ཐད་རང་རང་ངོས་རྒྱུད་ནས་འཇུགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཐོག་
 མི་རིགས་རང་དབང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་སྐལ་མཉམ་གྱིས་སྦྱིད་སྦྱོད་དང་། དལ་
 སྦྱོད་དུ་མ་སོང་བར་རང་འགན་རང་གིས་སྤངས་ཏེ་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་དུ་གོམ་

སྟབས་འགན་སྲུབ་པ་ཅིས་ཀྱང་དགོངས་བཞེས་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱ། སྟབས་བསྟུན་འབྲེལ་
མཆམས་ཤིག་ཞུས་ན། ང་ཆོའི་ཆོགས་པ་ཁག་ཏུ་མགོ་སེང་གོ་དང་མཇུག་མ་སྟུལ་
ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་ངེ་སྟེན་ཅིག་ཡོད་ཆོད་ལ་བརྟེན་ཆོགས་འཕྱུས་ནམ་པས་སོ་
སེའི་མི་ཆེའི་མདུན་ལམ་གྱི་ཕྱགས་སྣང་ཆུང་དུ་བཏང་ནས་ཆོགས་པ་སོ་སེའི་
མདུན་ལམ་རྩལ་དུ་བཏོན་ཏེ་ཏུར་བཙོན་དང་མཇུག་གཙང་གནང་དགོས་པ་མ་ཟད།
མི་རིགས་ཀྱི་རྩ་དོན་དང་གཞུང་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཐོག་བསམ་ཕྱོགས་དང་ལངས་
ཕྱོགས་གཅིག་འགྱུར་དགོས་གཤམ་ཆེ་བཅས་ཀྱི་གཞེན་སྟུལ་དང་། སྤྱིར་བཏང་
ཆོགས་པ་ཞིག་བརྒྱགས་ཕྱིན་ཆད་ཕྱགས་དོན་གྱི་འགན་འཁུར་བ་འགན་འཛིན་
ལྟན་ཆོགས་དང་། དེའི་སྤྲིད་བྱས་འོག་ཏུ་ལས་དོན་བྱེད་པོའམ་ཆོགས་འཕྱུས་ལས་
བྱེད་ལྟན་ཆོགས་གཉིས་བཟོས་ཏེ་སོ་སེའི་དབང་ཆད་ཆ་བགོས་དང་། ལས་དོན་ཆ་
བགོས་ལས་རིམ་གྱི་འཆར་གཞི་དང་སྤྲིག་གཞི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཕྱོགས་སོགས་འགྲོ་
བདེ་ལས་བདེའི་ལམ་ཕྱགས་གཏན་འབེབས་དང་འབྲེལ། ཆོགས་མི་སོ་སེའི་མོས་
མཐུན་དང་འཇུག་གཙང་གསལ་སོ་དགོས། ལས་དོན་དེ་དག་ལ་གཞིགས་པས་གོང་
རིམ་ནས་ཀྱང་དེ་དོན་ཞིབ་འཇུག་གིས་ཆོགས་པའི་འོས་ཆོས་ཆ་ཆང་ཡོད་ཆེ་གོང་
རིམ་ནས་ངོས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་དོན་ངོས་ལེན་བྱུབ་ནས་ཀྱང་ཞིབ་འཇུག་ཡང་
ཡང་དགོས་པ་ནི་སྤྱི་སྟོལ་ཡིན་པས་རང་རེའི་ཆོགས་པ་ཁག་ལ་དེ་དོན་ཆགས་ཚུད་
ཡོད་ཤིག་ཀྱང་ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱར་སྒྲོམ་ཙམ་ཞུས་པ་ཡིན། འོངས་པར་གྱུར་
ཆེ་བཟོད་གསོལ་ཆོག་པ་བཅས། །

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྡོན་བྱུང་ཐོན་སྐྱེད་

དང་མ་འོངས་པའི་འཆར་སྒྲིག

རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ནང་ལ་གོང་
ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུ་འཇུགས་གནང་བ་ཞིག་རེད། སྐབས་འདིར་སློབ་
གྲྭ་ཁག་ནས་འཛིན་རིམ་བཅུ་པ་ཐོན་དང་འཐོན་འགྱུར་བཅས་སློབ་གཉེར་བ་ཉི་ཤུ་
ཙམ་བདུན་བྱུང་ཡོད། དེ་ནི་ལོ་ཤིང་རིང་ཆོད་ལྟའི་ཆེད་དུ་བཅུགས་པ་ཞིག་རེད། དེ་
དག་ལོ་རེ་ནས་སློབ་སྦྱང་དང་སློབ་ཁྲིམས་ཡར་རྒྱས་གང་ལེགས་བྱུང་བར་བརྟེན་
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་ཡང་བསྐྱར་ཆོག་མཆན་ཞུས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བ་བཅུ་འཕར་
འཇུགས་བྱེད་བྱབ་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་སློབ་གྲྭ་བའི་ཤེས་ཆ་དང་ཐུན་པ་ཉུང་དུ་སོང་
ཞིང་། དེ་ནས་ ༥༦ ལོར་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་སར་འཇུགས་ཞུས་པས་སློབ་གཉེར་བ་
༡༥ ཡོད། ཡང་ ༥༧ ལོར་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་གསར་འཇུགས་ཞུས་པའི་སློབ་གཉེར་
བ་ ༡༧ ཡོད། སྐབས་དེ་དག་དུ་འཛིན་གྲྭ་སོ་སོའི་ཤེས་ཆ་དང་བཟང་ཞན་ཅི་རིགས་
ཀྱི་སྒྲིལ་པས་སློབ་སྦྱང་དང་སློབ་ཁྲིམས་ཉམས་ཆག་ཐོན་བྱ་བྱིན་སོང་། དེའི་སྒྲིལ་
གྲིས་འཛིན་གྲྭ་གསར་འཇུགས་བྱ་རྒྱ་ངང་འཐོན་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ ༥༩ ལོར་
སློབ་ཞུགས་བྱ་འདོད་ཅན་མང་དུ་བྱིན་སར་བརྟེན་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་གསར་འཇུགས་
ཀྱི་དེའི་ནང་དུ་སློབ་གཉེར་བ་ ༡༩ ཡོད། དེ་ནས་ ༦༣ ལོར་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་གསར་
འཇུགས་བྱས་པས་སློབ་གཉེར་བ་ ༡༩ ཡོད་ལ། དེ་དག་པལ་ཆེ་བ་ཤེས་བརྩོན་
ལེགས་གནས་འདུག་པས་དགའ་ཆོར་བྱུང་། དེ་ནས་སློབ་གཉེར་དང་སློབ་ཁྲིམས་
རིམ་པས་ཡར་རྒྱས་བྱིན་ཏེ་ད་ལྟ་བོད་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་གཞན་ལས་བསྐྲགས་

འོས་དམ་པར་གྱུར་ཅིང་། ༡༩ ལོར་འཛིན་གྲུ་གསར་འཛུགས་ཁྱེས་པའི་སློབ་གཉེར་
བ་ ༣༩ ཡོད། དེ་ནས་ཁང་ཁོངས་ཀྱིས་མ་ལྷེད་བ་མ་གཏོགས་འཛུལ་ཁྱེས་བྱེད་
མཁན་འཆང་ཁ་ཇེ་ཆེར་འགོ་བཞེན་ཐོག་ ༡༡ ལོར་འཛིན་གྲུ་གསར་འཛུགས་ནང་
སློབ་གཉེར་བ་ ༣༩ ཡོད། དེ་ནས་ ༢༡ ལོར་འཛིན་གྲུ་གསར་འཛུགས་ནང་སློབ་
གཉེར་བ་ ༣༣ ཡོད། དེ་རྗེས་རིག་གནས་འཛིན་གྲུ་གཅིག་ཟུར་འཛུགས་ཀྱི་ནང་
སློབ་གཉེར་བ་ ༡༣ ཡོད།

ད་བར་མཚན་ཉིད་འཛིན་གྲུ་རིམ་པ་དགུ་བྱུང་བའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་སྤྱི་
ཕྱི་བསྟོམས་ ༡༩༣ བྱུང་ཡོད། ད་ལྟ་དངོས་ཡོད་འཛིན་གྲུ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་
སློབ་གཉེར་བ་ངོ་ཡོད་བསྟོམས་ ༩༣ དང་། ཕྱི་རྒྱལ་སློབ་གཉེར་བ་རབ་བྱུང་པ་མ་
དང་སྐྱ་བོ་བསྟོམས་ ༡༩ ཡོད་པས། དེ་ཁོངས་མ་ཚུད་པ་མང་པོ་ཉི་ཤུ་སློབ་བྱས་ནས་
བསྐྱད་ཡོད། སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་བཙུགས་ནས་ད་བར་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་སོང་བའི་རིང་
སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ཐོག་ཆེད་བསྐྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞབས་ཁྱེ་
ནང་བཞུགས་བཞེན་པ་ ༩༡ ཡོད་པས་དགའ་སློབས་སྐྱེ་འོས་སུ་ཡོད། བྱུང་པར་
དུ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཁོག་ཁར་ཐོན་པ་གསུམ་དང་ཁོག་ཁར་སློབ་སྦྱང་བྱེད་བཞེན་པ་གསུམ་
ཡོད། དགེ་བཤེས་བཟང་ཟེན་པ་གཉིས་དང་གཏོང་བཞེན་པ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དགེ་
བཤེས་ཀྱི་མདུན་ལམ་དུ་ཁྱེགས་བཞེན་པ་ ༩ དང་རིམ་པར་དེ་ལས་མང་བར་འགོ་
རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་ཆང་ཡོད། འདིར་ལོ་རེ་བྱང་སློབ་གཉེར་བའི་སྤྱི་ཁྱེད་སློབ་སྦྱང་རྗེས་མ་
ཟེན་པར་རང་མོས་དགོངས་ཁྱེ་སོང་བ་བཙུ་སྟོར་བྱུང་འདུག་པ་ནི་སློབ་མཁ་ཀྱི་རང་
བཞེན་རེད། སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། འདི་ནས་སློབ་
ཐོན་ཀྱིས་གཞི་རིམ་སློབ་གྲུ་ཁག་གི་དགེ་རྒན་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་
བསྟན་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཡང་རིམ་ཀྱིས་སློབ་སྦྱང་གནས་ཆད་རྗེ་མཐོར་ཕྱིན་ནས་ད་ཆ་

དགེ་བཤེས་དང་ཤོག་ཀྱང་། མཐོ་སློབ་དག་གིས། གཞུང་ཞབས། ཆོས་ཆོག་ས་
ཁག་གི་སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ཐེབས་སྐྱོད་བྱེད་མཁན་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་
བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་ཆེན་དཔག་མེད་ཡོད། ཅ་བའི་འཛིན་གྲུ་ཡང་བསྐྱུས་གྲུ། མོ་
རིགས། ཉགས་རིགས་སོགས་ལོ་གཅིག་དང་། བར་བྱེན་ལོ་དུག་ དེའི་ཐོག་དབུ་
མ་ལོ་གསུམ་དང་། འདུལ་མཛོད་ལོ་ལྔ་བར་གྱི་སློབ་ཆན་འཆར་སྤྲོད་ལྟར་འགྲོ་
སྐྱོད་བྱེད་མཁན་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ་བསྐྱུས་བཞེད་ཀྱང་ཐོབ་བཞིན་ཡོད།

གནད་ཆེ་ཤོས་སློབ་ཆན་སྐོར་ནི། ཅ་བའི་སློབ་ཆན་ནི་གཞུང་ཆན་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་སློབ་ཆན་ཁག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཡན་ལག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཁག་ཆ་ཆར་
དང་། དབྱེན་ཡིག་སློབ་ཆན་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ཡོད། དེའི་ཞོར་དུ་ཉིན་དེ་དང་།
བྱ་སྐད་སོགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་ཡང་ཡོད། བར་མཆོམས་སུ་བྱུང་སྦྱང་བ་སོ་སོའི་སློ་
དང་མཐུན་པའི་སློབ་ཆན་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ལ་སློབ་འབྲིང་ཁག་མང་ཡང་ཞུ་
བཞིན་ཡོད། སློབ་གཉེར་བའི་གྲངས་ཆད་ལ་གཞིགས་བས་སློབ་སྦྱང་གི་བྱ་བ་འབྲས་
ཆད་མཐོ་ཤོས་སུ་ཆང་མས་བརྩི་མཐོང་ཡོད་ལུས། སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་གཞུང་ཆན་
སོ་མཆན་ཉིད་སློབ་སྦྱང་ཆེས་དཀའ་བ་དང་འཛིན་སྦྱང་ཡང་དེ་བཞིན་ཆེས་དཀའ་
བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་རྗེས་རྟོག་སྦྱང་སུ་
ཅམ་མེད་པར་དང་བ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྦྱང་བྱ་བ་པར་བརྟེན། བྱི་ནང་གཉིས་ཐད་
ནས་བསྐྱུས་ལོས་དང་ཡིད་ཆེས་འཕེལ་བཞིན་ཡོད། སོ་སོའི་རིག་གཞུང་གི་སློབ་
སྦྱང་དབྱིས་བྱིན་ཡུན་གནས་བྱུང་ཆེད་གོང་གསལ་སློབ་ཆན་དེ་དག་ཅ་བཟུང་གི་
ཐོག་རང་ཉིད་སློབ་འབྲིང་བྱེད་བཞིན་པའི་ཞོར་དུ་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕོར་
གཏོང་སྐྱོད་དུ་སློབ་གཉེར་བ་ཁག་གཞན་ལ་འདེམ་སྐྱུལ་དང་སློབ་འབྲིང་ཅི་བྱ་བ་ཞུ་
ལུས་དང་རང་ཁོངས་སློབ་གཉེར་བས་ཀྱང་རང་འོག་རིག་གནས་དང་། རྐྱད་ཡིག་

སོགས་ཀྱི་སློབ་འབྲིང་དང་། ཁག་གཅིག་ནས་བོད་ཀྱི་བརྒྱ་སློང་རིག་གནས་དག་གི་ལོ་སློང་སློབ་པ་རྣམས་ལ་སློབ་ཁྲིད། ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་བཙུན་དགོན་ཁག་ལ་རིགས་ལམ་དང་། རིག་གནས་སློབ་འབྲིད། དགུན་དུས་སུ་རྩ་སར་གྲུང་སེང་དུ་འབྱོར་བའི་སྤྱ་གྲུ་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་འཛིན་གྲུ་འཕར་ཆོགས་སོགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཁྲུས་དང་ཁྲུ་བཞིན་ཡོད།

རང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་འབྲིང་ཆགས་ཚུད་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་ཆེད་དུ་རང་ཆོ་སློབ་ཐོན་ཀྱི་ལག་འབྲེར་ནི་རྒྱ་གར་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ངོས་ལེན་ཡོད་པ་བཟོ་རྒྱུ་རེ་ཞིག་རང་འཐེན་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤྱི་སྤེལ་སོ་སོ་ནས་ལག་འབྲེར་དང་བསའ་ངོས་ལེན་དང་བཅས་དག་གི་རྒྱུ་དང་ལས་བྱ་བར་ཆེད་གཏོང་ཡོང་བར་རེ་སྤྱུལ་ཁུ་མཁན་རེ་མང་དུ་སོང་བས། སློབ་ཐོན་པ་རྣམས་སོ་སོའི་ལས་དོན་ལ་གདམ་ཁ་བྱས་ནས་འགོ་བསྐྱོད་ཆོག་ལ། ཤེས་ཡོན་དང་ལས་དོན་སྤྱོད་ལམ་གང་ཅིའི་ཐོག་ལ་ཀུན་གྱིས་ཡིད་སློན་ཆེ་བ་ལས་བརྟམས་འདོགས་རིགས་ད་ལྟ་གང་ཡང་བྱུང་མེད།

གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་སློབ་དུ་འཇུག་ཁྲུགས་བྱ་འདོད་ཅན་མཆོག་དམན་གང་ས་ནས་འཆང་ཁ་རྩེ་ཆེར་འགོ་བཞིན་ཡང་། ད་ལྟ་རིགས་སློབ་ཆགས་ཡུལ་འདིར་རྒྱ་སྤྱོད་བྱ་ཡུལ་གཏན་ནས་མེད་པས། དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་སྐྱོང་མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་རྩེ་ཆེར་འགོ་བཞིན་ཁར། རིགས་སློབ་རྒྱ་སྤྱོད་དགོས་པའི་འབོད་སྤྱུལ་ཁུ་མཁན་ཡང་རེ་མང་དུ་འགོ་བཞིན་བར་བརྟེན། སྤྱ་ལོར་འདིའི་སྐོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་སྟན་སློན་ཁྲུས་པའི་སྤྱབས་དེར་ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་རིགས་སློབ་འདི་བཞིན་སྤར་ནས་རྒྱ་སྤྱོད་ཐུབ་ན་སྟམས་ཡང་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་མ་སོང་བས་ད་ཆ་རྒྱ་སྤྱོད་བྱ་གལ་ཆེ་བས་ས་ཆ་རྒྱ་མི་རྒྱུད་བ་ཞིག་ཐབས་འཆོལ་དགོས་པར་ཐེབས་པ་དང་ཁྱད་པར་

དུ་ལོ་ཉི་ཤུའི་ནང་དུ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིར་གཞུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འཁོར་དུ་མི་འབོར་
 ཏ་ཅང་མང་དུ་བྱིན་ཡོད་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ལམ་ཁ་གསུམ་མདོའི་ཁར་མོ་ཤེའི་
 འགྲུལ་བཞུད་རེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱུན་གྲིས་སློབ་གཉེར་བའི་སློབ་སྦྱང་ལ་
 གཞོད་སྒྲིབ་རེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་སོགས་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་གྲིས་རྒྱུན་བས་ད་
 ཆ་རྒྱ་སྐྱེད་བྱ་རྒྱ་དགོས་གཏུགས་ལ་སོང་། ས་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་ཞིག་ཉེ་ཐབས་དགོས་
 ལུགས་བཀའ་གསལ་ཐེབས་པར་མི་རིང་བར་དྭ་སའི་ཉེ་འདབས་ས་རྒྱ་ཞེས་པའི་
 ས་ཆ་ཨེ་ཀ་བཞི་ཡོད་པ་ཞིག་མ་བསྐྱིགས་ལྟན་གྱུབ་ལྟ་བུར་ཉེ་གྱུབ་བྱུང་། འོན་
 །ཀྱང་དེའི་ཐོག་དུ་སློབ་གཉེར་བའི་འཛིན་ཁང་དང་མལ་ཁང་བརྒྱུ་རྒྱུའི་མཐུན་རྒྱུན་
 མེད་སྟབས་འབྱོར་ལྟན་ལྟག་བསམ་ཅན་རྣམས་ལ་རོགས་རམ་མ་ཅུ་ཀ་མེད་
 ཆགས་སོང་བས། བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་སྤྲར་གསལ་དོན་དུ་གྱུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་
 ཡོང་བར་ཁྱེད་རྒྱ།

སློབ་གཉེར་བའི་ཆད་གཞི་ད་ལྟ་སློབ་གཉེར་བ་དང་དགོ་ཀན་འོས་སྦྱང་
 པ་དང་། ལས་བྱེད་བསྟོམས་བརྒྱ་དང་ལྟ་བུ་སྒྲིབ་ཡོད། དེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བུ་གཏོང་
 དགོས་ལ་བརྟེན། རབ་ལ་མཆན་ཉིད་སློབ་གཉེར་བ་ཉིས་བརྒྱ་ནས་སུམ་བརྒྱ་བར་
 དང་། རིག་གནས་དང་དགོ་ཀན་འོས་སྦྱང་པ་ལྟ་བུ་ནས་བརྒྱའི་བར་ཞིག་ཚུགས་
 ཐུབ་ན་སྟམ་པའི་རེ་བ་ཅུ་བཞིན་ཡོད། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ནའང་མཆན་ཉིད་སློབ་
 གཉེར་བ་ཆ་ཆང་སློབ་བཞུད་ཐུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ངེས་ཆགས་ཀྱི་འདུག
 དེའི་ཁང་བཞོད་འཆར་གཞི་བོང་གསལ་ལྟར་སློབ་གཉེར་བ་ལ་གཞིག་པས་
 སློབ་གཉེར་བ་གཉིས་རེ་ཁང་མིག་རེ་དང་། དེའི་འཛིན་ཁང་། གསོལ་ཆོགས་ཁང་།
 ལས་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ཁང་། ལྟ་དགོངས་ཆོས་སྦྱོང་དང་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་ལུལ་
 སོགས་ཀྱི་ཆོགས་ཁང་། དཔེ་མཛོད་ཁང་རན་ལ་འཆོམས་པ་ཞིག་གསར་བསྐྱར་

བྱ་རྒྱུ་དཔེ་མཆོན་ས་བཟླ་བྱུང་ཡོད་ལྟར་ཡིན་ལ། ད་དུང་བཞོད་ལེགས་གཏོང་
རྒྱུ་རེ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡང་སྐབས་བཅོམ་བ་ལ་གཞིགས་པའི་རྒྱུ་པོ་དང་འགྲོ་གྲོན་
ཆེ་བའི་རྒྱས་སྒྲོལ་ནི་བཟོ་བཅི་མེད། ཨར་ལས་འགོ་འཛུགས་བྱེད་སྤྱོད་ལ་ཐད་ཐོག་
མར་འཁོར་ལམ་མ་བཟོ་ཐབས་མེད་ལ་བརྟེན་སྒྲོབ་གཉེར་བ་རྣམས་ནས་དང་ལྷན་
གིས་འཁོར་ལམ་རིང་ཆད་མི་ཉར་ ༥༠༠ ཅམ་ཞིག་ཡོད་པ་གསར་བཟོ་ལེགས་
བར་བེན་བ་ཡིན། དེ་ནས་འཕུང་རྒྱ་ས་འོག་ནས་འཕྲེན་ཐབས་བྱ་རྒྱ་དང་། འཆར་
གཞི་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་སོང་། སྒོག་བརྟན་པོ་ཞིག་ཀྱང་འཁྲིད་ཐབས་བྱ་རྒྱ་
ཡིན། ཤིང་སྒྲ་དང་ཅ་དངོས་སྤྱང་སྒྲོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལྷགས་སྤྱད་ཀྱི་ར་བ་བཅན་པོ་
ཞིག་ཀྱང་བསྐྱོར་རྒྱ་ཡིན།

ལས་དོན་དེ་དག་གྲུབ་བསྐྱུན་ཤིང་སྒྲ་གངས་ ༥༠༠ ཅམ་འདེབས་ལས་
ཐུབ་ན་སྒྲམ་པའི་རེ་བ་དང་། དེ་དག་ལེགས་གྲུབ་དང་བསྐྱུན་ཨར་ལས་དངོས་གཞི་
འཚུགས་ཏེ་འཆར་གཞི་ལྟར་ཀྱི་ལས་དོན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད། ཨར་ལས་ཀྱི་ལས་དོན་
བྱེད་སྐབས་སྤྱིང་ད་ཡོད་ཤིང་སྒྲ་དང་མཛེས་སྤྱད་ལྟར་པའི་ཁོར་ལྷག་ལ་མི་གཞོད་
བ་གཙོ་བཟུང་གི་ཁོར་ལྷག་ཐོག་གཞོད་གཞི་མེད་པའི་འབྲུལ་འཁོར་དཔེར་ན། ཉི་
འོད་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་བཟོ་ཐབས་སོགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་རིགས་གང་འཆམས་འཛུགས་
ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད། རོགས་རམ་གནང་འདོད་ཡོད་མཁན་རྣམ་པས་ས་བཟླ་ནང་
གསལ་ལྟར་ཆ་ཆང་རོགས་རམ་བྱུང་ན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་
ལྟར་མཛད་དཀར་གྱུར་ཆེ་སྤྱི་ཁང་གཅིག་གམ་གཉིས་སོགས་རང་རང་ཐུགས་སྒོ་
གང་བཅད་ཀྱིས་རོགས་རམ་ཡོང་བར་ཁུ་རྒྱ།

རིགས་སྒོལ་འདི་བཞིན་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཙོ་
བོ་ནི། བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ནང་རང་ལྷགས་ཆོས་རིག་གི་གཞུང་ལྷགས་རྒྱ་

ཆེ་གཏིང་ཟབ་མཐའ་དག་ཉམས་ཆག་ཚབས་ཆེ་བྱུང་སྟེ་སྤར་ཤུལ་འཛིན་བྱ་རྒྱ་ཏེ་
 ཅང་དཀའ་བའི་གནས་སུ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཤེས་རིག་གི་སྟོབ་བྱ་ཁག་མང་
 གསར་འཛུགས་སྐྱབ་པ་བྱུང་ནའང་གཞོན་སྤྲེས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལ་
 དབྱིངས་འཕར་བ་ལས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལ་དོ་སྤྲོད་ཞན་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་
 ཁར་སྟོབ་འཕྲིད་བྱེད་པོ་དག་ཀྱང་ཡང་ཆད་འཕེར་ཞིན་ཏུ་དཀོན་པས་སྟོབ་བྱ་ཁག་
 མང་ལ་བོད་དགེ་མ་རྟེན་པར་ལུས་ཏེ་ཕུ་གེ་ཐོག་ལ་ཆེ་ལྷག་གི་དཔེ་ལྟ་བུ་ཆགས་
 ཡོད། རིགས་སྟོབ་འདི་ཉིད་ཆོས་རིག་གི་སྟོབ་སྦྱང་ཆ་ཆད་ཡོད་པར་བརྟེན་ཆད་
 མས་རེ་འདུན་བྱ་ཡུལ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་ཀུན་གྱི་མཐུན་གསལ་ལ་སོང་།
 ང་ཆོས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་དུ་གཏང་རྒྱུའི་འཁུར་བཅོམ་མ་བྱེད་ཀ་མེད་ལ་བརྟེན། ང་ཆོའི་
 ངོས་ནས་འཁུར་བཅོམ་གང་ཡོད་བཏོན་ཏེ་འབད་སྐྱབ་བྱེད་བཞིན་ཡང་ཕྱིའི་མཐུན་
 རྒྱུན་གྱིས་མི་ལྟེང་བས་སྦྱོར་བདག་ནམ་པར་རེ་བསྐྱལ་ཞུ་དགོས་བྱུང་སོང་བས་
 དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ།

དེ་བ་དེ་ལན་མཛད་པ།

ཨ་རེའི་བོད་སྐད་རྒྱ་བསྐྱེད་ལས་ཁུངས་ནས་ཆེད་བསྐྱེད་ལྟར་ཨ་རེར་བཞུགས་
པའི་སྐུ་ཞབས་མཁས་བཙུན་ལགས་ནས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་སྐོར་དབུ་དགོ་སློ་
བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ལ་དེ་བ་དེ་ལན་མཛད་པ་གཤམ་གསལ།

དེ་བ། མཚན་ཉིད་སློབ་གྲུ་འཕམ་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ག་དུས་
དབུ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནམ།

ལན། གྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་ལོ་གོང་ས་མཆོག་གི་འཁུངས་སྐར་དུས་ཆེན་
ཉིན་ཉིན་འབྲེལ་མཛད་སློ་སྐབས་བདེ་ཞིག་གི་རང་དབུ་བརྟེན་པ་རེད།

དེ་བ། འོ་ན་ད་ལྟའི་མཚན་ཉིད་སློབ་གྲུ་འདི་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་སམ་
སྐུ་སྐར་ཡིག་ཆ་གི་བཀའ་འབྲེལ་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། མཚན་ཉིད་སློབ་གྲུ་འདི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྐུ་སྐར་ནས་
གཟིགས་སྐྱོང་གནང་ཞིང་། བྱང་པར་དུ་ལོ་གོང་ས་མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་ཐད་བཀོད་
གཟིགས་སྐྱོང་འོག་ཡིན། འོ་ན་འདི་ལྟར་ཡོང་རྒྱུ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་ཐོག་
མར་སྐབས་སུ་རིང་ཆོས་དགོ་བྱས་ནས་སྔོན་སྐབས་མ་སུ་རིང་སློབ་བྱིས་གཉིས་
ནས་སྤྱིར་བཏང་སློབ་སྒྲིག་ཆེན་སྐྱོང་བཀའ་བ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ནས་རང་མོས་ཀྱིས་
རབ་བྱུང་དུ་ཞུགས་པ་བདུན་ཅུ་སྐོར་ཡོད་ཅིང་། ༡༩༥༡ ལོར་ད་རམ་ས་ལར་ཤེས་
རིག་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཚུགས་གཏན་འཁེལ་བ་དང་། སྐབས་ཡང་དེར་
གཙང་མཁན་ལ་སོང་སློབ་སྒྲིག་རབ་བྱུང་ཆོར་སྐབས་ཤེས་རིག་ཆོགས་འདུར་
བཙུང་ཅིས་ཡོད་ན། བྱང་རང་ཆོར་རེ་འདུན་ག་རེ་ཡོད་དམ་དེས་པར། ཁོང་ཆོས་

ང་ཆོ་གྲུ་པ་ཡིན་སྟབས་ང་ཆོ་སློབ་གྲུ་འདི་ནས་ཐོན་རྗེས་ནང་དོན་རིག་པའི་མཆན་
ཉིད་སློབ་གཉེར་བྱེད་འདོད་ཆེ་ཡང་། ད་ལྟའི་ཆར་གདན་སར་བྱིན་ན་དཀའ་ངལ་
མང་དག་ཅིག་ཡོད་ཅང་དེར་འགྲོ་མ་དགོས་པར་དེར་དུས་དང་མཐུན་པའི་མཆན་
ཉིད་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་སློབ་གྲུ་ཞིག་ཟུར་འཇུགས་གནང་ཐབས་ཡོང་བ་ཞེས་རེ་
འདུན་བཏོན་བྱུང་། ཁོང་ཆོས་རེ་འདུན་དེ་ལྟར་བཏོན་པ་དེ་དངོས་འབྲེལ་མ་ཟད།
ཁོང་ཆོ་གྲུ་པ་ཡིན་སྟབས་སློབ་གྲུ་ཐོན་དུས་ལྡི་ལི་དང་ཅན་དེ་ཟུར་སོགས་རྒྱ་གར་
ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་དུ་བསྐྱོད་དགོས་ཤིང་ཆོ། དམིགས་བསལ་གྱི་དཀའ་ངལ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པར་སོང་། ཁོང་ཆོས་རེ་བ་བཏོན་པ་ལྟར་གཟབ་གཟབ་སིག་སིག་
བྱས་ནས་རྟ་སར་ཤེས་རིག་ཆོགས་འདུ་དེར་ཡགོང་ས་མཆོག་ཆོགས་འདུའི་དབུ་
བཞུགས་དང་བསྟུན། ཁོང་ཆོའི་རེ་འདུན་དེ་སྟན་སེང་ལྷས་པས་ཡགོང་ས་མཆོག་
ནས་དེ་འདྲ་བཅུགས་པ་ལ་མཐུན་ཞུན་དང་ལས་དོན་གང་ས་ཅི་ཐད་ནས་ཁག་པོ་
ཡོད་ཀྱང་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་ཆོག་གི་རེད་ཅེས་བཀའ་གནང་བྱུང་།

དེ་ནས་ང་ཆོ་ཆོགས་འདུ་བྱུབ་རྗེས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་བཅར་
ལུས་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་མ་སྟེ་རི་ཆོས་དགེ་ཡང་ཤོག་ཅེས་བཀའ་འགྲུགས་མཇུང་
བ་ལྟར་བཅར་བས། ཁ་སང་བྱེད་རང་གིས་རེ་འདུན་བཏོན་པ་ལྟར་ཏན་ཏན་སློབ་
སྦྱང་ཡག་པོ་བྱེད་མཁན་དེ་འདྲ་འདུག་གམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་བྱུང་བས། ཐུན་
ནས་མང་པོ་རང་ཡོད་མིན་མི་ཤེས་ཏེ་རེ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ཞིབ་མོལ་བྱ་རྒྱ་བྱུང་ན་མང་
དུ་འགྲོ་ས་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་ལྷས། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་སྟུ་གྲུ་འཕྲོ་བརྒྱག་མི་འགྲོ་བ་
ཞིག་བྱེད་ན་ཡང་ཡག་པོ་འདུག་པས། རེ་ཞིག་ཕྱི་རུ་གསལ་བསྐྱབས་མ་བྱས་
པར་ནང་དོན་སློབ་སྟུག་ཆོའི་མིང་ཐོ་བསྟུས་ནས་ང་སར་ཐོངས་ཤོག་དང་ང་ཆོས་
བལྟ་ཡི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་བྱུང་། དེ་ནས་ཐུན་མ་སྟེ་རི་ཕྱིར་བསྐྱོད་ཀྱིས་དེ་དོན་

མ་སུ་རི་སྒོ་བ་བྱིས་གཉིས་སུ་ཞིབ་མོལ་དང་བཅས་སྒོ་བ་བྲུ་གཞན་ཁག་གི་ཆོས་དགོ་
 རྣམ་པར་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཡོད་སྟོར་གྱི་གནས་བྱིས་སྤུལ་ཡང་ཁོང་ཆོར་དོགས་
 གཞི་ཆགས་ཏེ་གནས་ལན་གནང་མ་བྱུང་། མ་སུ་རིར་མིང་ཐོ་བསྐྱུས་པས་ཐོ་འགོད་
 བྱེད་མཁན་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་དང་། དེ་རྗེས་ཁ་ལ་ཉོ་སེན་ས་གསུམ་དང་། སིམ་ལ་
 རྣམ་གཉིས། རྩ་སར་ཡོད་པ་ཁ་ཤས་བསྐྱུས་པས་ཁྱོན་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུ་སྟེ། ཡགོང་
 ས་མཆོག་ལ་སྒོ་བ་བྲུ་ཁག་གཅིག་སྤུ་ནས་བསྐྱུས་པའི་མི་གངས་ཉི་ཤུ་ཅ་དྲུག་གི་
 མིང་ཐོ་སྤུལ་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ལོ་གཅིག་ཅུ་རིང་བཀའ་ལན་གང་ཡང་གནང་མ་
 བྱུང་སྟབས་དགོངས་གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་དམ། བཀའ་ལན་ད་ལྟའང་
 གནང་མ་བྱུང་སྟུང་སྟེ་སེམས་ཆབས་གང་འཆམས་བྱུང་ཞིང་དེ་འདྲའི་སྤུལ་ཡ་ཡགོང་
 ས་མཆོག་དོ་རྗེ་གདན་ལ་ཐེབས་ཀྱི་འདུག་པས། ཐུན་ཡང་དོ་རྗེ་གདན་སོགས་ལ་
 གནས་མཇལ་དུ་བསྐྱོད་ཞོར་མཇལ་བཅར་སྐབས་བཀའ་གསལ་ཐེབས་ན་སྟུང་
 ཡང་གནང་མ་བྱུང་། སྐབས་དེར་ཐུན་དང་མཉམ་དུ་དགོ་ཀན་རོགས་པ་མང་པོ་
 ཡོད་པས་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུང་།

དེ་རྗེས་སྐུ་ངོ་རྩ་ར་ལགས་ནས་ཐུན་ཆེད་འགྲུགས་ཀྱིས་སྤར་བྱེད་རང་
 རྣམ་མིང་ཐོ་སྤུལ་ཡོད་པ་དེའི་སྟོར་སྐུ་མདུན་ནས་དགོངས་བཞེས་གནང་གི་འདུག
 ཡིན་ནའང་ཁོང་ཆོ་མ་ར་ཁྱ་སིར་འགོ་བཞག་ན་འགྲིགས་ཀྱི་མེད་དམ་གསུངས་བྱུང་
 བར། ཀུས་པས་ཁྱ་དོན་ཁོང་ཆོ་མ་ར་ཁྱ་སིར་འགོ་འདོད་མི་འདུག འགོ་འདོད་ཡོད་
 བ་ཐད་ཀར་འགོ་ཆོག་པ་ཡོད་ནའང་ཁོང་ཆོ་མཆོད་ཉིད་རང་སྦྱང་འདོད་ཡོད་པ་འདྲ།
 གང་ལྟར་ཡང་ཁོང་ཆོ་དང་སྒྲངས་དོན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་སོང་དགོ་ཀན་ཡག་
 ཐོ་ཞིག་འཇུགས་གལ་ཆེ་ལུགས་དང་། དགོ་ཀན་ཡང་དེད་དུས་དང་འཆམས་པ་
 ཐབས་མཁས་ཤིག་མ་བྱུང་ན་ཁོང་ཆོ་པ་ནས་ཐོན་རྗེས། འདི་གར་རན་ལ་མ་རན་

གྲི་རྒྱུན་པས་འཕྲོ་བརྒྱལ་འཕྲོ་ཉེན་ཡོད་གཤེས། དེ་དོན་དགོངས་བཞེས་གནང་
རོགས་ཞེས་འཁོད་སྒྲུལ་ཁྲུས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ལྷ་ཤས་རྗེས་ཡུལ་གྲོང་ས་མཆོག་མ་
སྲུ་རིང་ཕེབས་འཆར་ཡོད་པ་ལྟར་ཆེབས་བསྐྱུར་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་སྐྱབས་སློབ་གྲ་
གསར་འཛུགས་སྐབས་པའི་རེ་བ་ཡོད་ཅེས་བཀའ་ཕེབས་ཤིང་། དེ་སྔོན་བྱི་ལོ་ ༡༩༤༩
ལོར་ཡ་སྐྱ་མདུན་མ་སྲུ་རིང་ཆེབས་བསྐྱུར་གྲིས་སྤན་ཡོད་པའི་བྱ་མའི་མལ་ཁང་དུ་
གཟིགས་སྒྲོར་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བ་དང་། གྲུས་པའི་ཤག་དུའང་ཆེབས་བསྐྱུར་བཀའ་
འདྲིན་བསྐྱུར་ཉེ་བཀའི་བདུད་རྩི་རྩི་ཕྱེད་ཅིག་ཕེབས་པའི་མཐར། ཁྱེད་རང་དེད་
གྲིས་ག་རེ་ལ་བ་པ་དེར་མཉན་པ་ལས་གཞན་དག་གང་བྱུང་སར་མ་འགོ། ང་ཆོ་
པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས། ཁྱེད་རང་བྱ་བལ་འགོ་སྐབས་ནའང་ཡག་པོ་རེད་
ཅེས་བཀའ་བཟང་ཕེབས། གྲུས་པས་ཁྲུས་དོན་གྲུས་པ་ལས་སེང་འགོ་སྐབས་པ་མི་
འདུག་ཅུང་། སེམས་པའི་སྤྲོད་ནས་ཅེས་ཀྱང་གྲ་སྤྲིག་བྱེད་ཆོག་པ་ཞེས་ཁྲུས་པ་
ཡིན། དེ་ནས་རྗེས་མར་གྲ་སྤྲིག་བཀྲིས་ཟེན་ནས་བྲིས་འདི་གར་ཕེབས་མཆོམས་
དགོངས་ཁོལ་ཁྱེད་གོས་སྐྱམ་སྤེ་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་ཆེབས་བསྐྱུར་སྐྱབས་སྐྱར་
བཀའ་གནང་བ་བཞིན་བྱ་བལ་དུ་བསྐྱོད་ཆོག་ཡིན་པས་དེ་དོན་བསྐྱོད་འཕུས་ཆོག་
པ་ཁྲུས་པས། བཀའ་ལན་དུ། ཁྱེད་རང་གནས་སྐྱབས་བྱ་བལ་འགོ་ཡས་མི་འདུག་
པས་སྤྲོད་དགོས་གསུངས་བྱུང་བས་ལགས་སོ་ཁྲུས།

དེ་ནས་ཡུལ་གྲོང་ས་མཆོག་མ་སྲུ་རིང་ཆེབས་བསྐྱུར་ཕེབས་རྗེས་མི་
རིང་བར་མ་སྲུ་རིང་སློབ་སྤྱི་སྤྱོད་ཕྱིང་རིང་ལགས་ཏྲ་སར་གཟིམ་ཆུང་དུ་བཅར་བ་
བརྒྱུད་བཀའ་ཡིག་གནང་བྱུང་བ་དེའི་ནང་ཁྱེད་རང་གིས་ལ་བ་པ་ལྟར་སློབ་གྲ་དེ་
འདྲ་འཛུགས་འཆར་ཡོད་ཅིང་། དགོ་ཆུན་ཁྱེད་རང་ཡོང་དགོས་ཞེས་བཀའ་འཁོད་
གནང་འདུག། སྤྱིར་བཏང་བོད་སློབ་འཛིན་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ནས་དགོ་ཆུན་པར་ཚུར་

སློང་ལེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་སྐྱོད་ཐོང་རིང་ནས་ང་པར་ཚུར་གཏོང་ཅིས་ཅ་བ་ནས་
གནང་གི་མེད་གཤིས། དེ་ལྟར་ཐོས་པ་ན་སྤྲན་རང་ཉར་སང་ཞིང་འཛོགས་པས།
ངས་དེའི་དགོ་ཆན་ངེ་ལྟར་བྱེད་ཐུབ། དེ་ལྟ་བུའི་ཞབས་ཁུ་གཏན་ནས་མི་འཛོལ།
ང་སློབ་གྲ་འདིར་བཞག་ན་ད་པན་པན་རྒྱབས་ཏོག་ཅམ་བྱུང་ཞིང་སྐྱ་གྲ་ཆོས་
ཀྱང་ང་ལ་དགའ་ཐོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ཐུར་བཞག་ན་སློབ་གྲ་བར་པན་རྒྱབས་
ཆེ་ཡང་མཆན་ཉིད་དགོ་ཆན་དུ་དེ་ཅམ་པན་ཐོགས་མི་འབྱུང་བས་དགོངས་ཁྲོལ་
ཡོང་བ་དང་། མཆན་ཉིད་དགོ་ཆན་སྤྲན་ལས་ལྷག་པ་ཆེས་མང་ལུགས་སྐྱོད་ར་
ཁུས་པས་སྐྱོད་ར་ནས་དགོངས་པ་ཁུ་ས་ཞིག་ཡོད་ན་ངས་ཁུ་ཡི་རེད། བྱེད་རང་ཁུ་
དགོས་དོན་མེད་ལ་བྱེད་རང་གཞན་དུ་གཏོང་ཅིས་ཅ་བ་ནས་མེད་པ་བྱེད་ཀྱིས་
ཤེས་གསལ་རེད།

ད་རིང་ཡསྐྱ་མདུན་རང་ནས་ང་རང་གཟེམ་ཚུང་དུ་བཀའ་འགྲུགས་ཀྱིས་
བྱེད་རང་མཆན་ཉིད་དགོ་ཆན་དུ་ངས་པར་གཏོང་དགོས་ཞེས་བཀའ་བཏན་ཀྱིས་ཐག་
བཅད་གནང་བས་བྱེན་ཕྱོག་ཁུ་ཐབས་བྲལ་བས་ངས་པར་བསྐྱོད་དགོས་ལུགས་
གསུངས། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ངས་དེ་ལྟར་འཕྱོན་ཨེ་ཡོང་ངམ། མོ་ཞིག་རྒྱག་གི་ཡིན་
ཞེས་ཁུས་པས་སྐྱོད་ར་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀའ་གནང་ཆར་ན་དེ་ལས་
ལྷག་པ་མོ་ཅི་ཕྱིར་རྒྱག་དགོས། འཕྱོན་ནའང་འདྲ་མ་འཕྱོན་ནའང་འདྲ་ཡ་རྒྱལ་བས་
བཀའ་གནང་བ་དེ་ལས་ཐབས་ཤེས་གཞན་མེད། ངས་པར་དུ་བསྐྱོད་དགོས་པས་
འགོ་གའས་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས་དེ་གའི་ལོ་འདིའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཅམ་ལ་རྩ་སར་བསྐྱོད་དེ་ཡ་རྒྱལ་བ་
རིན་པོ་ཆེ་མངལ་བཅར་ཁུ་དུས་ཡསྐྱ་མདུན་ནས་སློབ་གྲ་གང་ཐུར་འཛུགས་རྒྱའི་
ག་སྒྲིག་ཁྲོས་གསུངས། དེ་ནས་སྐྱ་སྒྲེར་བྱང་ཆེ་སྐྱོད་ར་ལགས་སར་བཅར་བས་

ཁོང་གིས་འདི་ནམ་རྒྱལ་གྱ་ཚང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བཙུགས་ན་དཀའ་ངལ་མེད་ལུགས་གསུངས་བྱུང་ཡང་དེ་ནི་ཁག་པོ་ཞིང་གི་ཡན་ལགས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ངས་ལམ་མེད་སློབ་གྲུའི་འཆར་གཞི་རེུ་མིག་དང་། འཛིན་གྱ་ཚུགས་སྐྱངས་སྒྲོར་རོབ་ཅམ་བཟོས་ནས་ཕུལ་བས་ཡ་སྐྱ་མདུན་ནས་མཚན་ཉིད་སློབ་གཉེར་དེ་གཉིད་རིང་པོ་ཡིན་ཅང་ཁོང་ཆོས་སྐུང་བཙོན་བྱུབ་མིན་མི་ཤེས་ཏེ་ཁོང་རང་ཆོའི་རེ་བ་བཞིན་ཆོད་ལྟ་འབྲུ་པོ་པོ་གཉིས་གསུམ་ཚུགས། དེ་ནས་ཡག་པོ་བྱུང་ན་ཕྱ་མཐུད་རྒྱ་དང་ཡག་པོ་མ་བྱུང་ན་བཞག་ཆོག་གི་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་གཏན་ཆགས་མ་རེད་ཆོད་ལྟ་རེད་ཅས་ཁོང་ཆོར་ཤོད། ལམ་སློངས་ཡོང་མིན་ད་ལྟ་ཁག་པོ་རེད་ལ་མཚན་ཉིད་སློབ་གཉེར་ཞེས་པ་ལས་སྤྲ་པོ་མེད་གསུངས།

འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་ཉི་ལམ་དེ་ཉིན་མཇུག་སྟོ་སྐབས་བདེ་ཞིག་དང་བཅས་འཇུགས་དགོས་བཀའ་མེབས་པ་བཞིན་ཞུས། དེ་དུས་ཁང་པ་ཉིས་ཐོག་ལུགས་ཤོག་སྟོན་པོ་བྱས་པ་དེར་བྲིལ་བསྐྱགས་ལས་ཁྲུངས་ཚུགས་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་རྩ་བ་ཐོག་གནས་སྟོ་བཞུད་དུ་བཙུག་དེ་མཚུངས་སློབ་སྐྱེག་ནམས་མིང་ཐོ་གཞིར་བཟུང་འཁོད་བརྟ་བཏང་དོན་བཞིན་གངས་ཚང་དུས་ཐོག་འབྱོར་བྱུང་བ་དེས་སོན་ཅ་བྱས་ནས་སློབ་གྲུ་འདི་བཙུགས་པ་རེད།

དེ་བཞུག་མར་སློབ་གྲུ་འཇུགས་དུས་མི་གངས་ག་ཆོད་ཡོད་དམ། དེའི་སྐབས་གནས་ཚུལ་གང་དང་གང་བྱུང་ཡོད་དམ།

ལན། སྐབས་དེར་སློབ་གྲུ་ཁག་ནས་མིང་ཐོ་བསྐྱས་པ་བཞིན་ཉེར་དགྲ་དང་མ་ཆེན་གཉིས། ཕྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས། དགེ་ཆུན་སྐན་བཅས་ཡོད། སྐན་ནས་ཐོག་མར་མཇུག་བཅར་སྐབས་ཡ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེན་སྐར་ད་རེས་ཀྱི་ལས་དོན་ནི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་གྲུས་པ་རང་ངོས་ནས་དོན་ཆུན་གསུམ་ཐོག་དམ་བཅའ་

ཕུལ་བ་ཡིན། དང་པོ། སློབ་སྤྱད་ཆོ་སེམས་ཤུགས་འཕར་བའི་ཆེད་དུ་སློབ་སྤྱད་
 ཆོར་འཆོ་ཐོགས་ག་ཆོད་ཡོད་པ་ད་ག་རང་མ་གཏོགས་སྤན་ནས་དེ་ལས་ལྷག་པ་
 ལྷ་ཡི་མིན་ཞེས་དང་། གཉིས་པ། སྤན་ལ་གོ་གནས་དང་མིང་ཆེན་པོ་གང་ཡང་མི་
 དགོས་ཀྱང་ལས་དོན་གང་ཅིར་གང་སྤྱབ་ཅི་སྤྱབ་ཀྱིས་ཏུར་ཐག་ལྷ་གི་ཡིན་ཞེས་
 དང་། གསུམ་པ། སྐྱེར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ལས་དོན་སྤངས་ནས་སྤྱི་དོན་འབའ་ཞིག་
 དང་དེ་ཡང་སློབ་གཉེར་བ་དམའ་རིམ་དང་མཉམ་འདྲིས་མཉམ་སྦྱོར་ཐོག་ནས་སྤྱི་
 ལྷ་སྤྱབ་ཆོག་པ་སྟེ། གང་ལགས་ཤེ་ན། སློབ་གཉེར་བ་མཐོ་རིམ་ཁག་ལ་ལྷ་སྦྱོར་
 བྱེད་མཁན་མང་ཡང་དམའ་རིམ་ལ་དེ་བཞིན་ཆོགས་ཚུད་མི་འདུག་པས་དམའ་
 རིམ་གྱི་ལས་དོན་བྱས་ན་པན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡོང་ངེས་འདུག་ཅེས་ལྷས་བ་ཡིན། དེ་
 ནས་སློབ་བྱ་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སློབ་བྱའི་སྐོར་གྱི་འིལ་བསྐྱུགས་གང་ཡང་བྱས་
 མེད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་སྐབས་བདེ་ཞིག་ལས་བྱས་མེད། རྒྱ་མཚན་ནི་སློབ་བྱ་འདི་
 བོད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དཔེ་གསལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་སོང་ལྷ་ཚུལ་དང་མཐོང་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རྗེ་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པས་ཡིན། རྟེན་འབྲེལ་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སྤྱི་
 བསྐྱུགས་འཛིན་དགོ་དང་ལགས་ཐེབས་ནས་རྟེན་གཙོར་མཇུག་དང་ཕུལ་བ་དང་།
 སྤན་ལ་འང་མཇུག་དང་ཞིག་གནང་བྱུང་།

གསལ་ཐོགས་ཐད་སློབ་བྱར་ཡོད་དུས་རྟེན་སྐོར་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་
 བའང་སྤྱི་དོན་སྤྱོད་རང་གིས་ལྷས་བ་བཞིན་བྱས་ན་ཅུང་འགྲིགས་མིན་བརྟེན་
 སྐོར་རྟེན་བརྒྱ་བྱས་ན་གསུངས་བྱུང་ཡང་སྤན་ནས་སློབ་སྤྱད་ལ་གསལ་ཐོགས་
 སྐོར་བདུན་ཅུ་དོན་ལྷ་སྤལ་བ་བཞིན་སྤན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ལས་ཐོལ་བ་ལྷ་གི་མིན་
 བ་སྤར་ནས་སེམས་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་སྐོར་ལྷས། དེ་དུས་ང་ཆོའི་བསམ་བར་
 སློབ་བྱ་འདི་སྤྱི་མཐུད་ཁྱེད་ལ་འབྱོར་སྤྱབ་བམ་མི་སྤྱབ་སྤྱུང་པའི་སེམས་ངལ་ནི་དགོ་

སློབ་གཉིས་ཀ་ལ་འགོག་མ་སྤྱོད་པར་འཆར་བཞིན་པའི་ཁར། སྤན་ལོ་མང་གཞུང་
ཆེན་སློབ་གཉེར་གྱི་རྒྱ་མ་བྱུང་བས་བརྗེད་ནས་སློབ་ཁྱིད་བྱ་རྒྱུར་ཡང་སེམས་ཁྲལ་
ཆེན་པོ་ཡོད། ཡ་སྟེ་མདུན་ནས་སློབ་གྲྭ་འདིའི་ཐད་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་ཏེ་
ཐོག་མར་ཡ་སྟེ་མདུན་གྱི་པོ་བྱང་རྩིང་པ་ཉོ་རྒྱུའི་གཏན་འཁེལ་གྱིས་ཉིན་སྟོར་འབྲུམ་
གཉིས་དང་ཁྱི་བརྒྱད་ཡས་མས་ཤིག་གནང་རྒྱ་བྱས་ནས་མིང་རྟགས་འགོད་རྒྱ་
ལས་ལྷག་མི་འདུག་ཀྱང་དེ་རྗེས་གཞན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་ནས་མ་བཅོངས་པ་རེད།
དེ་འདྲའི་རྒྱུན་པས་ང་ཆོ་འདིར་མ་བསྐྱད་ཀ་མེད་ཆགས་པ་ཡིན།

དེ་བཞུགས་སློབ་གྲྭ་འདི་བཙུགས་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་དཀའ་ངལ་གང་དང་
གང་བྱུང་ཡོད་དམ།

ལན། སློབ་གྲྭ་འདི་བཙུགས་ནས་ལོ་གཅིག་རྗེས་ནས་སློབ་གཉེར་བར་ནད་
རིགས་མི་འབྲ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པས་མནར་ཏེ་སྐབས་རེ་སློབ་གཉེར་བ་
བརྒྱད་དགུ་དུས་གཅིག་དུ་ན་ཟུག་མི་འབྲ་སྤྲོ་ཆོགས་གྱིས་མནར་ནས་ཅི་བྱ་གཏོལ་
མེད་གྱིས་དཀའ་ངལ་དང་པལ་ཆེར་ལོ་གཉིས་ཙམ་རིང་འགའ་ཞིག་སོས་དུས་འགའ་
ཞིག་གསར་དུ་ན་བ་སོགས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བྱུང་། དེའི་རྒྱུན་པས་སློབ་གཉེར་བ་
གཅིག་ཉིན་བདུན་ཙམ་ན་སྟེ་འཆི་སྟོན་དང་། གཅིག་གྱུང་སེང་སྐབས་གྲོངས་འདུག་
དེ་དང་དེ་འབྲ་བའི་རྒྱུན་ངན་ནམས་བྲན་ཆེ་སེམས་འུགས་རི་འབྲ་བ་ཞིག་ལ་དཀའ་
དུབ་སྟུན་ཆོར་མེད་པའི་སྟོན་རྟགས་ཙམ་ཞིག་མིན་ན་འགན་སྲོམ་བཟོད་ཐབས་མེད་
པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེང་སང་ཡང་བྲན་ལམ་དུ་གསལ་བར་མངོན།

འདིའི་སྟོར་ཤོད་རྒྱ་མང་ཡང་ཁུ་མི་དགོས་པ་བྱེད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ལོགས་
ནས་གཟིགས་མཁན་རྣམ་པས་ང་ཆོར་གཟིགས་ཚུལ་གང་ལེགས་བྱུང་སྟེ་བསྐྱགས་
བརྗེད་གནང་མཁན་རྗེ་མང་དུ་བྱིན་འདུག་ ཅོད་སྟོང་ཐོག་མར་བྱེད་དུས་གསལ་

ཆོག་མཁན་ཁང་དུ་སྒོ་དང་སྒྲིལ་ཁུང་རྣམས་ཡོལ་བས་གཡོགས་ནས་ཚོད་བྲ་སྦྱངས་
 བ་དང་། དེ་ནས་ཆེ་བ་གཅིག་སོང་རྗེས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་དུ་དོན་ནས་
 ཚོད་བྲ་ཚུགས་པས་རྒྱ་གར་བ་དང་བོད་རིགས་མང་པོས་ལྷན་མོ་བལྟས་ཏེ་ཉར་
 སང་སང་དང་དགོད་ཤོར་ཤོར་བྱེད་ཀྱིན་འདུག། ཚོད་པ་སློབ་མཁན་ཕན་གཅིག་
 ལུ་ལས་མེད་སྟབས་སློབ་ཁྲིད་ལས་ཚོད་ལན་བསྐབ་རྒྱ་ཏ་ཅང་དཀའ་བ་བྱུང་། དེ་
 ནས་ལོ་གཉིས་ཙམ་ནས་ཉིན་ཞིག་སློབ་བྱར་དུ་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་ང་ཆོ་ཆང་མ་
 ཆེད་འགྲུགས་ཀྱིས་མཇལ་ཤང་ཁང་དུ་དམ་བཅའ་ཆོགས་བཅུག་ནས་མངོན་
 ཏོགས་རྒྱན་སྒྲོར་བཅུག་པ་དང་། སློབ་སྤྲུག་པལ་ཆེ་བར་རྟགས་བསལ་རེ་གཏོང་
 བཅུག་རྗེས་དེ་རིང་བྲིད་རང་ཆོ་གང་འདྲ་བྱུང་འདུག། ཆོད་ལྷ་བྱས་པ་ལས་རྒྱགས་
 བྲངས་པ་མིན་ཞེས་དགེས་ཚུལ་ཆེན་པོས་གསུང་གིས་དབུགས་དབྱུང་སྦྱལ་བྱུང་།
 དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཕན་སྐྱབས་བཅར་ཁུས་པས་བྱུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཐོན་ལུགས་དང་སློབ་ཆོན་
 རྣམས་སྤར་ནས་བཀའ་སློབ་ཡོད་པ་བཞིན་གཏིང་རིང་དུ་གཏོང་དགོས་སྒྲོར་བཀའ་
 བཟང་ཕེབས།

དེ་ནས་ང་ཆོས་ལོ་གསུམ་ཉེ་བར་སློབ་སྤྲུག་གསར་འཛུགས་སྐོར་དགོངས་
 སྒྲོར་ཁུས་པས་སྐྱེ་མདུན་ནས་ད་བར་ཡག་པོ་བྱུང་བར་ཐུགས་མཉེས་ཚུལ་དང་
 བཅས་སློབ་ཁང་གསར་པ་ཆེ་ཙམ་ཞིག་བརྒྱག་རྒྱ་དང་། འཛིན་བྲ་གསར་པ་ཞིག་
 གྲང་འཛུགས་དགོས་སྒྲོར་བཀའ་ཕེབས་བྱུང་བ་བཞིན་ཆོགས་ཁང་ཡོད་པའི་སློབ་
 ཁང་གསར་པ་བརྒྱབས་ཏེ། སྤར་ཡོད་ཐོག་ ༡༩༥༥ ལོར་འཛིན་བྲ་གསར་
 འཛུགས་བྱས་པའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་ ༡༣ ཡོད། ༡༩༥༦ ལོར་ཡང་འཛིན་བྲ་
 གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་ ༡༦ ཡོད། ༡༩༥༧ ལོར་འཛིན་བྲ་
 གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་ ༡༩ ཡོད། ༡༩༥༩ ལོར་འཛིན་བྲ་

གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་ ༡༥ ཡོད། ༡༩༥༣ ལོར་འཛིན་གྲ་
གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་ ༡༦ ཡོད། ༡༩༥༦ ལོར་འཛིན་གྲ་
གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་ ༣༧ ཡོད། ༡༩༥༩ ལོར་འཛིན་གྲ་
གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་ ༣༩ ཡོད། ༡༩༩༡ ལོར་འཛིན་གྲ་
གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་ ༣༣ ཡོད། དེའི་ཐོག་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ལྷ་
ཕྱི་བསྐྱམས་བརྟུན་ཡོད། པོད་ནས་གསར་འཛུགས་པའི་སློབ་ནས་རིག་གནས་འཛིན་
གྲ་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་ ༡༥ ཡོད། ༡༩༩༣ ལོར་འཛིན་
གྲ་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ནང་སློབ་གཉེར་བ་ ༣༧ ཡོད། ༡༩༩༥ ལོ་ནས་ཁུ་
བསྐྱལ་ལྷར་མཆོན་ཉིད་དགེ་ཆུན་ཆུན་བྱང་ཆུབ་ཆུལ་ཁྲིམས་མཆོག་སྐྱེ་སྤེལ་ནས་
གསར་འཛུགས་གནང་བྱུང་། དེའི་སློབ་ཅམ་ནས་རིག་གནས་དགེ་ཆུན་སྐྱེ་ལོ་བར་
ཞི་མཆོག་དང་སྤངས་ཀྱིས་བདུན་རེར་ཐེངས་གཉིས་རེ་སློབ་ཁྲིད་གནང་བར་ཤེས་
པས་པན་ཐོགས་ཆད་མེད་པ་བྱུང་།

དྲི་བ། སློབ་འཛུགས་གནང་སྤངས་གང་འབྲེལ་ཡིན་ནམ།

ལན། སློབ་འཛུགས་ཐེངས་དང་པོ་གོང་འཁོད་ལྷར་དང་ཐེངས་གཉིས་
པ་ནས་བརྒྱུད་བཀའ་སྐྱོར་ཁུས་པ་བཞིན་གཞི་ཅའི་ཆད་གཞི་གཞི་རིམ་འཛིན་
གྲ་བརྒྱུད་པ་ཐོན་པའམ། དེའི་གནས་ཆད་ལོན་པ་གཞིར་བཅས། ཕྱི་རྒྱལ་
བ་དང་། ཉི་མ་ལ་ཡའི་རེ་རྒྱུད་པ། དེ་བཞིན་མཆོན་ཉིད་སློབ་སྦྱང་མེད་པའི་
ཚོས་བརྒྱུད་ཁག་ནས། རྒྱ་སྐད་སོགས་ཡོང་ན་དཔེ་གསུང་བསལ་ཤན་བྱ་བུལ་
རྒྱ་དང་གངས་བཙོ་ལྷ་ནས་ཉི་ཤུ་བར་དང་། ལོ་ཆད་བཙོ་ལྷ་ནས་ཉེར་ལྷ་བར་ཆད་
གཞིར་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སློབ་འཛུགས་ཐེངས་འགའ་ཞིག་རིང་ཁྱགས་མཁན་
དགོན་པ་དང་། ཤེས་སྦྱོང་དེ་ཅམ་ཆད་འཕེར་མ་བྱུང་བས་ཕྱི་ནས་མཐོང་ཆུལ་

སྐྱོ་རུ་སོང་བ་དང་ཕྱན་གྱི་བསམ་པར་ཡང་མཆན་ཉིད་སྐོ་བརྒྱབས་ནས་རིག་
གནས་འཛིན་གྱ་ཞིག་བཟོ་དགོས་པར་ཡུན་རིང་བསམ་སྒྲོར་འཁོར་བྱུང་ཡང་
ཕྱན་འདི་ནས་དགོངས་པ་ཞུས་ན། ལེགས་གནས་ཆེའམ་སྙམ་ནས་དུས་ཡུན་
གང་འཆམ་སོང་ཡང་ ༡༩༡༣ ལོ་ནས་འཛིན་གྱ་གསར་བཅུགས་ནས་མ་ཇེ་བཟང་
དུ་སོང་བར་བཞེན་སྒར་གྱི་སེམས་ངལ་དེ་རང་ཡལ་དུ་གྱུར། དེ་ནས་རིམ་བར་
དོན་གཉེར་ཅན་ཇེ་མང་དུ་སོང་སྟེ། འཆང་ཁ་ཆེ་བར་བཞེན་གཞི་ཅེའི་གནས་ཆད་
འཛིན་རིམ་བཅུ་པ་ཡན་དང་། གངས་བཙོ་ལྷ་ནས་ཉར་ལྷ་བར་བཟོས་པ་དང་།
བོད་ནས་གསར་འབྱོར་རྣམས་ཆགས་གནས་གྱི་ཉེན་གཞི་གཏན་འཁེལ་མེད་
སྟབས་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་དམིགས་བསལ་ཐོག་ནས་འཛིན་ཐབས་དགོས་
སྐྱོར་ཐེབས་པ་ལྟར་གང་སྐབ་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ནས་རིམ་བར་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བྱིན་
ཏེ་སྤྱིག་འཇུགས་གྱི་དམ་བསྟུགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ་དང་། གངས་ཆད་ཀྱང་སྤུམ་ཅུ་
སོ་གསུམ་བར་བཟོས་པ་ཡིན་ནའང་པལ་ཆེར་འཛིན་གྱ་བཅུ་གཉིས་པ་བར་འགྲན་
བསྟར་བགྱིས་པའི་མཆམས་སུ་སྟེབས་གྱི་འདུག

བར་ལམ་ཞིག་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་སྟོབ་སྟོང་གི་ཚུ་ཆད་ཡོད་པའི་
སྐྱ་བོ་ཡང་འཇུག་སྐབ་ན་ལེགས་སྐྱོར་ཐེབས་བྱུང་བ་བཞིན་འཛིན་གྱ་བཅུ་གཉིས་
ཐོན་པའི་གས་སྐྱ་བོ་ལྷ་བར་འཇུག་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། སྐྱ་སེར་མཉམ་བསྐྱེས་
བྱས་ན་མཆོད་བསྟོན་གྱི་འཆོ་རྒྱུན་ཐོག་ཅུང་འགྲིགས་མིན་ལ་བཞེན་སྤྱིག་ཁྱིམས་
ཐོག་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཅམ་འདུག ས་ཆ་གསར་པར་སྐོ་བཞུད་སྐབ་ན་དཀའ་ངལ་
སེལ་སྐབ་རེ་ཡོད། ང་ཆོའི་སྟོབ་གཉེར་ཁང་འཛིན་སྟོང་བྱེད་སྐབས་འདིར་དམིགས་
བསལ་ཅན་དཀའ་ངལ་འཕར་མ་མ་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱ་ཡངས་དང་། གཞུང་
བསྐྱང་མཁྱེགས་ཚུགས་སྐབ་པ་ཞིག་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་ཆགས་ཡོད།

བྲི་བ། སློབ་ཁང་གསར་རྒྱུ་དེ་དག་སྐྱེ་སྤེལ་ཡིན་ནམ་སློབ་གཞུང་
ནས་ཡིན།

ལན། བྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ་ནས་ཆོག་པ་ཁང་ཡོད་པའི་སློབ་ཁང་ཆེ་ཤོས་
དེ་སྐྱེ་སྤེལ་ནས་གསར་རྒྱུ་དང་། ༡༩༥༩ ལོ་ནས་ཤར་ངོས་ཀྱི་སློབ་ཁང་གསར་
རྒྱུ་མཛད་པ་དེ་གཉིས་སྐྱེ་སྤེལ་འགོ་གྲོན་བཏང་གནང་མཛད། དེའི་རྗེས་ནས་
མགོན་ཁང་ཆེ་ཆུང་དང་། ལས་ཤག་བཅས་ཁག་ལྔ་ཙམ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ཡང་འགོ་
གྲོན་ཐད་སྐྱེ་སྤེལ་ཞུ་མི་དགོས་པར་རང་ཁྱེད་ནས་བཏང་བ་ཡིན། ༡༩༥༨
ལོ་ནས་ ༡༩༩༣ ལོའི་བར་སློབ་བཞུགས་པ་ཉུང་ཤིས་ཤེས་སྤྱོད་དམན་པའི་རྒྱུ་
ཀྱིས་སྒྲིག་སྤྱོད་དང་སློབ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆག་གང་འཚམས་ཤོར་བས་སློབ་བྱ་འཕྲུང་
ཞིག་གཏོང་བ་ལས་འདི་ཐུར་འཛིག་ཐབས་དཀའ་བ་སོགས་ཀྱི་སེམས་ངལ་ཆེ་ཙམ་
བྱུང་ན་གོང་སློབ་ལྟར་ཡིན། ༡༩༩༣ ལོའི་འཛིན་བྱ་གསར་བཙུགས་ནང་ཤེས་
བརྩོན་དང་གཤེས་སྤྱོད་ལེགས་པ་བྱངས་མང་བ་སོགས་ཀྱིས་ལེགས་གནས་ཆེ་
བ་བྱུང་བས། དེ་ནས་སྤར་ཡང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ད་བར་འཁྲོལ་ཡོད་
ལ། མ་འོངས་པར་ཡང་ཡར་རྒྱས་འགོ་བའི་རེ་བ་ཡོད། ཅི་སྟེ་ཡར་རྒྱས་མ་སོང་ན་
དེ་འབྲལ་བསྐྱར་བཅོས་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། སློབ་གཉེར་ཁང་ཡར་རྒྱས་ཡོང་མིན་
ནི་དེའི་ཤེས་ཡོན་ཐོན་སྐྱེད་ཡར་རྒྱས་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་ཤིང་། མིང་ཆེན་དང་
རྒྱས་སྤོས་ཆེ་ཆུང་ལ་རག་ལས་མེད་པས། སློབ་སྤྱོད་གི་ཐོན་སྐྱེད་ལ་དོ་སྣང་བྱ་བ་
ལས་སྤྱ་སྤོལ་གྱི་ཞེན་ཆགས་དབང་དུ་གཏོང་ཅིས་མེད།

བྲི་བ། སློབ་བྱ་འདི་བཞིན་མཆན་དོན་གནས་ངེས་ཀྱི་ཆ་ནས་རྗེ་ཙམ་
འཕར་ཡོད་དམ།

ལན། རིགས་ལས་སློབ་བྱ་ཞེས་པ་སྐྱེ་མཁུན་ནས་མཆན་གནང་བ་ཡིན་

ཡང་རིམ་པར་སློབ་སྦྱང་གནས་ཚད་གཉིད་རིང་དུ་སོང་བ་དང་། ཅུ་ཚད་ནི་མཐོར་
འཕར་བ་ལས་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་གནས་ཚད་མངོན་གྱུར་ལ་བརྟེན་
ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་དགོངས་སྒྲོར་ཞུས་ཏེ་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་མིང་
བསྐྱར་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེར་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཆ་རྒྱུན་མ་
ཚང་བར་བརྟེན་སྐྱབས་གཞུང་འཛིན་གྱི་ངོས་ལེན་འཕེར་བ་བཟོ་བ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་
སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཁོངས་གཏོགས་བཟོ་དགོས་པར་བརྟེན། ཨ་ར་ཏ་
སིར་ལེགས་སྐྱར་མཐོ་སློབ་ཁོངས་ལས་འགྲོ་ཡུལ་གཞན་མེད་སྟབས། དེའི་ཁོངས་
བཟོས་ན་མཐོ་སློབ་དེ་ནས་དགའ་བསུ་དང་བཅས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་སྟེ་ཀྱང་། རང་
ལུགས་ཐུན་མིན་གྱི་སློབ་སྦྱང་ལ་རྒྱད་ཆག་འགྲོ་གཞིར་དངོས་མཐོང་ལ་བརྟེན་དེའི་
ཁོངས་བཟོས་མེད། འོན་ཀྱང་རང་གཞུང་གིས་དགའ་བསུ་དང་བཅས་ངོས་ལེན་
དགོས་ངེས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་ཐུགས་སྐྱོར་ཞན་པས་
ད་ལྟའང་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་གནང་མེད། ཡིན་ནའང་མིང་མི་གཙོ་དོན་གཙོ་བོར་
བ་ལྟར། དོན་གནས་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་ཞུས་པ་མེད་པར་ལས་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
དེའི་མཐུ་ལས་འདི་ནས་སློབ་ཐོན་ལག་ཁྲེར་གང་ཐོབ་པ་སྒྲིལ་ཁག་སོ་སོ་ནས་ངོས་
ལེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོགས་ཁག་ནས་ཀྱང་ངོས་ལེན་གནང་གི་འདུག་ལ། སློབ་ཐོན་པ་
རྣམས་རང་རང་འདོད་བབ་དང་མཐུན་པའི་སྲིད་ཞུ་བསྐྱབས་ཐུབ་ཡོད།

ཟི་བ། འོན་དཔེར་སློབ་ཐོན་པ་གཞུང་སྒྲིལ་སོ་སོའི་རང་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་
ཡོན་ཐོག་སྲིད་ཞུ་བ་གང་འདྲ་བྱུང་ཡོད་དམ།

ལན། ༡༩༥༣ ལོ་ནས་ ༡༩༥༧ བར་སློབ་འཇུག་ཟིན་པ་ ༣༩༧ བྱུང་
ཟིན་ཅིང་། ༡༩༥༠ ལོ་ནས་པར་བྱིན་རབ་འབྱམས་པ་རིམ་པར་ཐོན་ཞིང་། ༡༩༥༥
ནས་དབུ་མ་རབ་འབྱམས་པ་དང་དེ་ནས་རིམ་པར་དགེ་བཤེས་ཐོན་པ་སོགས་རོབ་

ཅིས་བྱས་ན་སློབ་ཐོན་པ་ ༩༩ བྱུང་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་པར་ཕྱིན་རབ་འབྱམས་པ་
ཐོན་ཟིན་པ་ ༡༩ དང་། དབྱུ་མ་རབ་འབྱམས་པ་ ༩༩ ཐོན་ཟིན་ཅིང་། དེའི་ནང་
ནས་བྱ་བལ་དུ་ཕེབས་པ་གཅིག་དང་། དགེ་བཤེས་བཏང་ཟིན་པ་ ༩ དང་གཞི་
ཉིང་ཡོད་པ་བཞི་ཡོད། དེའི་ཁྲུངས་ནས་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་དུ་སློབ་དགའི་སྤི་
ལྷ་བ་ ༩༩ གཞུང་ཞབས་སྤི་ལྷ་བ་ ༩༩ ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ལོ་རྒྱུ་དང་། མཐོ་རིམ་སློབ་
གཉེར་བ་དང་ཚེས་དགེ་སྤྱོད་ཕྱི་ལོ་བ་ ༩༩ རང་ཁྲིངས་སྤི་ལྷ་བ་ ༩ ཡིག་
འབྲུལ་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་ནས་ (MA) ཐོན་པ་ ༩ དང་། (B.A) ཐོན་པ་ ༩༩ བྱུང་ཡོད།
(B.Ed) ཐོན་པ་གངས་ ༩༩ ཡོད། སློབ་བཞུགས་བྱས་ནས་ཁྲུངས་མ་འབྲེལ་བ་
བཙུ་སྟོར་བྱུང་འདུག སློབ་སྦྱོང་གང་འཆམས་བགྱིས་ཏེ་རང་ཁྲིངས་དགོན་པ་དང་
ཆོགས་སྤི་ཁག་ལ་སྤི་ལྷ་བ་དང་གང་འཆམས་བྱུང་ཡོད། ད་ལྟར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་
བཞིན་པ་ ༩༩ ཡོད། དེ་བཞིན་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ ༩༩ ཉིན་སློབ་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད།
དེ་མཆུངས་དགའ་ལྡན་ཆོས་སྤྱིང་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྤྱིང་སྤྱོད་ནས་
བཙུན་མ་གཞིན་པ་ཆོར་རིག་གནས་དང་མཆན་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཕྱི་སློབ་སྦྱོང་སྤྱོད་པ་
གང་ཕྱི་སྦྱོང་ཕྱི་ཡོད།

དེ་བཞུགས་ནས་གསར་འབྲེལ་བ་ཁག་མང་འདི་ནས་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་ཡོད་
སྟེད་འདུག་པ་དེའི་སྟོར་ཞིག་གསུང་གནང་ལ།

ལན། ཕྱི་ལོ་ ༩༩༩༠ ལོ་ནས་བོད་ནས་བྱོས་བྱོལ་རིམ་པར་འབྲེལ་ཞིང་།
དེའི་ཐོག་མ་རྣམས་པལ་ཆེ་བ་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་གནས་སྐབས་རིང་རིགས་
སློབ་དུ་བཞག་ན་འཆམས་པ་ཡོད་ལུགས་གསུངས་ཏེ། དེ་དུ་ཆོར་བཞག་བྱུང་བ་
བཞིན་ལེགས་སྦྱོང་བྱས་པས་ཁྲིང་ཆོར་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ལ་དགའ་ཆོར་
ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་རིམ་པར་པར་ཆུར་གཏོང་གནང་མཛད། དེ་ནས་ཇི་མང་དུ་

ཕྱིན་ནས་ ༡༩༡༡ ལོ་འགོ་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་གསར་
འབྱོར་བའི་ཆེད་དུ་ཉིན་སྟོན་འཛིན་གྲ་བྱར་འཇུགས་ཀྱིས་རྒྱ་བཞེས་བྱེད་མི་ ༡༩
དག་ཀྱན་གཅིག་འདི་གའི་སྟོན་ཐོན་བའི་གས་ནས་བཅུགས་ཏེ། ཉིན་རེར་འཛིན་གྲ་
ཆོགས་ཐེངས་བཞི་ལྔ་ལས་མི་ཉུང་བར་བོད་ཡིག་སྐྱོང་འདོད་ཅན་ལ་བོད་ཡིག་དང་།
དབྱིན་ཇི་སྐྱོང་འདོད་ཅན་ལ་དབྱིན་ཇི་སྐོགས་སོ་སོའི་རུས་པ་དང་འཆམས་པར་
སྟོན་སྐྱོང་སྤྱད་དེ་ ༡༩༡༩ ལོའི་བར་དུ་སྐབས་བསྟུན་བའི་སྟོན་སྐྱོང་བ་ ༥༠༠ སྟོར་
དང་རྒྱན་འབྲངས་སྟོན་སྐྱོང་བྱས་བའི་སྟོན་ཞུགས་གངས་ ༡༣༥ སྟོར་བྱང་ཡོད།
ཕལ་ཆེ་བ་བོད་ནས་གྲང་སང་ཡོང་མཁན་རེད་ལ་དེ་དག་ཕལ་ཆེ་བ་བོད་དུ་བྱིར་
ལོག་བྱས་པ་རེད། དེའི་ཁུངས་ནས་བརྟན་འདོགས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱ་དམར་
གཞུང་གིས་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་པའང་དུ་མ་བྱུང་འདུག ༡༩༡༡ ལོ་ནས་གསར་
འབྱོར་བའི་ཆེད་སྤྱི་རེར་སྟོན་གྲ་གསར་འཇུགས་མཛད་པར་བརྟེན། འདི་གར་
མཆམས་འཛིན་བྱེད་དགོས་སྐྱེ་སྒྲེར་ནས་བཀའ་ཐེབས་པ་ལྟར་མཇུག་སྟོམ་ཞུས་
པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤར་བཞིན་སྤྱི་མཐུན་འཇུགས་སྐྱོང་ཡོང་བའི་ནན་སྒྲུལ་ཞུ་མཁན་
ཁག་མང་བྱུང་ཡང་དེ་ཅས་དགོས་ངེས་མ་མཐོང་བས་དེ་སྤར་བཞག་སྟེ་སྤྱི་རི་ལ་མ་
ཚུད་པ་ནམས་ལ་གང་སྟབས་སྟོན་སྐྱོང་སྤྱད་ཡོད།

བར་ལམ་ཞིག་ནས་སྤྱི་རི་སྟོན་གྲར་མ་ཚུད་པའི་ཁྲོད་ནས་རིག་གནས་
གང་ལེགས་ཡོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཆེད་བསྐྱུལ་ལྟར་ ༡༩༢༡ ལོ་འགོ་ནས་སྟོན་
གཞུང་གིས་འགྲོ་བློན་བཏང་སྟེ་རིག་གནས་འཛིན་གྲ་གཅིག་གསར་འཇུགས་
བྱས། དེའི་ནང་དུ་སྟོན་གྲ་བ་སྤྱིག་བཞུགས་བཙོན་དང་དེའི་ཐོག་ཉིན་སྟོན་བ་བཅུ་
སྟོར་ཡོད། ༡༩༤༣ ལོར་ཤེས་ལྷན་ནས་འགྲོ་བློན་བཏང་བའི་དག་ཀྱན་འོས་སྐྱོང་
སྐབས་དང་པོ་གསར་འཇུགས་སྐབས་དགོངས་ཞུ་བ་བཞི་མ་གཏོགས་ཆང་མ་

འོས་སྤྱོད་དུ་ཚུད་སོང་། དེའི་ཁྲུངས་ནས་ངེད་ཚོས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་བའི་འོས་སྤྱོད་
པ་གསུམ་ཡོད། དེ་དང་དེ་བཞིན་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ནས་དོན་གཉེར་ཅན་ལ་སློབ་
ཁྲིད་གང་ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། སྐུ་སྒྲེར་ནས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་ཅན་འཛོམས་བྱ་བ་
ཡང་ཡང་ཆེད་བརྒྱུངས་མཛད་པ་བཞིན་ཐུགས་སློང་ཆེམས་ངེས་ཀྱི་སློབ་སྤྱོད་སྤྱད་
ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་བྱི་རྒྱལ་བ་བོད་སྐད་དང་ནང་ཚོས་སྤྱོད་མཁན་རྣམས་ལ་འང་
གང་ཅུས་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་སློབ་སྤྱོད་སྤྱད་ཐུས་ཡིན། དེ་བཞིན་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་
ནས་རྩ་སར་གྱུང་གསེང་དུ་ཡོང་བའི་སློབ་སྤྱུག་རང་ལུགས་རིག་གནས་ལ་ཉུར་
བཅོམ་ཆེ་ཅན་རྣམས་ལ་འདོད་མོས་ལྟར། སློབ་སྤྱོད་སྤྱད་ཡོད་པས་དགོས་ངེས་
ཅན་ལ་པན་ཐོགས་ཆུབས་ཆེ་བྱུང་ལུགས་གཞན་ནས་མ་བསྐྱལ་དྲང་བས་བསྟོད་
བསྐྱེད་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། མཆན་ཉིད་སྤྱོད་མཁན་ཡང་བྱི་རྒྱལ་བ་ ༣༧ སྐྱོར་ལ་
འདོད་ཆེམས་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོ་བོད་ཡིག་གི་དཀའ་ངལ་ཡོད་བརྟེན་ལ་
རྒྱགས་དང་ཐོན་རྒྱགས་སོགས་ཀྱི་བྱི་རྒྱགས་སྤྱད་མ་ཐུབ་ན་དམིགས་བསལ་
དང་དེ་དག་ལ་ལག་ཁྲེར་ཡང་སློབ་གཉེར་བ་སྤྱི་མཆུངས་བཞིན་མ་ཐོབ་པས་སོ་
སོས་གང་སྤྱངས་པ་དེའི་ཐོག་ནས་འབྲུལ་ཀྱི་ཡོད།

དྲི་བ། འོ་ན་སློབ་ཆན་ཁག་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ།

ལན། ངེད་ཚོའི་ཅ་བའི་སློབ་ཆན་ནི་བོད་ཀྱི་གདན་ས་གསུམ་དང་བྱེ་བྲག་
པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཞག་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ཆད་
མ་ལ་མཆོན་ན། ཚེས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལེའུ་དང་སོ་གཉིས་དང་
དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་ཆབ་རྗེས་མཛད་པའི་རྣམས་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གཙོ་
བོ་དང་དེའི་ཁ་སྐོང་དུ་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ལྷོ་ཆེན། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་
པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལེའུ་གཉིས་ཡིན། པར་བྱིན་སྐོར་རྗེ་བཙུན་བྲམས་

མགོན་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ཟེའི་རྣམ་བཤམས་རྟོན་རྒྱན་དང་། བཤ་
 ཆེན་བསོད་གྲགས་གྱི་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་གསུམ་གཙོ་བོ་དང་། ཟེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལེགས་
 བཤམས་གསེར་འབྲེང་དང་། བཤ་ཆེན་བསོད་གྲགས་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་འབྲེལ་
 ཡོད་ཁག་གང་མང་ཡོད། དབུ་མའི་སྐྱོར་དཔལ་ལྡན་རྩ་བའི་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་།
 ཟེ་ཙོང་ཁ་པའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་གཙོ་བོ་དང་དེའི་ཁ་སྐྱོང་དུ་
 བཤ་ཆེན་བསོད་གྲགས་གྱི་དབུ་མའི་སྤྱི་མཐའ་གཉིས་སོགས་ལེ་ཆེན་ཁག་མང་ཡོད།
 འདུལ་མཛོད་གཉིས་གྱི་སྐྱོར་གནས་སྐབས་རིང་གདན་ས་སྤྱི་མཚུངས་ཡིན། མ་
 འོངས་པར་དགོས་དོན་སྤྱིན་ན་དེའི་སློབ་ཆེན་གསལ་བཟོ་བྱ་འཆར་ཡོད། འདིར་
 བཤ་ཆེན་བསོད་གྲགས་གྱི་ཡིག་ཆ་གཞི་རྒྱ་བཟུང་དགོས་པ་ནི། སྤྱིར་ན་བཤ་ཆེན་
 གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཁ་གསལ་ཞིང་དོན་རྒྱས་བསྟུས་རན་པས་སློབ་སྦྱང་བྱེད་བདེ་བ་
 དང་། ཐུན་གྱི་ཉམས་སྦྱང་དེའི་ཐོག་ཆེ་བས་ཁྱིད་རྒྱན་དང་གང་ཉམས་སྦྱང་ཆེ་ས་
 རྣམས་བྱས་ན་པན་རྒྱལ་ཆེ་བར་སྦྲུམ་ནས་དེ་ལྟར་ཞུས་པ་ཡིན། ཅ་བའི་སློབ་
 ཆེན་གྱི་ཅ་བ་དེ་དག་ནང་དོན་རིག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མ་ཕྱི་ཡིན་པས་ཆོས་བརྒྱན་
 རིས་མེད་གྱི་སློབ་ཆེན་གཙོ་བོར་ཆགས་ཡོད། གནའ་བོའི་དུས་སུ་སློབ་ཆེན་དེ་དག་
 ཆོས་བརྒྱན་རིས་མེད་གྱི་སློབ་ཆེན་གནང་སློལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སློབ་གཉེར་ཡང་
 ཆོས་བརྒྱན་རིས་མེད་དུ་གནང་སློལ་ཡོད་པ་ཀུན་གསལ་ལྟར་ཡིན་ན། བར་ལམ་
 ཉམས་ཆག་ཐུན་བྱ་བྱིན་འདུག་ཀྱང་མ་འོངས་པར་གནའ་བོ་ལྟར་གནང་བྱས་ན་
 བན་ཐོགས་དང་དགོ་མཆོན་རྒྱལ་ཆེ་ཡོང་ངེས་ལ་དེ་དོན་ཐུགས་སྦྱང་གནང་སྦྱོང་།

དེ་དང་མཐུན་པའི་འཛིན་སྦྱོང་ཐད་རིགས་སློབ་འདི་བཞིན་འགོ་ཚུགས་
 རྣམས་ད་བར་ཞོགས་ཆོགས་ཞལ་འདོན་གྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་སྦྱོང་ཁག་ཀྱང་ཆོས་
 བརྒྱན་ཐུན་མོང་པའི་ཆོས་སྦྱོང་གཞིར་བཞག་དང་སྤྱིག་ཞུགས་གྱི་ཆེ་ཡང་རིས་མེད་

ཀྱི་ལམ་སློབ་ཕྱིས་ནས་རིས་མེད་དུ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་དོན་གྲུབ་འབྲས་
དང་པན་ཐོགས་སྒྲུབ་ཆེན་བྱང་ཡོད། ལ་ལས་སྤྲོད་དུག་དུ་འཁྲུལ་ནས་དྲོགས་
འཛོགས་བྱེད་མཁན་ཡོད་ནའང་གཞུགས་མེད་གྲིབ་འཆར་ལྟ་བུར་སོང་བྱ་ཐབས་
དཔེ། རིག་གནས་སློབ་ཆེན་ཐད་འགོ་བྱིས་པ་དག་ཡིག་དང་ལེགས་བཤད་སྒྲོན་
དབང་ནས་བརྒྱུད་སི་ཏུའེ་ཞལ་ལུང་། སི་ཏུའེ་འགྲེལ་ཆེན། བརྒྱ་སྤྱོད་རིན་ཆེན་བང་
མཛོད། ལྷན་དག་ལེའུ་གཉིས་པ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་
བཅས་སློབ་གཉེར་བ་ཆོའེ་རུས་པ་དང་འཆོམ་པར་ཅི་ཐུབ་སློབ་ཁྱིད་བྱེད་བཞིན་
ཡོད་ལ། དབྱེན་ཡིག་ཀྱང་དེ་བཞིན་སློབ་ཁྱིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་སློབ་ཆེན་
གཙོ་མོ་གོང་གསལ་ལྟར་དང་། ཨང་གཉིས་པ་བརྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་དང་། ཨང་
གསུམ་པ་དབྱེན་ཡིག་ཡིན། སློབ་ཆེན་གཙོ་མོ་ལ་ལོ་རྒྱུགས་མ་འཕྲོད་ན་སློབ་སྦྱིག་
ནས་འབྱུང་རྒྱ། ཕྱི་མ་གཉིས་འཛིན་གྲུ་འཕར་མ་ཐུབ་པ་ཅོམ་ལས་སློབ་སྦྱིག་ནས་
འབྱུད་མི་དགོས་པ་བཅས་མདོར་ཅོམ་ཡིན།

ཡང་བྲི་བ་འདི་ནང་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་གང་དང་གང་ཡོད་དམ།

ལན། ཆོས་སྤྱོད་ཐད་དགུན་ཐོག་སྤྱོད་ཆུ་ཆོད་ ༤ པ་ནས་དབྱར་ཐོག་ཆུ་
ཆོད་ ༥/༣༠ ནས་ཞོགས་ཆོགས་ཚུགས་ཏེ་བརྒྱུད་ཕྱག་དང་འབྲེལ་ལྷུང་བཤགས་
ཆར་གསུམ་རེ་དང་སྦྱི་བཤགས། གཙོ་རྒྱལ་མ་བཅས་བཏོན་གྲུབ་པ་དང་གདན་
འཁོད་ཀྱིས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་དང་བྱེད་ཅོམ་འཆར་
ཅན་དང་། དེའི་ཐོག་ནས་སྦྱིན་བདག་ཁག་གིས་ཆེད་བསྐྱུལ་མཛད་པའི་ཞལ་འདོན་
ཁག་བཅས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་ནས་གཉིས་བར་སློན་འདོན་བྱས། དེ་ནས་ཞོགས་ཇ་
དང་། ཆུ་ཆོད་བརྒྱུད་དང་བྱེད་ཀ་ནས་ཆུ་ཆོད་བརྒྱ་གཅིག་དང་བྱེད་ཀ་བར་འཛིན་
གྲུ་སོ་སོར་སློབ་ཁྱིད་དང་། དེ་ནས་དགུང་ཆོགས། ཕྱི་ཤོ་ཆུ་ཆོད་དང་མོ་དང་བྱེད་

ཀ་ནས་གསུམ་དང་བྱེད་ཀ་བར་ཚོད་གྲ་དང་རྒྱ་འཇུག་གཉིས་ཆ་བཞོས་ཀྱིས་
འདོན་རྒྱ། དེ་ནས་གསོལ་ཇ་དང་ཚུ་ཚོད་བཞི་བ་ནས་ལྷ་དང་བྱེད་ཀ་བར་སློབ་
ཁྲིད། དེ་ནས་དགོང་རྩི་གསོལ་ཆེགས་དང་། ཚུ་ཚོད་བྲུག་དང་བྱེད་ཀ་ནས་དགོང་
རྩི་ཞབས་རིམ་དང་ཚུ་ཚོད་བདུན་དང་བྱེད་ཀ་ནས་དགྲ་དང་བྱེད་ཀ་བར་ཚོད་གྲ་
བཅས་ཡིན་ལ། ཟླ་རེའི་ནང་ཉིན་བཅུ་སྟོར་དཔེ་མཆའ་མ་ཡིན། རེས་གཟའ་ལྷག་བ་
ནས་ཡིན་དགོང་རྩི་འཕྲིན་བཅོལ་རྒྱས་པ་རེ་ཡོད། ཟླ་རེ་མཆན་འབྲུད་དམ་བཅའ་
དང་འཛིན་གྲ་སོ་སོས་དགོང་རྩི་ཆོས་གྲུའི་ཆབ་ཏུ་བགོ་སླེང་ཚུགས་ཏེ་དོགས་
གཙུག་དང་དེའི་ནང་ནས་དོགས་གནས་ཆེ་རིགས་དཔེ་ཁྲིད་དགོ་གན་སུ་འོས་
སུ་དོགས་འི་ཁྱེད་གོས། སྐབས་རེར་དོགས་གནས་རྣམས་ཡིག་ཐོག་གིས་ཏེ་གན་
ལགས་གཉིས་སམ་ཡང་ན་སྐྱབས་གསུང་བ་གཙུག་ཀྱིས་དོགས་གཙུག་དང་
བཀའ་སློབ་བཅས་གནང་སྟེ་ཡོད། སྤྱི་གྲུ་སྤྱི་ཐད་བཅོན་བཀའ་དང་བརྟུང་དེགས་
སོགས་ཀྱིས་བརྟུལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་འདུལ་བའི་ལམ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་
སློབ་སྟོན་གཙུག་པོ་དང་གལ་ཆེའི་སྐབས་ཆང་མ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་ཚུགས་
ཏེ་དགོ་སྟོན་གསལ་བཀོལ་ཀྱིས་འཕུལ་བར་བྱེད་སྟེ་ཡོད་པ་འདི་འཕུལ་ལུགས་
རྒྱུད་གསུམ་ལ་པན་རྒྱབས་ཆེ་ཤོས་ཆགས་འདུག །

དེར་དུས་སྤྱི་གྲུ་ལུགས་སྟོར་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་དགོས་དོན་ནི་སྤར་སྤྱི་གྲུ་
ལུགས་སྐབས་འཆང་ཁ་མེད་སྐབས་དམིགས་བསལ་དང་རྒྱགས་བཞེས་མ་དགོས་
པར་འཇུག་བདེ་ཡོད་ཀྱང་། དེར་སྐབས་འཆང་ཁ་དང་འགྲན་བསྐྱར་ཆེ་བས་
དམིགས་བསལ་བ་ཡང་ཉུང་དུ་བཏང་ནས་རྒྱགས་སྟོན་ཨང་རིམ་མཐོ་ཆད་ནས་
བསྐྱུགས་ཏེ་འཛིན་དགོས་པར་སོང་། ཟླ་བ་གསུམ་ཙམ་སྟོན་ནས་རྒྱགས་སྟོན་
བྱ་རྒྱུའི་སློབ་ཆན་དང་དུས་ཡུན་སློབ་ལུགས་ཀྱི་འོས་ཆོས་རྣམས་གསལ་བསྐྱུགས་

དང་བཅས་ཅ་བའི་གནས་ཆད་བོད་ལུགས་ཀྱི་འཛིན་བྱ་བ་ཅུ་པ་ཆད་གཞིའི་མ་
མཐར་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་བཞེས་དང་དེའི་ཨང་སྟེ་མཐོ་ལོས་ནས་གངས་ཆད་ཉི་ལུ་
ནས་ཉེར་ལྔ་བར་ཞིག་འདེམས་རྒྱ་དང་དེའི་ཐོག་དམིགས་བསལ་བ་བསྟན་ཏེ་སྤུ་
ཅུ་སོ་ལྔ་ལས་མི་མང་བ་སྤྲིག་འཛོག་ཏུ་དགོས། འཛིན་བྱ་བ་ཅུ་གཉིས་ཐོན་པའི་གས་
ནས་གནས་ཆད་མཐོ་བ་སྤྱོད་པ་སྤྲིག་འཛོག་ཆོག དེ་མིན་རབ་བྱུང་ལ་སྟག་ཡིན་
དགོས། ཕྱི་རྒྱལ་སྤྲོད་ཡིག་འཛིན་བྱ་བ་ཅུ་གཉིས་པ་ཡན་ཐོན་པ་ཡིན་ན་དེ་གའི་ཐོག་
ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་ལས་ལོང་གསལ་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྲོད་མ་ཐུབ་ནའང་རེ་
ཟུང་འཇུག་ཆོག སྤུ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་བས་བཅོལ་གསལ་བའི་གས་ནས་ཀྱང་གནས་
ཆད་ལོངས་ན་རྒྱལ་སྤྲོད་མ་དགོས་པར་དམིགས་བསལ་འབྲུལ་འོས་འབྲུལ་
ཆོག སོག་རིགས་དང་ཉི་མ་ལའི་རི་རྒྱུད་ནས་དང་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་ཁག་སོགས་
ནས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་འབྲུལ་འོས་འབྲུལ་རྒྱ། རུབ་ཕྱོགས་པ་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་
བའི་སློབ་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་ཅན་རྣམས་ནས་ཐེབས་ཆེ་སྤྲིག་ཁོངས་ནང་ཁྱེད་ཀྱི་མ་
དགོས་པར་ཉིན་མོའི་སློབ་བྱ་བ་ལྟ་བུར་འཇུག་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པའི་སྤྲོད་ཡིག་
ཐོག་རང་རྒྱ་འཕེར་ངེས་དགོས། འཛིན་བྱ་སོ་སོའི་ཅོད་རྒྱལ་སྤྱོད་མཆོངས་དགོས་
ཀྱི་འབྲི་རྒྱལ་སྤུལ་མ་ཐུབ་ཀྱང་ཆོག དེ་དག་ཕྱིས་སློབ་གཉེར་ཐོན་ཆེ་པར་ཕྱིན་
དང་དབུ་མའི་རབ་འབྲུམས་པའི་ལག་ཁྱེར་ཐོབ་མིན་ཡང་སོ་སོའི་སློབ་སྤྱོད་དང་
མཐུན་པར་ལག་ཁྱེར་ཕྱེད་ཀྱི་ཡོད། འབྲི་རྒྱལ་དང་ཅོད་རྒྱལ་སྤྱོད་མཆོངས་ཐུབ་
ན་ལག་ཁྱེར་ཡང་སྤྱོད་མཆོངས་ཡོད། སྤུལ་སྤྱོད་རྣམས་པལ་ཆེར་རང་འཆོ་ཡིན་ཞིང་
དེ་དག་ལ་མལ་ཁང་སློབ་གཞུང་ནས་འབྲུལ་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་སློབ་སྤྲིག་གཅིག་གྱུར་
ཡིན་ཡང་ཐོ་བཤེར་པའི་ཆེ་རང་འཆོ་བ་རྣམས་རང་དབང་དུ་འགྲོ་བསྐྱོད་ཆོག་ཅིང་
གཞུང་འཆོ་བ་ཡིན་ན་གཞུང་འབྲེལ་ཀྱི་བཀོད་བྱས་འོག་འགྲོ་བསྐྱོད་ལས་རང་

དབང་གར་འགྲོ་མེད།

ཐི་བ། སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ལྟར་བཙུགས་པའི་སྤྱི་སྤྲོམ་གྱི་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། ང་ཚོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་བཞིན་གསར་འཛུགས་དགོས་པའི་དམིགས་ལུལ་ཡང་གནས་སྐབས་དང་ཕྱགས་གྱི་དམིགས་ལུལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ང་ཚོའི་དམིགས་ལུལ་རྣམས་ཡིད་ངོར་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་གསལ་བསྐྱབས་ཞུས་མེད་ཀྱང་། ༡༩༥༦ ལོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་སློབ་དུ་གཟིགས་སྐྱོར་ཆིབས་བསྐྱར་བཀའ་བློན་བསྐྱབས་ནས་དགེ་སློབ་ཡོངས་རྫོགས་འདུ་འཛུམས་ཐོག་བཀའ་སློབ་སྤྱི་ཤེབས་རྒྱས་པ་བྱར་ཡོད་ནང་ཆེན་དུ་སྤར་སྒྲེང་མོལ་བྱང་ཟིན་པ་བཞིན་རབ་བྱུང་ཚའི་རེ་བ་བསྐྱང་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནས་སློབ་གཉེར་ཐོན་པ་དང་ཆེ་འདི་སློབ་བཏང་གིས་བྱ་བལ་བ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་དགོན་མཆོག་གོང་ཕུད་དང་། དེ་མིན་སློབ་བྱ་ཁག་གི་དགེ་ཆུ། ལོ་རྒྱ་བ་སོགས་ཆོས་རིག་གི་སྤྱི་ཞུ་སྒྱུབ་ཐུབ་མཁན་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞེས་ཤེབས་པ་དེ་བཞིན་གྲུབ་འབྲས་གོང་གསལ་ལྟར་ཐོན་ཡོད།

གཉིས་པ་ཡང་འཛིན་སྐྱོང་དེང་དུས་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སྤར་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་སློབ་བཏོད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་སྤེལ་སློབ་ནས་འཆད་ཉན་གྱིས་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྟེལ་གསུམ་བྱེད་ཚུལ་ཤིན་དུ་ཟབ་དུལ་ཆེན་འང་དེ་ནས་རིམ་པར་འཕེལ་འགྲེལ་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་སོང་ནའང་གཞི་རྒྱ་མ་བཞུག་པར་ཆུན་རབས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱན་སྐྱོང་མཇུག་བཞིན་པ་འདི་ཉིད་འཇམ་སྤིང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་བོད་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ཞི་བདེའི་ཅ་ལག་དམ་པར་སྤྲོན་པ་བྱུང་བ་བཞིན་

ད་དུང་ཡང་རྒྱ་གང་ཆེའི་ལམ་ནས་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་སློན་ནས་ཚོས་རིག་གི་ཞབས་
འདེགས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེན་མཐའ་མ་ཆད་པར་སྐྱབ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཞོར་
དུ་རང་ལུགས་ཀྱི་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་ཁྲབ་བརྒྱུ་དུ་གཏོང་སྐྱབ་
པའི་རེ་བ་དེ་གཉིས་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་ཡུལ་ཞི་བུགས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་
འབྲུག་སྤྱད་སློབ་གཉེར་གྱི་བཀོད་སྤྱིལ་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་རིམ་པར་བགྱིས་ཏེ།
ཁོང་ཚོའི་སློབ་སྦྱོང་འཕེལ་རིམ་དང་བསྟུན་པའི་སློབ་ཆེན་གོང་གསལ་ལྟར། འགོ་
བསྐྱུས་གྲ་ནས་ལོ་བདུན་ཐོག་པར་ཕྱིན་རབ་འབྲུམས་པའི་ཐོན་རྒྱུགས་དང་ལག་
ཁྲིལ། དེ་ནས་རང་མོས་ཡོད་ན་དབྱ་མའི་སློབ་གཉེར་དུ་ཞུགས་ཏེ། ལོ་གསུམ་ཐོག་
དབྱ་མ་རབ་འབྲུམས་པ་འཐོན་རྒྱ། དེ་ནས་སྐྱ་མཐུད་སྦྱོང་འདོད་ན་གཞུང་ཆེན་
ལྷག་བསྐྱེད་ནམས་ལ་སྦྱོང་བཅོན་གྱིས་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སློན་ནས་དག་
བཤེས་དང་དེ་ནས་གསར་སྐྱེགས་དོན་རྒྱུ་ལག་པར་འཆད་ཉན་དུ་ཞུགས་རྒྱ་གཙོ་པོ་
དང་དེ་ལྟ་བུར་རིམ་བཞོད་མ་སྐྱབ་ཆེ་རང་རང་གི་སྐྱབས་བབ་ཀྱི་ལས་འགན་བཟུང་
སྟེ། ཚོས་རིག་གི་སྤྱི་ཞུ་བསྐྱུབས་ཏེ་ཅི་ལྟས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་ཆ་རྒྱུན་སྤེལ་
བསྐྱུན་སྐྱབ་པའི་མདུན་ལམ་བཏིངས་ཡོད།

དྲི་བ། ཐོད་དགའི་འོས་སྦྱོང་དང་མཐོ་རིམ་རིག་གནས་འཛིན་གྲ་ཟུར་
འཛུགས་གནང་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། རང་ཅག་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོད་ཅ་དོན་དང་ཁེ་ཕན་གྱི་སྲོག་ཅ་ནི། རང་
གི་ཚོས་དང་ཤེས་རིག་ཉིད་ཡིན་པར་སྤར་ནས་གཅེས་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་དུ་སྐྱོ་སྐྱོའི་
གདུག་རྩུབ་འོག་ཉམས་ཆག་བྱུངས་ཟད་དུ་སོང་བར་མ་ཟད། དུས་འགྱོར་གྱི་ཁྲོད་
ནས་ཅ་འཛིན་གྱིས་གྲུན་བསལ་སྐྱབ་རེ་བགྱིས་ཏེ། གང་ལེགས་ཡོད་སྤར་རིམ་པས་
སྤར་གྱི་སེམས་ལུགས་རྟོད་ཡལ་ཞིང་། གསར་བརྗེའི་སེམས་ལུགས་མ་རྟེན་པས་

ལེ་དབང་དུ་ཤོར་ཏེ། ཤེས་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་ཅ་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་དུ་
 དགེ་སློབ་ཀྱི་གནས་ཆད་གང་འཆམས་ཞན་དུ་སོང་བར་མ་ཟད། དགེ་ཆན་མ་
 འདད་བས་སུ་གཤེས་ཐོག་དུ་སྒྲུབ་གི་དཔེ་བཞིན་མངོན་མཆོད་རྗེ་གསལ་དུ་སོང་
 བ་དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱེ་སེམས་ཁུར་དུ་ལེན་མཁན་རྣམས་ལ་དེ་ཡིས་སེམས་ནད་ཀྱིས་
 བཅོད་སྒྲགས་བྲལ་ཡང་། བན་ཚུན་དཔོན་པ་འདོར་རེས་མ་གཏོགས་ལས་དོན་རྩོམ་
 མ་ཐོགས་པའི་ཁར་གཏུག་མར་གནས་པ་དང་སློབ་པའི་གཞོན་སྦྱེས་ཁྲིད་ནས་
 ཤེས་རིག་གི་ནམ་འཕང་གཅོད་རྒྱུའི་གཤོག་ཅམ་ཡར་འབྲན་བྱེད་པོ་རྗེ་སྙེད་ཅིག་སོ་
 སའི་དམིགས་ལུལ་དང་འཆམས་པའི་མདུན་ལམ་མ་རྟེན་བས་གཡས་སྟོང་གཡོན་
 ལྷག་གིས་དཀའ་ངལ་གཅིག་ཐོག་གཉིས་བཅེགས་འདི་ལྟ་བུ་འཕྲལ་དུ་སེལ་མ་ཐུབ་
 བ། མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་དབང་དང་ཅ་དོན་ཀྱི་སློབ་ཅ་སོར་ཚུད་ཐུབ་རེ་བྲལ་བའི་གནད་
 འགག་ལ་སོང་། སེམས་འཆབ་ཆེ་བས་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ལ་བྱར་བྱ་མཉམ་འདེགས་
 ཡོང་བའི་གཞེན་སྦྱུལ་ལུན་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐུ་ལས། རང་གཞུང་ཤེས་ལྡན་ནས་རྣམ་
 རྒྱལ་གྲྭ་ཆད་བརྒྱུད་སྦྱ་སྦྱར་ཡིག་ཆད་དུ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དོ་
 ཁང་ཞིག་གཡལ་པོ་ཞུས་པ་བཞིན་མལ་ཁང་འགྲིགས་ཅན་བྱུང་།

འོས་སྦྱོང་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཀླང་ལེན་ཀྱིས་བོད་དགའི་འོས་སྦྱོང་
 ལོ་མང་རིང་ཆད་པ་སྤྱར་གསའི་འགོ་འཇུགས་ཐེངས་དང་པོ་ ༡༩༩༡ ལོར་གསར་
 འཇུགས་ཐུབ་ཅན་བྱུང་ནའང་དཀའ་ངལ་སྒྲེ་མང་ཚུའི་གཉེར་མ་ལྟ་བུར་གཅིག་
 རྒྱབ་གཉིས་གཞོན་དེ་ལྟར་ཡང་། མི་རིགས་ཀྱི་ཅ་དོན་དང་བདེ་ཅེར་སེམས་ཏེ་དགེ་
 སློབ་གཉིས་ཐད་ནས་སློབ་སྦྱོར་མ་ཞུས་པར་བརྟན་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་འོས་སྦྱོང་ཐོན་
 བ་ཉེར་གསུམ་དགེ་ཆན་དུ་བཏང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། ཡང་བསྐྱར་འོས་སྦྱོང་ཐེངས་
 གཉིས་པའང་དཀའ་ངལ་དེ་སྤྱིར་དང་ནས་ཚུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་། ད་དུང་དོན་གཉེར་

ཅན་མང་འཆངས་ཀྱིས་དེ་མུར་འཛོག་ཐབས་མེད་པས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རུ་གདིང་དགོས་
པ་འབྲལ་ཡུན་ཀུན་ལ་མེད་མི་རུང་བར་བརྟེན། དེད་ཆོའི་སློབ་ཁང་གསར་རྒྱག་
བགྱིད་བཞིན་པ་དེའི་ནང་དུ་མཐོ་རིམ་རིག་གནས་འཛིན་གྲྭ་ཞིག་འཕར་འཇུགས་
ཐུབ་ན་སྙམ་སྟེ། སེམས་ཁུར་སྒྲུང་བཞིན་པའི་མུར་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་ཀྱང་
གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་གཟིགས་ཀྱིས་རིག་གནས་སློབ་སྦྱང་གསར་
འཇུགས་དགོས་སྟོར་སྒྲི་ཐེབས་བྱུང་བས། སེམས་ཤུགས་ལྷག་པར་བསྐྱེད་དེ་ཤེས་
ལྷན་དང་བཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་སློབ་སྒྲུག་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་རིགས་སློབ་དང་མཉམ་འབྲེལ་
ཐོག་གསར་འཇུགས་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་དོན་ལྟར། འཇུད་རྒྱགས་བཞེས་རྒྱུའི་
གསལ་བསྐྱགས་བྱས་པ་བཞིན་སྙན་ཞུ་འབྱོར་བ་བརྒྱ་དང་ཞེ་གསུམ་ཟིན་རྒྱུ། དེ་
ལས་མང་དུ་མ་བཏང་ཐབས་མེད་ལ་སོང་། དེའི་ཁ་སློན་ཞིག་ཐུབ་སྙམ་སྟེ་ཐབས་
ཤེས་བྱེད་མུས་སྒྲི་སྒྲིང་ཡིག་ཆང་ནས་འབོད་སྒྲུལ་ལྟར། ཨ་རིར་བཞུགས་པའི་
སེར་སྦྱང་མཁན་ཟུར་དགེ་བཤེས་ རྒྱ་བཟང་མཐར་ཕྱིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སློབ་སྒྲུག་
སུམ་ཅུ་ཐམ་པའི་ལོ་གཅིག་གི་འབབ་ཨ་སྟོར་དགུ་སྟོང་ཐམ་པ་གནང་འབྱོར་བྱུང་
བས་དགའ་ཆོར་དཔག་མེད་ཀྱིས་སློབ་སྒྲུག་ཉི་ཤུ་ཡང་བསྐྱར་བསྐྱན་ཏེ་བཞི་བརྒྱ་
ཐམ་པ་དང་དེའི་ཁ་སློན་རང་འཆོ་བ་བརྒྱ་གཅིག་བསྐྱན་ཏེ་ ༥༡ འཆར་བཀོད་བཞིན་
འདི་ལོ་བྱི་རྩ་ ༩ ཆོས་ ༥ ཉིན་གསར་འཇུགས་ཐུབ་བྱུང་།

དུས་ཡུན་ལོ་གསུམ་རིང་ཡིན་ཞིང་། ཅ་བར་སྒྲི་སྒྲིང་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་པོད་
དགེ་དང་། རང་གཞུང་ལས་བྱེད་གང་འོས་ཀྱི་མདུན་ལམ་གདིང་དགོས་པ་ཁ་ཆ་
དགོས་གཏུགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡིན་པར་བརྟེན་ཤེས་ཡོན་གྱི་བསྟེ་གནས་སྒྲི་དང་བྲེ་
བྲག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ཡ་མ་བྲལ་
བར་སློབ་སྦྱང་གི་བསྟེ་གནས་གསར་འཇུགས་དང་ལེགས་བཅས་གང་ཅིའི་ཐོག་

ནས་ཤུགས་སྒྲིན་ཞིག་བརྒྱག་དགོས་པ་མངོན་གསལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། ང་ཚོའི་
 འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དེ་གཉིས་ཡ་བྲལ་དུ་སོང་སྟེ་ནང་དོན་རིག་པ་ལ་མཁས་པ་
 རྣམས་མཁའ་སྐྱར་ཆོགས་ལྟ་བུ་བྱུང་ནའང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་འཛིན་སྐྱོང་དང་
 ཡར་རྒྱས་ལ་དེ་ཙམ་དགོས་མཁོ་མ་བྱུང་བ་དང་། སྤུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ལ་
 མཁས་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་ན་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཆ་ཆང་འཛིན་རྒྱ་ལྡན་ཞིག་
 ཤེས་རིག་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་མི་རིགས་ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཆ་ཆང་མ་བྲལ་
 བའི་ཁར་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་དོ་ལྡན་ཡང་མི་སྤུབ་པས་དེའི་དོན་དུ་ནང་
 དོན་རིག་པ་དང་སྤུན་མོང་བའི་རིག་གནས་བྱུང་འབྲེལ་དུ་སྟེལ་དགོས་པ་དེ་ལྟར་
 ལགས་སོ།། །།

བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ས་ནས་ངོ་ཚོལ་སྒྲོར།

༡ ལྷ་མོ་ཕྱི་རྒྱ་ ༡༠ པའི་ནང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་རབ་བྱུང་འགའ་ཞིག་གིས་གཙོ་བྱེད་རྒྱ་དམར་གཞུང་ལ་ཞི་བའི་ངོ་ཚོལ་བྲག་ས་ཆེར་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་ལུ་མཐུད་དེ་དང་སང་ངོ་ཚོལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཡལ་བར་བསྐད་ཡོད་པ་རེད།

༢ འདིའི་རྒྱུ་ཅ་ནི། ལྷ་ས་ ༡༩༥༩ ལོར་ཁོ་ཆོས་བྲག་བྲག་གིས་དབང་བསྐྱར་བྱས་ནས་ལོ་གཉིས་གསུམ་བར་མི་མང་དབུལ་ཕོངས་པལ་ཆེ་བ་བདེ་བ་སྟེ་དགའ་མོས་གང་འཆམ་བྱུང་ཡོད་ནའང་ ༡༩༩༣ ཅམ་ནས་ཁོ་པའི་ངན་བྱས་རྣམས་རྩེ་གསལ་དུ་བྱིན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་རིགས་ཡོད་དོ་ཙག་ལ་དཀའ་དུབ་དང་སྐྱག་གྲོང་རྩེ་ཆེ་རྩེ་རྩེ་བ་སོང་སྟེ་ ༡༩༩༩ བར་བྱིའི་སྔོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་དཔལ་འབྱོར་ནང་གི་འཆོ་བ་དང་སེམས་ངལ་བཟོད་སྐྱགས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ང་ཆོར་ཆོག་ཅམ་ཐོས་ནའང་སྟོང་གས་དགོས་པ་ལྷ་བྱ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་ཉ་གོ་འཕེང་གིས་ཁོ་པའི་སྲིད་བྱས་མཐུག་ཀྱང་ཐུབ་ཐབས་མེད་པ་མཐོང་ནས་ལྷ་ག་གཏོང་གི་སྲིད་བྱས་བཏོང་བ་རེད། དེ་ཉིད་ཉིང་ཞོལ་ཕེང་གིས་འཕྲོ་སྐྱུང་བྱེད་ཁུལ་ལ་བརྟེན། བོད་རིགས་རྣམས་འཆོ་བའི་དཀའ་དུབ་ལས་ཁོ་ལ་ཉེ་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རྙེད་རྒྱུའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱས་ནའང་རིམ་བར་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་དོ་ཕྱག་རྩེ་ཆེར་སོང་སྟེ་ཉིང་གི་སྲིད་གཞུང་འདི་དུག་ལྷན་གྱི་མེ་ཉོག་ལྷ་བྱར་རྩེ་གསལ་ལ་བརྟེན། ལྷ་ས་སྟོང་ནད་ཕོག་པ་དེ་བཟོད་ཐབས་མེད་པས་ཁ་ནས་ལུད་དགོས་བྱུང་བ་རེད།

༣ དེར་བརྟེན་ངོ་ཚྏལ་མ་བྱེད་ཀ་མེད་བྱུང་ནའང་ལག་ཆ་དོ་ཤིང་ཅམ་ཡང་
མ་ཁྱེར་བར་ཞི་བའི་ངོ་ཚྏལ་འབའ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་དམར་སྤྲོད་གཞུང་ནས་
ཁྱིམ་ས་བཞུལ་གྱིས་གཏུག་རྩལ་ཆོད་མེད་བྱེད་པར་བརྟེན། ཁོ་ཆོ་ནང་གི་ཁོང་ཁྱོ་
བཟོད་ཐབས་མེད་པས་ངོ་ཚྏལ་བྱས་པ་ཡིན་འདུག།

༤ ངོ་ཚྏལ་དེ་ནི་རྒྱ་མི་རིགས་ལ་ངོ་ཚྏལ་དང་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཁ་གཏད་འབྱོར་
ཐབས་རྩ་བ་ནས་མིན་གྱི་རྒྱ་དམར་སྤྲོད་གཞུང་འོག་སྤྲོད་འདོད་མེད་པ་དང་རྒྱལ་
བ་རེན་པོ་ཆེ་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་དགའ་མོས་ཡོད་པའི་ནམ་པ་མཆོན་བྱེད་རེད།

༥ ངོ་ཚྏལ་དེ་ཐོག་མར་རབ་བྱུང་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་རབ་བྱུང་མང་པོ་ཡོད་
པ་དེར་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་བྱུང་བ་ནི་ཐུགས་ཁག་མི་འདུག་དེ་དག་རབ་
བྱུང་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མི་འོས་པ་དང་མི་འཆམ་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ནའང་། ཁོང་
ཆོ་རང་གི་ཁེ་ཕན་དང་བདེན་བརྟན་དཔྱེ་བ་མ་བྱེ་བར་ངོ་ཚྏལ་དང་ལེན་བྱས་པ་མ་
ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པའི་ཆེད་མི་རིགས་འབའ་ཞིག་གི་བདེན་དོན་དུ་རང་ཉིད་སྒྲོས་
བཏང་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ངོ་ཚྏལ་གཞན་དང་མི་འདྲ།

༦ བྱེད་པར་དུ་མི་རིགས་འདྲ་མིན་དང་གང་ཐག་གི་བྱེད་པར་ལ་བརྟག་སྟེ་
ངོ་ཚྏལ་བྱས་པ་མིན་གྱི། རྒྱ་དམར་གྱི་ལྷ་བ་ལོག་པ་དང་སྤྲོད་བྱས་དུག་ལྷན་ལམ་
ལུགས་བྲག་རྩལ་དེ་དག་བསྐྱར་བཅོས་གཏོང་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བོད་ཅམ་
མ་ཐད་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་དོན་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པར་བརྟེན་དགག་བྱ་དང་
དགོས་པ་བསྐྱར་ན་དགོས་པ་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད།

༧ གཞན་ཡང་ཆོས་ནི་རང་གི་དབང་ཆ་དོ་ཐོག་ནས་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་
ཆོགས་ཀྱི་དབང་ཆ་དོ་ཐོག་ནས་སྐྱབ་པ་མིན་པས་རང་གི་བདེ་དོན་དུ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་
བདེ་དོན་སྒྲོས་གཏོང་བྱེད་མི་འོས་པ་ཞིག་རེད་ལ། བྱེད་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་

ཆོས་ནི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་དང་འབྲེལ་བའི་དགག་དགོས་གལ་ཆེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
དགོས་པ་ལས་རང་དོན་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མི་འོས་པ་ཞིག་རེད།

༡ རྒྱ་དམར་གྱི་ལྷ་བ་ནི་འཛམ་གླིང་གཞན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་གང་དང་ཡང་
མི་མཐུན་པར་ཁོ་པའི་འགོ་འཁྲིད་པའི་ཁེ་ཕན་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་ལྷ་བ་ཞིག་རེད་འདྲག
ཁོ་པའི་སྲིད་བྱས་ནི་མི་མེར་ལ་བྱམས་བཅེ་གཏན་ནས་མེད་པར་ཁོ་པའི་སྟོབས་
ལྷགས་དང་གཞུང་རྒྱུང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་འབའ་ཞིག་རེད། ལམ་ལུགས་
ནི་བདེན་རྒྱུན་དང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་བདེན་དོན་ལ་མི་བཅེ་བར་སྐྱོར་རྩལ་དང་གཡོ་སྒྱུ་
ཁོ་ནར་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་འདྲག ཁོ་ཆོའི་རྩ་ཁྲིམས་ལ་མཚན་ན། རྒྱ་གར་ལུ་བ་
ཕྱོགས་པ་ལྷ་བ་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་བདག་པོ་མི་མང་ཡིན་ཞིང་། དམར་པོའི་རྩ་ཁྲིམས་
ལྷ་བ་ཕྱོགས་པ་གཅིག་གི་ཁྲིམས་བདག་བྱས་ནའང་ཁོ་ཆོའི་རྩ་ཁྲིམས་ཁོ་པའི་འགོ་
ཁྲིད་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་བདག་གིར་བྱས་ཏེ་ཆོགས་པ་ལ་ཁ་དྲི་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་པས་
ཡིད་ཆེས་དང་སྒོ་ལྷགས་བཅོལ་འོས་གཏན་ནས་མེད་པ་རེད།

དང་དུས་བོད་ཀྱི་གནས་སྐབས།

༡ དང་དུས་བོད་བཞུགས་ནས་པ་ལྟར་དང་མི་འབྲ་བར་གནས་སྐབས་ཀྱི་
འཚོ་བ་ལེགས་སུ་བྱིན་ཡོད་ཀྱང་ཕྱགས་དོན་ལ་གཞིགས་པས་བོད་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་
ཐང་སྤར་གསོ་རྩ་བ་ནས་བྱས་མེད་པ་དཔེར་མཆོན་ན། དང་པོ་ཆོས་ལ་མཆོན་ན།
བོད་རིགས་དང་བོད་ཆོས་ནས་ཡང་འབྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཁོ་ཆོས་
ཁ་བྲལ་དུ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག གང་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་ཀྱི་ཆོས་ནི་ནང་ཆོས་
ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་ལོ་མང་སློབ་སྦྱང་གི་གར་ཞུགས་ཏེ་འཛིན་སྦྱང་དགོས་པ་ལ། ཁོས་
དོན་པན་ལྡན་པའི་སློབ་སྦྱང་གི་གཞི་རྩ་འཇུགས་སུ་འཇུག་གི་མི་འདུག་ལ་ཆོས་ཀྱི་
གནས་ཆད་མཐོ་བའི་མཁས་དབང་རྣམས་ལ་ཆོས་འཛིན་སྦྱང་གི་དབང་ཆད་ཀྱང་
སྦྱང་ཀྱི་མི་འདུག ཕྱག་འཆལ་སློབ་སྦྱང་དང་ཁ་འདོན་དག་སྦྱར་རང་དབང་ཅམ་
ལས་མེད་ན་ཁོ་ཆོས་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་དེ་སྤོངས་དང་འབའ་ཞིག་ཆགས་རྒྱ་རེད།

༢ ཤེས་རིག་ལ་མཆོན་ན། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དེ་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་
ཡོད་པ་ལ་ཁོ་པས་བོད་གཞོན་ཆེར་སློབ་སྦྱང་བྱ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཆད་སྤྱད་ཀྱི་མི་
འདུག ང་ཆོ་བཅན་བྱོལ་བ་ཁྱིམ་གྱི་བུ་ལས་མེད་ཀྱང་བོད་རིགས་ཁམ་གཅང་
གི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ ༡༢ ཡོད་ཅིང་ན་གཞོན་བརྒྱ་ཆ་དགྲུ་བཅུ་སྟོར་སྟོབ་གར་ཚུད་ཀྱི་
ཡོད། བོད་དུ་བོད་མི་ས་ཡ་དུག་བརྒལ་བ་ཡོད་ཀྱང་སློབ་གྲྭ་ཆེ་ཆུང་བསྟོམས་བཅུ་
བདུན་སྟོར་ལས་མི་འདུག་ལ། དེའི་ནང་དུ་སློབ་གྲྭ་པལ་ཆེར་རྒྱ་རིགས་དང་རྒྱ་
གཞུང་གི་གལ་ཆེར་བཟུང་བའི་བོད་གཞོན་རྣམས་རེད་ལ། རོབ་བཅིས་བྱས་ན་
བོད་གཞོན་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་ཅམ་ལས་སློབ་གྲུང་ཚུད་ཀྱི་མི་འདུག སློབ་ཆན་ཡང་བདུན་

ཆ་གཅིག་ཅུ་ལས་བོད་ཡིག་ཡོད་མ་རེད། ཕྱིན་ཆད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་ལྟེན་གྱི་སྤྲིད་ཀྱང་མི་འདུག།

༣ དབང་ཆད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་མཆོན་ན། ཤེས་ཡོན་ཡོད་མེད་ལ་མ་སྟོས་པར་ཁོ་ཆོའི་ཆབ་སྤྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་བོད་མི་འགའ་ཞིག་གོ་གནས་མཐོ་པོ་སྤྲད་ཡོད་ཀྱང་དབང་ཆད་མེད་པས་སྤྲུའི་རྫོས་གར་རེད། དེ་མིན་བོད་རིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་འཛོན་ཐང་བརྒྱད་དེ་གོ་གནས་རིམ་བཟོད་བྱ་རྒྱུ་མཐུན་ལས་ཅ་བ་ནས་བཀག་ཡོད།

༤ ཁེ་འབབ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་མཆོན་ན། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་མ་འཛོན་པའི་རྒྱབ་སྟེགས་ཉུང་ཤས་ལ་བོད་མི་བཞག་སྟེ་ཕོགས་ཐོབ་བྱུང་འདུག་ཀྱང་བོད་མིའི་ཁེ་དབང་ལ་གཞིགས་པས་ལས་དོན་སྤྲད་མི་འདུག་པ་མ་ཟད་དེང་སང་རྒྱ་རིགས་མང་དུ་བཏང་སྟེ་བོད་རིགས་རྣམས་ལས་ཀ་མ་ཐོབ་པའི་དཀའ་ངལ་ཇི་ཆེར་གཏོང་གི་འདུག།

༥ དེ་བཞིན་ཁེ་འབབ་ཆེ་བའི་ཆོང་དོན་མཐའ་དག་ཁོ་ཆོས་འཛོན་ཏེ་བོད་རིགས་ཀྱི་ཆོང་དོན་ལ་ཉམས་ཆག་ཆད་མེད་གཏོང་གི་འདུག། ཁེ་འབབ་ཡོད་པའི་ངལ་རྩལ་ལ་མཆོན་ནའང་དེ་བཞིན་རེད།

༦ དེ་བཞིན་བོད་ས་གནས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་སོགས་ཐོན་སྐྱེད་ཆེ་རིགས་ཁོ་ཆོས་ཁེ་ཕན་བསྐྱབ་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་ལས་བོད་རིགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་རྒྱེན་དུ་ནམ་ཡང་གཏོང་གི་མི་འདུག།

༧ དེ་བཞིན་བོད་དུ་འཇུགས་སྐྱོན་མང་དག་ཅིག་བྱས་ཀྱང་ཁོ་ཆོའི་སྟོབས་རྒྱགས་ཡར་རྒྱས་ཁོ་ན་ལས་བོད་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཅི་ཡང་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད།

༩ ཉེས་ཚབས་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ལྷ་ས་ས་མཆོན་པའི་བོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་
 སའི་རིགས་ནང་བོད་མི་གྲོང་གསེབ་ཏུ་གཏན་སྡོད་ཀྱི་ལག་ཁྱེར་ལས་སླ་བོ་སྤྲད་
 ། གྲང་གྲོང་གསེབ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཡོང་སྟེ་གཏན་སྡོད་བྱ་རྒྱུའི་ལག་ཁྱེར་ཅ་བ་ནས་
 སྤྲོད་ཀྱི་མི་འདུག། དཔེར་ན། རྒྱལ་ཐང་བའི་མི་ཞིག་རྒྱལ་ཐང་གི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཆོང་
 ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་བརྒྱབས་འདུག་པ་དེ་ཡང་གཏོར་བ་ཤིག་གིས་སྤྲོད་དུ་བཅུག་མི་
 འདུག་འདི་དག་གི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན་བཅའ་ན་བཟོད་ཐབས་ཅི་ཞིག་ཡོད།

༩ གྲོང་གསེབ་པ་རྣམས་ཆོང་འབྲེལ་སོགས་ས་གནས་གཞན་དུ་ལས་
 འཆོལ་བྱ་ཡུལ་བྲལ་བས་ས་གནས་རང་དུ་སྤྲོད་དགོས་བརྟེན། ས་གནས་སོ་སོར་
 མི་འབོར་ཡར་རྒྱས་ཇི་ཅམ་ཕྱིན་གྲང་འཆོ་རྟེན་སྤྲེལ་ཁ་ཁོ་ན་ལས་འཕར་ཆ་ཅི་ཡང་
 བྱུང་མི་འདུག་པས་ནམ་ཞིག་ན་འཆོ་བས་མི་ལྗེང་བར་ཉམ་ཐག་ཆགས་རྒྱུར་ཉག་
 ཅིག་རེད།

༡༠ དེ་བཞིན་བོད་མི་ལ་མཁོ་བའི་བཟོ་བྱ་དང་འབྲུལ་ཆས་ཆོང་དོན་
 སོགས་མི་མང་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་། ཡར་རྒྱས་གང་ཡང་བཏང་མེད་པ་རེད།

༡༡ དེ་དག་ལ་བརྟེན་བོད་མི་ཆོ་རྒྱ་དཔར་གཞུང་སྤྲོད་འོག་དེ་ལྟར་གནས་
 ན་ཁོ་ཆོའི་ཆེ་གཡོག་ཁོ་ནར་ཆགས་རྒྱ་ཉག་ཅིག་རེད།

པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྱེང་བར་པའི་ཡང་སྲིད་སྐོར་

བདེན་རྩལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱང་ངུ།

༡༣། །པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྱེང་བར་པའི་ཡང་སྲིད་སྐོར་བདེན་རྩལ་དབྱེ་ཞིབ་
བྱང་ཅམ་ཞུས་ན། རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་པཎ་ཆེན་མཆོག་
སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ངོས་འཛིན་ཐད། རྒྱ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གནང་དགོས་སྟེན་
གསེང་སྟེན་ཞུས་ལྟར། ད་ལྟ་རྒྱ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྲར་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་སྒྲ་
སྟོབ་དམ་གཙང་གི་ཐོག་ནས་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་དབྱུང་དབྱིས་ཕྱིན་པས་ངོས་འཛིན་
གནང་བྱུང་བ་དེ་ལ། བོད་གཞིས་བྱེས་ཡོངས་ནས་སྐབས་བསྐྱེད་གྱིས་སྲིད་བྱས་
ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དུས་ནམ་ཡང་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་རྒྱ་ལ་བ་ལབ་སྐྱས་གྱི་སྐུ་ཕྱེང་
རིམ་བྱོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡིད་ཆེས་ཆད་མ་རྟེན་ཟེན་པ་དང་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་
ན་མཆོན་དོན་གང་ཅིའི་དགེ་མཆོན་འོད་ལུང་འབར་བ་གདོན་མི་ཟ་ཡང་། སྲ་ཕྱི་
གོ་སྒྲོག་གིས་ངན་བྱས་བཏིངས་ཏེ། གསེར་བུམ་སྐྱག་འདོན་བྱ་འཆར་གསལ་བ་
དངོས་འབྲེལ་ཡིན་ཆོ། རྒྱ་དམར་གཞུང་ལ་སེལ་ཐབས་མེད་པའི་ནག་ཉེས་ཆེན་
པོ་བཞི་པོག་གི་རེད། དང་པོ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བརྩམས་པ་བསྐྱས་པས་རི་ཅམ་
སྐྱགས་ཀྱང་བརྩམས་པ་ཉག་ཅིག་ལས་མི་ཐོན་པས་དེས་ངོ་མའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་བྱུང་
པར་རྩལ་རྒྱུ་རང་ལྷགས་གྱིས་བདོལ་རྒྱ་རེད།

གཉིས་པ་པོ་རྒྱ་ལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འང་རྒྱ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་འབྲེང་
དབྱུ་པ་ནས་བརྩམས་པ་བར་སྐྱེ་ཐོག་གསུམ་གསེར་བུམ་སྐྱག་འདོན་མཛད་
ཀྱང་། འགན་ཡོད་བོད་ཀྱི་ལྷ་སྤེལ་སྤེལ་ཡོངས་གྱིས་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟག་

དབྱེད་ཞིབ་ཟབ་ཀྱིས་ཅེར་སོན་གཉིས་སམ་གསུམ་རྫོག་ཅིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མདུན་གསེར་བྱམ་སྐྱུ་ག་ཐོན་གཅིག་ལ་གཏན་འབེབས་མཛད་སྟོལ་བྱུང་བ་ནི་འདས་ཁ་མ་ཞོར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། སྐབས་དེར་རྒྱ་གཞུང་གི་སྐྱེ་ཆབ་པེབས་བ་ནི་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཅན་ལས་དཔང་པོར་བཀྱར་བ་ཡིན་གྱི་དབང་ཆ་སྤྱད་པ་གཏན་ནས་མིན་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཡིད་ཆེས་ཡོང་བར་པན་ཐོགས་སྤིང་ཀྱང་། བོད་མི་མང་ལ་ཡིད་ཆེས་འཕར་མ་སྐྱེ་གཞིའི་པན་རྒྱས་གང་ཡང་མེད། རོན་གནས་འདིས་རྟེན་འབྲེལ་འཕུགས་ཏེ་གསེར་བྱམ་ནས་ཐོན་པ་སྐྱེ་བྱེད་གསུམ་ལ་མཛད་འཕྲིན་མ་རྒྱས་པའི་ཁར་སྐྱེ་ཆེ་བྱུང་དུ་ལས་མ་བཞུགས་པ་ཀྱུན་གསལ་རེད། འདིས་སྐྱ་བསུན་གྱིས་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་བྱེད་བཙུག་གསུམ་པ་ནས་བཟུང་གསེར་བྱམ་སྐྱུ་ག་འདོན་མ་བྱེད་པར་ལྷ་མེའི་ལྷ་མཆོ་དང་འགན་འཁྱིལ་ལྷ་ཆོས་ཐུགས་དམ་བཟླ་ག་ལས་ངོས་འཛིན་མཛད་ཡོད། འདི་ནི་སྟོན་རབས་དང་མཐུན་པར་ཆད་འཕེལ་བྱུང་བར་བརྟེན་སྐྱེ་ཆེ་དང་མཛད་འཕྲིན་ཡང་བྱན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱུང་བ་མངོན་གསལ་ལྟར་རེད། དེ་ལྷ་བྱའི་གནས་ཚུལ་མང་བའི་རྒྱུ་གྱིས་པཎ་ཆེན་ཅིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་གོང་མ་དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་ཅིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ངོས་ལེན་གཙང་མ་གནང་ཡང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བཙན་བྱུགས་དང་སྒྲགས་གདན་ཁྲར་བརྟེན། བོད་མི་པལ་ཆེ་བས་ངོས་ལེན་གཙང་མ་མ་བྱས་སྐབས། གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱིའདོན་མཛད་སྟོ་ཡང་ཚུགས་མ་ཐུབ་པ་ཡོངས་གྲགས་རེད། རྒྱུང་སྤིང་འདི་ཡང་རྒྱ་གཞུང་གིས་དབང་བྱུགས་ཆེ་བས་འཐེན་ན་དེ་བས་ཀྱང་ངོས་འཛིན་བྱེད་གི་མ་རེད།

གསུམ་པ་བོད་པར་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚུལ་མཐུན་མིན་པར་གསེར་བྱམ་ཁ་གཡར་གྱིས་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ཡིན་ན། རྒྱུང་སྤིང་དེ་དང་དེའི་སྐྱེ་འཁོར་དང་བཙས་པ། བོད་མི་མང་གི་སྟོན་དུ་མཛད་མཐུན་གནས་རྒྱར་ལྟ་ཅི། ལྷ་

བྲང་ནང་དུའང་ཡོངས་འཛིན་དང་སྒོ་བ་ཐོགས་སོགས་འདོད་མཐུན་མི་རྟེན་པ་དང་།
དགོན་པ་གྲ་ཚང་། ཁྲོད་སྡེ་སོགས་སུ་ཕེབས་བཞུད་གང་གིས་སྐབས་སུའང་རང་
ངོས་ནས་སྒོ་བ་དེ་བག་ཕེབས་མེད་པ་དང་། གཞན་ངོས་ནས་དགའ་དད་སྒོ་གསུམ་
མི་འབྱུང་བར་བཅོན་པ་འགོ་བཞུད་ལྟ་བུར་ཆགས་རྒྱར་མ་ཟད། དེའི་ཡབ་ཡུམ་
སྤྱན་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་མཆན་དོན་འབྱེར་ན་ཁོ་ཆོ་བོད་
མི་མང་ཁྱོད་དུ་མཇུག་འབྱེལ་དང་བག་ཕེབས་ཀྱིས་འདིས་ཐོགས་དཀའ་བ་དང་།
མཆན་དོན་མ་འབྱེར་ན་རྒྱ་གཞུང་གིས་གཞོན་ཤུགས་སྤྲད་རྒྱ་ཉག་ཅིག་ལ་བརྟེན།
ཡར་ལངས་ན་མགོ་བརྒྱུད་བ་དང་མར་བྱེད་ན་རྒྱབ་བརྒྱུད་ཟེར་བ་ལྟར་འགོ་བཟོད་
སྤྲོད་བཟོད་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ངང་མི་ཆེ་བསྐྱལ་དགོས་པ་དང་། མཆོད་ཡོན་སྤྱན་
བདག་སོགས་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཅ་ཆད་ཀྱིས་སྒྲ་སྒོ་བ་ཀྱི་དམ་ཆེག་གཏན་མེད་དུ་
འགོ་རྒྱར་གདོན་མི་ཟ་བ་རེད།

བཞི་པ་རྒྱ་གཞུང་རང་ལ་སྟོས་ནའང་རྒྱ་བོད་དབར་གྱི་ཞེ་འཁོན་དང་རྟོག་
འཛིང་ཞི་བའི་ཆབ་དུ་དེ་དག་རྩེ་ཆར་ཕྱིན་ཏེ་བསྒྲིག་ཐབས་མེད་པའི་སྤྲོད་ནད་རྒྱན་
འབྲམས་སུ་འགོ་བ་དང་། རྒྱ་སྤྲོད་དེའི་སྤྱ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྤྲོད་སྒྲིབས་
དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འགོ་ཐོན་རྩོགས་མཐའ་མེད་པ་གཏོང་དགོས་དང་། རྒྱ་རིགས་
ཁུངས་ནས་ཀྱང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དད་གུས་ལྷུ་མཁན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ་ཆོས་ཀྱང་ཁོང་ཁོ་ཞེན་ལོག་གིས་རྒྱལ་ཞེན་བརྒྱུ་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་རྩེ་ཆར་
འགོ་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་དཔྱད་ཅན་གྱི་མི་ཞིག་ཡིན་པར་སོང་བརྒྱན་པར་ཤེས་བཞིན་
དུ་དེ་ལ་ངོ་མར་འདུ་ཤེས་སུས་ཀྱང་སྤྱི་ཡི་མ་རེད།

དེ་བཞིན་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱུ་ཁག་ནས་ཀྱང་ཆོས་དད་རང་མོས་ལ་བཅི་མེད་
བྱེད་པ་དང་། བཅོན་གཞོན་བྱེད་པར་དངོས་མཐོང་ལ་བརྟེན། ཞེན་པ་ལོག་སྟེ་བརྣམས་

འདོགས་ཀྱི་དུག་མདའ་ཆར་དུ་དབབ་རྒྱུར་ད་ལྟ་ནས་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོད།
མདོར་ན་བོད་མི་མང་མགོ་གཞོན་སླ་བ་དང་སྤྱིར་ཁ་སྤྱི་གཏད་མི་འབྱུང་བའི་ཆད་
དུ་བཅ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཡང་སྤྱིད་བདག་གཅེས་བྱེད་ཁུལ་ཡིན་ནའང་ཆོས་བརྒྱད་
དང་མི་མཐུན་པར་བཅན་ཤེད་དང་རྩོན་སྤྲིག་བྱས་པ་ཡིན་ཆོ། དེ་ལས་སྡོག་སྡེ་རྒྱ་
གཞུང་ལ་ཞེ་འཁོན་དང་རྒྱབ་གཏད་ཀྱི་ལས་དོན་སློ་གང་ས་ནས་སྤྲུག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱ་
ལས་ཡག་ཏུ་མི་འགྲོ་བའི་ཁར། ཆོས་དད་རང་མོས་ཀྱི་སྤྱིད་བྱས་དེ་ཡང་བརྩན་
མཐིལ་བརྗོད་པ་སོགས་སྤྱིད་དོན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་འཛོལ་རྒྱའི་ཆབ་ཏུ་པམ་ཉེས་ཆབས་
ཆེ་ཡོང་རྒྱ་མདོན་གསལ་ཆེ་ཤོས་རེད།

དེའི་ཐོག་སེང་ཆེན་ལྷ་མ་ཞེས་པ་བཟུང་སྤྱོད་དགོན་པའི་འགོ་འཛིན་དུ་
བསྐྱོས་པ་ཡིན་ན། བར་མཛོད་གཉེར་བ་རྒྱ་མའི་དབེ་བཞིན་རྒྱལ་ཡོངས་མི་མང་སྤྱི་
དང་། ཁྱད་པར་བཅ་ཆེན་ལྷ་བྱང་དང་བཟུང་སྤྱོད་དགོན་པའི་གྲ་མང་། ཡུལ་སྡེ་
ཁག་དང་རྒྱ་གཞུང་དབར་དབྱེན་སྤྱིར་དང་འགལ་ལྷ་གཏིང་སྤོང་གི་བྱེད་གཏེ་ཅན་དུ་
གྱུར་པ་མ་ཟད། འབྲུག་ཡོང་གི་སྡེ་འཛེན་དང་རྩོན་འབག་གི་དར་ཆེན་སྤོང་མཁན་གྱི་
གཙོ་བོ་ཞིག་ཆགས་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི། ཁོ་པའི་སྤྱིས་རབས་ལས་ཤེས་སྤྱོད་པ་མ་ཟད་
ད་ལྟའི་མི་ཐོག་འདི་ལས་ཀྱང་ཤེས་སྤྱོད་སྡེ། ཁོ་པ་དབྱུལ་སྤང་གཅིག་གི་དོན་དུ་
དག་གཉེན་ཉེ་ཆོང་བྱེད་པོད་པའི་སྤྱིར་ཁམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་གསལ་
པ་དེ་རེད། རྒྱ་དམར་གཞུང་འདིས་ཀྱང་བཟུང་སྤྱོད་དགོན་གཉིས་དང་བོད་མི་
མང་དང་བཅས་པར་རྟོག་རྟོག་བཏང་ནས། སེང་ཆེན་གཅིག་པོ་འདེམས་སྤྲུག་བྱས་
པ་འདིས། རྒྱ་གཞུང་འདིར་མི་མང་ལ་ཤེས་ཞེན་དེ་ཅི་མེད་པ་དཔོག་སྤྱོད། དེར་མ་
ཟད་རྒྱ་དམར་གཞུང་རང་ལ་མཆོན་ནའང་ ༡༩༥༩ ནས་ ༡༩༨༩ བར་རང་གི་ཞུ་མོ་
ནག་པོ་གཞན་ལ་གང་གཡོགས་པ་དེ་ལ་ནག་པོས་བཀའ་སྤྱོད་ཡོད། དེ་ནས་བརྒྱུད་

ཅུའི་བར་ཞུ་ནག་གང་དུ་གཡོགས་པ་དེ་ལ་བྲ་བོ་ལས་བཟོ་ཐུབ་མེད། དེ་ནས་ད་
ལྟ་བར་ཞུ་ནག་གང་དུ་གཡོགས་པ་དེ་དག་དཀར་པོ་དཀར་གཙང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་
ཐོན་དང་འཐོན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། ད་དུང་ཁོ་པར་ཆོར་སྒང་མ་བྱུང་བ་
ཡིན་ནམ་ཤེས་བཞིན་བྱད་གསོད་འདི་ལྟར་ཅི་ལས་བྱུང་ངམ་ལེགས་པར་སོམས་
ཤིག ། ཉ་ས་རིགས་སྟོབ་འགན་འཛིན་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས།

སྒྲིན་བསྐྱང་དགོ་འདོན་ཚུལ་བཞིན་གནང་དགོས་པའི་ རེ་བསྐྱལ་སྤྲིངས་ཡིག

༡༣། །བསྐྱབ་གསུམ་ནོར་འཛིན་འཕྲིན་ལས་དང་ཆར་ཐང་ལྷན་བྱུང་བ།

ཆེད་ལྷ། གསར་འབྱོར་གྱི་རྒྱུན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་སྒྲོན་དུ་
ཡིག་འཕྲིན་འབྱོར་དོན་ལྟར་སྒྲོ་པམ་གྱི་གནས་སུ་མངོན་ཡང་རིམ་བར་བཀའ་མོལ་
བྱ་རྒྱུ་བྱས་ནས་ཡིག་ལན་མ་བཏང་། ད་ལམ་ཡང་བསྐྱར་ཡི་གོ་འབྱོར་བར་བལྟས་
ན་ཁང་ཆན་གཉིས་ཅོད་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བཟོ་རྒྱུའི་ཉན་ཁ་ལ་བརྟེན་ཡིག་ལན་འདི་
གཏོང་གི་ཡོད། ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཅོད་རྒྱུ་གི་འགོ་བསྐྱངས་འདུག་པ་བདེན་པ་རེད།
ནང་ཆགས་ཐང་ཀར་བཤད་ན་ངས་ཁང་ཆན་གཉིས་ལ་སྒྲོགས་རེས་མེད་པར་ཆ་
སྒྲུམས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་གཉིས་གྱི་རྒྱུན་འབྱོར་དུས་ཁྱི་དང་སྒྲོ་བ་འཕྲད་པ་ལྟ་
བྱས་ཉལ་ཐོབ་བྱས་པ་རེད། ནང་ཁྱིམ་སོགས་ནས་ཡི་གོ་ཡོད་ལུགས་བསྟར་དེ་
དགོ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྱིམས་ལ་བཅི་མེད་བྱེད་པོད་པ་དེ་ཡ་མཆན་པོ་རེད། རང་ཉིད་
ཆོས་འདུལ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་གིས་ལས་འབྲས་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་
ཁྱིམས་ལ་ཆད་མར་བཟུང་སྟེ་བཅི་བཀའ་ལྷ་དགོས་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་པལ་བའི་དག་
སྐད་ལ་ཆད་མར་བཟུང་སྟེ་བབ་ཅོལ་བྱས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གནད་དེ་ཅམ་ཡང་མ་ཤེས་
པའི་རྟགས་མ་རེད་དམ། དེང་སང་སྒྲ་མ་དང་དགོ་བཤེས་མིང་ཅན་མང་པོས་གཤན་
ས་དང་ཆོས་ལུགས་སྒྲོགས་རེས་ཀྱིས་དབྱེན་སྒྲོར་བྱས་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱི་སྟེ་དཀྱུག་

མང་པོ་བཟོ་བཞིན་འདུག་ན་ཁྱོད་གཉིས་དེ་ཆོའི་རྗེས་སུ་མ་འགྲོ་ན་ཡག་གི་རེད།
སྡོན་ཡང་གྲ་རྒྱུན་གྱི་དོན་དུ་ཁང་ཆན་པན་ཚུན་མགོ་ལས་སྐྱ་ཆེ་བའི་ནང་འཐབ་ག་
ཆོད་བྱང་ཆར་བ་རྣམས་འན་ནས་ཕྱིན་ཆད་སྤང་སྤང་བྱེད་དགོས། ང་ཆོའི་དགོན་
ཕྱེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁང་ཆན་གཉིས་ལ་ལྟ་སྟངས་ཕྱོགས་རིས་མེད་པའི་དམ་གཙང་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་འཕྲོ་བརྒྱག་མ་གཏང་ན་ཡག་གི་རེད། ད་ལན་གྱི་ཚད་རྒྱུག་དེ་གཙང་
མ་མ་བཟོས་ན་ཕྱིས་པོ་སུ་འབྱོན་དང་ལག་གང་མགྲོགས་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་ངན་ཆགས་
གྱི་རེད། དགེ་འདུན་གྱི་དབྲེན་སྦྱོར་ལས་སྤྲིག་པ་ཆབས་ཆེ་བ་མེད་པ་མདོ་བསྟན་དུ་
མ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཡང་འན་ནས་མིག་འབྲས་ལྟར་བསྐྱང་བཅི་དགོས་
པ་ནི་རང་ཉིད་ཆོས་གཤམ་དུ་བསྐྱད་པའི་དགོས་པ་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་ད་དུང་
སློབ་སྦྱོང་ལུ་མཐུད་གིས།

ད་སློབ་སྦྱོང་པོ་ཁྱེད་ཀྱི། ཁྱེད་ཆོ་ནང་ཆགས་སྐྱད་ཆ་བཤད་ནས་ལེགས་
འགྲིགས་བྱང་ཡོད་ན་དེ་དོན་དགའ་བསུ་ཡོད་ལ། ཅི་སྟེ་བྱང་མེད་ན་ད་ལྟ་གྲ་རྒྱུན་
བརྒྱད་ནས་བཞི་ཕྱ་ཁང་ལ་ངེས་པར་གཏོང་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུར་
དངོས་ཡོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཆེན་དུ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་དོན་གྲིང་གྲ་རྒྱུན་སྡོན་འབྱོར་གས་
ནས་བརྒྱད་ཕྱ་ཁང་ལ་གཏོང་རྒྱུ་བྱེད་དགོས། དེ་མ་ལོངས་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱོད་
གཉིས་སར་འབྱོར་ཡང་ལམ་སང་ཕྱ་ཁང་དུ་ཆེད་བརྒྱུད་སྤྲིད་དམ་བཅའ་གཙང་
མ་ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་བ་ཞིག་བྱང་ན་ཕྱིན་ཆད་གཙང་མ་ཡོང་གི་རེད། གང་ལྟར་
ཁང་ཆན་པན་ཚུན་གཅིག་པན་གཅིག་གྲོགས་དང་མིག་གཤམ་གཤམ་གསུམ་ལྟར་བཅི་
མཐོངས་འབྲས་མཉམ་དུ་གནས་ཐུབ་ན། དགེ་འདུན་མཐུན་པ་བདེ་བ་སྟེ། །མཐུན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་ཐུབ་བདེ། །གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱགས་རྒྱུ་རིང་པོར་བསམ་
དགོས། ཆོས་ལྡན་རྒྱུད་གིས་ཀྱང་རྒྱུན་རྒྱུད་ལ་བརྟན་འདོགས་ཆེན་པོ་དང་རང་

ཁེ་ཁོ་ནར་ལྷ་ཚུགས་མི་བྱེད་པར་གོང་གསལ་ལྟར་འགྲིག་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་
 དང་། རྒྱ་ཆགས་ཁོ་ན་ལ་སོང་ནང་ཆགས་ཀྱི་ཤ་ཞེན་དང་མཛའ་བཅེ་གྲུ་ཡངས་
 བོའི་ལམ་ནས་འགྲིག་ཐབས་བྱེད་པ་ལས། གྲུ་དོག་པོ་དང་ནང་ཚོད་ཆ་པོ་མ་བྱེད་
 ན་དགའ་བ་ལས་བསྟོན་འཇུགས་ཆེན་མཐའ་མར་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་མི་བདེ་
 བ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེ་ལྷགས་སྤྱོད་གས་གཉིས་ཀས་སྟོན་བསྐྱང་དགེ་འདོན་ཚུ་ལ་
 བཞེན་བཀྱི་རོགས་ཞེས་ནན་ཏན་ལྷ་ཚུ་ཡིན། དེ་དོན་དགོངས་འཇགས་དང་རེ་
 སྟོན་བཅས། དེགས་སྟོབ་ཁང་ནས་དགེ་མིང་སྟོང་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ ༡༩༩༡ ཕྱི་ཟླ་
 ༡ ཆོས་ ༡༣ ལ་སྤྲུལ། །

རྒྱ་ས་རིགས་སྒོ་བ་འགན་འཛིན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་

དབང་མེད་ཁ་ནས་ཐལ་བ།

༥ ཉེ་ཆར་ཚུ་སྐང་ཆོགས་གཙོ་མི་ཐང་ཨ་ཐར་དང་། ཆོགས་གཞོན་བུ་
དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་ཚུ་སྐང་འཕུས་མི་བདུན་དང་། ཐེ་ཨན་བོད་སོག་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་མི་འཕུས་ལཱ་ལྷན་ཆོགས་ཐོག་ནས་ཆབས་ཆེའི་དོན་ཆན་གསུམ་འཁོད་
ཀྱི་གྲོས་ཆོད་གསལ་བསྐྱགས་ཟེན་པ་དེའི་སྒྲོར་ལ། ལྷན་རང་གི་བསམ་ཚུལ་བུང་
ཅམ་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ཅ་བར་ལྷན་རང་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཡགོང་
ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དབུ་ཁྱིད་འོག་སྤྱི་པན་ཀྱི་འགྲུལ་སྐྱོད་གང་ཐུབ་ལས་
སྤྱིད་དོན་ཆོགས་པ་ལྟ་ཅི་རང་གཞུང་གི་ནང་སྤྱིད་ལའང་ཐེ་བྱས་མེད་ཐུར་འདི་གར་
རིགས་སྒོ་བ་ཀྱི་འགན་ཁུར་བྲངས་ནས་ཀྱང་། རང་ཁོངས་སྒོ་བ་གཉེར་བར་ཆོས་
ལུགས་དང་། མི་རིགས་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་སྤྱིད་དོན་ཆོགས་པའི་ཕྱོགས་
སུ་མ་ལྟར་བར་རང་ཚུགས་རང་བཟུང་དགོས་པ་གཤམ་གནད་ཆེ་ཤོས་སུ་བཅིས་ཏེ་
སྤྱིད་དོན་ཀྱི་ཆོགས་པ་གང་ལའང་ཐེ་བྱས་དང་འདུས་ཆོགས་བྱེད་ཀྱི་མེད། འོན་
ཀྱང་གོང་གསལ་ཀྱི་དོན་གནད་དེའི་ཐོག་སྤྱི་བ་བསྐྱམས་ནས་སྤྱིད་སྒོས་མི་བཟོད་
པས། མ་འོངས་པར་ཡོ་བསྐང་བདེ་སྤྱད་ལྷན་བུ་ཞུས་ན། ང་ཆོ་བོད་ཆོལ་གསུམ་
སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཚུ་སྐང་མི་མང་གི་ཅ་དོན་ནི་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་ལམ་སྟོན་འོག་
ཆོལ་གསུམ་སྤྱི་མཐུན་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་ལས། མི་ངན་རེ་བྱུང་གིས་ཐེ་བྱས་
དང་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཆ་སྤྱི་ཅམ་མེད་པ་ཤེས་གསལ་ཡིན་ཡང་། རང་
དོན་ཁོག་བཅུག་གིས་གོང་གསལ་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་དེ་ནི་བཀའ་བྱུང་སྤྱི་རྒྱལ་ལོ་དོན་

ལྷ་མོ་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་ལས་ཀྱང་མངོན་ཆོད་ཆེ་བ་ཆགས་འདུག། སྤྱོད་མཆོག་གིས་རང་གི་ཁང་བ་བཅོངས་ནས་གནས་ཆང་གཡར་རྒྱུའི་དགོངས་ཚུལ་བཏོན་པ་དེས་བཀའ་ལློན་ནས་བཞུགས་དགོས་ཆགས་ཡོད། བྱིད་ཆོ་མི་བརྒྱ་གཅིག་གིས་ནག་ཁུང་དུ་རྒྱ་མས་རྒྱ་རྩས་བཞོ་རྒྱུའི་བྱས་ངན་བཏིང་བ་དེ་ཉ་ལས་བྱུང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། བྱིད་ཆོས་གྲོས་ཆོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ་ཐེ་ཕུན་གཞུང་ལ་བྱུང་ནས་རོགས་རམ་ཐོན་ཆེ་འཛོལ་ཐབས་ཁོ་ན་ལས། སྤྲིད་དོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡང་མི་འདུག། བྱིད་མི་བདུན་པོར་རྩ་དོན་དེའི་ཐོག་བོད་མི་མང་གི་ཆབ་སྲུང་། མདོ་སྟོད་མི་མང་གི་རོ་ཆབ་ཀྱང་ཐོབ་ཐང་གཏན་ནས་མེད། བོད་སོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མི་ལྔ་པོ་དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་གཞུང་མང་གྱི་རོ་ཆབ་སྲུང་། རྒྱ་ནག་མང་གཙོ་རྒྱུར་ཀྱང་དེའི་ཆབ་དང་། དེའི་ནང་ཐེ་བྱས་བྱ་རྒྱུའི་ཞབས་སྟེགས་ཀྱང་འཛོལ་རེ་བྲལ། ལྷ་ག་པར་དུ་ཐེ་ཕུན་མི་མང་གི་ཆབ་ཀྱང་མི་འཛོན་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་བོད་རྒྱལ་འཛོང་གི་རྒྱུ་འབྱེད་ཐངས་གཉིས་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་ཡོངས་མི་མང་ནས་གསལ་པོ་མཁུན་དགོས། བྱིད་ཆོའི་གྲོས་ཆོད་ཀྱི་དོན་ཆོད་དང་པོ་དེ་ནི་རྒྱ་བོད་གཉིས་བར་སྤྲིད་དོན་གྱི་ཅོད་སྤྲོང་དང་གཏམ་བཤད་ཉན་མ་སྤྱོད་པའི་མངོན་ཏྲགས་ཏེ། རྒྱ་ནག་གི་སྤྲིད་བྱས་ལྷག་བཏང་སྐབས་ནས་བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་སྤར་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་གསལ་བསྐྱགས་ལན་མང་བྱས་ཟིན་པ་མ་ཟད། རང་སྤྱོད་ལྷོངས་སྤར་འཇུགས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཡང་བྱས་ཟིན་པ་བྱིད་ཆོས་ཐོས་མི་འདུག དེ་ཅམ་ཡང་མ་ཟད་ལྔ་གོང་ས་མཆོག་གིས་རང་བཅོན་ཅོད་སྤྲོང་དོར་ན་ནང་དོན་གང་དགོས་ཀྱང་འགྲིགས་ཐབས་ཡོད་ཅེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁ་ནས་མ་ཉི་བགྱངས་པ་བཞིན་བྱས་ཀྱང་ད་དུང་ཤེས་མི་འདུག རྒྱ་ནག་མང་གཙོ་རྒྱུར་ན་ཁོ་ཆོས་སྤྲད་པའི་བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ལས་ལྷག་པའི་ཁོ་དབང་བསྐྱབ་རྒྱ་ཡོད་བཞིན་དུ། རོ་མ་མཐོང་གོང་ནས་

དུ་མི་དགོས། ང་ཆོ་བོད་མི་རབས་ལ་མཁོ་བའི་ཁེ་དབང་དང་། བོད་རིགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཁེ་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་འཐབ་ཚད་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ཆོའི་མི་ཐོག་འདི་དང་། ཁྱད་པར་མི་བདུན་གྱི་ཁེ་བོགས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་འཛོལ་པའི་སྲིད་དུས་མཐིལ་བཅོལ་རང་གིས་བྱས་པ་དེ་རེད།

དོན་ཆཛ་གཉིས་པ་དེ་ཡང་། བོད་རང་སྐྱོངས་སྐྱོངས་ཁས་སྤངས་ཆར་ན་ལ་གོང་ས་མཆོག་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་བྱུང་བའི་བས་ལྟ་བུ་སྐྱོར་བྱེད་དོན་ཅི་ཡོད། དེའི་ཆོ་རང་ཅག་མི་མང་ཡོངས་ཀྱིས་ལ་གོང་ས་མཆོག་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབུ་འཁྲིད་སོར་གནས་དམ་བཅེངས་བྱ་རྒྱུ་མ་གཏོགས། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་རྒྱལ་སྐྱོར་འཛོལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡང་མེད། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་འཇམ་གླིང་རྒྱལ་འབངས་ཆང་མས་བཅི་བཀུར་དང་ལེན་གྱིས་གསལ་བསྐྱགས་ས་གསུམ་འགྲངས་བཞིན་པ་འདི་ལྷག་པའི་མིག་གིས་ཉི་མ་མ་མཐོང་བ་བདེན་པ་རེད། ལ་རྒྱལ་བ་སྐུ་མེད་ལྟ་བུ་དང་བཅུ་གསུམ་པ་གཉིས་བོད་པའི་ངོས་ནས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དུ་བཀུར་བ་མ་གཏོགས་རྒྱ་ནག་གིས་དེ་ལ་ཐེ་བྱས་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་མེད་ལ། སྐུ་ཐོག་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན། རྒྱ་ནག་གིས་ཐེ་བྱས་བྱས་པའི་ལ་རྒྱལ་བ་རིམ་བྱོན་ནམས་སྐུ་ཆེ་མ་བཟོན་པ་དང་ཆབ་སྲིད་ཡུན་རིང་འཛིན་མ་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་ཡོད།

གྲོས་ཆོད་གསུམ་པ་དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཉན་སེམས་སྐུ་ཅམ་བྱས་མ་སྤྱོད་པའི་རང་མཆང་སྟེ། རྒྱ་ནག་གོང་མའི་རིང་ལུགས་སྐྱབས་རང་ཁོངས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ཁག་ལ་ངོ་བོ་སྟོང་འབྲེལ་གཏུགས་མང་ཡང་། མི་མང་བྱིངས་ལ་གནོད་ཆབས་ཆེ་བ་ལས་པན་ཐོགས་གང་ཡང་བྱུང་མེད་ཁར། ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོ་གཏོར་བཞིག་དང་། མི་སྣ་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཟོན་

གསེས་ཀྱི་མི་འདུག་གས། བོད་འབྲི་ཚུའི་ཤར་རྒྱུད་ཀྱི་མངའ་སྡེ་མང་པོ་རྒྱ་ཁོངས་
སུ་བརྒྱལ་ནས་ལོ་ཤས་སོང་རིང་ཁུལ་སྤུ་ཤེས་པ་ལས་པན་ཐོགས་དང་ཡར་རྒྱས་
ཀྱི་འཇུགས་སྐྱུན་སྡེ་གཅིག་མེད་ཐོག་དེ་ཁུལ་ཀྱི་སྡེ་ཁག་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་འབའ་
དང་། སྡེ་དགེ་དང་། སྐ་པ་སོགས་སུ་རྒྱ་དམག་རྩིང་པས་ནང་ཁུལ་དཀྱུགས་སྡེ་
ཀྱིས་འཇུགས་འཛིངས་དང་མི་གསོད་ཁག་སྤྱིར་རི་སྡེ་དེ་གི་བྱས་པ་བརྗོད་ཐབས་
ཨེ་ཡོད། དེ་རྗེས་གྲུང་ཁན་རིང་ལུགས་པས་རི་བྱས་སྒོ་རོར་གསལ་བཞིན་པ་མ་
རེད་དམ། སྤྱིར་རྒྱ་ནག་མང་གཞིར་འགྱུར་དབང་ལ་བཏང་ནའང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་
ཐོག་མཉམ་སྤྱིལ་མཉམ་སྤྱིར་ཡོང་རྒྱུ་འི་རེ་བ་དེ་ནི་བེད་ཤུལ་འོ་མ་འདོད་ནས་རྒྱ་མ་པ་ལ་
འཛིབས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་རེད་དམ། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཆོས་ཕྱོགས་པ་རེ་བྱུང་གིས་
བོད་ལ་མཐུན་འགྱུར་བྱས་ནའང་། ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ལ་གཞོད་
འཆེ་མང་བ་བྱས་ཡོད། མ་འོངས་པར་ཡང་དེ་བཞིན་ཡོང་རྒྱུ་ད་ལྟ་ནས་ཆོད་དཔག་
ཐུབ། ལྟུང་པས་མགོན་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ཡང་སྐབས་དེའི་གོང་མས་དབུ་མར་
བཀྱར་ཏེ། ལྟུང་པ་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཞུས་ཀྱང་། ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་མངའ་སྡེ་མང་
པོ་ཁོ་པས་བཟས་པ་གོང་གསལ་ལྟར་རེད།

ཕྱིས་གོང་མ་ལ་ས་ཁུལ་དེ་དག་ཚུར་དགོས་ལུགས་གསུངས་སྐབས་གོང་
མས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་ཆ་བྱེད་རང་ལ་བུལ། སྤིད་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་ཆ་ང་ལ་
ཡོད་ཅེས་བཅན་བཤད་བྱས་པ་ལས་གོང་མར་བདག་ཐོབ་མ་ཡིན་པ་ད་དུང་མ་
ཤེས་སམ། དེ་དག་ཏུ་དབུས་ནས་ཆོས་རིག་གི་རྒྱས་པ་ཆེ་བས་མི་རིགས་ཀྱི་རང་
དབང་མ་བརྒྱལ་ཙམ་བྱུང་བ་དེ་གང་གི་དྲིན་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་
མཐའ་དག་བོད་པས་འཛིན་སྤྱིར་གིས་གཞན་ལ་སྤེལ་བ་ལས། གཞན་ཀྱི་མཉམ་
འབྲེལ་ཀྱིས་སྤེལ་བ་སྡོན་ཆད་ཀྱང་བྱུང་མེད་ལ་ད་ལྟ་མེད་ཅིང་། མ་འོངས་པར་

ཡང་ཡོང་རེ་མེད་པ་མངོན་གསལ་ཡིན་བཞིན་དུ། ཁྱིམ་ཆོས་ཆོང་པས་དངོས་ཐོག་
བརྗེ་ལེན་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག་གམ། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཁ་ལ་སྐྱེར་ནས་
རང་གྲིམ་རྒྱས་སྒྲོས་དེ་དོ་ཆ་ཁྲིལ་གཞུང་བུལ་བའི་ལས་དོན་དུ་དུང་མ་ཞེས་སམ།
དོན་སྙིང་ཡོང་ས་མཆོག་གིས་དབུ་འཁྱིལ་བའི་འོག་བོད་རིགས་གཅིག་གྱུར་གྱིས་
རང་ཅག་མི་རབས་ཀྱི་ཅ་དོན་ཐོག་ཀྱས་ཤུགས་བསྐྱེམས་ནས་མི་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྟ་
འཁོར་ཡོད་ཅིང་། ད་དུང་ཡང་རྗེ་ཅམ་བསྐྱུག་དགོས་ལྟར་ཡང་བསྐྱུག་དགོས་པ་ནི་
མི་རབས་ཀྱི་ཅ་དོན་ལ་ཐུག་ཡོད།

བོད་སྤེལ་བྱུང་འཐོར་ནས་བོད་རིགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཁོ་དབང་བསྐྱབ་མ་
ཐུབ་པར་བརྟེན། བོད་མི་རབས་ལ་གྱིད་གྲུང་རྗེ་ཅམ་ཐོག་བ་ད་ལྟ་གསལ་མཐོང་དེ་
ཉིད་མ་ཆོར་བར་མི་རིགས་ཁ་གཏོར་བཏང་ན་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲིག་གཅོད་མཁན་
ཆགས་ཀྱི་རེད། མི་རིགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཁོ་དབང་བསྐྱབ་རྒྱའི་དུས་ཆོད་བཟང་
ཤོས་འདིར། དེ་དག་དོར་ནས་སྡེ་ཁག་རེ་བྱུང་གི་མིང་ཁྲིར་ཉེ་སྤྱིར་དོན་ཁོ་དབང་
སྐྱབ་འདོད་བྱེད་པ་ནི་གསེར་སྤྲད་ནས་རྩམ་བ་སྒོར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་རེད་དམ།

འཆལ་གཏམ་ཞིག་ལ་མདོ་སྟོད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་རང་སྤྱོད་སྤྱོངས་
དགོས་ཚུལ་བསམ་ལོག་འཆར་བ་ཡོད་སྐད་འདུག་ན། དེ་ནི་ཁྲུང་བ་རུལ་བའི་སྤྱི་
གཏམ་ཞིག་རེད། མངའ་སྡེ་གཞན་དང་མི་འབྲེལ་བར་མདོ་སྟོད་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་ཆོས་
ལུགས་འབྲེལ་མིན། སྡེ་ཁག་འབྲེལ་མིན་མང་བ། དེའི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་རྣམས་གཅིག་འོག་
གཅིག་མི་འདུ་བའི་ཁོངས་སྡེ་གསལ་དང་རང་ཉིད་ཆེ་བ། ཉན་ཁུལ་འཁྲུག་ཅོད་མང་བ་
སྤྱི་རབས་ནས་ད་བར་གསལ་བཞིན་པས་འགོ་གཙོ་གཅིག་འཕུས་སུས་བྱེད་ཐུབ།
སྤར་འབའ་པ་སྐྱལ་བཟང་ཆེ་རིང་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་འགུལ་ཞིག་བརྩམས་སྐད་
ཀྱང་། རྒྱ་སྤྱོགས་དང་རང་སྤྱོགས་གཉིས་ཐད་ནས་དོ་རྒྱལ་ཆེ་བས་ཁོ་བ་རང་སར་

བསྐྱེད་མ་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཅི་བྱུང་མ་འོངས་པར་ཡང་དེ་ལས་ཕྱོག་པ་ཡོང་རྒྱ་
གཞོན་མི་ཟ་བ་རེད། ད་ལྟའི་པན་ལའང་དཔོན་ཁག་ནང་ཁྱལ་འབྲུག་འཛིང་ཇི་ཙམ་
བྱུང་ཟིན་པ་བྲན་གྱི་མི་འདུག་གམ།

མདོར་བསྟུས་ན། མི་སྟོང་གིས་མི་ཐེག་པའི་ཁྲར་དེ་མི་རེ་བྱུང་གིས་
འདེགས་རྒྱའི་རེ་བ་བྱས་པ་དེ་ནི་སེམས་གཏིང་ནས་དགོད་ཤོར་བའི་རྒྱ་རེད། དེ་
དག་གི་གནད་དོན་ལ་དབྱེད་ཞིབ་མ་ཞོར་བའི་ལམ་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་ལམ་
སྟོན་ལས་མི་འགོར་བར་བོད་རིགས་གཅིག་གྱུར་གྱིས་མི་རབས་གཅིག་གྱུར་གྱི་
ཁེ་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་ལ་དམིགས་གྱིས་ཕྱག་སྟེ་ཚོད་སྐྱབ་བྱ་རྒྱ། བོད་འབངས་སྤྱི་
དང་ཁྱད་པར་གཞིན་སྤྱོད་ནས་བས་སྒོ་སྒོ་བས་བསྐྱེད་དེ་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་ཅལ་
སྤྱགས་ཡོང་བ་ཞེས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་གསོལ་འདེབས་ཁྱེ་རྒྱ་དང་གུས་འདུད་ཆད་
མེད་བཅས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༥ ལ། །

མཆན། ཚེས་ཡིག་འདིའི་ནང་ནས་ཤོག་ལྟེ་གཅིག་བྱུར་བཏོན་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥
ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་འདོན་སྤེལ་ཁྱེས་པའི་མང་གཙོ་ཆོགས་ཤོག་ནང་མདོ་སྟོད་མི་མང་གི་ངོ་
ཆ་བ་ཀྱང་ཐོབ་ཐང་གཏན་ནས་མེད། ཅེས་པའི་ཚེས་བྱང་ཐོག་བཀོད་འདུག་ཆོགས་ཤོག་རང་
གི་གསལ་བཤད་ནང་གོང་འཆར་ཤོག་ལྟེ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་བྱུར་འདོན་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་
ཀྱང་བཀོད་འདུག།

རྒྱལ་ཆེན་ཤུགས་ལྡན་དུ་འབོད་པའི་དོལ་རྒྱལ་གྱི་སྐོར་ལ་དབྱད་པ་
བདེན་པའི་ཚངས་ཐིག་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

དཔར་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

༡༡། །པོད་གངས་ཅན་སྤྲོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་གི་དཔལ་ཡོན་ཆེས་ཕུན་སུམ་
 ཆོག་གསལ་པ་འདི་བཞེན་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཉམས་པ་སོར་ཆུང་དང་། མང་ཆོག་གསལ་
 རྣམས་ཆོས་སྤྱི་དགཉེས་ལྷན་རང་དབང་བདེ་སྤྱི་དམིགས་སྤོང་རང་སྤྱི་དེག་འོང་བ་
 ལ་ང་ཆོ་བོད་མི་སྤྱི་བོ་གནས་བསྐྱོན་ཡོངས་ནས་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཡུལ་
 དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་གང་གི་བཀའ་ཁྲིན་ལ་བསམ་
 ཞེས་ནན་ཏན་གྱིས་མགོན་པོ་གང་གི་བཀའ་སློབ་ཁག་ཚུལ་བཞེན་འབད་སྤྱོད་ཐོག་
 རང་རྒྱལ་ལ་དཔགས་པའི་དབྱ་འོག་དབྱང་འདེགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱུ་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན།

དེར་བཞེན་བདག་ཅག་གི་ཀན་དམ་པ་མཆོག་ནས་སྤྱགས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 གོང་གསལ་དམིགས་ལུལ་དེར་གཏད་ནས་པོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ལྷན་པའི་བོད་
 རིགས་སྐྱོན་ཁྲོ་ཡོངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལྷག་བསམ་སྤྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུས་ལ་གཞི་བཅོལ་ཏེ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དབྱད་པའི་རང་གི་འཆར་སློ་
 རྣམས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་གཞིན་སྤྱོད་ཁྱུ་བའི་སྤྱད་དུ་གསུང་
 ཚུལ་ཇི་སྤྱད་ཅིག་སྤྱོད་ཡོད། དེ་དག་ལས་ད་ལམ་ང་ཆོ་གང་གི་བཀའ་ཁྲིན་གྱིས་འཆོ་
 བའི་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་གཉེར་བ་དང་སློབ་ཟུར་སྤྱན་མོང་ནས་
 ཀན་དམ་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་བཞེད་པ་སློང་བའི་ཕྱིར་ཀན་དམ་པས་དོལ་རྒྱལ་ཀྱི་སློར་
 ལ་གསལ་བཤད་གནང་བ་རྣམས་སྤྱགས་བསྐྱེགས་བཞིས་ཏེ་རྒྱལ་ཆེན་ཤུགས་
 ལྷན་དུ་འབོད་པའི་དོལ་རྒྱལ་ཀྱི་སློར་ལ་དབྱད་པ་བདེན་པའི་ཆངས་ཐིག་ཅེས་པའི་
 ཕྱག་དེབ་འདི་དཔར་དུ་བསྐྱོན་སྤྱོད་པར་དགའ་སློབས་བྱུང་།

ཕྱག་དེབ་འདི་ཡིས་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་རྣམས་མང་

ཚོགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཏེ། རང་རང་གི་འདི་ཕྱི་འཁྱེད་ཁྱེད་འདེམས་ཁ་མ་
ནོར་བ་བྱ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ངེས་ཅན་ཞིག་འོང་བའི་ཡིད་ཆེས་དང་བཅས་རིགས་
ལས་སློབ་གཉེར་བ་དང་སློབ་ཟུར་ཟུན་མོང་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༧ རབ་གནས་
མེ་སྐང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༣ ལ།

ཚུམ་པ་པའི་ངོ་སྤྲོད།

༡༡། །རྒྱལ་གཅེས་ལྷག་བསམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྒྲུག་པ་བཀའ་ངེན་མཆོངས་མེད་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་མོ་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་དམ་པ་
དོན་གྱི་སྤང་དུ་མཆོན་ནས་སློས་ན་ཤུའི་དགེ་སློང་སློབ་ཐང་རྒྱ་མཆོད་དཔལ་བཟང་
པོ་མཆོག་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱ་མཆོད་ལྷ་བྱ་ནས་ཆུ་ཐེགས་ཅན་ཞིག་གི་རབས་གདུལ་བྱར་
གཞན་སྐྱེལ་ཁྱེད་པའི་སྤང་དུ་འབྲིན་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཁོང་ནི་རྣམ་
བྱུང་སྟེ་རབ་རྒྱལ་ས་པོ་འབྲུག་གི་ལོ། གྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ལོར་བོད་ཤར་ཕྱོགས་མདོ་
ཁམས་ཀོང་རའི་ཡུལ་གྱི་ཤོག་གསུམ་གྱི་སྟེ་ཁག་གི་ཡར་ཁྲོད་གཉེའ་མ་ནང་ཆང་
ཞེས་པའི་བྱིམ་དུ་ཡབ་ཨ་འབྲུག་དང་ཡུམ་པ་སངས་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས།
ཁོང་རྒྱུད་རྒྱུད་གི་སྐུ་བས་སུ་ཡབ་སྐུ་ཆེ་མ་ཟེན། དེ་ནས་རྒྱུད་ཐད་ནང་སོན་པ་
ན་རབ་ཏུ་བྱུང་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཆེན་པོ་འབྱུངས། ཡིན་ནའང་ཁོང་རང་རྒྱུད་རྒྱུད་
ཡིན་དུས་ནས་ཞལ་རག་མཆོད་རྒྱུར་མཉེས་པོ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་མི་གཞན་
རྣམས་ཀྱིས། “གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་གྲུ་པ་བྱས་ན་ཨ་རག་སྤོང་དགོས་པས་མ་བྱེད།”
ཅེས་འཇོག་རྒྱུན་གནད་གི་ཡོད་པ་ཀླན་དམ་པའི་མདུན་ནས་ཐོས། ཁོང་ལ་གཅེན་
མོ་ཞིག་དང་གཙུང་མོ་ཞིག་ལས་སྐུ་མཆོད་གཞན་འབྱུངས་པ་རྣམས་སྐུ་ཆེ་མ་ཟེན།

ཁོང་དགུང་ལོ་ ༥-༩ སྐུ་བས་སུ་ར་ལུག་འཆོ་བར་འགྲོ་དགོས་ཤིང་།

ཉིན་ཞིག་སློབ་ཏུ་རབ་ཏུ་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བྲག་པོས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ་དགོན་པར་བློས་ནས་གྲུ་པ་བྱེད་པར་བརྟུན། སྤོང་གྲོགས་སུ་སྐྱེས་ཀྱི་ཞིག་དང་
མཉམ་དུ་དགོན་པར་འགྲོ་ལམ་དུ་ཀན་པོ་ཞིག་དང་ཐུག་ནས། “གྲུ་པ་བྱེད་ན་ད་ལྟ་
བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། ད་ལྟ་མར་བྱིམ་དུ་འགྲོ་”ཞེས་ལབ་པ་དང་། ཡང་བསྐྱར་བྱིར་

ཁྱིམ་དུ་ལོག། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་མཆན་ལ་གང་ཡིན་གསུང་རྒྱ་མེད་ཅིང་འཁྱུངས་
ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་སྒྲུན་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་གྲམས་ཁྱེད་སྐབས་སྤྲོ་མ་མིང་ཅན་
ཞིག་གིས་རིལ་བུ་ཞིག་གནང་ནས་ཁོང་ནད་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་མཆན་ལ་བར་ཆད་
སེལ་ཕྱིར་དུ་སྤྱང་ཐར་ཞེས་བཏགས། དགྲུང་ལོ་ ༡ ནས་ ༡༩ བར་ཕྱི་ཚུལ་ར་
ལུག་འཆོ་སྐྱོང་གནང་ཡང་ཐུགས་འདུན་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་འདོད་ལུགས་བྲག་ཡོད་
པ་བཞིན་དགྲུང་ལོ་ ༡༩ ཐོག་གཞིས་དགོན་དོན་གྲུབ་སྤྱི་དུ་དགོ་བསྐྱོས་ཞང་པོ་
དམ་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་དུ་བཅུག་གཞིས་དགོན་དུ་དགྲུང་ལོ་ ༡༡ བར་ཆོས་སྐྱོད་
དང་ཆོ་ག་ལུག་ལེན་སོགས་ཐུགས་འཛིན་གནང་།

ཁོང་རང་པ་ཡུལ་ནས་གྲ་སར་ཕེབས་ཁར་ཁྱིམ་ཆང་དབུལ་པོ་ཞིག་གི་པ་
ཀན་ལོན་པ་རྒྱན་དུ་གདུགས་དཀར་ཁ་ཏོན་གནང་མཁན་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ་དགོང་
དྲིའི་ཞལ་ལག་དང་སྐྱེལ་རྩོད་དུ་རྩ་རིལ་ ༡ ལྷལ་ནས་སློབ་སྦྱོན་དུ་“རེད་ཀྱི་ཨ་ཞང་
གཞིས་དགོན་དེར་ལས་སྡེ་མཐར་སོན་གྲགས་ཅན་ཞིག་མ་ཟད་ཐན་གྱི་དགོ་ཀན་
བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ཡང་། ཁོང་གིས་རེད་ཀྱི་དགོ་ཀན་གྲུ་པའི་དགོས་དོན་
མ་ཆང་བའི་སྐྱོར་སྐྱོན་བརྩོད་མང་དག་ཅིག་བྱས་ནས་རེད་རང་ཡང་གྲ་སར་འགོ་
བའི་དགོས་དོན་དགོ་བཤེས་གཏོང་ཐུབ་ན་རབ། ཅི་སྟེ་མ་ཐུབ་ཀྱང་མར་འགྱུར་
དུས་ཁོང་གིས་སྐབས་འགྲོའི་སྐྱོར་དེ་བ་འགའ་ཞིག་དེས་ཀྱི་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལན་
གོ་རྒྱ་ཐོན་པ་ཞིག་བརྒྱབ་ཐུབ་ན་དེ་གས་ཆེ་མས་པ་ཡིན། དེ་མིན་མགོ་ལ་ཐལ་བ་
ལྷས་པོ་གང་དང་མཆིལ་ལུད་གང་བཏབ་མ་ཐུབ་ན་ཁོང་མི་མ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་
ན། ང་ཆོའི་ལུང་པར་དཔལ་འགྱུར་གྱིས་ཐོངས་མེད་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་ནས་བསྐྱད་
ཡོད། དདུལ་གྱིས་ཟམ་པ་བཅུགས་ནས་གྲ་སར་གཏོང་བ་དེར་གཏོང་གོ་ཆོད་
པ་ཞིག་དགོས་པ་སེམས་ལ་ཞོག་”ཅེས་ངོ་ནག་པོས་ཀན་དམ་པར་བཀའ་བཏུན་

གནང་བར་དམ་པ་ཁོང་ལ་སློ་པས་ཆེན་པོ་བྱང་ཡང་གྲུས་པའི་ཚུལ་དུ་ཚུལ་བཞིན་
གསུམ། ལས་བར་ལ་ལྷང་མང་པོ་བརྒྱལ་བའོད་ཀྱིས་དགའ་ངལ་རྩེ་ཆེར་སོང་བ་
དང་། ལྷན་ཅིག་པ་ཡུལ་ཟ་སྦྱིད་འཕྱང་སྦྱིད་བྱས་པ་ནམས་ཀྱང་བྲན་པ་རྩེ་གསལ་
ལ་བཞེན་ཞན་དམ་པ་དེའི་བཀའ་བརྟུན་དེ་ཡང་བྲན། ཁོང་གི་དགོངས་པར་ཁོང་
གི་གྲ་རྒྱུན་གཞན་དང་མི་འབྲ་བར་འགན་འཁུལ་ལྷག་པོ་ཞིག་འདུག་སྟུང་སྟེ་སེམས་
འགྲུལ་གང་འཆམས་ཐེབས་པ་བྱང་ཡོད།

དེ་རྩིས་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་སྤངས་སུ་ཐེབས་ནས་ལོ་བདུན་རིང་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱས་པ་བསམ་གཏན་སོགས་བསྟེན་ནས་འཆོ་བ་ངན་
ངོན་ཅམ་གྱིས་ཉིན་མཆན་ལྟོས་མེད་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་
སོགས་རང་རྒྱུད་དང་འབྲས་ལས་གནང་བས་སློ་སྤྱིང་གྲ་ཆང་གི་དཔེ་ཆ་བ་ཨང་དང་
པོའི་གས་སུ་ཚུད། འོན་ཀྱང་པ་ཡུལ་ཞན་པོ་དེས་གནང་བའི་བཀའ་བརྟུན་དེ་ནི་
གྲ་སར་ཐེབས་ནས་ཀྱང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྲན་གྱི་ཡོད། འགལ་རྒྱུན་མང་པོ་གདོང་
ཐུག་གིས་པ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་འདོད་ཐེངས་མང་ལངས་ཀྱང་གདོང་བཀག་ཐུབ་པའི་མན་
ངག་ཟབ་ཤོས་དེ་ཡིན་པས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱང་བར་མ་ཟད་སློབ་གཉེར་ལའང་
སྤུལ་ལྷག་དང་སྤུབས་གསུམ་ལ་དོ་སྣང་གང་ཆེར་གནང་འདུག་པ་ཁོང་གི་བཀའ་
བྲིན་ཡིན་པ་གསུང་གི་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ཁོང་སར་ཐུག་འཕྲད་ཐུབ་ན་སྟུང་ཡང་དུས་
གཟར་གྱི་རྒྱུན་པས་དེ་མུར་ལུས། རྩིས་སུ་ཡང་ ༡༩༥༤ ལོ་ ༡༩༥༦ བར་ཁང་
ཆན་ལས་ཐོག་དུ་བབས་པས་ཀུན་གྱིས་དགའ་མོས་ཞུ་ཡུལ་གྱི་འཛོན་ཐང་ཅན་ཞིག་
དུ་གྱུར། དེ་དུས་རྒྱ་མི་སླེབས་ཐེན་ཅིང་དང་པོར་བཟང་མདོག་ཁ་པོ་དང་། འགྱུར་བ་
ཞིག་བཏང་ནའང་འགྲིགས་ཀྱི་རེད་སྟུང་པ་བྱང་ཡོད། རྣམ་ཀུན་ནས་ལུགས་སློལ་
རྙིང་པ་ལ་དེ་ཅམ་མཉེས་པོ་མེད། རྩིས་སུ་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཡང་

ཐོས་ཤིང་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་སྤྱུག་པོ་བཏང་རབས་དང་། བྱས་པ་ལ་འཐབ་ཚད་བྱེད་དུ་
འདུག་རབས་སོགས་ཐོས་སྐྱབས་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ཨ་ཁ་ཅི་བྲག་སྐྱམ་པའི་
རྒྱལ་ས་ཀྱི་འདུན་པ་རྒྱུན་དུ་བསྟེན་ཡོད། རྒྱ་མི་མང་པོ་ལྟ་སར་འཕྱོར་ཞིང་ཁམས་
རིགས་རྒྱལ་ས་སྤྱོད་ཁང་ཟེར་བ་ཞིག་བསྐྱུན་ནས་དེའི་ནང་དུ་ཁོང་ཐོས་ཤིང་ནང་དུ་
འཕྱོར་མ་ཐག་དུ་རྒྱུན་དུ་ལཔ་བཞིན་པ་ལྟར་རྒྱ་མི་རྣམས་ཀྱིས་“ང་ཚོ་ཁམས་པ་
ཚོ”ཞེས་ལབ་ཅིང་། “ད་ལྟ་བར་དུ་དབུས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་ཁུལ་གྱི་མི་
རྣམས་དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས་དབང་ཆ་ཆང་མ་དབུས་པས་བཟུང་ཡོད་ལྟ་བུས་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཡོད་རྒྱ་རེད། ད་ལོ་དང་ད་སྐྱལ་དགོས་པ་མ་རེད། བཅོས་སྦྱར་བྱེད་ཐུབ་
ཀྱི་རེད།”ཅེས་ལབ་འདུག ཁོང་གིས་དེ་ཚོ་ལ་ལན་ཆ་ཐག་ཆོད་ཅིག་བརྒྱབས་ནས་
བྱི་བཞོལ་གྱིས་ཤག་དུ་ཕེབས།

དེ་ནས་མི་རིང་བར་རྒྱ་མི་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་སྤྱུག་དུ་འགོ་བ་དང་
༡༩༥༩/༣/༡༠ རོགས་པ་རྒྱ་ཚོད་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་ནོར་བུ་སྤིང་ཁ་ལ་མེ་
སྤྱོགས་དངོས་སུ་བརྒྱབས་པ་དང་ཁོང་ཉིད་ལ་བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུའི་ན་ལྷག་བྱུང་
ཞེས་བཀའ་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་དགེ་འདུན་པ་སྟོང་ལ་ཉེ་བ་ཞིག་མེ་སྤྱོགས་
ཀྱི་མགོ་ལ་མཆོང་རྒྱ་གྲོས་བྱས་སྐབས་བསྐྱུན་མས་བཀའ་ལུང་བྱུང་སྟེ་མ་འགོ་
ཞེས་གསུངས་ནས་ཁོག་བྱི་འོ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གྲོས་ཟེན་པས་སྤྱོན་མེད་ཅེས་
པའི་གར་བྱུང་མི་ཤེས་པའི་བདེ་ལན་ཞིག་འཕྱོར་བས་སྒོ་སྟོད་དུ་བྱིན་པ་དང་གཞི་
ནས་བཅན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་རྒྱ་དགོངས་པར་འཁོར། བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་གར་
དུ་བཅན་བྱོལ་ལ་ཕེབས་མེས་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་སོན་ཅ་བོད་སྤྱུག་གི་ཤེས་ཡོན་
སློབ་གསོ་གནད་སྤྱོད་ཆེད་བསྐྱེད་སྤིང་གནང་རྒྱ་གལ་ཆེར་དགོངས་ནས་ ༡༩༩༢
ལོར་རང་གཞུང་གིས་བརྒྱལ་ས་གནང་བའི་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཆས་ཐོག་མའི་དགེ་

འོས་འཛིན་གྲུ་ཆེད་ཞུགས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཁག་དང་དགེ་འོས་སྤྱི་
བདར་གནང་། ༡༩༩༥ ལོར་མ་སུ་རི་གཏན་སློབ་ཡན་ལག་སྤེལ་ཐོན་དུ་སློབ་
ཐུག་ ༡༩༩༠ ལྷག་གི་བུ་ཆུང་བའི་ཁང་ཆོན་དགེ་ཀན་དང་སློབ་དགེ་ལོ་གཉིས་རིང་
གནང་། དེ་རྗེས་འཛིན་རིས་དགུ་པ་ནས་བཅུ་གཅིག་བར་བོད་དགེ་དང་རྒྱ་བཟའ་
ཁང་ཆོན་གྱི་དགེ་ཀན་དང་སློབ་གྲུའི་ཆོས་དགའི་ཐུགས་འགན་ཡང་བཞེས་ཏེ་རིས་
གཟའ་ལྷག་པ་ནས་ཡིན་ལ་གསུང་ཆོས་དང་ནང་པའི་དུས་ཆེན་དོ་སློབ་དང་འབྲེལ་
སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་པའི་རྣམ་ཐར་རྗེས་འཇུག་གཤམ་བུའི་ཉམས་ལེན་དུ་བསྐྱེལ་དགོས་
པའི་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་གནང་བ་དང་།

དེའི་ཆེ་མ་སུ་རི་གཏན་སློབ་དང་བོད་ཁྱིམ་ཁོངས་ཡོད་རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་
ཆོས་བཅུ་ཉེར་ལྔ། དབྱར་གནས། གསོ་སྦྱང་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ཡང་བཞེས་
ཏེ་སློབ་ཐུག་ཆོར་བོད་མིའི་ཡ་རབས་གོམས་གཤེས་དང་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་
གཏིང་ཟབ་བཞག་གནང་མཛད། དེ་སྟེང་བུ་མོའི་ཁང་ཆོན་གཉིས་ཀྱི་དགེ་ཀན་ཡང་
གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱི་གཞིས་དང་། རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་
འཁྲབ་སྟོན་སོགས་དང་འཁྲབ་ཆས་རིགས་གང་སྐྱེ་ཉིད་ནས་ཐུག་ཐོན་གནང་སྟེ་
བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་ཐུག་རྗེས་བཞག དེ་མིན་རྣམ་
ཀྱན་སློབ་ཐུག་ཆོའི་ཀྱོན་ཆས་འཁྲུ་རོགས་དང་དམིགས་བསལ་དུ་ཐུག་ཆོར་སྟོན་
དང་ཡིག་ཆས་སོགས་གནང་བ་དང་། དུས་ཆེན་ཁག་ལ་གཞུང་གི་གསོལ་ཆེགས་
དམིགས་བསལ་མེད་དུས་ཀྱང་ཁོང་ནས་ཐུག་ཐོན་བཏང་སྟེ་ཞལ་ལག་གནང་གི་
ཡོད། དེ་ལྟར་ཁོང་གི་ཆུ་རེའི་གསོལ་སོགས་པལ་ཆེར་སློབ་ཐུག་ཆོའི་མཐུན་རྒྱུན་
དུ་སྦྱར་ཏེ་ཆུ་མཇུག་ལ་ཐུག་དཔུལ་ལྷག་གི་མེད། མདོར་ན་པ་མ་བཞིན་དུ་སྤྱི་
རྣམས་བུམས་བཅེས་བསྐྱེད་སྦྱངས་པས་སྤྱི་གྲུ་འགའ་ཞིག་གིས་ང་ཆོའི་པ་ལགས་ཞེས་

ཀྲང་ཁྱ་སྟོལ་ཡོད། རྒྱུ་དུ་འཛིན་གྱི་སྟོབ་སྤྱལ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ན་གཞོན་ཆོར་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་ལས་སྟེ་མང་གི་སྤྱལ་ས་འགན་
བཞེས་པ་དང་། སྟོབ་སྤྱལ་ཆོར་ཐབས་མཁས་སྤྱལ་སྤེས་སྟོང་གནང་མཛད་པ་
བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་དེའི་སྟོབ་སྤྱི་དམ་པ་བཀའ་བྱུང་ཐེང་རིང་མཆོག་དང་
ལྷ་སྤྱི་ཐེང་རིང་རིན་ཆེན་སྟོལ་མ་གཉིས་ནས་ཀྲང་རྟག་དུ་བསྤྱལ་ས་བཞུགས་དང་གྲུས་
བཀའ་ཆད་མེད་གནང་གི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོར་ཡལོང་ས་མཆོག་མ་སྤྱི་རིང་ཞབས་སོར་བཀའ་བྱེད་
བསྐྱེད་ས་སྐབས་སྤྱལ་ས་དབྱེས་མཉེས་ཆེན་པོས་དམ་པ་གང་གི་གཟིམ་ཤག་དུ་
ཆིབས་བསྐྱེད་གནང་ནས་དམིགས་བསལ་ཆེ་བསྟོད་གནང་ཡོད། ཡལོང་ས་ལོ་སྤྱི་
སྤྱི་དབྱེད་མཉེ་དམ་བཅས་བཞག་ཅིང་། ཡལོང་ས་ཡལོང་ས་མཆོག་ཆེན་པོ་མཆོག་
ནས་རྟགས་བསལ་གཏོང་གནང་མཛད་པས་མཆོག་པོ་སྤྱི་སྤྱི་ཀྱི་ཐབས་ལོ་དབྱེད་མཉེ་
ལྷ་སྟོལ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཡིད་ཆེས་དང་དད་པ་ཆེན་པོ་འབྱུངས། དེའི་སྐབས་
ཁོང་གྱི་བྲལ་དུ་ཐེབས་འདོད་ཡོད་ཚུལ་ཡལོང་ས་མཆོག་ལ་ཁྱུས་པར་ཤེས་ཡོན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ་བཞུགས་ན་ལེགས་སྟོང་བཀའ་ཐེབས་བཞིན་
ཕྱག་ལས་རྒྱུ་འབྱོར་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་བཞུགས་སྐབས་དུ་ཤེས་རིག་
ཆོགས་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་པར་ཡལོང་ས་མཆོག་གིས་ཆོགས་འདུའི་དབྱེད་བཞུགས་
བསྐྱེད་པ་དང་སྐབས་བསྐྱེད་མ་སྤྱི་རིང་གྲ་གཞོན་རྣམས་དེད་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་
དང་མཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་སྟོབ་སྟོང་གྱི་འདུན་ཡོད་ཚུལ་སྟེན་མེད་ཕྱལ་བར། ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་ཡལོང་ས་མཆོག་ནས་སྤྱལ་ས་རེ་གནང་དོན་བཞིན་གསར་དུ་
བཞུགས་པའི་རིགས་ལམ་སྟོབ་གཉིས་ཁང་གི་དབྱེད་འཛིན་དང་སྟོབ་དགོ་གཅིག་
སྤྱལ་ས་ཀྱི་སྤྱལ་ས་འགན་བཞེས། དེ་སྐབས་སྟོབ་སྤྱལ་ ༣༤ དང་མ་བྲལ་གཉིས།

དགོ་ཚན་ཁོང་ཉིད་གཅིག་ཕྱུ་ལས་མེད། དེ་ཡང་དམ་པ་ཁོང་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་
ལ་མཇལ་བཅར་སྐབས་སུ་སློབ་སྤྲུལ་ཆོ་སེམས་བྲགས་འཕར་ཆེད་འཆོ་ཤོགས་
སློབ་སྤྲུལ་རྣམས་དང་འབྲེལ་མཉམ་ཅམ་ལས་མི་ཞུ་བ་དང་། གོ་གནས་མིང་གྲགས་
མི་འདོད་ཀྱང་བཀའ་བཞེན་ལས་དོན་གང་ཅིར་རྩལ་ཐག་ཞུ་བ། སྐར་དོན་སྤངས་
ནས་སྤྱི་དོན་འབབ་ཞིག་བསྐྱབ་རྒྱ་བཅས་སུ་མོང་མེན་པའི་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་
གིས་དམ་བཅའ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཕུལ་གནང་བ་བཞེན་སྤྱི་ཆོ་གང་པོར་སློབ་གཉེར་
བ་རྣམས་དང་གསོལ་ཤོགས་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་ཆེན་པོས་ཆེ་ཚུལ་
ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་སློབ་མ་རྣམས་དང་སྤྱིད་སྤྲུལ་མཉམ་སྤྱོད་གིས་སློབ་བྲིད་འཛིན་
སྤྱོད་དང་དཔེ་བྲིད་གནང་བ་སོགས་ལས་སློ་མཐའ་དག་སྤྱོད་པ་བརྗོད་ལས་འདས་
པ་བསྐྱོན་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་སློབ་ཆོན་འབྲེལ་མཉམ་གྱི་
གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་དང་དང་དུང་སློབ་ཐོན་ལག་འབྱེར་ཆོད་ལྟན་བཟོས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ ལས་ ༡༩༡༩ སྤར་སློབ་བྲམ་མཚུགས་བར་བོད་ནས་གསར་
དུ་ཕེབས་པའི་སློབ་སྤྲུལ་གྲངས་ ༥༠༠ སྐོར་ལ་བོད་དབྱིན་སྐད་ཡིག་གིས་མཆོན་
པའི་སློ་རིག་དང་འཆོམས་པའི་སློབ་སྤྱོད་གི་གོ་སྐབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་
སྤར་ཡང་སྤར་སློབ་བྲམ་མ་འཇུག་པའི་སློབ་མ་གྲངས་ ༢༠ ལྷག་ལ་རིགས་ལམ་
སློབ་གཉེར་ཁང་རང་གིས་འགྲོ་བྱོན་བཏང་སྟེ་རིག་གནས་འཛིན་བྲམ་གསར་འཇུགས་
ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ དང་ ༡༩༩༤-༡༩༩༥ བཅས་ལོ་སོ་སོར་ཤེས་ལྷན་ནས་འགྲོ་
བྱོན་བཏང་པའི་དགོ་འོས་སྐབས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། གསུམ་པ་བཅས་ཀྱི་སློབ་མ་
དགུ་བཅུ་ལྷག་ལ་དགོ་འོས་སྤྱོད་བརྒྱུད་དང་ཕྱི་ནང་ཤེས་ཡོན་གྱི་སློབ་སྤྱོད་གོ་སྐབས་
གནང་ཞིང་། སྐབས་གསུམ་པའི་དགོ་འོས་ནང་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁོངས་ནས་
སྤྱིན་བདག་ཐོབ་ནས་དགོ་འོས་འཛིན་བྲམ་གཅིག་འཕར་མ་འཆོགས་ཏེ་སློབ་བྲམ་ཁག་

གི་བོད་དགའི་དཀའ་ངལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བསལ་ཡོད། ད་དུང་འདེམས་ལྷན་གྱི་གོ་
སྒྲིག་འོག་ལས་བྱེད་འོས་སྤྱོད་གི་ཟབ་སྤྱོད་ཐེངས་གཉིས་ལ་སྤྱི་ཞུ་བ་ཉེར་དབྱེད་
སྤྱོད་སྤྱོད་གནང་ཡོད། དེ་མིན་སྤོབ་བྲ་ཁག་ཏུ་གྲུང་སེང་སྐབས་སུ་འདྲུགས་མཐའི་
སྤོབ་གཉེར་བ་དག་ལ་བྱི་ནང་རིག་པའི་སྤོབ་སྤྱོད་བསྐྱར་སྤྱོད་རོགས་འཕྲིད་སོགས་
ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ་དང་། ཉི་མ་ལའི་རི་རྒྱུད་དུ་ནང་པའི་རིག་གཞུང་མ་ཉམས་རྒྱུད་
འཛིན་སྤྱད་པར་བྱིན་འཛིན་བྲ་གསར་འཛུགས་ནམ་ཡིན་ལ་དམིགས་བསལ་ས་
མིག་ལྷ་རེ་གནང་གི་ཡོད། རིགས་ལམ་སྤོབ་བྲ་འདི་བཞིན་ཚོས་བརྒྱུད་དང་ལུང་
ཆན་སོགས་ཀྱི་ནམ་དཔྱེ་མེད་པར་བྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་གཞན་ལ་འང་ཚོས་རིག་སྤོབ་
སྤྱོད་གི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ལུལ་དང་འབྲལ་བཞིན་ཡོད། བཅུན་དགོན་ཁག་ཏུ་ཚོས་
ཀྱི་སྤོབ་གཉེར་ཡར་རྒྱས་སྤྱད་དུ་ཡང་རིགས་སྤོབ་ཏུ་དཔེ་འཕྲིད་གནང་བ་དང་སྤྱི་ག་
གཞི་བཟོ་རོགས་སོགས་རོགས་པན་ཅི་སྤྱོགས་གནང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
བྱི་མི་ཉམ་ཐག་དཀའ་ངལ་ཞུ་མཁན་རིགས་ལ་དདུལ་དངོས་སྤོབ་རིན་གནང་བ།
ཁང་བ་གཡར་བ་སོགས་དཀའ་ངལ་འབྲལ་སེལ་རོགས་པན་གང་ཐུབ་གནང་ཡོད།
དམ་པ་ཁོང་ནས་སྤོབ་སྤྱོད་ཡར་རྒྱས་ཅམ་མིན་པར་ཉལ་ཏུ་ཚོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་
ཐོག་ནས་ཡ་རབས་ཤིག་མིག་དཔེར་བསྟན་ཏེ་གང་ལ་གང་འཆམས་ཀྱིས་རང་རེའི་
སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཚོས་དང་འཛིན་ཉེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་གང་མང་གནང་
ཞིང་། སྤྱི་ཐོ་མང་པོ་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་ལམ་དུ་འཕྲིད་གནང་མཛད།

དེ་ལྟར་ཐོག་མར་རྒྱལ་བའི་སྤྱན་སྤར་དམ་བཅའ་ལུལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉིན་
མཆན་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་སྤྱི་ངལ་བརྒྱ་ཕྱག་བྱེད་བསལ་ད་གནང་སྟེ་ཕྱག་ལེན་མཐའ་
འཁྲུལ་གནང་བའི་ཕྱག་རྒྱེས་སུ་རིགས་སྤོབ་དབྱུ་ཚུགས་ནས་ལོ་ངོ་ཉེར་གསུམ་
རིང་འདིར་རགས་ཅིས་བྱས་ན་པར་བྱིན་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན་པ་ (༥༧) དབྱུ་མ་རབ་

འབྲམས་པ་ཐོན་པ་ ༤༣ དེ་དག་ནང་ནས་བྱ་བའ་དུ་ཐེབས་པ་ ༩ དག་བཞེས་
 ༡༤ གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་སྤྲི་བྱ་བ་དག་ཀྱང་ ༣༣ གཞུང་ཞབས་སྤྲི་བྱ་བ་
 ༡༥ ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་བ་དང་ཆོས་དག་སོགས་བྱེད་
 བཞིན་པ་ ༡༦ རིགས་སློབ་རང་ཁོངས་སུ་སྤྲི་བྱ་བ་ ༡ ཡིག་འབྲུལ་སློབ་སྦྱང་ཐོག་
 ནས་ཨམ་ཨེ་ཐོན་པ་ ༡ ལྷ་རྩུ་ཐོན་པ་ ༣ སྤྲི་ཨེ་ཐོན་པ་ ༣༡ སྤྲི་ཨེ་ཐོན་པ་ ༡༩
 ད་ལྟ་སློབ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་པ་ ༡༣༠ ཕྱི་རྒྱལ་སློབ་གཉེར་བ་ ༣༩ ཉིན་སློབ་རི་
 སྟེང་ཅིག་བཅས་ཡོད། མདོར་ན་ད་བར་དུ་རིགས་ལམ་སློབ་གྲྭ་དང་འབྲེལ་བའི་
 སློབ་གཉེར་བ་ཐོན་ཐོན་པ་དང་བྱེད་བཞིན་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ལྡན་ཐོན། གཞུང་འབྲེལ་དང་
 གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཁུལ་ལྟར་སོག་ཡུལ་དང་ཨི་ཟེ་རལ། ཉི་རྟོང་། ཨ་
 རི། ཡོ་རོབ། རྟོང་ཀོང་། རུ་སུའི་ཡུལ་གྲྭ་ཁག་བཅས་ཤར་བྱུང་བ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
 ཏུ་མར་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་པའི་ནང་ནས་ཨི་ཟེ་རལ་དུ་བོད་ཀྱི་ནང་
 པའི་དག་སློབ་ཞིག་གིས་ཆོས་གསུངས་པའི་ཐོན་ཐོན་གྲ་བཤེད་པ་སོགས་གསུང་
 ཆོས་ཐབ་རྒྱས་གནང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་དང་ཆོས་སྤྲིད་ཀྱི་འབྲེལ་
 ལམ་གང་ལེགས་བྱུང་བ་དང་།

༡༩༩༩ ཅན་ནས་ཨ་རིར་གཞིས་ཆགས་པའི་རྒྱ་མིའི་དག་སློབ་བཞེས་
 ཐོ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཁུས་པ་ལ་བརྟེན་རིམ་པས་སློབ་འབྲེལ་བ་དམ་ཐབ་བྱུང་སྟེ་
 སྟོན་ཤར་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་ཨ་རིའི་ནང་དུ་འདྲེས་སློབ་མ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེ་
 མཚུངས་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་གོང་འཕེལ་གྱི་ཆོགས་པ་དང་མི་སྐྱེར་གྱི་སྤྱིན་བདག་
 གང་མང་བྱུང་བས་དེ་དག་གི་རྒྱ་མོན་ཚུད་ཐོས་སུ་མ་བཅང་བར་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་
 སློབ་སྦྱང་གི་ལྟེ་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་བཞུགས་སྐྱར་རྟེན་པའི་ཉེ་
 འབྲམས་ས་རྒྱ་ས་གནས་སུ་གསར་འཛུགས་གནང་། དེར་ད་ལོ་མཐོ་རིམ་རིག་གནས་

འཛིན་བྲལ་ཞིག་བསྐྱེད་འཆར་དང་། སྐབས་གསུམ་པའི་དགེ་ལོངས་ཁོངས་ནས་བོད་ཀྱི་
རིག་གཞུང་དགྲུང་དུ་འདེགས་པའི་དབྱེད་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཆེ་གང་རིག་གཞུང་
ཞབས་ཞུ་སྐྱབ་པའི་དང་སྒྲུང་སེམས་ཡོན་ཆོགས་སྡེ་ཞིག་འཛུགས་འཆར་དང་།
ཀམ་པུ་ཏར་སྒྲིང་བརྒྱ་ལྔ་ཆོགས་ཡོད་པའི་སྡེ་ཆོན་སོགས་དེར་དུས་དང་མཐུན་
པའི་ལེས་ཡོན་དགོས་གཤམ་ཆེ་རིགས་དང་། དགོས་བབས་དང་བསྐྱུན་ནས་ཟབ་
སྒྲིང་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲིང་རྒྱ་སོགས་དགོངས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་ཡོད།

དེ་ལྟར་འཛིན་སྒྲིང་དང་དཔེ་བྲིད་སོགས་ཀྱི་ལས་ཞོར་དུ་ཡང་ཆུ་ཆོད་སྐར་
ཆ་ཅམ་ཡང་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་གཏང་བར་གཞན་པན་ཁོ་ནའི་ཀུན་སྒྲིང་གིས་ཅོམ་གྲིས་
གནང་སྟེ། རྒྱ་རིགས་ཉེར་མཁོ་ཀུན་བདུས། དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ། རྒྱ་རིགས་
གོང་མ། ལེགས་བཤད་འབྲུལ་གྱི་སྡེ་མིག་ ཆོས་སྒྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་པ། བརྒྱ་
སྒྲིད་རིན་ཆེན་བང་མཛོད། རྒྱད་མེད་ཡིད་ཀྱི་མེ་ཉོག་སྐལ་བཟང་སྒོ་བརྒྱར་འབྲེད་
པའི་ལམ་སྟོན། དགུ་གསུམ་ངན་དགུ་མུངས་པའི་རྩལ་ཐེགས། མན་ངག་སྒྲུང་གི་
ནམ་འགྲུལ། བཟང་སྒྲིད་འབེལ་བའི་འབེལ་གཏམ་སོགས་ཆོས་སྒྲིད་རིག་གནས་
སྐོར་གྱི་ལྷགས་ཅོམ་དེབ་གངས་ ༤༠ ལྷག་བརྒྱམས་གནང་ནས་རིན་གོང་ཆུང་
བའི་འགྲེམས་ཆོང་དང་འགའ་ཞིག་རིན་མེད་དུ་འང་གནང་། དེ་དག་ལས་དེབ་ཁ་
ལས་སྐད་རིགས་གཉིས་གསུམ་ཐོག་བསྐྱར་ནས་བྱི་རྒྱལ་བ་མང་པོར་པན་ཐོགས་
བྱུང་ཡོད། ད་དུང་དེབ་ཁ་ལས་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་རིག་གནས་འཛིན་བྲལ་འགར་
སྒོ་བ་དེབ་དང་ཟུར་བལྟའི་དབྱེད་གཞི་བྱེད་པ་སོགས་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲིད་དུ་པན་རྒྱབས་
གང་ཆེ་ཐོན་ཡོད།

དེ་བཞིན་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་༢༠གོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་བཞིན་ལྷ་
སྒྲུང་བསྟེན་ཕྱོགས་སྐོར་ལའང་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་བདེན་པའི་ལྷགས་རིང་ལུང་རིགས་

གྲོགས་སུ་བསྟེན་ཏེ་ཀུན་ཏུ་བརྒྱུངས། རང་རེ་ཀུན་ལ་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་དགོངས་
 བ་ལྟར་པོར་བཀྲལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་པ་པོལ་པོལ་ཡང་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་དུས་
 སུ་སྟེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དོ་དང་དབྱུག་པ་ལས་གཞན་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
 བས་བར་བྱེད་མ་རྣམས་པ་མཛོན་སུམ་ར་འཕྲོད་ཐོན་ཡོད། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་
 གང་གིས་རྒྱན་དུ་ཆོགས་སྟེ་དང་མི་སྐར་སུ་འབྲ་ཞིག་ལ་གསུང་རྒྱུའི་བཀའ་སློབ་
 གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་བཅོས་མིན་གྱི་ལྷག་བསམ་རྣམས་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་
 མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་དང་ཡ་རབས་
 གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་རྒྱན་འཇགས། མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་གཅེས་འཛིན་བཅས་ཀྱི་
 རོག་ནས་བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་རྒྱུར་འབད་བཅོན་ཞུ་དགོས་ཞེས་རིན་ཐལ་
 བཀའ་སློབ་ནན་པོ་ཡང་ཡང་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། མདོར་ན་དམ་པ་ཁོང་ནི་ཐོག་མཐའ་
 བར་གསུམ་དུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དགོངས་དང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྦྱ་རལ་
 ལྟར་བཞེས་གནང་བའི་མཛད་འཕྲིན་རབ་དུ་རྒྱས་པར་བདུད་ཀྱིས་བརྒྱུམས་པའི་
 མ་རུངས་པའི་སྒྲེ་བོས་མ་བཟོད་པར་གཏུམ་བུ་ཁྲག་སྦྱོར་གྱིས་སྒོ་བྱར་སྦྱ་ལྷོག་
 བཀོངས་པ་དེ་ནི་ང་ཆོ་སྦྱི་སྐར་ཆང་མར་མི་རིགས་ཀྱི་གྲུང་གསལ་དཀའ་བ་ཞིག་
 ཀྱང་ཡིན། ཡིན་ནའང་དམ་པ་གང་གི་ལྷག་བསམ་གངས་ལས་དཀར་ཞིང་། མཛད་
 འཕྲིན་མ་སྤྱང་ལས་རིང་བ། སྦྱ་བྲིན་ངོ་མོ་སྦྱ་རི་ལས་ལྗིད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་
 ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་དོ་རིང་ཞིག་དང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཞུམ་
 པ་མེད་པ་དུང་ཆེ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དམ་པ་ཁོང་ནི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་ལྷན་
 པའི་ཤུའི་དགེ་སློང་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་འཛིན་མཁས་པའི་
 རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་པའི་དཔའ་བོ་ངོ་གཞོང་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། མདོར་ན་
 དམ་པ་ཁོང་འཁྲུངས་པ་གཞན་དོན་ཡིན་ལ་གཤེགས་པའང་གཞན་དོན་དུ་ཡིན་པས་

ཁོང་འཚོ་བ་ནི་རྒྱབས་ཆེ་ཞིང་འདས་པའང་གཟི་བརྟེན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ང་ཚོས་མི་
རབས་ནས་མི་རབས་སུ་བཀའ་བྲིན་ཞུ་འོས་པའི་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་སྤྲེས་བྱ་དམ་པ་
ཞིག་ཡིན་ནོ། ། ཞུ་སྤྲིག་པས་གང་གི་ནམ་ཐར་ཐོར་བུ་བ་ཁག་ནས་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་བསྐྱེས་པའོ། །

རྟ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དབྱིད་ཆོས་ཆེན་མོའི་སྐབས་ སྤུལ་བའི་བཀའ་སློབ།

༡༩༩༥/༣/༡༠

༡༡། །དེར་སང་ང་ཆོ་བོད་པ་སྤྱིའི་དོན་དག་ལ་དཀའ་ལས་རྒྱག་པའི་དུས་ཆོད་
འདི་འབྲེལ་སྐབས་སུ་ལྟ་མི་གང་ཡིན་ནའང་དམ་ཆེག་མཐུན་པོ་དགོས་རྒྱུ་གཤམ་ཆེན་
པོ་རེད། མི་དམ་ཆེག་མི་གཙང་བའི་ཐོག་ནས་སྐབས་དེ་དཀའ་ངལ་འབྲུད་ཀྱི་ཡོད་
པ་ནང་བཞིན་ལྟ་སྤྱད་གི་ནང་ལའང་སྐབས་དེ་དམ་ཆེག་མི་གཙང་བ་ཡོང་གི་འདུག་
ཅེས་ངས་སྤྱི་ཇེས་མང་པོར་བཤད་ཡོད། ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་ངས་དེ་སྤྱིའི་སྐད་ཆ་
དེ་ག་རང་འགྱུར་བ་མེད་པར་བསྟན་ཡོད། ཡང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་འགྱུར་བ་བྱིན་
མེད་དམ་བསམ་པ་བྱས་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ངས་དེ་རིང་གཅིག་ལ་བ་
ན་བྱས་བྱུང་། བོད་བྱི་ལོགས་ལ་ཡིན་ནའང་རེད། བོད་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་རེད། ལྟ་
སྤྱད་དམ་ཆེག་མི་གཙང་བ། མདོར་ན་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་དང་དམ་ཆེག་མི་གཙང་
བ། ཡགོང་ས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོས་ཐོག་མར་དཀའ་ལྡན་པོ་བྱང་བཙུགས་པའི་སྐབས་ལ་
ངས་བ་དོན་ལ་གང་ཡིན་རུང་མིན་རུང་། ཐུན་མོང་བའི་ངོ་བོ་ལ་དམ་ཆེག་མི་གཙང་
བ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཆོད་གས་བོད་སྤྱི་བའི་དོན་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་ནས་
གནད་འགག་ཅིག་ཆགས་ཡོད། དེ་འབྲེལ་ཡིན་ཅང་། ཡང་བསྐྱར་རྟོག་སྤྱུལ་ཞིག་
བཏང་ན་མ་གཏོགས་ཤེས་མ་བྱུང་མདོག་མདོག་དང་། གོ་མ་བྱུང་མདོག་མདོག་
དེ་འབྲེལ་འགའ་ཤས་ཡོང་གི་འདུག་ སློབ་རྒྱུང་ནས་ཤོད་དགོས་བྱུང་ན་ཐབས་སུ་ག་
ཡིན། དེ་འབྲེལ་རང་བྱེད་མ་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་བསམ་སློབ་གཏོང་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་

ཡོད། གྲ་ས་གྲ་ཚང་དང་། ལྷ་བྱང་སྒྲིལ་སྤྱད་སྤྱི་ཡིན་ནའང་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་བསམ་གྱི་མེད་ན་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། ཐོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་བསམ་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཐོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ད་ལྟ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་འགན་འཁུར་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་འདྲིར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་ན་སྤང་སྤང་མ་ཞོར་བ་བྱེད་དགོས། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་འགན་འཁུར་བ་འདྲིར་འདོད་ཀྱི་མེད་ན་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། ཐོད་ནང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ང་ལ་སྐྱད་ཆ་འདྲི་མཁན་ཡོང་གི་འདུག འདི་ཡག་པོ་རེད།

ཡང་ཁ་ཤས་ཀྱི་ངས་ལ་བ་པ་རྣམས་བྱང་དོན་རེད། དེས་དོན་མ་རེད་མདོག་མདོག་དང་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་མིན་ནམ་ཟེར་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོང་མཁན་འདུག དེ་ནི་གོ་བ་ལོག་སྐྱབ་བྱས་པ་རེད། དེ་ཁྱེད་ཆོ་ཆང་མས་དེས་བ་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོད། མི་འགའ་ཤས་ཀྱི་ང་ལ་དེ་འདྲ་མ་ཤོད་ཟེར་མཁན་བྱུང་། ངས་དང་པོ་ནས་བྱ་ཆོམ་བྱས་ཏེ་བཤད་མེད། ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་བརྟག་དབྱེད་བྱས། ཉམས་སྤྱོད་བསམས། གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བལྟས་ནས་ཉུང་ཤོས་ལའང་ལོ་འགའ་ཤས་ཕྱིན་པའི་མཚུག་ཏུ་བསྐྱོམས་བརྒྱབ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་མ་གཏོགས། ངས་འཆབ་འཆུབ་བྱས་ནས་བཤད་པ་མིན། ངས་ཏ་ཐེ་ཏོ་ཐེ་བྱས་ཏེ་སྐད་ཅོར་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ནམ། མ་ཤོད་ཅེས་ལབ་ནའང་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་རེད། ངས་དོ་དོ་ཏན་ཏན་བྱས་ནས་ལབ་པ་ཡིན་དུས་འགའ་ཤས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་ཟེར་སྐབས་སློ་འཕམ་ཡོང་གི་འདུག ཁྱེད་རང་ཆོ་མི་འགའ་ཤས་ཤིང་སྤྱོད་ཀན་ལྟ་བུ་བྱུག་ཀྱིག་ཆགས་ཆར་བས་བཅོས་སྤྱི་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་སྟེད། ཁྱེད་གང་ཡང་མི་འདུག ཁྱེད་རང་ཆོ་གཞིན་སྤྱིས་གྲ་སའི་ནང་ལ་སྤྱོད་མཁན་ཆོ་ཡིན་ནའང་འདྲ། གང་དུ་སྤྱོད་མཁན་ཡིན་ནའང་ཁྱེད་རང་ཆོ་བསམ་སློ་ཏན་ཏན་བཏང་། དང་པོ་ནས་མ་ཞོར་བ་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་འདྲིར་ཁྱེད་རང་ཆོ་སྤྱོད་མ་རྒྱུད་རྒྱུད་དེ་འདྲ་མང་པོ་

ཡོད། བྱེད་རང་ཆོ་བསམ་སྒོ་ཉན་ཉན་བཏང་སྟེ་དང་པོ་ནས་མ་ནོར་བ་བྱས་ན་ཡག་
པོ་ཡོད། རྟོར་ནས་བཅས་དགོས་བྱུང་ན་ཉ་ཅང་ཁག་པོ་ཡོད། ཡག་པོ་ཡོད་པ་མ་
རེད། བོད་ལ་ཡིན་ནའང་དེ་དེ་བཞིན་ཡིན། དབྱས་གཅང་ཁུལ་ལ་ཡིན་ནའང་འབྲ།
མདེ་སྟོད་ཁུལ་ལ་ཡིན་ནའང་འབྲ། གང་ལྟར་ངས་སྤྲེལ་ལབ་པ་དེ་ཆེད་གསུམ་ལ་རྒྱ་
མཆན་མེད་པ་ཞིག་འདུག་ན་བྱེད་རང་ཆོས་རྒྱ་མཆན་བཀོད་དང་རང་ཆོ་གོ་སྤྱར་བྱེད་
ཆོག་གི་རེད། གང་དེ་འབྲའི་རྒྱ་མཆན་བཀོད་རྒྱ་མེད་པར་ངས་ལབ་པ་དེ་རྣ་བའི་
རྒྱལ་ལ་བཞག་ན་གྲོང་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་ཕོག་པ་མ་གཏོགས་ང་མི་གཅིག་ལ་
ལ་གྲོང་པོ་རྒྱ་གང་ཡང་མེད།

ཡང་སྐབས་རེ་ང་འདི་འབྲ་བྲན་གྱི་འདུག་ད་ཆ་ལོ་བྱུག་ཅུ་རེ་གངས་ལ་
སྐབས་ཆར་བའི་མི་ཞིག་ཡིན། ཆེ་རབས་སྟོན་མར་བསོད་ནམས་ཐུན་བྱ་བསགས་
ཡོད་པས་ང་རང་ལ་གནད་འགག་དེ་ཅམ་མཐོང་གི་མི་འདུག་ད་ལྟ་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཞེས་པ་འདི་དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལ་འབད་བརྩོན་གང་ཅམ་
བྱས་པ་ཡིན། མ་གཤིས་བར་དུ་དེ་བསྐྱོམས་ནས་བསྐྱད་བསམ་གྱི་ཡོད། ད་དུང་འདི་
བསམ་སྒོའི་ནང་། དེས་མེད་གནས་སུ་ཅེ་གཅིག་སྐྱབ་ཡིས། །དེས་དོན་སྤྱང་བའི་
ཉམས་ལེན་མཐོར་སོན་པ། །ཞེས་པ་འདིར་ཉག་པར་སྟོན་གྱི་ཡོད། རི་དྲགས་མས་
མ་བཞིན་དུ་ཁྱུག་གྲོག་ཅིག་ལ་སྟོད་རྒྱ་བྱུང་ན་སྤྱིད་པོ་རེད་བསམ་བློ་གྱི་འདུག་མ་
གཏོགས། ངས་འདིར་བྱས་གཏོགས་བྱས་བསམ་པ་གང་ཡང་བྲན་གྱི་མེད། ཤེས་
སོང་ངམ། ཡིན་ནའང་རྒྱ་ཆེད་བོད་མི་མང་དེ་དག་གི་གདོང་ལ་བལྟས་ནས་ང་ཆོ་
དེ་འབྲའི་ཐབས་སྒྲིལ་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་སྤྱུག་པོ་སྤྱང་རོགས་དང་། བསམ་སྒོའི་
ནང་ལ་སེམས་གསོ་ལྟ་བུའི་སྒོ་བག་སྒྲོས་རོགས་ལ་པན་ན་བསམས་ནས་ཟུ་
ཆུགས་བརྒྱབ་སྟེ་སྟོད་གྱི་ཡོད་མ་གཏོགས་ངས་སྟངས་འཛིན་བྱས་པ་འདི་ང་སྟེར་

པོད་བཅུ་གསུམ་པ། ཚོས་སྲིད། ལོ་རྒྱུས། རྒྱགས་ལྡན་ལ་དབྱེད་པ།

གྱི་ཐོག་ལ་ཁེ་པན་ཡོད་པ་དེ་འབྲ་གང་ཡང་མིན། ཤེས་སོང་ངམ། ཞེས་བཀའ་སྩལ།
(ཆབ་སྲིད་ལམ་སྟོན་བཞི་པ་ནས་བཏོན། འོག་ངོས་ ༡༩༥ ནས་ ༡༩༩ བར་ཡོད།
པོད་གཞུང་གི་བྱི་བྲིལ་ལས་ཁུངས། ༡༩༩༥)

སྟོན་ལམ་ལོག་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། །
འཁུ་བའི་ནག་ཕྱོགས་གཞུགས་ཅན་གཞུགས་མེད་སྟེ། །
བསམ་སྦྱོར་ངན་པའི་འཇུག་པ་མ་ལུས་པ། །
མཆོག་གསུམ་བདེན་པས་བཟད་ནས་གཅོད་གྱུར་ཅིག །

ཤུགས་ལྟན་སྒྲོལ་ལ་གསལ་བཤད།

ཆེད་ཀྱི། ལྷ་ན་མ་མཆིས་པ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་མི་ཡི་ཆུ་རོལ་དུ་བྱོན་པ་ཡ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོ། འཇམ་གླིང་ཆེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱ། བོད་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཡོངས་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པ་ཡ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱིས་ཤུགས་ལྟན་སྒྲོལ་བཀའ་སློབ་སྤྲུལ་ཆེས་གནང་བེན་པ་དག་གི་དགག་བྱ་དགོས་པ་དང་། རང་རེའི་ཅ་དོན་ཉན་འགན་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་དང་། ཤུགས་ལྟན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རོ་མ་གང་ཡིན་བཅས་ཆང་མས་མཁུན་རྟོགས་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཤུགས་ལྟན་གྱི་རོ་སྟོད་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བྲིས་ནས་སྤྱན་ལྷ་བྱུང་འབུལ་ལྟར་ཡིན་ན་བདེན་དོན་ཤུགས་འཕེར་གྱིས་ཚོད་རྟོག་སེལ་ཐབས་སུ་དམིགས་པ་འདི་ཉིད་ཆང་མས་ཞིབ་གཟིགས་གནང་སྟོང་ལྷ་རྒྱ་དང་།

སློབ་སུ་ཤུགས་ལྟན་ཆོགས་པའི་མིང་འབྲེར་གྱིས་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་འབྱོར་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲལ་དུ་འདི་ཉིད་འགྲེམས་སྤེལ་དང་བཅས་ཁོ་པའི་སར་གཏོང་འཆར་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་པའི་ཁ་བྱང་ཆ་ཆང་བྲིས་མི་འདུག་པས་སྤུལ་ཐུབ་མ་སོང་། འོན་ཀྱང་གནས་ཚུལ་འདི་བརྒྱུད་ནས་གསལ་ཆོགས་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད། ཆོས་དད་རང་མོས་དང་སྤྱོད་རང་མོས་ལྟར་བྱང་བདེན་གྱི་ལམ་ནས་བཟོ་སྦྱང་དངོས་སུ་གནང་འདོད་ཡོད་ན་དགའ་བསུ་དང་བཅས་དམ་དོན་ལྷ་ཆོག་པ་དང་། ཁ་བྱང་ཆ་ཆང་མ་བྲིས་པ་ནི་དོ་གཤོང་བསྟན་འདོད་མེད་པ་ཡིན་པ་ལྟར་མེད་ཀྱང་དོ་གཤོང་མཐོང་འདོད་མེད་ན་དེ་དོན་དགོངས་འཇགས་ལྷ་རྒྱ། རྟོ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་སློབ་ཐང་རྒྱ་མཆོས་སྤེར་ཐོག་ནས་

པོད་བཙུ་གསུམ་པ། ཚེས་སྤིད། ལོ་རྒྱུས། འུགས་ལྷན་ལ་དབྱེད་པ།

པོད་རྒྱལ་ལོ་ ༣༡༣༣ རབ་གནས་མེ་བྱི་སྟེ་བྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ལ།

ཤུགས་ལྷན་སྐྱོང་ལ་གསལ་བཤད་ཐེངས་དང་པོ།

(ཤུགས་ལྷན་བསྐྱེད་སྐྱོགས་མི་མཐུན་པའི་ཅོད་གཞིའི་སྐོར།)

༡༡། །རྒྱལ་ཆེན་ཤུགས་ལྷན་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་འདི་སྤར་ནས་ཅོད་རྟོག་ཅན་
 ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ད་ལྟའང་རྟོག་མ་གཏིང་སྤོང་བྱ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ལོ་རྒྱུ་རིང་ཙམ་
 ཟུ་དགོས་པ་འདུག དུས་དེ་ནས་དོལ་རྒྱལ་གྱི་སྐོར་ལ་སྤྱོད་ཆེན་མི་ཆེན་ཁག་གཉིས་
 སུ་གཉིས་ཏེ་མང་ཆེ་བས་ཤུགས་ལྷན་དུ་མིང་བསྐྱར་བྱས་པ་ལ་དགག་བ་བྱས་པ་དང་
 ཉུང་ཤས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཏེ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ད་ལྟའང་འཁུན་
 ཐག་བཅད་མ་ཐུབ་པར་ཅོད་བ་ཅན་དུ་ལུས་ཡོད། འདིའི་ཐོག་མའི་མིང་ལ་དོལ་རྒྱལ་
 ཞེས་འབོད་གྱི་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། དོལ་རྒྱལ་མིག་དཀར་མོ་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་
 དུ་གནས་བཅའ་བའི་བྲགས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་གླེང་བ་ཁོ་པའི་ལོ་རྒྱུ་
 བང་གསལ། བྱིས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་དོ་རྩེ་ཤུགས་ལྷན་ཞེས་ཐ་སྙད་གསར་བཟོ་བྱས། ཐ་
 སྙད་འདི་ཐོག་མར་འབྱུང་ཁུངས་བཅའ་ན། ལ་ལས་གནས་རྒྱུ་ཆོས་སྐྱོང་གིས་
 མིང་འདོགས་མཛད་ཤུགས་བཤད་ཀྱང་དེ་མིན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། དེ་བཞིན་འདུལ་
 འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ ༡༣༡༤-༡༤༣༤ ལྷན་པས་འདི་ཉིད་དགེ་ལྷན་བསྐྱེད་
 སྤང་དུ་རྩེ་ཅོང་ཁ་པས་ ༡༣༤༡-༡༤༡༤ བསྐྱོས་པ་ཡིན་ཚུལ་གྲགས་ཆེ་ཡང་དེ་
 ལྟར་བསྐྱོས་མེད་པའི་ཁུངས་སྤྱིལ་ར་སྤྱོད་གསལ་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད་གནས་རྒྱུ་
 ཆོས་སྐྱོང་གིས་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ ༡༤༡༤-༡༥༥༤ ལྷ་མདུན་
 དུ་བཅར་ཏེ་སྤྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་དུས་ལ་བབས་ཚུལ་བསྐྱེད་དེ་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་
 ཚུལ་བཤད་ཀྱང་དེ་ཡང་ཁུངས་གཏན་ནས་མེད་པ་གནས་རྒྱུ་རང་གིས་དགག་
 བྱ་བྱེད་ཚུལ་ལ་དགག་ནས་ཀྱང་ཤེས་ཐུབ། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་

དང་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིན་ལུགས་བཤད་པ་དེ་
ལ་ཡང་ཁྲུངས་གཏན་ནས་མི་འདུག རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་བས་ན་དེ་གཉིས་
ཀྱི་ནམ་ཐོལ་མིན་པ་ཐག་བཅད་སྟབས།

དོལ་རྒྱལ་འདི་ནི་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་ལྟ་པའི་སྐྱེ་དུས་སུ་གསར་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་
ཡིན་ལ། ཁོས་ཐོག་མར་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ལ་སྤང་སེམས་ཀྱིས་འདིགས་སྐྱུལ་
རྒྱགས་ཆར་བརྩམས་ཡོད་པ་ཁོ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡ་རྒྱལ་
མཆོག་སྐྱེ་སྐྱེ་དེམ་བྱོན་ལ་སྤང་བྱུག་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའང་དེ་ནས་ཐག་
ཆོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡ་རྒྱལ་མཆོག་ལྟ་པ་ཆེན་པོ་
དེ་ཉིད་ཆོས་སྤྲིད་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་མཇུག་འཕྲིན་ལྷག་པར་འཕེལ་ཞིང་། དེ་སྔོན་
སྡེ་བ་གཙང་པའི་གཞོན་རྒྱགས་ཀྱིས་གདན་ས་གསུམ་བག་ཤིས་ལྷན་པོ་དང་
བཅས་པ་ཉམས་དམས་སུ་གྱུར་ནས་རང་ཚུགས་དཀའ་བར་གྱུར་པ་ན་སྤར་གསོས་
ཀྱིས་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཇུག་པ་དེ་ལ་མ་བཟོད་ཅིང་། ཡི་
མ་རངས་པས་ན་གཞུང་ས་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པ་ལའང་སྤང་བྱུག་ཆེ་བས་སྒོ་གང་
ནས་ངན་གཡོ་བྱས་པར་བརྟེན་དེ་ཉིད་གཞོན་ཐབས་སུ་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་ལྟ་པས་ཞི་
རྒྱས་དབང་བྲག་གིས་མཛོན་སྟོད་མཇུག་པ་སོག་པོ་ཏྲ་དབྱངས་ ༡༩༦༧-༡༩༩༧
ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་རྗེ་པ་པོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ་༼དུང་པ་༽ནང་གསལ་ལྟར་ཡིན།
དེའི་མཐུ་ལས་ཁོ་པ་སྟོན་ལམ་ལོག་པའི་རྒྱས་རྒྱགས་བཅགས་ཏེ་རང་ལ་རན་ཆོད་
ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མི་བརྒྱག་པའི་ཆེད་དུ་དོལ་རྒྱུ་མིག་ཅེས་པར་རྟེན་ཁང་རྒྱུད་དུ་ཞིག་སྤྲད་
དེ་བསྟན་པ་ལས་གདན་ས་གསུམ་བག་ཤིས་ལྷན་པོ་དང་བཅས་པའི་དགོན་སྡེ་ཆེ་
ཁག་ནང་འཇུག་ཞུགས་མི་རྒྱས་པ་བཟོས་ཡོད་འདུག དེས་ཁོ་པའི་དམིགས་ལུལ་
བརྒྱག་སྒྲོར་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་ཡོད།

དེ་ནས་ཇི་ལ་བོད་ཁ་པའི་བར་རྒྱལ་ཤུགས་ཆེས་ཆེར་མ་བོན། ཇི་ལ་བོད་ཁ་
 པའི་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཁོ་པའང་དགེ་ལྷན་རིང་ལུགས་སྤྱན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་སྤང་མ་ཡིན་ཚུལ་དང་བཅས་ཤུགས་བྲག་རྩེ་ཆེར་ཕྱིན་པར་བརྟེན། ཇི་ལ་
 བོད་ཁ་པ་དང་ཡ་སྤྱབས་མགོན་སྐྱེ་ཕྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་དབར་ཡང་ཐུགས་གཤེས་མི་
 མཉམ་པ་རྩེ་ཆེར་ཕྱིན་ཡོད། སྐྱེ་ཕྱེད་བཅུ་གསུམ་པས་ཇི་ལ་བོད་ཁ་ཆེད་འགྲུགས་
 གྱིས་སྒྲོབ་སྒྲོན་ཡང་ཡང་གནང་ཡང་པན་ཆ་ཆེར་མ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟོར་སྐྱེ་བཅར་བྱང་
 ཡིག་ཆེན་མོ་ལྷོག་གཏང་ངམ་སྐྱེ་དོ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བཟང་དང་བཀའ་བླུང་སྒྲུབ་ཤིང་
 སོགས་གྱིས་གསལ་བར་གསུངས། སྐྱེ་ཕྱེད་བཅུ་གསུམ་པས་གདན་ས་གསུམ་
 སོགས་སུ་ཤུགས་ལྷན་བསྟན་གསོལ་བྱ་རྒྱ་བཀག་འགོག་གིས་ལྷ་ས་བྱོང་བྱིར་
 ལྷོ་ངོས་པི་ཉིའི་ཁང་གསར་བརྒྱབས་ཉེ་ཁོ་རང་ལ་རན་པའི་གསོལ་མཆོད་ཅམ་
 ལས་མི་ཆོག་པ་བཞོས་གནང་མཛད་ཀྱང་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པས་ཉན་འདོག་རྩེ་
 བཞིན་བྱས་མེད།

དེ་རྩེས་ཇི་ལ་བོད་ཁས་ཤུགས་ལྷན་རིགས་ལྷ་བཞེངས་པ་དང་སོག་གཏང་
 ཁྲབ་ཆེར་སྒྲེལ་བས། སྐྱེ་ཕྱེད་བཅུ་གསུམ་པས་ཇི་ལ་བོད་ཁ་པ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་
 རྒྱབས་ཆེན་བྱུང་བར་བྱམས་གཟིགས་གྱིས་མཆེ་མཐོངས་མི་བརྒྱག་པའི་ཆེད་
 དུ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་ཆོག་ཀྱང་གནང་མེད། འོན་ཀྱང་པ་བོད་
 ཁ་པའི་སྐྱེ་རབས་ལ་རྒྱད་ཆག་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་གནས་ཚུང་ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་
 མོར་བཤགས་པ་འབུལ་དུ་བཏང་བ་བཞིན་བསྟན་བཀྱར་རྒྱབས་ཆེན་དང་བཅས་
 བཀའ་ལུང་ཞུ་སྐྱབས། ཆོས་སྦྱོང་གིས། ཁྱོད་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་
 པ་ཡིན་པར་སོང་དེ་གྱིས་ཉན་མཆོད་དུས་བྱུག་དུ་བྱ་ར་བྱེད་ཐུས་ཀྱང་ཁྱོད་གྱིས་
 དགོས་པའི་ལྷ་ཁང་ནག་པོར་བཞག་མི་དགོས་བྲག་ལ་སྐྱེ་དཀར་གསོལ་ཟེར་བ་

བཞིན། དེད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་བཀའ་ལ་བཙེ་མེད་བྱས་པ་དང་།
དོལ་རྒྱལ་རིགས་ལྡར་བཞེངས་པ་དང་། བརྗེ་ཏེ་དེད་གཉིས་ལ་ཁ་ངན་གཡོགས་
པར་བརྟེན་འདྲེ་ངའི་སྤྱིང་ལ་ཐོག་བྱུང་། ཕྱིན་ཆད་སྤང་སྤང་ཚུལ་བཞིན་མི་བྱེད་ན་
དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་འཕེན་ཏེ་བཀོད་པ་བཤད་སྟབ་
ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ཉེན་བརྟེན་བཏང་འདུག དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གནས་ཚུངས་སྐྱབ་བཤེས་ནམས་
དང་འབྲས་སྤངས་སྐྱབ་བཤེས་མང་པོའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཆོག་ཇི་བཞིན་ཡིན་
མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་དོན་གནད་དེ་རང་ཡིན།

འོན་ཀྱང་རྗེ་པ་བོང་ཁ་པས་གསན་རྒྱུའི་ནམ་པ་ཙམ་ལས་དོན་དུ་གསན་
འཛིག་ཙ་བ་ནས་གནང་མི་འདུག དེས་རྒྱུན་པས་རྗེ་པ་བོང་ཁ་པ་སྐྱེ་ཆེ་མཐའ་མར་
སྒྱུ་ཆག་མང་པོ་དང་། སྐྱེ་སྤྱིས་བྱི་མ་ནམས་ལའང་ལམ་སྤྲོངས་མ་བྱུང་བ་ཇི་
གསལ་འགྲོ་བཞིན་པ་མཐོང་གསལ་ལྟར་རེད། གོང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་གིས་
རྒྱུན་པས་ཤུགས་ལྡན་པ་རྒྱལ་མཆོག་ལ་ཡི་མ་རངས་པ་ཇི་ཆེར་སོང་ཡང་པ་རྒྱལ་
བ་མཆོག་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་སྟབ་རེ་བྲལ་བས་མི་ངན་ཁོང་རྒྱམས་ཀྱིས་ས་འོག་
དར་ཐག་བྱས་པ་དང་། སྤྱིད་ཕྱོགས་ནས་བོད་སྤྲོངས་འདི་དང་དུས་ཀྱི་སྤྲོངས་ཞིག་
བཟོ་འཆར་སྟེ་མང་རྒྱུན་མར་བཏིང་ཡང་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་གཙོ་བླ་ཁག་རང་ཉིད་ཀྱི་
ཐོབ་ཐང་ཤོར་དོགས་ཀྱིས་བཀའ་གསུང་དང་ལེན་མ་ཞུས་པའི་རྒྱུན་དེ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་པ་གོང་ས་མཆོག་སྐྱེ་ཆེ་བརྗེ་ན་མ་གཏོགས་ལས་དོན་དེ་དག་མ་འབྲུབ་
པར་གཟིགས་ནས་སྐྱེ་ཆེ་བྱུང་དུ་བསྐྱུང་ནས་ཞིང་བརྗེ་བའི་གནས་ཚུལ་སྟན་མོང་བ་
དང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད།

སྟན་མོང་བ་ལྟར་ན་གོང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུན་པས་གཞུང་
འཛིན་བཀའ་སློན་སོགས་ལས་ཀྱི་སྐུ་བོ་ཆེ་ནམས་ལ་མ་མཉེས་པ་དང་། སྤུགས་

པམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞིང་གཤེགས་ཁར་མདུན་དུ་བཅར་མ་བཅུག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
 སྐྱུ་གཤེགས་རྗེས་གནས་ཚུང་སྐྱུ་ཉེན་པས་སྤྲོན་ལོག་འབྲུལ་ཚུལ་དང་། སྤྲོན་གསལ་
 ཀུན་འཕེལ་ལགས་སུ་མངལ་ཁ་བཀག་ཚུལ་སོགས་བསྟན་དེ་ཁྲིམས་གཙོད་
 ཆབས་ཆེ་བཏང་ཡོད། དེའི་སྤོན་ནས་སྐྱུ་བྱང་དུ་བསྐྱངས་དགོས་པའི་རྒྱུན་ནམས་
 བཀའ་སློབ་སྤྲ་བྱི་སྤུལ་ཡོད། ཤུགས་ལྟན་གྱིས་དེ་ཤེས་ནས་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོས་
 ཤུགས་མ་བྱུབ་གྱིས་ཁ་ནས་དགུ་རྫོགས་གནས་གང་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྐད་གསང་
 མཐོན་པོས་ནང་གཏམ་བསྐྱགས་བ་རེད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཤུགས་ལྟན་ལ་
 ལམ་གློངས་བྱུང་ནས་གཞུང་ཞབས་པལ་ཆར་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་རིམ་བར་འདུས་ཏེ་ལྷ་
 གསར་དང་མི་གསར་གྱི་ཁ་དབང་རྒྱས།

སྐྱུ་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པ་དགོངས་པ་རྫོགས་ནས་ཉེན་གསུམ་པར་འབྲས་
 སྐྱངས་པས་འཆར་ཅན་གྱི་གནས་ཚུང་སྐྱུ་གསོལ་སྐབས་ཆོས་སྦྱང་གིས་དོན་ཆོན་
 གསུམ་སྤྲད་འདུག དཔེར་ན་རེད་གྱི་སློབ་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཐུགས་པམ་
 བཞིན་ཞིང་གཤེགས་དགོས་བྱུང་ཞེས་དང་། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཡགོང་ས་མཆོག་
 གི་བཀའ་དགོངས་ཟབ་མོ་ཇི་བཞིན་བསྐྱབས་ཡོད་ན་གྲུང་ཁུན་འདིའི་རིང་ལུགས་
 འོག་ཏུ་ཚུད་མ་དགོས་པར་ལམ་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་གདོན་མི་ཟ་
 ཡང་། བཀའ་བཞིན་མ་བསྐྱབས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ད་ལྟ་སྤྱིང་བཞིན་པའི་གནས་
 ཚུལ་སྤྱིང་ཐོག་ལ་ཡོད་བ་འདི་རེད། དོན་སྤྱིང་སྐྱུ་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པ་ཞིང་བརྗེས་
 ནས་བཅུ་བཞི་པས་རྒྱལ་སྤྱིད་ཆོས་སྤྱིད་མ་བཞེས་བར་གཞུང་འཛིན་པའི་ནང་ཁུལ་
 འཐབ་ཚོད་དང་བྱི་ནང་གང་སར་འཇུས་ཤོར་ཆབས་ཆེན་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་སོ་
 སའི་ནང་དུའང་རྟོག་བྱ་གཅིག་མཐུག་གཉིས་མཐུད་གྱིས་གྲུང་ཁུན་འོག་ཏུ་ལས་སྤྲ་
 པོར་ཚུད་བཅུག་བ་རེད།

རྒྱལ་ས་ལྷན་འདི་གཞན་ལས་མཐུ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་འཕྲིན་ལས་ནི་སྤྱར་
ཁྲད་པར་འཕགས་ཚུལ་ཡང་ཡང་བཀོད་འདུག་པ་ལྟར་ཡིན་ན་དེ་བར་ཁྲད་པར་
འཕགས་ཆོས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གང་དང་གང་བསྐྱབས་ཐད་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་རུས་
སྒལ་གྱི་སྤྱོད་ལ་འགན་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་གསལ་པོར་ར་སྟོད་ཐུབ། དེ་འདྲི་
ལས་སྟོག་ཆེས་ཆེར་སོང་རྒྱུ་གཞུང་གནས་ནས་ཁྱུ་ལྷན་གནས་ཚུང་ཆོས་སྦྱང་
ལ་ཁུང་ཁྱུ་ཡང་ཡང་སྤུལ་ཡང་བཀའ་ལན་གནང་མེད།

དེ་ནས་འབྲས་སྤྲངས་སྒྲ་སྤྱི་བརྒྱད་ནས་ཁྱུས་ཀྱང་བཀའ་ལན་མ་གནང་
བར་ཆོས་སྤྲེའི་ལས་དོན་སྐོར་ལས་གཞུང་དོན་ལ་འགན་མེད་ལུགས་གསུངས་
པ་རེད། སྤྱི་མེད་བརྒྱ་བཞི་བ་གདན་ཁྱུ་ལྷན་ནས་སྤྱི་མེད་སྐོར་གང་ཁྱུས་ཀྱང་
རེད་ཀྱིས་འགན་གཙང་མ་འཁུར་གྱི་ཡོད་པས་ཐུགས་གཡེང་མ་དགོས་པའི་སྐོར་
གསུངས་ཤིང་ཞབས་རིམ་ཡང་ཐེབས། ཐུན་གྲ་སར་འབྱོར་དུས་གནས་ཚུལ་འདི་
གསལ་པོ་འདུག དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ དང་ ༥༩ སྐབས་ཡལོང་ས་མཆོག་གི་སྤྱི་
མེད་ཉན་འགན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་སྦྱང་མཆོག་གིས་མདོ་ཁམས་བདག་
རེད་གཉིས་ཀྱིས་སྤར་བཞིན་འགན་འཁུར་གཙང་མ་ཡོད་པས་སྒོ་བག་ཐེབས་པོ་
བྱེད་ཆོག་ལུགས་དང་། ཡལོང་ས་མཆོག་འདི་འཇམ་གླིང་ནང་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་
ཐེབས་པར་ངེས་ན་བཀའ་བཞིན་མ་བསྐྱབས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱིས་འཆུན་དཀའ་
བའི་སྐོར་ཡང་ཡང་གསུངས་ཡོད། དུས་ད་ལྟའང་དེ་བཞིན་གསུང་བཞིན་ཡོད།

གཞུང་སྤྱི་དོན་ཆང་མ་ཆེག་བསྐྱེལ་དང་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབ་
ན་གཞན་ལ་རེ་བ་རྒྱལ་ཏུ་འགྲོ་མི་དགོས་སྐོར་ཡང་ལན་མང་གསུངས་གྲུབ་པ་རེད།
ལོ་འགའ་ཞིག་སྟོན་དུ་ལོ་གསར་ཆོས་བརྒྱའི་སྤྱན་འཛེན་སྐབས་ཤིག་བཀའ་ཤག་
ལྷན་རྒྱས་སར་རེད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་འདོད་ཁམས་བདག་མོ་རེད་གཉིས་

ལ་དག་ལྟའི་མིང་བཏགས་བྱང་བས་ཁྱེད་ཆོ་འབྲེལ་སྒོར་གནས་པ་ལ་སྤྱད་ལུ་
སྒོར་བཏང་ནས་དོན་དག་ག་རེ་བྱང་སོང་ཞེས་ནན་བརྗོད་ཆེན་པོས་གསུངས་
སྐབས་སྤན་དེར་ཡོད། སྤན་ཡང་དེ་འདྲ་བ་ཐེངས་འགའ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་
སྟེ། འདྲིའི་གནད་དོན་རགས་ཅམ་གོང་ཁྱས་ལྟར་ཡིན་ཡང་འགྲེལ་བ་འདྲ་རྒྱས་
པ་ཞིག་རྒྱག་རྒྱ་ཡོད།

གཞན་ཡང་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཐོང་ན་རིམ་དང་ལུས་དང་གི་མ་མ་བཞིན་དུ་
འགྲོགས་ཏེ་གསང་གསུམ་གྱི་མཛད་འཕྲིན་མཐའ་དག་འགན་བཞེས་མཛད་པོ་ནི་
དཔལ་ལྷན་ལྟ་མོ་དང་གནས་རྒྱུ་གཉིས་གཅི་བོ་ཡིན་པས་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྤར་
ནས་བྲགས་ལྟན་ལ་དམ་བསྐྱབས་ཀྱིས་མགོ་མཛོན་མཛད་ལུས་ཁར་སྐྱེ་ཐོང་འདྲིའི་
སྐབས་སྤར་བས་གཞོན་བྲགས་ཆེས་ཆེར་སྤྱད་བཞིན་པ་ཡོངས་གྲགས་འདིས་
ཀྱང་བྲགས་ལྟན་དེ་ཡ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་བྱ་དང་ཆབ་སྲིད་ལ་འགལ་སྤྱད་མཁན་ཡིན་
པ་གསལ་བོར་རྟོགས་ཐུབ།

དེ་བཞིན་སྐྱེ་ཐོང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཀྱང་གནས་རྒྱལ་དེ་དག་
ཐོག་ཞིབ་དཔྱད་ཀྱིས་བྲགས་ལྟན་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པ་གཟིགས་ནས་ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ཅམ་ནས་མི་མང་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་བྲགས་ལྟན་བཞེན་
མི་འོས་བའི་སྒོར་སྒོར་སྟོན་ཡང་ཡང་གནང་ཡོད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤར་སྤང་ཚུལ་
བཞིན་ཁྱུ་མཐའ་ཡང་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་ལས་བཀལ་བ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ད་དུང་ཁྱད་
རྟོང་མཐུགས་བཟུང་ཉུང་ཤིང་ནས་སྤར་སྤང་མ་བྱེད་པའི་ཁར་པན་ཚུན་འགྲོགས་
ཏེ་བོད་སྤྱིའི་ཅ་དོན་དང་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དགོངས་ལ་སྤང་མེད་ཀྱིས་ངན་སྐྱུལ་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཐོང་ན་རིམ་ནི་བོད་ལྗེ་མེ་མེ་ཡོངས་
ཀྱི་གཙུག་གི་ཁོར་བུ་ཇི་མ་དང་བལ་ཞིང་། ཕྱི་རྒྱལ་ཐོག་མའང་གཟི་སྟོང་འབར་

བས། བསྟན་མ་བཙུག་གཉིས་དང་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ལ་མོགས་པ་ལྟ་རབས་ཀྱི་བསྟན་
སྤྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙུག་གི་ཙོད་པན་གཏུགས་ཏེ་ཅི་གསུངས་སྤྱབ་བཞིན་པ་
ད་ལྟར་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་པ་འོར་བཅས་ནས་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་བཀའ་གསུང་དང་
ལེན་མི་ཁྱེ་བ་ནི་ཁོས་རྒྱུད་བརྒྱུམས་པའི་གཙོ་བོ་དག་ནམས་ཀྱིས་བྱེད་བབས་ལས་
ཏོགས་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན། དེ་དག་གི་རྗེས་འབྲུག་ནམས་ཀྱི་ལས་འགུལ་འདི་ནི་རང་
གི་བསམ་ཆོད་དང་མ་རན་པར་རན་སྤྱལ་གྱི་རྒྱུངས་པ་འཁོལ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་
བྱམས་སྦྱོང་ལམ་ནས་སྤྱར་འགྲུགས་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་རང་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བེད་
སྤྱོད་འོག་ཏུ་མ་ཤོར་བར་ལྷུལ་བའི་བཀའ་ལ་བརྩི་བཀུར་ཚུལ་བཞིན་ཁྱེས་ན་
རང་རང་གི་ཁེ་ཕན་དང་ཕྱགས་དོན་ལ་མ་འཕྱུགས་པ་ཡོང་ངེས་དང་། རང་དང་
འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་གང་འདོད་བསྟེན་རྒྱུ་ལག་མ་
ཐོགས་པ་ཡོད་པས་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་མ་བསྟེན་ན་ཆོས་དད་ཀྱི་རང་དབང་མ་བརྒྱགས་
པ་མ་ཟད་རང་དབང་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཆོས་དད་ཀྱི་རང་དབང་སྤྱས་ཁ་
དག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་། རང་གི་ཆེ་མཐོངས་ཡག་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཟད་མི་མང་གི་མདུན་
སར་ཁ་སྦྱངས་མི་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་མ་བྱུང་གོང་ནས་ཆོས་
དད་ཀྱི་རང་དབང་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱིན་པ་དང་གྲོལ་བའི་ལམ་ནས་ཐེབས་པ་བརྗོད་
ཀྱིས་མི་ལང་བ་བྱུང་ཟིན་པ་རེད། ཆོས་དད་རང་དབང་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་
བསྟེན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད།

ཆོས་དད་རང་དབང་ཞེས་པ་རང་གི་བྱས་པ་དང་བསྟན་ཏེ་ཆོས་བྱེད་ཆོག་
པ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པ་གང་ཡིན་རང་གིས་འདེམས་སྤྱབ་ཆོག་པ་ལ་ཟེར་བ་
ཡིན་ཀྱི་ཆོས་ཁར་བྱེད་ནས་འདོད་པ་གང་ཡོད་བྱེད་ཆོག་ཟེར་བ་གཏན་ནས་མིན།
སྤྱི་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ནས་གང་དུ་ཁྱེས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་སྤྱི་གཞིམས་དང་བསྟན་ནས་

ཞུགས་དགོས་པ་ལྟར་ཆོས་ལུགས་རང་རང་ལའང་སྤྱི་དང་བྲེ་བྲག་གི་ཁྲིམས་སོ་
 སོར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་སྤང་བཅི་ཞུས་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡོངས་གྲགས་རེད། རང་
 གི་མི་རིགས་ཀྱི་ཅ་དོན་ལ་གཞི་དུ་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་གནས་སྐབས་
 གྲོས་གཏོང་དགོས་པ་དེ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ལ་འཁྲི་བའི་འོས་འགན་ཞིག་ཡིན། རང་
 གི་ཐོབ་ཐང་ཟེར་བའང་མདོར་བསྡུས་ན་རང་གི་མི་ཆེ་ལོགས་སྤྱེལ་བྱ་བའི་ཐོབ་ཐང་
 དང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་འདེམས་སྒྲུག་བྱ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ལ་ཟེར་བ་
 ཡིན་པས་ཤུགས་ལྷན་མ་བཞེན་ན་དེ་འདྲ་བ་ལ་གཞི་དུ་གཞི་གང་ཡང་ཆགས་མེད།
 དེ་ལྟ་བུའི་གནད་དོན་མ་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་འོག་ནས་རང་
 ཉིད་ཕྱང་བའི་བྱ་བ་དང་དུ་ལྷངས་པ་དང་། འཛམ་གླིང་ཤེས་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 དུག་དང་བསྟོད་པ་བྱ་ཡུལ། བཀའ་སློབ་ཞུ་ཡུལ་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་ཞེས་ཡོངས་སུ་
 གྲགས་པ་དེ་ཡི་མདུན་ནས་དབང་ཕྱང་མན་ངག་དང་འཆོ་བའི་མཐུན་ཆེན་རྒྱུན་
 མར་ཞུས་ནས་ད་དུང་བཅི་མེད་ཀྱིས་དཀྲོགས་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་སྤེལ་བ་ནི་ཤོད་
 མཁན་གྱིས་ཤོད་ཤོད་ཀྱང་ཉན་མཁན་གྱིས་ཉན་མི་ཤོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་
 སྤྱོད་བཞིག་ཡིན། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་སྤང་སྤང་མ་འདྲོལ་བ་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་
 སེམས་ཆབས་ཆེན་པོས་རེ་སྤྱེལ་ཞུ་ཡི་ཡོད།

མོངས་ཞེན་གྱིས་སྤྱི་ཆོག་ཟེན་པ་རྣམས་ལ་རེ་སྤྱེལ་ཞུ་ཡི་མིན། འོན་ཀྱང་
 མོངས་ཞེན་གྱིས་ཤུན་བདེགས་པ་རྣམས་ལ་གཞན་སྤྱེལ་ཞུ་ཡོད། བསམ་ཤེས་
 གོ་ཤེས་ཡོད་ན་རྒྱ་མཚན་ཁུངས་ཕྱང་ལྷན་པའི་གཏམ་དང་པན་ཐོགས་ཆེ་བའི་
 གཏམ་ལ་ཉན་འདྲོག་གནང་དགོས། བསྐྱེད་འོག་ཏུ་ཤོར་བ་རྣམས་ལ་སེམས་
 ཁུལ་ཆེན་པོས་སྤང་འགྲུགས་ཐབས་ཞུ་ཡི་ཡོད། འདི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅོད་པ་
 ཡིན་པར་བརྟེན་པན་ཚུལ་ཞི་བའི་ལམ་ནས་དྲང་བདེན་གྱིས་བདེན་པ་བདར་རེས་

བྱེད་ན་ངས་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་བསམ་ཚུལ་སྤེལ་རེས་ཆོག་པ་ཞུ་རྒྱུ་འི་
དགོངས་འཇགས་འཆའ། ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོས་བཀའ་སློབ་སྤྲུ་རྗེས་
སྤེལ་བ་རྣམས་ལ་ཆོང་མས་དགའ་དད་སློབ་གསུམ་གྱིས་སློབ་སྤྲོས་འཕེལ་བའི་སྒྲིབ་
དུ་གསལ་འདེབས་གྱི་ས་བོན་ཅམ་དུ་ཞུས་པའོ། །སྤྱིར་བཏགས་ནི་ཤེས་ཡོན་དམན་
སྤྲོས་གཞན་གྱིས་དོགས་གནད་ཞུ་ཡུལ་མ་མཆིས་མོད། གནད་དོན་འདིའི་ཐད་
པན་ཚུན་ཞི་བའི་ལམ་ནས་དོགས་གཞན་དང་བཟོ་སྒྲིབ་ཞུ་རྒྱུའི་བསམ་ཚུལ་སྤེལ་
བཏོན་ཀྱང་དགའ་བསུའི་ངང་ནས་དམ་དོན་ཞུ་ཆོག་པ་བཅས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལྷ་
༤ ཆོས་ ༡༥ ལ།

ཤུགས་ལྷན་སྐྱོང་ལ་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཉིས་པ།

ཆ་ནད་སེལ་བའི་བདུད་ཅིའི་ཆུ་སྒྲིབ།

༡༣། །ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཤུགས་ལྷན་བཞུགས་གཏུགས་བྱས་པའི་ཉེས་སྒྲོན་རྗེ་ཡོད་བཀའ་སློབ་རིམ་བར་སྐལ་བར་ལྟ་བུ་ལོག་བསམ་ཟེན་བ་འགའ་ཞིག་ནས་མི་མོས་པའི་ཆོག་མཆོན་རྗེ་སྟེང་ཅིག་སྟེལ་བའི་ནང་ནས།

ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཀྱི་དེབ་ལ་དབྱད་པ། ཞེས་བ་དང་། གསར་འོག་ཤེས་བྱ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ། ཞེས་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཉིས་བཏང་འབྱོར་བྱུང་ཡང་དེ་གར་ཚུམ་བ་པའི་མཆོན་མངོན་གསལ་མི་འདུག་པས་རེངས་སུ་འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཟ་བས་དེ་གཉིས་འགོག་པའི་དོན་དུ་གཞུགས་དང་གཞུགས་བརྟན་ར་སྟོང་ཀྱི་ལན་ལྟོན་གནས་བསྐྱུས་རེ་བྱ་རྒྱུར།

༤ གཅིག་ ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཀྱི་དེབ་ལ་དབྱད་པ། ཞེས་པའི་ཆོལ་ཆོག་སྟེལ་མཁན་དེ་ནི་རིང་ནས་ལོག་བར་ཞུགས་པའི་ངན་སྦྱོད་དངོས་སུ་བརྟོག་བའི་བྱེད་གཏེ་ཅན། མི་མཁས་མཁས་བརྩམས་དང་དུ་སྒྲུངས་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོད་ལ་བརྟེན་དེ་ལ་ཐོག་མར་བསྟོན་བར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ།

སྤར་སྟོན་བ་ཤུགས་ལྷན་བ་ཉེས་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ལེགས་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་མཐུ་དང་རྩེ་འཕྱལ་ལ་ཐོགས་བ་མི་མངའ་བ་སྐལ་ལྷན་ཀྱི་སྒྲེ་བོ་ས་སྟེང་ཁུབ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། སྟོན་བ་དེའི་སྟེན་དུ་གྱུར་བ་དག་སྟོང་ལྟས་སྒྲིན་ཟེར་བ་དེས་ལོག་ལྷའི་དབང་གིས་དང་པོ་ནས་སྟོན་བ་མཆོག་ལ་འགྲན་སེམས་ཀྱིས་གཤེད་དུ་གྱུར་

ཏེ་འགལ་སྒྲིག་སྟག་བགྱིས་པ་མ་ཟད་བཀོད་རྒྱུ་འདྲ་བའི་བྱས་ཀྱང་ཆད་མེད་པ་ཞིག་
བཏིང་ཡོད། དེ་བཞིན་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་བྱུག་
ཏུ་གྲགས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བརྩམས་ཡོད། འདིས་སྟོན་པ་མཆོག་གི་
མཛད་པ་དང་སྟོན་གྲགས་ས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་སོང་
སྟེ་རྒྱུན་པར་གྲོགས་ཤར་དུ་གྱུར་ཚུལ་བྱེད་ཆོས་ཀྱང་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་པས།

དེ་བཞིན་བྱེད་ཆོས་ལ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་རན་བྱས་རྩོམ་
ཚུལ་འདི་ཡང་གོང་གི་ལས་ལུགས་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རྩི་
གསལ་དུ་འགྲོ་བ་འདི་ཡིས་ངེད་ཚོའི་སེམས་ལ་དོགས་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་
ཀྱི་འདུག གང་ལགས་ཤེ་ན། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན། ལྷས་སྤྱིན་དེ་དང་སྟོན་
པ་བྱུག་པོ་དེ་སྟོན་པ་མཆོག་སྤར་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབས་པའི་ཆེ་ཡང་
ལོག་ལྟའི་དབང་གིས་བར་ཆད་ཤིང་སྟག་བརྩམས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་མཆོག་གི་
སྤྱལ་སྤྱའི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆེ་ཡང་དེ་བཞིན་བགྱིས་པ་ར་འཕྲོད་གསལ་
པོ་གསུངས་ཡོད་པ་བྱེད་ཆོས་ཀྱང་གོ་ཐོས་བྱུང་ཡོད་ཤིག། སྟོན་ཀུན་ཟད་ལ་
སྟོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བ་ནི་ལོག་ལྟ་ལ་གོམས་པ་ཆེ་བའི་ཉེས་དམིགས་གང་
ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོར་སྤྱོད་རང་གིས་བྱས་པ་རེད། དེ་བཞིན་བྱེད་ཆོས་ཀྱང་
ལྷ་ལོག་པ་དང་ལྷ་བ་ལོག་པ་འབྲུད་ན་ཉེས་དམིགས་གང་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་ཞེས་
གསལ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཆགས་འདུག

ཐུན་མིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་སྤེལ་སྤྱད་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱལ་བ་ཡིན་པ་མདོ་དགོན་བརྩམས་ལས་གསུངས་ཡོད་པས་
བྱེད་ཆོ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་བཤད་བྱུང་། དེ་ལྟ་བུ་མངོན་
ཞེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་རང་མཚན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བྱེད་ཆོ་དབྱལ་བ་ལྟ་ཅི་སྟེ་བ་སྤྱི་

དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་། དཀོན་མཆོག་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྒྲིག་ལྷ་ཆབས་ཅན་
 ཞིག་ཡིན་པའི་རྣམ་འགྲུར་གསལ་ཞིང་། བྱེད་ཆོ་ལ་སློག་སྤྱོད་མཁན་ལྷགས་ལྷན་དེ་
 ཡང་དེ་བཞིན་པ་ནི་རྩ་ཅོ་བསྟན་ན་རྩ་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་བྱུང་བ་བཞིན་བྱེད་ཆོ་ཡང་
 བར་བདུད་སྒྲིག་ཏུ་ར་སྤྱོད་བྱེད་མི་དགོས་པར་ར་འཕྲོད་ཚུར་གསལ་བ་སྟོན་པར་རྒྱ་
 མཆན་མཐའ་ལས་པའི་སློ་ནས་ཉོགས་བྱུང་གི་འདུག གང་ལྟར་སྤྱི་ཆོགས་དང་
 འབྲེལ་ཡོད་ལ་སོང་བྱུན་སོང་གི་ལས་ལྷགས་དང་བསྟན་ནས་དགག་སྤྱོད་དགོས་
 བས་དེ་དོན་སོར་བཞག་གིས་འབྲི་ཡི་ཡོད།

སྤན་ལ་དོན་གཞན་མང་བས་འཆལ་གཏམ་རིགས་ལ་དོ་སྤང་བྱེད་གི་མེད་
 གྲང་བྱི་གན་མདུན་དུ་དབྱུག་པ་གསེལ་ན་སྐད་མ་རྒྱག་ག་མེད་རེད། བྱི་ཆེ་ ༤ ཆེས་
 ༡༩ ལ་བཀའ་སློབ་གནང་བའི་དེབ་ལ་དབྱད་པ་གཅིག་དང་། གསར་ཤོག་ཤེས་
 བྱ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་ཞེས་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཉིས་འབྱོར་བྱུང་། གཏོང་མཁན་
 གི་ཁ་བྱང་ཡང་མི་འདུག་ལ། འདི་ལ་བལྟས་ན་པར་དབྱུགས་གང་བྱུང་ལས་ཚུར་
 ལན་ཡོང་ན་ཉན་འདོད་མེད་པའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་རེད། དེ་དང་དེ་འབྲེལ་ཡིག་
 རྟོག་རི་སྟེང་ཅིག་སློག་འབྲེམས་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་སྤན་ལའང་འབྱོར་བྱུང་ཡང་དོ་
 སྤང་མ་བྱས་པར་ཤོག་སྟོགས་སྤངས་སར་ལྷགས་པ་བརྒྱབ་ན་ཤོག་སྟོགས་ཆང་
 མ་རྒྱུད་གིས་འབྲེར་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་གང་སར་སྤྱང་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་ཆེ་རོགས་
 ལས་གཞན་ཅི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་ཞེ་སྤང་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལངས་གི་ཡོད་ན་མི་ངོ་མ་
 དང་ངོ་སྤྱོད་བྱས་ནས་འབེལ་གཏམ་སྟེང་ན་མང་གཙོ་དང་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་
 བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྟོན་སྟེ་བྱེད་ན་མང་གཙོའི་ཐོབ་ཐང་
 བེད་སྤྱོད་གཏོང་མི་ཤེས་པའམ་གཏང་ན་ནག་ཉེས་ཆེན་པོ་ཞིག་རང་ལ་འཕྲོག་རྒྱུའི་
 ཞེད་སྤང་ཆེ་བས་ཡིན་གྱི་རེད། གང་ལྟར་ཡང་ཡིག་ཆ་འདི་གཉིས་ལ་ལན་ཞིག་མ་

གྲིས་ན་ནི་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ནག་པོ་བཟོ་རྒྱུར་ཟེ་ཚོས་མེད་པར་བརྟེན་ལན་འདི་
འབྲི་ཡི་ཡོད། བྱེད་ཚོ་ཉན་འདོད་མེད་ཀྱང་རང་རིགས་མི་མང་དང་རྟོག་དཔྱད་
ལྟན་པ་ནམ་པའི་སྤྱན་སྤར་སྤྱན་བསྟར་ཁྱུས་ན་སྟམ།

འདིར་དགག་པར་བྱ་བ་དངོས་ནི། ཚེས་སྐྱོང་བསྟེན་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་བཀའ་
སློབ་གནང་བའི་དེབ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ། ཞེས་ཁ་བྱང་དུ་བཀོད་
པ་དེ་ལ། ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་ནག་ཅེས་བཀོད་ན་འོག་གི་ཚིག་རིས་དང་མཐུན་པར་འདུག་
པ་འོག་ནས་གསལ། ཐོག་མར། དེབ་འདི་ནི་ཅེས་ཀྱང་དབྱད་མི་བཟོད་པ་ཞིག་སྟེ།
ཞེས་གྲིས་འདུག་ན། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ཅུ་ཉའི་ཡུལ་དུ་བྱིན་པ་ན། །ཀར་
གཉིས་པ་ལ་མིར་མི་བཅི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཅུ་ཉའི་ཡུལ་མི་ཚོར་ཀར་པ་
གཅིག་ལས་མེད་པས་ཡུལ་གཞན་ནས་ཀར་པ་གཉིས་ཅན་ཞིག་འཕྱོར་བ་ན་དེའི་
ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་མི་མ་རེད་ཅེས་འབྲ་སྟོད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡ་རྒྱལ་
མཚོག་འདིས་བཀའ་སློབ་ཅི་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡང་རྒྱ་དམར་འགོ་འཁྲིད་རྣམས་
ཕྱད་པའི་འཛམ་གླིང་ཤེས་ལྟན་ཐམས་ཅད་སྟོམ་པས་གཏུང་བར་བདུད་ཅི་ཐོབ་པ་
བཞིན་སྟོ་སྤར་ཆད་མེད་ཀྱིས་གདམས་ངག་ཏུ་སྒྲང་བཞིན་པ་ཀུན་གསལ་ལྟར་ཡིན་
ན། བྱེད་ཀྱིས་དེ་མ་ཤེས་པར་རང་གི་ཚུམ་ཡིག་སྟོན་ཅན་འབའ་ཞིག་དང་དབྱད་
མི་བཟོད་པ་དེ་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སློབ་ལ་ཁ་སྐྱར་བྱས་པ་ནི་རང་གི་སྟོན་གདོང་
ཤེས་དུ་ཤར་བ་ལ་གདོང་ཤེས་དུ་འདྲེགས་ཐོག་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་དང་ཅེས་མི་
མཚུངས། ཡང་སྟོང་མི་མང་ཤེས་དམན་རྣམས་བསྐྱ་བྱིད་བྱུབ་སྟངས་ཤེས་བཞིན་ཁྱད་
གསོད་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་གོ། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

འདི་ལ་སྐྱས་ཟེན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་དང་། དངོས་བསྟན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་
པ་ཡིན་མིན་དབྱེ་བ་དེས་པར་འབྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྐྱས་ཟེན་

དང་དངོས་བསྟན་སྒྲིལ་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་ཆེ་བུ་བྲལ་སངས་དོར་པས་དགོ་
ལྟན་པ་ནམས་སྒྲིབས་གནས་ལོག་ཚུལ་དང་། ཆོས་རྒྱན་མི་གཙང་ཚུལ་བཤད་པའི་
དེབ་དེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམས་པ་བྲས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མཐོང་ཅན་ཉིད་
ནས་ཏ་གོ་བྱུང་པ་ཞིག་རེད།

ཅེས་པ་འདི་ལ་དབྱུང་ན། འདི་ལ་སྒྲིབ་ཟེན་སྒྲིལ་བཞིན་པ་ཡིན་མེད་དང་།
ཞེས་སོགས་འཁོད་པ་འདི་ནི་གཞི་མེད་ཀྱི་དོགས་སྒྲོང་ཞིག་སྟེ། སྒྲིབ་གཞན་དོན་
གོ་རིམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་ཐོས་པ་ཡན་ཆད་ནི་དགོངས་ལྡན་དགོངས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་རྣམས་པས། རྒྱལ་མཆོག་འདིའི་གསུང་ལའང་སྒྲིལ་
བཞིན་ཡིན་པ་དང་། རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་
དང་བསམ་པ་རིམ་བཞིན་མཐུན་པའི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པས་བྱུང་འདི་མི་བཟོད་
པ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད། འོན་ཀྱང་གདུལ་བྱ་སྒྲིལ་བྱེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་གནང་བ་
སྒྲིལ་བྱུང་བར་དུ་ཤུགས་ལྟན་ཐད་བཀའ་སློབ་གནང་བའི་གསུང་བརྟན་དང་བྲག་
དེབ་ནམས་སྒྲིལ་བཞིན་པ་ཤུགས་ཡིན་པར་སྒྲིབ་བྱེད་ཡང་དག་ཟད་མི་ཤེས་པ་
ཡོད། དེས་ན་བཀའ་སློབ་དེ་སྒྲིལ་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་ན་ཆེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་
འདུན་མ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁས་མ་ལེན་པར་སྒྲིབ་པ་བཟུང་ན་འདི་ཕྱི་
གཉིས་ཀྱི་འདུན་མ་ཁས་མ་ལེན་པས་སྒྲིབ་པ་ལྟན་པ་འབྲེལ་བྱ་རིམ་བཞིན་
རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

དགོངས་གཞི་དང་དགོངས་པ། སྒྲིལ་བཞིན་པ་ལ་གཞོད་པ་གསུམ་ཆང་
ན་བར་དོན་དུ་འབྲེལ་ཆོག་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསྒྲིབ་
བས་གསུང་རབ་ཡང་དག་ཏུ་བྱུང་པ་ཡིན། བྱུང་ཆོས་སྟེལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་
ནི་ཆད་མས་གཞོད་པ་འབྲེལ་བྱ་མཆིས་ལ། དེ་ན་དགོངས་གཞི་དང་དགོངས་

བ་གཉིས་ཀ་མི་འདུག་པས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བརྗོད་བྱ་སྟོང་བ་སྤྱི་རྣམས་
གྱི། །རང་རྒྱུད་མ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་ཤེས་པའི་
རྒྱུད་དུགས་ནས་སྒྲིག་པའི་ཁ་རྒྱ་འདོན་པ་ཁོ་ནའོ། །བྱ་བལ་སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཁོང་ཁོང་གི་དེབ་དེ་ཐམས་ཀྱིས་འབྲུག་ཙམ་བསྐྱུགས་སྟེང་། དེབ་དེས་དགོ་ལྷན་
པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་དམའ་འབེབས་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་སྤྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་
དང་བཅས་པ་ལ་དམའ་འབེབས་ཆ་བས་ཆེ་བྱས་པས་དེའི་རྒྱལ་སྤྱོད་དགོ་ལྷན་
སྤྱི་ལ་ཆོག་སྟོན་དང་འཆམས་ཐལ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲང་པས་བསྐྱུ་
མ་བྱས་པས་ལན་བ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་དགག་པ་མཐེལ་
བརྗོད་བྱེད་ཐུབ་མེད།

ལ་རྒྱལ་མཆོག་འདིས་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་བརྟུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པར་
གཞིགས་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། མ་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་
གང་དང་གང་ཡོད་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་དགག་པ་མཐེལ་བརྗོད་གནང་ཡོད་
པས་ད་དུང་མ་གོ་བ་ནི་ལོག་ལྷན་ལིང་ཉོག་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། རྣམ་པས་སྤྱོད་སྟེར་
བར་སྤྱོད་མ་མཐོང་བར་དུག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཁོ་ན་ནད་པ་དེ་གཞོན་གྱིས་ཟིན་པ་ཡིན་
པར་རྟོགས་ཐུབ་པ་བཞིན་ནོ། །བཀའ་སྟོན་དེ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམས་པ་ལྟ་ཅི་བརྒྱ་ཆ་
གཅིག་ཙམ་ལའང་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱིས་ལྷགས་ཚུམ་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱལ་སྤྱོད་
ལྷན་བཀག་པ་མཐུན་སྟོགས་སྤྱོད་པ་ཙམ་ནི་རེད། དེ་ཙམ་གྱིས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམས་
པས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་པར་འགྱུར་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་གྲུང་ཁུང་ལ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམས་
པས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་པར་འགྱུར་ཉེ་རྒྱུ་དམར་སྤྱོད་གཞུང་གིས་ལ་རྒྱལ་མཆོག་ཉིད་
ལ་མཆོན་དམས་ཞུས་པ་བས་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་མཆོན་དམས་ཆ་བས་ཆེ་བ་ཞུས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་ཅག་གི་ཕྱེད་འབབ་ལ་བལྟས་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་

ཡང་སྲིད་པས་དེ་ལྟར་ན་བྱེད་ཅག་ཤྱགས་ལྷན་བཞེན་རྒྱུ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྲོང་
དགོས་ཏེ་ལྷ་འདྲེ་གདོན་གཤམས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ལྷ་བའི་ཆོས་མེད་སྲིད་གཞུང་
ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེའི་འགྲོས་ཉིད་དུ།

ཀ རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་འཛིན་མཁན་དང་། བསྟན་པའི་རྩེས་
འབྲུག་ཅིག་གིས་དགོ་ལྷན་པའི་ཞབས་འདྲེན་དུ་སོང་བའི་དེབ་དེ་འབྲས་ལོས་པ་
ཞིག་མ་ཡིན།

ཁ བྱེད་པར་དུ་དགོ་ལྷན་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་ཡ་སྐྱབས་རྩེ་པ་བོང་ཁ་
བ་རྩོ་རྩེ་འཆང་ ༡༩༥༩-༡༩༩༡ གི་སློབ་བརྒྱུད་ཅིག་གིས་དེ་འབྲས་མི་ལམ་ནའང་
བྲན་མི་འོས་པ་ཞིག་ཡིན།

ག གཞན་གྱི་ངོ་སྲུང་དགོས་ནའང་རང་གི་པའི་ཁ་ཐོར་ལ་མི་གཙང་བ་ཞེས་
དོར་ནས་གཞན་གྱི་ངོ་སྲུང་བ་དེ་ཡག་པོ་མ་རེད།

ཅེས་པའི་བར་ལ་དབྱེད་ན། ཀ རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཞེས་པ་ནས་འདི་
འབྲས་ལོས་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་འདི་ནི་རང་ཉིད་རི་མིར་ཞུགས་ནས་རང་ཉིད་
འགྲོ་བ་མ་ཆོར་བར་ལྷོན་ཤིང་འགྲོ་བར་མཐོང་བ་བཞིན། རང་ཉིད་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོའི་བསྟན་པའི་ཞབས་འདྲེན་ལོག་སྐྱབ་བྱེད་བཞིན་དུ་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་ལ་རྩེ་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་བྲི་མ་མེད་པ་སྤང་ནས་གསོས་ཏེ་དར་རྒྱས་མཛད་
པའི་སྐྱེས་ཆེན་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་མཉམ་པ་ལྷ་བྱ་ཀྱན་གྱིས་གཙུག་རྒྱན་དུ་
བཀྲུང་བཞིན་པ་འདི་ལ་དེ་ལྷ་བྱའི་མཆོན་དམས་ཞུས་པ་ནི་རང་ཉིད་རིག་འཛོ་མ་
ཟེན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རྒྱ་དམར་གྱི་དདུལ་ལ་བརྒྱུམས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ།
ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མེད་པར་ལྷ་བའི་སྤྱི་ཞེགས་རྩོགས་བྱེད་པ་ཞིག་མ་
ཡིན་ནམ། ཁྱོད་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག།

རྒྱལ་ཆེན་འཕགས་ལྷན་ཟེར་བའི་དོལ་རྒྱལ་འདི་འཕལ་མེད་དུ་བཞོས་པ་ཡིན་ནའང་དེས་ཟླ་བ་དག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལས་གཞིན་འགལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་ལྷན་འཕགས་ཆེར་བསྟེན་མཁན་ནང་དུ་དགེ་ལྷན་པའི་བསྟན་པ་འཕེལ་རྒྱས་ཆེ་ལ། མ་བསྟེན་མཁན་ནང་དུ་འཕེལ་རྒྱས་རྒྱུར་བའི་བྱེད་པར་མ་མཐོང་བ་མ་ཟད་འཕགས་ཆེར་གང་དུ་བསྟེན་པ་དེའི་ནང་དགེ་ལྷན་པའི་བསྟན་པ་རྒྱད་ཆག་ཆེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ར་སྤྱོད་བྱ་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་དུས་ཚོད་ཀྱིས་མ་ལྡང་བས་དགོས་མཁོ་བྱུང་ན་རིམ་བས་འགྲེལ་བཟོད་བྱེད་ཆོག་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་ལྷན་གྱི་སློབ་གཏད་ཁྱུ་མཁན་ཆོས་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་བཞིན་དུ་འཕགས་ལྷན་ལ་ཡང་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཡི་ཡོད་ཆེ་སྐྱབས་གཉིས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཡིན་པས་སྐྱབས་འགོ་སྟོང་བ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་ཡོད་པས་དེ་དག་དགེ་ལྷན་པའི་བསྟན་འཛིན་དུ་ག་ལ་ཚུད། ད་དུང་མིག་དང་ན་བ་གསལ་པོ་ཡོད་ན་སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བོད་གྱི་བསྟན་པ་ཆབ་སྤྱིད་སྤྱོད་གསོ་སྤྱས་མཛད་འདུག རྣམ་ཐར་གཙང་མ་སྤྱས་སྤྱོད་བཞིན་འདུག་པ་ལེགས་པར་སྟོས་ལ་ལེགས་པར་མཉམ་པར་གྱིས་ཤིག།

ཁ དགེ་ལྷན་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་ཟླ་བ་པོད་ཁ་བ་དོ་ཟླ་བ་འཆང་གི་སྟོབ་བརྒྱད་ཅིག་གིས་ཞེས་འབོད་པ་འདི་ཡང་ཡ་མཚན་ཆེ་སྟེ། རྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཟླ་བ་པོད་ཁ་བའི་སྟོབ་བརྒྱད་འཛིན་མིན་ཆ་མ་འཆལ་ཡང་། དེ་སྟོན་བོད་གྱི་མཁས་བྱུང་ནས་མཁས་སྐར་ཆོག་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོབ་བརྒྱད་རི་བཞིན་པ་ནི་ཟླ་བ་པོད་ཁ་བ་དང་མཉམ་མེད་ཐོ་བོ་ཟླ་བུའི་བཀའ་བློན་སྤྱོད་བཞིན་པ་ཁྱོད་གྱིས་མ་ཤེས་པ་ནི་ཕྱོགས་ཞེན་གྱིས་མིག་བསྐྱབས་པར་གོར་མ་ཆག ཟླ་བ་པོད་ཁ་བའི་སྟོབ་བརྒྱད་འཛིན་མཁན་དགེ་ལེགས་བསྟན་དང་། དབྱིན་ལན་དུ་སྐལ་བཟང་

རྒྱ་མཚོ། བྲག་སྒོམ་སྤྱལ་སྤྱོ་སོགས་ལ་སྟོས་དང་། ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག དེ་ལྟ་བུའི་
སྟོབ་བརྒྱད་འཛིན་མཁན་པལ་ཆེ་བ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རང་གཞུང་ལ་རྒྱབ་
གཏོད་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་འབྲ་དགོས་པ་རེད་དམ། དེ་ལྟ་བུ་ཤོད་མཁན་ངོ་མི་ཆ་ནའང་
ང་ཚོ་ཉན་མཁན་ངོ་ཆ་དགོས་པའི་ཉམ་གཏམ་དེ་འབྲ་མ་ཤོད་རོགས་གནང་ཞེས་
གསོལ་བ་འདེབས་ཀྱི་ཡོད།

ག གཞན་གྱི་ངོ་སྤྲོད་དགོས་ནའང་ཡག་པོ་མ་རེད། ཅེས་བ་འདི་ལ་
བརྟགས་ན་ཤུགས་ལྷན་ཟེར་བ་དེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དང་འབྲ་
བ་སྐྱབས་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོའམ་ཡང་ན་རང་གི་སློག་བཞིན་འབྲལ་དུ་མི་རུང་
བ་ཞིག་བྱེད་ཅག་ལ་ཡིན་ནའང་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་
དུས་ཤུགས་ལྷན་མིང་ཅམ་ཡང་མེད། དུས་བྱིས་ཉམས་ཆག་སོང་བའི་སྐབས་
དེར་ཁོ་བ་བྲག་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་འདི་བྱེད་ཆོར་ག་རེ་བྲས་ནས་དགོས་ཀྱི་
འདུག བོད་དུ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤྲང་མ་ཁྱད་པར་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགྲར་བཟུང་བའི་ཤུགས་ལྷན་འདི་མ་བསྟེན་ན་བྱིད་ཆོ་ལ་སྟོན་
ག་རེ་ཆག་གི་འདུག

དེད་ཀྱི་སྤྲ་མ་རྟོ་རྟོ་འཆང་(པ་བོང་ཁ)གི་བཀའ་བཅན་སྟམ་ན་བྱེད་ཆོའི་
སྤྲ་མ་རྟོ་རྟོ་འཆང་སོ་སོའི་མོས་ངོ་ལ་སྟོས་པའི་རྟོ་རྟོ་འཆང་ཡིན། ཡ་རྒྱལ་མཆོག་
འདི་ནི་འཛམ་གླིང་དཔྱོད་ལྷན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ནང་པ་ཡོངས་ཀྱི་རྟོ་རྟོ་འཆང་ཙོད་
མེད་དུ་གྲགས་པས་གང་གི་བཀའ་བཅན་ནམ། བོད་རིགས་ཆགས་པ་དང་ལྷན་
ཅིག་དུ་ལས་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་འབྲལ་བའི་ཡ་སྐྱབས་མགོན་དུས་གསུམ་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལྟ་སྟེན་དབང་བསྐྱར་བ་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་
རས་གཟིགས་ལྷོ་མ་གསུམ་གར་གྱིས་རྣམ་པར་རོལ་བ། མི་རབས་ནས་མི་རབས་

དང་། ཆོ་རབས་ནས་ཆོ་རབས་སུ་སྐྱབས་གནས་དང་དབྱེད་ཁྲིད་མཛད་མཁན་འདི་
ལྟ་བུའི་བཀའ་མ་བཅན་པར་རང་གི་ཕྱོགས་རིས་ཀྱིས་རང་གི་སློབ་དཔོན་ཁོ་ནའི་
བཀའ་བཅན་ཟེར་བ་ནི་དང་བདེན་ཞིག་གང་ནས་ཡིན། ཡ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ན་སྤེལ་བའི་
སྐུ་བས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ངོ་སྤྲུང་གནས་ཡོད་ཀྱང་འབྲུག་ལྗམ་འདིའི་ཐད་ཡ་རྒྱལ་
མཆོག་འདིས་སྐུ་བས་རྩེ་ནས་གཉིས་འཁོ་ཞིང་གཞེས་པའི་དུས་ནས་འབྲུག་ལྗམ་
བཀའ་འཁོག་གནང་བ་དེ་རང་ཐག་རང་གིས་བཅད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་ངོ་
སྤྲུང་གནང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡོད་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག།

ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ། འདི་འདྲ་གནང་ན་གཞན་གྱིས་ཡག་པོ་འདུག་ཟེར་
རམ་ཏྲ་ཏྲ་ཟེར་ནས་ཁྲིལ་ཁྲིལ་བྱས་ཡོང་།

ཞེས་བ་འདི་ལ་ལྟོས་དང་། ནང་པའི་ཆོས་བྱེད་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བརྒྱ་ཅུ་ཅུ་ནས་
བྱེད་ཆོ་ལ་ག་རེ་ཟེར་གྱི་འདུག ཁྲིལ་ཁྲིལ་སུ་ལ་བྱེད་གྱི་འདུག འཛམ་གླིང་མི་མང་
པལ་ཆེ་བས་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་གང་ཉིད་ལ་དད་གུས་དང་དགའ་བསུ་ཞུ་ཡི་འདུག་
ན་བྱེད་ཆོ་ལ་དད་གུས་དང་དགའ་བསུ་ཞུ་མཁན་བྱེད་གྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་རེ་བྱུང་
ལས་འདུག་དང་མི་འདུག་མིག་ལེགས་པར་བྱེས་ནས་ལྟོས་ཤིག ཁྲིལ་པའི་སྤེལ་
པའི་རང་ཚུལ་བྱེད་ཆོ་ལས་ལྷག་པ་སུ་འདུག་ལྟོས་ཤོག ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

དེས་འདི་དགོ་ལྷན་པ་རྒྱལ་ཆེན་སྤྲུང་མར་བསྟེན་མཁན་དང་མི་བསྟེན་
མཁན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུགས་ལ་ཆེས་མི་བཟོད་པ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་ད་བར་ཐལ་
ཆ་བྱུང་མེད་པ་ནི་ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་དང་། ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་སློབ་ཅེས་ཆོག་
ཅུ་ལའང་གེན་ལྷོག་མི་རྣམས་པའི་ཐུར་ད་ལྟའི་བར་འཇམ་ཐིང་རེར་བསྐྱད་པ་རེད།

ཅེས་བ་འདི་ལ་བརྟགས་ན་ཡིག་ཆ་འདིའི་ཚུལ་པ་པོ་ནི་རྒྱ་གར་དུ་གོམ་པ་
སློ་མ་སྤྱོད་བ་མཐའ་འཁོབ་པའི་ཐུན་ནག་གི་ཡུལ་དུ་ན་བ་བལ་གྱིས་བཀག་ནས་

སྤྱོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་ཐག་ཆོད། འདི་གའི་ལོ་རྒྱུས་དོ་མ་ཤེས་མི་འདུག་པས་ངས་
བཤད་ཀྱི། ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདིའི་མཇུག་འཁྱིལ་ས་སྤྱོད་མི་ཤོད་བར་ཡར་རྒྱས་འགོ་
བཞིན་པར་བརྟེན་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱི་ནང་མི་རིགས་ཐམས་
ཅད་ཡ་རྒྱལ་བ་མཆོག་ལ་དད་ཀྱས་ལྷག་པར་འཕེལ་བཞིན་པ་འདི་ཁྱེད་ཆོས་གོ་
མ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཤེས་བཞིན་མཛོན་སུམ་དུ་བསྟོན་པ་ཡིན། མིག་རྒྱར་
བསྐངས་ཏེ་ལྷ་སྐྱོང་ཞིག་འགོ་ཐུབ་ན་འགྲོད་པ་འབྱུང་ངེས། ཤུགས་ལྷན་འདི་མི་མང་
གི་བསམ་འདོད་དང་བསྟོན་ཏེ་རིམ་བར་བཀག་པ་རྩེ་དམ་དུ་གཏོང་ཞིང་། ཉེ་དུས་ཐ་
ཆོག་བསྐྱབས་ཏེ་བཀག་པ་ཅམ་གྱིས་བསྟེན་མཁན་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ་ཅམ་
ནས་དགའ་དད་སྤྱོད་གསུམ་གྱིས་མཐོལ་བཤགས་དང་བཅས་སྤྱོད་སེམས་གཙང་
མར་ལུལ་བར་བརྟེན་དམ་གཙང་ཞོར་བུའི་འོད་སྤང་ཀྱང་ཏུ་གསལ་བཞིན་པ་འདི་
ཁྱེད་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་སྟེ། གཞན་ཐམས་ཅད་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་གྱེན་
ལྷོག་ལྷ་ཅི་ཅི་གསུངས་བཀའ་སྒྲུབ་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་རྟོག་གའི་མགོ་མཐེགས་
ཁྱེད་ལྷ་བུ་རེ་བྱུང་ནས་མིག་ལྷན་གཡང་མཆོངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་འཕྲོས་ཉིད་བྱ།

དེ་ལྷ་ནའང་བོད་བསོད་ནམས་གྱིས་མ་འཆུན་པ་ལྷ་བུའི་དབང་གིས་རྒྱ་
འབྲེ་སྤྱོད་གིས་ཆོ་འཕྲུལ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ལྷ་བུའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་སྐྱོ་པོ་
འདི་བྱུང་བ་རེད།

ཅེས་པ་འདི་ལ་བཏགས་ན། ཁྱེད་གྱིས་བཤད་པ་དེ་བཞིན་གནས་ཚུལ་
ཐབས་སྐྱོ་པོ་དེ་ཁྱེད་ལྷ་བུ་མི་ངན་རེ་བྱུང་གི་ཐོག་ལ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་ཡ་རྒྱལ་བ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། བོད་མི་མང་རང་གཞུང་དང་བཅས་པ་ལ་དཔལ་དང་གཟི་བརྟེན་
འབར་བའི་དགའ་ཆོར་བྱུང་སྟེ་དམ་མཐུན་གྱི་དགའ་སྟོན་འབར་བཞིན་ཡོད་པར་
ཁྱེད་ལྷ་བུ་ཡོང་ན་འགྲིགས། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་བྱ།

ད་ལམ་རྒྱལ་ཆེན་བསྟེན་མི་ཆོག་ཟེར་ནས་ལྷ་རྟེན་བཞེག་པ་དང་། ཚེས་
ལྷགས་བཅན་ཤེད་ཀྱིས་མི་མང་ལ་མིང་རྟགས་རྒྱག་བཅུག་པ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་
སྤང་མར་བསྟེན་མཁན་ཡིན་ན་གཞུང་ཞབས་པ་བྱེད་མི་ཆོག་པ་དང་། གཞན་ཡང་
རྒྱལ་ཆེན་བསྟེན་མི་ཆོག་བཤད་པ་ནི་གནས་ལུལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཙྰ་ཁྲིམས་དང་
འགལ་བ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། འཇམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོབ་ཐང་གི་བཅའ་ཡིག་དང་
ཡང་འགལ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

ཅེས་ཟེར་བ་ལ་བརྟགས་ན་ལྷ་རྒྱལ་བ་མཆོག་གིས་བཀའ་སློབ་དེ་གནང་ན་
རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ནས་དང་སྤང་གིས་ས་ཡིག་རྒྱབ་རྒྱུར་ལྷགས་སྟོན་བསྐྱེད་དེ་ས་ཡིག་
ལེན་པ་རེད། དེ་མི་མང་མང་གཅིའི་རྒྱས་ལྷགས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་ལ་ཐོག་མ་ནས་
བཅན་ཤེད་བྱེད་མཁན་སུ་ཡང་བྱུང་མེད། དེ་བཞིན་ལྷགས་ལྷན་སྐྱབས་བསྟེན་བཞེག་
པའང་སྤང་ནས་བསྟེན་པས་ཉམས་ཉེས་བྱུང་བ་ཤེས་ཆོར་གྱིས་བསྟེན་བདག་སོ་
སོའི་དང་སྤང་གིས་བཞེགས་པ་རེ་བྱུང་བྱུང་། དེ་ནི་རང་གིས་ཡང་བཅོས་པ་དེ་རང་
གིས་མར་བཞེགས་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་ནས་བཅན་ཤེད་ཀྱིས་བཞེག་ཏུ་འོང་མཁན་སུ་
ཡང་བྱུང་མེད། དགའ་ལྷན་ཆོས་གླིང་དུའང་བྱེད་ལྷ་བྱའི་ཨ་ནེ་རེ་བྱུང་འདོད་འབབ་
བྱུང་མེད་ནའང་ཨ་ནེ་གཞན་རྣམས་མང་མོས་གྲོས་བསྟར་གྱིས་བཞེག་འདུག་པ་
དེ་མང་པོའི་ལམ་ལྷགས་ལ་དབང་ཆ་དུང་བས་ཡིན།

འདི་ནི་དེ་ལྟར་བསྟེན་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བ་དང་དགེ་
ལྷན་བསྟེན་སྤང་མ་ཡིན་པ་ལ་དགེ་ལྷན་བསྟེན་སྤང་མཐུ་མོ་ཆེ་རུ་བཀྱར་དགོས་
པའི་ངན་བསྐྱབ་བྱུང་བ་དང་། འཕགས་ལུལ་ནས་བྱོན་པའི་བསྟེན་སྤང་བསྐྱབ་པ་མེད་
པའི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤང་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགག་
བྱར་གྱུར་པའི་སྤང་མའི་མིང་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་གཞེགས་དང་བཅས་ལྷགས་

མཐུན་གྱིས་བཞིག་པ་རེད། རང་གིས་ཡར་བཞེངས་པ་དེ་རང་གིས་མར་བཞིག་པ་
 དང་། རང་གི་ཆོས་གྱིས་ཡར་བཅོས་ནས་རང་གི་ཆོས་ལྷགས་གྱིས་མར་བཞིག་
 པ་དང་། དགོན་མཆོག་གི་རྟེན་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོན་མཆོག་གི་རྟེན་དུ་བརྟུན་པ་དེ་
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་བཞིག་པ་སོགས་ནི་རྒྱ་གར་ཅ་ཁྲིམས་དང་འགལ་
 རྒྱལ་གང་ཡང་མེད་ལ། རང་ལ་བདག་དབང་ཡོད་པའི་འབྲས་སྐྱེ་དེ་རང་གིས་བཞིག་
 དང་མ་བཞིག་རང་ལ་རང་དབང་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན། རང་ལ་དབང་
 ཆད་ཡོད་པ་དེ་རང་གི་དབང་ཆད་དང་མཐུན་པར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཆོག་པ་དེ་འགྲོ་
 བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མཐུན་པ་རེད། རང་གིས་ཆོས་ཁྲིམས་དང་འགལ་ལ་རང་གི་
 ཆོས་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་ཉེས་ཆད་ཡོང་བ་མ་ཟད་བཀག་འགོག་གྲང་བྱེད་ཆོག་
 པ་དང་། རང་ངོས་ནས་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ལྷགས་དང་འགལ་
 བ་ན་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཁྲིམས་གཅོད་ཆོག་པ་ཡིན། རང་སྤང་གང་ཤར་དང་། རང་
 གཞན་ལ་གཞོད་པའི་ལས་རང་གིས་བྱེད་ཆོག་པ་དེ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡིན་ན་
 ཁྲིམས་བཅོ་ལྟན་ཆོགས་ཟེར་བ་དེ་དགོས་དོན་མེད་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལྷགས་ལ་བཟང་ངན་དང་།
 དཀར་ནག་གི་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་ཆོག་པ་དང་། དགེ་ཆུན་གྱིས་དགེ་ལྷན་དང་། རང་
 གི་འགོ་ཁྲིད་གྱིས་ལེགས་ཉེས་ལམ་སྟོན་བྱེད་མི་ཆོག་པ་རེད་དམ། འགྲོ་བ་མིའི་
 ཐོབ་ཐང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་བྱེད་གྱིས་བྱས་པ་བྱེད་གྱིས་མི་ཤེས་
 སམ། བྱེད་ཆོ་དེ་ལྟ་བུའི་མངོན་སྲུང་འཛམས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལྷགས་ཡོད་ན་ང་
 ཆོ་མི་རབས་དུ་མར་ལུས་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བསྐྱབས་པའི་རྟེན་སྐྱེ་གསུང་
 ལྷགས་རྟེན་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རིག་གཞུང་གང་ན་ཅི་ཡོད་མི་རིགས་འབྲེལ་
 མེད་རྒྱ་དམར་ནས་བཅན་ཤེད་གྱིས་བཞིག་གཏོར་བྱས་པ་ལ་ངོ་མྱོང་གི་ཆོལ་ཆོག་

རྣོ་ངར་ཅན་གྱི་ཡིག་ཆ་གང་བཟུངས་ཡོད། ཡིག་ཆ་དེར་བལྟས་ན་གང་འཆོམས་
ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག་པས་དག་གཉིན་གོ་ལོག་ཤོར་བ་ག་ལ་སྤྲི། འོན་
ཀྱང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་རྒྱ་གར་དང་རྒྱལ་སྤྲིའི་ཁྲིམས་ལུགས་གོ་ཐོས་ཅམ་
ལས་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་ཚོངས་པ་ཅན་ཞིག་འདུག་པས་མཁས་སྤྱོད་གང་ཡིན་བཤད་
མི་ཤེས་པ་འདུག།

གཞན་ཡང་དབྱིན་ལན་ཏུ་གཏན་སྡོད་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་པས་ལོ་
ཤས་སྡོན་ནས་ཁོ་པའི་ཆོས་ཆོག་ལག་ལ་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་རྒྱུ་མི་
གཙང་པའི་སྒྲོར་དང་། ལ་རྒྱལ་མཆོག་འདིའི་སྐུ་པར་བསྐྱེད་པ་གཤེས་མི་ཆོག་
པའི་བཀའ་སྡོམ་དམ་བྲག་བྱས་པ་དང་། སྤར་བོད་ཏུ་བྲག་གཡབ་རྟོགས་ལྡན་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་དཔོན་ཁག་ཏུ་སྒྲོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་བརྟན་བཤེག་པ་དང་།
སྤར་བཞེངས་མི་ཆོག་པའི་དམ་བྲག་བྱས་པ་དེ་དག་ལ་བྲིད་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲོར་ཡོད་
དམ་ངོ་རྒྱལ་ཡོད། པལ་ཆེར་རྒྱལ་སྒྲོར་བྲེད་པར་གོར་མ་ཆག་དེ་ལྟར་ཐོག་མར་
ཁྲིམས་འགལ་རང་གིས་བྱས་ནས་གཞན་ལ་ཁག་དགྲི་བྲེད་ཀྱས་སམ། དེ་བཞིན་
བོད་ལྗོངས་སུ་རྒྱ་མིས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་པར་གཤེས་མི་ཆོག་པའི་
བཀའ་སྡོམ་ཐེངས་མང་བྱས་པ་དང་། བྲེད་པར་རྒྱ་ཤས་སྡོན་ནས་ཆབས་ཆེ་ཏུ་
བཏང་ཡོད་ན་ངོ་རྒྱལ་གྱི་ཡིག་ཆ་འདི་དང་འདི་ལས་རྣོ་ངར་ཆེ་བ་འགྲེམས་སྤེལ་གང་
དང་གང་བྱས་ཡོད། བྲེད་ལུགས་འདི་དག་ལ་དཔག་ན་རྒྱལ་སྒྲོར་བྱས་པར་གོར་
མ་ཆག་པས་བྲེད་ཆའི་ལྟ་བ་དེ་ནང་པའི་ལྟ་བ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་པ་
ཞིག་ཡིན་པར་ཐག་ཆོད། དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

ག དེའི་འདི་ལ་སྐུ་བས་ཐེ་ཡོངས་འདི་རྩོད་རྩོད་འཆང་གཉིས་ཞལ་བཞུགས་
པའི་རིང་ལ་སྒྲོག་ལབ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་མ་གཏོགས་འདིགས་སྤར་ཅན་གྱི་དེའི་འདི་

དངོས་སུ་བཏོན་ནུས་མེད། ཉི་ཟླ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དེ་རྣམས་ཞི་བར་
གཤེགས་ཤེས་སུ་དེབ་བཏོན་པ་དང་། དེས་ཀྱང་མ་ཆོམས་པར་ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་
འཇམ་སྒྲིང་ལ་ངོ་ཆ་དགོས་པ་འདི་བྱང་བ་རེད།

ཅེས་པ་འདི་ལ་བཏྲགས་ན། ཀ འདི་ཡང་བརྒྱན་གཏམ་སྟེ། ཡ་སྐབས་ཤི་
རྣམ་གཉིས་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ ༡༩༧༩ ལས་བཟུང་འདི་ག་གཙུག་ལག་
ཁང་དང་། ༡༩༩༠ ལོར་མོན་ལྷོ་དགའ་ལྟན་དང་སེ་ར་ཆོས་སྐྱོང་། ༡༩༩༣ ལོར་
སྐར་ཡང་མོན་ལྷོ་འབྲས་སྐྱངས་བཅས་སུ་རབས་དང་རིམ་པར་བྲུགས་ལྟན་བཀག་
འགོག་སྒྲོར་བཀའ་སློབ་གནང་བ་དང་། གསར་ཤོག་ཁག་ཏུ་གསལ་བསྐྱགས་
བཏང་ཟིན་པ་དང་། དེབ་ཚུང་ཁག་མང་བོད་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་ཁབ་བཅལ་ཕྱིན་ཟིན་པ་
ཁྱེད་གྱིས་མ་ཤེས་སམ། དེར་མ་ཟད་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་བྲུགས་ལྟན་བཟེན་
གསལ་མཆོམས་འཛིག་སྒྲོར་ཡ་སྐབས་ཤི་ཁྱིམ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་མོལ་ཞུས་
པའི་སྒྲོར་ཆོས་སྐྱོང་བཟེན་ཕྱགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ཕྱགས་བསྐྱེགས་དེབ་ལྡང་སེར་
ཆེན་པོའི་ནང་གསལ་པོར་འདུག་པས་དེར་ཞིབ་འཇུག་གིས།

བྲུགས་ལྟན་བཀག་འགོག་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལས་
མས་ནས་རྒྱ་ཁབ་ཏུ་ཕྱིན་ལ། དེ་ལ་མི་མོས་པའི་ཡིག་ཆ་ཡང་ཐེངས་འགའ་ཞིག་དེ་
དུས་ཐོན་ཟིན་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུ་དོན་མ་གོ་བའི་སྒྲིང་ལྟག་རྣམས་རིམ་པར་ཞི་ནས་
ད་ལྟ་ཁྱེད་ཆོ་འགའ་ཞིག་ལས་ལྟག་མེད། ཁྱེད་ཆོ་མཐོང་རྒྱ་ཚུང་བའི་སྒྲོན་ནམ། རྟོང་
ཞེན་གྱིས་རྟོང་འཆོགས་ཟིན་པ་གང་རུང་ཞིག་ལས་མ་འདས། བཟན་གྱིས་ ༡༩༧༩
ལོར་རིགས་སློབ་ལོ་རྒྱུས་དེབ་གཅིག་བཏོན་པའི་ནང་ཆོགས་བཅད་དུ། དགོན་
མཆོག་བྲིན་གྱིས་འཆོ་བའི་བྲན་དབང་འགས། །བྲེགས་པའི་ལྟ་འདིས་བསྐྱབས་
སོ་ཞེས་བསྟན་དེ། །ལྟག་པའི་ལྟ་ལྟར་གཡལ་དམ་གཅེས་འཛིན་གྱིས། །གཞན་

ལའང་ཁུལ་ལང་ཁུལ་འགའ་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པ་དག ། བྱེད་པ་ལྟེ་ཉིག་སྟོམས་
པའི་སྤྱང་ཁམས་ཅན། ། རལ་བ་མེད་པའི་ཕུ་སྟེགས་སྟོན་པ་སྟེ། ། སྐབས་དང་
སྐབས་མིན་ཚུལ་ལ་མོངས་མིན་ན། ། རྫོང་ཕྱགས་འབྱུང་པའི་མཐུ་བོར་བཅོལ་སྤྲོད་
དམ། ། ཞེས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་པོ་ཐོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤར་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་
འདིས་ཕྱགས་ལྡན་བཀག་པར་ཡི་མ་རངས་པའི་ནད་གཞི་བསྐྱངས་ཏེ་ཐུན་ལ་ཀྱ་
ཙུག་ཕྱགས་ཆེར་བཏོན་ཡོད་ལ། སྤྱད་སེར་བཞུགས་པའི་དགེ་བཤེས་རབ་བརྟན་
(༡༩༣༠-༡༩༤༩)ལགས་འཛོགས་པོག་སྟེ་ཐུན་ལ་དགག་པ་ལྷ་ཆེས་གཉིས་ཅན་
ཁྱབ་སྟེལ་གནང་ཡོད།

དགེ་བཤེས་ལགས་ཐུན་གྱི་ཁྱོགས་པོ་ཡིན་པ་དང་། དགག་པ་དེ་གཞི་
མེད་གྱི་དགག་པ་ལ་སོང་། ཐུན་གྱིས་ལན་འདེབས་གང་ཡང་བྱས་མེད་ལ་ཁྱོགས་
པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་མ་བརྒྱགས་པར་རྒྱུ་རྫོང་བྱས་པ་ཡིན། ཁོང་རང་ཡང་མཐའ་
མ་ཞལ་གནོད་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད། ཕྱགས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅོན་གཏམ་
བསྐྱབས་པ་མཐའ་དག་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལས་བྱེ་རོལ་ཏུ་སོང་བ་དང་། ལུང་
རིགས་ཡང་དག་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་མེད་པར་བཞེན་དབྱར་གྱི་ན་བུན་ལྟར་ལངས་སྤྱོད་
བ་དང་ཡལ་སྤྱོད་བ་དེ་རེད། བཀའ་སྤྱོད་གྱི་དེབ་དེ་ལ་འཛིགས་སྤང་ཅན་དུ་གྱུར་
པ་དེ་ནག་ཉེས་ཅན་ཁྱོད་ལྟ་བུ་ལ་འཛིགས་སྤང་ཅན་དུ་ཆགས་པ་མ་གཏོགས་པོད་
མི་མང་སྤྱི་བྱིངས་ཐམས་ཅད་ལ་དགའ་ཚོར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་ཡོད། འཛིགས་
སྤང་འཕྲེན་པའི་ནག་ཉེས་དེ་འཆི་བདག་གཤེན་རྗེའི་སར་སྤྱན་ཏུ་བསྟར་ན་དེ་ནས་
སེལ་ཐུབ་གྱི་མེད་དམ་ཞེས་ཁྱོད་ལ་འདྲི་རྒྱ་ཡིན།

ཁ རྒྱལ་སྤྱོད་རྗེ་ཆུང་གཉིས་ནི་བོད་ནང་ཁུལ་དུ་ཉི་ཁྲ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་འཛམ་
གླིང་ཁྱོད་ལ་ཉི་མ་ནི་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་ཀྱུན་ལ་ཙོད་མེད་དུ་གྲགས་ཡོད་

ཀྲང་ལུག་པས་མ་མཐོང་བ་ཁག་མེད། འདིའི་ཐད་ཁྱོད་ཀྱིས། མ་གཞན་མཁས་ན་
འཆོ་སྤྲོད་ཀྱི། །ཉེས་པའི་ཆོག་མ་འདུག་པ་མེད། །ཅེས་བྲངས་འདུག་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་
རང་ཁོ་ནར་བབས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་སློབ་མཐའ་དག་
དུག་གསུམ་ཞི་བའི་སྤྲོད་དང་བདུད་ཅིའི་དཔེ་རྒྱལ་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མན་ངག་
ཏུ་མཁྱེན་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་ཁྱོད་རང་ཆོ་ལ་དུག་དང་འཛིགས་སྤང་ཅན་དུ་
འགྱུར་ན་ཁྱོད་རང་ཆོའི་དུག་གསུམ་ཀྱི་ན་ཆ་དེ་ཐོད་སྤྲད་བྱས་ན་གསོར་མི་བྱང་
བའི་འབྲས་ནད་དང་དབྱེན་སྤྲད་བྱས་ན་ཀན་སར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་གིས།
དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

བྱས་ཅང་ང་ཆོས་དཔེ་དེ་ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་སློབ་དངོས་ཡིན་པར་
ཁས་ལེན་ཆེ་དེ་ལ་དངོས་བསྟན་དང་སྤྲོས་ཟེན་སྤྲོ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་དགོངས་པ་
ལེན་ན་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཅེས་པ་འདི་ལ་བརྟགས་ན། ཆེད་ཚོམ་པ་དེ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཁ་
གཡར་ཅམ་སྤངས་ཡོད་ཆོད་འདུག་སྤྲོ་ཇི་བཞིན་ཡིན་མིན་བརྟགས་པ་ལ་དགོངས་
གཞི་དང་དགོངས་པ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དགོས་པ་ལ་
ཁྱོད་ཀྱིས་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ལོག་ལྟ་དང་དགག་པ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པས་བྱ་སྒྲེན་
པས་པ་མགོ་བསྐྱར་གཏོང་ཟེར་བ་དེ་ཁོ་ན་ལས་འཕྲོན་མི་འདུག་ དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

ཐོད་མི་ནང་ཁུལ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འགོ་བ་དང་། དགེ་འདུན་ཀྱི་སྤེ་
དགྲུགས། ཁྱད་པར་དུ་སྤང་མ་སྤང་མ་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་དགེ་ལྡན་པའི་
འདུས་སྤེ་དགྲུགས་ཤིང་གི་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་པ་དེ་འབྲ་ཞིག་འཕགས་
མཆོག་སྤྲོད་རས་གཟིགས་ཡགོང་ས་ཡསྤྲུགས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ནམ་
ཡང་གསུངས་མི་སྤྲོད་པ་རེད། ཅེས་པ་འདིའི་ལན་དུ། དགེ་ལྡན་བསྟན་སྤང་མ་

ཡིན་པ་ལ་དགོ་ལྷན་བསྟན་སྤང་དུ་བརྟུན་ཏེ་དགོ་འདུན་སྡེ་དགུགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་
སྤང་ཡང་བཟོས་ཟིན་ལ། ད་ལྟ་ཡང་བཟོ་བཞིན་པ་འདི་རྒྱགས་ལྷན་ཟེར་བ་འདྲེ་
ངན་དེ་ལས་སྤྱར་བར་བཏེན་སྤང་མ་ལའང་ཞིབ་གཅོད་ནན་པོ་མཛད་འདུག་པ་ནི་
འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཡུ་གོང་ས་སྐུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་
ཀྱི་གཞན་སྤྱི་ཀྱང་མི་སྤྱབ་པ་འདི་རང་གིས་ཀྱང་ཡུལ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་སྤྱབ། དེ་ཡང་རྟ་རམ་ས་ལར་བཞུགས་པའི་ཡུལ་
མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་ཆང་མས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་པ་ཡིན་ན།
ཁྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་བསྟན་ནས་དེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་པར་བསམ་ན་ནི་རྒྱ་ནག་དུ་ཡོད་
པའི་ཉིང་ཞལ་ཕོ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ག་ལ་རྟེན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྲིས་པའི་
ཆོག་དེ་དག་ལ་ཆོག་འབྲེལ་བརྒྱབ་ན་ཁྱོད་ཆོ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་འབབ་རྒྱལ་ས་གཞན་
མེད་པས་དེ་འདྲ་བའི་སྡེ་དགུགས་བྱེད་མཁན་སུ་ཡིན་མིན་ལོང་བས་བལྟས་ན་
རྒྱལ་ཁབ་གསལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ཡང་དེའི་འཕྲོས་དོན་དུ།

བྱས་ཅང་ང་ཆོ་ཆོས་སྐྱོང་བསྟན་ཕྱོགས་སྐོར་གྱི་བཀའ་སློབ་སྤྲུལ་རྟེན་དངོས་
གནས་ཡུ་གོང་ས་ཆེན་པོའི་གསུང་ཟིན་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་ངེས་པར་བྱང་ངེས་འབྱེད་
དགོས་པ་ཞིག་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ན་བྱང་ངེས་སྡེ་ཆོག་ལ་སྤྱན་
རས་གཟིགས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ན་བྱང་ངེས་སྡེ་མི་ཆོག་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ནི་གནས་
ཚུལ་ཁག་ཁག་རེད།

ཅེས་པ་འདིའི་ལན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་
བཀའ་གཉིས་གཅིག་གྱུར་དུ་འགྲོ་བ་ཁྱོད་ད་དུང་ཡང་མ་ཤེས་སམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བཀའ་ལ་བྱང་ངེས་འབྱེད་པ་དང་ངོ་རྒྱུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བའང་སྡེ་མ་ཤེས་ན་
ནང་དོན་རིག་པ་ལ་སྤྱངས་འབྲས་ཏིལ་འབྲུ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་རང་མཆོང་འདི་ལས་

གསལ་བ་ཅི་ཡོད་ལེགས་པར་དཔྱད་ཅིག སྤྱི་ཤིང་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ནོར་
འཁྱལ་ཅན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྱལ་ཡོ། །ཡང་དེའི་འཕྲོལ་ཉིད་དུ།
ཡ་སྐབས་ཇེ་པ་བོང་ཁ་ཆེན་པོ་དང་ཡ་སྐབས་མགོན་ཡ་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་
འཛིན་དོན་ཇེ་འཆང་སློབ་བརྒྱད་དང་བཅས་པས་རྒྱལ་ཆེན་སྲུང་མ་ཆད་ལྡན་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་ནས་བསྟེན་གནང་བ་དང་། ཡ་གོང་ས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་སྤར་
བསྟེན་གནང་བར་མ་ཟད་སྐྱེ་ཐང་བཞེངས་ཏེ་འཕྲིན་བཅོལ་མཛད། ཕྱིས་སུ་གདོན་
འབྲེ་དང་ཆད་ལྡན་མིན་ཚུལ་དང་། བསྟེན་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག་གསུངས་པས་ན་
བང་ངེས་མི་འབྱེད་ན། འོ་ན་སུའི་ཇེས་སུ་འབྱང་ངམ། ང་རང་གིས་དབང་ལུང་
བཀའ་ཆོས་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དེ་དང་དེ་རྒྱལ་བ་དོན་ཇེ་འཆང་དངོས་ཡིན་ཀྱང་ཡ་གོང་ས་
ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དངོས་ཡིན་པས་སྤྱན་རས་གཟིགས་
ཀྱི་བཀའ་བཅན་པ་ཡིན་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་ནམ།

ཞེས་པའི་བར་བརྟགས་ན། འབྲི་སྤངས་འདི་ལ་བལྟས་ན་ཆང་གིས་བཟི་
བའམ་ཡང་ན་ལྷན་པོར་བཅན་ཁལ་པོག་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་ཏེ་འདི་འབྲ་
བའི་དོགས་པ་དཔྱད་ལྡན་སུ་ལའང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇེ་པ་བོང་ཁས་
ཤུགས་ལྡན་ཆད་ལྡན་གྱི་སྲུང་མར་བཞེད་ཀྱང་དེ་དང་དུས་མཚུངས་གསེར་གོང་
དོན་ཇེ་འཆང་ ༡༩༡༩-༡༩༢༩ དང་ཁང་གསར་དོན་ཇེ་འཆང་། ཕུར་བུ་ལྷོག་རིན་པོ་
ཆེ། ༡༩༣༥-༡༩༣༧ ལྟག་ལུང་བྲག་དང་ཡོངས་སྤྱིར་རིན་པོ་ཆེ། ༡༩༣༣-༡༩༣༣
རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེ་ཐང་བཅུ་གསུམ་པ་སོགས་ཡོངས་སུ་བྲགས་པའི་མཁས་གྲུབ་
ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཤུགས་ལྡན་སྲུང་མ་ཆད་ལྡན་དུ་མི་བཞེད་པའི་ཁར་བཀག་
པར་མཛད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆད་ལྡན་དུ་ཐག་རིམ་གཅོད་བྱས། ལར་ནས་ངེད་ཀྱི་
སྤྱི་མ་དོན་ཇེ་འཆང་དང་ཁྱོད་ཆོའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་སུ་དབྱེ་སྟེ་དོགས་སྤོང་

བྱེད་པ་ནི་ཚོད་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་དེ་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་ཅམ་ཡང་མ་བྱོ་བའི་རྟགས་མཚན་རེད། ཡ་རྒྱལ་མཚོག་འདི་
སྐྱུ་ན་སྤ་བའི་སྐྱབས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བཀའ་འོག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་
མཐུན་འཇུག་དང་། བྱིས་སུ་སྐྱུ་ན་མཐོ་རུ་ཕེབས་ཏེ་གཞན་ཤིང་མི་འཛིག་པའི་རྣམ་
དཔྱད་དུས་ལ་བབས་པ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་འུགས་ལྡན་ཆད་
ལྡན་གྱི་བསྟན་སྲུང་མིན་པ་དང་། བསྟེན་ན་ཁེ་ལས་གྱོང་ཆེ་བར་གཞིགས་ནའང་
དུས་གཅིག་ཏུ་བཀག་རྒྱ་མི་མཛད་པར་པ་རོལ་པའི་སློང་ར་འཆུན་ཆོད་དང་བསྐྱུན་
ནས་དགག་པ་རིམ་གྱིས་མཛད་པ་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པ་སྤྲ་ན་མ་མཆིས་
པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་དང་པོར་རྒྱལ་སྤིད་བཞེས་
ཏེ་བཙུན་མའི་འཁོར་དུ་རོལ་པར་མཛད། བྱིས་དེ་སྤངས་ནས་ལོ་དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱད་
པ་སོགས་མཛད་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཁྱོད་གྱིས་མ་ཤེས་སམ་ཤེས་ནས་ལོག་ལྟ་གང་
སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

པོད་གཞུང་ངམ་ཚས་དོན་ལས་ཁུངས་ནས་ཡ་གོང་ས་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོའི་གསུང་དངོས་རང་གཞན་མཐའ་དག་གི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཅིས་ཀྱང་པན་བདེའི་
གསོས་སྤྲོད་དུ་གྱུར་པ་ཆེས་མང་པོ་བཞུགས་པ་དེ་དག་རྩ་ལྷན་དོར་ནས་ཚས་
སྤྱོད་བསྟེན་ཕྱོགས་སྟོར་གྱི་བཀའ་སྤྱོད་ཟེར་ནས་དེབ་བཏོན་པ་འདི་ལ་དབྱེད་ན་བྱི་
གཞིག་ལྷགས་དང་ནང་ན་སློ་མཆིན་ལས་མེད་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་མཐོང་གི་འདུག་ཟེར་
མཁན་ཡང་མང་ཅིམ་འདུག།

ཅིས་པ་འདི་ལ་བརྟགས་ན། ཡ་གོང་ས་མཚོག་གི་གསུང་དངོས་རང་གཞན་
མཐའ་དག་གི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཅིས་ཀྱང་པན་བདེའི་གསོས་སྤྲོད་དུ་གྱུར་པ་ཆེས་མང་
པོ་ཡོད་པ་ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་པ་དེ་ཡག་པོ་ཞེ་དུག་རེད་ལ་འདི་བྱིད་དོན་སྤྲོད་གཅིག་

ཉིད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་རང་གཞུང་ངས་ཚོས་དོན་ལྷན་ཁང་ནས་དེ་དག་རྩ་ལྷན་དོར་
བར་བཤད་པ་ནི་ཡ་མཚན་ཆེ་སྟེ། མི་མང་ལ་མཁོ་བ་རང་ལུགས་ཚོགས་སྡེ་ཁག་
ནས་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་འགྲེམས་སྟེལ་གནང་དང་གནང་བཞིན་པ་བྱེད་ཚོས་མ་
མཐོང་བ་འདྲ། འགྲེམས་སྟེལ་མ་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་རྩ་ལྷན་དོར་བར་ག་ལ་འགྱུར།
ཚོས་སྤྱོད་བསྟེན་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་དེ་བ་འགྲེམས་སྟེལ་འདིས་བྱེད་ཆོའི་སྟོང་ལ་
ཟུག་གཟེར་སྟེར་ཡང་བྱི་ནང་མི་མང་བྱིངས་ལ་གསོས་སྒྲན་དང་བདུད་ཅི་ལྟ་བུར་
གྱུར་བ་ལས་རྩིང་རུལ་དུ་སོང་མེད་པར་ཟས་བསོད་པ་རང་དུ་གནས་ཡོད། བྱེད་ཆོ་
ལོག་སྒྲུབ་པའི་སྟོང་ལ་སོག་པའི་བཀའ་སློབ་དེ་དག་འགྲེམས་སྟེལ་བྱས་པར་བསྟན་
དེ་རང་གཞུང་ལ་ནག་ཉེས་བཅུགས་པ་དེ་ནི་རང་གི་དབང་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་
སྒྲགས་འཆོལ་རེད། ཚོས་དོན་ལྷན་ཁང་ལ་བྱི་གཟེག་སྒྲགས་དང་ནང་ན་སྟོ་བ་དང་
མཆིན་པ་ལས་མེད་པ་བཟོ་འདྲ་རེད་ཅེས་པ་དེ་དཔེ་རང་ལ་བཀའ་ནས་བཤད་
པ་ཞིག་སྟེ། བྱེད་ཆོ་བོད་མི་རྒྱུ་མདོག་ཁ་ཡང་བོད་པའི་སྟོང་མེད་པར་རྒྱ་དམར་
ཀྱི་སྟོང་གསར་དུ་བཅུག་པའི་བཟོ་འདྲ་བོ་ཞིག་འདུག་པ་བོད་རིགས་པལ་ཆེ་བས་
ཤོད་ཀྱི་འདུག ཡང་འདིའི་འཕྲོས་དེ་ཉིད་དུ།

སྒྱུ་རས་གཟིགས་ཡིན་པས་མཛད་སྤྱོད་དང་གང་གསུང་ཆད་མཐའ་
དག་སྤྱི་ཐོབ་ཐེན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་བྱབ་ན་ནི། སྤྱོད་པ་གོང་ས་པ་སྤྱོད་པས་
མགོན་ཆེན་པོས་རྒྱལ་ཆེན་བསྟེན་པ་གནང་བ་དང་། སྤྱོད་པ་བཞེངས་ཤིང་འཕྲིན་
ལས་བཅོལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་ཆེན་བསྟེན་སྟོལ་མཚམས་འཇོག་མ་
གནང་གོང་གི་པ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྤྱོད་པས་གཟིགས་པ་ཡིན་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ནམ།
དེ་པ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མ་རེད་ཟེར་རྒྱུ་རེད་དམ། ཞེས་པ་འདིའི་ལན་གོང་དུ་བཏབ་
ཟེན་པ་དེས་ཤེས་པར་བྱོས་ལ། སྤྱི་ཐོབ་ཐེན་པ་མིན་ཡང་དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་དུ་

མ་འབྲེལ་ནས་གསུང་བ་པོ་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་གོང་སྒྲོམ་ལྟར་ཡིན།
ཁྱོད་ཀྱིས་ངེ་བ་འདི་སྤངས་ལ་གཞིགས་ན་ཁབ་སྤྱང་གང་འགྲོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་
ཡིན་འདུག་པས་ཁྱོད་དང་བྱུག་ཀྱང་དོགས་གཞོན་དགོས་པ་ད་གཞོན་ཤེས་བྱུང་།
ཡང་དེའི་འཕྲོད་ཉིད་དུ།

སྤྱི་མཐའ་དག་ཁས་ལེན་དགོས་ན་དེབ་རང་ལས་ངོས་ནས་ནོར་
འཁྲུལ་བྱས་པ་རེད། ནོར་འཁྲུལ་གང་འདྲ་བྱས་པ་རེད་ཟེར་ན། རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བྲལ་
བཞི་པས་རང་ཚུགས་ཟེན་མ་བྱུང་བར་ཞེས་སོགས་འདུག་པས་ཡགོང་ས་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོས་ནོར་འཁྲུལ་མཛད་པ་དང་རང་ཚུགས་མ་ཟེན་པ་གནང་བ་ཡིན་པར་
ཁས་ལེན་རྒྱ་ཡིན་ནམ། དེ་དུས་ཀྱི་མཛད་སྒྲིལ་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་ལ་ད་ལྟའི་མཛད་
སྒྲིལ་འདི་ལ་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་ཆ་མེད་པའི་དབང་པོ་སྤྱི་ཞིག་གིས་བྱེད་ཀྱིས་མམ།

ཞེས་པའི་ལན་དུ། སྐྱ་ངེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ནོར་འཁྲུལ་གཉིས་དབྱེ་
བ་བྱེ་མ་ཤེས་ན་རིགས་པ་སྤྱི་བའི་གལ་དུ་མ་སྤོད་ན་སྤམ་ཆེ། སྤྱིར་རྒྱལ་བ་རེན་
པོ་ཆེའི་གསུང་ལ་སྐྱ་ངེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོང་སྤྲིད་ཀྱང་དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་
པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་ནོར་འཁྲུལ་བྱུང་བ་གཏན་ནས་མི་སྤྲིད་པ་ནི་འཕགས་པ་
སྤྱན་རས་གཟིགས་མའི་ནམ་པར་རོལ་པ་ཡིན་པས་གནད་ཀྱིས་ཡིན། འདི་ཡང་
རང་སྤྱོད་ཁོ་ན་དང་མ་ཡིན་ཡིན་མཛད་གིས་མི་ཆོས་སྤྱི་མའི་རྩོན་བསྐྱིགས་བྱས་
པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱུད་
པའི་ལུང་ཆད་མ་དང་རིགས་པ་ཆད་མ། ཉམས་སྤོང་ཆད་མ་གསུམ་འདིལ་གྱི་
ལམ་ནས་སྐྱབ་དུ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། འོ་ན་ངོས་ནས་ནོར་འཁྲུལ་བྱས་པ་རེད་ཅེས་
གསུངས་པ་ནི་ཁེངས་སྤྱངས་པའི་ཚུལ་དུ་གསུངས་ཀྱི་སྐྱ་ངེ་བཞིན་པ་མིན། འདི་
ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་བྱུང་བར་ཅན་དང་ངེ་ལྟར་འབྲེལ་

ཞེན། སྤྱིར་མི་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་འོར་ལུལ་བྱས་ཡོད་ནའང་འོར་ལུལ་དུ་ཁས་མི་
ལེན་པ་མང་ཡང་། ལ་རྒྱལ་མཆོག་འདི་དེ་ལྟར་ཁས་སྦངས་པ་དེས་རང་ལ་འཇིག་
ཉེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲི་མ་མ་གོས་པ་དེ་དེའི་དགོངས་གཞི་ཡིན། དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་
དགོས་པ་ནི་སྤྱོད་ན་པའི་སྤྱབས་ཡོངས་འཛིན་གསུང་ལུགས་ཆེ་བས་དེ་དང་བསྟུན་
དགོས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། སྤྱོད་ཕྱོགས་ནི་སློབ་མ་དང་མི་མང་གི་ཁྲོད་ནས་སྤར་
ལུགས་ལྟན་བསྟེན་པ་དེ་འོར་ལུལ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་བྱིན་ཆད་མ་བསྟེན་ན་ཁེ་ཆེ་
ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ནི་སློ་གྲོས་ཡོད་ན་རྟོགས་ཤིང་། དེ་
ལྟ་བུའི་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ཤེས་ནས་མན་ངག་ཟབ་མོ་ཡིན་པ་གོ་བར་
ཀྱིས་ཤིག དང་པོ་ནི་རིགས་པ་ཆད་མ་དང་དངོས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་པ་རིགས་པའི་
རྗེས་འབྲངས་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སོ། ། ཡང་དེའི་འཕྲོས་དེ་ཉིད་དུ།

སྤྱི་མཐོང་གསུང་ཡིན་ཡང་དབྱེད་དགོས་ཚུལ་ཡང་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་སྤྱིག་
གི་དབ་དེ་རང་ལས། སྤྱི་མཐོང་གསུང་ཡིན་ན་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ག་རེ་གསུངས་
འདུག བན་ཚུན་བསྟར་ནས་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་གསུངས་འདུག དེས་ན་
ང་ཆོ་ལ་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གང་གསུངས་མཐའ་དག་གསུངས་ཟིན་ཇི་བཞིན་
ཐམས་ཅད་བྱི་དང་སློབ་འཁྱེད་པ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་དབྱེད་དགོས་པ་ཏ་གོ་དགོས།

ཞེས་པའི་ལན་དུ། འདི་ནི་བདེན་པར་རང་རེད་ལ་བྱེད་ཆོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བརྟག་དབྱེད་དགོས་པ་ཏ་གོ་འདུག་པར་དགའ་བསུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བྱེད་ཆོས་
ལུགས་ལྟན་བསྟེན་ཕྱོགས་སློར་ཀྱི་བཀའ་སློབ་དེ་དག་ཐོས་མ་ཐག་ཁོང་ཁྲོ་མི་
ལྟར་འབར་ཉེ་དོ་རྒྱལ་དང་འཁྱེད་ཚད་བྱས་པ་དེ་སྤྱོད་ནས་བརྟག་དབྱེད་ནན་ཏན་
བྱས་ནས་ཡིན་ནམ་མ་བྱས་ནས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བཀའ་སློབ་ཉན་ཀྱི་མིན་
ལུགས་དང་གཞན་བཀའ་སློབ་ཉན་མཁན་ཆོ་ལའང་ཉན་དུ་མི་བཅུག་པ་ལན་མང་

བྱས་འདུག་པ་དེ་གང་རེད། གལ་ཏེ་ཉན་ནས་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་བཀའ་
སློབ་ཀྱི་གནད་དོན་ཏེ་མ་གོ་བའི་རྟགས་མཚན་མང་བ་དང་བཀའ་སློབ་གནད་ནས་
གཞུང་འབངས་གཉིས་ཐད་ནས་འགྱུར་བ་གང་ཕྱིན་ཟུར་ཅམ་ཡང་གོ་མི་འདུག་
པས། ཉམ་བཤད་ཁོ་ན་བྱེད་དགོས་དོན་གང་ཡིན་འགྲེལ་བཤད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་དོ་མོལ་གྱིས་སྒྲིན་བརྗོད་མང་དག་ཅིག་བྱས་འདུག་པ་དེ་བརྟག་
དབྱེད་མ་བྱས་ནས་ཡིན་ན་གོང་དུ་བརྟག་དབྱེད་དགོས་པ་ཏེ་གོ་དགོས་ཟེར་བ་
དང་ནང་འགལ་ལྟག་སྒྲིད་དང་ཞེ་སྤང་གིས་རྒྱུད་དཀྱུགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དཔོག་
ཐུབ། བརྟག་དབྱེད་བྱས་ནས་ཡིན་ན་དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱལ་དེ་དག་མཐུན་དུ་
གསལ་བཞེན་ཡིན་པ་མ་མཐོང་ན་ལོང་བས་(བའི་)བརྟག་དབྱེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་
དོ། །ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

པོད་གཞུང་གིས་གཙོས་མང་པོ་ཞིག་གིས་རང་རང་གི་དོན་ལ་གཞོད་པ་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་དང་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཟེར་བ་ཆོག་
གཅིག་ཀྱང་ཁ་ནས་བཏོན་མི་ཡོང་། རང་རང་གི་འདོད་དོན་ལ་ཕན་པ་ཞིག་ཡིན་
སྟམ་ན་ནི་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་ཡ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་ལྷ་ཟེར་ནས་དེ་ལྟར་བོད་མིའི་
ནང་ཁུལ་ལྷ་དཀྱུགས་མདའ་དཀྱུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མདོར་ན་ཡ་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་ཡིན། ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་ནི་རང་རང་གི་ཁེ་ཕན་སྐྱེ་བ་
བྱེད་དང་པ་རོལ་པའི་གཉའ་བར་གཞོན་ཐབས་ཀྱི་བྱས་སྒྲུབ་ན་མེད་པ་ཞིག་རེད་འདུག།

ཅེས་པའི་ལན་དུ། འདི་ལ་ནི་བདེན་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་ཁྱེད་
ཀྱིས་བརྗོད་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་བྱེད་མཁན་གཞུང་ཞབས་དང་མི་མང་ནང་ལའང་རེ་རྩུང་
ཡོང་སྤྲིད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་གཞུང་འགྲེལ་ཐོག་དང་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་དེ་འདྲ་བ་དེང་
དུས་གཏན་ནས་མེད་པ་ཁུངས་སྐྱེལ་ཐུབ། དེ་འདྲ་བའི་ནང་ནས་ཁྱོད་ཆོ་ཆ་བས་ཆེ་

ཤོས་ཡིན་ཏེ། ལྔ་ལྔ་བ་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་གནང་བ་བྱེད་ཆོའི་ལྷ་བ་དང་མཐུན་
བ་ཞིག་ཡིན་ན་ལས་སེང་རྒྱལ་སྐྱོར་དང་མི་མཐུན་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ལས་སེང་རོ་རྒྱལ་
བྱེད་ཀྱི་འདུག་པ་ནི་རང་ཤེད་ཐལ་བླགས་བ་དང་རང་གི་སྐྱོན་དེ་གཞན་ལ་ཁག་
དགྱིས་ཆེ་བླགས་པའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ན་ཅི་ཡིན། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

འོག་མི་མང་ཁོད་ན་འགྲིགས་མི་འགྲིགས་ཤོད་མཁན་རེ་བྱུང་ན་དེའི་མགོ་
ལ་ལྔ་ལྔ་བའི་བཀའ་དང་སྐྱུ་ཕྱུ་ཐེར་བའི་དབྱུག་པ་དེ་རེ་རེ་གཞུས་ཆེ་མི་མང་དེ་ལ་
ཞེད་ནས་འཇམ་ཐིང་ངེར་སྒྲོད། འཇམ་ཐིང་ངེར་སྒྲོད་པའི་ངེར་ལ་རང་སྟོགས་རྒྱལ་
བ་དང་གཞན་སྟོགས་པམ་པའི་ཕྱག་ལས་མང་པོ་ཞིག་གནང་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་
ཡོད་པ་རེད།

ཅེས་པ་འདྲིའི་ལན་དུ། རྟོག་རྟོག་ཞུས་ན་འདི་ལས་དོན་འབྱེད་པོ་ཡིན་
པའི་རྟགས་ཡིན་གྱི་སྒྲེན་བ་རྒྱལ་མཐུན་མ་ཤེས་པའི་རྟགས་མ་རེད། གཞུང་ཞབས་
དང་མི་མང་ཁོད་ནས་ཁྲིམས་འགལ་དང་དཀྱུགས་རྒྱུན་དང་བྱེད་ལོག་སོགས་བྱེད་
མཁན་ཤུགས་ཆེར་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་འགོག་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་རྒྱལ་ཁབ་ཆང་
མའི་ཤུགས་སྒོལ་ཡིན་ལ་ལས་འགན་ཡང་རེད། འོན་ཀྱང་རང་ཅག་སྐྱབས་བཙོལ་
བར་བརྟེན་བླག་པོ་དང་མཆོན་ཆའི་ལམ་ནས་འགོག་གཞོན་བྱ་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་རང་
གཞུང་ལ་མ་ཆང་བ་ཤེས་གསལ་ལ་བརྟེན་གནས་དུས་ཆོད་ཅིས་དང་ངན་པ་ལང་
ཤོར་བྱེད་མཁན་མང་བ་ནི་རང་གཤེས་ངན་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་བ་དེ་རེད། དེ་ལྷ་
བྱུའི་འཁྲུག་རྒྱུན་ཡོང་དུས་ཞོད་བདེ་སྤྱིང་འཇགས་ཐོག་ནས་བདེན་པ་ནས་བདེན་པ།
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་ལམ་ནས་གོ་བརྟེན་སྒྲོད་རེས་བྱེད་པ་འདི་མང་གཙའི་ལམ་
ཤུགས་དང་བྱང་བདེན་གྱི་ལམ་ཤུགས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ལྷར་མ་བྱེད་ཀ་
མེད་ཅིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། རང་རེའི་མི་མང་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཐད་ནས་བརྒྱ་ཆ་

དགུ་བཙུ་གོ་ལྔ་སྒྲོར་ལས་རྒྱ་ལྟེན་ལ་སྤྱང་བཅི་དང་དགོན་མཆོག་གི་བསྐྱབ་བྱ་
སྤྱང་མཁན་དང་། བྱད་པར་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་འདིའི་བཀའ་སློབ་ལ་སྤྱང་བཅི་
ཞུ་མཁན་དང་ལམ་སློབ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་བྱེད་ཆོས་ཤེས་ཐབས་གནང་
ན་ཡག་པོ་འདུག དེ་ལྟ་བུའི་བཀའ་སློབ་བརྒྱུད་བསྐྱབས་དང་ཉན་སེམས་གོམས་
གསུམ་བྱེད་དུ་འདུག་པ་ནི་ཆོས་སྤྲིད་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་མེད་ཐབས་མེད་པ་
ཡིན་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་ལས་དོན་ཡང་དེ་ཐོག་ནས་འབྱུང་རྒྱུའི་རེ་
བ་དེ་རེད། ཡིན་ནའང་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ཉན་དུ་མི་བཙུག་པ་དང་བྲིས་
བསྐྱབས་བྱས་པར་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཉ་ཅང་སློན་ཏྲགས་ཆེ་བའམ་བོད་རིགས་ཀྱི་
ཤ་ཚུགས་ལ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་གདོན་ཞུགས་པའམ་དག་ཕྱོགས་ནས་ཁོག་འཇུག་ལ་
བྱེད་པ་དེ་གསུམ་གང་རུང་དུ་ཐག་གཅོད་བྱུག། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཟེར་ནས་རང་དོན་སྤྱོད་ལུགས་འདི་སྤོང་གི་གཞུང་རྒྱུང་
བའི་སྐབས་ནས་བྱུང་བའི་ཐབས་བྱས་ངན་པ་རེད་འདུག།

ཅས་པའི་ལན་དུ། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲིད་བྱས་ངན་པ་དེ་གཞུང་གསར་པའི་ནང་དུ་
མེད་པ་སྤར་ནས་བཅོས་ཐེན་ཀྱང་སྤེ་དཔོན་རྩིང་ཅན་དང་སྤྲ་བྱང་ཆེ་ཁག་དང་དགོན་
སྤེ་རྩིང་ཅན་ནང་ལ་རྩིང་སློབ་ངན་པའི་ལམ་ལུགས་ད་དུང་བསལ་རྒྱུར་བསྐྱད་པ་རི་
སྤེད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ལུགས་ལྡན་གྱི་ལམ་ལུགས་འདི་དེའི་ཆ་ཤས་ཆ་བས་ཆེ་
ཤོས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྟེན། དུས་ལུན་རིང་པོ་ནས་སེམས་ཐབས་མཛད་ཀྱང་ད་དུང་
རྩྭ་མ་གཏིང་སློང་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡིན་ཡ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཆོག་འདིས་
མི་མང་གང་དུ་འབྲིད་དགོས་ན་འབྲིག་ཆོག་ཆོག གང་དུ་འདོད་དགོས་ན་འདོད་
ཆོག་ཆོག་ཡིན། བྱས་ཅང་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་བསྐྱས་ཞེས་པའི་དེབ་

འདི་ཆེད་དུ་དཔར་སྤྲོན་བྱས་པའི་དགོངས་པ་དེ་འབྲེལ་ཞིག་རེད་འདུག།

ཅེས་པའི་ལན་དུ། འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བྲང་པོ་བཤད་པ་རེད། མི་རིགས་ཅི་
འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སོ་སོའི་དབྱ་འཁྲིད་ཀྱི་འོག་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལྟར་ང་ཚོ་ཡང་
མི་རབས་མང་པོའི་རིང་གཞུང་འབངས་དང་ཆོས་སྲིད་ཡོངས་རྫོགས་དབྱ་འཁྲིད་
ལྟུང་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེ་བྲལ་རིམ་བྱོན་ནམས་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་རང་ཅག་
དུས་ལོ་ག་འདྲིའི་གནས་སྟངས་ལོག་དུ་རེ་བཅོལ་ཞུ་ཡུལ། སྤྱིང་སྟོབས་བསྐྱེད་ཡུལ།
ལོང་བའི་དམིགས་བྱ་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་ལྟུང་མཆོག་འདི་གཅིག་བྱ་ལ་ཐུག་
འདུག་ལ། དེ་ལས་གཞན་གང་དུ་བཅོལ་ཀྱང་མི་རྩེད་པ་འཛམ་གླིང་དུ་གྲགས་བསྟན་
པ་དེ་ཁྱེད་ཚོས་ཀྱང་ཤེས་ཡོད་ཤིག་རེད། དེ་འབྲེལ་སོང་ཅང་རྒྱ་མཚན་དང་མིག་དཔེ་
གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་ལྟུང་མཆོག་འདིའི་ལམ་སྟོན་དང་བཀའ་སློབ་རི་བཞིན་
སྤང་སྤང་མ་འཛོལ་བ་དགོས་ཤིང་། སྟོན་ནས་ད་བར་དེ་ལྟར་འཆོ་ནས་ཡོད་ལ་མ་
འོངས་པའང་དེ་ལྟར་འཆོ་ནས་སྟོད་རྒྱ་དེ་བསྐྱལ་བཟང་གི་དགའ་སྟོན་ཡིན་སྟེ་དུ་
བན་དགོས།

མདོར་ན་འདི་ཕྱི་གང་ལ་ཡང་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐྱབས་མཆོག་མཚུངས་སྒྲ་མ་
མཆིས་པ་དང་བྱམས་བཅེ་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱོང་བ་འདི་ལྟ་བུའི་ལམ་སྟོན་གར་
བསྐྱེད་ཆོག་པ་འདི་རང་ཅག་པོད་རིགས་ཆོའི་སྤྲེལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱལ་བཟང་ཡིན། པོད་
མི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མ་འཆུན་པ་འགའ་ལ་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་སྟེན་དེས་གཞོད་
ཀྱི་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་གཞིས་བྱེས་མི་མང་ཡོངས་ལ་སྤྱིང་གི་བདུད་ཅི་བྱ་སིམ་པ་
བྱུང་འདུག། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་པ་ལས་
དེར་འཁོད་ཐུ་སྟེགས་པ་པལ་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་སྐྱབས་ལོག་དུ་ཞུགས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་
མི་མོས་ནས་ཆུ་ལ་མཆོངས་པ་དང་གཡང་ལ་མཆོངས་པ་དེ་འབྲེལ་བྱུང་བ་དེ་སུ་ཡི་

སྒྲིན་ཡིན་ནས། བྱེད་ཆོ་ཡང་དེ་འབྲར་མ་མཆོངས་རོགས་ཞེས་འབོད་སྒྲུལ་ཞུ་ཡི་
ཡོད། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཆོག་འདི་བེད་སྒྲིད་གཏོང་གེས་ན་མི་མང་
གི་བསམ་སྒོ་ནི་རིའི་སྤང་གི་དར་སྒྲོག་དང་འབྲ་བ་ཞིག་ཡིན། ལྷགས་པ་གཡམས་ནས་
བརྒྱབ་ན་དར་སྒྲོགས་གཡོན་དུ་བསྒྲིད་པ་དང་། གཡོན་ནས་བརྒྱབ་ན་གཡམས་སུ་
བསྒྲིད་པ་ཡིན་པས། ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཆོག་འདི་
ནི་གཞུང་དང་གཞུང་ཞབས་ཆོའི་རང་རྒྱལ་གཞན་པམ་གྱི་སྤྱི་དབྱུས་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་
ཐབས་ཟབ་མོ་ཡོད་ན་མེད་ན་དེ་རེད་འདུག།

ཅེས་པ་འདིའི་ལན་དུ། ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཆོག་འདི་རྒྱལ་
བའི་བཀའ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་བརྗོད་ན་རང་གི་ལས་འགན་དུ་བབས་པ་དང་།
དགེ་མཆོན་ཅན་དུ་གྱུར་ཀྱང་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་བརྗོད་
བའམ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་ན་བྱེད་ཆོས་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱེད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་
པ་མ་ཟད་ཐན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་ཡི་ཡིན་པས་བྱེད་ཆོས་ཞིབ་འཇུག་གིས་མི་
མང་གི་བསམ་སྒོ་རི་ཅེའི་དར་སྒྲོག་ལྟར་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་འདི་ནི་མངོན་སུམ་ལ་
བསྟོན་པའི་དགོགས་གཏམ་ཞིག་སྟེ། བྱེད་ཆོས་འཆལ་གཏམ་ངོ་ཚྏ་ག་བརྒྱད་
གསུམ་ནས་ཆོད་མེད་བཀམས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་བུར་མངོན་སྟོན་གྱིས་དགྲུགས་སྒྲ་
མདོག་བྱས་ནས་བཀམས་པ་འབྲ་ཡང་དགྲུགས་ཐུབ་སྲིང་ངམ། གཞུང་འབངས་
ཆང་མར་མཐའ་གཅིག་དུ་སྦྱང་རྗེས་སྒྲིང་བའི་དབྱུ་འབྲིད་བསྒྲུ་བ་མེད་པའི་ཡ་རྒྱལ་
མཆོག་འདིའི་ལས་སྟོན་འོག་ནས་ལངས་སྤྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱས་ལྷགས་དམ་
པོ་བཙུགས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་མི་རིགས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་རེད། དེ་ལས་སེལ་བྱར་
འཁོར་བ་སྤྱར་འབྱར་ན་ལེགས་གནས་ཆེ་ཡང་མ་འབྱར་ན་རང་ཞིར་འགོ་དགོས་

རེད། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

དེས་འདིར་རྒྱལ་ཆེན་དང་གནས་ཆུང་གཉིས་ལ་མི་འགྲིགས་པའི་གནས་
ཆུལ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ཆུལ་ཡང་ཡང་གསལ་བ་འདིའི་ཁུངས་བཅོལ་ས་ནི་རྒྱ་འབྲེ་
ལྷར་བརྩས་པའི་དྭ་སའི་གནས་ཆུང་དེ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་རྒྱལ་ཆེན་དང་གནས་
ཆུང་གཉིས་མི་མཐུན་བ་ཅ་བ་ནས་ཡོང་དོན་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཅེས་པའི་ལན་དུ། འདི་ནི་རྫོག་མ་གཏིང་རིང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཁྱེད་ཆོས་
ངོ་རྒྱལ་དེ་ནི་གྲུས་པའི་འཐབ་ཅོད་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད་འདུག འདིའི་རྫོག་ཁ་
འདི་སྤྱལ་སྤྱ་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆོན་བར་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བརྟེན་དྭ་རམ་ས་ལའི་
གནས་ཆུང་དང་བོད་ཀྱི་གནས་ཆུང་སོ་སོར་བྱེ་བ་དེ་བགད་མོ་ཤོར་རྒྱ་རང་རེད།
སྤྱལ་སྤྱ་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆོན་སྤྱ་གཤམ་པ་ནས་བཟུང་རྫོག་ཁ་ལྷགས་པ་དེ་དོལ་
རྒྱལ་རང་གིས་བཅོས་པ་རེད། ཁོང་པས་སྤྱལ་སྤྱ་གཤམ་རྒྱན་གྱི་སྤྱ་བྱང་ནང་ཞུགས་
པའི་རྒྱུན་གྲུས་གཤམ་རྒྱན་གྱི་སྤྱ་གདུང་ཡང་འབྲས་སྤྱངས་སུ་གནས་མ་ཐུབ་པར་
སྤྱིད་ཆུར་བསྐྱར་བས་དེ་དོལ་རྒྱལ་གྱི་ས་སྤྱག་ཏུ་ཆགས་པ་དེ་ལས་དོལ་རྒྱལ་ཞེས་
བ་དེ་བྱང་བ་རེད། དོལ་རྒྱལ་ཁོ་བ་འབྲས་སྤྱངས་ཀྱི་སྤྱང་མ་ཞིག་བྱེད་འདོད་ཀྱང་
དེ་བྱེད་མ་ཐུབ། དེ་ནས་བཟུལ་གྱིས་ལྷན་པོར་གནས་བཅའ་འདོད་བྱས་ཀྱང་ནམ་སྤྱས་
འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བཀག་ནས་ཡོང་དུ་མ་བཅུག་པ་ཁོ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་
བ་ཁྱེད་ཆོས་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་ཤིག་རེད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་གནས་ཆུང་དང་ལྷ་རྒྱལ་
མཆོག་སྤྱ་བྱེད་རིམ་བྱོན་དང་འཁོན་འགས་ཤོར་ནས་ད་དུང་ཡང་འཁོན་འཛིན་མ་
སྤྱོད་པ་རེད། དཔེར་ན། ལྷ་བས་ཇེ་པ་བོང་ཁ་པ་སྤྱ་ཆེ་སྤྱོད་ལ་མཇུག་འཕྲིན་མཇུག་
དུ་བྱང་ཡང་ཤུགས་ལྷན་གྱི་སྤྱོས་པ་ཇེ་རྒྱས་སུ་བཏང་བའི་རྒྱུན་གྲུས་ལྷ་རྒྱལ་དབང་
སྤྱ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་དང་ཐུགས་བཞེད་མི་མཐུན་པ་ཆེས་ཆེར་སོང་བ་དང་སྤྱ་ཆེ་

སྤྲེལ་གཞན་གྱིས་འབྲུ་སྤྲོད་རྗེ་མང་དུ་སོང་བ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལྟག་ཡོད།
དེར་གི་ཆར་ཡང་ཤུགས་ལྡན་བསྟེན་ཤུགས་ཆེས་ཆེར་སོང་མཐར་ལ་རྒྱལ་མཆོག་
འདི་དང་ཡང་རྒྱུད་ཐག་རྗེ་རིང་དུ་སོང་བ་མངོན་སུམ་ཆོད་བྱུང་དེ་རེད། གནས་ཚུང་
ཅམ་མ་ཟད་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་སྲུང་ཆོན་མོ་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་དང་
མི་མཐུན་བ་སྤར་ནས་ལོ་རྒྱུས་རིང་ཞིང་། རྒྱ་གར་དུ་དགའ་ལྡན་ཆོགས་ཆོན་ནས་
སྐྱེ་བརྟན་མཐར་འབྲུད་གཏོང་བརྒྱུ་མཁན་ཡང་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་རེད། དེ་བཞིན་
མགོན་པོ་དང་མི་མཐུན་བ་དང་། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་དང་མི་མཐུན་བ་སྤར་ནས་ཡོད་
སུམ་བཞིན་དེར་སང་ཇ་བྲག་ཆེ་དུ་སོང་ཡོད། རྣམ་སྲས་དང་མི་མཐུན་བ་ཡང་སྤར་
ནས་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེ་བཞིན་བརྟན་མ་བརྒྱ་གཉིས་དང་ཆེ་རིང་མཆོད་ལྷ་
དང་ཡང་མི་མཐུན་བས་བོད་ཀྱི་ལྷ་རྩིང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དོལ་རྒྱལ་ལ་མི་མཉེས་
པས་གཞོན་ཐབས་མཛད་བཞིན་པ་དེ་རེད། དེ་དག་ལས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་
བརྟན་མ་བཟོ་བྱུང་བམ། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

དེའི་འདིར་ལ་སྐྱབས་རྗེ་པ་བོང་ཁས་རྒྱལ་ཆོན་བསྟེན་བས་གནས་ཚུང་ལ་
པོག་ཐུག་བྱུང་ནས་གནས་ཚུང་གིས་ཆོ་འབྲུལ་བསྟན་ནས་གཤེགས་པ་ཡིན་ཚུལ་
གསལ་བ་དེ་ཡང་ཁུངས་དེ་ལ་བཅོལ་བ་ཡིན།

ཟེར་བ་འདིའི་ལན་དུ། དེ་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་སྟོན་ཡང་སྟོན་
ཟེན་ལ་གོང་དུ་འང་བསྟན་ཡོད། དེ་མི་མཉེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། དོལ་རྒྱལ་དེ་དགེ་
ལྡན་བསྟན་སྲུང་དུ་མ་བསྐྱོས་པར་བསྐྱོས་པར་མངོན་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་ཤུག་
འབྲེད་ཤིང་སྤྲུལ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཡིན། དེར་མ་ཟད་འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་
ཀྱི་རྣམ་རོལ་དང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་རྒྱུ་དང་པཎ་ཆོན་བསོད་གྲགས་སོགས་
ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིན་མདོག་བྱས་པར་བརྟེན་གནས་ཚུང་གིས་རང་འགན་དང་མཐུན་པར་

དགག་པ་བྱས་ཡོད། དེ་ཙམ་མ་ཟད་རྗེ་པ་བོད་ཁ་ལའང་མི་དགའ་བས་ཉེན་བརྟེན་
བཏང་བ་བདེན་པ་ཡིན་ནའང་པ་བོད་ཁ་ཁོང་གི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་སྐྱེ་གཤེགས་པའི་
རྒྱ་མཚན་དུ་ལ་ཤོད་རྒྱུ་མེད། ཡགོང་ས་མཆོག་གཏུལ་བྱ་ལ་རྣམ་རྟོག་དེ་ཙམ་
མ་ཟད་ཉེན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་མཛད་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཁྱེད་
ཆོས་ཤེས་ཆོར་བྱུང་བ་བདེན་ན། བོད་ཁ་བ་ཅན་པའི་མི་རྩ་སྐྱེས་པའི་དགོས་པ་ཅུང་
ཟད་མངོན་སུབ་པར་དགའ་བསྟེན་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་རྣམ་རྟོག་
མེད་པར་རྣམ་རྟོག་བསྐྱངས་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་ཤུགས་ལྷན་ལ་དག་སྦྱང་དང་ཅི་མཛད་
ལེགས་མཐོང་ལ་རྣམ་རྟོག་བསྐྱངས་པ་མིན་ཡང་། རྣམ་རྟོག་ལངས་པ་ཡིན་ན་ནི་
རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུན་ཅར་ལ་ཡོད་པས་ཡིན། དེ་བཞིན་རྣ་སར་ཡོད་པའི་གནས་རྒྱུང་
མ་ཡིན་ཟེར་ན་རྣ་སར་ཡོད་པའི་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མ་
ཡིན་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་ནམ། ཁྱེད་ཆོའི་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་རྒྱ་དམར་གྱི་འགོ་འཁྲིད་
དེའམ་འཆི་བདག་གཤེན་རྗེ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བས་དེའི་ཚུགས་སུ་འགོ་འཁྲིད་
ཆོལ་ཅིག་ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

རྣ་ས་གནས་རྒྱུང་ཟེར་བ་འདི་ནི་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཐོང་གི་བཀའ་སྤྱང་སྤྱང་
མ་དམར་ནག་གཉིས་དང་བོད་གཞུང་གི་སྤྱང་མ་དམར་ནག་གི་བྱུང་པར་ཙམ་ཡང་
མི་ཤེས་པ་ཞིག་འདུག་པས་གནས་རྒྱུང་ངོ་མ་ག་ལ་སྲིད། འདིའི་ཐོག་མར་ལུང་
བསྟན་ལ།

དམར་ནག་གཉིས་ལ་ཡ་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་ཐོང་རིམ་བྱོན་གྱི་འཕྲིན་ལས་གཉེར་
དུ་གཏད་པའི་དབྱེ་ལྷན་མིང་བཏགས་ཏེ་ཡོད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ལུང་བསྟན་པ་
ནི་ཡ་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་ཐོང་གི་སྤྱང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ནི་ལྷ་མོ་དམར་ཐོར་མ་དང་སྤྱང་
མ་ལུམ་སྲིང་གཉིས། བོད་གཞུང་གི་སྤྱང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ནི་ལྷ་མོ་དང་གནས་

ཆུང་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་ཅམ་ཡང་མ་ཤེས་བཞིན་དུ་ལུང་བསྟན་ནོར་འཁྲལ་དེ་འབྲ་
གནང་བ་རེད།

ཅེས་པའི་ལན་དུ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་དང་གནས་ཆུང་གཉིས་ཡ་རྒྱལ་བ་
སྐུ་ཐེང་རིམ་བྱོན་དང་། ཐོད་གཞུང་གི་སྤྱང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ཡིན་པར་བྱེད་
ཆོས་ཁས་སྒྲུབ་གྲུབ་འདུག་པས། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བས་འོག་དང་ཐོད་
གཞུང་གི་འབངས་སུ་བསྐྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་སྤྱང་མའི་གཙོ་བོར་བསྟེན་
དགོས་པ་དོན་གྱིས་གྲུབ། རེད་གཉིས་ལ་དག་མིང་བཏགས་བྱུང་གསུངས་པ་དོན་
དུ་སོང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་འབྲ་སྟོད་བྱེད་ཐོད་དམ། ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདིའི་སྐུ་བས་
འོག་དང་ཐོད་འབངས་ཁོངས་སུ་བསྐྱད་མེད་ན་ནི་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདི་དང་ཐོད་
གཞུང་གི་མཛད་བྱས་ལ་བྱས་གཏོགས་མ་བྱེད་པར་རང་རང་གི་རང་དབང་ལ་
སྤྱད་ནས་སྟོད་ཅིག ཡ་རྒྱལ་བས་ཀྱང་དེ་ལ་རང་དབང་ཡོད་གསུངས་སོང་བས་
དགའ་བ་སྐྱོམས་ཤིག།

སྤྱིར་སྤྱང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ནང་གནས་ཆུང་གི་ཆབ་ལྷམ་སྤིང་
བགྲངས་པ་ཡིན་དབང་བཏང་ནའང་དེས་བྱེད་ཆོའི་རྒྱལ་ཏུ་མི་མན་པ་མ་ཟད་བྱེད་ཆོ་
ལ་གནོད་པ་མང་དུ་སོང་བས་རང་མགོར་ཐལ་ལྷག་ཟེར་བ་དེ་འབྲ་བ་ལ་ཟེར། གང་
ཡིན་ཞེ་ན། ལྷམ་སྤིང་ནི་ཡི་དམ་རྟ་མགིན་ཡང་གསང་གི་བཀའ་སྤྱང་དང་བསྟན་པ་
སྤྱིའི་སྤྱང་མ་ཙོད་མེད་དུ་གྲགས་པས་བྱེད་ཆོས་འཁོན་འཛིན་བྱ་ཡུལ་དང་། ལྷམ་
སྤིང་ནས་འཁྲལ་ལྷན་འགོག་གཞོན་མཛད་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པས་
བྱེད་ཆོ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་པ་ཞིག་རེད། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

བྱས་ཅང་ང་ཆོས་གནས་ཆུང་གི་ལུང་བསྟན་ཡིན་ཟེར་ནས་མཆོང་རྒྱག་
བྱེད་མི་ཉན་པར་མཆོན་སྐབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་གནས་ཆུང་ཡིན་ཟེར་ཚུལ་ལ་ངེས་

བ་མེད། ལ་གོང་ས་བཅུ་གསུམ་བ་ཆེན་པོ་སྐུ་བསྐྱེད་བཞེས་སྐབས་ཐོག་འབབས་
བརྒྱབས་ནས་སྤོང་ལོག་ཕུལ་བ་དང་། དེ་སྐབས་རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་ནས་
གནས་ཚུངས་ཏེན་གོ་གནས་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་ནས་འབྲས་སྤྲངས་ལ་ཅིས་
སྤྲད་བ་སོགས་གནས་ཚུལ་རིམ་བུར་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ་བ་ནས་ཀྱན་གྱིས་མཁུན་
ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་བ་སོགས་ཉོག་ཁ་ལུང་བ་གང་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད་བ་དེ་ཆོ་རེད།

ཅིས་བའི་ལན་དུ། འདི་ལ་དཔག་ན་བྱེད་ཆོའི་ཞེ་འདོད་ལ་མི་མང་རྣམས་
ལ་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆེ་དང་གནས་ཚུངས་གཉིས་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྒྱག་ཐབས་ཁོ་ན་བྱེད་
ཀྱི་འདུག་བ་འདི་ནི། རྒྱ་དམར་སྤྱི་དགའ་གིས་ཕྱི་ཚུལ་ལ་ཨ་རིའི་དགའ་ལ་
བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་། ཤོག་བུའི་སྟག་ཡིན་ལུགས་རྟག་པར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།
ནང་དོན་རོགས་རམ་ཨ་རི་ནས་འཆོལ་བ་དང་ཁོ་བ་འགོ་འཁྲིད་འཆོའི་ཕྱ་གྲུ་རྣམས་
ཨ་རིར་གཏོང་གང་ཐུབ་བྱས་བ་དང་འདྲ་པོ་ཞེ་བྲག་འདུག། ཁོང་ཆོས་གང་བཤད་
མི་མང་གིས་ཡིད་ཆེས་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ཤིག་བྱས་བ་དེའང་འདྲ་པོ་འདུག། གང་ལྟར་
སྤོང་ལོག་ཕུལ་མིན་སྐོར། ཐུན་གྱིས་བཏང་བའི་ཡིག་ཆ་སྤེལ་མེད་ནང་དུ་འདི་ལ་ཐུན་
མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་ཐུན་མོང་བ་ནི་ཡིག་ཆ་སྤེལ་མ་དེར་
བྲིས་ཡོད་བ་བྱེད་ཆོས་ཤེས་ཡོད་ཤིག་རེད།

གཞུང་ཞབས་གཙོ་བྲག་ཆོའི་ནང་དོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ་ལྟར་ན་སྐུ་ཐོང་
བཅུ་གསུམ་པས་གཞུང་སྤྱི་དགའ་བཅོས་བསྐྱར་གཏོང་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་སྤེལ་མང་བཏིང་བ་
དང་། ཤུགས་ལྷན་ཁ་རྒྱལ་དུ་མི་གཏོང་བར་མགོ་གནོན་གནང་བ་སོགས་ལས་
རྩིས་པོར་ཁས་གཙོས་པའི་སྤྱི་ཆེན་འགའ་ཞིག་དང་གཞུང་ཞབས་གཙོ་བྲག་མང་
པོས་དེ་ལ་མི་མོས་པས་སྐོག་བྱས་རྒྱུ་བསྐྱེད་བཏིང་བར་བཞེན་ལ་གོང་ས་མཆོག་
མཇེད་དགའ་བྱུང་སྟེ་སྐུ་ཆེ་བུ་དུ་བསྐྱེད་ནས་གཞུང་ཞབས་པར་མི་མཉེས་

པའི་ཚུལ་ཤུགས་ཆེར་བསྐྱར་ནས་ཞིང་ག་ཤེགས་ཁར་བཀའ་སློན་ཆོར་མཇལ་ཁ་
མ་གཏོང་བ་ཡིན་འདུག དེས་རྒྱུན་པས་གཞུང་ཞབས་གཙོ་བླ་ཆོས་སྐྱ་གོང་མའི་
སྐུན་གསལ་ཆོ་ལ་མ་ཉེས་ཁ་གཡོགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་གཙོ་བླ་ཆོར་བའི་ལོ་རྒྱུས་རོ་
མ་དེ་ཡིན་པ་ཁྱེད་ཆོས་ཤེས་མི་འདུག དེར་མ་ཟད་སྐྱ་གཤེགས་པའི་ཉིན་གསུམ་
པར་འབྲས་སྤངས་པས་འཆར་ཅན་གནས་ཚུང་སྐྱ་གསོལ་སྐབས། ཡིག་ཆ་སྡུ་མའི་
ནང་བཀོད་ཟིན་པས་ཤེས་ཡོད་ཆོད་རེད། བཀའ་ལུང་དེས་རྒྱུན་པས་གཞུང་ཞབས་
གཙོ་བླ་ཆོར་སྤྱིང་ནད་ལོག་སྟེ་བཀའ་ལུང་དེ་དག་ཁྲབ་བཅལ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་
ངན་བྱས་བཏིང་ནས་བྱི་ཚུལ་ཁྱེད་ཆོས་བཤད་པ་དེ་བཞིན་གསལ་བསྐྱགས་བྱས་
པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེ་ ༡༩༡༩-༡༩༣༧ ཁྲིམས་ཉེས་བཏང་ནས་ནང་
དོན་བཀོངས་པ་ཡིན་ཡང་བྱི་ཚུལ་རང་དབང་གིས་སྐྱ་གཤེགས་པ་རེད་ཅེས་གསལ་
བསྐྱགས་བྱས་པ་བཞིན་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་ངན་པ་ཞིག་
ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཤུགས་ལྡན་དེས་ཤེས་ནས་དགུ་རྩོགས་གནས་གང་ཞེས་དགའ་ཆོར་
ཆེན་པོའི་སྐྱད་གསང་མཐོན་པོར་བསྐྱགས་པ་དེས་བསམ་ངན་གང་བཅངས་ཡོད་པ་
ཤེས་སོང་ངས། གཞུང་དོན་ལ་ཞེ་ནས་མི་དགའ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་གཞུང་དོན་ཉམས་
ཉེས་ལ་དགའ་ཆོར་བྱུང་བ་གསལ་པོ་ཆགས་པ་རེད། འདིས་ཀྱང་ཤུགས་ལྡན་ལོག་
སློན་ཅན་ཡིན་པ་དཔོག་ཐུབ། དེར་བཞེན་ཁྱེད་ཆོས་ཤོད་རྒྱ་མང་ན་ནང་མཆོང་ནང་
དུ་བཅོལ་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད། ད་དུང་མ་ཆེམས་ན་རིམ་པར་རྒྱས་བཤད་
ཆོག་གི་རེད། འདི་མདོར་ཅིམ་ཡིན། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

སློན་འབྲས་སྤངས་གཟིམ་ཁང་གོང་ལོག་གི་རྟོག་ཁྱེད་དེ་ད་ལྟ་བསྐྱངས་
དགོས་པ་ཞིག་མ་རེད་ལ། སྤངས་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་ཁྱེད་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཁྱེད་ཡོང་ནས་
བསམ་བཞིན་དུ་བོད་མི་ནང་ཁྲལ་དགུགས་ཤིང་གི་རྒྱར་འགྲོ་བ་འདི་འདྲ་གནང་

འོས་པ་མ་རེད། གཞུང་དང་གཞུང་ཞབས་པ་ཚོས་དབྱ་ནས་བཞུགས་ཏེ་བསམ་
བཞིན་བོད་མི་ནང་ཁྱལ་ཆེས་ཆེར་དཀྱགས་ནས་རྒྱ་དཔལ་ཆེད་དུ་བསྐྱབས་
པ་འདི་མཐོ་དམན་བར་མ་མཐའ་དག་གིས་མཁྱེན་དགོས་ལ་མ་མཁྱེན་ན་ཏེ་ཅང་
ཕངས་པའི་གནད་རེད།

ཅེས་བརྗོད་པ་འདིའི་ལན་དུ། བརྗོད་དོན་འདི་ལ་དཔག་ན་ཁྱེད་ཚོ་དཔལ་
ཁུམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་མཚོན་གྱི་འདུག གང་གིས་ཤེ་ན། ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདི་
ཉིད་གྱིས་ཤུགས་ལྡན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མཐའ་དག་རིམ་བར་རྩེ་གསལ་རྩེ་ཟབ་དུ་བཏང་
ཡོང་དུས་ཤུགས་ལྡན་གྱི་མཆོང་ཆེན་མཐའ་དག་བརྗོད་ནས་ཁྱེད་ཚོ་རང་ཤུགས་གྱི་
སློབས་པ་སྦྱེ་ས་མཐའ་དག་བརྒྱགས་པར་བརྟེན། ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་མ་གསུངས་ན་
ཡག་པོ་འདུག གསུངས་ན་ང་ཚོ་ནང་ཁྱལ་འཁྲུག་རྒྱུན་ཆགས་གྱི་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་མཚོན་འདུག བོད་མི་ནང་ཁྱལ་འཁྲུག་རྒྱུན་བྱུང་མེད་ལ་གཏུང་ཤུགས་
མཉམ་བསྐྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བྱེད་ཡོད། ཁྱེད་ཚོའི་ནང་སྙིང་རྩ་དཀྱགས་པ་དེ་བོད་མི་
ནང་ཁྱལ་འཁྲུགས་པར་བསམ་ན་ནི་ཏེ་ཅང་ཚོངས་ཆེ་བའི་སྒྲིན་རེད།

སྤང་བླང་མ་འདྲོལ་བར་བྱས་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མ་
གསུངས་རོགས་ཞེས་ཕྱག་འཆལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་འདི་བྱེད་དོན་ལྡན་ཡོང་བའི་
རེ་བ་ཡོད་རེད། སྤན་ཡང་དེ་ལྟ་བུར་བཞད་འདོད་མེད་ཀྱང་ཁྱེད་ཚོས་ཡིག་ཆ་
ཁག་མང་བཀམས་ཟིན་པ་དང་། རིམ་བར་བསམ་སྒྲོ་ཞི་བར་སོང་ནས་སྤང་བླང་
མ་འདྲོལ་བ་ཡོང་བའི་དོན་དང་། མ་འོངས་པར་ཞིབ་དཔྱད་བདེ་བའི་སྤྲད་དུའང་མི་
མང་ལ་སེམས་ཤུགས་དང་དགའ་སློབས་ཆེ་རུ་བྱེད་པ་ཁྱེད་ཚོས་མཐོང་གསལ་ལྟར་
རེད། ཁྱེད་ཚོས་ཤུགས་ལྡན་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་འདོད་ཀྱང་སྦྱབ་མ་སྦྱབ་པའི་རྒྱུ་
གྱིས་སྒྲོ་པམ་བྱུང་བ་བདེན་པ་ཡིན་གྱི་རེད། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

རྒྱུ་རྒྱུ་ཐོད་ཐོད་སྤྲིད་ལེན་གྱིས་ཡ་རྒྱལ་བའི་སྤྲིད་ལ་ཉེན་འགན་
བྱུང་ན་དེའི་འགན་ཐོད་གཞུང་དང་ལྷན་པར་ཚེས་དོན་བཀའ་སློན་ཡིན་ཟེར་བ་དེས་
ཁུར་དགོས། དབྱེད་ནས་བཞུགས་ཏེ་བསམ་བཞིན་དུ་གསུགས་བཞིན་དུ་དབྱེད་ལྷ་མོ་
གཞན་ལ་གཡོགས་ས་མེད།

ཅེས་པ་འདི་ལ་དཔག་ན་འད་ཕྱི་སྤྲིད་ཀྱི་མ་ཐུབ་པར་ནང་པག་པ་བརྟུང་
ཟེར་བའི་དཔེ་དེ་ཁྱེད་རང་ཆགས་པ་རེད། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དང་གཞུང་
གཉིས་མཉམ་དུ་འགྲོ་བས་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་(རྒྱུ)ཡོད་མ་རེད། ཅི་སྟེ་ཡ་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་སློབ་ཐོག་ལྷན་བཅུག་སྤྲིད་ཀྱང་དེ་བཅུག་ཡོད་མེད་སོ་སོས་བརྟག་དབྱེད་
བྱེད་ཤེས་པ་དགོས། སྤྲིད་ན་རྒྱལ་བའི་སྤྲིད་འགན་གཞུང་དང་མི་མང་ཡོངས་
རྫོགས་ལ་ཡོད་པས་འགན་འཁུར་དགོས་པ་འོས་འགན་ཡིན་ཡང་། ད་ལན་གྱི་སྤྲིད་
ལེན་ཉེན་འགན་འདི་ཤུགས་ལྷན་རྒྱུ་སྤྲིད་ཀྱིས་ཡིག་ཆ་ཆེད་འབྲེམས་བྱེད་མཁན་
ཚེས་འཁུར་དགོས་ཏེ། ཉེན་འགན་འདི་བཙོ་མཁན་ཤུགས་ལྷན་ཡིན་པར་གསལ་
ཐོར་ཆགས་ཡོད་པས་དེ་ཙམ་སྟོ། །ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

མཚམས་འདིར་ངེས་པ་ལ་གཞུང་དང་གཞུང་ཞབས་པ་སྤྱོགས་གཏོགས་
དང་བཅས་པས་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་གསུང་ཅི་སྤྲིད་ཞུས་ན་ཐོད་རང་དབང་རང་
བཅོན་ལམ་སང་གནས་ལས་བབས་ཡོང་བའི་བཙོ་འདྲ་པོ་ཞིག་བསམ་གྱི་འདུག་
སྟེ། ལོ་ངོ་བཞི་བཅུར་ཉེ་བའི་རིང་ལ་བཀའ་གསུངས་ཅི་སྤྲིད་ཞུས་མ་ཞུས་པས་
རང་བཅོན་གནས་ལས་འབབ་མ་ཐུབ་པ་རེད་ཟེར་རམ། བཀའ་གསུང་ཅི་སྤྲིད་ཅེས་
པའི་བཀའ་གསུང་འདིའི་ཁོངས་ན་ཐོད་རང་བཅོན་བྱ་བ་ཡོད་དམ་མེད། དེ་ཐོད་
གཞུང་གིས་བསྐྱབས་སམ་མ་བསྐྱབ།

བསྐྱབས་ན་གང་འདྲ་བསྐྱབས། ཐོད་རང་བཅོན་རྩ་ལྟར་དོར་ནས་པེ་ཅིང་

གཞུང་གི་འོག་ལ་ཤར་བསྐྱོད་བྱེད་པའི་ལམ་དབྱེ་མ་དེར་ཞུགས་ཡོད་དམ་མེད། དེ་
མེད་ན་ལམ་ཁ་དེ་རང་ལ་བསྐྱོད་རྒྱུའི་གསལ་བསྐྱགས་གནང་ངམ་མ་གནང་། ལོ་ངོ་
བཞི་བཅུར་ཉེ་བའི་རིང་ལ་བོད་རང་དབང་སོར་རྒྱུད་པའི་ལས་དོན་གནད་ཆེ་བ་ག་
རེ་བསྐྱབས། བོད་སྤྱིའི་བདེ་དོན་འདི་བསྐྱབས་པ་ཡིན་བྱ་བ་ཉེ་ལ་འབྲུ་ཅམ་ཡང་
མེད་པར་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ། ཡ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཕྱ་ཡ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་
ཕྱ་ཞེས་བསྐྱར་སྤྱབ་ཅམ་གྱིས་ཉེ་མ་འཁྲོལ་ཐབས་བྱས་ནས་བཞུགས་ཡོད་དམ།

ཞེས་པའི་ངི་བ་འདིའི་ལན་དུ། འདི་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱའི་མཛེས་ཆོས་ལ་
ཅོད་སྐྱེད་བྱེས་པ་ལྟར། ངི་བའི་གཞི་གང་ཡང་མེད་པའི་ངི་ཆོས་རྟོག་བཟོ་བྱས་པ་
ཁོ་ན་སྟེ་ངི་བ་པོ་ཁོ་རང་དགོང་རྩོར་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བོད་གཞུང་ལ་ཁོང་ཁོ་
བག་པོ་སྐྱེས་ནས་གཉིད་འཁོར་བའི་མི་ལམ་དུ་ཤར་བའི་ངི་བའམ། ཡང་ན་ཤུགས་
ལྷན་བསྐྱེད་སྐྱབ་གྱིས་དུས་འདའ་བས་དག་སྤང་ལས་ཤར་བ་གང་དུང་ལས་མ་
འདས་པས་པལ་ཆེར་བྱི་མ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་གཞིན་སྐྱ་འབྲེའི་བསྐྱེད་སྐྱབ་བྱས་
ན་དག་སྤང་དེ་འབྲ་བ་ལས་ལྷག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དོན་ལ་སྐྱར་ན་སྤར་ཡ་རྒྱལ་བ་སྐུ་
སྤང་བཅུ་གསུམ་པས་ལམ་སྟོན་བཞིན་ལེགས་བཅོས་གཏོང་སྤྱབ་ཡོད་ན་རྒྱ་དམར་
གྱིས་བཅོས་བསྐྱར་འོག་འགོ་མི་དགོས་པ་ཡོང་རྒྱུར་ངེས་ཀྱང་དེ་མ་བསྐྱབས་པའི་
ཉེར་ལེན་གྱིས་ང་ཆོ་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་གནས་ཚུལ་གང་བྱུང་བ་བྲིད་ཆོས་ཀྱང་
སྟོ་མངའ་ཡོད་ཤིག་རེད།

ཡ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཐོག་འདི་ལ་སྟོན་ནའང་ང་ཆོ་གཞུང་འབངས་སྤྱི་བྱིངས་
ནས་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདིའི་ལམ་སྟོན་འོག་ནས་ཤར་བསྐྱོད་མ་སྤྱབ་ན། དབྱིན་ཡུལ་
གྱི་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དང་། ཨི་ཏུ་ལིའི་གངས་ཅན་སྤུལ་སྤྱ། བལ་ཡུལ་དུ་བྲག་
སྟོན་སྤུལ་སྤྱ་སོགས་ཁྱོད་ཆོ་ངེ་འབྲ་བ་ངེ་མང་དུ་སོང་ན་ཆོལ་གསུམ་ཆིག་བསྐྱལ་

དང་ཚེས་ལུགས་ཆིག་བསྐྱེལ་དུ་གནས་མི་ཐུབ་ཅིང་། དེ་མི་ཐུབ་ན་བོད་རང་
བཙན་ལྷ་ཅི། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ཁེ་དབང་མཐའ་དག་ཀྱང་བརྒྱལ་
རྒྱུ་གཤོན་མི་ཟ་ཞིང་། ལྷ་བས་ཉེས་ན་གཞིས་ལུས་བོད་རིགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཅ་མེད་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་མངོན་གསལ་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོ་
མི་རིགས་སྤྱི་འོས་དོན་དུ་ཡ་རྒལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གསུངས་ཅི་སྐྱབ་ཁྱེད་གོས་
ཞེས་ཆང་མས་ནན་བརྗོད་བྱེད་དགོས་ཤིང་ཀྱང་རེད་ལ་བདེན་པའང་རེད། འོན་
ཀྱང་ཅི་གསུངས་བཀའ་སྐྱབ་ཁྱེས་ན་རང་བཙན་གནས་བབས་ལྷ་བྱ་ཡོང་རེ་བྱེད་
མཁན་ཚོ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ས་སྤྱིང་འདི་ན་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་དེ་འབྲེལ་རེ་
བ་བྱེད་མཁན་མེད།

ཡ་རྒལ་མཆོག་འདིས་ཚེས་སྲིད་གང་གི་ཆ་ལའང་ལམ་སྟོན་མ་ཞོར་བ་
དང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་རང་ཅག་གཞུང་འབངས་གཉིས་ཐད་ནས་
མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ག་ཆོད་ཐོབ་འདུག་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱལ་མི་མང་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་
ག་ཆོད་ཡོང་གི་འདུག་པ་ཁྱེད་ཚོས་ཀྱང་ཤེས་ཡོད་ཤིག་རེད། དེར་མ་ཟད་རྒྱ་དམར་
སྲིད་གཞུང་པར་བོད་དོན་ཐོག་པམ་ཁ་ག་ཆོད་བྱུང་སོང་བ་སྤྱི་བོ་གནས་བསྟན་
ཡོངས་ཀྱིས་ཤེས་བཞིན་པ་དེ་རེད། ང་ཚོ་བཙན་གྲོལ་བ་ལ་གཞིགས་པས་ཚེས་དང་
སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཡར་རྒྱས་གང་འཆམས་ཤིན་ཡོད་པ་དེ་ཡང་སུའི་དྲིན་གྱིས་
ཡིན་པ་ཁྱེད་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་འདུག་གམ། རང་བཙན་ཞེས་པ་དེ་རྩོད་ལེ་རིལ་ལྷ་བྱའི་
རྩོག་རྩོག་ཅིག་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པར་བསམ་ན་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་སྐྱོན་ཅན་ཅན་
ཚུད་ཡོད་པའི་རྟགས་རེད། ཐང་སྤྱིང་དུ་མཁར་རྗོང་བཅིགས་པ་ལྷ་བྱའི་བཅིགས་
དགོས་པས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ནས་སྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ན་རྩ་སྤང་ལ་ཟ། རྒྱལ་
པ་ནགས་སུ་གཏོང་ཐེར་བ་དེ་རང་རེད། འཇམ་གླིང་ནང་བཙན་གྲོལ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་

ཡང་དེའི་དཀྱིལ་ནས་ང་ཚོ་འགྲན་ཆེ་བླ་བ་བཞིག་བྱང་ཡོད་པ་ང་ཚོས་མཐོང་ཆོས་
མ་ཟད། བྱི་རྒྱལ་བ་མང་པོས་ཀྱང་གྲོང་བཞིན་པ་ཡིན་ན་ཁྱེད་ཆོས་མ་ཐོས་པ་ཡིན་
སྟེ། ལོ་ངོ་བཞི་བཅུར་ཉེ་བའི་རིང་ལ་རང་རང་གི་ཁེ་དབང་ཡར་རྒྱས་ཅི་ཙམ་བྱིན་
པ་དེ་ཡང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཁས་ལེན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། ཆ་གཅིག་ནི་རང་གིས་
འབད་ཚུལ་དང་བསོད་ནམས་ལ་རག་ལས་ཡོད་ཀྱང་ཆ་གཅིག་ནི་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་
ཆའི་མཛད་བྱས་ལ་རག་ལས་པ་མཛོ་བསམ་ཞིབ་ཏུ་མཐོང་(བཏང་)ན་ཤེས་ཐུབ་
ལ་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

ལྷག་པར་དུ་དེང་འདིར་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་པལ་ཆེར་གྱིས་
ང་ཚོའི་ཅ་དོན་ཐོག་གྲོས་ཆོད་བཞག་པ་དང་། ཉུང་ཤས་ནི་མི་མངོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྒྱབ་སྐྱོར་མཛད་པས། རྒྱ་དམར་སླིད་གཞུང་པ་གྲོགས་མེད་ཁེར་རྒྱུ་ལུས་པ་
དང་། བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ནག་ཉེས་ཐམས་ཅད་ཁོ་པར་ར་སྤྲོད་གསལ་ཟེན་
དུ་བཏོན་པས་ཁོ་པ་དབུགས་བསྐྱམས་ནས་བསྐྱད་དགོས་པ་དེ་སྤྱི་བཀའ་བློན་
ལས་བྱུང་བ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་བོད་དོན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་ཆེན་དེ་སྤྱི་མཛད་རྗེས་
ལས་བྱུང་བ་རེད། ལེགས་ཉེས་དཔྱོད་པའི་གོ་ཤེས་ཤིག་ཡོད་ན་ད་རང་ཤེས་དགོས་
ཆོད་རེད། སླིད་དོན་གྱི་ཚད་གྲངས་པ་ནི་གྲོན་ཀ་རྩོ་ཆོ་ལྟ་བུ་འབྲོ་ས་མེད་པར་
བརྟེན་ཐབས་ལམ་ཡངས་པའི་སྟོན་ནས་དམིགས་ཡུལ་འབྲུབ་ཐབས་སུ་རང་གཞན་
གཉིས་པན་དགོངས་ཏེ་དོན་ཆེན་གསུམ་བཏོན་གནང་བ་རེད། ཡ་རྒྱལ་བ་མཆོག་
དང་བོད་གཞུང་ནས་ཐབས་བྱས་གང་བཏིང་ཡང་(བཏིངས་ཀྱང་)ཁྱེད་ཆོའི་ངོར་ཆེར་
མར་གྱུར་པ་དེ། དགུ་རྫོགས་གནས་གང་ཞེས་སྐད་གསང་མཐོན་པར་སྟོག་མཁན་
དེས་རྒྱུད་བརྒྱུམས་པ་ཡིན་པ་ཟེན་ཆར་དུ་རྟོགས་ཐུབ། ཐུན་ལས་དོན་གཞན་གྱིས་
བྲེལ་བས་དེ་རིང་འཕྲོས་འདི་ཙམ་དུ་བཞག་ནས་རྗེས་སུ་མཐུག་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དང་།

པོད་བཅུ་གསུམ་པ། ཚོས་སྲིད། ལོ་རྒྱུས། རྒྱགས་ལྡན་ལ་དབྱེད་པ།

བྲེལ་སྐྱབས་ལ་སོང་ཆོག་གཞི་ནམས་གཏན་འབེབས་རྗེས་སུ་འཐུས་ཚོག་པ་ཞུ།
ལར་ནས་དོན་ཚན་འདི་ཙམ་ལ་ཞིབ་དཔྱོད་གནད་སློན་བྱང་ན་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱི་
ལན་བྲིས་འཐུས་ངེས། །

ཤྱགས་ལྟན་སྒོར་ལ་གསལ་བཤད་ཐེངས་གསུམ་པ།

༣༣། ། ཤྱགས་ལྟན་འདིའི་སྒོར་ཡང་ཡང་བཤད་འདོད་མེད་མོད་ཀྱང་།
དེའི་བྱེད་གཏེ་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ནག་པོ་དང་ནག་པོ་ཐམས་ཅད་དཀར་པོ་
བཟོ་རྒྱའི་ཉམ་བཤད་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བརྟེན་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་གང་དག་བཀའ་
ཟིན་ཆེ་བ་དང་། རྒྱ་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ཡིན་པ་ལྟན་ནས་ཀྱང་བཤད་རྒྱ་
ཡོད་ལ། བཀའ་ཟིན་བློ་ཉེ་གྲས་བཀའ་ཡང་ཁྱ་ཡི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འོག་ནས་འབྱུང་
བའི་གསུང་རྣམ་མང་པོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་འགལ་ཞིང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་
ལའང་གཞོད་གཞི་ཆེ་བས་གངས་རི་ལ་ཆེ་འོད་པོག་པ་ལྟ་བུར་གསལ་བཤད་བྱང་
ཅས་ཁྱ་ཐལ་སོང་བས་དབྱེད་པ་སྒོར་པོར་ཅིས་ཀྱང་འཆོལ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་བསྟན་པ་དང་དོམ་རྒྱལ་བསྟན་སྒོལ་འབྲས་ འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྒོར།

༥། དང་པོ། ཤྱགས་ལྟན་གྱི་ཐོག་མའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ཁྱུངས་མེད་དུ་བསྟན་
པ་ནི། རྗེ་པ་བོང་ཁ་དང་སོག་པོ་ཏྲ་དབྱངས་སོགས་ཀྱིས་གྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་
ཆ་ཁག་ཏུ་དོམ་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་དོ་རྗེ་ཤྱགས་ལྟན་ཞེས་མིང་གིས་བསྟན་པར་
བསྟགས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་དང་། དགེ་ལྟན་པའི་
བསྟན་སྤང་མཐུ་རྩལ་ཅན་དང་། འཕྲིན་ལས་འབྲན་རྩལ་བ་ཞིག་དང་། སྟོགས་
མའི་དུས་འདིར་བསྟན་སྤང་འདི་འབྲས་བ་ཞིག་བསྟན་པའི་དུས་སུ་བབས་ཚུལ་དང་།
དེ་མ་བསྟན་ན་དགེ་ལྟན་པ་མགོ་མི་ཐོན་པའི་སྒོར། གོང་རིམ་ནས་ཁ་གཡང་གིས་

སྒྲིངས་དད་ཅན་ལ་བབ་ཅེས་བསྒྲགས་དང་སྒྲོག་བཞིན་པར་ཡགོང་ས་ཡསྒྱབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དེའི་སྐོར་ཐ་ཆོག་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིངས་དད་
བྱ་ཡུལ་དེ་ཉིད་སྒོ་བྱར་དུ་བརྒྱལ་ཉིན་མཐོང་བར་མ་བཟོད་ནས་ཆེད་མངགས་སྟོག་
ཟེང་འདི་ཆེད་སྒྲིང་བྱས་པ་ཞིག་རེད།

ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་དུས་སྐབས་དེ་དག་སྟོན་ལམ་ལོག་པའི་
དབང་གིས་དགོ་ལྷན་བསྟན་པ་ལ་ལོག་པར་འཁྱེད་པས་བསྟན་པ་མང་ནས་བཞིག་
རྒྱུའི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་མ་གོ་བར་སྟོན་ལམ་ལོག་པ་དང་འབྲེལ་ཆེ་
བ་དག་གིས་རྗེས་སྒྲོས་བྱས་པ་ཞིག་ལས་རྒྱ་མཚན་ཁུངས་ལུང་ཅི་ཡང་མེད་པར་
རི་བོང་ཅལ་འཛོགས་དང་། ཅ་བ་རུལ་བའི་ལྷོན་ཤིང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་འདུག་པ་ནི་
རེ་གསལ་རེ་ཟབ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དེ་མདོར་བསྡུས་པའི་ཚུལ་དུ་འབྲི་ན།

ཁོང་ཆོའི་ཡིག་ཆ་ནང་གསལ་ལྟར་ན། ༡ གོལ་རྒྱལ་འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་
དངོས་སྟོབ་སྤྲས་ཀྱི་ཐུ་བོའི་གྲས་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་རྗེ་འདི་
པས་དགོ་ལྷན་བསྟན་སྤང་དུ་བཀའ་པཎ་པ་ཡིན་ཚུལ་མང་དག་ཅིག་གིས་འདུག་
ནའང་དེ་དག་རྗེའི་ནམ་ཐར་ཆེ་ཆུང་གང་དུའང་མི་གསལ་བ་མ་ཟད། རྗེ་འདི་པས་
ཆོགས་མང་དུ་སྤྲགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་གནང་བའི་སྟོལ་གཏན་ནས་མེད་ཚུལ། རྟོགས་
ལྷན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོའི་ ༡༣༥༦-༡༣༩༡ ནམ་ཐར་ཟུར་འདེབས་ནང་གསལ་
བར་བཀོད་འདུག་པས། དེས་ལྷགས་ལྷན་བསྟོད་འབྲེལ་སོགས་སུ་བཀའ་པཎ་ཚུལ་
བཤད་པ་དེ་དག་ཁུངས་མེད་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ར་འཛོད་བྱལ། དེ་བཞིན་སྟག་ཕུ་
རྫོ་རྗེ་འཆང་གི་གཟིམ་ལམ་དུ་གོལ་རྒྱལ་འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སངས་ཁྲིའི་གསལ་ནས་
མངགས་གཞུག་དུ་གཏད་ཚུལ་གྱི་དག་སྤྲང་བྱུང་ལྷགས་བཤད་པ་དེ་ཡང་གཟིམ་
ལམ་ཅམ་ལས་དག་སྤྲང་དུ་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ཁར་འཁྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་པ་ནི་འདི་

གོང་ཉིད་དུ། ཏྲག་རྩ་འབྲུལ་ཡང་ཉིང་འབྲུལ་བག་ཆགས་སྒེབས། །ཞེས་གསུངས་
ཡོད་པས་འབྲུལ་སྤང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་འདུག དེ་ཉིད་ཤྱགས་
ལྷན་སྐོག་གཏད་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་སུ་བྱངས་པའང་འབྲུལ་ཞིང་ཁུངས་མི་འཁྲོལ་བའི་
འཆལ་གཏམ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁ པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་
གྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་ཚུལ་དཔེ་བཤུས་ཁག་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་འདུག དེ་ཡང་ཁུངས་
མེད་རྟོག་བཟོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེའི་སྐུ་སྐྱེ་དངོས་ཡིན་ན་པཌ་ཆེན་
སློབ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ ༡༥༥༠-༡༦༦༩ དང་། ཡོངས་འཛིན་གླིང་སྐུ་གོང་མའི་གོང་
མ་རྣམས་གཉིས་གྱིས་པཌ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་འབྲུངས་རབས་གསལ་འདེབས་
གཉིས་སུ་གསལ་དགོས་པ་ལ་ཟུར་ཅམ་ཡང་མི་གསལ་ཞིང་། རྒྱུ་བས་ཐེ་ཁི་བྱང་
རིན་པོ་ཆེའི་ ༡༩༠༡-༡༩༡༩ གསུང་རྣམ་ནང་དེ་མི་གསལ་ཡང་། པཌ་ཆེན་བསོད་
གྲགས་ནི་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་པས་འདུལ་འཛིན་གྲགས་རྒྱན་
གྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་པར་སྐྱབ་སྐྱབ་ཅེས་གསུངས་པའང་ཁུངས་མི་འཁྲོལ་ཏེ་པཌ་ཆེན་
བསོད་གྲགས་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་དང་སྐུ་བརྒྱད་གཅིག་པར་སྐྱབ་པའི་ལུང་
རིགས་ཆད་མ་གང་ཡང་མེད་པས་ཐེ་ཁྱར་སྐྱབ་སྐྱབ། གལ་ཏེ་འདུལ་བའི་གནས་
ལ་མཁས་ཚུལ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་དང་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་སྐྱབ་ན་ནི་
རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་རེ་རེ་ཡི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཡང་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་པཌ་ཆེན་བསོད་གྲགས་འདུལ་འཛིན་གྲགས་རྒྱན་གྱི་སྐུ་སྐྱེལ་དུ་
ཐག་བཅད་པ་ནི་དག་སྐྱ་བའི་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་དག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཀུན་
མཁུན་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་དང་འབྲུང་བས་ཐག་གཅོད་གལ་སྐྱབ། དེས་ན་གནས་རྒྱང་
ཆོས་སྐྱོང་གིས་པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་ལ་སྡོན་གྱི་དམ་བཅའ་བྱན་དགོས་པར་

བསྐྱེལ་མ་ཡང་ཡང་གཏོང་ཚུལ་སོགས་ཆོག་སྟན་པོ་སྤྲོ་ཆོགས་ཤིག་བཀོད་འདུག་
པ་དེ་ཡང་སྤྲོ་རྩི་བཞིན་པ་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། བཤེན་བསོད་གྲགས་ནི་འདུལ་
འཛིན་གྲགས་ཀྱི་སྤྲོ་སྤྲོ་ཡིན་པ་སྤྲོ་ཡང་སྤྲོ་བ་མི་སྤྲོ་བ་འདི་ཕྱིར་དང་། གནས་
ཚུང་ཆོས་སྤྲོང་གིས་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཁར་རྩི་པ་བོང་ཁ་ལ་བཤེན་
བསོད་གྲགས་དང་དེད་གཉིས་ལ་ཁ་ངན་གཡོགས་བྱུང་ཞེས་ནན་ཏན་དུ་གསུངས་
ཏེ། ཉན་བརྒྱུ་ཡང་བཏང་འདུག་པས་གནས་ཚུང་ཆོས་སྤྲོང་གིས་སྤྲོལ་ཚུལ་བཤད་
པ་དེ་ནི་ཁུངས་མེད་ལུང་མེད་འབའ་ཞིག་གོ། །དེར་བརྟེན་རྒྱལ་ཆེན་རྒྱལ་ལྡན་
ཞེས་པའི་མིང་གནས་ཚུང་གིས་གསོལ་བ་ཡིན་པའི་ཆོག་སྟན་གྲགས་ཡང་དེ་ལྟར་
མིན་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཟེན་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་ཡང་མེད་པས་མཆོད་གསོལ་
མཁན་མི་དགོས་མཆོད་ནི་ག་ལ་འཐད་དེ་མི་འཐད་དོ། །

༥ གཉིས་པ། རོལ་རྒྱལ་ལམ་རྒྱལ་ལྡན་འདི་ཉིད་སྤྲོལ་སྤྲོ་གྲགས་ཀྱི་
སྤྲོ་སྤྲོ་ཡིན་ཚུལ་དང་། དགོ་ལྡན་པའི་བསྟན་སྤང་ཡིན་ཚུལ་གྲིས་པ་དེ་དག་ཡང་
ཁུངས་མེད་དུ་བསྟན་པ་ནི། བོང་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
རོལ་རྒྱལ་འདི་ཉིད་འདུལ་འཛིན་གྲགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་དང་། དགོ་ལྡན་པའི་
བསྟན་པ་སྤང་བའི་སྤྲོད་དུ་བྲག་པོའི་སྤྲོར་བཞེངས་ཚུལ་བཤད་པའང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ལེགས་པར་ཁེགས་པས་བསྐྱར་བཤད་མི་དགོས་ཡང་མོངས་ཞེན་མགོ་མཁྱེགས་
ཅན་ནི་ལུས་ལ་བྱུངས་ཁྲག་མ་འདོན་བར་དུ་ནག་ཉིས་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པ་བདེན་
ཡང་དེའི་རྩིས་སྤྲོ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་སྤྲོད་དུ་བསྐྱར་བཤད་
ཚུང་བྱས་ན།

སྤྲོལ་སྤྲོ་གྲགས་ཀྱི་དང་ལྟོང་ས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་གཉིས་སྤྲོལ་བཞེད་མི་
མཐུན་པ་བྱུང་ལུགས་བཤད་པ་མི་འདྲ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་འདུག་ཡང་། ཞབས་འབྲིང་

བ་འགའཞིག་མི་མཐུན་བ་ཡོང་སྤྱི་ཁོང་གཉིས་སྒྲ་སྒོ་བ་དམ་གཙང་ཞིག་ཡིན་
 བ་ལོ་རྒྱས་ཁག་དུ་གསལ་བར་འདུག་པས་ཐུགས་བཞེད་མི་མཐུན་བ་ག་ལ་སྤྱི།
 ཡ་གོང་ས་ལྷ་བའི་རང་ནས་དུ་སྐྱལ་སྐྱུ་གྲགས་རྒྱན་བསྐྱུན་གཞི་ཕྱི་བས་ཡ་གོང་ས་
 ལྷ་བ་ཆེན་པོ་གདན་ཁུ་སྤྱི་ཁྱེས་ཁུས་ནས་གཉིས་པའི་སྐྱབས་ངོ་ཐེབས་གནང་བའི་
 ཆོ་གྲགས་རྒྱན་པའི་སྐྱུ་བྱང་ལ་གདོན་ཁུགས་ནས་འདུག་པ་བཙུགས་ཐབས་མཛད་
 གྲང་ཁུས་བ་ཐོན་མ་སོང་བའི་སྐོར་འཁོད་འདུག དེ་སྐྱུ་དངོས་སུ་གཟིགས་ནས་
 གསུངས་པར་བརྟེན་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པའི་དགོས་བ་ག་ལ་ཡོད། ལྷགས་ལྷན་
 ཁྱེས་འབྲང་བ་ཆོས་བྱིས་པའི་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་གྲགས་རྒྱན་ལ་གནས་རྒྱུ་གིས་
 སྤྱི་ཁྱེས་ཀྱི་དམ་བཙུག་བཞེས་པར་དུས་ལ་བབས་ཚུལ་དང་། དགོ་ལྷན་པའི་བསྐྱུན་
 སྤྱང་དུ་བྱེགས་པའི་སྐྱུར་བཞེངས་དགོས་བ་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་ན་གྲགས་རྒྱན་
 གྱིས་རྒྱུན་མ་བྱུང་གསུངས་ནས་རྒྱུན་ལེས་བཅོས་ཆོག་གསུངས་ལུགས་དང་།
 དེའི་མཐུ་ལས་གྲགས་རྒྱན་མཆོག་གི་མཆོན་སྐྱུན་འབར་ཏེ་ཡ་གོང་ས་ལྷ་བ་ལས་
 གྲང་གྲགས་བ་ཆེ་བས་འཆར་ཅན་མཛལ་ཁ་གཙང་མཁན། དན་འབག་བྲག་ཟུར་
 རས་གཟིམ་ཁང་གོང་བར་སྤྱིག་དགོས་ལུགས་དང་། དེས་ཡ་གོང་ས་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་
 སྐྱུ་འཁོར་ཆོས་བྲག་དོག་དང་འབྲན་སེམས་འཆར་སྟེ་གྲགས་རྒྱན་མགྲུལ་བཅུས་
 རས་བཤོངས་ལུགས་དང་། ཁག་ཅིག་གི་ཞལ་ནང་དར་རྫོང་བརྒྱབ་ནས་བཤོངས་
 ལུགས་མི་མཐུན་བ་གཉིས་བྱིས་འདུག

དེ་ལྟར་མཛལ་ཁ་བཙུག་མཁན། དན་འབག་བྲག་ཟུར་ནས་གཟིམ་ཁང་
 གོང་བར་བར་བསྤྱིགས་ནས་འགྲོ་དགོས་ལུགས་བྱིས་བ་ནི། ཏ་ཅང་བཤད་ཐལ་
 ཆེས་དུགས་པ་ཡིན། ལྷ་ས་བ་ཡོངས་རྫོགས་མཛལ་བཙུག་པོར་ན་མ་གཏོགས་
 དེ་འདྲ་བའི་དུ་སྤྱིག་ཐོན་ཆེ་ག་ནས་ཡོང་སྤྱི། དེ་ལྟ་བུར་གནས་རྒྱུ་གིས་སྐྱལ་མ་

བྱེད་ཚུལ་ནི་འཆལ་གཏམ་ཡིན་པ་པོད་དུ་བཀོད་ཟིན་པ་ལྟར་རེད། དེར་མ་ཟད་
གྲགས་ཀྱི་སྐྱེ་གདུང་བཞེངས་པའི་ནང་ནས་ཆགས་དང་ཅིར་སྐྱེ་ལ་སོགས་
པའི་ངན་ལྟས་སྒྲ་ཆོགས་བྱུང་བར་བརྟེན། སྐྱེ་གདུང་བཞིགས་པར་མཐུན་ཡང་ཁག་
ཅིག་ནང་སྐྱེ་གདུང་གི་ཤིང་ཆ་དང་བཅས་པར་ཚུ་རུ་བསྐྱར་ཚུལ་དང་། ཁག་ཅིག་
ནང་ཤིང་ཆ་ནམས་ཤར་ཚུ་སྒྲག་ཏུ་སྐྱེལ་ལུགས་སོགས་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་
གཉིས་འདུག དེ་ལྟ་བུའི་མངོན་གྱུར་རགས་པ་ལའང་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་
ཡོད་སྟངས་ལ་བལྟས་ནས་ཀྱང་སྐབས་དེར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་
བཀོད་པ་མ་ཡིན་པར་མི་རབས་གང་འཆམས་སོང་ཟེས་གཏམ་འཆལ་ཉལ་ནས་
ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པའམ་བསམ་བཞིན་ཏུ་རྟོག་བཟོ་བྱས་ནས་བཀོད་པ་གང་རུང་
ལས་མ་འདས་པས་དེང་གི་བྱེད་བབས་ལ་ལྟོས་ན་རྟོག་བཟོ་རྒྱུ་བསྐྱེགས་ཡིན་པར་
གོར་མ་ཆག་གོ། །གང་ལྟར་དོལ་རྒྱལ་དེ་ཉིད་སྐྱེལ་སྐྱེ་གྲགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་
པར་བཤད་པ་དེ་དག་ཁྱེད་མི་འཁྲུལ་བས་དེ་ལས་གཞན་ཡོད་ན་དག་ཐོད་བཏོན་
པའི་སྐབས་སུ་བབས་ཀྱང་ལྟར་བཤད་པ་བསྐྱར་སྒྲོས་དང་དགོགས་གཏམ་འབའ་
ཞིག་ལས་ཁྱེད་ལ་ལྟར་ལྟར་འབྲེལ་གྱི་བཤད་པ་སྤངས་ཅན་ཡང་མེད་ཁར། ལོ་
རྒྱུས་དེ་དག་རང་མཆོང་རང་གིས་རྟོག་དུ་བརྒྱག་ན་སྐྱེལ་སྐྱེ་གྲགས་ཀྱི་ནམ་
འབྲུལ་མིན་པ་དེ་ནས་ཐག་ཆོད་པ་རེད།

གཞན་ཡང་དོལ་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྐྱོ་གྲོས་ཞེས་པ་དེའི་
མདུན་དུ་མགོ་བཏགས་ཞུས་བར་བཅར་དུས། “ཁྱིད་སུ་ཡིན་”ཟེར་བ་ལ། “ང་དགེ་
ལྡན་པའི་དམ་སྤེལ་ཡིན་”ཞུས་ཏེ་ཁོ་རང་དགེ་ལྡན་པའི་དམ་སྤེལ་པར་ངོས་ལེན་
དེ་དུས་ནས་བྱས་འདུག་པ་དེས་ཀྱང་སྐྱེལ་སྐྱེ་གྲགས་ཀྱི་ནམ་འབྲུལ་ཡིན་པར་
སྐབ་བྱབ་གོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེལ་སྐྱེ་གྲགས་ཀྱི་འདི་ཡ་གོང་ས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་ལས་

དབྱང་ན་གཉིས་ཆུང་ཞིང་། ལྷ་བས་མགོན་འདྲིེ་སྤྱི་མདུན་ནས་གསུང་ཆོས་མང་
 ཏུ་གསན་འདུག་པས་ཞབས་འབྲིང་མི་མཐུན་པ་ཅམ་གྱིས་རང་གི་རྩ་བའི་སྤྱི་མ་ལ་
 སྤང་བྱག་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད། དག་པོའི་སྤྱིར་བཞེངས་ནས་ཀྱང་རང་གི་སྤྱི་མ་ལ་འཁོར་
 སྤང་དང་གཞོན་འཆེ་ཅིའི་ཕྱིར་བརྩམས། འཛིག་ཏེན་པལ་པའི་ངང་ཚུལ་ལྟར་བརྩེ་
 མེད་གྱིས་རང་གི་རྩ་བའི་སྤྱི་མ་ལ་གཞོན་འཆེ་ཅི་བྱུང་བྱེད་པ་ཁྱེད་ཆོའི་གཞུང་ལས་
 བཤད་པས་རང་གི་རྩ་བའི་སྤྱི་མ་ལ་སྐོལ་འཛིང་འཛེམས་པ་མེད་པ་ལ་མཐུ་རྩལ་
 འབྲན་ཆུ་བལ་བ་ཡིན་ན་དགོ་ལྷན་བསྟན་སྤང་ཏུ་སྤྱི་མ་བསྐྱོས་ཡོད། དེ་འབྲ་བ་དགོ་
 ལྷན་བསྟན་སྤང་ཏུ་བསྐྱོས་ན་སྤྱི་བཅན་གསུག་པ་ཅན་ཡང་དགོ་འདུན་བསྟན་སྤང་
 ཏུ་ཁྱེད་ཆོས་བསྐྱོ་རྒྱ་ཡིན་ནམ། གཞན་ཡང་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་སོ་སོའི་ནང་ལྟོ་གོས་
 གཏམ་གསུམ་གྱི་དོན་ཏུ་རང་ལ་རེ་ལྟོས་བྱེད་མཁན་ཆོའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཞུ་བ་ལྟན་གྱི་སྟོག་
 ལའང་ཕངས་པ་མེད་པར་དག་གཞོན་ཆར་གཅོད་བྱེད་པར་མཐུ་རྩལ་ཆེ་ལྷགས་གྱི་
 རོ་བསྟོད་ཆེ་བས་དེ་དག་བདེན་པ་ཡིན་ཆེ་དེ་དག་རྒྱ་མཚན་ཏུ་བྱས་ནས་དགོ་ལྷན་
 བསྟན་སྤང་ཏུ་གྱུར་དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །སྤྱི་མེན་མང་པོ་རྙིང་ཆོས་
 བྱེད་ལྷགས་ལ་བསྟན་དེ་སྤྱི་སྟོག་གཅོད་ལྷགས་ཁག་མང་བཞོད་དེ་སྤང་མ་གཞན་
 ལས་མཐུ་རྩལ་ཆེ་ལྷགས་གྱིས་རོ་བསྟོད་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་ནའང་། རང་ཉིད་ཞེ་སྤང་ཆེ་
 བས་ཞེ་སྤང་ཅན་གྱི་དེགས་པ་ལ་སྤང་མ་དོ་རྩེ་མཐུ་སྟོན་རྩལ་ཏུ་སྤྱི་མ་པ་ནི་རང་གི་
 ཁམས་གཤེས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གི་སྤྱི་ནས་མིན་པ་གོང་
 སྤྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་འབྲ་བའི་ཆོས་ལྷགས་གཞན་ལ་སྤང་བྱག་ཅན་དེ་དགོ་ལྷན་
 བསྟན་སྤང་ཏུ་གྱུར་སྟོམས་ཆོས་སྤྱན་ལྷན་པ་ནམས་གྱིས་ངོས་ལེན་པར་བཞག་
 དགག་པར་བྱ་བའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱི་རྣམ་འབྲུལ་ཡིན་པར་ཁོང་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་

ཀུན་ལ་གྲགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཐེ་པ་བོད་ཁ་པས་ཐེ་བཙུན་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ཡིན་
ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་བཀོད་མི་འདུག་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་
ཆ་གཞན་དུ་འད་དེ་བཞེན་ལས་བཀོད་མི་འདུག་རྒྱ་མཚན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཤུགས་
ལྷན་ཐེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱལ་པར་སྐྱབ་ཐུབ་ན་མཐོ་ཅི་ཏུང་ཡང་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱལ་པར་བྱབ་ཐུབ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་བ་པོ་བྲིད་རང་ཆོ་ཡང་འཇམ་
པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་འདྲ་བ་སྐྱབ་བྲེད་དུ་བཀོད་པ་ནི། ཉགས་རིགས་ཀྱི་འགྲོས་ཙམ་ཡང་མི་
ཤེས་པའི་ཉགས་བསལ་ཡིན་ཏེ། དོ་རྒྱལ་ཆོས་ཙན། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱལ་
པ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་བསམ་གྱིས་མི་
བྲབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་ཡོངས་སུ་
གྲགས། དེ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་པའི་གྲལ་དུ་ཐེ་ལྟར་ཚུད། དེ་ལས་
གཞན་དོལ་རྒྱལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱལ་པར་སྐྱབ་བྲེད་སྐར་བཀོད་མི་འདུག་ཀྱང་།
དེར་གསར་དུ་དཀོན་རྒྱ་ཡོད་ན་ཁོད་ཅིག་མདོར་ན་ཤུགས་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གང་
ལ་གཞིགས་ཀྱང་ཁྱེད་མེད་དང་ནང་འགལ་འབའ་ཞིག་སྤང་བས་དོལ་རྒྱལ་དེ་ནི་
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་དུ་ལྟ་ཅི། ཐེ་ཙོང་ཁ་པའི་བསྟན་སྲུང་པལ་
པ་ཙམ་ཡང་མི་འོས་ཤིང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་རྒྱན་དང་པཌ་ཆེན་བསོད་གྲགས།
སྐྱལ་སྐྱ་གྲགས་རྒྱན་གསུང་གང་གི་ཡང་སྐྱ་སྐྱེ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྲེད་ཤིན་ཏུ་མང་
བས་གཏན་ནས་མི་རིགས། འོན་ཀྱང་འཛིན་ཉེན་གྱིས་པའི་ནོར་སྲུང་ཙམ་ཞིག་
ནི་ཡིན་སྤྲེད་དོ། །དེས་ན་ས་ཆེན་ཀུན་དག་འཁྲོ་གྲོས་ཀྱི་སྐྱར་སྐར་དགེ་ལྷན་པའི་

དམ་སྲི་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ་རྒྱལ་བ་དག་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་(༡༩༥༤-༡༩༩༣)རང་
 རྣམ་དུ། ཁོང་ཡབ་ཀྱིས་པང་ཁར་བསྐྱམས་པའི་སྐྱབས་ཤིག་ཏུ་བན་དེ་རས་ཆས་
 ཅན་དང་སག་ཐེབས་བྱོན་པ་གཅིག་གིས། ངའི་རྒྱུ་པ་ནས་འཐེན་ཏེ་གཞོན་པར་
 བརྩམས་པ་ལ་དེ་མ་ཐག་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་བྱོན་ཏེ་ཆེབས་སྤེལ་ལས་བབས་ནས་
 དེའི་ལག་པར་བེ་ཅོན་གཅིག་གཞུས་པས་ལག་པ་ན་རྒྱག་གིས་གཡུག་གཡུག་བྱས་
 རྣམ་སྒོས་སོང་ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོ་གཡུ་སྤང་ཅན་འདི་ཡང་ཡང་འོང་ནས་བར་ཆད་
 བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་པ་སོགས་འཁོད་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དང་། སག་ཐེབས་ཅན་
 དག་ལྷན་པའི་དམ་སྲི་གསུམ་རྒྱུད་གཅིག་པར་ངེས་ཤིང་། བྱེད་ལྷགས་དེ་དག་ལ་
 དཔག་ན་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ ༡༩༩༣-༡༩༩༩ ལྷ་ཆོ་མཐའ་མར་དབུས་
 སུ་བཞུགས་མ་ཐུབ་པ་ནི། སྤེ་བ་གཙང་པའི་དགའ་ལྷགས་ཀྱིས་ཡིན་པར་གྲགས་ཀྱང་
 དམ་སྲི་དེས་ཀྱང་ངན་བྱས་མཉམ་ཚོམ་དང་། རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ ༡༩༩༤-
 ༡༩༩༦ ཡང་སྐྱེ་ཆེ་ཡུན་དུ་མ་བཞུགས་པ་དེ་ཡང་། དམ་སྲི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱེད་
 པའི་ངེས་པ་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག དོལ་རྒྱལ་དེ་ནི་མིང་དང་རྣམ་འགྲུར་མི་འདྲ་བ་
 མ་གཏོགས་སྐྱབས་དེ་དུས་ནས་པ་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་སྤང་ངེས་བྱོན་ལ་གཞོན་ཅིང་འཆོ་
 བ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག

གཞན་ཡང་རྗེ་པ་བོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ་(༤་པ་)དེབ་གཞུགས་ཤོག་
 གངས་དབྱིན་ཟིའི་ཨང་ ༤༠༩ ནང་དུ། འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་མཚོག་སྐྱལ་པའི་རྒྱལ་
 བོ་ཆེན་བོ་འདི་ལ་ཐན་བོན་ཤི་སྟེ་ལས་ངན་གྱིས་ཡིད་ལྷས་བརྩུང་པའི་རྒྱལ་བཅན་
 པ་ལ་བདག་དང་བྱུང་པར་མ་མཆིས་པར་ལྟ་ཞིང་། གཞན་ལའང་སྐད་གསང་མཐོན་
 བོས་སྒྲིག་པར་བྱེད། རང་ཉིད་ལྟ་ཅི་གཞན་བསྟེན་པར་བྱེད་པ་དག་ལའང་འབྲུ་
 བར་བྱེད་པ་མང་དུ་སྤང་ཞིང་། གཞན་དག་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ལོག་རྟོག་

དམ་དུ་བརྩེད་བ་ཆེས་མང་བ་དེ་དག་ནི་ཁྱད་སྤངས་མེད་པའི་ལོ་ལོ་ཆོད་སྤྱོད་བ་ཁོ་ན་སྟེ།
བསྟན་སྤྱད་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ནི་སྤྱལ་སྤྱོད་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རྣམ་འོལ་
འཁྱལ་མེད་དུ་གྲགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཆེན་བསོད་གྲགས་གྱི་འཁྱེད་སྤངས་རབས་
རྣམས་བསྐྱར་བསྐྱོས་ཡང་བསྐྱོས་ཅན་ལས་མེད་པ་ནི་གཞུང་དེ་ཉིད་ལ་གཞིགས་ན་
མཁྱེན་པར་འགྱུར་ལ། ཉགས་དེ་དག་ནི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ཁྱད་སྤངས་
གྱང་མ་དག་པས་ཐན་བོན་གྱི་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ག་ནས་སྤྱོད་ཐུབ། དེ་ལས་གཞན་
སྤྱོད་བྱེད་གང་ཡང་མི་སྤྱད་བས་དོལ་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ཐན་བོན་གྱི་སྟེ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན་
ལན་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག་མདོར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་གྱང་བསྐྱོགས་ན་དེ་ཉིད་
སྤྱོད་རབས་ནས་དགེ་ལྡན་པ་དང་འཁོན་པའི་དམ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་འགྱུར་རྣམ་
པ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་སྟོན་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་ཐག་ཆོད་དོ། །

༥ གསུམ་པ། དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་དང་སྤྱར་ནས་དགེ་ལྡན་བསྟན་སྤྱད་
མིན་པར་བསྟན་པ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བསྟན་པ་ནི་ཐོག་མར་དར་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་
གསུམ་ཅན་རིང་། པོད་ཀྱི་ཁྱོན་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་དང་ཆེ་བའི་སྐབས།
དོལ་རྒྱལ་ལས་རྒྱལ་ཆེན་རྗེ་རྗེ་ཤུགས་ལྡན་ཞེས་པ་མིང་ཅན་ཡང་མེད། དེ་ནས་
སྟེ་བ་གཅིང་པའི་སྐབས་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡང་རྒྱུད་ཆག་ཆབས་ཆེར་
ཤོར་བ་དང་། ཆབས་ཅིག་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་པ་འང་ཉམས་ཆག་གང་འཆོམས་
སོང་ཡོད། དེ་ནས་ཡགོང་ས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཞེས་ནས་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་
སྤྱོད་སྤྱི་སྟོམས་སུ་གཞི་རྒྱུགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་གདན་ས་བཞེས་མཆོན་པའི་དགེ་
ལྡན་པའི་བསྟན་པ་ཡང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ལས་སྟོན་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན། དེ་དག་འགོག་
གཞོན་དུ་དགེ་ལྡན་པའི་དམ་སྤྱི་ཞིག་སྤྱལ་སྤྱོད་གྲགས་རྒྱུན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་བརྒྱུས་ས་
ཏེ་འབྲས་སྤྱངས་སུ་གཏན་ཆགས་བྱ་རྒྱུའི་ངན་བྱས་བཏིང་བ་གོང་གསལ་ལྟར་ཡིན་

ནའང་། སློན་ལས་ལོག་པའི་དབང་གིས་འབྲས་སྤངས་སུ་ངན་ལྟས་སྤྲོ་ཆོགས་
བྱང་བར་བཞེན་དེའི་སྤྱོད་གཏུང་བཞིགས་ཏེ་སྤྱིད་ཆུང་བསྐྱར་བ་ལ་རིམ་གྱིས་དོལ་
ཆུ་མིག་དཀར་པོར་ཆགས་ཏེ། འབྲེ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཐོན་པ་ལ་དོལ་
རྒྱལ་ཞེས་གྲགས་པ་དང་བྱིད་ཆོས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་ཆེན་རྗེ་རྒྱལ་གས་
ལྷན་དུ་མི་འགྱུར་བ་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་པ་ལྟར་རོ། །

ཁོང་ཆོའི་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་བཤད་སྟོལ་ལྟར་ན། དོལ་རྒྱལ་ཁོ་པ་
གདན་ས་གསུམ་ནང་འཇུག་ཞུགས་བགྱིས་ཀྱང་བཀག་ནས་དེར་ཞུགས་མ་ཐུབ་
པར་བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོར་བྱིན་ནས་འཇུག་ཐབས་བྱས་ཀྱང་དེར་ཡང་རྣམ་སྲས་ཏ་
བདག་བརྒྱད་ཀྱིས་བཀག་ནས་དེར་བཞུགས་གནས་མ་ཐུབ་པར་ས་སྤྱོད་བདག་
ཁྱི་ཀྱན་དགའ་སྡོ་སྡོ་སར་མགོ་བཏགས་པ་ཡིན་ལུགས་འཁོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་
ཅི་སྐབས་དེ་དུས་ནས་དགེ་ལྷན་པའི་དམ་སྤྱི་ཡིན་པ་ཁོ་རང་གིས་ཁས་སྐྱབས་པ་
བཞིན་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པའི་ཆབ་སྤྱིད་དང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞེ་ནས་
ལོག་པར་འཇུག་པའི་བསམ་སྤྱོད་སྤྲོ་ཆོགས་བཅའ་ས་ན་ཡང་ཡསྐབས་མགོན་རང་
ཉིད་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་དང་། སྤྱིན་སྤྱིང་ཁྱི་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་སྤྱོད་
ལས་རེ་ཞིག་སྟོག་སྤྱོད་བྱང་པའི་དུས་སུ་མ་བབས་ཀྱང་ངན་བྱས་ཀྱི་རུས་ཤུགས་
བཅགས་ནས་འཁོས་ཆུང་ཡིབ་སྤྱོད་བྱ་དགོས་པ་བཞེས་ཡོད།

དེ་ནས་ཡགོང་ས་ལྷ་པ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་རུས་ཤུགས་ཆེ་དུ་བྱིན་ཏེ་
དགེ་ལྷན་པའི་བསྟན་སྤང་དུ་བརྟུན་ཏེ་སྟོགས་དང་འཕྲིན་ལས་ཡོད་ཁུལ་གྱིས་རྣམ་
འགྱུར་སྤྲོ་ཆོགས་བསྟན་པར་དགེ་ལྷན་པའི་བསྟན་པ་ལ་དབྱིས་བྱིན་པའི་གོ་སྟོབས་
མ་རྟོག་པའི་མཁས་དབང་འགས་དེ་ལྟར་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་མགོ་འཁོར་བའི་
རྒྱན་གྱིས་ཁོ་པར་ལམ་སྟོངས་སྤན་བྱ་ཞིག་བྱང་བ་ཡིན་བཞེ་འདུག འོན་ཀྱང་གཞུང་

ཆེན་རབ་འབྲས་ལ་ནང་བྱ་རྒྱུ་པའི་དགོ་ལྷན་པའི་མཁས་དབང་རྣམ་པས་དགོ་
ལྷན་བསྟན་སྤང་དུ་ངོས་ལེན་མི་མཛད་པའི་ཁར་གདན་ས་བཞིས་མཆོན་པའི་དགོན་
སྡེ་ཁག་ནང་དུ་བསྟེན་གཏུགས་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་བཀག་སྡོམ་རྒྱུ་མར་གནང་
བ་ཕན་ཆོ་གདན་སར་འབྱོར་སྐབས་སུ་འང་མ་ཉམས་པ་འདུག རྗེ་པ་ཐོང་ཁ་པས་
འགྲམ་ལྷན་བསྟེན་སྡོམ་བྱུང་ཆེར་སྡེལ་འདུག་ཀྱང་། བཞིས་དགོན་དང་ལུང་ཆོན་
འགྲམ་ཞིག་དུ་བྱུང་བཅུ་ཕྱེད་ལྷན་དུ་སོང་བ་ལས་གདན་ས་གསུམ་དུ་བྱུང་སྡེལ་གཏོང་
ཐུབ་མེད། དཔེར་ན། དང་པོའི་ཆར་རྗེ་པ་ཐོང་ཁའི་མཛད་པ་ཀུན་གྱིས་དང་བ་འབྲེན་
པའི་མཛེས་རྒྱུ་དུ་འབེལ་བཞིན་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། འགྲམ་ལྷན་དེ་ཉིད་དགོ་ལྷན་
པའི་སྤང་མར་འབྲམ་ཏེ་བསྟེན་འགྲམ་རྗེ་ཆེར་སོང་བས། དེམ་པར་མཛད་སྤྱོད་ལ་
དྲི་མ་རྗེ་ཆེར་འགོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡ་སྐབས་མགོན་སྐུ་ཕྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་དང་།
༡༩༥༦-༡༩༩༩ ལུང་སྤྱོད་བྲམས་པ་རིན་པོ་ཆེ། ཀེའུ་ཆང་རིན་པོ་ཆེ། དགའ་
ལྷན་གསེར་གོང་དོན་རྗེ་འཆང་། འབྲས་སྤྱངས་ཁང་གསར་དོན་རྗེ་འཆང་། དེ་ཉིད་
བཀའ་འབྱུང་སྐུ་གོང་མའི་གོང་མ། ལྷན་མ་སྒོ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མ། དགའ་
ལྷན་ཁྱི་ཐུར་དང་། གདན་ས་གསུམ་དང་། རྒྱུད་བྱ་སྟོད་སྤང་གཉིས་གྱིས་མཆོན་
པའི་མཁན་པོ་རྣམ་པས་འགྲམ་ལྷན་བསྟེན་གསོལ་ལ་གཏན་ནས་མི་མོས་པའི་
ཁར་རྗེ་པ་ཐོང་ཁས་གསུང་ཆོས་གནང་ཐལ་གྱིས་གདན་སའི་ཆོགས་ཆོས་སྟོབ་
གཉིད་ལ་འགལ་རྒྱུ་ཆེ་ལུགས། ཡ་གོང་ས་མཆོག་ལ་སྟན་ཏུ་ཕུལ་བ་དང་། དེམ་
པར་གདན་ས་སོ་སོའི་ནང་གསུང་ཆོས་བཀག་སྡོམ་གནང་ཡོད། གྲེས་བྲུ་ཆང་གི་
འདུ་ཁང་ནང་གསུང་ཆོས་གནང་རྒྱའི་བྲུ་སྐྱིག་ཐེངས་མང་བྲས་ཀྱང་། འདུ་ཁང་མ་
གཡར་བ་དང་། དེད་རྣམས་ཆོས་བྲུ་འཆོགས་རྒྱ་བཞག་གས། བྱེད་གྱིས་གསུང་
ཆོས་བཞག་ ཅས་རྗེ་པ་ཐོང་ཁ་ལ་དྲི་བ་ཞུ་མཁན་ཡང་བྱུང་འདུག དེ་ནི་པལ་ཆེར་

སེར་སྤྲེད་མཁན་པོ་ཞིག་ཡིན་སྟེ།

དེ་བཞིན་རྗེ་པ་ཐོང་ཁས་ཤུགས་ལྷན་རིགས་ལྷ་བཞེངས་པ་དང་། མོག་གཏད་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཡམོང་ས་སྤྱི་ཕྱིང་བཅུ་གསུམ་པ་གཙུག་པོར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚེན་མང་པོས་ཐུགས་མི་མཉེས་ཤིང་། ཐུགས་པམ་ཡང་གནང་འདུག་ལ་བཀའ་བརྒྱན་ཡང་གནང་འདུག་པ་དང་། རྗེ་པ་ཐོང་ཁ་རང་ལའང་གུད་ཆགས་སྤྱི་ཚེན་གསུང་འདུག་པ་མདོར་ཅིན་དང་། ཡུལ་བ་སྤྱི་ཕྱིང་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་གྲུབ་མོང་མ་རྣམས་རིམ་བར་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་རྗེས་དབུས་དང་གདན་ས་སོ་སོར་སྐྱེར་རིམ་ནས་ཤུགས་ལྷན་བསྟེན་ཤུགས་ཆེ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གཞུང་ཞབས་གཙུག་ཅུག་མང་པོ་ཡང་དེ་ལ་མགོ་འཁོར་ཡོད། ཁྱད་པར་གྱུར་བཞིན་གྱི་ལྷ་ས་ཤུགས་ཐོད་དུ་རྗེ་ཆེར་ཕྱིན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཤུགས་ལྷན་བསྟེན་ཤུགས་ཀྱང་ཆེ་དུ་སོང་སྟེ་གདན་ས་ཁག་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་འབྲུགས། ཆོས་བརྒྱད་ཕྱོགས་རིས་འཕེན་འབྱེད་སོགས་རྩོག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དང་། གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་ལའང་རྒྱད་ཆག་རྒྱན་མི་ཆད་པ་བྱུང་ཡོད།

རྒྱལ་ཁབ་དུ་སྐྱེད་རིན་པོ་ཆེར་ ༡༩༡༩-༡༩༣༡ དབུ་ཉེས་སོགས་པ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རིན་པོ་ཆེས་རྩིང་ཆོས་མཛད་ལུགས་ཀྱིས་ནག་ཉེས་བགྱངས་པ་དང་། དེའི་སྐབས་ནས་བཅུ་མས་པའི་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་རྒྱས་པའང་རྩིང་འུ་ཁ་ལུགས་ཀྱིས་འདོན་མི་ཆོག་པ་བཟོས་ཏེ་གསར་བཅུ་མས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་འདོན་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་བཀའ་མས་ཡོད། རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་ཞབས་བརྟན་རྒྱས་པ་སྟོན་མ་ཉིད་འདོན་བཞིན་ཡོད།

དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་རྒྱ་གར་གཏན་ཚུགས་དཀའ་བའི་སྐབས་དེར་སྐབས་དང་རེ་ས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་སུ་ལས་མེད་པར་ཤུགས་ལྷན་གྱི་

དེ་མ་ཡང་ཁ་རྒྱ་མེད་ནའང་། རིམ་གྱིས་གཏན་ཚུགས་སྤྱབ་ཆེ་སློབས་པ་རྟེན་དེ་སྤྱག་
སའི་ཆོས་སྐར་དུ་མཁས་དབང་ཐོང་རིན་པོ་ཆེ་ ༡༩༠༥-༡༩༥༣ གཙོ་བྱས་པས་
རྒྱལ་པོ་ལ་གྱི་སྤྱོད་གཏན་དང་། བསྟེན་སྦྱབ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བ་དེས་གདན་སའི་
ནང་ལ་ཨ་གསར་ཅན་མང་པོས། དགོས་པའི་ལྷ་ཁང་ནག་པོར་བཞག་ མི་དགོས་
བྲག་ལ་སྦྱ་དཀར་གསོལ། ཟེར་བའི་དཔེ་ལྷར་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོར་སློབ་གཉེར་
བྱ་རྒྱའི་ཆབ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟེན་སྦྱབ་ལ་དབྱིངས་ལུགས་མཁན་རི་མེད་ཅིག་བྱུང་
བ་དང་། ད་ལྟའང་འཕྲོ་བཅད་མ་སྤྱབ་པར་སྟེན་པ་དོ་སྤྱག་ཅན་ད་དུང་ལྷག་བསྐྱད་པ་
འགའ་ཞིག་འདུག བསྐྱལ་བ་བཟང་བ་ཞིག་ལ་ལྷ་སྤྱབས་རྗེ་ཐོང་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱ་གོང་
མའི་ད་ལྟའི་མཆོག་སྦྱལ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟེན་གྱི་མེད་པ་རེད།

སྤྱག་ས་ཆོས་སྐར་དུའང་སློ་སྤྱིང་མཁན་པོ་དམ་པ་བསྐྱ་རྒྱལ་མཆོན་
༡༩༠༩-༡༩༥༥ དང་མེར་བྱས་མཁན་པོ་དམ་པ་སློ་བཟང་དབང་ལྷག་ ཤར་ཅེ་
མཁན་པོ་དམ་པ་ཁ་རི་བ། སློ་མང་མཁན་པོ་སོག་པོ་སློ་བཟང་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་
བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མི་མོས་པས་འགོག་ཐབས་གནང་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཡོངས་
ཀྱི་བཞེས་གཉེན་པོ་བསྐྱ་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་གིས་དངོས་སུ་འཁྱུར་ལེན་མཛད་པ་
ལ་བཞེན་སློ་སྤྱིང་གྲ་ཆང་དུ་རྒྱལ་པོ་ལ་ལུས་པ་དེ་ཅུ་ཐོན་མེད། ལྷ་སྤྱབས་
རྗེ་མི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པ་དང་སྟན་བྲགས་ཆེ་བས་གདན་ས་
ནས་ཐོང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དངོས་སུ་གདོང་ལེན་བྱེད་རྒྱ་སྤྱབས་བདེ་མ་བྱུང་བ་དེས་
གྲང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁ་རྒྱལ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ཅུ་དུ་མ་བཅད་རྒྱ་བལ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་
སོགས་སུ་རང་དབང་གིས་འགྲོ་ལམ་ཞིག་ཆགས་པ་དེ་བཞིན་ཐོང་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ལུས་པ་རེ་བྱུང་གིས་ཁྱེད་ཀྱིས་དང་། མི་མང་ཆོས་རྒྱས་མེད་
པའི་འདུ་འཛོམས་གང་ཆེ་སར་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་ལས་མཐུ་སྟོབས་

ཀུས་པ་ཆེ་བ་གཞན་མེད་ལུགས་དང་། འཕྲིན་ལས་རྒྱུར་བ་དང་ནོར་ལྷ་ཡིན་པས་
དཔལ་འབྱོར་འདོད་དགྲར་སྟེར་ལུགས་དང་། བྱད་པར་དེར་གི་ཆར་བསྟེན་པའི་
དུས་སུ་སྟེབས་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་མ་བསྟེན་ན། དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་མགོ་ཐོན་
དཀའ་ལུགས་སོགས་མི་སྟོན་སྟོན་མདོག་གིས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་གཡུགས་མཁས་
པ་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་གཏེ་འགའ་ལ་རྒྱད་ཆག་བྱུང་བ་དང་། ལྒྱལ་
མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་རྒྱས་གཏིང་ཟབ་ལ་བརྟེན་ལས་འབྲལ་དེ་དག་དེ་ཅུ་དོན་
སྟེན་བྱུང་མེད། གདན་ས་གསུམ་དང་དབུས་གཞུང་ཕྱོགས་སུ་རྩེ་ཉུང་དུ་བྱིན་ཏེ་རེ་
བྱུང་ལུས་པ་ཆོ་ཡང་ཉེ་ལམ་ནས་གཙང་བཅད་བྱུང་ཡོད།

དེ་དང་དེ་འབྲེལ་བའི་རྩོལ་ག་བརྒྱད་ལྟ་བུས་ད་ལྟ་མཛོན་སུམ་འཛེམས་མེད་
ཀྱིས་ལོག་པར་འཁུ་བའི་གཙོ་བོ་དག་དབྱེན་ཡུལ་དུ་སྐྱལ་བ་ཟང་རྒྱ་མཆོ། ཨིཌ་ལིར་
གངས་ཅན་སྤུལ་སྤྱ། བལ་ཡུལ་དུ་བྲག་སྒོམ་སྤུལ་སྤྱ་བཅས་གསུམ་དང་། སུད་
སི་དགོན་གསར་སྤུལ་སྤྱ་ཡང་དེ་ཁོངས་ཀྱི་བྱེད་གཏེ་གས་སུ་ཡོད་པ་གོ་ཐོས་འདུག
དེ་དག་གིས་དཀྱུགས་པའི་སེར་སྤྲད་སྒོམ་ར་ཁང་ཆན་དང་། དགའ་ལྷན་རྩོལ་
ཁང་ཆན་སོགས་ཀྱི་ནང་ནས་མྱད་ཆུང་གང་འཆམས་ཐོན་ཏེ་བྲ་གཞོན་སྒོལ་གཉེར་
བྱེད་བཞིན་པ་མང་པོར་སྒོལ་གཉེར་ཀྱི་བར་ཆད་དང་། མི་ཆེའི་མདུན་ལས་རྒྱད་
ཆག་པོག་འདུག་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒོ་པམ་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་རེད། སྒོལ་དཔོན་
དབྱེན་གཉེན་ཀྱིས། སྟོན་པ་འཛིག་ཉེན་མི་ནི་ཟུམ་གྱུར་ཅིང་། །དཔང་གྱུར་སྤྱེ་བོ་
པལ་ཆེར་ཟད་པ་ན། །དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་དགར་གྱུར་པ་ཡི། །ངན་རྟོག་རྣམས་
ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་དཀྱུགས་སོ། །ཞེས་དང་། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་། ཡང་
དག་ལྟ་བུ་འོད་སྟོང་བསྟན་པ་བྱུང་། །གནས་ལུགས་འདོམས་པའི་མཁས་རྣམས་
པལ་ཆེར་གཤེགས། །ལོག་པའི་ལམ་སྟོན་མོངས་པ་ཀུན་ཀྱིས་བཀུར། །ཀྱེ་མའོ་

སྤྱབ་བསྟན་སུ་ཡིས་གནས་པར་བྱས། །ཡིན་ཚུལ་བཤད་ན་མཁས་འདོད་ཅན་དུ་
མཐོང་། །ལོག་པར་བསྟན་ན་ལྟ་ངན་ཕྱི་ཕྱིར་འབེལ། །མི་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁྲུགས་བཟུང་
ན་དོན་མི་འགྲུབ། །ཀྱེ་མའོ་སྤྱབ་བསྟན་ངེ་ལྟར་གཟུང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དེ་ཁོ་ནར་གྱུར་ཏོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལྟ་སྟོན་སྟོན་གསུམ་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་མ་ཟད་
འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་དུ་སོང་འདུག་པ་ནི་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་ནའང་། རྗེ་
འདི་པས་སྟོན་པས་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟིང་པོར་གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་
ངག་དུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ།
ཉེས་སྟོན་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་
ལྷག་དུ་རྟེན་པའི་ཆེ་བ་བཞི་ལྟར་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་
འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཡང་། རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེད་དུ་སྦྱབ་མཁན་
དེ་ཆོས་ཆོས་ལུགས་སོ་སོ་ནང་ཁུལ་ཆ་གང་བཟུང་ནས་རང་ཕྱོགས་ལ་བསྟོན་པ།
གཞན་ཕྱོགས་ལ་དམའ་འབེབས་པ། ཁྱད་གསོད་དང་དུ་ལྷངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་
མཐའ་བཞིའི་ལྟ་སྟོན་ཡང་སྤྱ་རགས་རིམ་པ་བཞིན་སྟོ་སྦྱངས་ཏེ་ཐེས་སྐྱས་གྱི་རིམ་
པ་ལྟར་འཛེགས་ནས་ཡང་ཅེར་སོན་ཐབས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། དེ་དག་ལ་དོ་སྣང་
ཡེ་ནས་མེད་པར་ཕྱོགས་རིས་གྱི་ལྟ་བ་དང་། མོངས་དད་གྱི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལ་གཞིལ་
བ་མཐོང་གསལ་ལྟར་རེད། རྗེ་འདི་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་བ་ནམ་དགའ་ཅིག་
ཡིན་ན་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་གཅེས་སྤྱས་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་མཛད་དགོས་སྟོལ་མ་
ཉམས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཁོང་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་གྱིས་ལམ་སྟོན་འབའ་ཞིག་གཅེས་
སྤྱས་བྱས་པས་སོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་བསྟན་པ་ནི་བཤད་སྦྱབ་ཀྱང་འཛིན་ཞིག་དགོས་པ་ཐུན་

མིན་གྱི་ཟབ་བྱང་ཡིན་ཡང་ཤུགས་ལྟན་པ་ཆོས་ཆ་ག་ཤུག་ལེན་དང་གྲོང་ཆོག་
 ཤུགས་ལྟན་གསོལ་མཆོད་གཙོ་བོ་བགྱིད་བཞིན་པ་དེ་རེད། སྒོམ་པ་ལ་མཆོན་
 བཤང་སྐྱབས་འགྲོ་ནམ་དག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ལ། བཤད་
 སྐྱབ་ཡ་མ་བལ་བར་སྒོམ་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱ་ཉླ་ཞོག་སྤྱི་ལ་བྱ་གསུམ་གྱི་ས་ལམ་རིམ་བ་
 དང་སྒྱར་ཏེ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་
 འབྱོར། བར་བྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་སོགས་ཐེ་བཅུན་ཙོང་ཁ་བས་ཉམས་ལེན་གྱི་
 མཆོག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་དེ་དག་རྩ་ལྷོ་དོར་ནས་གསང་སྐྱབས་ཁ་གཡར་གྱི་ཆོག་
 སྤང་འབའ་ཞིག་བཅའ་སྟེ། གསང་སྐྱབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེ་ཤུགས་དང་། མཐུ་
 སྐྱབས་རྒྱས་པ་ཆེ་ཤུགས་སོགས་ཀྱིས་ཚུལ་འཆལ་དང་དུ་བླངས་ནས་གནས་
 བཟན་འདུལ་བ་འཛིན་པར་བསྒོམ་བ་རྣམ་གཞན་བྱེད་པ་འདི་རེད། ལྷ་བ་ལ་མཆོན་
 བཤང་ཐེ་ཙོང་ཁ་བའི་མཐར་ཐུག་ནི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ནས་གསུངས་
 བའི་ལྷ་བ་ཐེ་བཞིན། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐྱབས་ཀྱིས་བཟལ་བའི་ལྷ་བ་དང་གཉིས་སུ་མ་
 མཆིས་པ་དེ་ལྷར་ཡིན་ཡང་། ཁོང་ཆོ་ནི་དེ་དག་གི་ལྷ་བའི་གཞུང་ཤུགས་ལ་ཉན་
 སེམས་སྒོམ་གསུམ་ལྷ་ཞོག་རང་རྒྱལ་གཞན་པམ་གྱི་ལྷ་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་
 འཆོལ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷ་བར་ལྷར་ལེན་བྱས། བྱང་པར་དུ་ནང་པའི་བྱབ་མཐའ་སྐྱ་བ་
 བཞི་དང་སྒྱར་ཏེ་ལྷ་ཐོག་ནས་སྒོམ་པ་འཆོལ་ཤུགས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་
 གང་། ཁོང་ཆོས་དེ་ལ་ཁ་གཏད་ཅིམ་ཡང་མ་སྤྱོད་ན་ཐེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལྷ་བ་སྒོམ་ཅི།
 སུན་མོང་པའི་ལྷ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཤུག་རྒྱ་བཞི་ཡང་ན་བར་ཆེར་མ་གྱུར་ན་ཐེ་
 ཙོང་ཁ་བའི་ལྷ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་བསྐྱེད་མེད་པ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་སྐྱ་ན་ནི་སྤྱོ་བོ་
 ལྷན་པོ་སྤྱིང་ཁམས་ཅན་དེ་ལྷག་མ་མཆིས་སོ། །དེ་ལྷར་ཡིན་པ་ནི་ཤུགས་ལྟན་གྱི་
 སྤྱོག་དབང་གི་དམ་ཆོག་ལ། སྤྱིའི་དམ་ཆོག་འབྲོག་རི་བོ་དགེ་ལྟན་པའི་ལྷ་བྱབ་

གཙང་མ་བསྐྱེད་མེད་པར་འཛིན་དགོས་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་དམ་ཆེག་འདི་
ཉིད་སྤང་མའི་བྱ་བོར་བཟུང་སྟེ་ཆེ་རེ་བཞིན་བསྐྱང་ཆེག་རྒྱས་པ་ལན་རེ་མ་ཆག་པ་
བསྐྱང་དགོས་པར་གསུངས་འདུག་པས་དེར་གི་སྟོག་དབང་གནང་མཁན་དེ་དག་
ལ་དམ་ཆེག་དང་པོ་དེ་རང་རྒྱད་ལ་དྲི་ཅམ་ཡང་མི་བོ་བ་མ་ཟད་བསྟན་པ་ཕྱོགས་
རིས་ཅན་དུ་དང་བ་སྤངས་སོ། །

༥ བཞི་པ། དམིགས་ལུལ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་བསྟན་པ་
དང་འབྲེལ་བའི་གང་ཡང་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་བསྟན་པ་ནི། ལམ་
ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གསུམ་ཅུལ་དུ་
བཏོན་ནས་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
འབའ་ཞིག་དུ་བསྟན་པས་འཛིག་ཉེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་དྲི་མས་མ་འགོས་ལ། ཁོ་
ཆོའི་བྱན་མིན་གྱི་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་རྒྱན་ནི་སོ་སོའི་མི་ཆོའི་དཔལ་འབྱོར་དང་
རང་རྒྱལ་གཞན་པམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་བསྐྱབ་རྒྱུའི་ཆེ་ཆེན་འབའ་ཞིག་དང་། བསྟན་
སྐྱབ་དག་ཀྱང་བྱམས་སྟོང་རྗེ་དང་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་ལ་དབྱོད་པའི་ཤེས་རབ་
སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་གཏན་ནས་མིན་པར་ལྟ་མཐོང་འདྲེ་མཐོང་དང་མཐུ་རུས་
སོགས་འཛིག་ཉེན་ངོ་མཚར་ཁོ་ནར་དམིགས་ནས་བསྐྱབས་པས་དམིགས་ལུལ་
ཡང་འགལ་སྒྲིབ་ཉྟག་གོ། བྱད་པར་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་བསྟན་སྤང་ཡང་འཛིག་ཉེན་
ལས་འདས་པའི་སྤང་མ་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་སྐྱ་རབས་དུ་མར་བྱགས་བསྐྱེད་དང་
སྟོན་ལམ་གྱིས་འབྲེལ་བའི་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་སྤང་མ་མགོན་བོ་དང་། དམ་ཅན་
ཆོས་རྒྱལ། རྣམ་སྤྱོད་བཅས་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་འཁྲུངས་ལྟ་སྟོབ་
དཔོན་ཆེན་པོས་དམ་བཅས་མཛད་པའི་བོད་ཀྱི་ལྟ་ཆེན་མ་ཆེན་སྟོམ་ར་ཡང་མཚན་
མོ་དགའ་ལྡན་གླིང་ནང་བཞུགས་སུ་མ་བཅུག་པར། གླིང་བསྐླར་གྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་

བཞུགས་དགོས་མཛད་པ་བཅས་འདྲིལ་རྟེན་དང་འདྲིལ་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ཡི་
གནས་རིམ་དང་། བཅི་མཐོང་མ་འཆོས་བར་མཛད་པའི་ཤུགས་སྐྱོལ་བཟང་པོ་མཐར་
ཆགས་སུ་ཡོད། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་ནི། རོ་བོ་འདྲིལ་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤང་མ་
དང་། སྟོན་པས་རྒྱལ་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་གཉེར་དུ་བྱིན་པ་གཉེར་
དུ་གཏད་པའི་སྤང་མ་ཡིན་ཡང་། ལས་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་སྤྱབ་ཚུལ་འདྲིལ་རྟེན་པའི་
མཐུན་འཇུག་གཙོ་བོ་མཛད་པའི་ཆ་ནས་གཙོ་བོ་མ་མཛད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ། གང་
ལྟར་ཡང་ཟླ་ཚོང་ཁ་པས་གཉེར་དུ་གཏད་པའི་སྤང་མ་དེ་དག་ནི། སྐས་པོ་བྱངས་
ཟས་ལྷ་བྱར་འདུཤེས་བཞག་ཅིང་། དེ་སྐད་དུ་སྤྱོད་བའང་བྱས་ལ། སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་
པོ་མཆོ་སྤྱིས་རྩི་རྩེ་དང་། འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཆོས་རྒྱལ་གཟུགས་
སུ་ཤར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཁམས་སྤྱོད་བར་བཀའ་བསྐྱོས་དམ་བཞག་མཛད་པའི་
འདོད་ཁམས་བདག་མོ་དང་། ཆེ་རིང་མཆེད་ལ། བཏན་མ་བཅུ་གཉིས། རྒྱལ་པོ་
སྤྱོད་པོ་མོགས་བོད་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙུག་གི་ཁོར་བུར་(བུར་)བཀུར་
ནས་སྤང་མར་མཛད་པར་བརྟེན། དགེ་དཔོན་མ་ལག་མོ་མའི་ནང་དུ་དེ་དག་ཅི་
རིགས་སྤང་མར་བསྟེན་པའི་སྐོལ་རྒྱུན་དར་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཟླ་པོང་ཁ་པས་
སྐོལ་དེ་དག་གཅིགས་སུ་མ་བྱས་པར། རྒྱལ་ཆེན་རྩི་རྩེ་ཤུགས་ལྷན་ཁོ་ན་བསྟེན་
སྤང་གཞན་ལས་མཐུ་ཅལ་ཆེ་བ་དང་། འཕྲིན་ལས་སྤྱར་བ། སྟོགས་མའི་དུས་
འདིར་མེད་དུ་མི་རུང་པའི་སྐོར་གསལ་བསྐྱགས་ཆེ་ཞིང་རྩིས་འཇུག་རྣམས་ལའང་
དེ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་གོང་གསལ་ལྟར་ཡིན་ན་དམིགས་ཡུལ་ཀྱི་གཙོ་བོ་གང་བཟུང་
འདུག་པ་དེས་ཤེས་བྱུག།

དེ་དང་དེ་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་མཐའ་ཡས་པར་གཟིགས་ནས་ཤུགས་ལྷན་
བསྟེན་གསོལ་བཀག་འགོག་རིམ་ཀྱིས་མཛད་པ་ནི་ཚོངས་ཞེན་ཅན་རྣམས་སྤོ་

འི་མ་གྲིས་བྱང་བའི་སྤྲད་དུ་ཡིན་ནའང་། ཆོངས་དང་གྲི་མཁེགས་བཟུང་རེ་གཉིས་
ཕྱི་གཤིས་དེ་ལ་གྲེན་ལྗོན་གིས་ལྷགས་ལྷན་བསྟེན་གསོལ་ལྷག་པར་སྟེལ་བ་དང་།
སྟོགས་གཏོགས་པ་ཆེད་སྤྲུག་བྱེད་པ་སོགས་གྲིས་ད་ལོའི་ལོ་མགོ་ནས་མཐའ་མའི་
མ་ཆོག་གསལ་པོ་མཛད་དགོས་ཆགས་པ་རེད། སྤྲ་ཕྱིའི་ཁེཾ་ཤེས་པ་རྣམས་གྲིས་
ཅི་གསུངས་དང་དུ་སྤངས་ཏེ་སྤང་སྤང་མ་འདྲོལ་བར་མཛད་པ་ངོ་མཆར་བསྟགས་
འོས་གྲི་དཔལ་དུ་ཤར་ཞིང་། རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན། དགའ་སྤྲིད་གྲི་ཉི་མ་
གསར་དུ་ཤར་བར་གདོན་མི་ཟ་ལ། དེ་ལས་ལྗོན་པ་དག་ནི་དཔྱལ་བའི་ལྷགས་
བསྟེགས་གྲི་ས་གཞིའི་སྤྲོད་དུ་བྱུང་འཐེན་མ་བྱེད་གྲི་བར་དུ་ཁེཾ་མི་ཆོར་བ་ནི་
རིགས་ཆད་གྲི་སེམས་ཅན་དེ་ལྷག་མ་མཆིས་པས་རེ་ཞིག་མོད་རེས་མ་བྱེད་ན་ན་
བ་མི་ཆ་བའི་བྱུང་ཆེའོ། །

འདི་ལྟར་ཁྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟུས་ན། རང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ལ་བཀའ་བྲིན་གྲི་བདག་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་གོང་དུ་བཀུར་དགོས་པ་
དེ་ལྟར་ཡང་། དེའི་གསུང་དང་སངས་རྒྱས་གྲི་བཀའ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་ནང་
འདུམས་ཆོ། གང་འདེམས་དགོས་ཤེ་ན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཉིད་འདེམས་ཏེ་སྤྲུབ་
དགོས་གྲི། བཤེས་གཉེན་དེའི་གསུང་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་དགོས་
པ་དང་། ཡང་རང་གི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་གྲི་གསུང་མི་མཐུན་པ་ནང་འདུམས་
བྱེད་དགོས་ཆེ་བཤེས་གཉེན་གྲི་མཆོན་སྟན་ཆེ་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་མི་བཟླ་བར་དགོས་
པ་དང་རྒྱ་མཆོན་གང་ཆེ་བ་དང་། གང་ཟབ་པ་དེ་ཉིད་འདེམས་སྤྲུག་གིས་སྤྲུབ་
དགོས་པ་ཡིན། བྱང་ས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲི་ལེའུ་དང་། བྱང་ཚུབ་གཞུང་ལམ་གཉིས་
ལས་གསུངས་ཤིང་། མཉམ་མེད་རྩོམ་རྗེས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་མཐུན་ན་
ཆོས་ཡིན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་མི་མཐུན་ན་ཆོས་མིན། ཞེས་ནན་ཏན་དུ་གསུངས་

ཡོད་ཅིང་། གསུང་སྒྲོམ་གཞན་ཡང་མང་བ་མ་ཟད་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་གྲུབ་
 པས་བྲགས་ལྷན་དེ་ཉིད་དགེ་ལྷན་པའི་བསྟན་སྲུང་སྤྱོད་ཆེ་དང་། འཇམ་དཔལ་
 དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་། དེའི་སློབ་དབང་། དེའི་བསྟན་སྲུབ་། དེའི་དམ་ཆེག་སོགས་
 བཤད་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་དང་འགལ་བ་མ་ཟད་སྐྱབས་འགྲེལ་བསྐྱབ་བྱ་
 དང་འགལ་ཞིང་། བྱད་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཀའ་དང་འགལ་ཡོད། །དེ་ཉིད་བསྟན་
 རྒྱལ་ཆེས་ཆེར་སོང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་དགོས་པ་ལྷག་པོར་འབྱུབ་རྒྱུར་ལྷ་ཞོག་འགལ་
 རྒྱུན་རེ་མང་དུ་སོང་བར་བརྟེན། དེ་དག་བྱང་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱབ་རྒྱུ་ལས་
 འོས་མེད་པ་ནི། ཆོས་དང་མཐུན་པར་སྤྲོད་བསྐྱོག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གནས་ཀྱི་
 གླེ་མའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དོན་དོ་སྟོན་དུ་མདོར་ཙམ་ཞུས་པ་
 ལགས། །༡༩༩༩/༡༠/༡༩

གསལ་བཤད་བཞི་པའི་ཚབ་ཏུ་ངི་བའི་ལམ་ནས་ གསལ་སྟོན།

༥ ད་ལམ་ལྷ་མི་སྤངས་སྐྱོབ་ཚོགས་པའི་མིང་ཅན་ནས་རང་གཞུང་བཀའ་
འགའ་ལ་ངི་བ་བརྒྱ་ཅུ་བཀའ་བ་བཀོད་འདུག་ན། བར་ཡང་ངི་བ་ཞིག་བཀོད་དགོས་
པ་མཐོང་སྟེ། ངི་བ་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན་ན། ལན་ཡང་ཐུན་དང་གསར་ཤོག་
གཉི་ག་ལ་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་ལྷ་རྒྱ་བཅས།

ངི་བ། ༡ རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་འདི་འདུལ་འཛིན་གྲགས་རྒྱན་དང་པཎ་ཆེན་བསོད་
གྲགས་ནས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེ་མིན་བཞིན་དུ་དེ་ཡིན་པར་ནན་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་པའི་
དམིགས་ཡུལ་དང་རྒྱ་མཆན་གང་ཡོད་སྟོན་ཅིག།

ངི་བ། ༢ སྟེགས་མའི་དུས་འདིར་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་བཞེན་པའི་དུས་ལ་བབས་
ཚུལ་བསྐྱགས་པ་དེའི་ཁུངས་གཏུགས་གང་ཡིན་སྟོས་ཤིག།

ངི་བ། ༣ གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་འདི་ཉིད་ཇི་ཅོང་ཁ་པས་དགོ་ལྷན་བསྟན་
སྤང་དུ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ན་དམ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དབྱང་གོགས་སུ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་
ནམ། དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་པ་ལྷ་བྱུང་བསྐྱོས་པ་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་འདི་དམ་ཅན་
ཆོས་རྒྱལ་དང་མི་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་མང་བས་དང་པོ་མི་རིགས་ལ་བྱི་མ་ལྟར་
ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་མི་ཆེའམ།

ངི་བ། ༤ རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་འདི་འདུལ་འཛིན་གྲགས་རྒྱན་ལ་ཇི་ཅོང་ཁ་པས་
དགོ་ལྷན་བསྟན་སྤང་དུ་བསྐྱོས་པ་མི་འཐད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གནས་ཚུང་གིས་བསྐྱོས་
བའང་མི་འཐད་པས་དེ་ལས་གཞན་སུས་བསྐྱོས་སམ། དེའི་ཁུངས་སྐྱེལ་དགོས།

བྲི་བ། ༥ དེ་བཞིན་དུ་ཤུགས་ལྟན་དེ་ཉིད་རྗེ་པ་ལོང་ཁས་དགེ་ལྟན་བསྟན་
སྤང་དུ་ནན་གྱིས་བསྐྱབས་ཀྱང་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་སྤང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་བཅུ་བཞི་
པ་གཉིས་གྱིས་གཙོས་པའི་ཆད་ཐུབ་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོས་དེ་མི་འཐད་པར་
བསྐྱབས་འདུག་པས་གཞི་གཅིག་ལ་འགལ་འདུག་ཉིས་ཁས་སྤངས་ན་རིགས་པ་
དང་འགལ་བས་གང་ཁས་ལེན་ནམ།

བྲི་བ། ༦ ཤུགས་ལྟན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དགེ་ཤུགས་པའི་སྤྲོ་ཆེན་མང་པོ་
ཉིང་མའི་ཆོས་བྱེད་པར་བསྟན་ནས་བཀོངས་པ་དང་ཉེས་ཆད་ཐོག་པར་བཤད་
འདུག་པས་དེ་དང་ཤུགས་ལྟན་གྱི་སྐྱེ་བཞག་པ་གཉིས་ཉེས་ཆབས་གང་ཆེ།

བྲི་བ། ༧ ཤུགས་ལྟན་ལ་སྒོ་ཤུགས་བཅོལ་ཏེ་བསྟན་གསོལ་བྱེད་པ་
བཀག་པས་དགེ་ལྟན་པའི་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་སྒྲིལ་ཚུལ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ།

བྲི་བ། ༨ དགེ་ལྟན་པའི་བསྟན་པ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་སྤར་རྒྱལ་བ་དབང་
པོའི་ཏོག་གི་སྐྱེན་སྤར་དམ་བཅས་པ་བཞིན་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་ནམ་པར་དག་པ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་
ལ་སྒོམ་གསུམ་ངོ་ཤོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤང་ཚུལ་གཉིས་ལ་མ་
བྲལ་བའི་སྤང་ནས་མདོ་སྤགས་གཉིས་ཀྱི་གནད་ཀྱུན་ཆང་བ་ཞེས་སྟན་པའི་བ་
དན་ས་གསུམ་ན་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་གྱིས་
ཀླང་འཛིན་ཐོག་ནས་འཆད་སྤེལ་དཔེ་རྒྱ་བྲལ་བས་གདན་ས་སོ་སོར་འཛིན་
སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་དགོས་པར་འབོད་སྐྱེལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་གནད་བ་དེ་བྱེད་ཆོས་
མ་ཐོས་སམ། ཐོས་ཀྱང་དོན་མ་གོ་བ་ཡིན་ནམ། དོན་གོ་ཡང་བྱེད་གསོད་བྱེད་པ་
གང་ཡིན་པར་པོར་སྒྲོས་ཤིག།

བྲི་བ། ༩ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིའི་ཆིངས་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤྱོད་བའི་སྒོ་

ནས་དགོ་བ་བརྒྱ་སྐབ་བ་དང་། གྲེ་བྲག་རྩ་ཆོས་སྤྲེལ་བྲག་རྩ་ལྷག་པའི་བསྐབ་གསུམ་
གྱི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བཟུང་གི་བཤའ་སྐབ་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་རང་དབང་བཀག་
གི་འདུག་གས། དེ་ལས་གཞན་ཆོས་དད་གྱི་རང་དབང་གང་བཀག་སོང་ངས།

དྲི་བ། ༡༠ དེ་ལས་གཞན་ཆོས་དད་གྱི་རང་དབང་བཀག་བྱུང་ཞེས་པའི་
ཆོས་དེ་གང་ཡིན། རྒྱལ་སྤྱོད་གསལ་མཆོད་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ་ཡིན་ནམ། སྤྲོས་ཤིག

དྲི་བ། ༡༡ གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱོད་གྱི་གསལ་མཆོད་བཀག་པས་ཆོས་དད་
རང་དབང་བཀག་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དགོ་ལྷན་བ་ཞིག་གིས་
རྟེན་མའི་ཆོས་བྱས་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་གྱི་བཀའ་ཆད་པོག་ལུགས་བཤའ་འདུག་པས་
དེས་ཀྱང་ཆོས་དད་རང་མོས་བཀག་པ་མ་ཡིན་ན་ཅི་ཡིན།

དྲི་བ། ༡༢ རྟེན་མའི་ཆོས་ནི་འཕགས་ལུལ་ནས་དར་བའི་སངས་རྒྱས་
གྱི་ཆོས་ལུགས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་གསལ་མཆོད་ནི་སངས་
རྒྱས་གྱི་ཆོས་ལུགས་ནང་མི་གསལ་བའི་ཚོད་རྟོག་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་སྤྲ་མ་
དོར་བ་མི་རིགས་ཀྱང་བྱི་མ་དོར་དགོས་པ་ནི་འོས་ཤིང་འཆམས་པ་ཡིན་པ་ཤེས་
པར་གྱིས་ཤིག

དྲི་བ། ༡༣ གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱོད་བཀག་པས་ཆོས་དད་རང་དབང་བསྐྱུགས་
པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་དར་གོང་ནས་ཆོས་དད་གྱི་རང་དབང་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་
ཡོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་དར་ནས་བསྐྱེད་མཁན་བརྒྱ་ལས་མ་བསྐྱེད་མཁན་སྟོང་ལྟ་
བུ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ཆོས་དད་བསྐྱུག་འདུག་གས།

དྲི་བ། ༡༤ རྒྱལ་སྤྱོད་བསྐྱེད་ནས་འདུན་པ་ལོག་པ་སྤར་ཡང་མང་ལ་
ལ་རྒྱལ་མཆོག་འདིས་བཀའ་སློབ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆམས་འཛོག་བྱེད་པ་
ཟེ་མང་དུ་སོང་ཞིང་། ཉེ་ཆར་ཐ་ཆོག་སྤྲད་ནས་གདམ་ང་བྱེད་དུ་བརྒྱག་པ་ཉིད་གྱིས་

བསྟེན་མཁན་བརྒྱ་ཆ་དགྲ་བཅུ་ཅམ་མཆམས་འཛོག་ཟིན་ན་དེ་དག་ལ་ཆོས་དང་
རང་དབང་བརྒྱགས་འདུག་གམ་འཕེལ་འདུག་གང་ཡིན་ནམ་སྟོན་ཤིག།

བློ་བཟང་ ༡༥ ཤུགས་ལྡན་གྱི་སྟོན་དབང་དང་བསྟེན་སྐྱབ་མཆོག་ཏུ་བཟུང་
བ་དེ་སྐྱབས་འགྲོ་གཏོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་མིན། འཛོག་ཉེན་བའི་ལྷ་ལ་སྟོ་ཤུགས་བཅོལ་
ན་སྐྱབས་འགྲོ་བཏང་བ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་བྲིད་ཆོས་མ་
ཤེས་སམ།

བློ་བཟང་ ༡༦ བྲིད་ཆོས་བསྐྱེད་བྱིན་གདན་སའི་སྟོན་གཉེར་བ་གཞོན་སྐྱེས་
མང་པོ་སྟོན་གཉེར་ལ་བར་ཆད་བཏང་འདུག་ན་ཆོས་དང་གྱི་རང་དབང་དངོས་
གནས་ཁོང་ཆོར་བརྒྱགས་འདུག་པ་དེ་སྐྱེས་བྱས་པ་རེད་དམ།

བློ་བཟང་ ༡༧ རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཁྲིམས་ཉེས་ཐོག་བའི་རྒྱ་
གར་གྱི་སྟོན་དཔོན་སྟོན་གྲགས་ཅན་ཞིག་བཅོན་འདུག་བྱས་པ་དེ་ཡི་ཆོས་དང་གྱི་
རང་དབང་བཀག་པ་ཡིན་ནམ་ཁྲིམས་མཐུན་ཡིན།

བློ་བཟང་ ༡༨ བྲིད་ཆོས་ལྷ་མི་སྤྱང་སྟོན་ཆོགས་བའི་བྲིད་གཏེ་དབྱིན་ལེན་
དུ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དང་། གངས་ཅན་སྤྱལ་སྐྱེ་གཉིས་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་རྩུན་པམ་
ཆབས་ཆེ་འགོས་ཟིན་པས་ཆོས་འདུལ་བའི་ཁྲིམས་ལས་པམ་པ་བཞི་པོ་གང་
འགོས་ཀྱང་གནས་དབྱུང་གཏོང་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་དང་རང་
དབང་བཀག་པ་ཡིན་ནམ། འགྲོ་སྟོན་སྤྱལ་སྐྱེ་ཡང་དེ་བཞིན་དོགས་གནས་ཡོད།
དཔེར་ན། དུག་ཟས་མི་ཆོག་ཅེས་པས་ཟས་ཟ་བའི་རང་དབང་བཀག་པ་འཛོག་གམ་
ལེགས་པར་སོམས་ཤིག།

བློ་བཟང་ ༡༩ རང་ཅག་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བྲིད་བཀའ་བློན་གསུམ་ལྡན་
གྱི་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་འཛམ་གླིང་ཆེ་རྒྱ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ཁོར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ལ་

པོད་བཅུ་གསུམ་པ། ཚོས་སྒྲིབ། ལོ་རྒྱུས། འུགས་ལྡན་ལ་དབྱང་པ།

བསྐོ་བ་རྣམ་གཞན་གྱིས་ངོ་ཚྭ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་
པ་དེ་ཚོས་དད་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡིན་ནམ་ལན་སྒྲོས་ཤིག ༡༩༩/༡༡/༡༩

ཤུགས་ལྷན་སྐྱོང་ལ་གསལ་བཤད་ཐེངས་བཞི་བ།

ཤེས་བྱའི་གསར་ཤོག་ནང་གསལ་བཀའ་སློབ་ལ་སྦྱོན་འཇུགས་བྱས་པར་དགག་ལན།

༥ ཤུགས་ལྷན་ཆོགས་པའི་ཁོངས་སྡོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་མིང་ཅན་ཞིག་ནས་ ༤༩
ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཤེས་བྱ་གསར་ཤོག་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་ཉམས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོའི་འབེལ་
གཏམ་ཞེས་པ་ ༤༩ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ ལ་བཏང་འདུག་པ་དེ་ནི་རྩ་བའི་སྦྱོན་ཆ་
གང་དུ་ཡོད་མིན་མ་ཤེས་པར་རི་བོང་ཅལ་འཛོགས་ཀྱིས་འཆལ་གཏམ་སྤྱི་བ་ཁོ་ན་
ལས་མ་མཆིས་པ་ནི་སྒྲོག་པ་ཅམ་གྱིས་རང་སྦྱོན་རང་གསལ་དུ་མཐོང་བས་མཁྱེན་
ལྷན་རྣམས་ལ་གསལ་བཤད་དགོས་པ་མི་སྣང་ཡང་སེམས་ཚུང་འགའ་ཞིག་ལ་
དོགས་འདྲི་ཡོང་སྲིད་པས་དེའི་དོན་དང་། མ་ཁོངས་པའི་ཞིབ་འཇུག་མཁན་ལ་ངོ་
སློད་གྱི་ཚུལ་དུ་ལན་འདེབས་མདོར་ཅམ་བྱ་བ་ནི། འདིའི་ཁ་བྱང་དུ་ཉམས་སྤྱོད་ཀྱི་
ཐོའི་འབེལ་གཏམ་ཞེས་འཁོད་པ་འདི་ལ་བརྟགས་ན་ཕོ་གསར་ལྷན་མས་དགྲ་མ་
ཁོངས་སྡོན་ནས་དཔའ་ཐལ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བ་ལས་ཉམས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོའི་འབེལ་
གཏམ་དུ་མི་འཐད་ལ། ཅི་སྟེ་ཡིན་ན་ཀྱན་པོ་ཆང་གིས་སྤྱོས་པ་ཁོ་ན་ལས་མི་འདའ་
བར་འོག་ནས་ཤེས་པར་བྱས་སོ། །

དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་བྱ་དེའི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་དུ་ཤུགས་ལྷན་སྐྱོང་
གྱི་བཀའ་སློབ་བཀོད་ཡོད་པ་བདེན་པ་རང་ཡིན་མོད། འདིའི་ངོ་བོའི་གནས་ཚུལ་
ངོ་མ་གང་ཡིན་ཟུར་ཅམ་རེ་སྐྱེང་བར་འདོད་དོ། །

ཞེས་བྲིས་འདུག་ན། བཀའ་སློབ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ངོ་མ་གང་ཡིན་ཟུར་ཅམ་
ཡང་མ་ཤེས་པར་རྒྱན་པའི་ངོ་བོར་གསར་བཟོ་བྱས་པ་ནི་དཔྱད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་

མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་པས་རང་གིས་རང་ཕྱང་བར་ཟད་ཅིང་གཞན་ཕྱང་བ་ག་ལ་རུས་
ཏེ་མི་རུས་སོ། །དབྱེད་གཏམ་དེ་ཉིད་དུ།

༡ ལྷོ་ཕྱོགས་གདན་ས་ཁག་ཏུ་ཡ་ཤོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་བརྒྱད་
བསྐྱབས་གནང་བ། གསར་ཤོག་ཤོག་གངས་ ༡༠ ནས། ཞེས་བྲིས་ནས་དེའི་འགྲེལ་
བཤད་རྒྱས་པར་བཀོད་འདུག་པ། འདི་ལྟ་སྟེ།

དེ་ལ་འདི་སྟུམ་སྟེ། སྤྱིར་ཡ་ཤོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་མི་མང་ལ་
གསལ་བསྐྱབས་གནང་དགོས་ཤིང་། གསལ་བསྐྱབས་གནང་བའི་དགོས་པའང་
དོན་དུ་འགྱུར་དགོས་མོད། ད་ལམ་གྱི་གསལ་བསྐྱབས་འདི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་
ཁར་གཞིས་ཀྱིས་བོད་མི་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་རྩ་སའི་གཞུང་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྒྱག་
འགོ་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད་ནང་ཁུལ་དཀྱུག་ཤིང་གི་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་དེ་ལ་དགོས་པ་ཉིལ་
འབྱ་ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་ལགས།

ཞེས་བཀོད་པ་དེའི་ལན་དུ། ལྷ་བ་མེད་པ་མི་མཛེས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ངའི་ལྷ་
བ་དེ་མི་མཛེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་དངོས་
འགལ་ཡང་ཡིན་ཏེ་སྤྱིར་བཀའ་སློབ་གནང་དགོས་པ་དང་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་
འབྲུག་ལྗོན་སྐོར་གྱི་བཀའ་སློབ་ཀྱང་གནང་དགོས་པ་དང་དོན་དུ་འགྱུར་དགོས་
ལ། འདི་མི་དགོས་ན་སྤྲ་མ་དེ་ཡང་མི་དགོས་པ་མཚུངས་པས་སོ། །སྤྱིར་དོན་
འབྲུག་ལྗོན་སྐོར་གྱི་བཀའ་སློབ་དེས་འབྲུག་ལྗོན་རྗེས་འབྲང་བ་ནང་ཁུལ་དུ་དཀྱུག་
རྒྱུ་དུ་གྱུར་ཏེ་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་བྱེད་ཆོའི་བསམ་གཞིགས་ལོག་པའི་དབང་
གིས་ཡིན་གྱི། གཞིས་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱི་མི་མང་བྱེད་ས་ལ་བདུད་ཅི་དང་སྤྲོད་དཀར་
པོ་ཆོག་སྤྲུབ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་མིག་གྱུང་རིང་པོར་བལྟས་ན་གཞུགས་ཅན་བཞིན་དུ་
མིག་སྤར་གསལ་བར་འགྱུར་བས་དེར་ལྟོས་ཤིག་བཀའ་སློབ་དེས་མི་མང་རྣམས་

གཞུང་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱབ་པར་སྤྱོད་བཞེས་ཤུགས་ལྡན་པ་ཆོས་གཞུང་ལ་ཡིད་ཆེས་
བསྐྱབ་པས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གཞུང་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱབ་པར་སྤྱོད་
བ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་གནས་སོ་སེའི་མི་མང་ཆང་མས་ཁྱོད་ཆོ་
ལ་ངོ་མྱོལ་དབྱིས་ཕྱིན་བྱས་པ་ཁྱོད་ཆོས་མཐོང་ནས་དུ་སྐད་འདོན་བཞིན་པ་འདི་
རེད། དེའི་འགྲུ།

༡ བར་སྐབས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ཞབས་རིམ་མང་པོ་བསྐྱབས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
དོལ་རྒྱལ་ལས་ཆེར་རྒྱ་འདྲེ་དང་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་
ཡོང་གི་འདུག ཅེས་གསལ་མོད། གནས་ཚུལ་གང་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་ཡོང་ས་
དེ་གསལ་བསྐྱབས་གནང་ན་མ་གཏོགས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་མཁན་དཔྱོད་ལྡན་སུ་ཡང་
མེད་པར་སེམས། གནས་ཚུང་གིས་གསུངས་པ་རེད་ཟེར་ན་ནི་རང་རེའི་ཁ་དབེ་
ལ་མི་ཅུ་ཟུག་ན་ལྟ་ལ་འདྲི། ལྟ་ཅུ་ཟུག་ན་རྒྱུ་བཤད། ཟེར་བ་ཡིན་པས་དེ་ཅུལ་
ཤེས་ལྡན་སུས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བར་སེམས།

ཞེས་བཀོད་འདུག་པ་དེའི་ལན་དུ། འདི་ནི་རང་ལ་རང་གི་ནུས་ཤྱོད་གིས་
དབང་བསྐྱངས་པ་འབའ་ཞིག་སྟེ་དོན་སྲིད་ཤུགས་ལྡན་རྒྱ་འདྲེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པར་ཁུངས་སྐྱེལ་དགོས་ན་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཏུ་མང་བས། འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་
བསྐྱབས་པ་དང་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་སྐད་བསྟན་སྲིད་དང་
ལྷང་གི་འཇམ་དམག་གི་སྤྱི་ཁྱབ་དམག་སྤྱི་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཟའིས་ ༡༩༠༥-
༡༩༦༣ གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དམག་སྡེ་ཁག་ཅིག་ལྟ་སའི་བྱང་བརྒྱུད་ནས་བསྐྱོད་
སྐབས་ཁོང་ཆོའི་ནང་དུ་ཤུགས་ལྡན་སྤྱི་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཉེན་ཁ་གང་ཆེའི་
སྐབས་སུ་གསོལ་ཞུས་འདུག་ཀྱང་ལུང་བསྟན་དུ་རྒྱ་དམག་སྤྱུག་སྤྱོད་མེད་སར་
འདུག་ཅེས་ཟེར་ཏེ་དེར་འགྲོ་མ་བཅུག་སྤྱུག་སྤྱོད་ཡོད་སར་མི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་

དེ་རྒྱ་དམག་དང་གཏོང་ཐུག་གིས་དམག་འཁྲུག་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས་སྤང་བ་དང་།
འུ་ཐུག་དུས་མི་ཞེ་མི་ཞེ་ཟེར་ཏེ་རྒྱ་སྐད་བརྒྱབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་དེ་བཞིན་མང་
ཡང་རྗེས་སུ་གསལ་བཀོད་བྱ་རྒྱུ། གཉིས་པ་དེ་ལྟར་སྤྱད་པ་ནི། རྒྱལ་མ་ལ་དེ་ནི་
པོད་ཀྱི་ལྷ་སྤང་ཚོད་མེད་དང་ཚད་ཐུབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་
ཞིང་། དགག་བྱར་གྱུར་ན་པོད་ཀྱི་ལྷ་སྤང་གལ་དུ་མི་གཏོགས་པ་ཐག་ཚད་པས་
རྒྱ་འབྲེ་དངོས་མཐ་དེའི་ཐོག་གཏོགས་ལས་འོས་མེད་པ་བྱེད་ཚོས་ད་དུང་མ་
ཞེས་སམ། ད་དུང་གསལ་དུ་གཏོང་དགོས་ན། པོད་ཀྱི་ལྷ་སྤང་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཚུལ་བཟུང་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་དགེ་
ལུགས་པ་ཡོངས་ནས་བསྟན་སྤང་དུ་བཀྱར་བའི་མགོན་ཚོས་གསུམ་ལས། དང་
པོ་མགོན་པོ་ཐུག་དུག་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ནི། མགོན་པོ་འདི་ནི་འཕགས་མཆོག་
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་དུ་གྲགས་ཤིང་། ཡར་ལ་བ་སྐྱུ་སྤེང་རིམ་བྱོན་
དང་ལུས་དང་གི་བ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཡར་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་
སྤེང་རིམ་བྱོན་དང་མི་མཐུན་ན་མགོན་པོ་དེ་ཉིད་ཐུགས་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་མ་
ཟད། སྤར་གདན་ས་གསུམ་དུ་འུགས་ལྡན་ཀྱི་སྤེང་ལྷག་བྱུང་སྐབས་འབྲས་སྒོ་མང་
གྲ་ཆང་གི་གྲ་མང་འདུས་ནས་རང་གི་ཐུན་མིན་ཀྱི་སྤང་མ་མགོན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱན་
སྤར་འུགས་ལྡན་བསྟེན་སྟོལ་མཆོམས་འཛོག་དགོས་མིན་ཟན་བརྟག་ལུལ་བས་
མཆོམས་འཛོག་བྱེད་དགོས་པེབས་པར་བརྟེན་མགོ་མཁྲིགས་རེ་བྱུང་མ་གཏོགས་
གཞན་རྣམས་མཆོམས་འཛོག་བྱས་པ་དང་། རེ་བྱུང་ལྷག་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིའི་ལོ་
མགོན་མཆོམས་འཛོག་གཙང་མ་མཛད་ཅིང་གྲག་སྒོམ་སྐྱུ་ལའང་དེ་བཞིན་
མཆོམས་འཛོག་མ་བྱས་ན་གྲ་ཆང་གི་སྒྲིག་ནས་འདུད་རྒྱུའི་ཡིག་འཕྲིན་བརྗོདས་
པ་ཡོངས་གྲགས་རེད། དེར་བརྟེན་འུགས་ལྡན་དེ་ཉིད་མགོན་པོ་ཐུག་དུག་པ་དང་

མི་མཐུན་པ་ཐག་ཆོད་པ་རེད།

གཉིས་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་བཀའ་བསྐྱོས་གཉིས་དུ་གཏད་པའི་བསྟན་
སྤང་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་དང་མི་མཐུན་པ་ནི་སྤར་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཐོང་བདུན་པའི་
༡༩༠༩-༡༩༥༩ ལྷ་བས་ཅམ་ལ་ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་མཆོག་ལྡན་ ༡༩༩༩-༡༩༥༡
ཀྲིས་དགའ་ལྡན་སྤིང་དུ་བྲུགས་ལྡན་བསྟན་སྒོལ་རེ་བྱང་བྱང་བ་དེས་ཆོས་རྒྱལ་དང་
མ་ཆེན་སྒོམ་ར་རྣམ་གཉིས་མ་མཉེས་པའི་གནས་རྒྱལ་གཞིགས་ནས་བདེན་ཆོག་
དང་ཁྱིམས་བསྐྱགས་ཀྲིས་བྲུགས་ལྡན་འཁོར་བཅས་དགའ་ལྡན་ནས་རྒྱང་འབྱུང་
བཏང་བ་དང་། དེ་རྗེས་འབྲས་མི་ཉག་ཁྱི་བ་རྒན་ཡེ་ཤེས་དབང་ལྡན་ཀྲིས་ཀྱང་འཛི་
དེ་དག་དགའ་ལྡན་སྤིང་དུ་སྤྱད་མི་ཆོག་པའི་ཁྱིམས་བསྐྱགས་གནང་ཡོད། མི་རིང་
བར་དེའི་བཀའ་ལ་མ་བཅི་བར་བྲུགས་ལྡན་བསྟན་གསོལ་མང་དུ་བྱིན་ཏེ་སྤྲ་ཆེན་
དང་མཁས་ཅན་རེ་བྱང་གིས་དགེ་ལྡན་བསྟན་སྤང་དེ་ལས་སྟག་པ་མེད་ལུགས་
ཀྱི་འཆལ་གཏམ་བསྐྱགས་ཏེ་སྒོ་སྤྱིང་བྲང་གསུམ་བྲུགས་ལྡན་ལ་གཏད་དེ་དམ་ཅན་
ཆོས་རྒྱལ་ལས་སྟག་པར་ཆེད་བསྐྱབས་བྱས་པ་དེའི་ཉེར་ལེན་ཀྲིས་གྲུང་ཁན་ཀྱི་
གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་སྐབས་དགའ་ལྡན་དགོན་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་
པ་ཅ་མེད་བཏང་བ་དང་། བྱད་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་སྐུ་གདུང་མཐོང་ཐོས་བྱ་རེག་
ཅམ་ལའང་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་བས་ཆེན་འཕེལ་བྱུང་པའི་བྱིན་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱང་ལུ་
མེད་དུ་སོང་བ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་ལ་གོད་ཆག་སེལ་དུ་མེད་པ་ལོག་ཡོད།

སེ་འབྲས་གཉིས་སུ་བྲུགས་ལྡན་བསྟན་སྒོལ་དེ་ཅམ་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་
ལེགས་ཀྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་དེ་ཅམ་གཏོར་བཤེག་གཏོར་བྱུང་མེད་པ་མཁྱེན་
གསལ་རེད། བྲུགས་ལྡན་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་བསྟན་གསོལ་གང་དུ་ཆེ་བ་དེར་
ནང་འབྲུགས་དང་འཐབ་ཙོང་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འཕེལ་ཏེ་རྒྱ་དམར་ཀྱི་སྤོན་བསྐྱར་

རི་བྱས་ཁོངས་སོ་སོའི་བགྲས་སོང་རྣམ་པར་སྤྲུགས་མངའ་བཞིན་ཡིན་ན། བྱེད་
བབ་འདི་ལ་དཔགས་ནས་ཀྱང་ཤྲུགས་ལྷན་དེ་ནི་རྒྱ་འབྲེ་དངོས་སམ་རྗེས་འབྲང་
ཡིན་པར་སྒྲུབ་སྤྲུབ། དེ་ནས་རང་ཅག་བཅན་གྱོལ་དུ་འགྱོར་ནས་ཀྱང་བཅན་
གྱོལ་བའི་དཀའ་ངལ་རི་སྟེང་ཅིག་དང་སྤྲུག་ནས་ཚོས་སྒྲིག་ཁག་ཆགས་སྤྱབ་རེ་བལ་
ནའང་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུགས་ལྷན་པ་མེད་པའི་མཛད་རྒྱས་དཀྱེལ་
ཆེ་བས་རྒྱ་གར་ཤར་གྱོགས་སྤྲུག་ས་ཞེས་པར་ཚོས་བརྒྱད་སོ་སོའི་བསྟི་གནས་
ཀྱི་ཚོས་སྒྲིག་ཁག་ཟུར་འཇུགས་སྤྱབ་པ་བྱུང་བ་ཁྱོད་ཆོ་ཕྱི་ཐག་ཟུང་བས་བརྗོད་ཟིན་
པ་ཡིན་གྱི་རེད།

ལྷག་པར་གཞུང་ཆེན་འཆད་ཉན་གྱི་ཡིག་ཆ་ཤིན་དུ་དཀོན་པས་འཆད་
ཉན་རྒྱ་བསྐྱེད་སྤྱབ་མིན་གྱི་བར་སེང་དུ་ཐོང་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་བོ་གྱུར་པའི་ཤྲུགས་ལྷན་
བསྟེན་གསོལ་སྤར་མེད་གསར་སྟོས་ཆེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ད་ལྟའི་རྟོག་ཁ་འདི་ལྷག་པ་
རེད། དེ་ལྟ་བུའི་གདན་ས་ཁག་ཟུར་དུ་རིམ་པར་གཞིས་ཆགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཐོན་པ་ན། དགའ་ལྷན་ཆོགས་ཆེན་དུ་ཤྲུགས་ལྷན་སྐྱབ་བརྟན་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་
དཔེ་མེད་གསར་སྟོས་བྱས་པས་དགའ་ལྷན་པའི་མཆོད་ཡོན་རང་ཚུགས་བརྟན་པ་
རྣམས་ལ་སློ་པམ་དང་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་རྗེ་ཆེར་ཕྱིན་ཡོད། དེ་ཙམ་མ་ཟད་
དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་སྤྲུགས་མི་མཉེས་པའི་མཆོན་ལྷས་རི་སྟེང་ཅིག་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་
འདི་ཉིད་ལ་བྱུང་བར་སྤྲུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས་དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཆེན་སྤྱིང་རྟོ་རྗེ་འཆང་
དང་ཡ་སྤྱབས་རྗེ་སྐྱབ་གཞོན་པར་ནང་གྲོས་སྤྲུགས་མཐུན་ཀྱིས་དགའ་ལྷན་མཁན་ཟུར་
དང་ལྷན་ཚོས་རྒྱལ་ཁང་དུ་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་སྤར་ཤྲུགས་ལྷན་སྐྱབ་བརྟན་འདི་ཕྱིར་
འདོན་དགོས་མིན་དང་། དགོས་ཆེ་འཕྲུལ་ཡུན་གང་དགའ་ཟན་བརྟག་སྤུལ་བས་
འཕྲུལ་དུ་འདོན་རྒྱུར་བབས་པ་དེའི་ཐད་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ནང་ཤིན་དུ་གསལ་བ་ཡོད་

པས་དེར་གཟིགས་ན་མཐུན་ངེས། དེར་བརྟེན་ཤུགས་ལྷན་དེའི་དམ་ཅན་ཆོས་
རྒྱལ་གྱིས་དགོ་ལྷན་པའི་ཁྱོད་ནས་རྒྱང་འབྲུང་དང་བཅས་འབྲེལ་ཐག་གཅོང་བཅད་
གནང་བ་ཡིན་ན་དེའི་དགོ་ལྷན་པའི་བསྟན་སྲུང་ལྟ་ཅི་བོད་ཀྱི་ལྷ་སྲུང་གལ་ནས་
ཀྱང་ལུད་ཟེན་པས་རྒྱ་འབྲེལ་དེའི་རྗེས་འབྲང་གི་བྱེད་གཏེ་ཁྱོད་ཆོས་མ་ཤེས་པའི་
ཁར་ད་དུང་དེའི་ཁུངས་སྐྱེལ་གསལ་བསྐྱགས་དགོས། ཞེས་ཟེས་པ་ནི་འབྲོང་
བསད་པས་མ་ཆད་རྩ་མའི་དར་སྟོག་བཅུགས་ཟེར་བའི་དཔེ་བཞིན་སྟེན་ཏྲགས་
ཆེ་བླགས་པ་རེད།

དེ་བཞིན་རྣམ་སྲས་དང་མི་མཐུན་པ་ནི་ཁོ་པ་ཐོག་མར་འབྲས་སྲུངས་ནས་
རྒྱང་ལུད་བཏང་ནས་གནས་སྡོད་མ་ཐུབ་ཅང་བཟ་གིས་ལྷན་པོར་གནས་འཆོལ་
བར་འགོ་སྐབས་རྣམ་སྲས་ཏེ་བདག་བརྒྱུད་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཚུལ་ཁོ་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ནང་གསལ་བ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རྣམ་སྲས་དང་མི་མཐུན་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་
ཆགས་པ་དང་གནད་གཅིག་པར་ཁྱོད་རང་ཆོས་ཀྱང་ངོས་ལེན་ཟེན་པ་དེ་ལྟར་ན་
དེའི་དགོ་ལྷན་བསྟན་སྲུང་ལྟ་ཅི་བོད་སྤྱིའི་བསྟན་སྲུང་ཡང་ག་ནས་ཡིན། དེའི་ཁྱད་
པར་ཆེས་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་བཀོད་ན། སྤར་བོད་དུ་དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་པ་ར་ཁང་
ཆན་ནང་པ་ར་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་སྐྱ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཁང་ཆན་ཆོགས་ཁང་
སྤྱག་ཏུ་ཤུགས་ལྷན་གྱི་སྐྱ་བརྟན་བཞེངས་ཏེ་རབ་གནས་སམ་འདུས་ཆོགས་ཤིག་ཏུ་
གནས་གཤེས་རྩ་བཟ་གིས་ཆོགས་ཁང་ནང་ལ་འབྱུག་བརྒྱབས་ཏེ་དེར་བཞུགས་
ཐམས་ཅད་བཅད་མེད་དུ་བརྒྱལ། ཕྱིར་བཏོན་ནས་དེའི་ཆབ་ཏུ་རྗེ་པ་བོང་ཁའི་སྐྱ་
བརྟན་བཞེངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ནི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་འཁོན་པའི་ཏྲགས་
མཚན་ཡིན་པ་ཁོ་རང་ཆོད་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད། པ་ར་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཡང་སྐྱ་ཆེ་མཐའ་
མར་རིག་འཆོ་མ་ཟེན་པ་ལྟ་བུར་ཆགས་ཡོད་ལ། དེའི་ཡང་སྤྱད་ཀྱང་གོང་མའི་རྣམ་

ཐར་པོར་ནས་ཁྱིམ་པའི་ངང་ཚུལ་བཟུང་བཞིན་པ་དེ་རེད། དེ་བཞིན་རྩ་སར་རྣམས་
རྒྱལ་གྲུ་ཆང་དུའང་སྤྱོད་ཞབས་སྤྱོད་བཞེས་པ་རེ་བུང་ནས་སྤྱོད་པས་རྩེ་སྤྱོད་གཞིན་པའི་
སྤྱོད་མཁུན་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྡན་སྟོན་དབང་ཞུས་ཏེ་གསོལ་མཆོད་བྱས་སྤྱོད་པས་ལོ་ཤིས་
སོང་རྩེས་སྤྱོད་ཁམས་མི་བདེ་བ་སོགས་ལྟ་མོ་འཁོན་པའི་མཆོད་ལྟས་རིམ་བུང་ལ་
བརྟེན། ལྔ་རྒྱལ་བས་བཀའ་བསྟོན་བཞིན་བསྟེན་གསོལ་མཆོད་པས་འདྲིལ་གཙང་མ་
གནང་བྱུང་པ་ནས་རིམ་བཞིན་སྤར་བས་བདེ་ཐང་དང་བྱ་བ་ལེགས་འཕེལ་འགྲོ་
བཞིན་པ་རེད། དེ་བཞིན་དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་གྲུ་ཆང་དུའང་དཔལ་ལྡན་ལྟ་མོ་འཁོན་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྔ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སྟོན་ནང་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་རེད། ང་ཚོའི་ཁང་
ཆོན་(འབྲས་སྤྱངས་ཕུ་ཁང་)ཀྱི་སྤྱང་མ་ཡང་དཔལ་ལྡན་ལྟ་མོ་ཡིན་པས་རྒྱལ་ས་
ལྡན་བསྟེན་སྟོལ་འགྲོ་ས་གཏན་ནས་མེད། གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་མང་
བས་དེས་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྡན་ཁྲིད་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་དབྱང་གོགས་བྱེད་མཁན་འདིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་སྤྱང་མ་སུ་ཡོད་བཅའ་ན་རི་བོང་རྩེ་སྤྱོད་མཆོད་ལས་གཞན་མི་
རྟེན་པས་དེ་ནི་སྟོན་ལམ་ལོག་པའི་འདྲེ་ངན་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ནས་ཐག་ཆོད་པ་རེད།
རྒྱལ་མཆོད་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་འདྲེ་ལས་འོས་མེད་དོ། །

ལོ་བརྒྱུ་ཐུག་བཞི་ཅུ་ཀྱི་སྟོན་སྤང་ཕུང་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྡན་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟ་བུ་
ཐང་བརྒྱུད་ནས་ཐན་ཀྱི་གཞིས་དགོན་དོན་གྲུབ་སྤྱི་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོགས་ཁང་དུ་
སྤྱོད་གསོལ་ཞུས་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་འདེན་རི་ཅུ་བཏང་ཡང་ཕེབས་སྤྱོད་རྣམས་པ་ལས་
ཕེབས་སྤྱབ་མི་འདུག་ཆོགས་ཁང་དུ་དཔལ་ལྡན་ལྟ་མོའི་ཕེབས་རིམ་བཀའ་ཤིན་
ཏུ་གཏན་པ་ཞིག་བཞུགས་པས་དེས་གཞིན་ནས་ཕེབས་མ་སྤྱབ་པ་ཡིན་འདུག་པ་
སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་མང་།

གཉིས་པ། འདིག་རྟེན་པའི་ཚུལ་བཟུང་བའི་སྤྱང་མ་ཡང་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་

བསྟན་པ་གང་དུ་དར་བ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་དང་། བོད་ས་གནས་ས་སྤྱིའི་སྤང་
མ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས། ཆེ་རིང་མཆེད་ལྡ། དེའི་ནང་
ནས་བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས་དང་ཆེ་རིང་མཆེད་ལྡ་དང་ཤུགས་ལྟན་མི་མཐུན་པ་ནི་
འབྲས་སྤངས་སྤྱ་བཟེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་ལ་ཐུན་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་
ཡོད། བྱད་པར་དུ་ཉི་ལའི་ཆར་ཆེ་རིང་མཆེད་ལྡའི་ཁྱད་སྤངས་ནས་སྤྱ་ཐེབས་གནང་
སྟེ་ཤུགས་ལྟན་གྱི་མཆོང་སྤྱག་མཐའ་དག་བརྟོལ་ཉེ་སྒྲིག་ཐབས་སྒྲུབས་ཆེ་གནང་
ཡོད་ལ་རྒྱས་པའང་ཐོན་ཡོད། དེ་བཞིན་བསེ་བྲབ་ཞི་བ་ལ་མོ་ཆོངས་པས་ཀྱང་
གོང་གསལ་གཅིག་མཐུན་གསུངས་ཡོད་པ་ཁྱོད་ཆོའི་མཆོང་ལ་ཐོག་ཡོད་པ་མ་
ཟད་རིམ་པར་ཡིག་ཆའི་ནང་ཡང་གསལ་འདུག། རྒྱལ་པོ་སྤྱ་ལྡ་དང་མི་མཐུན་པ་
ནི་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་ཞིང་། ཁྱོད་ཆོས་ཀྱང་དེས་མི་དགའ་ནས་སྐད་ངན་ག་ཆོད་
ཤོར་གྱི་འདུག་པ་དེ་རེད། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་རྩ་རམ་ས་ལའི་གནས་ཚུང་ཆོས་སྤྱོད་
གནས་ཚུང་མ་ཡིན། རྩ་སའི་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་མ་ཡིན། ཞེས་སྤྱར་འདེབས་དག་པོ་བྱེད་
བཞིན་པ་མ་ཟད་རྩ་སའི་རང་གཞུང་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཁྱོད་ཆོའི་ཁ་ནས་
མང་པོ་ཐོན་ཡོང་གི་འདུག་ལ། ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་ཡང་བཀོད་འདུག མི་རིང་བར་རྩ་
སའི་མི་མང་རྣམས་མི་མང་མ་ཡིན་པར་ལབ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཐེ་ཆོམ་མི་འདུག་ན་ཁྱེད་
ཆོའི་བཀའ་སློབ་ཁྱེས་དང་སློབ་ཤུགས་བཅོལ་སའི་དོལ་རྒྱལ་དེ་རྒྱ་འདྲེ་མ་ཡིན་ན་དེ་
འདྲ་བའི་ཞིང་དམ་པ་ལ་ཆོག་མཆོན་མི་བཟད་པ་ལྟ་ཅི་སྟེ། ཡང་ན་རྒྱན་མའི་རྒྱབ་ལ་
རྩ་ལྷག་གཞུས་དགས་ཆེ་ལྷག་གཟེར་གྱིས་མིག་གིས་མཐོང་ཆོད་ལ་རྒྱན་མ་ཞེས་
སོགས་དམོད་པ་བོར་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ། ལེགས་པར་སོམས་ཤིག།

མི་འུ་ཐུག་ན་ལྟ་ལ་འདྲི། ལྟ་འུ་ཐུག་ན་རྒྱན་བཤད་ཟེར་བའི་གཏམ་དཔེ་
ཁྱོད་ཆོས་བཀོད་པ་དེ་ཁྱོད་ཆོའི་ཐོག་ཏུ་ཉག་ཉག་བབས་གྱི་འདུག་ན། ད་ར་འཕྲོད་

སོང་ངམ། དེ་བཞིན་དུ་པོད་སར་སྐྱེ་བའི་བསྟན་སྲུང་རྣམས་ནི་སྤྲོད་པ་ཆགས་པའི་
ལྷ་དགུ་དང་རྗེའི་མགྱུར་ལྷ་བཙུག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་པོད་ས་བདག་གིར་སྐྱོང་
བའི་ལྷ་སྲུང་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་དམ་
ལ་བཏགས་པ་བཞིན་པོད་ཁམས་སྐྱོང་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡ་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བྱེད་རིམ་
ཕྱོན་རྣམས་གཙུག་གི་ཙུང་པན་དུ་བཀོད་དེ་ཅི་གསུངས་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས་
པ་དང་སྐྱབ་བཞིན་པ་ཡིན་ན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་མཁན་སུ་
ཞིག་བྱང་ཡང་དེ་དང་མཐུན་ཐབས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པས་འབྲུག་ལྷན་དེ་ནི་
པོད་ཀྱི་ལྷ་གྲུལ་དུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་ཐབས་ཡེ་ནས་མེད་པས་
ཅི་ཅི་རང་མཛང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་རྒྱ་འདྲེ་རང་ཁོངས་སུ་འཇུག་རྒྱ་ལས་གཞན་
ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱེ་བའི་བསྟན་སྲུང་གྲུལ་ནས་སྤར་ལྷ་བཙུ་
ང་བརྒྱད་ཙམ་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་ཟེན་འདུག་པ་དེང་ལྷག་ལུས་རྣམས་ཀྱང་
བསྟན་སྐོལ་རྒྱན་བཅད་ཟེན་ན་འབྲུག་ལྷན་དེ་ཉིད་ས་སྐྱེའི་སྲུང་མའི་གྲུལ་ནས་
ཀྱང་སྤྱད་ཟེན་ཅིང་། རྗེའི་སྲུང་མའི་གྲུལ་དུ་འགྲོ་ས་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཟད་
གདོན་འདྲེ་འབའ་ཞིག་དུ་བཅི་སྐོལ་ཡོད་བཞིན་པ་རེད་ལ། གལ་ཏེ་འགྲོ་ན་དོ་རྗེ་སྐོ་
ལོད་ཀྱིས་བསྐྱལ་རྒྱུར་ཐེ་ཆོམ་མེད། དེ་བཞིན་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན།
དེར་བརྟེན་དོལ་རྒྱལ་དེ་ཉིད་པོད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྐྱེ་དང་ཁྱད་པར་ཆོས་བརྒྱུད་བཞིའི་
བསྟན་སྲུང་ཁུངས་ནས་བྱད་ཟེན་ན་བསྐྱུང་བའི་བསྟན་པ་མེད་པས་བསྟན་སྲུང་དུ་
མི་རིགས་ལ། དེ་ནི་འབྲུག་ལྷན་རྗེས་འབྲངས་པའི་ལྷོ་གོས་སྲུང་མཁན་ཞིག་ནི་
ཡིན་སྤྱི། དེ་ལྷ་བྱའི་འབྲུལ་ལྷན་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་སྟོན་ལམ་ལོག་པའི་རྒྱ་
འདྲེ་ཁོངས་གཏོགས་ཤིག་ཡིན་པ་ནི་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་རྗེ་གསལ་རྗེ་ཟབ་དུ་འགྲོ་

བཞིན་པ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཆོས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་དཔྱད་དེ་བ་དེའི་ནང་ཤུགས་ལྷན་
རྒྱ་འདྲེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཤུགས་གསལ་བསྐྱགས་དགོས་ཤུགས་བརྗོད་བ་ལྟར་
གསལ་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད་དོ། །

ཁྱད་པར་དུ་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་སྐོང་དོལ་སྐྱ་མ་རེན་
པོ་ཆེའི་ ༡༧༡༩-༡༧༤༥ ཞལ་ནས་ཀྱང་། དེང་སང་སྟོགས་མའི་དུས་འདིར་སྐྱེ་རྒྱ་
བསོད་ནམས་དམན་པས་སྤང་མའི་ཆོགས་ལ་ཡིད་རྟོན་མང་བས་དེ་དག་སོ་སོའི་
མཆའས་དབྱེ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་
སྤང་མ་སོ་སོའི་དབྱེ་མཆའས་འབྱེད་དེ་གངས་འདྲན་དང་དོགས་གཅོད་མཛད་པ་ལ་
ཤུགས་ལྷན་འཁོར་བཅས་གངས་འདྲན་དེའི་ནང་བགྱངས་པ་ལྟ་ཅི་སྤྱིང་སྤྱིང་ཅམ་
ཡང་གནང་མི་འདུག་ན་ཤུགས་ལྷན་འཁོར་བཅས་བོད་ཀྱི་ལྟ་སྤྱང་ཁོངས་སུ་འང་
ཚུད་མི་འདུག་པས་རྒྱ་འདྲེ་མིན་ན་གཞན་ཅི་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་གཙུག་
རྒྱུ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ ༡༧༡༣-༡༧༤༣ ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ལྷ་བ་
སྐོང་ལྷག་གཉིས་བརྒྱལ་བར་བཀའ་སློབ་སྤྲོད་དོན།

ཆོས་སྐོང་ཡང་ཆོས་སྐོང་གི་མིང་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཡོང་། རྗེ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ་སློབ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མགོན་ཆོས་རྣམ་སྲས་
གསུམ་གྱིས་ཆོག་ཅེས་དང་།

བཀའ་ཤེས་ལྷན་པོ་བ་ལ་ཆོས་སྐོང་གསར་བ་འདིས་ཕུང་ལ་འདེབས་ཀྱིན་
ཡོད་པས་བཞུ་ཆེན་སྐོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོང་དེས་
ཆོག་དེ་མིན་གྱི་འདྲེ་ངན་གསར་དུ་བསྟན་ན་མི་ལེགས་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་བྱས་
འགྲོ་བས་ཁྱེད་ཅག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་ནན་ནན་བྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་ནན་
ནན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཕུང་ལ་སྤྱིང་ཚུལ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱུང་བ་རེད། འདིའི་སྐོར་

རྒྱལ་པ་ཉན་འདོད་ན་ཚེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་དོལ་རྒྱལ་
སྐོར་གྱི་གསལ་བཤད་དེའམ་རྟོགས་བརྗོད་དེ་ཉིད་དུ་གཟིགས་པར་འཆམ། ཡང་
དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

༣ ན་མོང་རྩ་མགིན་གྱི་སྐུ་བ་པ་འཆོགས་སྐབས་དོལ་རྒྱལ་གྱི་མིང་དངོས་
སུ་སྒྲོས་ནས་རྫོག་པ་བྱས་པ་རེད། ཅེས་གསལ་བར། དེ་དུས་དོལ་རྒྱལ་བསྐལ་མ་
ཐུབ་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དང་རྩ་མགིན་གཉིས་ཀྱིས་པ་རྒྱུད་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནམ།
ཡགོང་ས་ལྷ་པ་དང་། སྤེན་སྲིད་གཏེར་བཏོན་དང་བཅས་པས་ལས་སྐྱོར་མཛད་ནས་
བསྐལ་ཅིས་མཛད་ནའང་བསྐལ་མ་ཐུབ་པའི་མཐར་འཕྲིན་བཅོམ་མཛད་དགོས་པ་
བྱུང་བ་མ་དགོངས་པ་ག་ལ་མིང།

དེའི་ལན་དུ། རྒྱལ་སྤྱོད་འདི་རྩི་ཆེ་མཐུ་ཆོད་ཅལ་མཐུ་ཅལ་འགུན་རྒྱ་
བྲལ་བས་རྟིང་ཚེས་བྱེད་ལུགས་ལ་བསྟུན་དེ་བཤ་ཆེན་བསྟན་པའི་དབང་ལྷག་
༡༩༥༥-༡༩༩༩ སོགས་རྒྱ་ཆེན་དང་མི་ཆེན་མང་པོ་སྐྱ་སྒོག་བཀོངས་ལུགས་
བཤད་པ་བདེན་པ་ཡིན་ན། ཡསྐབས་མགོན་ལྷ་པ་དང་། བཙུ་གསུམ་པ། བཙུ་
བཞི་པ། ཁྱི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྷན་བཅས་ལ་རྣམ་པར་འཆོ་བར་སེམས་ཀྱང་
བཀོངས་པ་ལྟ་ཅི་བ་སྐྱ་ཅམ་ཡང་བཏོག་མ་ཐུབ་པ་ག་རེ་བྱས་སོང་། དེ་བཞིན་ས་སྐྱ་
ངོར་མཁན་ཆེན་ཞིག་གིས་ས་སྐྱའི་མགོན་ཁང་དུ་བརྒྱ་སྐོར་ནང་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྷན་བསྟན་
གསོལ་དུས་གཅིག་ཏུ་བཀག་པ་དང་། ཡསྐབས་རྩི་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེས་
༡༩༠༩-༡༩༩༢ མཆོ་བརྒྱ་དགོན་དུ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྷན་སྐྱ་བརྟན་མི་ཆོད་ཅམ་ཡོད་པ་
བཞིགས་ནས་དེའི་ལུས་དུ་རྩི་ཆེ་གྱི་ལོད་གྱི་སྐྱ་བརྟན་བཞེངས་པ་དང་། དེའི་ཞབས་
མནན་དུ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྷན་གྱི་འབྲ་གཞུགས་བཅོས་པ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་ཡང་། དེ་རྣམ་
གཉིས་གྱི་སྐྱ་ལ་བ་སྐྱ་ཅམ་ཡང་གཡོ་མ་ཐུབ་པ་ག་རེ་བྱས་སོང་། མི་ཉམ་རྒྱུད་གིས་

གསོལ་མཆོད་ཉིན་ཤིང་ཆད་ནའང་བཀའ་ཆད་བྲག་པོ་སྐབ་ལྷགས་བཤད་པ་བདེན་
བ་ཡིན་ན། ཕྱིར་སྤྱང་གི་མ་ཐུབ། ཉང་པག་པ་རྒྱུད། ཟེར་བ་དེ་རང་ཆགས་ཀྱི་མི་
འདུག་གས། རང་སྦྱོན་རི་ཅམ་མ་མཐོང་གཞན་སྦྱོན་པག་ཤིག་ཅམ་མཐོང་བས་མ་
བཟོད་པ་དེ་ཅི་ལས་བྱུང་ངམ་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག ། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པའི་
སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལས་པར་སྦྱོས་ཤིག

སྤར་ཤུགས་ལྷན་གྱི་མཐུ་ཁུས་དང་གཟི་བརྒྱུད་དེ་བཞིན་དེང་འདུག་གས་
མི་འདུག་ཁྱོད་ཆོས་ལེགས་པར་སྦྱོས་ཤིག སེ་ར་སྤོམ་ར་ཤུགས་ལྷན་སྦྱུ་རྟེན་ལ་
ཤུགས་ལྷན་ཐེབས་མ་ཐུབ་པས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བློས་དགོས་པ་ག་རེ་བྱས་པ་རེད། ད་
དྲུང་ཡང་ཤུགས་ལྷན་བསྐྱལ་བའི་རྟགས་མཆོན་རེ་གསལ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཁྱོད་
ཆོ་འཆོབ་མི་དགོས། རིམ་པས་མཐོང་འོང་བས་དེ་དུས་མ་འགྱུར་ཅིག ཡང་དེར།

༤ རང་རེར་ད་ལྟ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མེད་པའི་ཁར་ད་དྲུང་
གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་སྒྲ་ཆོགས་ཡོང་དང་ཡོང་
བཞིན་ཡོད་པ་འདི་རང་རེས་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་ཐུབ་དགོས། ཞེས་སོགས་
འཁོད་འདུག་མོད། དེ་ལ་དང་པོར་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱལ་ཁ་དེ་གང་ཡིན་མི་མང་གིས་
ཏ་གོ་དགོས་པ་རེད་སྟེ། གཟུགས་མེད་དེ་སྤྱང་མ་རྒྱལ་ཆེན་ལ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་
པར་མངོན་ལ་གཟུགས་ཅན་དེ་སྤྱུ་ཡིན་ནས།

ཞེས་འཁོད་པ་འདིའི་ལན་དུ། རྒྱལ་མཆོག་འདིས་དབུ་འཁྲིད་པའི་གཞུང་
འབངས་ཀྱི་མཐུ་ལས་ཁྱེད་ཆོ་ཡང་བོད་མི་མཉམ་དུ་མཉམ་ཟ་མཉམ་འཐུང་སོགས་
ཁེ་པན་མཉམ་དུ་སྤྱད་ནས་ད་དྲུང་བོད་མིའི་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱལ་ཁ་ཏ་མ་གོ་བཞི་
ཆོངས་གཉིད་མཐུག་ཆེ་བས་སངས་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ངེས། རྟག་པར་རང་ཉིད་ཁོ་
ན་ལས་སྤྱི་པའི་དོན་ཆེན་ལ་བསམ་གཞིག་ཡེ་ནས་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཟ་ཁ་

ནང་བསྟན་དང་སྤྲིང་ཁ་ཕྱི་བསྟན་བྱེད་པ་གང་རུང་གི་རྟགས་གསལ་པོར་བསྟན་པ་
རེད། གཞུགས་མེད་ཀྱི་འགལ་རྒྱུ་དེ་ཤུགས་ལྡན་ཡིན་པ་ཁྲིད་ཆོས་གོ་རྟོགས་སྤྱབ་
འདུག་པ་ངོ་མཆར་ཆེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་འགལ་རྒྱུ་དེ་རྒྱ་དམར་གཞུང་འཛིན་པ་
ཡིན་པ་ད་དུང་ཡང་ཉ་མ་གོ་བ་ནི་དེ་དང་ལག་སྒྲིལ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཞིག་མ་ཡིན་
ནམ། གཅིག་བྱས་ན་ཁྲིད་རང་ཆོ་ཡང་གཞུགས་ཅན་དེའི་ཁོངས་སུ་ཚུད་པ་མིན་
ནམ་སྟམ་པའི་གཞིང་ངོས་ལེན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྤྲིད་ཀྱི་རེད། དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

༥ མཐར་ཐུག་རྒྱལ་ཁ་དེ་དབྱུ་མའི་ལམ་ཁར་ཐུག་པེ་ཅིན་གཞུང་ལ་མགོ་
བཏགས་ཁུ་རྒྱ་དེ་ཡིན་ནམ། དེ་ཡིན་ན་ནི། གཞུགས་མེད་རྒྱལ་ཆེན་གྱིས་བར་ཆད་
གཏོང་མི་སྤྲིད་པ་མིན་པར་གོ་དགོས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སྤང་མ་རྒྱལ་ཆེན་ནི་བོད་རང་བཅན་གཙང་མའི་ཕྱོགས་ལ་འཕྲིན་ལས་ཆེས་ཆེར་
སྤྱབ་མཁན་གྱི་སྟུང་ཞིག་ཡིན་པར་འདུག་པས་དབྱུ་མའི་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་
རྒྱལ་ཁ་དེ་ལ་བར་ཆད་ཅིས་ཀྱང་གཏོང་ངེས་པར་སེམས།

ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་དེའི་ལན་དུ། ཉེ་ཆར་དོན་ཚན་ལྗེའི་ནང་གི་དབྱུ་མའི་
ལམ་ཞེས་པ་དེས་རྒྱ་དམར་གཞུང་ལ་གཞིན་ཤུགས་ཆེ་བ་དང་ཁྲིམས་ཚུད་བགྱིས་
ན་རྒྱལ་ཁ་རང་ཕྱོགས་ལ་འཕྲོས་རྒྱུའི་ཆེག་གནད་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་
རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་དེ་ལ་དོགས་གནད་ཆེ་ཤོས་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཁྲིད་ཆོས་
ད་དུང་ཡང་མ་ཤེས་པ་སྤྲོད་ཆེ། དོན་སྤྲིང་ལ་རྒྱལ་མཆོག་འདིའི་འཆར་གཞི་གང་
བཏོང་ཡང་དེ་ལ་འགོག་རྒྱུ་གྱི་དགོས་གཏམ་སྟེ་ཆོགས་བཀའ་མས་པ་དེ་བསྟན་སྤང་
ཤུགས་ལྡན་གྱིས་ཆེད་བཅོས་བྱས་པ་ལས་པན་ཐོགས་བྱས་པའི་དོན་ཚན་སྤྲིད་ན་
བསྟན་དུ་མེད། ཤུགས་ལྡན་དེ་རང་བཅན་གཙང་མའི་ཕྱོགས་ལ་འཕྲིན་ལས་སྤྱར་
བ་ཡིན་ན་རང་བཅན་ཅོལ་སྤྱབ་བྱེད་མཁན་སུ་རེད་འདུག ཤུགས་ལྡན་དེ་ཆེག་

བསྐྱེལ་གཏོར་བཞིག་གཏོར་མཁན་ཡིན་པ་སྤྲོ་ནས་ད་བར་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གསལ་བཞིན་པ་རེད། ད་ལྟ་བར་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ལ་བོད་དོན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་དགུང་ལ་བསྐྱེལ་ཏེ་རྒྱ་དམར་གཞུང་ལ་གཞོན་ཤུགས་འབྲམས་གྲས་པ་དེ་སྤྲོས་བཅོས་འདུག་ཆོས་ཀྱིས་འཆོ་བ་དབྱིན་ལན་སྒྲུལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དང་། གངས་ཅན་སྤྱལ་སྒྲུ། བག་སྐོམ་སྤྱལ་སྒྲུ། དཔོན་གསར་སྤྱལ་སྒྲུ་དེ་བཞི་རེད་པས། ཁྱོད་ཆོས་སྒོ་གཏད་བྱ་ཡུལ་ནང་རང་བཅན་ཚེལ་སྒྲུབ་བྱེད་མཁན་སུ་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་དམར་གཞུང་དང་དེའི་རྒྱུ་འབྲས་རེ་བྱུང་མ་གཏོགས་པའི་འཛམ་གླིང་གཞུང་འབངས་ཡོངས་ཀྱིས་དངོས་བརྒྱད་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་རང་ཅག་གི་ཅ་དོན་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་ལངས་བྱུང་བ་བཅོ་མཁན་སུ་རེད། ག་དུས་ཡིན་ན་ཡང་འ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བོད་གཞུང་ལ་རྒྱབ་གཏད་བྱེད་མཁན་དེ་ཆོ་སུ་རེད། འ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བོད་གཞུང་ལ་རྒྱབ་གཏད་བྱེད་མཁན་ལ་འཕྲིན་ལས་སྤྱར་མདོག་ཁ་པོ་དེས་རང་བཅན་ཕྱོགས་ལ་འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་གྱི་ཡོད་རེད་པས། རང་བཅན་སྒྲུབ་མཁན་ལ་རྒྱབ་གཏད་དང་བར་ཆད་གཏོང་ན་རང་བཅན་ལ་འཕྲིན་ལས་སྤྱར་བ་ཟེར་གྱི་ཡོད་དམ། ལྷང་གཉིས་སྒྲེལ་གཉིས་ཅན་དན་བྱེད་ཆེལ། །ཞེས་པའི་མི་ལྟས་དེ་བྱུག་ས་ཁྱོད་ཆོ་ལས་ལྟག་པ་གཞན་སུ་ཡོད་སོམས་ཞིག་དོན་ཆུན་ལྟ་པོ་དེ་མི་མང་ཡོངས་ལ་སྤྲོད་གྱི་ནམ་དཔྱོད་འཕེལ་བའི་སྤྲད་དུ་གདམ་ང་བྱ་རྒྱ་སྒྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐག་བཅད་ནས་བཅོས་པ་མིན་པས་རོ་མ་མཐོང་གོང་ནས་དུ་མི་དགོས།

༤ དོལ་རྒྱལ་བསྐྱེན་གསལ་བྱས་ན་བོད་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་བསྐྱེན་སྤྲོད་གཉེར་དུ་གཏད་པའི་སྤྲང་མ་དམར་ནག་གཉིས་དང་། རི་བོ་དགའ་ལྷན་པའི་བསྐྱེན་སྤྲང་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་ལ་པོག་སྤྲུག་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཅེས་སོགས་གསལ་བར་སྤྲང་མ་རྒྱལ་ཆེན་བསྐྱེན་པས་རང་གི་འཕྲིན་ལས་

ལ་གཞོད་དགོས་པའི་རྟ་སའི་ལྟ་འདི་ལ་ཕོག་ཐུག་འགྲོ་གི་ཡོད་ཤིང་ཆེའང་དཔལ་
ལྡན་ལྟ་མོ་དཔག་ཐོར་མ་དང་དཔ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཕོག་ཐུག་ཏུ་འགྲོ་བ་གཏན་
ནས་མི་སྤྲིད་ལ། ཕོག་ཐུག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པར་གནས་ཆུང་གིས་གསུངས་ཀྱི་འདུག་
ཟེར་བ་ཅུ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྲོ་བ་དཔྱོད་ལྡན་ཀྱང་གིས་ཉོགས་ཐུབ།

ཅེས་པའི་ལན་དུ། ཁྱེད་ཆོས་རྣམ་ཉོག་གིས་བཅོས་ནས་རྣམ་ཉོག་གིས་
ལན་འདེབས་བྱས་པ་ནི་རང་ཉིད་ངལ་བ་ཅུ་ཟད་དོ། །དོན་སྤྲོད་སྤང་མ་དཔར་
ནག་གཉིས་ལ་ཕོག་ཐུག་སོང་བ་ནི་འདིའི་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ལ་ཁྱེད་ཆོས་མངོན་
སུམ་དུ་ཡང་མཐོང་ཡོད་པས་མངོན་སུམ་དུ་བསྟོན་པ་ནི་གོང་གི་ཡང་ཅོད་ཆེར་མི་
འོས་སོ། །ཁྱེད་ཆོས་སྤར་བསྟན་སྒོལ་ཡོད་པའི་སྤང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མ་འགྲིགས་
པར་ཤུགས་ལྡན་ལ་སྒྲོ་སྤྲོད་བྱང་གསུམ་བཅོལ་ནས་སྤང་མ་གཞན་ལས་སྟག་པར་
ཆེད་བསྐྱབས་བྱས་པའི་དགོས་པ་ལྟག་པོ་ག་རེ་བྱུང་སོང་། ད་ཆ་ཁྱོད་ཆོ་སྤར་ནས་
ཕོར་བ་བརྒྱགས་ས་ལའང་སྤྲོད་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཆག་ག་ཆོད་ཕོག་སོང་། ཁྱོད་
ཆོ་ནང་པའི་ཐུ་པོ་ཆེར་སྒྲོམ་པ་བཞིན་གདོན་འདྲེ་དེ་འབྲ་བའི་སྟོག་དབང་ཉོད་ནས་
སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཅ་འགལ་སོང་བ་དེས་སྤང་མ་དཔར་ནག་གཉིས་དང་
དཔ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཕོག་ཐུག་དེ་ལས་སྟག་པ་ག་རེ་ཡོད་རེད། དུས་གསུམ་གྱི་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུགས་ཁྲིལ་དགོས་པ་དེ་རེད། ཕོག་ཐུག་གཏོང་ན་རྩོ་
དང་དབྱུག་པ་འཁྱེར་ནས་གཏོང་དགོས་པར་བསམ་ཀྱི་འདུག་གམ། བྲ་གཞོན་མང་
པོ་རང་དགོས་བསྐྱབ་པ་སྟོབ་གཉེར་བྱ་རྒྱ་སྟོད་ཡངས་བཏང་ནས་མི་དགོས་པར་
ཤུགས་ལྡན་གྱི་སྟོག་དབང་ཞུས་པ་དང་། བསྟན་སྐྱབ་དང་སྒྲ་གསོལ་ལ་བྲེལ་བའི་
དགོས་པ་ག་རེ་བྱུང་སོང་ངམ། མཐའ་མ་རང་ཉིད་ཆོས་བྲ་དང་བྲལ་དགོས་ཆགས་
པ་དེ་ད་དུང་མ་ཤེས་སམ། རྒྱས་པ་གོང་དུ་གསལ། དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

༥ ག་ལེར་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་པན་མ་ཐོགས་པར་དེ་འབྲེལ་ག་
བསྟེན་དགོས་པ་འདི་ཞབས་འདྲེན་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསལ་བར་འདི་ལ་འདི་
སྟུང་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་ཞིག་བསྟེན་པས་ཞབས་འདྲེན་ཡིན་
དགོས་ན། སྤང་མ་དམར་ནག་གཉིས་བསྟེན་པས་ཞབས་འདྲེན་ཡིན་ནམ། འབྲས་
སྤངས་པས་གནས་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་སྤང་ནས་དམ་ཅན་བསྟེན་པས་དམ་ཅན་ཆོས་
རྒྱལ་གྱིས་པན་མ་ཐོགས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཀྱང་དོགས་པ་སྐྱེའོ། །

ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་དེའི་ལན་དུ། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ནི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་
པའི་བསྟེན་སྤང་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་པར་དུ་དགའ་ལྡན་དགོན་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་
པས་ཆེད་དུ་བཅུགས་པའི་སྤང་མའི་གཙོ་བདག་དང་འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་སྤང་མ་ཡིན་པས་བསྟེན་སྤྱབ་ཏུ་མི་འོས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱེད་ཆོས་དམ་ཅན་ཆོས་
རྒྱལ་གྱི་བསྟེན་སྤྱབ་བྱས་སྤྱོད་ངམ། དེའི་སྲོག་དབང་ཏུ་སྤྱོད་ངམ། རྩ་བསྐྱེད་རྒྱས་
པ་ཆག་མེད་གཏོང་གི་ཡོད་དམ། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དོན་དུ་གཞན་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་
བྱེད་བྱུབ་གྱི་ཡོད་པས། ཤུགས་ལྡན་ནི་བསྟེན་སྤང་གཞན་ལས་མཐུ་སྟོབས་རྩ་
དང་བྲལ་བ་དང་འཕྲིན་ལས་སྤྱར་བ་དང་སྟོགས་མའི་དུས་འདིར་ཤུགས་ལྡན་བསྟེན་
པའི་དུས་སུ་བབས་ཤུགས་དང་དེ་མ་བསྟེན་ན་དགེ་ལྡན་པ་མགོ་མི་ཐོན་པ་སོགས་
གྱིས་རྒྱན་སྟོང་ཆུའི་ལྷ་བ་ལྟར་བསྐྱུགས་ནས་བྲན་རྒྱ་དང་བསམ་རྒྱ་ཤུགས་ལྡན་
ལས་མེད་པས་འདིས་ཤུགས་ལྡན་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ལས་ལྷག་པ་བཀྱར་ཉེ་ག་
འཐམ་རུས་འཐམ་བྱེད་པ་དེ་ལྷག་མ་མཆིས། དེ་ནི་དགེ་ལྡན་པ་སྤྱི་དང་རྒྱུ་པར་
དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་ཞབས་འདྲེན་དང་གཞན་པའི་གྲ་པའི་ཞབས་འདྲེན་རེད། ལྷ་
ཆོས་དང་འདྲེ་ཆོས་ངོ་མཁེས་པའི་རྟགས་མཆན་རེད།

སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་གཉེར་དུ་གཏད་པ་བཞིན་དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་པ་

ཆགས་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤང་མ་དམར་ནག་གཉིས་བསྟེན་སྟོལ་མ་ཉམས་པ་ཡོད་
ཀྱང་ཁྱོད་ཚོས་བྱེད་ལུགས་སྟོག་གཏད་ལྷན་པ་དང་། བསྟེན་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་མེད་
ལ། ལྷ་རྟེན་བཞག་ནས་ལྷག་གསར་ལ་ཏལ་རྒྱགས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་མེད། འབྲས་
སྤངས་པ་བྱིངས་ནས་གནས་རྒྱུ་ཚོས་སྤྱོད་བསྟེན་སྟོལ་རྩེ་འཇམ་དབྱངས་ཚོས་
རྩེས་བཀའ་བསྐྱོས་བཞིན་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བ་དང་འཕྲིན་བཅོལ་གཏོང་བར་འགྲོ་
བ་སོགས་ལས་ཁྱེད་ཚོ་ནང་བཞིན་སྦྱབས་བཅོལ་དང་སྟོག་དབང་ལྷ་སྟོལ་གང་
ཡང་མེད་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཡང་མེད། སྤང་མ་བསྟེན་ནའང་ཁྱེད་ཚོ་དང་འབྲེལ་མེ་ཡོད་།
སྦྱབས་འགྲོའི་གནད་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་ཀྱང་
འཆལ་མི་ཡོད་ལ་སྤང་མ་ཀྱན་ལས་ཁྱེད་ཏུ་འཕགས་ཚུལ་བསྐྱགས་ཏེ་གཞན་ལ་
མགོ་བསྐྱོར་ཡང་གཏོང་མ་ཡོད་།

རྩེ་འཇམ་དབྱངས་ཚོས་རྩེས་འབྲས་སྤངས་ཕྱག་བཏབ་ནས་བཀའ་བསྐྱོས་
གང་ལ་མཇུག་པ་དེ་བཞིན་ཚོས་སྤྱོད་ལ་ཚོས་སྤྱོད་ཏུ་འདྲུའེས་བསྟེན་ནས་འཕྲིན་
སྦྱལ་བྱས་པ་ལས་དེའི་བསྟེན་སྦྱབ་དང་སྟོག་གཏད་དང་ཆེ་རེ་དང་ཞག་རེའི་
གསོལ་མཆོད་བྱ་རྒྱའི་དམ་ཆོག་རང་གིས་བཟུང་གཞན་ལ་བསྐྱགས་པ་སོགས་
འདྲེ་ཚོས་བྱེད་སྟོལ་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། སོ་སོའི་རྣམས་པ་འཆམས་པའི་འཕྲིན་
ལས་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ལྷ་འདྲེ་གཞན་ལ་རེ་སྟོས་བྱེད་དགོས་དོན་མེད། མཐུ་
གང་ཆེ་དང་འཕྲིན་ལས་གང་སྤྱར་གྱི་འཆལ་གཏམ་རྩེས་སུ་རྒྱགས་ཏེ་དེའི་དམ་
ཆོག་བསྐྱགས་པ་སོགས་སྦྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བ་བསམ་བཞིན་ཏུ་
མི་བྱེད་པས་སོ་སོག་མཉམ་ཏུ་ཆ་བྱ་འཕེན་ཐབས་མ་བྱོས། ཁྱེད་ཚོ་ནི་ལུགས་ལྡན་
དེ་ཉིད་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འཇམ་དབྱངས་རྣམས་འཕྲལ་དང་དགོ་ལྡན་པའི་བསྟེན་
སྤང་འགན་རྒྱ་བལ་བ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་སྤིར་སྟོག་བྱེད། ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྦྱབས་

འགྲོའི་གནད་དང་དགོ་སྒྲིག་སྤང་སྤང་ཅམ་ཡང་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་འད་ཁྱི་དང་སྒོ་
བ་འཕྲད་པ་ལྟ་བུ་སྒོག་དབང་འཛེམས་མེད་དུ་བསྐྱར་ནས་ལུགས་ལྟན་གྱི་སྒོག་ཉིད་
དེ་དག་ལ་སྟེར་ནས་གཡོག་དུ་བཅུག་པ་ནི། ཀླང་པ་ཆ་དུས་ལྟ་མོ་ལྟ་མོ་གོག་བྱས་
ཟེར་བ་དང་འདྲ་བར་ཁས་སྤང་སྤང་སྤང་འགལ་མ་ཟད་དགོ་སྒྲིག་པའི་ལྟ་སྤྱོད་དེ་
ཅམ་ཡང་མ་གྲོ་ཞིང་མ་ཤེས་པ་ལ་དགོ་སྒྲིག་པའི་ལྟ་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུམ་བསྐྱེད་
མེད་པར་བཟུང་དགོས་ཀྱི་དམ་ཆོག་བསྒྲགས་པ་དེ་ཡང་ཁྱི་ལ་དབང་བསྐྱར་གྱི་
དམ་ཆོག་བསྒྲགས་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག་དེ་འདྲ་བ་ལ་སྤང་མ་དམ་
ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་པན་ཐོགས་མེད་ཁར་དགོ་སྒྲིག་པའི་གལ་ནས་འབྱུང་ཉན་ཡོད།
ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

༡ ཁྱེད་རང་པལ་པ་ཆོའི་ནང་ནས་ཀྱང་དོལ་རྒྱལ་བསྟན་གསལ་བྱས་ན་
ཆོང་ལམ་འགོ་འདུག་བརྗོད་མཁན་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་དཔྱད་ཆ་ཡིན། དེ་ཆོའི་གལ་
ཡག་པོ་མ་རེད། ཅེས་གསལ་བར། ལྟ་བསྟན་པ་ལ་བསྟན་ལུགས་སྤྱོད་ཆོགས་ཡོད་
པ་མ་དགོངས་འདུག་གཞུང་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་
ནའང་དཔལ་འབྱོར་མེད་ན་མ་ཁུས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཆོང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད།
ས་པཎ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། ཁོར་གྱིས་འབྱོར་ན་སྟོབས་ཀྱང་འཕེལ། ཁོར་མེད་པ་ལ་
སྟོབས་ཀྱང་འབྱེ། ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

ཅེས་འཁོད་འདུག་པ་དེའི་ལན་དུ། ཁྱེད་ཆོས་དེ་ལྟར་བསམ་ནས་ཁོར་སྐྱབ་
ཀྱི་ཆེད་དུ་ལུགས་ལྟན་གསལ་དཔལ་འབྱོར་ལ་དགའ་ཞེན་ཆེ་བྲགས་པའི་དབང་
གིས་ལུགས་ལྟན་ནི་ཁོར་སྟོབས་པས་བསྟན་གསལ་གལ་ཆེ་ལུགས་དང་སྒོག་
གཏད་ཞུ་གནད་ཆེ་ལུགས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཐོན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་
ཁོར་རྩམས་ཅན་རྣམས་ལ། འོ་ལུགས་ལྟན་བསྟན་ན་ཆོང་ལམ་འགོ་ཆེ་བ་དང་

ནོར་འཕེལ་བ་འདུག་སྟེ་སྟེ་འཕགས་ལྡན་མ་གཏོགས་བསམ་རྒྱ་བྱ་རྒྱ་མེད་པ་ནི་
རབ་བྱུང་གི་བྱེ་ཅམ་ཡང་མ་གྲོ་བའི་རྟགས་གསལ་དེ་ལྟ་བུ་ཅི་ཡོད། བསམ་རྒྱལ་
དེ་ཅམ་ལས་མེད་ན་སྟེ་དང་མེད་རང་དང་བཅན་སོགས་བསྟན་ནའང་ནོར་འཕེལ་
བ་མང་བས་དེ་འདྲ་བ་དང་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་སོམས་ཞིག་རྒྱལ་བ་འབྲོམ་སྟོན་པའི་
༡༠༠༩-༡༠༩༩ ཞལ་ལྟ་ནས།

ཤར་ཕྱོགས་ན་མ་ཆེན་སྟོམ་ར་ལྟར་འཛིན་ཏེ། དེ་ཡང་འབྲེ་ཡིན། ལྟ་
ཕྱོགས་ན་ཡར་ལྟ་ཤར་པོ་ལྟར་འཛིན་ཏེ། དེ་ཡང་འབྲེ་ཡིན། བྱེད་ཕྱོགས་ནས་གཉན་
ཆེན་ཐང་ལྟ་ལྟར་འཛིན་ཏེ། དེ་ཡང་འབྲེ་ཡིན། རང་ཅག་བོད་ཐམས་ཅད་འབྲེ་མཆོད་
བྱ་བ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལྟ་བུར་ལྟར་འཛིན་པའམ་སྐབས་གནས་སུ་འཛིན་
ཏེ་གསོལ་མཆོད་བྱེད་པ་ནི་འབྲེ་མཆོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོལ་རྒྱལ་
ཡང་ལྟར་འཛིན་པའམ་སྐབས་གནས་སུ་བཟུང་ནས་གསོལ་མཆོད་བྱེད་པའང་འབྲེ་
མཆོད་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་བ་མིན་པ་དོན་གྱིས་བསྟན། དེ་འདྲ་བ་ནི་སངས་
རྒྱས་པའི་གལ་དུ་བསྟན་པ་ནི་ལྟས་ངན་ཡིན་གྱི་ཡག་པོ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་
འབྲོམ་སྟོན་པ་ལའང་སྟོན་བཞིན་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པ་ཐག་ཆོད་དོ། །བཤམ་སྐབས་འཆད་
ཉན་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་སྤང་མ་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་དང་མཐུན་ཡང་ནོར་འཕེལ་བའི་
ཆེད་དུ་སྤང་མ་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པས་ཡག་པོ་ག་ལ་ཡིན། རྒྱལ་བ་
འིན་པོ་ཆེས་མ་དགོངས་པ་ཞིག་ཁྱེད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ལུགས་བཞིན་པ་ནི་སྟོན་པོ་
མངོན་ཆོས་ཆེ་བས་མངལ་ཁྱར་དོལ་བ་ཆེས་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་ལྡན་
བསྟན་ན་ནོར་ལྟ་བུར་འཕེལ་ལུགས་ནོར་རྩམས་ཅན་ལ་ཆེད་སྟོན་བྱས་པ་དེ་
བཞིན་དེ་ལྟར་བསྟན་མཁན་ཆོར་ནོར་ལྟ་བུར་འཕེལ་བ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་
ནི་མཐོང་ཡུལ་དུ་མི་འདུག་ལ། འགའ་ཞིག་འཕགས་ལྡན་བསྟན་ནས་ནོར་རྒྱུད་ཆག་

ཤོར་བའང་རྩིས་ལྷན་ཅིག་བྱང་ཡོད་པས་དེར་བརྟེན་ནོར་ལྷག་པར་འཕེལ་ལུགས་
བརྟེན་པ་ནི་རབ་བརྟགས་འགའ་ཞིག་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་གནད་མ་ཤེས་པའས་
ཤེས་ཀྱང་ཁྱད་གསོད་བྱེད་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་སོ། །ཡང་དེའི་འཕྲོད་ཉིད་དུ།

༤ ལྟུངས་རྩིས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལའང་སྟན་བསྟུལ་གྱིས། ཞེས་
སོགས་བཀོད་འདུག་མོད། འདིའི་ཐད་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལྟུངས་རྩིས་རྩི་རྩི་འཆང་
གིས་གནས་ཚུང་ལ་བསྟུ་བ་མེད་གསུངས་པ་དེ་སྟེ་སའི་གནས་ཚུང་བྱ་བ་འདི་ལ་
བསྟུ་བ་མེད་གསུངས་པ་མ་རེད། གནས་ཚུང་ངོ་མ་གང་ཡིན་དེ་ལ་བསྟུ་བ་མེད་
གསུངས་པ་རེད། ཅེས་སྐྱེད་བཞིན་འདུག།

ཅེས་འཁོད་པ་དེའི་ལན་དུ། གཞན་གྱིས་སྐྱེད་བཞིན་འདུག་ཅེས་པ་སྐྱེད་
མཁན་རང་གིས་བྱེད་ཁ་ངན་གཞན་ལ་དགྱི་བ་དེ་རེད། རྟེན་སའི་གནས་ཚུང་ཐོད་
རྒྱལ་འབངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆང་མས་ཡིད་ཆེས་དང་སྟོབ་པ་འཕེལ་བཞིན་ཡོད་པ་
ལ་ཁྱོད་ཆོ་ཡིད་མ་ཆེས་ན་སྟུག་གྱོད་རེད། ཡང་།

༡༠ སེ་ར་དང་དགའ་ལྷན་སོགས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་བསྟན་མི་ཆོག་པའི་སྐོར་
མིང་རྟགས་བཀོད་པ་མང་ལ་མ་བཀོད་པ་ཅུང་རྒྱལ་སོགས་བཀོད་འདུག་མོད། འདི་
ལ་སྟོང་པོ་ཆེར་མ་མཐོང་། བཅན་ཤེད་ཀྱིས་མིང་རྟགས་བཀོད་བཅུག་པ་དགོས་
པ་ཆེར་མ་མཐོང་། དཔེར་ན། རྒྱ་ནག་གིས་དོན་ཆོན་བཅུ་བདུན་བཀོད་ནས་ཐོད་
གཞུང་ལ་ས་ཡིག་བརྒྱབ་བཅུག་པ་རྩིས་སུ་རྒྱ་ནག་ལ་ཞེད་སྐར་མི་དགོས་པའི་
གོ་སྐབས་བྱུང་དུས་དེ་བཅན་དབང་གིས་ཡིན་པས་ང་ཆོས་ཁས་ལེན་ཐབས་མེད་
ཅེས་འཇོམ་སྐྱིད་ལ་གསལ་བསྟགས་གནང་བ་ལྟར་རེད་སྟེ།

ཅེས་འཁོད་པ་དེའི་ལན་དུ། ང་ཆོ་མི་མང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གདན་སའི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་ས་ཡིག་བརྒྱབས་པ་དེས་རིམ་བར་དགའ་

བ་དང་སྒྲོ་བ་ལྷག་པར་འཕེལ་ནས་མི་ཆེའི་གཟི་བརྗེད་དོམས་ཆོག་པ་བྱུང་བ་ཀྱན་གསལ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱེད་ཆོའི་བཅན་འོག་ཏུ་བཙུག་པའི་གྲ་གཞིན་དེ་དག་མི་ཆེའི་མདུན་ལམ་ལ་རྒྱད་ཆག་དང་བོད་མི་མང་ནང་ཁྱེལ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱིས་འཁྱེད་གདུང་འཕེལ་བཞིན་པ་དེ་ལ་སྟོས་དང་། བཅན་དབང་གཏོང་མཁན་སུ་ཡིན་པ་དེས་ཤེས་ཐུབ། མདོར་ན། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱས་པ་ནི་བོད་མིའི་སློབ་ཆ་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་དང་། གནས་ཚུང་ཆོས་སྦྱོང་གནས་ཚུང་ཆོས་སྦྱོང་མིན་པར་སྒྲིབ་པ་དང་རྟ་སའི་བོད་གཞུང་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྒྱག་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ཆིངས་ཡིག་དོན་ཆན་བཙུ་བདུན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དོན་གྱིས་བྱས་པ་དང་གཞུང་འབྲེལ་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སློབ་གསལ་བསྐྱགས་ཕེབས་པར་དགའ་ལྡན་ནས་མི་ངན་བྱེད་ཆོས་ཆབས་ཆེན་བྱས་པ་དེ་ལྟ་ཡིས། རྒྱ་འབྲེལ་བསྐྱོན་མཁན་ང་ཆོ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། བྱེད་པར་སྒྲིབ་ཅམ་མི་འདུག་པས་བྱེད་ཆོའི་སྒྲིག་མཆང་བརྗོད་ཆར་བ་རེད། དཔེར་ན། ཁྱ་བྱུག་སྒྲིབ་གྲུས་ཁྱ་བྱུག་གི་སྐྱོད་མ་བརྒྱབས་ན་འདབ་ཆགས་ཁྱ་བྱུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན། བོད་པས་བོད་དོན་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱས་ན་བོད་པའི་དགའ་འགྱུར་བ་རེད།

༡༡ བོད་སྤྱི་པའི་དོན་ལ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་འགན་འཁུར་བ་འདི་འདོད་ཀྱི་མེད་ན་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། ཅེས་སོགས་བཀའ་སློབ་གནང་ཚུལ་བཀོད་འདུག་མོད། སྤང་མ་འདི་ཉིད་བསྐྱོན་མཁན་གཞིས་བྱེས་མེར་སྒྲིབ་མི་མང་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་འགན་བཞེས་པ་ལ་གཞན་ལས་བརྒྱ་འགྱུར་སྦྱོང་འགྱུར་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་དང་ཞུ་བཞིན་པ་ལགས། རྒྱལ་ཆེན་བསྐྱོན་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་འདི་བྱང་དོན་ལས་ངས་དོན་ཡིན་པར་སྒྲོ་གཞུ་བོར་གནས་པའི་དཔྱོད་ལྡན་སུས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པར་དགའ།

ཞེས་བཀོད་པ་དེའི་ལན་དུ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ནས་ད་ལྟའི་བར་ཡ་རྒྱལ་བ་
 རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་དང་རྒྱལ་འགལ་རྒྱུན་བསྐྱེད་ནས་ཕྱོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་བཞིན་
 པ་དང་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདིས་ཤུགས་ལྡན་བཀག་པ་ཙམ་ལ་བསྟན་དེ་ཆོས་དང་
 རང་དབང་བཀག་འཁོག་གེད་ལུགས་དང་། བོད་མིའི་ནང་ཁུལ་དུ་གྲག་མིང་གེད་
 གྱི་ཡོད་ལུགས་གྱི་ཆོག་ངན་སྣ་ཆོགས་འཛམ་གླིང་གསར་ཤོག་ཁག་ལ་གསལ་
 བསྐྱགས་དང་ཀམ་བུ་ཁར་ནང་ནས་གསལ་བསྐྱགས་ཆབས་ཆེན་བྱས་པ་དེ་བོད་
 མི་གཞན་ལས་བརྒྱ་འགྱུར་སྟོང་འགྱུར་གྱིས་རྒྱལ་སྐྱོར་བྱས་པ་རེད་དམ་ཞེས་
 འདེན་ཞུས་པ་རེད། ཅས་རང་གིས་རང་ལ་ངེ་བཞིན་ཅིག།

ཁྱེད་ཆོལ་ཤུགས་ལྡན་བསྟེན་གསོལ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་
 ར་ཆོས་དང་བསྐྱགས་པ་བདེན་ཡང་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་དང་མགོ་ཐོག་གི་དཔོན་པོ་
 ལ་ཐུག་པར་སོང་ཞི་བའི་ལམ་ནས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ན་ཁྲིམས་དང་མཐུན་ཡང་ཁྱེད་
 ཆོས་དེ་ལ་བརྩེ་མེད་ཁྲིལ་མེད་གྱིས་སྐྱོན་འདོགས་གྱི་ཡིག་ཆ་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས་
 པ་དེ་རྒྱལ་སྐྱོར་རེད་དམ་རོ་རྟོག་རེད། རྒྱ་གར་གཞུང་དང་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྐྱོར་
 ཁྲིམས་གཏུགས་བྱ་རྒྱུའི་གསལ་བསྐྱགས་དང་ལས་འགུལ་ག་ཆོད་བཀའ་སྟོན་ཡོད།
 དེ་དག་རྒྱ་དམར་གྱི་རྒྱལ་སྐྱོར་རེད་དམ་བོད་པའི་རྒྱལ་སྐྱོར་རེད། ཁྱེད་ཆོལ་གྱི་གཏེ་
 རི་དཔྱིན་ལན་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ཡིན་ན་ཁོ་པས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྤར་ནས་
 རོ་རྟོག་ག་ཆོད་བྱས་ཡོད། ཆོས་དང་རྩ་བའི་གྱེད་མཁན་རྒྱ་དམར་ལ་རོ་རྟོག་
 འཕར་མ་ག་རེ་བྱས་ཡོད་ཅེས་རང་གིས་རང་ལ་དོགས་གཅོད་བྱས་ཤིག། ང་ཆོ་
 རང་པའི་ཆོས་ནི་ཤུགས་ལྡན་བསྟེན་གསོལ་དང་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་
 ཟད། དེས་ཆོས་རྣམ་དག་བསྐྱབ་པར་གཞོན་སྟེལ་གྱི་འདུག་གོང་སྟོས་ལྟར་ཤུགས་
 ལྡན་བསྟེན་ཤུགས་ཆེན་སྤྱི་མོས་ལྡན་པའི་ལྟ་དང་སྒྲ་མ་ཐབས་ཅད་གྱིས་མི་མཉེས་

བ་མཐོང་ཚེས་ལྟར་ཡིན། ཚེས་དད་ཀྱི་བྱ་བར་དག་ཐེར་ལྟར་སེལ་མཛད་བ་ལ་
ཚེས་དད་བཀག་བར་བསམ་ན་ཚེས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྟགས་རེད།

༡༢ མི་ཉུང་ཤས་དེ་ཚོའི་ནང་ཁག་ཅིག་ནི་གནས་སྐབས་གཞན་གྱི་མགོ་
བསྐྱོར་འོག་ཚུད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ལགས། ཞེས་རྒྱལ་ཆེན་བསྟན་
གསོལ་མཆམས་འཛོག་མི་བྱེད་མཁན་ཉུང་ཤས་ལས་མ་བྱུང་ཚུལ་སོགས་བཤད་
འདུག་མོད། ཚེས་ལུགས་བཅན་ཤེད་ཀྱིས་གྲུ་བ་ཉམ་རྒྱུད་མང་པོས་མིང་རྟགས་
བརྒྱབ་པ་མང་བ་དང་མ་བརྒྱབས་པ་ཉུང་བ་ཡོད་ནའང་དེ་ཅུམ་གནད་མི་ཆེ་བར་
སེམས།

ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་དེའི་ལན་དུ། བོད་དུ་སློམ་ཟེན་བ་ལྟར་ཡིན་ལ་བཅན་
ཤེད་དང་མགོ་བསྐྱོར་སྲས་གཏོང་མིན་དེ་ལྟར་ངེ་གསལ་འགྲོ་བཞིན་པ་བྱེད་ཚེས་
མཐོང་ཡོད་ཤག་རེད། རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལ་ཁ་འབྱེད་ནས་གྲུ་གཞོན་
མང་པོ་ཟེར་སློང་དུ་བྱེད་བརྒྱག་པ་དེ་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་བཅན་ཤེད་འོ་མ་དེ་ཡིན་པ་
ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག རྒྱུས་པ་བོད་དུ་བཟོད་ཟེན། ཚེས་ལུགས་ཀྱི་བཅན་ཤེད་ཅེས་
པ་ནི་རྒྱ་དམར་གྱིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཆོག་ཅིག་རེད། ཡང་དེའི་འགྲོམ་ཉིད་དུ།

༡༣ འབྲས་སྤྱངས་གཟེམ་ཁང་གོང་འོག་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ལ་ཐུག་པ་རེད།
མི་གཉིས་མ་འགྲིག་པའི་ཉེར་ལེན་ལས་ད་ལྟའི་འགན་མི་བཟོད་པའི་རྟོག་ཁ་བྱུང་བ་
རེད། ཉུང་ན་གནད་འགག་རྒྱུད་ལ་མང་ན་གནད་འགག་ཆེ་བ་ཞིག་མ་རེད། སྤྱལ་སྤྱུ་
གསལ་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྟེང་ལ་ད་དུང་དགོ་ལྟར་པའི་སྤྱལ་ཆེ་ཁག་དང་མཁས་
གྲུབ་གཉིས་ལྟར་གྱི་དགོ་བཤེས་མང་པོ་ཞིག་དགར་བཟོས་པས་གཏན་ནས་འགྲིག་
མ་སོང་སྟུང། གང་ལྟར་ཡང་མང་ཉུང་ལ་དེ་ཅུམ་གསལ་ཆེ་བར་མ་མཐོང་སྟེ། ཅི་རྒྱུ་
མང་དུ་བསྐྱམས་ན་ཡང་ཁང་པའི་ཀ་གདུང་བཟོས་པར་དཀའ་ཞེས་རང་རེ་ལ་རྒྱུང་

ལྷན་གྲགས་ལ།

ཞེས་འཁོད་པ་དེའི་ལན་དུ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་ཁྲ་བཟོ་མཁན་ཁྱེད་ཚོའི་ཡིད་
 ཆེས་ཅེ་གཅིག་དུ་བྱ་ཡུལ་དེ་ནི་རྩེ་པ་བོང་ཁས་གཙོས་པའི་སྤྲོ་ཆེན་འགའ་ཞིག་གི་
 བསམ་བཏང་བློས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། གཞུང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ལ་དབྱིས་
 ཕྱིན་པའི་མཁས་དབང་རྣམ་པས་བཟོས་པ་མིན་པ་གོང་དུ་ཁྱེད་སྤྲོལ་རྩེ་གསལ་དུ་
 འགྲོ་ངེས། ཁྱེད་ཚོས་སྐད་ཆ་འོད་སྤངས་འདི་ལ་དཔག་ན་རྒྱ་འབྲེལ་སྐབས་བཙུལ་
 བྱས་པའི་རྟགས་གསལ་སྤར་ཡང་སྟོན་གྱི་འདུག་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དཔེ་ནི་ཁྱོད་
 དང་ཁྱོད་འབྲེལ་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་འབྲེལ་བ་རིམ་འཆོག་གས་
 ཏེ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་སློབ་དང་རང་གཞུང་ལ་བྱེན་ལྡོག་བྱས་ཀྱང་རང་
 མགོར་ཐལ་སྐྱགས་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཁྱེད་ཚོའི་མཁས་བྱུང་གཉིས་
 ལྷན་ནི་དབྱིན་ལན་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། གངས་ཅན་སྤྱལ་སྤྱོད་གསོམ་སྤྱལ་སྤྱོད་
 དགེ་བ་ཤེས་བསྟན་དང་། དགེ་ཆེན་ཁྱེད་མི་འཁྲོལ་བའི་སྤྲོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན། ཆ་
 བྱང་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཡིན་པ་རེད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྟོགས་ན་རྩལ་དོང་དང་
 ཁྱེད་པར་མི་སྤང་བས་སྤར་ནས་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་ལ་དེང་སང་ཡིད་ཆེས་འོང་གིད་
 དམ། བོང་བྱ་ལ་གཞོད་པས་རྟ་ལ་མི་གཞོད་པ་བཞིན་ཤུགས་ལྷན་རྩེས་འབྲང་བ་ལ་
 གཞོད་པས་དགེ་ལྷན་པའི་སྤྲོ་སྤྱལ་དགེ་བ་ཤེས་ཆད་ལྷན་རྣམས་ལ་མི་གཞོད་པ་མ་
 ཟད་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

༡༥ གལ་ཏེ་བོད་གཞུང་འདིས་བསྟན་འཕྲོའི་བདེ་དོན་སྐྱབ་འདོད་ན་ནི།
 གཞོད་པ་བྱེད་པ་རྒྱུར་དུ་ཡང་། །སྤྱར་དུ་བསལ་ལ་འདུམ་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་
 གནང་ན་ལེགས་པར་སེམས་ཤིང་། གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཅིག་བརྒྱག་མི་
 འཁེལ་འདུག་ན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་བརྒྱུན་བྱུང་ན་བཟོ་ལྟ་འོར་འགྲོ་བར་ཡོང་།

དོགས། གང་ལྟར་ཡང་ད་ལས་ཀྱི་རྩྭ་ཁ་འདི་མི་ཉུང་དང་མི་ཉུང་ལ་རག་ལས་པ་
ཞིག་མིན་པར་གཏིང་ཅ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པར་འདུག་པས། འདི་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་
ཐུབ་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་འོང་རྒྱ།

ཞེས་འཁོད་པ་འདིའི་ལན་དུ། རང་གཞུང་འདིས་ཉག་ཏུ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་
བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་བཞིན་པ་ཡིན་ནའང་། བྱིད་ཆོས་གདུག་རྩལ་གྱི་བྱ་སྤྱད་མེ་མེ་
ལྟར་འབར་ཏེ་ཆོག་མདའི་དྲག་ཆར་འབབ་བཞིན་པར་བརྟེན་འདུམ་ཐབས་ཅི་ཞིག་
ཡོད། ཉག་ཅན་ལ་ཁྱུ་བ་ལུལ་ན་ནི་དེ་ལས་སྤྱུག་ཏུ་འགྲོ་བ་དེའི་གཤེས་ཀ་རེད། བྱིད་
ཆོས་གཤགས་པ་རྒྱལ་མཆན་སྟོང་པའི་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཁ་སྐྱོབ་ཤོད་བཞིན་ཡིན་ན།
ད་ཁ་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱ་ཡོད་ན་བྱིས་དང་རེད་ཆོས་ལྟ་མོ་བལྟ་ཆོག་རྒྱ་འབྲེའི་རྒྱབ་ཏུ་རྒྱ་
དམར་ལངས་ཀྱི་ཡོད་ན་ད་ལན་ཀྱི་རྩྭ་ཁ་འདི་གཏིང་ཅ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་མོ་ཡིན་པ་
བདེན་པ་རེད། རྒྱལ་ས་ལྡན་འདི་སྤུལ་སྤྱུ་གཤགས་རྒྱན་གྱི་ནམ་འབྲུལ་བརྩམས་ཏེ་ད་
བར་དགེ་ལྡན་པའི་ལྷན་རྒྱུང་མང་པོ་བསྐྱེད་བྱས་ཡོད་ནའང་། ད་ལྟ་གཤགས་རྒྱན་
པའི་ནམ་འབྲུལ་རྩལ་རྒྱབ་དོལ་ཟེན་པས་གཤགས་རྒྱན་དེ་ཉིད་བྱིད་ཆོའི་སྤྱོད་གོགས་
སུ་ཉག་པར་འཐེན་ཐབས་བྱས་པ་ནི་མགོ་རུལ་ན་བས་མ་ཆོར་བའི་དཔེ་བཞིན་རེད།

༡༥ རྒྱལ་ཆེན་བསྟན་པ་སྤྱུ་ལྷ་ལ་གཞོད་ཚུལ་སོགས་འཁོད་པ་ནི། གཞུང་
ཞབས་པའི་སྤང་དོར་བཀའ་སྐྱོབ་ཁྱུ་ས་དེ་ལ་ཁུངས་བཅོལ་ན་ལས་རྒྱ་མཆན་ཆད་
མ་མེད་ལ་རྟ་སའི་དེ་རྒྱ་འབྲེ་ལྟར་བརྩམས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐག་གཅོད་མཁན་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་འདུག་པ་རི་ནས་བལྟས་ན་ཚུ་རི་དང་། ཚུ་རི་ནས་བལྟས་
ན་པ་རིའི་བཟོ་འབྲེ་པོ་དེ་འབྲེ་ཞིག་ཆགས་འདུག་པས་གནས་རྒྱུང་གིས་གསུངས་
ཀྱི་འདུག་ཟེར་བ་དེས་ཁུངས་འབྲེལ་མ་སོང་བར་དགོངས་ན་ལེགས་པར་སེམས།

ཞེས་ཆབས་ཆེ་འདིའི་ལན་དུ། ལྷན་ཆ་གོད་ཚུལ་འདི་ལ་བལྟས་ན་ཡ་རྒྱལ་

མཆོག་འདི་ཉིད་ལ་གཏིང་ནས་ཞེན་པ་ལོག་པ་དང་། སྐྱོན་སྤང་འབའ་ཞིག་ཅན་
 ༡ ཞིག་ཡིན་འདུག་པས་གཏིང་ཅ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་བདེན་པ་འདྲ། དེ་ནི་སྤང་དོར་གྱི་
 ༢ གནས་ཀྱི་ཅམ་ཡང་མ་ཆོར་བའི་ཆོས་གཟུགས་སྤིག་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་སོམ་ཉི་མེ་
 ༣ འདུག གཞུང་ཞབས་པས་སྤང་དོར་བཀའ་སྤོབ་ལུ་ས་ནི་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་
 ༤ པས་འདི་ནི་འཕྲལ་ཡུན་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་མི་བསྐྱུ་བ་དང་མ་ཞོར་བ་མ་ཟད།
 ༥ འཛམ་གླིང་གི་མས་ལྷགས་དང་ཡང་མཐུན་པ་ཡིན། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་ལྟ་
 ༦ བ་ནི་རྒྱ་དམར་གྱི་སྤྱིད་དོན་པ་དང་ཡང་ན་ནང་པའི་ཆོས་པར་བརྩམས་པའི་གཤེད་
 ༧ མ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་དེ་ལས་གཞན་སུ་ཞིག་ཡོད། རང་ཉིད་རྒྱ་འབྲེ་བསྟེན་
 ༨ པ་གསལ་ཐེན་དུ་ཐོན་པས་ན་ངོ་ཆ་བྲལ་ཏེ་གནས་ཚུང་ལའང་རྒྱ་འབྲེ་ཞེས་བསྟོན་
 ༩ བཅུགས་པ་ནི་རྒྱ་མའི་རྒྱབ་ལ་རྟ་ལྷག་ལུ་དུས་ཁོ་པས་མཐོང་ཆད་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་
 ༡༠ ཞེས་དུ་སྐད་སྒྲོག་པ་དེ་བཞིན་རེད། བྱེད་ཆོའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་བརྗོད་ནན་
 ༡༡ ལ་བལྟས་ན་རྒྱ་དམར་གྱི་སྤྱིད་དོན་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་སྟེ། ལས་འབྲས་གྱི་
 ༡༢ གནད་དང་སྐྱབས་གསུམ་བསྐྱུ་མེད་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་དང་
 ༡༣ གདོན་འབྲེ་འབའ་ཞིག་གིས་སྤྱིང་བསྐྱམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་རང་རྟགས་ཤིན་ཏུ་
 ༡༤ གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་སྐྱོག་པ་ཅམ་གྱིས་ཁ་རྟིང་ཆོད་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་ལས་དོན་ཡང་
 ༡ དེ་ཁོ་ནར་བཅམས་དང་ཅོམ་བཞིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ད་དུང་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
 ༢ བརྟན་བཞུགས་འདུལ་གྱི་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་པ་ནི་བརྟན་བཞུགས་ཐོལ་གྱིས་དུག་
 ༣ ལུལ་རྒྱ་རང་རེད། ས་རི་དང་ཚུར་རི་དཔེ་སྤངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཉམ་དུ་ནག་ཅན་
 ༤ སྐྱབ་འདོད་པ་ནི་དབང་པོ་ལྷ་ཀོ་རྫོན་གྱིས་བདུམས་ནས་བསྐད་ཡོད་པ་གོར་མ་
 ༥ ཆག་པས་ན་བ་སྒྲགས་ཏེ་འཛམ་གླིང་གསར་འགྱུར་ཁག་ཉན་པ་དང་ཐག་རིང་དུ་

དོང་སྟེ་གཞན་ལ་འདི་གཏུགས་བཞིན་པ་དང་། རི་ཅེར་འཛེགས་ཏེ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་
བལྟ་བར་གྱིས་ཤིག ཉག་ཅན་སུ་ཡིན་དེ་ནས་ཤེས་ཐུབ། གངས་ཅན་སྤྲུལ་སྤྲུ་དང་
དབྱེན་ལན་སྤྲུལ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལ་སྟོས་ཤིག་དང་། ཁྱེད་ཆོའི་བཀའ་
སྟོབ་ཏུ་སའི་རང་བཞིན་མཐོང་ངེས་དེ་རེད། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྲུ་ཆ་བ་
ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་ལྟ་སྤྲུལ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནང་བའི་རབ་བྱུང་གི་དུར་
སྤྲིག་དེ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྱུང་ན་དངོས་སྤྲིག་རྒྱུང་བར་སེམས་སོ། །

༡༤ འབྲས་སྤྲུངས་སྒོ་མང་གིས་རྒྱལ་ཆེན་བསྟན་གསོལ་མཆོམས་འཛེག་
མ་བྲས་ན་སྤྲིད་སྤྲུག་ནས་བྱུང་རྒྱུར་ཐག་བཅད་ཚུལ་བཞོད་འདུག་མོད། འབྲས་
སྤྲུངས་སྒོ་མང་ལ་དེ་འབྲའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བཅའ་ཡིག་གསར་པ་ཞིག་ཡོད་ན་
མ་གཏོགས་ལ་རྒྱལ་བ་ལྟ་བུ་ལས་མཛད་པའི་འབྲས་སྤྲུངས་བཅའ་ཡིག་ན་རྒྱལ་ཆེན་
བསྟན་ན་སྤྲིད་སྤྲུག་ནས་བྱུང་དགོས་གསུངས་པ་དེ་འབྲ་མེད། རྒྱལ་ཆེན་བསྟན་
པས་དགེ་འདུན་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འགལ་ཚུལ་ཞིབ་བཤད་དགོས་པར་འདུག།

ཅེས་པའི་ལན་དུ། ཁྱེད་ཆོས་སྤྲུ་བཞིན་དེ་དག་ནི་དེར་འདིར་རྒྱལ་བ་རང་
ཉིད་སྤར་བྱོན་པ་ལྟ་བུའི་ལ་རྒྱལ་མཆོག་འདི་ལ་དངོས་རྒྱལ་སྤྲུག་གསུམ་ནས་ངོ་
མྱོལ་གྱི་ཆོག་རྩལ་འཛེམས་མེད་དུ་སྤྲུ་བ་དང་རང་ལུགས་གདན་ས་གསུམ་སོགས་
ངེས་མེད་ཆོས་སྤེལ་གྱི་ཁག་གི་མཆོད་སྤྲིན་གྱི་མངའ་བདག་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་པ་ལའང་
ཆོད་མེད་གྱི་ངོ་མྱོལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱེད་ཁག་ལའང་ངོ་མྱོལ་གྱིས་
ཁོམ་སྒྲོར་བཞིས་ཏེ་དབྱ་གཉེན་གོ་ལྟོག་ཏུ་སྤྲོད་པ་དེ། དགེ་འདུན་གྱི་སྤྲུ་ཁྲིམས་
དང་ནང་ཁྲིམས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་གང་ལ་གསལ་འདུག དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲུབས་མགོན་ལྟ་
པའི་བཅའ་ཡིག་གང་ན་གསལ་འདུག་གམ། དེ་ལྟ་བུའི་འགལ་འདུ་རང་གིས་བྱེད་
བཞིན་དུ་གཞན་ཁྲིམས་འགལ་མིན་པ་ལ་ཁྲིམས་འགལ་དུ་བསམ་པ་ནི་རང་གི་

བྱང་ཁོག་རང་གིས་མ་མཐོང་བའམ་ཡང་ན་ཤེས་དམན་མང་པོ་བསྐྱེད་ཐུབ་ཅེ་
བྱས་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རང་ཆོག་སྒྲ་བྲི་འགལ་བ་ཤ་སྟག་སྒྲ་བ་ནི་སྟོན་གཏམ་མིན་ན་
གཞན་ཅི་ཡིན། མི་མང་གི་བྲག་དང་མཆོད་འབུལ་བྲ་སའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱད་ནས་མི་
མང་ཐམས་ཅད་ཡིད་བསྐྱན་པ་དང་ཁྲིལ་དགོས་པའི་ཆབས་ཆེའི་ལས་དོན་དེ་དག་
བཅའ་ཡིག་གང་དུ་གསལ་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱེད་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་སྤྲུལ་སྤྱད་བྱུང་།
རང་ཉིད་ཁྲིམས་ལུགས་དང་རྒྱབ་འགལ་ཤ་སྟག་བྲས་སྒྲོ་མང་གྲ་ཆང་གིས་
ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་བྲ་བ་ལ་ཉམ་བཤད་འདི་འདྲ་ཤོད་ཤོད་པ་ལ་མཆན་རེད། འབྲས་
སྤངས་སྒྲོ་མང་གྲ་ཆང་ཆགས་ནས་ ༡༩༥༩ བར་ཤུགས་ལྷན་བསྟན་གསོལ་མེད་
ལ་བསྟན་ཆོག་གི་ཡང་མ་རེད། རྒྱུ་མེད་གྲ་ཆང་དང་སྟགས་པ་གྲ་ཆང་། བདེ་ཡངས་
གྲ་ཆང་གསུམ་ག་ཡང་དེ་བཞིན་སྤར་ནས་བསྟན་སྒོལ་མེད་བཞིན་དུ་དཔེ་མེད་
གསར་སྒྲོས་བྲས་ན་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་བཀག་འགོག་བྱེད་པ་འོས་ཤིང་འཆམས་པ་
རེད། དགོ་ལྷན་རིང་ལུགས་ཅི་མ་མེད་པ་འདྲིན་སྒྲིང་ཁོད་དུ་འབྲེམ་ཆོད་བྱེད་པ་ནི་
ནམ་ཡང་མི་ཆོག་ལ། གལ་ཏེ་བྱེད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་དགོ་ལྷན་
པའི་བསྟན་པ་དང་ཡང་འགལ་བ་ལྟག་སྒྲོད་ཡིན་པ་ད་དུང་མ་ཤེས་སམ། བསྟན་
པ་དང་འབྲེམ་ཆོད་གང་ཡིན་དོ་མ་ཤེས་པའི་མཁས་བྲུབ་ཅིག་ཡོད་ན་སྤྱི་ལོའི་རྒྱལ་
མཆན་འབྱར་མཁན་དེ་རེད། བྱེད་ཆོས་རང་གི་ཆོས་དང་དགོན་མཆོག་ལ་ཡིད་
ཆེས་ཞན་པའི་དབང་གིས་ལྟ་གསར་དང་ཨ་གསར་ཐུག་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་སྒྲོས་
བཏང་གི་བྲ་བ་དེ་ནི་ནང་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་དང་འགལ་བས་ཆོས་ཀྱི་གནད་ལ་ཤིན་དུ་
ཚིངས་པའི་ཉུགས་སུ་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག་ཡང་དེའི་འགྲོས་ཉིད་དུ།

༡༥ ཅི་ཙམ་སྟེན་ཞིང་སྐྱགས་པར་གྱུར་ནའང་སྒྲོ་མང་གི་སྒྲ་མ་ལས་

སྤྱི་ཆོས་མ་མཐའ་ཡང་ཐང་གི་དོ་མྱུངས་ནས་རུམ་སྒོ་ལྷུང་ཟེར་བ་ལྟར་མི་མཛད་
དམ་སྟེ།

ཞེས་པ་འདིའི་ལན་དུ། འདི་བྱེད་ཆོ་རང་གིས་བྱས་པ་དེ་སྒོ་མང་པའི་སྒྲ་
མ་ལས་སྟེ་ལ་བྱུག་བྱུག་བྱེད་ཀྱང་འབྱར་བ་ལྟ་ཅི་རང་མཆང་རང་གིས་གསལ་སྟོན་
བྱེད་པ་རེད། རང་གིས་བྱས་པའི་སྒྲོན་དེ་གཞན་གྱིས་བྱས་པར་བསམ་ན་ནི་མཐའ་
མར་ནག་ཉེས་རང་ཐོག་བབས་པ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རེད། དེའི་མཚུག་དུ།

༡༩ རི་པོ་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་ཆེན་པོ་བྲག་སྒོམ་རིན་པོ་
ཆེ་སྒོ་མང་གི་སྦྱིད་སྤྱུག་ནས་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ནམ།

ཞེས་པ་འདིའི་ལན་དུ། འཛེམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་ཆོས་
ཀྱི་མངའ་དབང་བསྐྱར་བ་ལྟམ་མཆོག་འདི་ལ་ནི་བྱེད་ཆོས་བསྒོམ་བ་ནར་གཞོན་
འབའ་ཞིག་བྱས། གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་ལ་རིགས་ལམ་ཅམ་ཡང་མ་ཆགས་པར་
མངོན་པར་སྒོམ་པ་ཆེན་པོ་བྲག་སྒོམ་སྤྱུ་སྤྱུ་ལ་ནི་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་ཞེས་
སྒོ་བཏགས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྒྱུར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་གནད་འགག་གང་དུ་བྱུག་གམ། གྲ་
ཆང་གི་སྒྲིག་ནས་སྤྱད་དང་མི་འབྱུང་གྲ་ཆང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆད་ལས་བྱེད་ཆོས་
བྱས་གཏོགས་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ།

༡༩ བྱེད་ཆོས་དེ་ལྟར་བསམ་སྒོ་ཡེ་ནས་གཏོང་མི་ཤེས་པར་སྐད་ཆ་གང་
འབྲ་ཞིག་བཤད་ནའང་པ་རོལ་པོའི་སེམས་ལ་གཞོད་པ་དང་དགེ་འདུན་སྡེ་དགུགས་
སྤྱུ་འགྲོ་བ་འདི་འབྲ་ཡག་པོ་མི་འདུག་སྟེ། དམ་ཉམས་འགའ་ཞིག་གིས་ལ་གོང་
ས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་སྐྱབས་མཛེས་འཆང་རྣམ་གཉིས་དབར་དམ་ཆོག་གི་
སེལ་བཅུག་པ་འདི་ཅིས་ཀྱང་མི་ལགས་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཉེས་པ་དུ་མའི་སྒོ་མོ་བྱེ་
བ་གསལ་པོ་རེད་པས་དགོངས་པ་ཐབ་བཞེས་གནང་གལ་ཆེ།

ཞེས་འཁོད་པ་འདིའི་ལན་དུ། བསམ་སྒོ་ཡེ་ནས་གཏོང་མི་ཤེས་པའི་སྐད་
 ཆ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དགྲ་གས་རང་གིས་བྱས་ནས་གཞན་ལ་བྱེད་གྱི་འདུག་ཅེས་
 སྤྲོ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དགོད་བྲོ་བའི་རང་བཞིན་རེད། དཔེར་ན། རང་ལུས་ཐམས་ཅད་
 མི་གཙང་བ་འགོས་ནས་སྤྲུམ་གཞན་གྱི་ར་ཅེ་ལ་མི་གཙང་བ་འགོས་པ་ལ་སྤྲུག་བྲོ་
 བྱེད་པའི་སྤྲུམ་མིས་ལྷས་དེ་བྱེད་ཆོ་ལྷ་བྱ་ལ་བསྟན་ཤེས་པར་བྱས་ན་ཁ་ཆེ་ལ་
 ཉེས་ཚུང་བ་དང་། ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་སྐྱབས་རྗེ་རྗེ་འཆང་
 རྣམ་གཉིས་དབར་དམ་ཆེག་གི་སེལ་བཅུག་མཁན་སུ་ཡིན་མིན་དེ་ནས་ཤེས་
 ཐུབ། སྐྱབས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ལ་སྐྱར་འདེབས་བྱེད་མཁན་རྗེ་མང་དུ་སོང་བ་དེ་བྱེད་
 ཆོའི་བརྒྱད་རིམ་ནས་བྱས་པ་རེད་ལ། ད་དུང་ཆོད་མ་ཟེན་ན་དེ་བས་མང་བ་འགོ་
 སྲིད། ཡརྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་ནས་ཆོས་སྲིད་གང་ལའང་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་
 མཁས་པ་ལུ་ལྷ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ན་སྤྲུམ་གྱི་སེལ་བཅུག་པ་དང་དགྲ་གས་
 མི་ཐུབ་ལ་མངོན་གསལ་ཆེ་བས་བྱེད་ཆོས་རི་བོང་གནས་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཁེལ་མ་
 བྱོས། ཡརྒྱལ་མཆོག་འདི་ཉིད་ནི་བོད་རིགས་ཅམ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་མཁའ་དབྱེད་
 ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙུག་གི་ནོར་བུར་བཀྱར་ཏེ་ཅི་གསུང་བདུད་ཅིར་གྱུར་
 པའི་བཀའ་སློབ་ཞུ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་འདི་ཉིད་ལ་དངོས་ལྷགས་བརྒྱད་གསུམ་ནས་
 མཆོན་སློད་བྱས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་བ་སྤྲུམ་བཙས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ཁེལ་བའི་རྒྱ་
 དེ་ལྷག་ཅི་ཡོད། གདོན་འཕེ་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་པ་དེ་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་
 སྐྱོ་མོ་བྱེ་བ་ལས་ཉེས་པའི་སྐྱོ་མོ་བྱེ་བ་མིན་པ་རྒྱལ་ཁམས་སུ་གསལ་བ་དེ་རེད།

༡༠ ཡང་དགའ་ལྷན་དུ་བཀའ་སློབ་བརྒྱད་བསྐྱབས་གནང་ཕྱོགས་སྐོར་
 ལྷ་ཏི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་གོ་བསྐྱར་གནང་ཚུལ་བཤད་འདུག་མོད། རང་རེའི་ཁ་
 དཔེ་ལ། གཏོར་མ་རང་གིས་བཞེངས་ཆབ་གཞན་ལ་བྱན་དུ་བཅུག་ཟེར་བ་ལྟར།

གཏོར་མ་ཁྱོད་ཚེས་བཞེངས་ནས་ཆབ་སྒྲ་ཉི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྲན་བརྒྱལ་བ་ཞིག་རེད་
འདུག སྒྲ་ཉི་རིན་པོ་ཆེར་ཁྱོད་ཚེས་བཞེངས་པའི་གཏོར་མ་དེ་ལ་ཆབ་བྲན་འདོད་
མེད་ནའང་ཚེས་ལུགས་བཅན་ཤིང་གིས་ཆབ་མི་བྲན་ཐབས་མེད་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་
པར་སེམས།

ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཁྱོད་ཚེས་དེ་ལྟར་བསམས་བ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་རྒྱད་
འབྲུགས་པས་འབྲུལ་སྤང་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རེད། དངོས་ཡོད་དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་མཁན་
ཟུར་སྒྲ་ཉི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ཤིག། སོ་སོའི་ཚེས་ལུགས་དང་གྲ་ཚང་ལ་
ལུགས་ཞེན་ཡོད་ན་ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སློབ་དང་སྒྲ་དང་ཁྱེ་རྒྱ་རང་འགན་དུ་བབས་བ་
ཡིན་གྱི་ཕྱི་དུགས་བྱེད་གཏེ་ལ་མཐུན་སྦྱོར་སུས་བྱེད་པར་རུས་སམ།

༡༡ ཡང་བྱི་སྒྲ་བཞི་པའི་གསར་ཤོག་ན། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་ཐ་སྙད་
འདོགས་གཞི་ཆ་ཚང་ཡོད་དུས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་ནས་སྤྱ་
མཐུད་གནས་ཡོད། ཅེས་སོགས་འཁོད་འདུག་པར། སྤྱི་བྱི་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་དང་
ད་ལྟའི་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་འདི་དགོ་ལྷན་པའི་བཀའ་འདྲི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ་མཐུད་
ནས་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་མཐུན་ནས་གཞན་གྱི་དོ་སྤྱད་ཕྱིར་དགོ་ལྷན་
པའི་ལྟ་དང་སྒྲ་མ་ལ་དམའ་འབེབས་པ་དེ་འཕྲལ་དུ་མཆོམས་འཛོག་གནང་ན་ཆབ་
སྤྱིང་ལ་པན་ངེས།

ཞེས་འཁོད་པའི་ལན་དུ། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་སྤྱི་བྱི་གཉིས་གནས་ཐུབ་
པ་དེ་དགོ་ལུགས་པའི་བཀའ་འདྲི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཁྱོད་ཚོའི་བཀའ་འདྲི་ཡིན་པར་
བསམས་ཉེ་དོ་སྤྱད་ཁྱོད་ཚོ་ལ་དགོས་གྱི་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། དེ་ནི་འོང་ཐབས་གཏན་
ནས་མེད། ཁྱོད་ཚོ་ལ་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པས་བཀའ་འདྲི་པར་བསྐྱེད་པ་ལས་ཚུར་
སྤྱི་གཅིག་ཀྱང་བསྐྱེད་མེད་པ་མ་ཟད་གཞོད་ཆབས་ཆེན་པོ་ཚུར་བསྐྱེད་འདུག་པོ་

རོག་ཉིན་པར་གཏོར་མ་མཐོང་བ་དེ་ཉི་མའི་བྲིན་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པར་ཁོ་རང་མིག་གི་
བའི་དབང་གིས་ཡིན་སྟེ་སྟོབས་པ་འགྲན་པ་དེ་བཞིན་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་པས་
བཀའ་བྲིན་པར་བསྐྱེད་པར་མ་ཤེས་པར་ཁྱོད་ཆོས་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་སྟེ་སྟོབས་
སྟེན་པོ་རང་མཐོང་འགྲན་པ་དེ་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཆོའི་འདོད་པ་ལྟར་བྱས་ན་ཆོས་
ལུགས་ཆེག་བསྐྱེད་གཏོར་བཤེག་གཏང་རྒྱ་ཉག་ཅིག་དང་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་པ་
འདྲེ་མཆོད་ཀྱི་རོ་བོར་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཉག་ཅིག་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྗེ་པ་བོང་ཁའི་
རྗེས་འབྲང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་བྲག་གཡལ་རྟོགས་ལྡན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་
ལ་སྤང་བྲག་ཆེ་བས་ཆོས་བརྒྱད་ཆེག་བསྐྱེད་ལ་གཞོན་སྟོན་ཤོར་བའི་སྟོན་གྱིས་
ཕྱིས་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་ཀྱང་ཞེ་འཁོན་ཞི་བའི་དགའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁས་
ཁར་དེ་མཁས་སྤང་བྲག་བྱེད་མཁན་ད་ལྟའང་ལྟག་བསྤང་བ་ཁྱོད་ཆོ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་
ཆོས་ལུགས་རིས་བཅད་དེ་གཞན་ལ་སྤང་བྲག་བྱེད་མཁན་གྱི་ཁ་དབང་ལ་ཤོར་ན་
ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་མཛད་པ་ལས་སྟོང་ས་མི་འབྱུང་བ་དང་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་
པ་དང་བོད་རིགས་ཀྱི་མཐུན་བསྐྱེད་དང་སྟོབས་ཤུགས་ཉམས་ཆག་འགྲོ་རྒྱུར་ལོང་
བས་བཏུས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁམས་གསལ་བེར་བ་དེ་རེད།

ང་ཆོ་བུས་འབྱོར་གྱི་ཐོག་མར་ཆོས་བརྒྱད་ཆེག་བསྐྱེད་བཞོ་མ་ཐུབ་པའི་
དགའ་ངལ་གང་འཆམས་བྱུང་བ་སྟོ་མངའ་ཡོད་བཞིན་པ་འདི་བྲན་པར་གྱིས་ཤིག་
འོན་ཀྱང་ལ་རྒྱལ་མཆོག་འདིས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པ་འབྱམས་ཁྲིམས་པ་དང་
ཐུལ་དུ་བྱུང་བའི་བཀའ་བྲིན་ཉག་ཅིག་ལས་ང་ཆོ་ཆོལ་གསུམ་ཆོས་བརྒྱད་དང་
བཅས་པའི་ཆེག་བསྐྱེད་གྱི་རུས་པ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
དང་མཐུན་པར་བྱུང་ཡོད་ལ། ད་མཁས་བཞིན་རུས་ཤུགས་ཆེག་བསྐྱེད་མཐོ་རུ་གཏོང་
ཐུབ་ན་ཆོས་རྒྱལ་དེ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལས་ལྟག་པ་འོང་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད་པ་འདི་རེད།

ཁྱོད་ཚོས་ལྷག་པའི་བརྒྱལ་ཁྲིམས་མ་བཟུང་ན་རང་ལ་པན་ཐོགས་ཆེ་བས་དེ་དོན་
མཐོ་བསམ་མ་ནོར་བ་གྲིས་ཤིག་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་བ་དང་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་
བ་གཉིས་པན་ཚུན་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་སྤྲོད་ཡིན་པ་ལ་ཚད་བ་མེད་ཅིང་། དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉིད་སྤྲོད་
ལ་བཅངས་ཏེ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གནང་ན་དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་དེ་ལྷག་
མ་མཆིས་ཀྱང་། དེའི་ཆལས་སམ་ཡལ་ག་སྤྱོད་མོ་ཞིག་གི་ཅེར་ཨ་འཐས་བྱས་ནས་
སྤྲུགས་ན་རང་དང་ཡལ་ག་གཉིས་ཀ་གཡང་དུ་བཅུ་རྒྱུ་ལས་མ་འདས་པས་ཁྱོད་ཚོ་
ལ་ངོ་སྤྲོད་མ་བྱས་ཀྱང་སྒོ་པམ་མ་བྱོས།

ལྷན་པོར་ངོ་སྤྲོད་བཀྲིས་ན་སྤོབས་པ་འབྱན། ཟེར་བ་ལྟར་སྤྲོད་དང་
ཁྱོད་ཚོ་འབྲ་བར་ངོ་སྤྲོད་བཀྲིས་བྲགས་པས་འིན་ལོག་འདི་བྱང་བ་རེད། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ཁྱད་པར་གདན་ས་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཚས་བརྒྱད་ཁག་
གཅིག་མཐུན་ཡུན་གནས་ཐུབ་མིན་ནི་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་པའི་ཆབ་སྤྲོད་དང་ལྟུལ་
བ་སྤྱོད་སྤེལ་པའི་བྱོན་གྱི་མཛད་བྱས་ཡུན་གནས་ཐུབ་མིན་ལ་རག་ལས་པ་མཁྱེན་
ལྡན་ཀུན་གྱིས་མཐོང་གསལ་ཡང་ཁྱོད་ཚོ་རང་ངོ་ཁོ་ན་ལ་བལྟས་ནས་བསྐྱེད་ཅང་
མ་མཐོང་བ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྤྱོད་པོ་ལ་འབྲིལ་བའི་ལྷགས་ངན་གྱི་
འབྲིལ་ཤིང་དེའི་ཅ་བ་ནས་བཅད་དེ་ཤུལ་མེད་བཅོས་ན་སྤྱོད་པོ་འབྲེལ་བའི་དོགས་པ་
བྱེད་མི་དགོས་ལ་ཡར་རྒྱས་འབྱོར་བའི་ཆ་རྒྱུ་ཡང་རེད། དགེ་ལྡན་པའི་སྤྱོད་མ་ཆད་
ཐུབ་དང་དགེ་ལྡན་པའི་སྤྱོད་པ་དམའ་འབེབས་བྱེད་མཁན་ཁྱོད་ཚོ་རང་ཡིན་པ་ལས་
ལྟུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་པ་གཏན་ནས་མིན་པ་མིག་ལོགས་པར་
བྱེད་ནས་ལྟོས་ཤིག་མདའ་ལྷ་སྤྲོད་ལ་ཐུག་པའི་བྲག་སྒོམ་སྤྲུལ་སྤྲུ་སོགས་དང་རྒྱ་འབྲེ་
ལྟར་བརྒྱས་ཀྱི་དོལ་རྒྱལ་གཉིས་ལ་དམའ་འབེབས་བྱས་པས་དགའ་ལྡན་པའི་སྤྱོད་

དང་སྒྲ་མ་ལ་དམའ་འབེབས་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཆད་ལྷན་གྱི་དགེ་ལྷན་
པའི་ལྷ་སྒྲའི་གལ་ནས་བྱད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡༩ ཡང་དེར་བཅན་གྱོལ་གཞུང་ཞེས་པ་འདི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་
བྱས་ན་ཡོད་པ་ཟིན་ཆེ་བ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་ཚབ་
ཐུག་འདོད་ཡོད། བཅན་གྱོལ་གཞུང་གི་མི་སྣ་ཐུག་འདོད་མེད་ཅེས་དོ་སྣང་ཆེན་
པོས་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་གནད་འགག་ཡོད་ནས་དོ་སྣང་བྱས་པ་རེད།
ཅེས་སོགས་གསལ་བར་འདི་ནི་ཅེས་ཀྱང་དབྱད་མི་བཟོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ཆེ་
བའི་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་འདུག འདི་ལ་འགྲེལ་བ་ཤད་མ་གནང་ཆེད་ལྷའི་གཞུང་
འདི་ཡོད་ན་དགའ་མེད་ན་དགའ་བ་འདུག་གདམ་ང་གཏོང་བའི་དུས་ལ་སླེབས་
ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་དང་། རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་དང་པེ་ཅིང་གཞུང་གཉིས་ནང་དོན་མཐུན་
པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་ཉེན་འདུག་པས་དེ་ལ་མི་མང་ལ་གསལ་
བཤད་གནང་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་སྟམ།

ཞེས་པའི་བར་གྱི་ལན་དུ། བཅན་གྱོལ་གཞུང་ཡོད་མེད་ཀྱི་གདམ་ང་སྤྱད་
པ་དེ་ཁྱེད་ཆོས་བཅན་གྱོལ་གཞུང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་པོར་ཐོན་པར་
བརྟེན་ཁྱེད་ཆོས་དེ་གཉིས་གང་འདོད་ཀྱི་གདམ་ང་སྤྱད་པར་སོང་། ཁྱེད་ཆོས་དབྱད་
མི་བཟོད་པའི་དགའ་ངལ་ཞིག་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་དེ་རེད།

གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཆོས་བཅན་གྱོལ་གཞུང་འདི་མི་འདོད་ན་མི་འདོད་ཅེས་
གསལ་པོ་ལ་བཞུགས་ཁྱེད་ཆོས་དང་དབང་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། ཅི་སྟེ་འདོད་ན་
བྱ་སྤྱོད་གཞོན་གྱི་ལམ་ལུགས་མ་བརྒྱག་པ་གྱིས་གསུངས་པ་རེད། ཁྱེད་ཆོས་བཀའ་
སློབ་དེའི་དོན་དངོས་གནས་མ་གོ་བ་ཡིན་ན་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཡིན་པས་ད་གོ་བར་
གྱིས་ཤིག རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་བོད་ལ་བཞུགས་དུས་ནས་མཁུན་ཡོན་དཔེ་ལྷ་བཤམ་ཞིང་

དང་ཚུགས་ཆེ་བ་དང་འཛམ་གླིང་ནང་སྙན་གྲགས་ཆེ་བས། རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་
ཀྱང་བདག་གཅེས་བྱས་ན་ཁོང་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བར་བསམ་གཞིག་དང་།
གལ་ཏེ་རྒྱ་ལའི་སློམ་ལ་དོ་སྤོག་ཤོར་ན་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་འབངས་ཡོངས་ནས་ངོ་
ཚྏ་ལོང་རྒྱུའི་ཞེད་སྤང་ཡང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ལའི་སློམ་ལ་བརྩེ་
བཀྱར་དང་བཀའ་དགོངས་སྐྱབ་ཀྱི་ཡོད་ལུགས་ཀྱིས་བྱི་ནང་གང་སར་གསལ་
བསྐྱགས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

པོད་གཞུང་དེ་དུས་ནས་གཏོར་བཞིག་བཏང་མི་སྟབ་ན་ཁོ་པའི་གཞུང་གི་
ཅ་བའི་སྤྱི་བྱས་དང་རྒྱབ་འགལ་འགོ་རྒྱ་དང་བཅས་བསྐྱར་ཀྱང་གཏོར་མི་སྟབ་
པར་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་བཅན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་འཕལ་རྒྱ་དམར་
གཞུང་གི་རྒྱ་ལའི་སློམ་ལ་གཤོད་འཆེ་སྤྱེལ་འདོད་མེད་ལུགས་དང་ལོག་སྤྱོད་པས་
བཅན་འཁྲིད་བྱས་པ་ཡིན་ལུགས་གསལ་བསྐྱགས་རྒྱན་མར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཁྱོད་
ཚོས་གོ་ཐོས་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བ་ལ་མཆན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ནས་རིམ་བར་ལ་རྒྱལ་
མཆོག་འདི་ལ་རྒྱ་ལའི་སློམ་ལ་ཞེས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཞི་བདེའི་འོད་སྤང་འགོག་
མེད་དུ་སྤྱོད་པ་ལས་འཛམ་གླིང་ཚོས་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱིས་གཙུག་ཁྱོར་དུ་བཀྱར་བ་
དང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོའི་གཞུང་སྐྱུགས་ཐོབ་པ་སོགས་འཛམ་གླིང་གི་ཉི་
མ་ཅོད་མེད་དུ་ཆགས་པར་བརྟེན། རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་ཀྱང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
བརྩེ་བཀྱར་དང་ཆེ་མཐོངས་ཡོད་ལུགས་ཀྱིས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དབྱེད་ལའི་དུ་འཁྲིད་དུ་འོས་ལེན་
ཡོད་ཚུལ་བསྐྱགས་ཏེ་གང་གི་སྐྱེ་ཆབ་ཀྱང་ཐེངས་ཁ་ཤས་པོད་དུ་གདན་ཞུ་བྱུ་བ་པ་
ཁྱོད་ཚོས་ད་དུང་ཡང་མ་ཤེས་སམ། འོན་ཀྱང་བཅན་བྱོལ་གཞུང་དང་དེའི་སྐྱེ་ཆབ་
ངོས་ལེན་སྤར་ནས་མེད་པ་ལྟར་ད་ལྟོར་བྱེད་ཀྱི་མེད། འདི་ནི་སྤྱི་དོན་གྱི་གནད་
འགག་ལ་སྟབ་པ་དེ་བཞིན་ང་ཚོས་ཀྱང་རང་གཞུང་ལ་བརྩེ་བཀྱར་དང་ལུས་ལུགས་

མཉམ་བཞིན་དགོས་པའང་སྲིད་དོན་དང་མི་རིགས་ཀྱི་འགག་ཅ་ལ་ཐུག་ཡོད་
ཀྱང་ཁྱོད་ཚོས་གནས་དུས་ཚོད་བཅིས་ཀྱིས་དགྲ་གཉེན་གོ་ལྟོག་དུ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་
འགྱུར་དེ་སེལ་བའི་དོན་དུ་བཅན་བྱོལ་གཞུང་འདི་གལ་ཆེ་ལུགས་གསུངས་པ་རེད།

གཞན་ཡང་འཇམ་གླིང་སྤྱིའི་ཁྲིམས་སྲོལ་ལྟར་མི་རིགས་ཀྱི་གཞུང་དང་
དབུ་འཁྲིད་གཉིས་ལས་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བཅི་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཚོས་ཤེས་
མི་འདུག བོད་ལུགས་ཐུན་མེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཞུང་ལས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་
ཆེ་བཅི་ཆེ་བ་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཚོས་ཡིད་མི་ཆེས་པས་ན་མི་རིགས་ཀྱི་
རྣམ་འགྱུར་ཅམ་ལས་མི་རིགས་ཀྱི་སློ་སྤྱོད་མེད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ། འདི་འདྲ་
བའི་ཆབས་ཆེའི་ལས་དོན་དེ་ལྟས་བྱས་པ་རེད། རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བཅན་བྱོལ་
གཞུང་ལ་ངོ་ཚྏལ་བྱས་པ་དང་མཚུངས་པར་ཕྱི་ལོར་ལྷ་མི་སྤྱང་སྤྱོབ་ཚོགས་པས་
བྱེད་ཀྱི་འདུག་ན་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་གཡོ་འབྲལ་ཅིའི་ཕྱིར་མིན། དེ་ནི་རྒྱ་འབྲེལ་གཡོ་
འབྲལ་མ་ཡིན་ན་ཅི་ཡིན་སོམས་ཤིག དེའི་མཐུག་སྐྱོང་དུ།

༡༣ ད་དུང་གསར་ཤོག་ཁག་ན་དེ་དང་དེ་འདྲ་མང་མོད་མངས་སུ་དོགས་
ནས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

ཅེས་པའི་ལན་དུ། ལ་རྒྱལ་མཆོག་འདིའི་བཀའ་སློབ་དེབ་དང་ཤེས་བྱའི་
གསར་ཤོག་གི་ནང་དུ་བཀོད་པའི་བཀའ་སློབ་གཉི་ག་ལ་རང་སྤྱོད་གང་ཤར་གྱིས་
དགག་པ་གསལ་བསྒྲགས་ཟེན་ན་རེ་ཞིག་བཞག་གས་མི་བཞག་གང་ལྟར་ནག་ཅན་
ཁྲིམ་རའི་ནང་དུ་ཐོན་ཟེན་པས་ད་དུང་འགེམས་སྤེལ་བྱས་ན་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་མཆོག་
འཇམ་གླིང་ཁུབ་པ་ཞིག་འོང་རྒྱུར་གདོན་མི་བ། བོད་གི་མཐུག་དུ།

༡༤ འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཕྱི་ཟླ་ལྔ་པའི་ཤེས་བྱའི་ཆགས་པར་མཐོང་
བ་དེས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་དེ་ལ་དོགས་སློང་གི་ཚུལ་དུ་གྱིན་བསྐྱོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ནས་

འབྲལ་དུ་བྲིས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༥ ལ།

ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར་སློབ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གསལ་ཡང་དོན་དངོས་ནི་ལྟ་
མི་སྤངས་སློབ་ཆོག་པ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ཉིད་རང་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་
དགག་ལན་བྲིས་ཡོད། དགག་ལན་ཟིན་བྲིས་བཏབ་ནས་ཕྱིར་འགྲེམས་མ་དགོས་
ན་སྟམ་ཡང་སློན་གཏམ་རྫོགས་མཐའ་མེད་པར་བརྟེན། ད་ལམ་གནད་བསྐྱུས་ཤིག་
འགྲེམས་སྤེལ་ཞུས་པ་ཡིན་པས་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་གནང་སྟེ་དགོ་
འདོན་སློན་སེལ་ཡོད་པ་འཆལ། འདི་དག་རང་ག་ཞུང་དཔལ་ལྡན་བཀའ་ཤག་ལྟར་
ཁང་མཆོག་ལ་དགག་པ་བྱས་པ་དེར་བཀའ་ཤག་ལྟར་ཁང་ནས་བཀའ་ལན་གནང་
ཡོད་མིན་མ་འཆལ་ཡང་ཁོ་བོས་རྒྱགས་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་ངོ་མ་རྒྱུ་ཡིན་མིན་གསལ་
བཤད་ཐེངས་གསུམ་བཏང་ཟིན་པས་འདི་ལའང་ཁུངས་སྤྱིལ་གྱི་གསལ་བཤད་ཐུང་
དུ་ཅམ་གཏོང་དགོས་བྱུང་སོང་བས་བྱིད་ཆོར་ཕུགས་དོན་དཔྱོད་པའི་སློབ་གྲོས་ཡོད་
ན་དགོངས་བཞེས་མི་ཞིང་བའི་རེ་བ་ཡོད། རྣ་ས་རིགས་སློབ་འགན་འཛིན་སློབ་བཟང་
རྒྱ་མཆོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༣༥ ལ།

ནང་མིས་བྱི་སྐལ་བྱས་པའི་བྱི་ལན།

༥ དབྱེན་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་རང་དབང་གི་དགོ་ཅ་ཞེས་པའི་ཆོག་གས་གཙོ་ཨེ་
སྒྲི་རྒྱུ་ཀན་སན་མཆོག་ནས་བཀའ་སློན་བསྐྱོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་མཆོག་ལ་བྱི་བ་
ཞུས་པར་གྱས་པ་རིགས་སྟོབ་འགན་འཛིན་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ནས་རང་མོས་ཀྱིས་
ལན་འདེབས་ཞུས་པ་གཤམ་གསལ།

ཁོང་གི་བྱི་བ་བོད་སྐད་དུ་པབ་བསྐྱར་ཞུས་པའི་ནང་། སྤན་འཛམ་སྤིང་
གང་སར་ཆོག་གས་པ་ཁག་མང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རང་དབང་གི་དགོ་ཅ་ཞེས་
པའི་ཆོག་གས་པའི་གཙོ་འཛིན་ཡིན། ཆོག་གས་པ་འདི་ཆོས་དད་ཀྱི་རང་དབང་ཤོར་
ནས་དཀའ་ངལ་སྤོང་མཁན་ཆོའི་གནས་ཚུལ་ལ་རོགས་མགོན་གྱི་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་
བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ང་ཆོས་བདེན་པ་ཅད་གཙོད་ཀྱིས་རོགས་རམ་
ཀྱི་ལས་འགུལ་མ་ཅོམ་གོང་ལ་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་རུང་། དེའི་བདེན་པ་ག་རེ་
ཡིན་པ་ཤེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཆོག་གས་པ་འདི་ནས་མི་དབང་མཆོག་ལ་
ཆོས་སྤྱོད་རྩི་རྩེ་ཤུགས་ལྷན་སྐྱོང་ཡི་གེ་འབྲི་ཡི་ཡོད། ཉེ་བའི་ཆར་བོད་རིགས་ཀྱི་
བྲུ་བ་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་སྐབས་བཅོལ་བོད་མི་སྤྱི་ཆོག་གས་ནང་དུ་
དེང་སང་བོད་མི་སྟོང་སྟེང་ལྷག་མང་པོར་ཆོས་དད་རང་དབང་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་
ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཞི་བཞག་པའི་གསར་འགྱུར་ཁྱབ་བསྐྱེད་ཤིག་འཕྱོར་བྱུང་།
ང་ཆོས་དབྱེན་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་ཆོས་པ་མང་པོར་གནས་ཚུལ་འདི་བདེན་པ་ཡིན་
མིན་བྱིས་པ་ཡིན། ཁ་སང་ཟླ་བ་ ༥ ཆོས་ ༡༤ འཁོད་པའི་བཀའ་ཤག་གི་གསལ་
བསྐྱེད་ཤིག་ཀྱང་འཕྱོར་བྱུང་། གསལ་བསྐྱེད་པའདིའི་ནང་གི་དོན་ཚན་འགའ་
ཞིག་ལ་གསལ་བཤད་གནང་རོགས་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དཀའ་ངལ་འདིའི་སྐོར་

ལ་བྲི་བ་འགའ་ཞིག་ལན་སྐྱོན་རོགས་གནང་། བཀའ་ཤག་གི་གསལ་བསྐྱབས་དེ་
ལ་དོན་ཚན་དུག་བཀོད་འདུག་པས་ང་ཚོའི་བྲི་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་གཞི་བཞག་པ་
ཡིན། གསལ་བསྐྱབས་དོན་ཚན་དང་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་བྲི་བ།

ག པོད་གཞུང་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབང་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་མེད་ན་གཞུང་འབྲེལ་
གསལ་བཤད་བྱེད་མཁན་ཚོར་ཆོས་སྐྱོང་ལུགས་ལྟན་བསྟེན་མཁན་གྲ་པ་ཆོས་བྱེད་
རང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དང་ལུགས་མེད་ཁྲིའ་ནས་འོང་དགོས་པའི་ཁོང་ཁྱོ་
ག་རེ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་རེད། ཡགོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ཉན་རྒྱུ་ལ་ཁོང་ཚོ་དེ་
ཙམ་སློ་འཕམ་བྱེད་དགོས་དོན་ག་རེ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་ཚོ་རྒྱུད་དེ་ཙམ་
ལངས་དགོས་རྒྱུ་ལྟར་བྱེད་རང་ཚོའི་སྤྱོད་ཆ་བྱིས་ཆོག་ག་རེ་བཤད་པ་རེད།
དེ་ཙམ་མ་ཟད་དཀའ་ངལ་འདྲིའི་ཐོག་པོད་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་འགྲོ་ལུགས་ག་འདྲ་
རེད། ཆབ་སྲིད་འགྲོ་ལུགས་དེ་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དང་།
པོད་མི་མང་ལ་བསམ་ཚུལ་བྲིས་ནས་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་རེད་པས། དཀའ་ངལ་
འདི་དང་སྒྲུར་དུས་དེའི་ནང་ལ་སྔོན་དབང་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་པའི་ཆོག་འདྲིའི་དོན་
ག་རེ་རེད། ཆོས་དད་རང་དབང་སྐྱོང་ནས་ལྟ་སྐྱོང་འདི་བསྟེན་གསལ་བྱེད་མཁན་
དེ་ཆོ་བྱས་འབྲོར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ནས་བྱིར་འབུད་བྱེད་པ་རེད་ཅེས་ཆོག་
གི་གོ་བ་སླེབས་ཀྱི་འདུག འདི་ཡིན་ན་སྒྲེར་གྱི་ཆོས་དད་རང་མོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བོད་
གཞུང་གིས་དབང་གཞོན་གཏོང་གི་ཡོད་པ་བདེན་པ་རེད།

ཅེས་འཁོད་པ་འདྲིའི་ལན་སྐྱོང་བསྐྱུས་ཤིག་ཞུ་ན། སྐབས་བཙུང་བོད་
མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དུ་དང་སང་བོད་མི་སྔོང་ཤྲག་མང་པོར་ཆོས་དད་ཀྱི་རང་དབང་
བརྒྱུ་མེད་པར་མ་ཟད་རྩ་བའི་རང་དབང་སྐྱོང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་སློ་བཟང་
ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བཤད་པ་ནི་ཁྱུངས་མེད་བརྒྱུན་གཏམ་ཡིན་པ་འོག་ནས་རིམ་བར་

གསལ་གྱི་རེད། ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་བརྟག་དབྱང་གཟབ་ནན་གྱིས་ཤུགས་
ལྡན་བསྟེན་གསོལ་བྱས་ན་དངོས་སུ་བོད་སྤྱི་དོན་དང་། ཤུགས་སུ་རང་ལའང་
གཞོད་ཆབས་ཆེ་སྒོར་སྤྱི་བཀའ་སྟོབ་རྣམས་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་ཆབ་ཆོས་གསལ་
བཤད་ཞུ་རྒྱལ་ས་གཞན་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མེད། སྤྱི་ཕྱི་བཀའ་སྟོབ་
རྣམས་ཇི་བཞིན་མ་གོ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་དགྲ་གཉེན་མང་བས་སྟོབ་པ་དང་རྒྱུ་
ལང་བ་ཅུ་མ་རེད། དཔེར་ན། བྱིད་ཉིད་གྱིས་ཇི་བ་གནང་བ་འདི་ལའང་མི་མང་ནས་
དོན་མ་གོ་བའི་སྟོབ་པ་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་རེད།

ཤུགས་ལྡན་བསྟེན་གསོལ་འདིའི་ཐད་བོད་གཞུང་གི་སྲིད་ཁྲིམས་འཛིན་
སྐྱབས་ནི་ཤུགས་ལྡན་བསྟེན་ན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་དང་། ལ་གོང་ས་
མཆོག་གི་སྤྱི་ཕྱི་སྟེན་གསོལ་བའི་གཞོད་ཆབས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་
བཞིན་དེར་དུས་ཀྱང་མདོན་གསལ་ཡོད། དེར་བརྟེན་རང་ཤུགས་ཀྱི་ཅ་དོན་དང་
ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་འགྲོ་དགོས་པའི་གནད་གྱིས་
ཡིན། དེ་ལ་མི་མང་བརྒྱ་ཆ་དགྲུ་བཅུ་བཞུལ་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱུང་
བས་མང་གཙོའི་ལམ་ཤུགས་དང་འགལ་བ་སོང་མེད། དེ་ཡང་ལ་གོང་ས་མཆོག་
གིས་སྟོབ་དུ་གནང་བ་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཅུ་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་
གཉིས་དང་བཀའ་བསྟར་ཐོག་ནས་དགེ་སྟོན་ལམ་སྟོན་གནང་བ་ལྟར་མི་མང་ནས་
རང་མོས་དང་རྒྱུད་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པ་ལྟར་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཞིག་རེད།
གསལ་བསྐྱབས་ལྟར་དེའི་ནང་སྟོད་དབང་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་པ་ནི་སྤྱིར་ན་འཛམ་
གླིང་ཆོགས་པ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སོ་སོའི་སྤྱི་ཁྲིམས་དང་ནང་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་གལ་ལམ་
ཡོད་པ་དེ་དང་ཅ་འགལ་སོང་ན་ཆོགས་སྤེད་འདི་སྤྱི་གཞིའི་ནང་དུ་སྟོད་དབང་མེད་
པ་ལྟར་ཤུགས་ལྡན་བསྟེན་གསོལ་ཆེད་གཉེར་སུ་མཐུད་བྱེད་མཁན་ཡིན་ནའང་

གཞུང་འབྲེལ་བཀོད་ཁྲབ་ལོག་ཏུ་སྡོད་དབང་མེད་པ་གོ་རྒྱུ་ལས། མེད་གྱི་རང་དབང་
མེད་པ་བཟོ་བའི་གོ་རྒྱུ་མིན་ན་ལོག་སྒྲུབ་ཀྱི་གོ་བ་བྱེད་མི་རུང་། གསལ་བསྒྲགས་
དོན་ཚན་གཉིས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཇི་བ།

ཁ་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐོག་སྒྲུབ་པའི་ཆ་དོན་དང་། ཡོངས་མཆོག་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་གཞི་གཞི་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཅེས་གསུངས་པ་དེ་དངོས་གནས་ངན་ཁག་གྱི་པོ་དང་། གཤམ་གསལ་འི་བ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་ཁྱེད་རང་གིས་བདེན་པ་ཁྱེད་སྒྲུབ་གསལ་པོ་ཡོད་པའི་ལན་གནང་ཐུབ་ཀྱི་པོ་དང་པས།

༡ རྒྱལ་ས་ལྷན་བསྟེན་སྒོལ་གྱིས་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ལྷ་ལ་གཞོན་ཚུལ་ག་འདྲ་རེ།

༡ རྒྱལ་སྤྱོད་བསྐྱོད་གསལ་བྱེད་ན་བོད་ཀྱི་ཆོད་ལ་གཞིན་ཚུལ་ག་འདྲ་རེ།

༣ རྩལ་སྤྱོད་བསྐྱོད་གསོལ་བྱེད་པ་འདི་བོད་ཀྱི་ཅ་དོན་དང་རྒྱལ་འགལ་
ཡིན་སྐད་སྔ་ག་འདྲ་རེད།

ང་ཚོས་གནས་ཚུལ་ངེས་པར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ནང་པའི་ཚོས་པ་ཚོའི་བཤང་
སྤངས་ལ། བོང་གི་ངན་ཁག་ནམས་ཁྱངས་མེད་ཡིན་པས་མ་ཆད་སྐད་ཆ་བརྒྱན་
པ་འདིའི་རིགས་མེད་སྟོང་བཏང་ནས་ད་བར་བྱུགས་ལྡན་བརྟེན་གསོལ་བཀག་
ཐབས་བྱས་པ་རེད། དེ་ཙམ་མ་ཟད་གསལ་བསྒྲགས་ལོག་པ་འདིའི་གལ་ད་ལྟའི་
དཀའ་ངལ་འདི་ཚོའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་འདུག།

ཅེས་འཁོད། འདིའི་ལན་སྟེང་བསྐྱུས་སུ་ཁྱས་ན། རྒྱལ་ས་རྒྱལ་ཁེས་པ་འདི་
 ཉིད་བྱང་མ་ཐག་ནས་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་སངས་རྒྱུ་གི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་
 ཁྱད་པར་འདམ་མགོན་ལྷ་མའི་བསྟན་པའི་སྟོག་ཤིང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཁོ་བས་
 ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་ལ་འཁོན་དུ་བརྩེད་ནས་འདིགས་སྤྱུལ་གྱིས་མནར་ཐབས་བགྱིས་
 ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་འདིས་ལས་བཞིའི་མངོན་སྟོན་ལན་མང་མང་དང་རྟེན་

གཞོན་མ་ཐུབ་པའི་ཁར་རང་གི་རྒྱལ་ཤུགས་ཉམས་དམས་སུ་སོང་ནས་ཇེ་པ་བོང་
 ཁ་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་རྒྱལ་ཤུགས་སྒེལ་ཐུབ་མེད། དེ་ནས་ཇེ་པ་བོང་ཁ་པ་དང་
 འགྲོགས་ཏེ་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེ་བྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་མཛད་པ་ལམ་སྟོངས་མི་འབྱུང་
 བའི་ཆེད་དུ་ངན་བྱས་སྣ་ཆོགས་བཏིང་ཡོད། དཔེར་ན། ཆོས་ལུགས་དབྱེན་སྦྲར་
 གྱིས་གཞུང་ལ་དཀའ་ངལ་ཆབས་ཆེ་བཟོས་པ་ལྟ་བུ་རེད། བོད་ཀྱི་ཅ་དོན་གྱི་ནི་ཆོམ་
 གསུམ་དང་ཆོས་ལུགས་དབྱེར་མེད་མཐུན་བསྐྱེལ་མཛད་མཐུན་གྱི་ལམ་ལུགས་
 ཀླང་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ཆེས་ཆེར་རག་ལས་ཤིང་། ཤུགས་ལྟན་གྱིས་ཆོས་ལུགས་ནང་
 ལུལ་དབྱེན་སྦྲར་དང་དཔྱག་ཆེན་རྒྱན་མར་བྱས་པར་བརྟེན་གཞུང་གི་སྲིད་བྱས་
 དང་ཅ་དོན་ལ་གཞོན་པ་རང་ཤུགས་གྱིས་ཆགས་གྱི་འདུག དེར་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་
 བསྟན་སྲུང་བྱེད་པར་ཅན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཡ་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེ་བྲེང་བཅུ་བཞི་
 པའི་བཀའ་ལ་སྲུང་བཅི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྟར་ཡང་། ཤུགས་ལྟན་གྱིས་དེ་ལས་ལྔ་གཉིས་
 འབྲུག་བསྐྱར་བྱས་ཐུས་འདི་ཡིས་ཀྱང་སྐྱེ་བྱུ་ལ་གཞོན་འཆོ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པར་
 ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐུབ། ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཆོས་དེ་འདྲ་བའི་བོད་ནང་ལུལ་གྱི་གནས་སྐབས་
 ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ལོག་ཏོག་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རེད། འདིའི་ཁྲུངས་ཇི་
 ཡོད་རགས་ཅམ་གོང་འཁོད་ལྟར་ཡིན་ལ། ད་དུང་གསལ་བ་ཤད་དགོས་ཆེ་རེ་
 པར་ཁྱེད་ཆོག གསལ་བསྐྱབས་དོན་ཆོན་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་དེ་བ།

ག མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་ཁོང་ཁྱོད་ཅམ་བྱེད་སའི་ཡ་གོང་ས་མཆོག་
 གི་བཀའ་སློབ་དེ་ག་རེ་རེད། དུས་རྒྱུན་དུ་ཡ་གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་གསལ་
 བསྐྱབས་བྱེད་དུས་བུ་ལི་སའི་བསྐྱར་བྱ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་པས།

ཞེས་འཁོད་པ་འདིའི་ལན་དུ། དེ་ཡང་དད་གུས་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་མཉན་པར་
 འོས་པ་ལས་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་ཁོང་ཁྱོད་བྱེད་སའི་ཡ་གོང་ས་མཆོག་གི་

བཀའ་སློབ་དེ་བར་བྱུང་མེད་ལ། མ་འོངས་པར་ཡང་འོང་གི་མ་རེད། སྐབས་དེར་
བཀའ་སློབ་སྤྲིང་དོན་རྗེ་བཞིན་མ་གོ་བ་ལ་བརྟེན་ས་གནས་སྐོར་སྐྱོང་བ་ཁ་ཤས་
ཐེབས་པ་དེ་རང་འགན་སྲུང་ས་པ་ཡིན་གྱི་རེད། གསལ་བསྐྱབས་དོན་ཚན་བཞི་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱི་བ།

ང་ བྱི་རྒྱལ་ནང་པའི་ཆོས་པ་ཆོ་ལྷོར་ན་ཐོད་མེད་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ཆོས་སྐྱོང་
རྩི་རྗེ་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་འདི་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཐུགས་གཏད་ཆོས་སྐྱོང་ཞིག་
ཡིན་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་རེད་འདུག དེ་བདེན་པ་ཡིན་ན་འདིའི་ཐོག་ལ་ཡ་གོང་ས་
མཆོག་ནས་ཁྲི་བྱང་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་སྤྲེང་ཡིག་ཚང་དུ་སྐྱེད་བཏང་གནང་
ཆུང་དགོས་པ་ག་རེ་རེད། ལོ་བརྟུགས་པ་མ་གཏོགས་མ་ལོན་པའི་སྤྱ་གྲུ་ཞིག་གི་
ཆོས་དད་སྐོར་ཡ་གོང་ས་མཆོག་དེ་ཅུ་སྐོར་འཆབ་གནང་དགོས་དོན་ག་རེ་རེད།
ཁྲི་བྱང་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡ་གོང་ས་མཆོག་གིས་ག་རེ་གསུངས་པ་རེད།
གསལ་བསྐྱབས་ནང་ལ་བྱེད་རང་གིས་ཐ་མའི་ཐག་གཅོད་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་
ཁོང་རང་ལ་བཞག་པ་མ་གཏོགས་ཡ་གོང་ས་མཆོག་ནས་ཐག་གཅོད་བཀའ་སྤྱལ་
གནང་མེད། ཅས་འཁོད་འདུག ཡིན་ན་ཡང་གསལ་བསྐྱབས་འདི་གའི་ནང་ལ་རྩི་
རྗེ་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་བསྟན་གསོལ་བྱེད་ན་ཡ་གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཕྱེ་ལ་གཞོད་གྱི་ཡོད་
པ་དང་། ཐོད་སྤྱི་དོན་དང་འགལ་གྱི་ཡོད་རེད། ཅས་ཀྱང་བཤད་འདུག དེ་ལ་
བསྟན་ན་མཇུག་ཁ་དེའི་སྐབས་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་གང་རུང་གི་སྐོར་ནས་ཁྲི་བྱང་
རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་སྤྲེལ་མོ་དེ་ལ་ཡ་གོང་ས་མཆོག་གིས་ཆོས་སྐྱོང་བཞག་བརྟུག་ཆུང་
ཐབས་ཤེས་གནང་ཡོད་མ་རེད་ཅས་ང་ཆོས་རྩ་བ་ནས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མི་
འདུག དོན་གནད་འདི་ཆོ་ལ་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། ལན་གནང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་པས།
ཞེས་འཁོད་པ་འདིའི་ལན་དུ་སྤྲིང་བསྐྱས་ཤིག་ཞུ་ན། ཡ་སྐབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་

རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ནས་དག་སྤྱགས་ལ་འབྲུངས་ནས་ཡོད་པས་ཤུགས་ལྷན་
སྤང་མར་བསྟེན་གསོལ་ཅམ་ལས་སྤྱགས་གཏད་ས་ཞིག་ཏུ་ག་ལ་ཡིན། སྤང་
མར་བསྟེན་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་ནའང་དེས་སྤྱགས་གཏད་ས་ཡིན་པར་ནམ་ཡང་
སྐྱབ་མི་སྤྱབ། དགྲུང་ལོ་ ༡༣ སོན་པའི་སྐྱབས་རྗེ་ཁྱིཾ་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོག་སྐྱལ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཅ་བའི་སྤྱགས་འགན་ཡོངས་རྫོགས་ཡགོང་ས་མཆོག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་
ལྷང་དོར་མ་ནོར་བར་བཀའ་སློབ་གནང་རྒྱ་རང་འགན་ལ་བརྟེན་ཤུགས་ལྷན་བསྟེན་
ན་པན་གཞོད་རི་ཡོད་སྟོར་བཀའ་སློབ་གོང་གསལ་ལྟར་གནང་བ་ནི་རང་གི་ལས་
འགན་ལ་སྤྱག་ཡོད། གསལ་བསྐྱབས་དོན་ཆེན་ལྷ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱི་བ།

ཅ བྱེད་རང་གི་ཆོག་འདིའི་གོ་བ་ལ་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་ལ་བསམ་སྟོབ་བྱུང་
མཁན་ལ་མཐོངས་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་སྤང་འདི་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་མཁན་ཆོག་ལ་ཆུང་
བ་ཡིན་པ་གཅིག་བསྟེན་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་པས། ཆོག་འདི་བཤད་ཆར་དུས་ལོ་མོ་
སུ་ཡིན་ཅུང་། རང་མོས་ལྷ་གང་བསྟེན་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ལྟར་བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་པའི་
རང་དབང་འདི་འཕྲོག་ཆར་པ་མ་རེད་པས། དེ་ཅམ་མ་ཟད་དོན་ཆེན་ ༥ པའི་ཆོག་
གི་གོ་བ་ལ་བོད་མི་ཆོས་བོད་སྤྱི་དོན་དང་ཆོས་དད་རང་མོས་གཉིས་གདམ་ང་བྱེད་
དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་སྟེབས་ཀྱི་འདུག དེ་ཡིན་ན་བཅན་གྱོལ་གཞུང་གིས་ཆོས་དད་
རང་དབང་བཀག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཅེས་སྟོབ་ཐང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བཤད་
པའི་སྐད་ཆ་དེའི་རྒྱབ་སྟོར་རེད། མཇུག་བསྟུ་གོ་བ་འདི་སྟེབས་མི་སྲིད་པའི་
གནས་ཚུལ་གསལ་བཤད་གཅིག་གནང་སྤྱབ་ཀྱི་ཡོད་པས།

ཞེས་འཁོད་པ་འདིའི་ལན་སྟོང་བསྐྱས་སུ། གང་དུ་ཡིན་ནའང་སྤྱི་པའི་དོན་
ལ་མཐོང་བསམ་གཏོང་མཁན་གལ་ཆེ་བ་དང་སྟེར་དོན་གཙོར་བཟུང་བྱེད་མཁན་
གལ་ཆུང་བར་བཅི་བ་སྤྱི་སྟོལ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཅ་བའི་སྟེར་སོ་སོའི་རང་དབང་དང་

ཐོབ་ཐང་ལ་སྤྱད་བཅི་དང་གཅེས་སྦྱོར་བྱ་རྒྱུ་ལ་ནམ་ཡང་གཞོད་འདུག་གི་མ་རེད།
འདིས་པོ་མོ་སུ་ཡིན་ཡང་ལྷ་རང་མོས་ལྷར་བསྟེན་རྒྱུ་འདི་རང་དབང་འཕྲོགས་པ་མིན་
ཏེ། སོ་སའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལྷ་གཞན་ཅོད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སོ་སོས་ལག་
མ་ཐོགས་པ་བསྟེན་རྒྱུ་ཡོད་ལ། དེ་ལྷར་བསྟེན་ཆོག་གི་རེད། དཔེར་ན། འཕྲི་ཆེལ་
ལུ་མ་བཟའ་ཞེས་པས་འབཟའ་བའི་རང་དབང་མི་འཕྲོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་དང་
རང་དབང་ཞེས་པ་ནི་ཉ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྷན་བསྟེན་མི་
བསྟེན་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་པན་གཞོད་འབྲེན་བྱུང་གི་མ་རེད། གསལ་བསྐྱགས་དོན་
ཆོན་བྱུག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བྲི་བ།

ཆ ད་ཆ་གཞུང་ཞབས་ཀྱི་ནང་ལ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྷན་མཁན་མེད་
རུང་། རྒྱུ་མ་ཡ་སྐྱབས་རྩེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་ཞལ་འཆོ་བཞུགས་སྐབས་
བསྟེན་གསོལ་ཁྱུ་མཁན་གཞུང་ཞབས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་
བའི་རྩེས་སུ་གཞུང་ཞབས་དེ་ཆོ་ལས་ཀ་ཤོར་བ་རེད་ཅེས་གོ་རྒྱུ་འདུག འདི་ལ་
ལན་ཡོད་པས། ཆོས་སྦྱོར་དོ་རྩེ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྷན་གསོལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་གིས་
པོད་གཞུང་ལ་ལས་ཀ་ཁུས་པ་ཡིན་ན། ལས་ཀ་ཁྱུ་མཁན་དེ་པོ་མོ་སུ་ཡིན་རུང་
ལྷ་སྤྱད་བསྟེན་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་བཀག་འཁོག་གནང་གི་མ་རེད་ཅེས་གསལ་པོ་
བཤད་བྱུང་གི་ཡོད་པས། གསལ་བསྐྱགས་འདིས་གོ་བ་བཏང་རྒྱུ་ལ། ཆོས་སྦྱོར་
བསྟེན་གསོལ་བྱེད་མཁན་ཆོ་ཡང་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ལ་ཚུད་ཀྱི་རེད་ཅེས་གོ་བ་
བཏང་འདུག དེ་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་ན་ཁྲིད་རང་གི་ཆོག་སྐྱེར་ཆོགས་སུ་ཡིན་རུང་
ཁྲིམས་དང་སྤྱི་གཞུང་ལས་དེ་ཆོ་ལ་སྤྱད་བཅི་མི་བྱེད་ན་ཆོགས་པ་དེའི་ནང་སྤྲོད་ཐབས་
ཡོད་མ་རེད་ཟེར་བ་འདི་དང་ནང་འགལ་རེད། ནང་འགལ་འདི་བསངས་ཐབས་ག་
རེ་ཡོད། དེ་ཅམ་མ་ཟད་ང་ཆོར་གནས་ཚུལ་བཤད་མཁན་གཅིག་ལྷན་ན་རྒྱ་གར་

སྟོ་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོགས་ཁང་གཅིག་གི་ནང་སྟོན་མ་ལ་སྐྱབས་རྩེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་
 ཆེ་མཆོག་ནས་ཆོས་སྐྱོང་རྩེ་རྩེ་ཤུགས་ལྡན་ཀྱི་སྐྱུ་བྱིན་ཆེན་ཞིག་བཞེངས་གནང་
 འདུག གྲུ་བ་ཆོས་འདི་ལ་བྱག་མཆོད་འབྲུལ་དང་ཅ་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲེད་ཀྱི་ཡོད་
 འདུག ལྷ་མ་སྐྱུ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་སྐྱུ་འདྲ་འདི་བྱིར་འབྲུད་བྱས་འདུག འདི་བདེན་
 པ་རེད་པས། བདེན་པ་ཡིན་ན་བཀའ་གཏོང་མཁན་སུ་རེད། བཀའ་དེ་ག་རེ་བྱས་
 ནས་བཏང་བ་རེད།

མཆུག་དོན་དུ། ཆོས་དད་རང་མོས་ལ་བཅན་གཞོན་འདྲིའི་ཐོག་ལ་རུབ་
 ཕྱགས་ཀྱི་ནང་བ་ཆོས་སྐྱོང་རྩེ་རྩེ་ཤུགས་ལྡན་བསྟེན་གསལ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་
 གློ་འཕམ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ད་བར་ལོ་མང་པོ་རིང་བཅན་དབང་འདི་ག་རང་བཏང་
 འདུག ལྷག་པར་དུ་གློ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་དང་ཁོང་གི་ལས་རོགས་ཆོའི་ཐོག་ལ་ཁོང་
 ཆོ་དམིགས་བསལ་ཀྱི་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་འདུག བྱེད་རང་ཆོའི་གཞུང་གིས་ཁོང་ཆོར་
 གཏུག་རྩུབ་རིགས་གང་ཡང་མ་བཏང་རོགས་ཞེས་འཛོད་སྐྱུལ་བྱེད་ཀྱི་འདུག གལ་
 ཉེ་དེ་ལྟར་བཏང་བ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་འདི་ཉན་ཉན་གཞི་ལྡི་ཅུ་འགྲོ་གི་རེད།

ཅེས་འཁོད་པའི་ལན་དུ། གོ་ཐོས་ཙམ་ལ་ཆད་མར་གཟུང་མཁན་གློ་ལྡན་
 སུ་ཞིག་ཡོད། དེ་འདྲའི་གཞུང་གི་ལས་ཀ་ཞོར་བའི་ཁུངས་ལྡན་ར་སྟོན་ཡོད་ན་ངེས་
 པར་གསུང་གནང་། ང་ཆོས་བལྟས་ན་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་བྱུང་མ་སོང་། ཤུགས་
 ལྡན་འདིས་ཅ་བའི་གཞུང་གི་ལས་ཕྱོགས་ལ་རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་པ་གོང་བརྟོད་ལྟར་
 ཡིན་ན། དེའི་རྩིས་འབྲང་བྱེད་ན་གཞུང་གི་སྤྱི་གཞུགས་ནང་འཇུག་ཞུགས་མི་ཆོག་
 པ་རེད། གཞུང་གི་གསལ་བསྐྱབས་དེས་ཆོས་སྐྱོང་འདི་སུ་མཐུད་བསྟེན་མཁན་ཆོ་
 ཡང་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ལ་ཚུད་ཀྱི་ཡོད་པའི་གོ་དོན་གང་ཡང་མི་འདུག དངོས་
 འབྲེལ་གནས་ཚུལ་ནི་གདན་ས་གསུམ་ཐོག་མར་ཆགས་ནས་བཟུང་ཆོགས་ཆེན་

གསུམ་པོ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིས་བཞེངས་པ་དང་། དེའི་ནང་གི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་
ཡང་སྤྱི་མོས་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཤིང་། བྱེད་པར་དུ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་མ་དགོན་
དགའ་ལྡན་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཉིད་ཀྱི་འཁུངས་ལྟ་ཆ་ཆེན་སྤོམ་རའི་རྟེན་ཁང་ཡང་དགོན་
པའི་བྱེ་ལ་བཟོས་ཡོད་ན། རྒྱ་གར་དུ་བཅན་བྱོལ་བའི་ཐོག་མར་གཞུང་སྐྱེར་ཆང་མ་
ཆགས་ཚུད་མེད་པའི་སྐབས་མི་ངན་རེ་བྱུང་ནས་ཙོང་རྩྭ་ཆེ་བའི་ཤུགས་ལྡན་གྱི་སྐྱ་
བརྟན་དགེ་ལྡན་ཆོགས་ཆེན་དུ་བཞག་པ་ལ་མི་མང་ཁྲིད་ནས་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་
པ་རྗེ་སྟེད་ཅིག་བྱུང་བ་དང་། ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་ཀྱང་བརྟག་དབྱེད་ནན་གཟབ་
དང་བཅས་སྐབས་རྗེ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་ལྷན་བཀའ་མོལ་བྱུང་དོན་ལྟར་གདན་
སའི་མཁན་བྱུང་རྣམས་དང་བཀའ་བསྟར་གྱིས་སྐྱ་བརྟན་དེ་ཉིད་ཆོགས་ཁང་ནས་
བཏོན་ཏེ་ཁོ་པའི་རྟེན་གསོལ་ཁང་དུ་ཅེས་སྟོན་བྱས་པ་རེད།

འདིའི་ཐད་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་ཚུལ་གཏན་ནས་མེད་པའང་གང་
གི་ཐུག་མཛོད་དཔལ་ལྡན་ལགས་ནས་གསལ་བཤད་གནང་བ་ཡོངས་གྲགས་རེད།
འདི་ནི་བོད་པ་ནང་ཁུལ་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་ལ་སོང་བྱི་རྒྱལ་བ་ཆོར་ཐུགས་པམ་
མི་དགོས་ཤིང་། སོ་སོས་རང་དབང་གནང་ཆོག་འོན་ཀྱང་ཐུགས་འགྲོད་མི་འབྱུང་
བ་ཞིག་ད་ལྟ་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས། ལྷག་དོན་སློབ་ཐབས་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་
པ་དེ་དང་སང་ཡིག་རྩྭ་མང་པོ་ཞིག་དངོས་སློག་གཉིས་ཐད་ནས་འབྲེལ་ས་སྟེལ་
བྱས་འདུག་པ་ལས་ཁོ་པ་ག་རེ་ཡིན་མིན་ཅམ་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལ། ཁོ་པས་ཚུར་
རང་དབང་གི་བེད་སྟོན་གང་བྱས་པར་པར་ཡང་དེ་དང་འཆམས་པའི་རང་དབང་
གི་བེད་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་ལས་པར་ཆད་ལས་བརྒྱལ་བའི་རང་དབང་ལ་གཞིན་སྟོན་ནམ་
ཡང་གཏོང་གི་མ་རེད། དེར་བརྟེན་སྐྱ་ཉིད་ཐུགས་གཡེང་གནང་མི་དགོས་པ་ཞུ་
དང་། ཁོ་པ་ལའང་གསལ་བཤད་གནང་རོགས་གནང་། ཞུ་རྩྭ་འདིའི་ཐད་དགོངས་

འགལ་མེད་པ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ལན་མ་ཚང་བ་དང་མ་འཚམས་པའི་སྒྲིན་ཐལ་ཤོར་
ཡོད་ན་ཚུར་ལན་ལྡན་གནང་རོགས། འདི་ནི་ང་ཚོ་ལན་ཚུན་གོ་རྟོགས་གསལ་པོ་
འབྱུང་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལས་འགན་འཁུའི་ཐོག་ནས་བཀོད་པ་མིན་པས་ནང་གཏམ་
ལྷག་པོ་ཡོང་བའི་རེ་བ་དང་གྲུས་བརྟན་བཅས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༥ ལ།

རྒྱལ་ཆེན་ཤུགས་ལྡན་དུ་གྲགས་པའི་དོལ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོར་ལ་དབྱང་པ་
བདེན་པའི་ཆངས་ཐིག་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༣། །འདིར་མི་རབས་མང་པོའི་རིང་ནས་ཚོད་བཅས་ཀྱི་འཁྲུག་རྒྱུན་དུ་ལྷག་
པའི་དོལ་རྒྱལ་དགེ་ལྡན་བསྟན་སྲུང་དུ་ཆེད་བསྐྱབས་ཆེ་བ་འདི་ཉིད་འགོག་པ་ལ་
ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་དང་། ལྔ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཐེང་རིམ་བྱོན་
གྱི་མཛད་པ་ལ་ཡི་མ་རངས་པ་དང་། གཞུང་དོན་ལ་གཞོད་ཚུལ། བྱེ་བྲག་སོ་སོ་
ལ་གཞོད་ཚུལ་དང་བཅས་བཞི་ལས། དང་པོ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལ་བརྟེན་ནས་
འགོག་པ་ནི།

༡ དོལ་རྒྱལ་འདི་ཉིད་དགེ་ལྡན་བསྟན་སྲུང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་
སྐུ་བྱེད་དུ་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ཁ་བཤ་ཆེན་བསོད་ནམས་
གྲགས་པའི་འཁྲུངས་རབས་དང་སྐུར་ནས་བརྟགས་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ།

༡ དང་པོ་ནི། སོག་པོ་རྗེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་རྟ་དབྱངས་དང་རྗེ་པ་བོང་ཁ་
པའི་ཡིག་ཆ་གཉིས་དང་སྐུར་ནས་འགོག་པ་དང་། དོལ་རྒྱལ་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་
སྐུར་ནས་འགོག་པ་ལོ། །དང་པོ་རྟ་དབྱངས་ཀྱི་ཡིག་ཆར་གསུངས་ཚུལ་ནི། གནམ་
ལྷགས་འཁོར་ལོའི་སྐུ་ཁྱུད་ཅེས་པའི་ནང་དུ། ཁོ་སྐུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་བྲམས་པའི་
དཔལ་ ༡༡༥༣-༡༡༥༥ གྱི་བསྟོད་ཆོག་ལས། རྒྱ་རྒྱུ་བྱང་སྟོང་ཨོ་རྒྱུན་ཞིང་
སྟོང་དང་། །སིང་ག་ལ་ནས་དག་བཅོམ་གྱིས་བསྟན་ལྟར། །མ་བྱོན་སངས་རྒྱས་
གསུམ་པར་འཆང་བྱ་ཞིང་། །འདི་འོག་དགའ་ལྡན་གསལ་གསལ་པར་སྐྱག་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ནང་ནས་ནམ་

འབྲེན་བདུན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སངས་རྒྱུ་རབ་གསལ་དུ་འབྱོན་པར་འགྱུར་
བ། ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་ལྷན་གྱི། དེ་ནས་དགའ་ལྷན་ཡིད་དགའ་ཚས་འཛིན་དུ་ཕེབས།
སྤར་ཡང་གངས་ལྷོངས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ ༡༣༥༠-
༡༣༥༥ འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྤྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་
རྒྱལ་མཚན། དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཐོག་བཙུ་བ་པ་པ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལ་
སོགས་མཁས་བརྩན་གྲུབ་པའི་སྤྱི་བ་མང་པོ་བརྒྱད་མར་བཞེས་པའི་མཐར། ལྷ་
སེར་བསྟན་སྤང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱལ་ཆེན་ཤུགས་ལྷན་རྩལ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་
ཏེ་ཞེས་གྲག་གོ། །ཞེས་གསལ།

རྗེ་པ་བོང་ཁའི། གསུང་འབུམ་ཇ་པའི་ནང་། དེའི་ཐོག་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་
ཆེན་བེར་ཕ་བ་དང་། ས་པ་ཆ་ ༡༡༡༣-༡༣༥༡ གཉིས་བསྟན་འདུག གང་ལྟར་དེ་
གཉིས་ཀས་འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་རྣམ་འབྱུང་ཡིན་པར་བཀོད་འདུག
མདོར་བསྡུས་ན། པ་ཆེན་བསོད་གྲགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་འབྱུངས་རབས་དང་པོ་འཇམ་
དབྱངས་དམར་སེར་དང་། མཐའ་མ་རྣམ་འབྲེན་བདུན་པ་སངས་རྒྱུ་རབ་གསལ་
བར་ཁ་གཡར་བ་དེ་ནི་སོ་སོའི་དག་སྤང་གི་དབང་ལས་ཡིན་ན་ནི་བསོད་ནམས་
འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་པས་ཡི་རངས་ཀྱི་གནས་ཡིན་མོད། དེ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱས་ནས་གཞན་ལ་ནན་གྱིས་བསྟུན་ན་ནི་གསང་སྤྲུགས་རྟེན་མའི་ཆོས་སྐྱོར་ནང་དུ་
གཏེར་མའི་རྣམ་གཞག་བཀོད་པར་ཡིད་ཆེས་མེད་ལུགས་བསྟུགས་པ་དང་། རང་
ཉིད་དག་སྤང་ལ་ཆད་མར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་བྱེད་པ་གཉིས་ནང་འགལ་གྱི་
ལྷག་ཆོད་འབའ་ཞིག་གོ།

གལ་ཏེ་དག་སྤང་ཅམ་མིན་གྱི་ལུང་རིགས་ཡང་དག་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཡོད་
དེ་ལྷ་མ་དེ་དག་གི་ཞལ་སྤྲ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཐར་ཁག་མང་ནས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་བུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱིང་བ་སྤེལ་རེས་ཅམ་མ་ཡིན་
 བར་ཐག་ཆོད་པའི་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་དག་ནི་
 རང་གིས་དག་སྤང་ཅམ་གྱིས་སྒྲ་མ་རྣམས་ནས་རིམ་བས་གསུངས་སོ་བེར་བ་
 དང་། དེ་ལྟར་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིང་ངོ་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱ་མཚན་དང་
 རིགས་པར་མི་འགྲོ་ལ། སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་
 རྣམ་ཐར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་
 ཆོད་འཕེར་གྱི་ལུང་རིགས་གང་ཡང་མ་བཞོན་པ་དང་། འཁྲུངས་རབས་ལས་དེ་
 ལྟར་ཡིན་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གཞན་ཡང་མི་སྤང་བས་དེ་ལྟར་དུ་ལུང་འབྲེན་
 པ་ནི་ལས་དང་པོ་བར་ཁྲུངས་བསྟན་པས་ཐོས་པའི་གོ་བ་སྦྱེད་པའི་ཐབས་ཅམ་དུ་
 རུང་གི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་རིག་བྱེད་ཆོད་
 མར་འདོད་པའི་ལུགས་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་དོན་རིག་པའི་ལུགས་
 གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་གསུང་ཅམ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
 སྤྱབ་བྱེད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དངོས་ཡོད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་
 པ་ནི། བྱང་དོན་རིག་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གམ་སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་
 རེས་པས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱབ་བྱེད་དེ་དག་དེ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན། གྲགས་རྟགས་ཡང་
 དག་གོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་དོན་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཐ་སྟན་བྱར་རུང་དུ་དཔྱག་
 པ་ཡིན་པས་བཏ་ཆེན་འདིའི་འཁྲུངས་རབས་དེ་དག་རང་ཅག་རྣམས་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 ཀྱི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་མདོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིས་བྱ་བྱེད་པར་
 ཅན་རེ་བྱང་གིས་གྲུབ་ན་དེ་ལ་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱབ་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་
 སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཁྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་།

སྤྱ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་དང་། དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ལུང་གིས་གཞོད་སྐབ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲན་པོ་ཤེས་
རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་སུ་ཆོད་མ་རྣམས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
འབྲེལ་བ་དལ་བ་བརྒྱ་ཐག་ཏུ་བསྟེན་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ཆོད་མས་དཔོག་མི་རུས་པས་ཐེ་
ཆོམ་ནས་ཐེ་ཆོམ་དུ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པས་མཐར་ཤེས་རབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱ་
ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འབྲེལ་
བའི་འོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྲོང་བ་དེ་དག་ལ་ནང་འགལ་མང་བ་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བསྐྱ་
བ་མང་བས་དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་ལུང་དུ་མ་གྲུབ་པས་རྟགས་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་
ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ངེད་ཀྱི་སྒྲ་མས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན། རང་གི་སྒྲ་མས་ཅི་གསུངས་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ཞིང་མ་
བསྐྱབ་པ་ལ་གཞན་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སྐྱབ་པ་ནི་རིག་འཆོ་མ་ཐེན་པའི་རྣམ་
འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་ལུང་གིས་སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་མ་ཤེས་
ཏེ། ལུང་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་རི་བཞིན་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལུང་དེས་དེ་ལྟར་
བསྟན་པའི་བསྟན་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བ་མང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ལ་འང་བྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་རྣམས་པ་
སྤྱ་ཆོགས་གསུངས་པས་གསུང་སོ་སའི་བརྗོད་དོན་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དབྱེད་
པ་མཛད་དགོས་པ་གསུངས་ན། སྒྲ་མའི་གསུང་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། འོན་ཀྱང་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ནི་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དངོས་དོན་དང་ཉིང་དགོས་ལ་སྐྱ་བ་
མི་སྤྲིད་པས་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ས་ཐོབ་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་དང་
བདུད་ལས་སོགས་སུ་འབྲེས་པ་ཡོད་ལུགས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་ལན་དུ་མར་དཔེ་

དང་བཅས་གསུངས་ཡོད་ན། གཞུང་ལུགས་ལག་མཐེལ་ཅིས་གྲིས་མཁས་པར་
 ཆོས་པ་རྣམས་ལ་བདུད་ལས་ཀྱི་ཆར་པ་འབབ་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་
 བྱུང་བེན་ཅིང་། ད་ལྟའང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་
 དེ་ལས་མང་བར་འབྱུང་བ་གཤོན་མི་ཟེེ། །དེས་ན་སྤྱོད་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་
 ཉིད་གྲིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་པ་རང་ཉིད་གྲིས་ལུང་བསྟན་པའི་མཁས་
 དང་བྱུབ་པ་བརྟེས་པ་རྣམས་གྲིས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་གཏན་ལ་པབ་
 ཟེན་པའི་བཀའ་བསྟན་རྣམས་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་དགེ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་གྲིས་མཆོམས་སྦྱར་བ་བཞིན་དད་གྲུས་སྟོ་གསུམ་གྲིས་བསྐྱབ་
 བ་ནི་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཡང་། དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་རྟོག་བཟོར་
 མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བདུད་གྲིས་ཆང་བཅའ་བའི་གནས་དེ་ལྟག་མ་མཆིས་སོ། །

ཁ་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་འདི་ཉིད་འཆད་ཅོད་ཅོས་གསུམ་གྱི་མཛད་རྗེས་
 རོ་མཆར་ཆེ་བ་དེ་དག་ལ་དཔགས་ནས་དབྱེད་པ་བྱས་ན་འབྲུངས་རབས་དེ་དག་
 ལ་ཡིད་ཆེས་ལྟག་པར་འབྲེན་ངེས་ཤིག་ཡིན་ནའང་འབྲུངས་རབས་དེ་དག་དོལ་
 རྒྱལ་གྱི་སྦྱེས་རབས་སུ་སྦྱར་བ་ནི་ཁུངས་མེད་ཀྱི་འཆལ་གཏམ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་
 ལ་གཙུག་ཏྱར་ཡོད་པས་ཁྱི་རྒན་ལའང་གཙུག་ཏྱར་ཡོད་ཅེས་སྟེ་བ་དང་འབྲས་སྟེ།
 དེ་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱི་དོལ་རྒྱལ་གྱི་
 འབྲུང་ཁུངས་སུ་སྦྱབ་བྱེད་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། དོལ་རྒྱལ་འདི་ཉིད་འདུལ་འཛིན་
 གྲགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་རྗེ་ཙུང་ཁ་པས་དགེ་ལུན་བསྟན་སྤང་དུ་དབང་བསྐྱར་མཛད་
 ཚུལ་དང་། གཉིས་པ་ནི་གནས་རྒྱུང་ཆོས་སྦྱོང་གིས་བསྐྱེལ་ཚུལ་བཅས་བཤད་
 འདུག་པ་དེ་དག་གཞི་མེད་སྟོ་འདོགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དང་པོ། བ་བོང་ཁའི་
 གསུང་ཤུགས་ལྡན་གྱི་བསྐྱང་ཆོག་ཅིག་གི་ནང་དུ་སྦྱལ་སྦྱུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་

པཌ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་སྐུ་བློང་དང་། པཌ་ཆེན་འདི་ཉིད་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྐུ་བློང་ཡིན་ཞིང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ཅོང་ཁ་པས་བཀའ་ངེ་ལྟར་བསྐོས་པའི་ཚུལ་ནི་ཅོང་ཁ་པས་ཆོག་པ་ཆེན་པོར་དབང་ཆེན་སྦུལ་སྐབས་ཤིག་དུ། རོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་སྤང་མཁན་ཞིག་དགོས་པས་སྤྲུལ་གནང་བྱུང་། ཅེས་བཀའ་བསྐོས་པ་ན་སྐོབ་མ་པལ་ཆེ་བས་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ ༡༣༥༥-༡༣༥༩ ལ་རེ་བ་བྱས་ཀྱང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དགོངས་པ་གཏད་ས་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ ༡༣༥༩-༡༣༥༩ གྱིས་ཆོག་པ་གྱི་དབུས་སུ་བཞུངས་ཏེ། བདག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ། །ཞེས་ཞུས་པ་ན། རྗེ་ཉིད་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཏེ་གསང་འདུས་ཀྱི་སྐུ་དང་ནང་མཆོད་སྦུལ་ཏེ་བཞེས་སུ་བརྟུག་པ་སོགས་ཀྱིས་དགའ་ལྷན་བསྟན་སྤང་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད། ཅེས་འཁོད་འདུག་པ་ནི་གཞན་ནས་ཁ་གཡར་བ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ལྔ་པའི་ ༡༤༡༥-༡༤༡༩ སྐབས་དོལ་རྒྱལ་འདིའི་སྐྱོར་ལ་བློང་གཞི་བྱུགས་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ་ཡིག་ཆ་དང་གཏམ་འཆལ་འདྲམ་མིན་སྐྱ་ཆོག་པ་འཕེལ་བ་ལས་འཁྲུལ་གཞི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་འདི་ཡིས་ཁྱད་སྤྲེལ་མི་ཐུབ་པ་ནི་རྒྱ་མཆོན་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་རྒྱུ་ཡིན།

དང་པོ། རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སྐོབ་སྤྲུལ་གྱི་ཐུ་བོ་རྟོགས་ལྷན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོས་ ༡༣༥༤-༡༣༥༩ ཐུགས་ཚིམ་མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཟུར་འདེབས་ཞེས་པའི་ནང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་དགའ་གདོང་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་སྤྲུལ་པ་དབུ་མ་པའམ་གསང་མཆོན་དཔའ་བོ་རྟོ་རྗེ་ཞེས་པས་ལོ་རྒྱུ་བ་མཛད་དེ་རྗེ་བརྟན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་བྱི་བ་བྱིས་ལན་མང་དུ་མཛད་པའི་མཐར་སྤྲུགས་དང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དགའ་གནད་སྐྱོར་དང་། ཉམས་

ལེན་གྱི་གནད་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོས་བཅད་དེ་ངེས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་
 ཐུགས་ལ་འབྱུངས། དེས་ན་རྗེ་འདིའི་བྱལ་མཐའ་རྣམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱི་
 བྱལ་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ད་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་གྱི་འཆད་ཉན་ཁོ་
 བ་དང་། སྤྲུགས་གྱི་དབང་བཀའ། རྒྱུད་གྱི་འཆད་ཉན། སྒོམ་སྦྱབ་ཉག་ཅིག་བྱེད་པ་
 རྣམས་བསྟན་པའི་རྒྱན་ལ་གང་པན། བདག་གིས་རིམ་བུ་གྱི་ཕྱི་མ་ཞིང་ཁམས་
 གང་དུ་སྦྱེ། བྱད་པར་བདེ་བ་ཅན་དང་དགའ་ལྷན་གང་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱ་ཆེ་འདི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་གྱི་མདུན་མ་རྣམས་ཁྱུས་པར། འཇམ་
 དཔལ་དབྱངས་གྱིས་མན་ངག་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། བྱད་པར་
 དུ་སྤྲུགས་མཆན་ཉིད་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་དབང་བཀའི་
 རིགས་མ་བྱེད་གཞན་དུ་ཆེ་ཐུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དངོས་བྱལ་ལས་རིང་བར་འགྱུར་
 བ་དང་། བསྟན་པ་ལ་པན་ཐོགས་རྒྱུད་བར་འགྲོ་གསུངས་པས་རྗེ་འདི་པས་ཞལ་
 བཞུགས་དུས་སུ་རྗེས་གནང་རེ་ཅམ་མ་གཏོགས་དབང་བསྐྱར་གཏན་ནས་མི་
 མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །གསུངས་སོ། །ཞེས་གསལ་བར་འཁོད་པ་
 འདི་ལ་གཟིགས་དང་། ང་ཆོ་སྟག་མཆོངས་སར་ལ་མཆོང་བར་བརྩམས་ཏེ་དབང་
 བསྐྱར་ལ་དགའ་ཞེན་ཆེ་བ་དག་འདི་ལེགས་པར་སྒྲོགས་ཤིག་ཕྱག་དཔེ་རྒྱུད་དུ་ཞིག་
 ལས་མེད་པས་གཟིགས་བདེ་པོ་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཆོགས་པ་ཆེན་
 པོར་དབང་ཆེན་སྦྱལ་འདུག་ཀམ་མི་འདུག་རྟོགས་ལྷན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོས་འདི་
 ལྟར་གསུངས་པ་ལ་འབྲུལ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཞེས་ཏུ་དགྲོད་ཅིག །

གཉིས་པ། རྗེ་ཙཱ་ཁ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་ཆེན་སྦྱལ་ས་དང་། འདུལ་
 འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་ལ་བཀའ་དེ་ལྟ་བུ་བསྒྲོམ་ཡོད་ན་རྗེའི་རྣམ་ཐར་གང་
 རུང་ཞིག་ལ་གསལ་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུ་རང་རེའི་མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་རྣམ་ཐར་

གང་དུ་ཡང་མི་སྤང་བས་དེ་ནི་འཆལ་གཏམ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་
པོ། །དོན་ལ་བརྟགས་ནའང་རྩེ་ཚོང་ཁ་པ་དང་ལུས་དང་གིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་
པའི་སྤང་མ་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་དགོ་ལྡན་རིང་ལུགས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྤང་
བའི་འགན་འཁུར་བཞེས་བཞིན་དུ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་བསྟན་སྤང་བྱུང་བ་ཞིག་
ཅིའི་ཕྱིར་བསྐྱོས། ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འབྲུག་སྤོང་གི་ཅ་བར་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ནམ།
ཡང་ན། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མ་འཛོན་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་དམ་ཅན་ཆོས་
རྒྱལ་དགོངས་པ་ཞུ་འཆར་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཐུགས་ཡིད་
མི་ཆེས་པ་ཡིན་ནམ། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་རོགས་སུ་བསྐྱོས་པ་བདེན་ན།
དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ཐུགས་མི་མཉེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་བུ་རྩེ་
ཚོང་ཁ་པས་ཡོངས་གྲགས་སུ་བསྐྱོས་ཡོད་ན་རྩེའི་དངོས་སྟོབ་ནམས་དང་། བརྒྱད་
པའི་སྤྲོ་མ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་ལྟ་བུ་བར་མ་ཆད་དུ་
ཁྱོན་པའི་ནང་ནས་དུས་ཕྱིས་ཉུང་ཤས་མ་གཏོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱིས་དེ་ལ་
ཐུགས་གཉེར་ལྟ་ཅི། དགག་བྱ་མཛད་བཞིན་པ་འདི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ལས་བྱུང་། རྩེ་
རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལྟར་བསྐྱོས་པ་མ་མཐུན་ནམ་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག།

གཞན་ཡང་བར་ལམ་ཞིག་གདན་ས་དགའ་ལྡན་དུ་གསོལ་མཆོད་བྱེད་
མཁན་གང་འཆམས་བྱུང་བར་ཁྱི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཐུགས་གྱིས་མ་བཟོད་
པས་དེ་ནས་རྒྱང་འབྲུད་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན། དེ་བཞིན་ལྷང་སྐྱ་
རོལ་པའི་རྩི་རྩེས་ཀྱང་དགག་བྱ་མང་དུ་མཛད་འདུག་པ་དེའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་
ནམ། དེ་དག་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་རྩེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་འདུལ་འཛོན་མངའ་
བདག་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་ལ་སྤང་མར་དབང་བསྐྱར་ཞེས་པ་ནི་མ་དག་རྒྱན་
འབྲམས་སུ་སོང་བ་འབའ་ཞིག་གོ། །བརྟག་པ་གཉིས་པ་གཞན་ཡང་རྟ་དབྱངས་གྱི་

ཡིག་ཆ་དང་། རྩིས་པ་ལོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ་དེ་གཉིས་སུ་འདི་ལྟར། པཎ་ཆེན་
བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་སྤྱི་དྲུས་སུ་དེགས་པའི་སྡེ་དཔོན་པེ་ཏར་གྱིས་དེང་སང་
འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བྲི་མ་མེད་པ་རིམ་ཞིག་བསྟན་པ་
དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་ཆོགས་གྱིས་མངོན་པར་མཐོ་བ་ཡང་རི་
ཞིག་སྟམ་བྱ་འཛམ་བྱ་སྤྱིང་ཀྱན་ཏུ་སྦྱལ་ཏེ་བཅའ་བས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྣམ་
པར་དག་པ་ཡང་རྩིས་མའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་མེད་པར་མཐོང་ཞིང་། བསྟན་
འཛིན་གྱི་སྤྱིས་བྱའི་ཆོགས་གྱི་དབྱུས་ན་ཡང་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་
ནམས་གྲགས་པའི་དཔལ་རྣམ་དཔྱོད་མཆོག་གི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་ལས་ལུང་རྟོགས་
གྱི་ཡོན་ཏན་ཆོགས་གྱིས་མངོན་པར་མཐོ་བ་གཞན་མ་རྟོག་ཅིང་། པཎ་ཆེན་ཉིད་ས་
ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་བྱོན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་
ཤེས་ནས་པཎ་ཆེན་གྱི་བྱང་བྱ་སོང་སྟེ་ཞུས་པ།

ངས་འཛམ་བྱིང་ཀྱན་ཏུ་སྦྱལ་ཡང་བསྟན་པ་རྣམ་པར་དག་པ། བསྡེ་བསྐྱེད་
མ་ཞུགས་པའང་རྩིས་མའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་བྱ་མི་འདུག་ཅིང་། བསྟན་འཛིན་གྱི་
སྤྱིས་བྱ་བྱེད་ལས་རྟོགས་པ་མཐོ་བ་གཞན་མ་རྟོག་པས་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་བྱེད་
གྱིས་རྩིས་མའི་བསྟན་པ་དེ་འཛིན་དང་བཅས་པ་ལ་གཞན་ཅིང་འཆོ་བ་དག་ཆར་
བཅད་པ་དང་། དེ་ཉིད་འཛིན་སྤྱིང་སྡེ་ལའི་བྱིར་ཞི་རྒྱས་དབང་དག་གིས་ཐབས་
མཁས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་བྱ་གསལ། བདག་གིས་ཀྱང་དེའི་གྲོགས་ཅི་རུས་སུ་
བགྱིད། །ཞེས་ཁས་ལྷངས་ཤིང་། ང་ཅི་སྟོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོ་སྤྱིས་རྩིས་སྤྱི་སྤྱི་
སྤྱིར་དེ་ཉིད་གྱི་བསྟན་པ་བསྐྱེད་བར་བཀའ་བསྟོན་གཉེར་བྱ་གཏད། ཁས་ལྷངས་
དམ་བཅས་པ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་གིས་དེང་དངོས་སུ་རྩིས་མའི་བསྟན་པ་ཆེས་
ཆེར་བྱེད་རུས་པ་མི་འདུག་མོད་གྱི། ལྷགས་ལ་དགོངས་ཤིག ཅེས་བསྐྱེད་བའི་

ཀྱིན་གྱིས་པཎ་ཆེན་མཆོག་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་
དེ་འཛིན་དང་བཅས་པ་སྤང་ཞིང་སྦྱོང་བ་དང་། གཞོད་བྱེད་མ་རུངས་པ་མཐའ་དག་
དག་པོའི་ལས་གྱིས་ཆར་བཅད་པའི་ཕྱིར་འཕྲིན་ལས་གྱི་རྒྱས་པ་ཞིན་དུ་སྤྱང་ཞིང་
དག་ཤུལ་ཆེ་བ། བསྟན་དག་མཐའ་དག་སྤྲད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཐལ་བར་སྟོག་པ་དང་།
བདུད་གྱི་སྤེལ་འཛམས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་རྩི་རྩེའི་ཤུགས་འཆང་བ་བསྟན་སྤང་ཆེན་
པོ་རྒྱལ་ཆེན་རྩི་རྩེའི་ཤུགས་ལྡན་ཅལ་གྱི་སྤྱི་རྣམ་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྒྲ་མ་གོང་
མ་ན་རིམ་པའི་ཞལ་ནས་བྱུང་ངོ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་གྱིས་སྤང་ངོ་། ཞེས་ཁྱུངས་དེ་
ཅུ་ལས་བཀོད་མི་འདུག་པ་ནི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་ལས་ཞིབ་དུ་མཁྱེན་པར་འགྱུར་ལ།

དེ་རྩེས་རྩེ་པ་བོང་ཁ་པས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས་ཁྱུངས་གཞན་མི་འདུག་པས་
འདི་ནི་དང་ཐོག་གཅིག་གིས་ངོ་མཆར་ཆེ་མདོག་གིས་བཤད། དེའི་རྩེས་འབྲང་
ཐམས་ཅད་གྱིས་དེ་བཞིན་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་རྒྱུ་བྱས་པས། རི་བོང་གི་
སྤྱང་དང་ཁྱུང་པར་མི་སྤང་ངོ་། །འདི་ལའང་ལོ་རྒྱུས་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། རྩེ་པ་
བོང་ཁ་སྤྱི་ཆེ་སྤྲད་ཅུ་མ་ན་ཤུགས་ལྡན་རིགས་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་དང་། སྟོག་གཏད་
ཁྱུང་འཕེལ་ཆེས་ཆེར་བྱས་པར་བརྟེན་ཡགོང་ས་སྤྱི་བྱེད་བཙུག་ལུ་མ་ཆེན་པོ་
ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོ་ཐུགས་མ་མཉེས་ཀྱང་བཅེ་བས་བསྤྱངས་ཏེ་གནས་རྒྱུ་ཆོས་
སྦྱོང་ཆེན་པོར་བཤགས་པ་མ་ལུལ་ན་ཉིན་ཆེ་ལུགས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤགས་
པ་འབུལ་བར་ཆེད་བཅར་གྱིས་བསྟོན་བཀྱར་སྒྲུབས་ཆེན་དང་། ཡར་ཁུལ་ལན་དུ་
ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་པོས་བཀའ་ལུང་དོན་བསྟན་ནི། སྤྱིས་མཆོག་ཁྱེད་ཉིད་དཔལ་འཁོར་
ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་སོང་། དེད་གྱིས་ཉིན་མཆོན་དུས་
དུག་དུ་བྱ་ར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། རོས་གྱི་སྟོབ་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་བཀའ་
བཞིན་མི་སྤྱུབ་པ་དང་། ཤུགས་ལྡན་རིགས་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་དང་། དེད་གྱི་པཱར་

རེད་གཉིས་ལའང་ཁ་ངན་གཡོགས་པ་འདི་གསུམ་གྱིས་ངའི་སྤྱིང་ལ་སོག་བྱང་ན་
 ཕྱིན་ཆད་སྤང་སྤང་ཇི་བཞིན་མ་ཞུས་ན་རེད་གྱིས་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་
 དགྱིལ་འཁོར་ནས་འཐེན་ཏེ་ཉེས་ཆད་གཏོང་ཡང་ཐུབ་གི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་
 དེར་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཤེས་ཆོར་བྱུང་བ་འབྲས་སྤྱངས་བགེས་སོང་མང་
 སོ་དང་གནས་ཆུང་གྲ་ཆང་གི་སྐྱ་བགེས་དུ་མའི་གསུང་རྒྱན་དུ་ཡོད་བཞིན་པ་དེ་
 རེད། དུས་གཞན་ཞིག་ཏུའང་ངའི་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་རེད་གི་བརྒྱར་འདྲེ་ལ་སྐྱེ་བ་ག་
 ལ་སྤི། ཅེས་གསུངས་འདུག་པས་རེད་གི་བརྒྱར་ནི་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་
 པ་འདྲེ་ངན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཚུལ་གི་ཁ་ངན་གཡོགས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཆོག་
 རིས་ཇི་བཞིན་ཡིན་མིན་ཡང་དོན་གནད་དེ་རང་ཡིན་པ་ཁུངས་སྐྱེལ་ཐུབ་གི་ཡོད།
 བཀའ་ལུང་འདིས་བྲུགས་ལྟན་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གི་སྐྱ་སྐྱེ་མིན་པ་དང་།
 བེ་ཏར་གྱིས་སྐྱལ་མ་གཏོང་བ་མིན་པ་གསལ་པོ་བསྟན་པ་རེད། དོན་ལ་བརྟགས་
 བྱའང་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྐྱལ་སྐྱེ་གྲགས་རྒྱན་གི་སྐྱ་བྱང་ཞུགས་འབུལ་བགྱིས་
 པའི་གཏུང་རྟེན་བཞེངས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་ཅིར་སྐྱ་འབྲིན་པ་སོགས་ལྟས་
 ངན་དང་བཀའ་མི་ཤིས་པ་མང་རྒྱུན་གནས་ཆུང་ཆོས་སྦྱོང་ལ་ཞུས་པས། ཆོས་
 སྦྱོང་ནས་འཕམ་དུ་བཤིགས་ནས་ཡོ་བྱད་དེ་དག་ཚུ་ལ་བསྐྱར་དགོས་གསུངས་
 པ་ལྟར་སྦྱིད་ཆུར་བསྐྱར་བ་ལས་དོལ་ཆུ་མིག་དུ་ཆགས་ཚུལ་ཡིག་ཆ་དེ་གཉིས་
 སུའང་འཁོད་འདུག་པ་ལྟར། གནས་ཆུང་ཆོས་སྦྱོང་གིས་འབྲས་སྤྱངས་སུ་དོལ་
 རྒྱལ་བསྟེན་མཆོད་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པ་སོགས་སྒྲོ་གང་ས་ལས་དོལ་རྒྱལ་གི་རུས་
 བྲུགས་འཕེལ་དུ་མ་བཅུག་པ་རྒྱུན་མར་གནང་སྟེ་ད་ལྟའང་འདོད་པ་གང་ཡོད་
 བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ན་དགེ་ལྡན་བསྟན་སྤྱང་དུ་སྐྱལ་མ་རང་གིས་གནང་སྟེ་རང་
 གིས་དགག་བྱ་ཅི་ལྟར་མཛད། དགེ་ལྡན་བསྟན་སྤྱང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་དགེ་ལྡན་

བསྟན་སྲུང་དུ་བསྐྱེལ་ལམ། དགོ་ཕྱན་བསྟན་སྲུང་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་དགོ་ཕྱན་བསྟན་
སྲུང་དུ་བསྐྱེལ། གལ་ཏེ་དགོ་ཕྱན་བསྟན་སྲུང་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་དགོ་ཕྱན་བསྟན་སྲུང་
དུ་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་དགག་བྱ་བྱེད་དོན་ཅི། ལེགས་པར་སོམས་ཤིག

གསུམ་པ། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་གཞན་ལ་བརྟགས་པ་ནི། རོལ་
རྒྱལ་དགོ་ཕྱན་བསྟན་སྲུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་མང་ཞིག་ཡོད་པེས་ཀྱང་
ཐམས་ཅད་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱེལ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་དོན་གྱི་བབས་ས་ནི་གཅིག་
ཀྱང་དུ་འདུག་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཡིག་ཆ་དེ་གཉིས་ནས་བཀག་ན་གཞན་
ནམས་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཁྲུངས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ཤི་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞན་ཡང་སོག་པོ་ཇེ་བཙུན་ལྟོ་བཟང་རྟ་དབྱངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེར་པཎ་
ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ཞི་བར་གཤེགས་སྐབས་ལྷགས་འབྲུལ་བཀྲིས་
པའི་གདུང་ནང་ཞལ་བྱེ་ཅ་ན་ཐུགས་སྒྲགས་སྒྲུབ་གསུམ་མ་ཆོག་པར་བལྷགས་
ཤིང་། གཞན་ཡང་ཐུགས་བྱུང་བ་བརྗོད་ཅིང་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་དང་། རིང་བསྐེལ་
ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་འབྱུར་དོད་དུ་བྱོན་པའི་ཐུགས་ཇེ་ཆེན་པོ་བཙུ་གཅིག་ཞལ་
དང་། ཡིག་འབྲུའི་ནམ་པ་དང་། གཞན་ཡང་རིང་བསྐེལ་མང་དུ་བྱོན་ནོ། །ཞེས་
དང་། སྐྱ་གདུང་གི་རྒྱ་ཟེར་རིལ་བུ་དུ་མ་ཡུངས་འབྲུལ་ལས་ཀྱང་རྒྱུང་བ་ཁ་དོག་
སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རིང་བསྐེལ་བྱོན་ཞིང་། རྒྱ་ཟེར་ཁ་ཅིག་རིང་བསྐེལ་ཉིད་དུ་གནས་
འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལས་མང་དུ་འབྲེལ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་ལམ་དུ་
མཐོང་བ་དང་། གདུང་ལྟ་རྒྱ་ཟེར་གྱིས་ལྷགས་པའི་དྲངས་མའི་རྟོ་ཇེ་འཐས་པ་
ཤེལ་ལྟར་དྲངས་པའི་ནང་དུ་རིང་བསྐེལ་གྱི་ནམ་པ་གཅིག་ལས་དུ་མར་གྲེས་ཏེ་
སྟེང་དུ་སྐྱར་བར་སོང་སྟེ་གཅིག་དུ་གྱུར་ཅིང་སྐྱར་མགོ་མཐུག་ལྷོག་ནའང་སྐྱར་
ལྟར་གྲེན་དུ་འགོ་བ་ལས་ནམ་ཡང་སྐྱར་དུ་མི་རྒྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ངོ་མཚར་བ་ཡང་

ཁ་ཡར་བྱོན་པས་ཀྱན་ངོ་མཆར་དུ་བྱུང་ནི། །ཞེས་བཀོད་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་མཆར་
བྱུང་བ་དང་། ཅི་ཏྲ་བྱུང་བ་བརྗེད་པ་ནི་དོ་རྩེ་བྲགས་ལྟན་ཞེས་གསང་མཆན་ཡང་
བརྟེན་ཆེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་ཨེ་ཡིན་སྟུང་སྟེ་ཞེས་བརྗེད་པ་ནི་གཞི་མེད་དོགས་
སྟོང་ཁོན་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་བཀག་ཟེན་པ་ལས་བྱུང་བོ། །དེ་ཡི་ནང་དུ་བཤ་ཆེན་
བསོད་གྲགས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཀྱི་སྐྱོར་ནི་བྱུང་ཅམ་ཡང་བཀོད་མི་འདུག་
པས་དེའི་རྒྱ་མཆན་བརྟག་དགོས་སོ། །གསུང་འབྲུམ་རྩ་བའི་མཆམས་སྟུང་ཁ་
སྐྱོང་ཞེས་པའི་ནང་དུ་འང་པེ་ཏར་གྱིས་བཤ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ལ་རྩེ་ལྷར་བསྐྱལ་
བ་སྐྱལ་སྐུ་གྲགས་རྒྱན་ལའང་དགེ་ལྡན་བསྟན་སྟུང་བྲེགས་པའི་བྱ་བོར་བཞེང་རན་
ནོ། །ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་ཚུལ་དང་། ཡང་རྩེས་སུ་སྐྱལ་སྐུ་གྲགས་རྒྱན་ལྷགས་
གཉིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མད་དུ་བྱུང་བ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ཐག་དོག་པས་བྲགས་མ་
རངས་པའི་སྟར་སྟོང་བྱུང་གཤེགས་རྒྱན་དག་པོའི་མཆམས་སྟུང་ཅི་རིགས་པ་ལ་
བརྟེན་བྲེགས་པའི་སྟུང་བཞེངས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་།

དེའི་འཕྲོད་ཉིད་དུ། དེའི་ཆེ་ཆུང་བ་གཅིག་ཅམ་ནས་འབྲས་སྟུངས་གཟིམ་
ཁང་གོང་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་རྒྱུ་གསུང་ནང་ནས་ཅིར་སྐྱེ་འབྱེན་པ་
སོགས་གོང་སྟོས་ལྟར་དང་། དོལ་རྒྱུ་མིག་དཀར་པོར་ཆགས་པས་དེར་གནས་
ནས་རེ་ཞིག་བར་དུ་དོལ་རྒྱལ་ཞེས་གྲགས་ཞེས་བརྗེད་འདུག འདིའི་སྐྱོར་འབྲས་
སྟུངས་པའི་སྐུ་བཞེས་ནམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་དུ་གྲགས་རྒྱན་ཀྱི་སྐུ་བྱུང་འབྲས་
སྟུངས་སྐྱགས་པའི་ཆོས་རྩེ་ནང་ཞུགས་འབྲུམ་ཞུས་པ་དང་། དེའི་གདུང་རྟེན་
འབྲས་སྟུངས་ཆོགས་ཆེན་གྱི་གཙང་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་བཅུག་པ་ལ་མི་རིང་བར་
གོང་སྟོས་ལྟར་ལྟར་དང་བཟུ་མི་ཤིས་པ་སྐྱ་ཆོགས་བྱུང་རྒྱུ་གནས་རྒྱང་
ཆོས་སྟུང་ཆེན་པོར་ཞུས་པས་འབྲུམ་དུ་བཞུགས་ནས་གདུང་རྩས་ལ་སོགས་

བ་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་ཚུར་བསྐྱར་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱར་བས་དོལ་
དུ་ཆགས་པ་དང་། དེ་རྗེས་དོལ་རྒྱལ་བྱ་བ་འབྲས་སྤྲངས་སུ་བསྟེན་མཆོད་རིགས་
མི་ཆོག་པ་དང་། བསྟེན་ན་ཁེ་ལས་གྱོང་ཆེ་བའི་སྐོར་གསུངས་པར་བརྟེན་དུས་
ཕྱིས་རྗེ་པ་པོར་ཁའི་སྐུ་དུས་བར་ཁྱབ་ཆེར་མ་བྱུང་ཞིང་། ཁྱད་པར་འབྲས་སྤྲངས་
པས་བསྟེན་མཆོད་བྱེད་མཁན་གཏན་ནས་མེད་ཀྱང་། བར་ལམ་ཞིག་ནས་འབྲས་
སྤྲངས་པའི་མཁན་པོ་ཞིག་གིས་བསྟེན་ནས་རྒྱད་ཆག་ཆབས་ཆེན་བྱུང་སྐོར་
བརྗོད་བཞིན་འདུག

ལྷན་གྲུ་སར་སླེབས་སྐབས་སྒྲགས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་བསལ་ནས་ཡར་
རྒྱས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་བཞིན་འདུག དེ་ནས་རིམ་བར་དོལ་རྒྱལ་གསལ་མཆོད་བྱེད་
མཁན་རེ་བྱུང་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱང་བཟུ་མ་ཤིས་པ་དེ་ཅུ་དུ་མང་བ་བྱུང་ཡོད།
བསྟེན་མཁན་དེ་དག་སོ་སོའི་གཞིས་དགོན་སོགས་ནས་བསྟེན་ནས་འབྱོར་བ་ལས་
འབྲས་སྤྲངས་རང་ནས་དང་བླང་བྱེད་མཁན་མེད་ལ། གནས་རྒྱུང་ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་
དང་བསྟན་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་སྤང་མ་དུ་མས་འབྲས་སྤྲངས་མཐའ་བསྐྱོར་
ནས་ཡོད། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དོལ་རྒྱལ་ལ་མཉེས་བ་མེད་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་
ཆགས་ཡོད། དེ་དང་དེ་བཞིན་སེ་ར་དང་དགའ་ལྡན་ལའང་དེ་བཞིན་ཡིན་ཡང་
བར་ལམ་ཞིག་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་འགའ་ཞིག་གིས་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་བ་དང་འགའ་
ཞིག་གིས་བཀག་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམས་སྤེད་ཀྱི་ལྟ་ཆུང་མི་ཆད་པ་འདྲི་རེད། དོལ་
རྒྱུ་མིག་དཀར་མོར་ཆགས་ནས་རེ་ཞིག་བར་དོལ་རྒྱལ་དུ་མིང་ཆགས་པ་ཡིན་ན།
དགེ་ལྡན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་སྤང་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ག་དུས་བྱུང་ངམ།
སུས་བཏགས་པ་ཡིན་ནམ། ཞེས་ཅད་བཅད་ན་འཇའ་ཡི་རྗེས་འཆོལ་བ་དང་འབྲ་
བར་གདོན་མི་ཟེའོ། །

དགེ་ལྷན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་སྲུང་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་
རོལ་དང་། བཏ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེ་དངོས་ཡིན་ན་ཁོ་པ་བྲེགས་པའི་སྐྱར་
བཞེངས་ས་ཐོག་མ་འབྲས་སྲུངས་ནས་ཡིན་ནའང་འབྲས་སྲུངས་སུ་གནས་མི་
ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ། འབྲས་སྲུངས་ནི་དགེ་ལྷན་རིང་ལུགས་འཛིན་
མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ནས་རྒྱང་འབྲུད་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཤོད་
དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་གཏུང་རྟེན་ནས་ཅིར་སྐྱ་སོགས་བཟ་མི་ཤིས་པ་དེ་ཡོང་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད། བཏ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་སྐྱ་གཏུང་ལ་གོང་སློམ་ལྟར་དེ་
ལྟ་བུའི་ངོ་མཆར་བ་ལ་གྲགས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱ་གཏུང་ལ་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་བྱུང་བ་རྒྱ་རྒྱེན་
ཅི་ཡིན་སོམས་ཤིག།

དེས་ན་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་སྐྱ་གཤེགས་མ་ཐག་
གདོན་ལྷགས་པའི་སྐྱོར་གསུངས་པ་དེ་རང་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་ཡོད་པ་ནི་
དངོས་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མཐའ་ཡས་པས་བསྐྱབ་ཐུབ། གཞན་ཡང་ཡིག་ཆ་དེ་
གཉིས་ཀར་དེ་དུས་ཀྱི་གཞིགས་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་བྱུང་མཐའ་གསར་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ལ་སྟོགས་རིས་མ་གནང་བར་འཛིན་སྐྱོང་སྟེལ་བར་མཛད་པས་དེ་ལ་ཡི་
རངས་པས་རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ། སྐྱེས་ཆེན་
གཅིག་གིས་ཆོས་ལྷགས་འཛིན་ན་ཆོས་ལྷགས་མཉམ་བསྟེ་དང་། བསྟེ་བསྐྱད་
བཅུག་པར་བསམས་ན་ཏ་ཅང་གི་ཁོར་འཁྲལ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་ནམ། རང་རེའི་
ཆོས་བརྒྱད་བཞི་ག་རྩ་བའི་གཞུང་སྤྱན་མོང་བ་དང་ལྟ་སྦྱོང་སྤྱན་མོང་བ་ཤིན་ཏུ་
མང་བས་ཆོས་ལྷགས་བཞི་ཆ་གང་ལྟར་འཛིན་ན་ཤིས་རྒྱ་རྒྱང་བའི་རང་མཆར་
འདོན་པའོ། །ཆོས་ལྷགས་བསྟེ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ལྷགས་པན་ཚུན་སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཆོག་དང་། དུག་ལེན། གཞུང་བཤད་དང་། འཆད་སྟེལ་མཉམ་བསྟེ་

བྱེད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི་²

² ཆོས་པ་པོ་སྐྱ་ཆེ་མ་ཟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་མན་མཁུག་སྐྱོང་མ་བྱུབ་ཅིང་། དོལ་རྒྱལ་གྱི་སྐོར་ལ་དབྱེད་པ་བདེན་པའི་ཆོངས་ཐིག་ཅེས་བྱ་བ་འདིར་རྩ་བའི་ས་བཅད་བཞི་བཞོད་ཡོད་པ་ལས་ཆོས་པ་པོར་ས་བཅད་དང་པོ་དེ་ཡང་མཁུག་སྐྱོང་གནང་ཁོམ་མ་བྱུང་བ་ནི་བྱི་རོལ་པ་རྣམས་སློ་པམ་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསལ་
བཀག་འགོག་བྱེད་ཕྱགས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་ཚད།

༡༣། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ གྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་
༤ ཉིན་སྤྱི་མོས་བཞག་པའི་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསལ་བཀག་འགོག་བྱེད་ཕྱགས་
དོན་ཚན་བརྒྱད་འཁོད་ཀྱི་གྲོས་ཚད་དེ་བཞིན་གནད་དོན་ཚང་ལ་གསལ་ཁ་དོད་
པ། སྤྱི་སྤེན་ཚང་མས་སྒྲུང་དོར་ལམ་སྟོན་དུ་བཟུང་ཚོག་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་དང་།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསལ་བཀག་འགོག་བྱ་
ཕྱགས་སྐོར་གོ་རྟོགས་གོང་འཕེལ་དང་། དོགས་གཞི་གསལ་རྒྱུ་པན་ཐོགས་ཆེན་
པོ་བྱུང་འདུག་ཅིང་། གཞན་གྱི་བསྐྱེད་འོག་ཚུད་པའི་བོད་མི་ཚད་ལྡན་མང་པོས་
དངོས་དོན་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་སྤྱི་འགྲོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤངས་སྤངས་ལྷན་ཁུངས་
རི་སྟོད་ཅིག་བྱུང་འདུག་པ་དེ་དག་དགའ་བསུ་དང་བསུགས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་
དེ་ལྟར་ཡང་། སྤྱི་ལྷན་གྱི་གྲོས་ཚད་སྤྱི་མ་འདྲི་གཞི་སྐབས་ལྷན་སྤངས་བསྟེན་གསལ་
ལ་ཚོངས་ཞེན་ཅན་ལས་སྤྱི་དོན་གྱི་ཡོ་ལངས་དེ་ཅན་མེད་ནའང་བར་སྐབས་དེར་
དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསལ་ལ་ཚོངས་ཞེན་ཅན་གྱི་སྤྱི་བོ་བསམ་མེད་རེ་བྱུང་རྒྱ་དམར་
གྱི་སྤྱི་བྱས་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་ཏེ་ཡགོང་ས་མཆོག་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་
གཞུང་ལ་ཁྱོལ་སེམས་འཆང་བའི་རྒྱ་དམར་རྗེས་འབྲངས་ཡོད་ཚད་དང་ཁྱི་སྤངས་
ལག་སྤྱེལ་གྱིས་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོར་དངོས་སུ་མཆོན་སྟོན་དང་།
བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ལ་གཞི་རྩ་མེད་པའི་སྟོན་བརྗོད། བོད་མི་ནང་ཁུལ་རྒྱ་

དེའུ་དང་། སྤྲིགས་ར། བསྐྱ་བྲིད་བཅས་ཐབས་ལམ་ནམ་པ་དུ་མས་དབྱེན་སྦྱོར་
དཀྲུགས་ཤིང་བྲེད་བཞིན་པའི་ཐོག་དོལ་རྒྱལ་གྱི་རྩོག་ཁྲ་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་བྲབ་
བདལ་གཏོང་ཐབས་བྱས་ཏེ་བོད་དང་བོད་མིའི་རྩ་དོན་ལ་གཞོན་པའི་ལས་འགུལ་
གང་ཐུབ་གྱི་འཆར་གཞི་དང་། དེའི་ཆེད་ཟད་མཐའ་མེད་པའི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱབ་
རྟེན། ངན་བྱས་གྱི་ལམ་སྟོན་བཅས་ཡོད་པ་ཏ་ཅང་གསལ་པོར་ཆགས་པ་མ་ཟད།
བོད་ནང་དུའང་རྒྱ་དམར་གྱིས་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་བཤ་ཆེན་ལ་ངོས་ལེན་ཆེ་
བསྟོད་དང་། རྒྱ་གཏམ་བྲིལ་བསྐྱགས་སྤྲོ་ཆོགས་སྤེལ་བཞིན་པ་མ་ཟད། བཅན་གྲོལ་
བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དངོས་སུ་འཛིགས་སྤྱུལ་རིང་ལུགས་པའི་བྲག་སྦྱོད་ལག་
བསྟར་གྱི་ཐོག་ནས་ལས་འགུལ་སྤྲོ་ཆོགས་བྲེད་བཞིན་པ་འདི་དག་ལ་བརྟེན། ད་
ཆ་སྤྲར་ཡང་ཁོ་ཆོར་གདོང་ལེན་བྲེད་སྟངས་སྤྲར་ལས་ལྷག་པའི་ཆབ་སྤྲིད་དང་
ཁྲིམས་གྱི་ལུགས་ལུས་ལྡན་པའི་ལས་འགུལ་དོལ་རྒྱལ་ཁབ་འབྱེད་གྱིས་བཅོས་
པ་སྤྲིད་དོན་གྱི་ངན་གཡོ་མཐའ་དག་གཅིང་སེལ་མ་བྱུང་བར་ཐུ་མཐུད་བྱ་གལ་ཆེ་
བས་གྲོས་ཆོད་སྟོན་མའི་རྒྱབ་ཞོན་དང་། ལས་འགུལ་རྒྱན་འབྱོངས་ཡོང་ཆེད་སྤྲར་
ཡང་ལམ་སྟོན་གྲོས་ཆོད་ཅིག་འཛིག་དགོས་གལ་ཆེར་མཐོང་།

གྲོས་ཚད།

༡ སྤྱི་ལྷན་གྲིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༤ ཉིན་སྤྱི་མོས་གྲིས་བཞག་
པའི་གྲོས་ཚད་དོན་ཚན་ཚང་མར་ངེས་གཏན་བསྐྱར་སྒྲོས་གྲིས་རྒྱབ་ཞོན་དང་སྒྲུགས་
གྲོས་ཚད་ཀྱི་འབྲུ་དོན་ཐོག་མར་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུགས་སྤང་བསྐྱར་བསྐུལ་བྱེད་རྒྱ།

༢ དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་གྱི་ཉེས་སྒྲོན་གསལ་སྟོན་གྱི་གསལ་བསྐྱགས་
ལུ་མཐུད་རྒྱན་བསྐྱངས་དང་། དེའི་སྐོར་ཡིག་ཆ་དང་། སྤྱི་འཛིན་འཁོར་ཐག་སྟོག་
བརྟན་འཁོར་ཐག་བཅས་མང་ཚོགས་ལ་བདེ་སྒྲུག་ཏུ་ཐོབ་ཐབས་དམ་དོན་བྱེད་རྒྱ།

༣ དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་མཁན་ཉུང་ཤས་གྲིས་རྒྱ་དམར་དང་རན་
བ་ལག་སྟེལ་གྲིས་ཕྱི་ནང་གང་སར་ལས་འབྲུལ་སྤྱི་ཚོགས་སྟེལ་བཞིན་བ་འདི་དག་
ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གདོང་ལེན་འཕུས་ཤོར་མེད་པར་བྱེད་རྒྱ།

༤ བདེན་བ་མེད་པའི་རྒྱན་གཏམ་གྱི་བྲིལ་བསྐྱགས་མང་ཚོགས་མགོ་
བསྐྱོར་བསྐྱུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དོན་ཁག་ལ་ཆད་ལྡན་གྱི་གསལ་བཤད་ལན་འདེབས་
ལུ་མཐུད་བྱེད་རྒྱ།

༥ དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་མི་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་འཛིགས་སྐུལ་བྲག་
གཞོན་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བཅའ་བཞིག་བཏང་དང་གཏོང་འཆར་ཡོང་
བཞིན་བ་རྣམས་ལ་ཉེན་སྲུང་དང་། གདོང་ལེན། ཁྲིམས་མཐུན་སྲུང་སྐྱོབ་ཐོབ་ཐབས་
དམ་དོན་བྱེད་རྒྱ།

༦ ལྷག་པར་གདན་ས་ཁག་ཏུ་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་ལ་དགག་བྱ་དོན་
དམ་སྟོན་ཡོད་རྣམས་ཉམས་མེད་རྒྱན་གནས་ཡོང་ཐབས་དང་། དོ་དམ་ཆད་ལྡན་མ་
བྱུང་བ་རྣམས་སུ་ངེས་པས་དོ་དམ་ཆད་ལྡན་སྤྲིག་སྟོལ་སྤྱི་མཆུངས་ཡོང་ཐབས་

ཁྱེད་མོ་མོའི་མཁན་སྒྲ་ལས་སྟེ་དང་། དཔེ་མིང་དགེ་ཆེན་ཁག་བརྒྱད་གཞིན་སྒྲུལ་
སྒྲུལ་མཐུད་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་གྲུ་རྒྱུ་ཉམ་རྒྱུ་འགའ་ཤམ་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་
གསོལ་བའི་བཅན་འོག་ཏུ་རྒྱུད་དེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གདན་སའི་སྤྱི་སྤྱིག་བཅི་འཁྱར་
མ་ཐུབ་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་བཅན་འོག་ལས་ཐར་ཐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་མཐུན་མཐུན་
འགྱུར་དང་ཕན་ཐོགས་བྱེད་རྒྱ།

༡ དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་བ་འགའ་ཤམ་ལ་རྒྱ་དམར་གྱིས་སྤྲིད་དོན་
ཆེད་འགོ་འདོན་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་། བོད་ཕྱི་ནང་དུ་ཁོ་ཆོའི་ལས་འགུལ་ལ་མཐུན་འགྱུར་
བྱས་པའི་ངེས་ཅན་གྱི་སྤྲིད་བྱས་དེར་གདོང་ལེན་དང་དགག་བྱ་རུས་ཤུགས་ཐོན་
པ་བྱེད་རྒྱ།

༢ དེ་སྟེན་གནས་རྒྱལ་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་
བྱེད་མཁན་ད་ཆ་རང་འདོད་གྱིས་མཆོམས་འཛིག་བྱེད་འདོད་ཡོད་རིགས་ལ་ངོས་
ལེན་དང་། ཁོ་ཆོར་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དཀའ་ངལ་མི་འབྱུང་བའི་མཐུན་འགྱུར་བྱེད་རྒྱ།

༣ ལ་མོང་ས་མཆོག་གི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་འབྲེལ་དང་། སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱབ་
སྒོམ་སྒྲུལ་རིགས་རྣམས་སུ་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་མི་རྣམས་འཇུག་ཞུགས་མི་འོང་བའི་
དབྱེ་གསེས་སྟོད་མེད་དམ་དོན་འོང་བ་བྱེད་རྒྱ།

༡༠ ས་གནས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དབུས་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ལ་ཁོ་ཆོའི་གནས་
རྒྱལ་གསལ་སྟོན་བྱེད་ཆེད་མང་ཆོགས་ནས་གནས་ཡིག་གང་མང་གཏོང་རྒྱ།

༡༡ ལྷག་པར་མང་ཆོགས་ནང་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་
པའི་ཆོགས་པའི་སྤྱིག་འཇུགས་ཁག་དང་གང་ཟག་སྤྱིར་བཙས་ཆང་མས་དོལ་རྒྱལ་
བསྟེན་གསོལ་བཀག་སྤོང་ལྷན་འོང་ཐབས་ཆེད་ལ་མོང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་
སྤྱོད་སྤྱེས་དང་། བཅན་བྱེལ་བོད་གཞུང་གི་སྤྱོད་ཆོགས་དང་། འཛིན་སྐྱོང་སྤེ་

ཆོན་ཁག་གི་ལམ་སྟོན་སྤྲེལ་གྱི་འབྲུ་དོན་དང་འགལ་མེད་ཐོག་ནི་འཇམ་གླིང་ས་
མཐུན་གྱི་ཐོག་ནས་ལས་འགུལ་རྒྱན་སྦྱང་ཡོང་ཐབས་དེ་ཆོའི་ཐོག་ཐལ་ཆ་དང་སྦྱོན་
གནད་ཡོང་གཞིའི་གཡོ་བྱས་ལ་སྦྱང་བྱང་འཛོམས་པོས་ངོས་འཛིན་དང་། གདོང་
ལེན་མ་འབྲུགས་པ་བྱེད་རྒྱ་བཅས། གོང་གསལ་དོན་ཆོན་ཁག་ལ་གཞུང་མང་སྒྲིལ་
གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་སྤྱི་དོན་ཕྱ་བྱ་མཉམ་འདེགས་དགོས་པའི་གཞུན་སྤུལ་དང་ལམ་
སྟོན་གྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྟན་ཆོགས་གྱིས་ ༡༩༩༧ ཟླ་
༤ ཚེས་ ༡༧ ལ།³

3 བོད་མིའི་རང་དབང་། བདུན་པའི་གསར་ཤོག་ལོ་ ༣༧ ཡང་ ༣༥ ལ་གཟིགས། བྱི་རྒྱལ་ལས་ཁུངས། ལྷན་
ཐང་དཔར་སྤྲོན།

རིགས་ལམ་དབྱེད་གེ་སོགས་དམར་གསོད་གཏོང་མཁན་གྱི་
གཟུགས་ལག་དམར་བ་གཉིས་ཅད་ཆོད་པ།

༥ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༢༡ ཉིན་གྱི་ཅན་རྟེན་སྐར་ཇན་སྐྱོ་ཆགས་
ལོག་ཐོག་གནས་ཚུལ་ཐོན་གསལ་ནང་དོན་ལ་གཞིགས་ན། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་
ཉི་མ་ཅལ་མངའ་ཁོངས་ཀྱང་ར་རྫོང་དུ་ཡི་སིའི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ད་ལོའི་ཕྱི་ལྷ་
༢ ཆོས་ ༩ ཉིན་བཞུགས་སྐར་རིགས་ལམ་སློབ་གྲུའི་དབྱེད་གེ་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་
མཆོག་དང་། སློབ་གཉེར་བ་སློབ་བཟང་དག་དབང་དང་དག་དབང་སློབ་ལོས་གཉིས་
བཅས་དམར་གསོད་གཏོང་མཁན་གསུམ་ཁྱེད་ཀྱི་བསྐྱོད་མཐོང་ལོ་གཞོན་སྐྱེས་ ༤
ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ ༢ དངོས་སུ་ཅད་ཆོད་ཡོད་པ་སྟེ། ལག་དམར་བ་
གཉིས་གྱི་མིང་ལ་སློབ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ཟེར་ཞིང་དགའ་ལྡན་ཤར་ཅའི་གྲ་པ་ཡིན་
པ་དང་། པ་ཡུལ་ཁམས་ཆ་སྒྲེང་། ༡༩༩༡ ལོར་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་ཤིང་།
རྒྱ་གསུམ་ལྡན་བསྟེན་གསོལ་མི་ཆོག་པར་བྲག་པོའི་རོ་རྒྱལ་བྱེད་མཁན་གསུམ་རེད།
ལག་དམར་བ་གཞན་དེའི་མིང་ལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱན་ཟེར་ཞིང་སེ་ར་སྤྲད་ནས་
ཕྱིར་འབྱུང་བྱས་པའི་གྲ་པ་ཞིག་རེད། ༡༩༩༥ ལོར་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་
ཞིང་། པ་ཡུལ་གོང་མཚུངས་ཆ་སྒྲེང་ནས་ཡིན་པ་རེད། ལག་དམར་བ་དེ་གཉིས་
དང་བཅས་པ་འབྲལ་སྐྱར་འཛིན་བཟུང་བྱུང་ཆེད་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཆགས་
ལོག་ཁག་ཏུ་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་པར་དང་བཅས་པ་འགྲེམས་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་མ་
ཟད། རྒྱལ་སྤྱོད་དུ་ཡི་སིའི་སྤྱི་གཞུགས་ལའང་མི་གསོད་གྲོད་གཞི་དེ་ཅིས་སློང་
བྱས་ཡོད་འདུག

ལག་དམར་བ་ཅད་གཅོད་བྱས་པའི་སྔ་ཕྱིའི་བརྒྱུད་རིམ།

༥ ཀང་ར་རྫོང་དུ་ལི་སིའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་གཙོས་བརྫོང་གསལ་ལྟར་
 བ། ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༤ ཉིན་བྱང་བའི་ཆ་བས་ཆེའི་མི་བསད་གྲོད་གཞི་དེ་ཉིན་དེ་རང་
 ལ་ཁོང་ཆོར་ཅིས་སྤོད་བྱང་ནའང་། ༡ བོད་མིའི་ཕྱོགས་ནས་བདེ་ལན་ལམ་སེང་
 སྤོད་མི་སྤྱབ་བ་དང་། ༢ རྩ་ས་རང་ནས་ལག་དམར་བ་མིག་མཐོང་བྱང་མཁན་ཡོད་
 མེད་ཅད་མ་ཆོད་པ། ༣ མི་གྲོངས་མཁན་གསུམ་པོས་ཁ་གང་ཡང་གྲག་སྤྱབ་མེད་
 བ་བཅས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ལག་དམར་བས་
 མི་བསད་བྱལ་དུ་ཁུར་ཁུག་གཅིག་དང་། དེའི་ནང་དུ་ལག་བྱུབས་ཆ་གཅིག་ལག་
 རས་གཅིག་སྒྲོག་བཞུག་གཅིག་བཅས་གཡུགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་ཀླན་དམ་པའི་
 འག་ནས་ལྷི་ལི་མ་འབྱུ་གི་ལའི་ལྷ་མི་སྤྱང་སྒྲོབ་ཆོགས་པས་དཔར་འགྲེམས་བྱས་
 པའི་དེབ་དང་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་བཅས་རྟེན་སོན་བྱང་སྟབས། ལྷི་ལི་མ་འབྱུ་གི་ལར་
 སོང་ནས་ལྷི་ལིའི་ལྷ་མི་སྤྱང་སྒྲོབ་ཆོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་འཆི་མེད་ཆེ་རིང་སོགས་
 མི་ ༥ ལ་ཞིབ་འབྱུག་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༣༡ ཉིན་གྱི་དགོང་མོ་ཕོ་ཕོ་གསར་
 ིུག་མ་འབྱུ་གི་ལ་ནས་མཉམ་དུ་སྤྱ་འཁོར་ (Taxi) THA 4283 ཡང་རྟགས་ཅན་
 ཞིག་ནང་བསྐྱེད་ནས་རྩ་སར་བསྐྱོད་པའི་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་འབྱུ་གི་ལ་ནས་ཐོབ་
 ཡོད་པ་དང་། དེའི་དགོང་མོ་རིགས་ལམ་དབུ་དགེ་སྤོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ཀྱང་ཕྱི་
 རྒྱལ་ནས་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་ལྷི་ལི་བརྒྱུད་རྩ་སར་ཐེབས་ཡོད་འདུག

དེར་བརྟེན་དུ་ལི་སིས་ (Taxi) THA 4283 རྟགས་ཅན་གྱི་སྤྱ་འཁོར་
 དེའི་ཁ་ལོ་པར་འདི་ཅད་བྱེད་སྐབས་ཁོས་ཕོ་གསར་ིུག་པོ་དེ་ཁོའི་སྤྱ་འཁོར་དུ་

བསྐྱད་པས་མ་ཆད། མདུན་དུ་སྐྱོད་བཞིན་པའི་སྐྱུ་ལའོར་ (རིགས་ལམ་དབྱ་
དགོ་གང་དུ་ཡོད་པའི་ཕེབས་ལའོར་) ལ་རྗེས་དེད་གཏོང་རོགས་ཞེས་སྐྱུ་ལ་མ་བྱས་
པར་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པས་ཁོ་ཆོའི་ཅ་ལག་སྐྱུ་ལའོར་སྔོན་མ་དེའི་ནང་ལུས་སོང་
ཞེས་ལན་འདེབས་བྱས་བྱུང་། ཅན་དེ་སྐར་མང་ལའོར་ས་ཨམ་འབའ་ལར་སྤེབས་
སྐབས་ངའི་སྤྱ་ལའོར་ལ་ཆག་སྐྱོན་ཤོར་སྐབས་ཕོ་གསར་དེ་ཆོས་སྤྱ་ལའོར་གཞན་
ཞིག་སྤྱས་ནས་བསྐྱོད་སོང་ཞེས་བཤད་ཡོད་པ་རེད།

ཀང་ར་བུ་ལི་སིའི་འགོ་གཙུག་ THA 4283 རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱ་ལའོར་ལ་
ཆག་སྐྱོན་ཤོར་རྗེས་ཕོ་གསར་དེ་ཆོས་ཁ་པར་གཏོང་ས་གཞི་ནས་ལྷི་ལིར་ཁ་པར་
བཏང་འདུག་པར། དུས་ཆོད་འབྲི་ཕོ་དེ་འབྲར་ཁ་པར་བཏང་སྐབས་ཁ་པར་གཏོང་
ཡུལ་གྱི་ཨང་གངས་བཅའ་སྐབས་ཨང་ ༡༩ ༣༡༥ ༣༩ ཡིན་པ་དང་། ཨང་གངས་
དེ་སྤྱིའི་ཁ་པར་གྱི་རེད་ཞེས་འདུག་བྱས་པར་ལྷི་ལིའི་སྤྱ་མའི་སྤྱང་སྐྱོབ་ཆོགས་
གཙུག་འཆི་མེད་ཆེ་རིང་གི་ཁ་པར་ཨང་གངས་ཡིན་པ་ཤེས་སྐབས་གནས་རྒྱུ་
གསལ་པོ་ཆགས་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་འདུག།

དེ་ནས་རྩ་ས་ཀང་ར་རྫོང་གི་འགོན་ཁང་དུ་ཅད་ཞིབ་བྱས་པར་བྱི་རྒྱ་
༡ ཆོས་ ༡ ནས་ ༩ བར་ལ་སྔོད་ཡུལ་རྩ་ས་ནས་ཡིན། ཀང་ར་རྫོང་འཆམ་ལ་ཡོང་
བ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཕོ་གསར་ ༩ ཀང་རའི་རྒྱ་རན་ཁྱི་འགོན་ཁང་དུ་བསྐྱད་དེ་ཆོས་
༩ ཉིན་ཐོན་འདུག་པ་དང་། འགོན་ཁང་དེའི་གཡོག་པོས་ཁོ་ཆོར་ཅ་ལག་རྒྱབ་ཁྲག་
ཅམ་དང་སྒོག་བཞུ་ཞིག་འདུག་ཟེར་བ་ལྟར་བྱིས་སྤྱ་ཅ་ལག་དེ་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱན་
གྱི་ལས་ཤིག་ནང་ལུས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ཀང་ར་རྫོང་གི་སྤྱ་ལི་སིས་མན་རྩི་
རྫོང་ཁོངས་སྤྱིར་སྤྱ་རའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ཐོད་མི་དོལ་རྒྱལ་བསྐྱན་མཁན་དོགས་
ཡོད་མི་སྤྱིའི་བྱིས་ལ་སྔོག་བཤེར་བྱས་ཏེ་པར་མང་པོ་ཞིག་ཐོབ་པའི་གསུམ་ནས་གོང་

བརྗོད་ལག་དམར་བ་བྱུག་ནས་གཉིས་སུ་ཡིན་པར་ངོས་བཟུང་བྱུབ་ཡོད་པ་རེད།

ཅད་ཆོད་བྱུང་བའི་བྱུབ་འབྲས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གར་གློ་ཕྱོགས་
ཀར་ན་གྲ་ཀ་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་ཀྱི་བོད་མིའི་གནས་ལུལ་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་
པར་ལག་དམར་བ་དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་སེ་ར་སྤང་ནས་ཕྱིར་འབྲུག་བྱས་པའི་
བྱུགས་ལྟན་བསྟེན་མཁན་གྲ་བ་བསྟེན་འཛིན་ཆོས་རྒྱན་ཡིན་པ་དང་། ཁོའི་སྐུབས་
བཅོམ་ལག་འབྱེར་ཨང་ ༣༠༩ རང་བཅན་ལག་དེབ་ཨང་ ༣༡༩ ཡིན་འདུག
ལག་དམར་གཞན་པ་དེ་ནི་ཀར་ན་གྲ་ཀ་མངའ་སྡེའི་རྟ་སྐུ་ལོའི་དགའ་ལྟན་གར་ཅེའི་
གྲ་བ་བྱུགས་ལྟན་བསྟེན་མཁན་གློ་བཟང་ཆོས་གཤགས་ཡིན་པ་དང་། རྟ་སར་ཁོ་རང་
གི་ཨ་ཁུ་གློ་བཟང་ཡོད་པར་ཨ་ཁུ་ལྟ་རུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཞེས་གྲ་ས་ནས་དགོངས་པ་ཞུས་
ནས་རྟ་སར་སྐེབས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག

ཀར་ར་རྗོང་བུ་ལི་སེའི་འགོ་གཙོས་རྒྱ་གར་གློ་ཕྱོགས་ཁུལ་དུ་བོད་མི་
གནད་ཡོད་ཁ་གས་ཀྱང་བྱུགས་ལྟན་བསྟེན་མཁན་ལ་སོང་ད་རེས་ཀྱི་གྲོད་ཉེས་
ཞིབ་འཇུག་དེར་རམ་འདེགས་ལེགས་པོ་གནང་མ་སོང་ཞེས་དང་། ད་ལྟ་ཆོད་
དཔག་བྱས་ན་ལག་དམར་བ་དེ་ཆོ་བལ་ལུལ་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་མེད་དམ་སྟེ། གང་
ལྟར་ཁོ་ཆོ་དུས་ཆོད་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱི་ཙམ་མ་གཏོགས་འཛིན་བཟུང་བྱུབ་ངེས་རེད་ཅེས་
གསུངས་འདུག⁴

4 བོད་མིའི་རང་དབང་། བོ་ ༣༡ ཨང་ ༡༩ བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༩༤ རབ་གནས་མེ་ཁྲང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༥
ཆེས་ ༥ བོད་ཟླ་ ༣ ཆེས་ ༢༩ རྟ་ས་བོད་གཞུང་གི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བདུན་པའི་གསར་འོག་ནས་བཏོན།

དེ་བའི་འདི་ཅུ་མ་པ་པོ་སྟོ་བུར་དུ་མ་རུངས་པའི་སྟེས་བུ་འགས་ཇི་
ཉམས་སྟེ་སྟོ་ག་བཞེདས་པའི་སྟེ་གནས།

༡༡། །དེ་ཡང་། རབ་གནས་མེ་སྒང་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ལ་ཉི་མ་བཞི་ལས་མེད་
པའི་ཉིན་ཉེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༤ ཉིན་གྱི་དགོང་མོའི་ཚུ་ཆོད་བདུན་པ་
ནས་གན་དམ་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གི་གཟིམ་ཁང་དུ་སྟོ་བ་གཉེར་བ་དག་སྟོང་
སྟོ་བཟང་དག་དབང་དང་དག་སྟོང་དག་དབང་སྟོ་བོས་གཉིས་ལྷན་དུ་ཤེར་སྟོང་མདོ་
པའ་བསྐྱར་གནང་། ཚུ་ཆོད་བཟུད་པ་མ་ཟེན་ཅམ་ལ་སྟོ་བ་གཉེར་བ་སྟོ་བཟང་ཡོན་
ཏན་གསོལ་ཇ་བཟོ་བར་ནང་དུ་ཕྱིན་དུས་གན་དམ་པ་དང་ཁོང་གཉིས་ལ་གྱི་བསྐྱར་
ནས་ཁྲག་ནང་བསྐྱེལ་ཡོད་པའི་ཏང་སང་ཡིད་སྟོ་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་
མཐོང་། སྟོ་བ་གཉེར་བ་དག་དབང་སྟོ་བོས་གཉིས་ལྷན་དུ་བུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཕན་བུ་
ཡོད་པ་ཇ་དག་གིས་སྐྱར་སྟོ་བ་བུས་ཀྱང་པན་འབྲས་མ་བྱུང་བར་ཅན་ཁྱི་གར་སྟོན་
ཁང་དུ་འདས་སྟོངས་སུ་བྱུང་། དེ་མ་ཐག་ལ་གོང་ས་མཆོག་ལ་སྟོན་གསན་ཕུལ་ནས་
ཐུགས་སྟོན་སྐྱབས་འཇུག་གནང་བ་དང་། དེ་དོན་སྐྱ་སྟེར་ཡིག་ཆང་བཟུད་རང་
གཞུང་བདེ་སྐྱང་ལས་ཁུངས་དང་རྒྱ་གར་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ལ་སྟོན་གསན་
ཁྲུས་པས་ཉིན་དེའི་དགོང་ཉི་མའི་ཚུ་ཆོད་ ༩ ནས་སྟོགས་མཐའི་འགྲུལ་ལམ་ས་ཆོགས་
ཁག་ལ་དམ་དག་གིས་ཞིབ་གཤེར་བཏང་ནས་སྐབས་འཆོལ་ལག་དམར་བ་སུ་
ཡིན་ཅད་གཅོད་བྱེད་བཞིན་པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༤ ཉིན་གྱི་ཚུ་ཆོད་དང་པོར་རང་གཞུང་
ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ལས་བྱེད་ཡོངས་ཀྱིས་སྟོས་སྟེ་དང་བཅས་

སྐྱུ་ཕུང་གདན་འདྲེན་ཞུས་སྐབས་རྩ་མའི་མི་མང་ཡོངས་ནས་ཆོང་ཁང་སོགས་སྒོ་
 བརྒྱབས་ཏེ་ཕྱ་ངན་གྱི་སྒྲེ་ངག་འདོན་བཞིན་མཇུག་དང་ཕུལ་ནས་ཐེབས་སྐྱེལ་ཞུས།
 ཚུ་ཆོད་གཉིས་པའི་ཐོག་མེག་ལེའོ་ཉེ་འགམ་གྱི་སྐྱུ་ཕུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུ་སར་
 རང་གཞུང་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་ཆེན་མོ་སྒོ་བཟང་དར་
 རྒྱས་མཆོག་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཞིན་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རིགས་
 མཆོག་ནང་སྤྱི་དང་ཤེས་རིག་འཕྲོད་བསྟེན་བཅས་ཀྱི་བཀའ་སྒྲོན་རྣམ་པ། བོད་མི་
 མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་ལས་རྣམ་པ། སྐྱ་སྤེར་བྱུང་ཆེ་རྣམ་པ། གཞུང་ཞབས་འདེམས་
 ལྟན་གྱི་ཆོགས་གཙོ། རང་གཞུང་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་བྱུང་ཆེ་ཚུང་སོགས་གཞུང་
 ཞབས་དང་ལས་བྱེད། གཞན་ཡང་ཆོགས་པ་ཁག་གི་ཆོགས་གཙོའམ་རྒྱུན་ལས།
 བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་རྒྱས་གར་ཁང་དང་། བོད་གཞུང་སྤྱན་རྟེན་ཁང་། བདེ་ལེགས་
 སྤྱན་ཁང་། བོད་ཁྲིམ་སྟེང་ཤོད་བཅས་ཀྱི་དབུ་འཛིན་དང་དགེ་ལས། སློབ་ཐུག་རྩ་
 མའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལས་སྡེ་བ་དང་གྲ་བཅུན། རྩ་མའི་མི་མང་། རྩ་མའི་རིགས་
 ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་སྟེང་འོག་གཉིས་ཀྱི་དབུ་འཛིན་གཞིན་པ་དང་དགེ་ལས་སློབ་
 གཉེར་བ་ཡོངས་དང་། སྤྱོད་ལས་མཐའ་ནས་ཐེབས་པའི་མི་མང་སོགས་ཁྱོད་མི་
 བྱངས་ཆེག་སྟོང་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བརྒལ་བ་ཅུ་ཀྱིས་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཐོག་སྐྱུ་
 ཕུང་གདན་འདྲེན་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་སྐབས་རིགས་ལམ་སློབ་དཔོན་སྐྱུ་གཞིན་དགེ་
 བཤེས་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་དང་། སྐྱ་སྤེར་བྱུང་ཆེའི་ལས་རིགས་བྱུང་བ་
 བྱམས་པ་རྩུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་དབུ་བཞུགས་ཐོག་གི་ཉི་ཤེས་པ་གྲ་ཆང་གི་དགེ་
 འདུན་པས་གཙོས་གྲ་བཅུན་མང་ཆོགས་ནས་གདུང་ཤུགས་བྲག་པོས་བསྐྱོ་སྟོན་
 གསུང་འདོན་གྱིས་ཕྱ་ངན་གྲུས་བཏུད་ཞུས། དམ་པ་ཁོང་ཉིད་བཀོངས་མཁན་ཐད་
 ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་འདྲུ་གཟུང་ཐུབ་མེད་ཀྱང་སྒྲོར་སྤྱང་བའི་གསལ་བསྐྱགས་

ལྷ་ར་བྱས་ན་ལག་དམར་བ་བྱལ་ཡོད་པ་ནས་གཉིས་ནི་དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེ་གྲ་བ་ཆ་
ཐེང་སྒོ་བཟང་ཆོས་གྲགས་དང་། སེར་སྤྲད་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བྱས་པའི་གྲ་བ་ཆ་ཐེང་
བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱན་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་མི་དང་བོད་མི་མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་
གནས་ཚུལ་ཐབས་སྐྱོ་བོ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་དེ་ལྗེ་ལིར་ཡོད་པའི་ལྷ་མི་སྤྲུང་སྐྱོབ་ཆོགས་
པའི་ངན་བྱས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་གནས་ཚུལ་ཁྱ་
བྱལ་པོ་འདི་ལྷ་ར་བྱུང་བ་ལ་རྒྱ་མཆན་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ཆོག་ཀྱང་། སྐབས་འཕྲལ་
རྒྱ་མཆན་ནི་ད་ལྟ་བུའི་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྲུགས་པའི་རྒྱལ་ས་ལྡན་སྤྲུལ་འབྱེན་ཆེད་ཚོས་
རྣམས་ཡིན་པར་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

དོལ་རྒྱལ་སྐོར་བྲག་དཔེ་གསར་ཐོན་ཁ་ལས་ཀྱི་ཐོ།

༡ ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ ཆོས་སྐྱོང་བསྟན་ཕྱོགས་
སྐོར་བསྐལ་བའི་བཀའ་སློབ། ༡༩༥༩-༡༩༩༩ བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས།
༡༩༩༩

༢ གདོང་ཐོག་སྐལ་སྐྱ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོག། བདེན་གཏམ་ས་གཞི་
འདར་བའི་འབྲུག་སྤྱ། ས་བཅ་བཤད་སྐབ་སྤིང་། ཨ་རི། ༡༩༩༩

༣ དོལ་རྒྱལ་སྐོར་གསལ་བཤད། བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས།
༡༩༩༩

༤ གློ་བཟང་དབང་བྲག་བསྟན་དར། ཏ་མགྲིན་བཅས་ནས་ཚུལ་བུས་
བྲས། རྒྱལ་ཆེན་ལྷགས་ལྷན་གྱི་གཏམ་རྒྱུ། ༡༩༩༩

༥ འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན། གློ་བསྟན་ཅན་ལ་པན་པའི་འབོད་སྐལ།
སྐང་ཏོག་ ༡༩༩༩

༦ ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ ཆོས་སྐྱོང་བསྟན་ཕྱོགས་
སྐོར་བསྐལ་བའི་བཀའ་སློབ། ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་། ༡༩༩༩

༧ བདེན་གཏམ་བསྐུས་པའི་མིག་འབྱེད། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས། ༡༩༩༧

༨ ས་སྐྱ་བ་བཟའི་ས་བསམ་འཕེལ། མ་བདེན་བདེན་རྒྱུ་གསལ་བར་
བྱེད་པའི་གཏམ། ༡༩༩༧

འཇུག་སྤྱོད་ཀྱི་དོ་བོ་དོ་མ་རི་ཡིན་གྱི་ཁུངས་སྒྲེལ་ གསལ་བཤད་བྱུང་དུ།

ཁྱེད་ཆོ་ཆོས་དད་ཀྱི་རང་དབང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་རྒྱ་གར་གྱི་
ཅ་ཁྲིམས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་ན་བར་གོ་མྱོང་བ་ལས་དོན་གནད་སྒྲི་ཙམ་ཡང་མི་
ཤེས་པའི་ཐུན་ཀླག་ཅན་ཞིག་ཡིན་འདུག། ཆོས་དད་རང་དབང་ཞེས་པ་ཆོས་དད་
གང་ཡིན་ཡང་དེ་ཁྲིམས་ཡོད་རེད། གྲེ་བྲག་ཏུ་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ལའང་
ཁྲིམས་ཡོད། འགོ་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་ནས་ཆོས་འདུལ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་
རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ཡོད། དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལའང་ཁྲིམས་ཡོད། གསང་
སྤྱུགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པར་ཞུགས་ནའང་སྤར་ལས་ཁྲིམས་ཟབ་པ་དང་དམ་པ་ཡོད།
ཁྱེད་ཆོས་ཁྲིམས་མེད་རོ་ལངས་ཀྱི་རང་དབང་དེ་ཆོས་ལུགས་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་
དང་ཅ་འགལ་རེད། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྟ་འདྲེ་ལ་སྟོག་བཅོལ་སྟོང་བཅོལ་བྱེད་པ་དེ་
འགོ་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་ཁྲིམས་ནས་ཅ་འགལ་དུ་སོང་ན་ཆོས་དད་རང་དབང་
གི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཁྱེད་ཆོའི་བགོ་སྐྱལ་དུ་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་སོང་ཆར་བ་རེད། ཆོས་དད་རང་
དབང་ཞེས་པ་ཐོག་མར་ཆོས་གལ་དུ་ཞུགས་དང་མ་ཞུགས་རང་དབང་དང་། དེ་
ཡང་ཡང་དག་པ་དང་སྒྲིམ་དག་པ་ཞིག་འདེམས་སྐྱབ་བྱེད་པའི་རང་དབང་ཡོད་པ་
ནི་སོ་སོའི་མི་ཆེ་སྐྱུས་དག་པོ་དང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པོ་ཞིག་སྒྲེལ་འདོད་ཡོད་པའི་
དབང་གིས་ཡིན། ཆོས་གལ་དུ་ཞུགས་ཟིན་ན་ཆོས་ཁྲིམས་ཚུལ་བཞིན་དགོས་པ་
ནི་ཤིང་དང་ཤིང་ལྷགས་བཞིན་དུ་འགྲོགས་ནས་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེ་བཞིན་ལྟ་བུ་སྟེན་
དང་མ་བསྟེན་རང་དབང་ཞེས་པའང་ནང་པའི་ཆོས་ཤིག་བྱེད་ན་ལྟ་དགོན་མཆོག་

བསྟན་དགོས་པ་ནི་རྒྱ་མཚོ་དང་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབ་ས་བཞིན་རེད། འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་
 སའི་ལྷ་བསྟན་དང་མ་བསྟན་གྱི་རང་དབང་ནི་ནང་སའི་ཚོས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་མ་
 རེད། རྟེན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཞལ་བཞུགས་པ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་མ་ཞལ་
 བཞུགས་སའི་བར་ལ་དགེ་སློང་ནམ་དག་ཚོ་ལ་འཛིག་རྟེན་སའི་ལྷ་དེ་འད་བ་བསྟན་
 སའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་ལ་དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་སའི་དམ་སྤྲུགས་བྱེད་མཁན་ཡང་མེད།
 འོན་ཀྱང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཞིག་ཆགས། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དེའི་སྤྱི་སའི་ལས་དོན་
 ཞིག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སའི་ལྷ་འོས་པ་ཞིག་དགེ་འདུན་གྱི་བླ་མ་གཡོག་
 གས་ཁྲིམས་སྒོགས་ལྟ་བུར་གསོལ་མཆོད་བྱེད་སའི་སློལ་ཞིག་དར་ཡོད། དཔེར་ན།
 འབྲས་སྤངས་ལྟ་བུར་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་ཚོས་རྗེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་དགོན་སྡེ་
 བསྐྱེད་བར་དམ་བཅས་སའི་བརྟན་མ་བརྩུ་གཉིས་དང་། གནས་རྒྱུང་དང་། དགའ་
 གདོང་ལྟ་བུར་གསོལ་མཆོད་བཀྱི་སློལ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་དང་
 བསྟན་སྐྱབ་བྱེད་སའི་སློག་གཏད་ཞུས་པ་སོགས་བྱེད་སློལ་མེད། ཁྱིད་ཚོ་སློ་སྟོང་
 བྱང་གསུམ་ཤུགས་ལྟན་ལ་བཅོལ་ཏེ་ཤུགས་ལྟན་མེད་ན་ཚོས་བྱེད་ཤུགས་མི་ཤེས་
 པ་དང་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་ཁུངས་མི་འཁྲོལ་བ་ལྟ་བུར་སེམས་ཤིང་ཞེན་པས་རྗེ་
 ཙོང་ཁ་བ་ས་གཉེར་དུ་གཏད་སའི་སྤྱང་མ་དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་པར་ལ་བཞག་ རྒྱུར་
 ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་དོ་རྗེ་ཤུགས་ལྟན་ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་བསྟན་སྤྱང་ཡིན་ཤུགས་
 སློ་སྤྱང་གིས་དེའི་བསྟན་སྐྱབ་དང་སློག་གཏད་ཆེ་གསོལ་དང་ཉིན་གསོལ་བྱས་
 ཤིང་། འདི་ཉམས་ན་རྗེའི་བསྟན་པ་ཉམས་པ་དང་འདི་མ་ཉམས་ན་རྗེ་བསྟན་པ་མི་
 ཉམས་པ་ལྟ་བུར་མངོན་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི་གཞུང་ཆེན་གྱི་སློབ་བསམ་ཁ་གཡུང་ཅམ་
 དུ་ཤོར་བའི་རྟགས་གསལ་ལོ་བསྟན་པ་རེད། འགྲོ་བ་མིའི་སློབ་ཐང་ལ་མཆོན་ནའང་
 འགྲོ་བ་མིའི་སློབ་ཐང་གི་ཆོད་མཐོ་ཤོས་ཨ་རི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུས་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་

ཆོར་རྒྱལ་བྲིམས་བཅན་ཅིང་དམ་པས་བྲིམས་འགལ་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཤོར་ཡང་ཉེས་ཆད་
ཐོག་འབེབས་དང་། བྱེད་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྲིད་བྱུས་དང་འགལ་འདས་བགྱིས་
ན་བཙོན་ཁང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཉག་ཅིག་ཡིན་པར་ཨ་རིར་ཡུན་རིང་བསྟན་མྱོང་མཁན་ལ་
ངེས་ན་ཤེས་ཀྱི་རེད། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་ལ་མཆོན་ནའང་ཟ་ཁ་ནང་བསྟན་སྟོང་ཁ་
ཕྱིར་བསྟན་བྱེད་པ་དང་གཞུང་སྤྲོད་དོ་ཆོལ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བྱེན་ལྡོག་བྱེད་མཁན་
ཞིག་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་བཙོན་འདུག་བྱ་རྒྱུར་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་བྱེད་ཆོས་མ་ཤེས་སམ།
མི་ཆོགས་གང་འདུས་ལ་བྲིམས་སྤྱང་བ་དང་ཉེན་རྒྱུ་གས་བཙུམས་ནས་བསྟན་པ་
བྱེད་ཆོས་མ་མཐོང་ངམ་བྱེད་ཆོས་རང་གཞུང་ལ་དོ་ཆོལ་གང་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་རྒྱ་
གར་གཞུང་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་བཙོན་ཁང་དུ་འགྲུགས་ལྡན་བསྟོམ་རྒྱུ་ལས་འོས་མེད།
མདོར་ན་ཆོས་དད་རང་དབང་འགྲོ་བ་མིའི་སྒོའ་ཐང་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཆོས་པ་ཙམ་ལས་
དོན་སྤྱོད་ཙམ་ཡང་ཤེས་མི་འདུག་པས་སྤྱོད་བ་བསྟན་མས་ནས་དེ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱིས་ཤིག །

ལྷ་འབྲུག་ཕྱི་སྒྲོམ་དགོས་པའི་རེ་བསྐྱལ་སྤྲིངས་ཡིག

༄ བསྟན་པའི་ཅ་ལག་ཤར་ཅེ་གྲ་ཚང་དང་སེ་ར་སྒྲོམ་ར་ཁང་ཚན་གཉིས་
ཀྱི་ཞབས་བྱུང་དུ།

གུས་པས་སེམས་འཆབ་ཆེན་པོས་གུས་བྱལ་གངས་མེད་དང་བཅས་ཞུ་
སྤྲིང་། ལུགས་ལྟན་འགྲུབ་ཀྱི་རུས་ཞེན་རྩིང་བ་གྲེན་ཐོག་ཆབས་ཆེད་གནས་ཚུལ་
ཐབས་སྒྲུ་འདི་དག་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་བ་སྤྱིའི་ལམ་ལུགས་དང་ཅ་འགལ་སོང་
བ་མཁྱེན་གསལ་ལྟར་ཡིན་ན། ད་ཆ་ལ་རྒྱལ་དབང་དོན་གྱི་བདག་པོ་ས་གནས་
སུ་དངོས་སུ་བཞིན་ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར་སྐལ་བ་བཟང་ཤོས་ཤིག་ཏུ་བཅིས་ཏེ་ལྷ་
འབྲུག་ཕྱི་སྒྲོམ་གྱིས་སྤྲད་ཕྱིན་ཅི་གསུང་བཀའ་སྐྱབ་ཞུ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་ལུས་ཏེ་རང་
གི་ལམ་ལུགས་གཅང་གསལ་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱེད་མཁན་སྤན་ཅམ་མ་ཟད།

བསྟན་པ་ལ་སྤྲིང་ནས་གཅེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་འདུན་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་
བྱུང་མེད་ཆོད་ལ་སེམས་འཆབ་དང་སྒྲོ་པམ་ཆད་མེད་བྱུང་བ་དང་། ཉེ་ཆར་གདན་
སའི་མཁན་པོ་དང་མཁན་ཆབ་རྣམ་པ་རིགས་སྒོ་བ་ཏུ་གདན་ཞུ་ཆེད་གཉེར་སར་
གལ་ཆེད་གནད་དོན་མང་པོ་འཛེམས་པ་མེད་པར་གསལ་པོ་ཞུས་ཟིན་པ་རྣམས་
ཐུགས་མངའ་ཡོད་ཤིག་ ད་དུང་ཡང་གསལ་འདེབས་ཞུ་སྤྲིང་ཤར་ཅེ་གྲ་ཚང་དང་
སེ་ར་སྒྲོམ་ར་ཁང་ཚན་གཉིས་ཀྱི་རང་ཁོངས་ཀྱི་གནད་དོན་འདིའི་ཐད་བསམ་ཤེས་
གོ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ཕྱིས་འགྲུངས་མེད་པར་ལྟན་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྲོས་བཟང་པོ་
སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་སྐྱབ་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱི་བསྟན་རྒྱུན་ལ་རྒྱད་ཆག་མི་
འབྱུང་བར་བསམ་ཤེས་ཀྱིས་རྩིང་རུལ་ཁ་བྲག་གི་འདོད་དབང་ལ་མ་བཏང་བར་

ཕྱགས་དོན་མི་བསྐྱ་བར་དམིགས་ཏེ་སྤྲ་འགྲོད་ཕྱི་སྒྲིམ་གྱིས་ཁྱེ་བཤགས་གནད་
སྒྲིམ་དང་བཅས་སྤྲ་ཅི་གསུངས་བཀའ་སྐྱབ་དང་བཀྲིན་སྤྲིང་བཅང་ཁྱེ་ཆོག་པའི་
གདུང་འབོད་བཅོས་མིན་གནས་ལ་པབ་ནས་ཁྱེ་ཐབས་མཛད་ན་སྐྱམ་པའི་རེ་
བསྐྱལ་སྤྲིང་ཐག་པ་ནས་ཁྱེ་བ་ལགས་ན་དེ་དོན་སྤྲོད་མེད་ཡོང་བའི་རེ་བ་དང་
གྲུས་བརྟེན་བཅས། རྩ་ས་རིགས་སྒྲོབ་འགན་འཛིན་འབྲས་ཕུ་ཁང་སྒྲོ་བཟང་གྱ་
མཆོས་གོང་ཆོས་ལ་ཕུལ།

བྲང་བདེན་གྱི་ལམ་ནས་བཟོ་སྒྲིང་དངོས་སུ་གནང་ འདོད་ཡོད་ན་དགའ་བསུ་བྱ།

༥ ཆེད་ལྷ། གླ་ན་མ་མཆིས་པའི་སྐྱབས་མགོན། འཛམ་གླིང་ཆེ་དགུ་
ཡོངས་ཀྱི་དམིགས་བྱ། བོད་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ལོན་༥ རྒྱལ་བའི་དབང་
པོ་གང་ཉིད་ཀྱིས་ཤུགས་ལྷན་སྐྱོང་བཀའ་སློབ་སྡེ་རྩིས་གནང་ཟིན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་
དགག་བྱ་དང་དགོས་པ་རང་རེའི་རྩ་དོན་ཐོག་ཉེན་འགན་གང་ལ་སྤྱལ་ཡོད་མེད་
དང་། ཤུགས་ལྷན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་དོ་མ་གང་ཡིན་བཅས་ཆང་མས་མཁུན་གསལ་
འབྱུང་ཆེད་དུ་ཤུགས་ལྷན་གྱི་དོ་སློང་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་གྲིས་ནས་སྤྱན་ུ་ཟུར་
འབྲལ་ལྟར་ཡིན་ན་ཆང་མས་ཞིབ་གཟིགས་གནང་སྐྱོར་ུ་རྒྱ། སློས་སུ་ཤུགས་
ལྷན་ཆོགས་པའི་མིང་བྱིར་གྱིས་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་འབྱོར་བྱུང་བའི་འཕམ་དུ་
འདི་ཉིད་འགྲེམས་སྤེལ་དང་བཅས་ཁོ་པའི་སར་གཏོང་འཆར་ཡང་ཁོ་པའི་ཁ་བྱང་
ཆ་ཆང་གིས་མི་འདུག་པས་ཕུལ་སྤྱབ་མ་སོང་། འོན་ཀྱང་གནས་ཚུལ་འདི་བརྒྱད་
ནས་གསལ་ཉོགས་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད། ཆོས་དད་རང་མོས་དང་སྤྱི་བརྗོད་རང་
མོས་ལྟར་བྲང་བདེན་གྱི་ལམ་ནས་བཟོ་སྒྲིང་དངོས་སུ་གནང་འདོད་ཡོད་ན་དགའ་
བསུ་དང་བཅས་དམ་དོན་ུ་ཆོག་པ་དང་། ཁ་བྱང་ཆ་ཆང་མ་གྲིས་པ་ནི་དོ་གཏོང་
བསྟན་འདོད་མེད་པ་ཡིན་པ་ལྟར་རེད་ཀྱང་དོ་གཏོང་མཐོང་འདོད་མེད་ན་དེ་དོན་
དགོངས་འཇགས་ུ་རྒྱ། རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་འགན་འཛིན་པ་
སློ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་སྒྲེར་ཐོག་ནས། ༡༩༩༩ ལྷ་ ༦ ཆོས་ ༡༥ ལ།

བསྟོ་བ་རྒྱས་པ།

༥ བན་བདེའི་འབྱུང་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་
དང་། བྱད་པར་དུ་ཁམས་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སློ་
བཟང་གྲགས་པ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་སློ་ནས་དག་
ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་པའི་མདོ་སྤྲུགས་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་བསྟན་པ་གསེར་གྱི་
ཡང་ཁྱུ་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱུན་དུ་དར་ཁིང་རྒྱས་ལ་
ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག

བསྟན་པའི་རྩ་ལག་དམ་པར་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་དགོངས་པ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་
སྤྱི་ཐེམ་ཚུལ་བསྟན་ཟིན་པ་འབྲེན་པ་མཉམ་མེད་ཤྲ་གྱའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་རྒྱལ་
ཚབ་ཆེན་པོ་འོད་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་དང་། ཤིང་
རྩ་ཆེན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས། ལྷ་བརྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བ་
དཔལ་མཉམ་མེད་རྫོ་པོ་ཆེན་པོ་དྲེ་བམ་ཀ་ར་ལྷོ་རྩྱ་ན་མཆོག་དང་། དེའི་སྲས་ཀྱི་
དམ་པ་འཕྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས། བཀའ་གདམས་སྤྱི་མཆེད་གསུམ་ལ་
སོགས་པའི་བཀའ་གདམས་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་རིམ་པར་བྱོན་ཟིན་པ་རྣམས་
དང་། བདག་ཅག་གི་འབྲེན་པ་དམ་པ་ཁམས་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་
ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སློ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་
ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་། མཁས་གྲུབ་སྤྱི་བའི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་
བཟང་པོ་མཆོག་དང་། རྗེ་འཛམ་དབྱངས་ཚོས་རྗེ་བཀའ་ཤེས་དཔལ་ལྷན་དཔལ་
བཟང་པོ་མཆོག་དང་། མཚུངས་མེད་བྱམས་ཆེན་ཚོས་རྗེ་ཤྲ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་

བཟང་པོ་མཆོག་དང་། བཤེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གི་སྡེ་དཔལ་
བཟང་པོ་མཆོག་དང་། འཕགས་པ་སྤྲོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྦྱེས་རབས་ཀྱི་སྤྲོད་བ་
འཛིན་པ་རྩེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་རྒྱལ་བའི་སྦྱེས་སྤྲོད་རིམ་བར་བྱོན་
ཟིན་པ་རྣམས་དང་། དཔེན་ས་བ་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་བཤེན་སྦྱེས་
སྤྲོད་རིམ་བར་བྱོན་ཟིན་རྣམས་དང་། ཞུ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ནས་ཉེ་བར་
བཟུང་བ་དེ་བཞིན་རིམ་བར་བྱོན་ཟིན་པ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་དངོས་བརྒྱད་
ཀྱི་དཔལ་ལྷན་སྦྱེས་མ་རེ་ཞིག་དགོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན་ཟིན་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག

ད་ལྟ་བསྟན་འགྲུལ་དོན་དུ་ཞལ་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོ་
ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཡལོས་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འབྲེན་ཡསྟུབས་མགོན་རྒྱལ་
བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་རྩེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་
ངག་དབང་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་སྤྲོད་གསུམ་དབང་བསྟན་
མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་
རྒྱལ་ཆ་བ་དགའ་ལྷན་ཁྱི་རིན་པོ་མཆོག་དང་། ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྩེ་རྣམ་གཉིས་ལ་
སོགས་པའི་རིས་སུ་མ་བྱེ་བའི་སྦྱེས་ཆེན་དམ་པ་གང་ན་སུ་བཞུགས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱེ་
ཆེ་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱར་བཟུང་ཅིང་། གསང་གསུམ་མད་དུ་བྱུང་བའི་མཛད་པ་
འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་སྟོ་བ་ཡང་ངོ་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག

བཤེན་སྦྱེས་བསྟན་པའི་འབྱུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་གསང་
ཆེན་རྒྱུད་གྲུ་རྣམ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རིས་མེད་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཀྱི་སྡེ་རྣམས་ཐུགས་
མཐུན་ཁྱིམས་གཙང་བའི་སྟོ་རྣམ་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཀྱི་ཉམས་ལེན། ལུང་སྡེ་སྟོན་

གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་བཤའ་སྤྱོད་ལ་སོགས་དབྱར་གྱི་
རྒྱ་གཉེར་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག

སྤྱབས་བཟང་པོ་དེ་དག་གི་བྱིན་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་
བྱང་བ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ལ་པ་རོལ་པོ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་བསམ་སྦྱོར་ངན་པ་
མཐའ་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། གཞིས་བྱེས་པོད་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་རིང་ནས་
སྤྱིང་ལ་བརྒྱགས་པའི་པོད་སྦྱོངས་རང་དབང་གཙང་མའི་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་
རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་དུས་རྒྱུ་དུ་ཡོངས་སྦྱོང་ཆོག་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་
པར་གྱུར་ཅིག

ཆེ་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དལ་ཉེན་རིམ་བར་
བརྒྱུད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མགོན་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་
ཐུན་མོང་བ་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་གསང་ཆེན་རྫོང་ཐེག་པའི་སྦྱོབ་དཔོན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བྱང་དུ་དབང་
བཞི་རྣམ་པར་དག་པ་མཁོས་ཏེ་དམ་ཆོག་དང་སྤྲོམ་པ་རྣམས་མིག་གི་འབྲས་བུ་
བཞིན་དུ་བསྐྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་མཐར་སོན་
ཏེ་སྤྱི་བཞི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་བ་རྫོང་ཆེན་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ཡོ་རོ་བོར་སངས་
རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག

སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་(མཆོན་སྤྱོས།)རྫོང་ཉིད་ཅིག་མཆིས་པ་
རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་མི་འདོད་པའི་བར་ཆད་ཞི་ནས་ཆེ་ལྷག་དོན་དང་ལྡན་པ།
དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པའི་དོན་རྣམས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་མཐོང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་བྲག་བཞི་པ། དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། མ་གཅིག་འདོད་
པ་ཁམས་ཀྱི་དབང་ཤུག་རེ་མ་ཏི་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་སྤྲས་དང་།

འདྲོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་ཡུལ་ཡུམ་དང་། རྫོང་ཐོག་གསུམ་ལྡན་དང་། རྫོང་ཐོག་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་མའི་དབང་པོ་ཐུགས་བརྩེ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་མཆན་དུས་དྲུག་དུ་སྤང་སྒྲོབ་གཡོ་བ་མེད་པ་དུས་རྟག་དུ་ཕྱོགས་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་དང་ཉི་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པའི་དཀར་ཕྱོགས་སྤྱོད་པའི་ལྷ་སྤྱི་མཐུ་བོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱན་དུ་ཆར་ཅུ་དུས་སུ་འབབ་པ་དང་ལོ་ཐུག་རྟག་དུ་ལེགས་པ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཆོས་འབྱོར་བདེ་སྦྱིད་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་དུས་རྟག་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོག་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་

ནག་པོའི་ཕྱོགས་ལ་ཡིད་བསྐྱོད་པའི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ངན་པ་དང་སྤྱོད་བ་རྩལ་བ་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་ཞི་ནས་བསམ་པ་བཟང་པོ་བྱང་ཅུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་

མདོར་ན་ཁམས་གསུམ་ལུས་ཅན་ཡོངས་ལ་པན་བདེ་མ་ལུས་པ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གཞི་རྩ་མདུ་བྱུང་བ་ཀྱན་མཁྱེན་བྱ་རམ་གཤིང་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཡུལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་དཀར་བ་བརྒྱ་ཐུག་དུ་མའི་སྒོ་ནས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་པའི་མདོ་སྤྱི་གསུམ་རྩུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བསྟན་པ་གསེར་གྱི་གཙོ་མ་ལྷ་བུ་འདི་ཉིད་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་། །

དབར་བྱང་སྒྲིན་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤང་།
ཆིག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
རིམ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་རྣམ་དཀར་སྤང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་པག་བརྒ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་
དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་བའི་དགེ་བསྡེའི་སྒྲིན་ཆིག་ཏུ་
ཤུགས་དགེ་སྒྲོང་ཚོས་སྤྲོ་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་
བཤོ། ། སྐུ་མཛྲ་ལོ།

གསལ་བཤད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ།

རྣམས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ དང་། ས་
རྩ་པོ་དེ་གི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༣༥ ལའོར་བའི་མཛད་
སྒོ་དང་འབྲེལ། རིགས་སློབ་སྤྱི་བྱས་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ནས་དབུ་དགེ་དམ་
པ་མཁས་དབང་སློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་གསུང་ཚུལ་ཁག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་
བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་ལོ་ཐག་ཆོད་བྱུང་བ་བཞིན། (དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་) ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་སྤྱི་ཡོད་དཔར་སྐྱོན་
བྱས་ཐེན་པའི་གསུང་འབུམ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། གསུང་འབུམ་ནང་མ་
ལོང་པར་ད་བར་སྤྱད་ལུས་བྱུང་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་རྣམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་
པོད་ཐོང་ནང་བཞུགས་ཏེ་ལྷ་དག་དང་ས་བཅད་བཅས་བསྐྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་། རིགས་ལམ་
སློབ་བྱུང་བཟང་པོ་ཆེན་པ་དང་། སློབ་བྱུང་འཛུལ་དབུངས་བསྐྱོན་འཛིན། སློབ་
བྱུང་གྲགས་པ་བཙུན་འབྲུས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཡོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཏེ་གསུང་འབུམ་
པོད་འཕྲེང་བཅུ་གཉིས་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་སྟེང་། ད་ལན་གཙོ་བོ་དབུ་དགེ་དམ་
པའི་གསུང་ཐོར་བྱའི་རིགས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་པོད་གསུམ་གསར་སྐྱོན་བྱས་
ཏེ་ཁོན་བསྐྱོམས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཐོང་གངས་བཙུ་ལྷའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཞིག་ལོགས་བྱས་བྱུང་ཡོད་པས། བྱས་ཅག་ཚོགས་མི་ཀུན་དགའ་མགྱ་
སློ་གསུམ་གྱིས་ཡིད་སེམས་རབ་ཏུ་བརྟེན།

སྤྱིར་ལྷ་དག་ཅས་པ་ནི་དག་ཆ་ལོར་མིན་དང་ཆད་ལྷག་ཤོར་ཡོད་མེད། ཐ་
སྤྱད་བཞོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
དོན་དང་། ཚུལ་པ་པོའི་བསམ་སྒྲུབ་འདུག་ཅི་ལྟར་བཟུང་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་

རྒྱུ་ས་མངའ་གང་ལེགས་ཤིག་ལོན་དགོས་པར་བརྟེན། རེད་ཅག་གིས་ཀྱང་གང་
 ཐུབ་ཀྱིས་གོང་གི་གནད་དོན་དེ་དག་མང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཁྱེ་ཏུ་དག་ལྷན་ཁྱུ་ཡིན།
 ཡིན་ན་ཡང་། གསུང་འབྲུམ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་བྱུང་ལ་ང་ཚོའི་ཁྱེ་ཏུ་དག་གིས་
 འགྲིག་པ་ཅམ་མ་བྱས་པར་བསྟན་བཅོས་སོ་སོར་བུན་མིན་གྱི་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་
 པའི་ཤེས་ལྡན་པ་འགའ་ལའང་སྟུན་འབྲུལ་ལྷན་ཏེ་མཐའ་མའི་ཁྱེ་ཏུ་དག་ལྷན་ཡོད།
 དེ་དག་འདིར་རིམ་པར་བཀོད་ན། (དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་) ལ་དགེ་བཤེས་ལྷ་
 རམས་པ་ཉེ་ཉོར་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་དང་། ཨེ་མོ་རི་དང་བོད་ཀྱི་ཆོན་རིག་ལས་རིམ་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀན་བཙོན་འབྲུམ་བསམ་འཕེལ། ཨ་ལགས་མཁན་ཀན་རིན་པོ་ཆེ།
 (སློ་རིགས་གོང་འོག་གཉིས་) ལ་ས་རྒྱ་ནང་རིག་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སློ་བཟང་
 བསོད་ནམས། (རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་) ལ་རིགས་སློབ་དབྱ་འཛིན་
 དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྱིད་
 སློབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དབང་འདུས། (བརྟུ་སློབ་རིན་
 ཆེན་བང་མཛོད་) ལ་རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དགེ་བཤེས་རྒྱ་
 མཚོ་ལགས་དང་། ཀེ་རིའི་བྱང་ཡིག་བརྟུ་སློབ་སློབ་དཔོན་འབྲིང་བ་ཀན་འཛིགས་
 མེད། (གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྷ་བ་ལ་སློ་སློང་བའི་རིམ་པ་བདག་འཛིན་འཛོམས་
 པའི་ཐོ་བ་) ལ་རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་རིམ་མེད་སློབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་བསྟན་
 འཛིན་འགྱུར་མེད། (དབྱ་དགེ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་) ལ་ཀན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཆ་
 རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཀྱིས་ཐོག་མའི་མ་
 དཔེ་དང་བསྟུར་ནས་ཁྱེ་ཏུ་གནད་ཡོད།

རེད་ཅག་ཚོགས་ཆུང་ངོས་ནས་ཀྱང་གསུང་འབྲུམ་ཁྱོད་ཀྱི་ཙོན་ཡིག་
 རྣམས་མ་དཔེ་གང་ཡོད་རྣམས་ལ་གཤེབ་བསྟུར་དང་། མཛོན་གསལ་ཅན་གྱི་དག་

ཆེན་པོ་ཁག་གཅིག་པ་ལས་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་གྲག་རྟགས་() བྱང་ཐུང་
འདོན་དང་། ཡང་ན་འོག་མཆན་ནང་གསལ་བཤད་ཅིང་ལས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་མ་
དཔེ་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བཏང་མེད། མཐུག་མཐར་ལས་གཞི་འདིའི་ཆོགས་མི་
རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་ལས་ཀའི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ཁར། ཡོན་ཆད་
དང་ཉམས་སྤྱོད་གང་ཅིས་འདང་མིན་གྱིས་ད་དུང་ཆད་ལྷག་དང་ཞོར་བ་སོགས་
བྱུང་ཡོད་མིན་པས་དབུ་དགེ་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་སློབ་པ་
པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་སྟོང་ནས་ཞུ།

འདི་ལོ་དུས་ཆོགས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྐབས་
སུ་མཇུག་འཆར་གང་མང་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དག་སླིག་དང་། ད་བར་གསུང་འབུམ་ཁོད་མ་འཁོད་པའི་གསུང་
ཐོར་བྱ་རྣམས་བསྟུ་རུབ་གྱིས་དེབ་གཟུགས་གསར་སླིག་ཞུ་རྒྱུ་དེད་ཅག་ལ་གནང་
བར་བཞེན། བརྒྱད་རིམ་འདིའི་ཁོད་ཐོག་མར་ལམ་སྟོན་དང་། རོགས་མགོན་གནང་
མཁན་གྱི་སློབ་སྟོན་པ་རྣམ་པ་དང་། ལས་གཞི་འདིར་དངོས་སུ་ཞུགས་མ་ཐུབ་ཀྱང་
ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་མཁོ་སྟོད་གནང་མི་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་
ཞལ་སློབ་སྐྱབས་སློབ་ཐུང་རྣམ་པས་ཤ་ཆས་དགོངས་ཚུལ་གནང་བ་སོགས་
ཀྱི་བཀའ་བློན་ལ་བཞེན། (རིགས་སློབ་དབུ་དགེ་དམ་པ་མཁས་དབང་སློབ་ཐུང་རྒྱ་
མཆོའི་གསུང་འབུམ།) ཞེས་པ་འདི་ལེགས་བྱུང་བས། ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ལམ་སྟོན་དང་རོགས་མགོན་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་བཀའ་
བློན་ཆེ་ཞུ། ལྷག་པར་གསུང་འབུམ་འདིའི་དཔར་སྐྱུན་ལ་ཞལ་འདེབས་གནང་
མཁན་རིགས་ལམ་སློབ་ཐུང་ཀྱན་རུབ་བསྟན་སློབ་ཐུང་ལགས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོར་
༥༠༠.༠༠༠། དང་། རིགས་ལམ་སློབ་ཐུང་ཀྱན་སྐལ་བཟང་དོན་འགྲུབ་ལགས་དང་

གན་རྒྱལ་པལ་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོང་༥༥.༥༥༥༥༥༥ ལྷག་
མའི་གསུང་འབུམ་འཕྲོ་ཐོན་ཆ་ཆར་རིགས་སྟོབ་ཡིག་ཆར་གིས་གནང་བས་ཁྱེད་
ནས་པའི་ལྷག་བསམ་གཏོང་པོད་ཆེ་བའི་བརྟན་འཕྲོའི་དོན་ཆེན་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་དང་བཀའ་འདྲིན་སྒྲ་མེད་དུ་ཆེ་ལྷ།

དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབྲུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུར་གིས་ཕྱི་མ་
 ༡༠༢༣ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡ ཉིན།

གསུང་འབུམ་སྟོན་མཁོ་གས་ལྟར། (༢༠༠༠)

འབྲུག་གི་འགན་འཛིན།

བཟང་པོ་གཞ་པ། འཇམ་དབྱངས།

ཉུ་རྩིག་ལས་རྟགས།

གྲགས་པ་བརྩོན་འགྱུས།

སྒྲིག་མཁན་དུ་འཇུག་མཁན།

བསྟན་འཛིན་ཐོག་མ་མེད། ལྷོ་བཟང་བྱམས་པ།

བསོད་ནམས་ཕུན་ཆོག་ལ།

རིགས་སྒྲོབ་སྒྲོག་སྒྲུང་སྒྲེ་ཆོན་ནས་དེབ་གཟུགས་དང་རྒྱབ་ཤིང་སྒྲུབ་འགོད་བྱས།

གསུང་འབྲུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་གས་ཚུང་། (༢༠༢༣)

སློབ་སྟོན་པ།

རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁབ་དབྱ་འཛིན་དག་བཞུགས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ།
རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་བགྲུས་པ་དག་བཞུགས་རྒྱ་མཚོ།
ས་རྩ་ཐོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་སྤྱི་པ་སངས་ཆེ་རིང་།

བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་གས་ཚུང་གི་ཆོག་གས་མི།

ལྷ་ཁྱབ་སློབ་དཔོན་བགྲུས་པ་སློ་བཟང་སྐལ་བཟང་།
རིས་མེད་སློབ་དཔོན་རྒྱ་དབང་ཆོས་འཕེལ།
ལྷ་ཁྱབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་འཇམ་དཔལ་རྩི་རྩེ།
ལྷ་ཁྱབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་རྒྱ་དབང་རྣམ་གྲོལ།
ནང་རིག་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་ཆེ་དབང་ལོ་རྒྱ།
ལྷ་ཁྱབ་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་སློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།
དག་བཞུགས་རྒྱལ་མཆོན་སློ་བཟང་།
དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་ཁམས་བཟང་ཆེ་རིང་།
སྐད་ཡིག་སློབ་དཔོན་གཞིན་པ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

སློབ་སྟོན་འབྲུག་མཁན།

ས་རྩ་དཔེ་མཐོ་དོ་དམ་པ་ཆེ་དཔག་རྩི་རྩེ།
རིགས་སློབ་ལས་ཁྱེད་དག་བཞུགས་རྒྱལ་མཆོན་སློ་བཟང་།

དེབ་གཟུགས་དང་རྒྱལ་ཤུལ་འཕྲོད་པ།
གཟུང་བྱ་དང་རྒྱལ།

